මජ්ජිමනිකායො

පඨමො භාගො

මජ්ඣිමනිකායො

මූලපණ්ණාසාපතිමණ්ඩිතො

පඨමො භාගො

මජ්ඣිම නිකායො

මූලපණ්ණාසා පතිමණ්ඩිතො

(පඨමො භාගො.)

සිරිමතොධිතීතිවෙදිනො

ඩී. බී. ජයතිලක (ඇම්. ඒ.)

නාමධෙය්‍යස්ස මහතිවරස්ස

අපෙක්ඛිතං පටිච්ච

ලඞ්කායං කොළම්බනගරෙ ධම්මපාසාද

විහාරමජ්ඣාවුත්ථෙන

විජ්ජාලඞ්කාර මහාවිජ්ජාලයාධිපතිනා

තිපිටකවාචිස්සර උපජ්ඣාය ධුරන්ධරෙන

ධම්මකිත්ති සිරි ධම්මාරාමාභිධානෙන

පධාන සඞ්ඝනායකත්ථෙරවරෙන

ලිපිබහුමතිරාකරණෙන පරිසොධිතො

ඇන්. සී. කුරෙභිධානෙන

විජ්ජාසාගර මුද්දාලයාධිකාරිනා මුද්දාපිතො.

සිරස්සුගතවස්සෙ මුනිරසම්බුධිලොචනෙහි

1924.

විඤ්ඤත්ති.

සිරිඝනසුගතතථාගතො හි අම්හාකං පරමහිතවිධායකො විචිත්‍රනයදෙසනාවිලාසසම්පන්නො සකලමෙව හිදං පාවචනං නානානයනිපුණමනෙකජ්ඣාසයසමුට්ඨානං ධම්මත්ථදෙසනාපටිවෙධගම්භීරං පකාසෙසි සදෙවකෙ ලොකෙ අත්තනො දෙසනාඤාණසුවිසදගම්භීරභාව සංසූචනතො–

ධරමානෙයෙව භගවති කතාභිනීහාරා බුද්ධසාවකා තමෙතං ධාරයිත්වා සාසනස්සඨිතියත්ථං චිරට්ඨිතත්ථං පත්ථයන්තා පරිනිබ්බුතෙ භගවති යථාධාරිතං සඞ්ගායිංසු ධම්මවිනයවසෙන–

"යො වො ආනන්ද මයා ධම්මො ච විනයො ච දෙසිතො පඤ්ඤත්තො සො වො මමච්චයෙන සත්ථා"ති වචනතො සත්ථු සරූපායිතං තදෙතමනතීතසත්ථුකං පාවචනං සුනික්ඛිත්තපදබ්‍යඤ්ජනසමුල්ලසිතං යථාදෙසිතං යථාපඤ්ඤත්තං යාවජ්ජතනා වත්තතෙ පිටකත්තයසමාරූළ්හං–

තස්ස ච පිටකත්තයස්සන්තොගධො මජ්ඣිමප්පමාණසුත්තඞ්කිතො මජ්ඣිමාගමො මජ්ඣිමසඞ්ගීති සමඤ්ඤාහි ච සඤ්ඤිතො පනායං මජ්ඣිමනිකායො පණ්ණාසතො මූලපණ්ණාසා මජ්ඣිමපණ්ණාසා උපරිපණ්ණාසාති පණ්ණාසත්තයසඞ්ගහො පන්නරසවග්ගසමායොගො චාධිකදියඩ්ඪසුත්තසතොපලක්ඛිතො–

"යො චායං "සබ්බධම්මමූලපරියායං වො භික්ඛවෙ දෙසිස්සාමී"ති ආරද්ධත්තා ආදිකල්‍යාණො මජ්ඣෙ "සුත්තං ගෙය්‍යං වෙය්‍යාකරණං ගාථා උදානං ඉතිවුත්තකං ජාතකං අබ්භුතධම්මං වෙදල්ලන්ති" වචනතො මජ්ඣෙකල්‍යාණො සන්නිට්ඨානෙ "අරියො භාවිතින්ද්‍රියො"ති වචනතො පරියොසානකල්‍යාණොති තිවිධකල්‍යාණො මජ්ඣිමනිකායො "මහාවිපස්සනා නාමායං"ති වුත්තො"–

ස්වායං පඨමසඞ්ගීතිතොප්පභුති මහාඛීණාසවෙහි ච ලඞ්කායං පොත්ථකාරූළ්හසඞ්ගීතිතො පඨාය තිපිටකපරියත්තිධරෙහි ච සුපරිසුද්ධං සමානීතො සමානොපි පච්ඡා ලෙඛකපමාදාදිදොසෙහි බහුසො සඞ්කිණ්ණො අහොසි චිරකාලාගතෙහි–

තස්ස සංසොධනම්පති අනුභවතො අභිනීතිවෙදිනො සත්ථඤ්ඤුනො ඩී. බී. ජයතිලක මහාසිස්සරස්ස සගාරවමජ්ඣෙසනං සමාදරං පටිග්ගහිතපුබ්බෙන අම්හාකමාචරියසෙට්ඨෙන කොළම්බනගරෙ ධම්මප්පාසාදවිහාරමජ්ඣාවුත්ථෙන විජ්ජාලඞ්කාර මහා

විජ්ජාලයාධිපතිනා . සෙඞ්ඛණ්ඩසෙලසිරිවඩ්ඪනමහානගරවරේ උපොසථපුප්ඵාරාමමහාවිහාරියමහාසඞ්ඝසභායං තිපිටකවාචිස්සර උපජ්ඣායධුරන්ධරෙන රතනමලානගාමෙ පුරාණවිහාරායතනිකෙතන ධම්මකිත්ති සිරි ධම්මාරාමාභිධානෙන ලඞ්කායං පච්ඡිමදිසානුදිසාසු පධානසඞ්ඝනායකත්ථෙරවරෙන තත්ථ පණ්ණාසාසු මූලපණ්ණාසා සදෙසවිදෙසීයපොත්ථකානමනුගමනතො සංසොධිතුමාරද්ධො-

තථාප්‍යපරිනිට්ඨිතෙයෙව සංසොධනෙ ගන්ථස්සිමස්ස මුද්දාපනසමයෙ සග්ගපරායණො අහොසි සඞ්ඛාරානං පලොකධම්මත්තා-

තතොප්පභුති තප්පධානසිස්සස්සෙව තංධුරන්ධරාධානොහං සාසනිකකිච්චවසෙනෙව උස්සොළ්හිං කත්වා පරිසොධනකම්මකරිං යථාවසරන්ති-

තිට්ඨාපිතො චායං මුද්දාපනෙ පඨමො භාගො සිරිසනාසුගතවස්සෙ මුනිරසම්බුධිලොචනෙ සීහරවිමාසස්ස චන්දංසෙ තික්ඛමතීයස්ස කාළපක්ඛ දුතියාය සනිවාරෙති

විසුද්ධපිතමිදං මයා විජ්ජාලඞ්කාරවිජ්ජාලයාධිපතිනා රතනමලානගාමෙ පුරාණවිහාරායතනිකෙතන ධම්මකිත්තිස්සිරි ධම්මානන්දාභිධානෙන ලඞ්කායං පච්ඡිමදිසානුදිසාසු පධානසඞ්ඝනායකත්ථෙරෙනාති.

L. SIRI. DHAMMANANDA.
C. H. P.

16. 8. 24.

සූචි පත්තං.

7 මූලපරියාය සුත්තං
12 සබ්බාසව සුත්තං
17 ධම්මදායාද සුත්තං
26 භයභෙරව සුත්තං
35 අනඞ්ගණ සුත්තං
39 ආකඞ්ඛෙය්‍ය සුත්තං
44 වත්ථූපම සුත්තං
51 සල්ලෙඛ සුත්තං
63 සම්මාදිට්ඨි සුත්තං
73 සතිපට්ඨාන සුත්තං
පඨමො වග්ගො
78 චූළසීහනාද සුත්තං
97 මහාසීහනාද සුත්තං
104 මහාදුක්ඛක්ඛන්ධ සුත්තං
111 චූළදුක්ඛක්ඛන්ධ සුත්තං
122 අනුමාන සුත්තං
128 චෙතොඛිල සුත්තං
132 වනපත්ථ සුත්තං
139 මධුපිණ්ඩික සුත්තං
145 ද්වෙධාවිතක්ක සුත්තං
149 විතක්කසණ්ඨාන සුත්තං
දුතියො වග්ගො
157 කකචූපම සුත්තං
170 අලගද්දූපම සුත්තං
174 වම්මික සුත්තං
180 රථවිනීත සුත්තං
191 නිවාප සුත්තං
207 අරියපරියෙසන සුත්තං
217 චූළහත්ථිපදෙම සුත්තං
224 මහාහත්ථිපදෙපම සුත්තං
232 මහාසාරොපම සුත්තං
240 චූළසාරොපම සුත්තං
තතියො වග්ගො
247 චූළගොසිඞ්ග සුත්තං
256 මහාගොසිඞ්ග සුත්තං
261 මහාගොපාලක සුත්තං
264 චූළගොපාලක සුත්තං
273 චූළසච්චක සුත්තං
291 මහාසච්චක සුත්තං
296 චූළතණ්හාසංඛය සුත්තං
311 මහාතණ්හාසංඛය සුත්තං
322 මහාඅස්සපුර සුත්තං
326 චූළඅස්සපුර සුත්තං
චතුත්ථො වග්ගො
332 සාලෙය්‍යක සුත්තං
337 වෙරඤ්ජක සුත්තං
344 මහාවෙදල්ල සුත්තං
350 චූළවෙදල්ල සුත්තං
355 චූළධම්මසමාදාන සුත්තං
362 මහාධම්මසමාදාන සුත්තං
365 වීමංසක සුත්තං
370 කොසම්බිය සුත්තං
376 බ්‍රහ්මනිමන්තණික සුත්තං
383 මාරතජ්ජනිය සුත්තං

පඤ්චමො වග්ගො, මූලපණ්ණාසකං නිට්ඨිතං.

සුද්ධි පත්තං.

පිටේ.	පන්තියං.	අසුද්ධි.	සුද්ධි.
6	14	පරිඤ්ඤාතං	පරිඤ්ඤාතත්තං
"	19	"	"
24	17	පමාහිතෙ	සමාහිතෙ
31	1	හිකඛූ	භික්ඛු
"	31	ආවුසා	ආවුසො
32	30	හොති	හොති
34	32	නිකබිත්තධුර	නික්ඛිත්තධුර
38	29	විසුඬෙන	විසුද්ධෙන
43	22	අව්සාකකච	අධිසාකකච
47	32	කරණීයො	කරණීයො පරෙ අස්සද්ධා භවිස්සන්ති මයමෙත්ථ සද්ධා භවිස්සාමාති සල්ලෙඛො කරණීයො
51	31 2	1 පච	පච 2
60	23	විඤ්ඤාතං	විඤ්ඤාණං
63	25		උද්දෙසවාරො නිට්ඨිතො
64.	19.	පස්සි	පස්සී
"	22	එවම්පිඛො	එවම්පි
"	34	"	"
65	16	සිඛ්ඛාතිකා	සිඛ්ඛාණිකා
"	26	"	"
80	2	පක්ඛිසකුණො	පක්ඛිසකුණො
86	32	සාරිපුත්තා අඞ්ගාරිකාසු	සාරිපුත්ත අඞ්ගාරකාසු
98	18	අඤ්ඤතිත්ථියා	තෙ අඤ්ඤතිත්ථියා
107	20	කාමහෙතු	කාමහෙතු
"	26	විජ්ඣන්තී	විජ්ඣන්ති
114	16	භික්ඛූ	භික්ඛු
118	11	"	"
"	18	තෙනාවුසො	තෙනාවුසො
119	15	භික්ඛූනා	භික්ඛුනා
120	8	භික්ඛූ	භික්ඛු
"	18	භික්ඛූනා	භික්ඛුනා
"	21	භික්ඛූ	භික්ඛු
"	26	භික්ඛූනා	භික්ඛුනා
121	4	"	"
"	10	"	"
124	26	චීත්තං	චිත්තං
125	28	විත්තං	චිත්තං
126	10	හොන්ති	හොන්ති
127	4	හුජිත්වා	භුජිත්වා
"	11	බ්‍රහ්මචරියං	බ්‍රහ්මචරියං චරති
129	13	පබ්බජිතෙන	පබ්බජිතෙන

පිට්ඨ.	පන්තියං.	අසුද්ධි.	සුද්ධි.
139	12	චෙතසො	චෙතසො.
,,	30	යොවායං	යොවායං
143	15	විමත්තමිති	විමුත්තමිති
146	30	තමිත්තා	නිමිත්තා
158	11	භික්ඛු	භික්ඛු
165	28 නාම; සුචිනස්සිස්සාමිනාම–නාමසු; විනස්සිස්සාමිනාමසු		
166	2 නාම; සුචිනස්සිස්සාමිනාම–නාමසු; විනස්සිස්සාමිනාමසු		
,,	22	සතො	යතො
167	29	පණීතං	පණීතං
171	15	විධාපථො	විධාපථො
,,	16	විධාපථං	විධාපථං
172	21	එවමාහ	එවමාහ
,,	25	අසිසුත;	අසිසුතං;
174	10	අභිනන්දිති	අභිනන්දීති
177	9	බ්‍රහ්මචර්යං	බ්‍රහ්මචරියං
,,	10	භගවති	භගවති
183	10	තෙ තතියාපි	තෙ භික්ඛවෙ තතියාපි
185	31	ගවෙජ්ජුන්ති	ගවෙජ්ඣුන්ති
186	31	ගහත්වා	ගහෙත්වා
187	37	ආපජ්ජිංසු	ආපජ්ජිංසු
190	9	මාරචක්ඛුං	මාරචක්ඛුං
,,	34	,,	,,
191	3	භික්ඛු	භික්ඛු
,,	12	වුච්චති	වුච්චති
,,	23	එතදවොචුං	එතදවොචුං
198	20	රමණීයොවත	රමණීයොවතභො
199	5	අකුප්පාමෙචෙතො	අකුප්පාමෙ
,,	10	ආලසම්මුදිතා	ආලයසම්මුදිතා
200	25	උදකා	උදකං
201	18	මෙධාවි	මෙධාවී
202	18	අමතදුන්දුභිනන්ති	අමතදුන්දුභිනන්ති
206	10	භික්ඛු	භික්ඛු
212	26	සමඟනන්දි	සමග්ගනන්දී
213	11	බන්ධන	බන්ධ
,,	22	අත්වාසස	අත්වාසස
214	1	බාසිතෙ	භාසිතෙ
,,	3	තුණ්හීභවෙ	තුණ්හීභාවෙ
,,	23	තථාගතරජිතං	තථාගතාරජිතං*
,,	30	,,	,,
215	20	සංවට්ට	සංවට්ට
216	32	විමුත්තමීති	විමුත්තමිති
231	6	භික්ඛු	භික්ඛු
233	3	නාබභසද්දංසුති	නාබ්භසද්දංසුති
,,	4	සුණාහි	සුණාහි

* එවං සබ්බත්ථ,

පිටේ.	පංක්තිය.	අශුද්ධ.	ශුද්ධ.
239	11	කිවීති	ඛිවීති
241	10	සුඛාත	සුක්ඛාත
242	11	එවරූපෙහී	එවරූපෙහි
243	7	අලමරියඤාණදස්සන	අලමරිය
,,	12	,,	,,
,,	16	,,	,,
,,	22	,,	,,
,,	26	,,	,,
,,	33	,,	,,
244	3	,,	,,
,,	9	,,	,,
,,	13	,,	,,
,,	19	,,	,,
,,	23	,,	,,
,,	26	විඤ්ඤණායතනං	විඤ්ඤාණායතනං
,,	32	අලමරියඤාණදස්සන	අලමරිය
245	30	වනතං	වන්තං
246	1	භුමමා	භුම්මා
,,	9	වජ්ජිතං	වජ්ජිතං
247	26	අභිතන්දිති	අභිනන්දිති
248	32	වායනති	වනති
250	29	වෙ	චෙ
251	6	වීතතස්ස	විතතස්ස
,,	31	සඞ්කම්ස්සාම	සඞ්කමිස්සාම
252	12	හොතී	හොති
,,	27	සමුඛසාතායාති	සමුගසාතායාති
253	1	සුඤ්ඤගාරානං	සුඤ්ඤාගාරානං
,,	22	සාධු සාධු	සාධු සාධු
,,	32	හෙයාාති	හෙය්‍යාති
254	14	කාසසපොව	කායසපොව
,,	18	තෙවීවරීකත්තස්ස	තෙචීවරිකත්තස්ස
255	2	එවී	එව
257	20	භිකබු	භික්ඛු
,,	25	,,	,,
258	15	,,	,,
,,	23	,,	,,
,,	27	ධම්මූපසංහිත පාමුජ්ජං	ධම්මූපසංහිතං පාමුජ්ජං
,,	29	භිකබු	භික්ඛු
,,	31	,,	,,
,,	33	,,	,,
,,	34	,,	,,
,,	35	,,	,,
259	2	භිකබු	භික්ඛු
,,	4	,,	,,
,,	11	,,	,,

පිට.	පංක්තිය.	අශුද්ධ.	ශුද්ධ.
263	6	තිරියං	තෙතිරියං
264	15	නිගණ්ඨී පුතෙතා	නිගණ්ඨ පුතෙතා
,,	26	,,	,,
268	22	තුණ්හි	තුණ්හී
271	3	අප්පටිභාණො	අප්පටිභානො
,,	5	තුණ්හිභූතං	තුණ්හීභූතං
,,	6	අප්පටිභාණං	අප්පටිභානං
,,	14	කාඑලෙත	කාය්ලෙත
,,	16	අලෙභි	අලෙභි
272	2	සුබුමං	සුබුමං
,,	31	පරිනිබ්බාණාය	පරිනිබ්බානාය
273	12	සුතනතු	සුණනතු
,,	29	පුඤඤං	පුඤඤංච
276	31	එවං	එවං
280	16	කිං කුසලගවෙසි	කිං කුසලගවෙසී
281	28	වෙදියනති	වෙදියනති
,,	30	,,	,,
286	7	දිසසනති	දිසසනති
289	16	ආසව	ආසව
293	7	අපෙපත	අපෙපව
294	9	අච්ඡරියං වතභො	අච්ඡරියං වතභො අබ්භුතං වතභො.
,,	35	භිකඛු	භිකඛු
296	31	භගවතො	භගවතො
299	26	තිණගගීතෙව	තිණගගිතෙව
,,	28	ථුසගගීතෙව	ථුසගගිතෙව
,,	29	සඞකාරගගීතෙව	සඞකාරගගිතෙව
300	8	ධමමනතී	ධමමනති
,,	20	නිබබීච කිචඡාති	නිබබිච කිචඡාති
,,	21	නිබබී	නිබබි
,,	29	ඉම චෙ	ඉමං චෙ
,,	31	කුලලූපමං	කුලලූපමං
,,	32	ගහණතථායාතී	ගහණතථායාති
,,	33	කොළා	කොලා
301	4	සිතියා	සිතියා
302	3	ජරාමරණං	ජරාමරණං
,,	14	භීකඛවෙ	භිකඛවෙ
304	7	ජාතී	ජාති
307	33	පඤඤාවිමුතති	පඤඤාවිමුතතිං
310	2	මතිනද්‍රියං	මතිනද්‍රියං
,,	7	අභිකතනෙත	අභික්කනෙත
,,	9	චිවර	චීවර
,,	19	ආභුජිතවා	ආභුජිතවා
,,	23	චීතතං	චිතතං
,,	24	වීහරති	විහරති

පිටුව,	පන්තිය.	අශුද්ධ.	ශුද්ධ.
310	25	වීහරති	විහරති
,,	26	වූපසන්ත	වූපසන්ත
311	12	නීරුජ්ඣන්ති	නිරුජ්ඣන්ති
312	4	හගවා	භගවා
,,	9	හවිස්සාති	භවිස්සති
,,	12	එවා	එවං
,,	27	සමන්නගතා	සමන්නාගතා
,,	34	හවීස්සති	භවිස්සති
313	33	ඉන්ද්‍රියෙසු	ඉන්ද්‍රියෙසු
314	4	ඵුසිත්වා	ඵුසිත්වා
,,	27	ගුත්තචාරු	ගුත්තචාරු
315	32	ගිරිගුනං	ගිරිගුහං
319	25	අභාසං	අභාසිං
,,	31	සීතෙ	සීතෙ
327	4	සමණෙ	සමණො
328	11	විත්තුපකරණං	විත්තූපකරණං
330	6	ගොති	හොති
,,	33	අගො	අහො
331	9	දෙවානා	දෙවානං
332	4	හො ගොතම	භො ගොතම
335	23	කරණීං	කරණිං
336	29	පරමීමරණා	පරමමරණා
338	1	සායන්හ සමයං	සායන්හ සමයං
,,	14	සුත්තස්ස	පුත්තස්ස
	15	සුත්තං	පුත්තං
339	21	විනිබ්භුජිත්වා	විනිබ්භුජිත්වා
,,	22	,,	,,
340	33	කතඞ්ග සමන්නං	කතඞ්ග සමන්නා
341	23	ජීවිතින්ද්‍රියං	ජීවිතින්ද්‍රියං
342	35	චෙතොවිමුත්තිය	චෙතොවිමුත්තියා
356	24	ආයතිච	ආයතිච.
357	27	ධම්මසම.	ධම්මසමා
366	12	ආවීචෙව	ආවිචෙව*
368	30	කථා රූපාය	කථං රූපාය
372	28	අසන්තංවා	අසන්තංවා අසදිසං
379	26	තුමෙහති	තුම්හෙහි
382	21	යථා කථං	යථා තථං

* එවං සබ්බත්ථ.

අ ධො ලි පි සු.

පිඨෙ.	පන්තිසං.	අසුද්ධ.	සුද්ධ.
26	3	සඞ්ඝගණොව–ම. සඞ්ඝගණො.	සඞ්ඝගණො
27	1	"සෙඨපුරිසොති"ම	—
,,	2	සයා	'තසසිං–ම.
29	3	"සප්පටිපුග්ගලොව"–ම.	—
33	5	කාලකං"–ම	කාලකං"–ම
34	2	"සමිති."ම	"සමීති–"ම
43	2	වහි"–ම	හි"–ම
44	1	"පබ්බජ්ජනති"–ම	—
,,	3	"ඉත්ථතායාති"ම	—
		*භාරවාජ සුත්තන්තං"ම	"වත්ථසුත්තන්තං"ම
51	2	"සඞ්ං යා"ම	"සඞ්ං පවහි"ම
86	1	සයා. ම. සී	සයා. සී.
92	2	සී.	සී. එ.
,,	3	සයා. ම.	සයා. ම. එ.
,,	5	සයා. ම.	සයා. ම. එ.
93	1	සී.	සී. එ.
95	1	සයා–	සයා. ම. එ.
96	3	සයා. ම.	සයා. ම. එ.
97	2	"අධිපයොසො." ම.	"අධිප්පයොගො."ම.
102	1	සයා–ම.	සයා.
,,	3	සයා. ම	සයා.
,,	4	සයා. ම.	සයා. ම. එ.
,,	5	ම.	ම. එ.
,,	6	සයා. ම.	සයා. ම. එ.
,,	7	සයා. "පවෙසියමාන" ම.	සයා.
112	1	සයා. ම.	සයා. ම. එ.
114	4	න සන්දිසි පරාමාසී. ම	—
122	1	සයා. ම.	සයා.
126	1	න අනත්තමනො අනාභත චිත්තො න බිලජතො. ම	න අනත්තමනෝ.ම
127	1	සී.	සී. එ.
131	1	සයා. සී.	සයා. සී. එ.
,,	2	සයා. සී.	සයා. සී. එ.

පිට්ඨ.	පන්තිසං.	අසුද්ධ.	සුද්ධ.
136	1	ස්‍යා.	ස්‍යා. එ.
,,	2	ස්‍යා. ම.	ස්‍යා. ම. එ.
139	1	ම.	ම. එ
140	2	ම. ස්‍යා.	ස්‍යා.
141	2	උභසොඤ්දයන	උඹභසොඤ්යන
147	1	ම. ස්‍යා.	ම. ස්‍යා. එ.
149	1	ම. ස්‍යා.	ම. ස්‍යා එ
152	1	සුදන්තා ච	සුදන්තා
153	4	ම. ස්‍යා.	ස්‍යා.
,,	5	සී.	සී. එ.
154	2	ම. ස්‍යා.	ම. ස්‍යා. එ.
156	1	සී. ස්‍යා.	සී. ස්‍යා. එ
158	1	ම. ස්‍යා.	ම. ස්‍යා. එ.
,,	2	සී.	සී. එ.
162		1. 2.	2. 1.
163	1	සී.	සී. එ.
169	3	උපලාවිතත්තං. ම	උපපිලාවිතත්තං. ම.
171	1	ම. ස්‍යා.	ම. ස්‍යා. එ
176	2	සී.	සී. එ.
193	1	ම. සී.	ම. සී. එ.
196	2	සී	සී. එ.
200	2	ස්‍යා. ම.	ස්‍යා. ම. එ.
,,	3	ස්‍යා.	ස්‍යා. ම. එ.
201	1	ම.	ම. එ.
,,	2	මානුස්සකෙන-ම	—
205	1	ස්‍යා.	ස්‍යා. එ.
210	1	ම. ස්‍යා.	ම. ස්‍යා. එ.
,,	3	ම. ස්‍යා.	ස්‍යා.
,,	4	ම. ස්‍යා.	ස්‍යා
218	3	ම.	ම. එ.
,,	4	සොපි එතස්සා-ම.	—
219	1	ම. ස්‍යා.	ස්‍යා.
241	3	ම. ස්‍යා	ස්‍යා.
243	1	ම. සී.	සී.
245.	1	පරක්කමි ණාහෙතානි ස්‍යා.	පරික්කමි ණාහෙතානි ස්‍යා. එ.
,,	2	අනුසායී. ම. අනුසංයායිත්වා ස්‍යා	අනුසංයායිත්වා. ස්‍යා එ.
,,	3	කිතනු-සී ස්‍යා.	කිතානු-සී. ස්‍යා. ම. එ.

පිටෙ.	පඞක්ති.	අසුධි.	සුධි.
245	4	ම. සී.	ම. සී. එ.
249	1	ම. සී.	ම. සී. එ.
262	2	ම. ස්‍යා.	ස්‍යා.
,,	3	ම.	ම. එ.
,,	4	ම. සී.	සී.
264	1	සී.	සී. එ
,,	3	ම. සී.	ස්‍යා.
266	3	ම. ස්‍යා.	ම. ස්‍යා. කිං සො භව මානො එ.
268	1	මුඩාභිසිත්තස්ස. ම.	—
270	2	ම. ස්‍යා.	ම. ස්‍යා එ.
,,	3	අකුසකුජ්ජාතං–ම	—
273	1	සී.	සී. එ.
,,	2	ම. ස්‍යා	ම. ස්‍යා. එ.
,,	3	මාදිසං. ම	—
274	1	ම.	ම. එ.
275	1	කායබලං ම	කායංබලා–ම.
281	2	තිප්පාබරා–ම	තිබ්බාබරා–ම.
,,	3	කාරිස්සාමීති	කාරිස්සාමීති–ම.
284	1	ම.	ම. එ.
285	1	ම. සී. ස්‍යා	ම. සී. ස්‍යා. එ.
,,	2	ම සී ස්‍යා.	ම සී. ස්‍යා. එ
287	1	සී.	සී. එ.
,,	1	ම.	ම. එ.
289	1	සන්තිසාරෙමි. ම	—
329	1	ඉති පොත්කෙසු	ඉති පොත්කෙසුච. එ. *
345	1	B. e.	ම එ. *
,,	2	තිප්පාබරා B.	තිබ්බාබරා. ම.
352	5	L.	සී. *
356	1	ජනාති B. e.	ජනාති ම.
,,	2	ජනනෙතා B. e.	ජනනෙතා. ම
361	1	ලාබු. e. L.	ලාබු එ. සී. ම.
373	2	ම.	ම. එ.
,,	3	ම.	ම. එ.
377	1	ම. ඉ.	ම එ *
,,	5	ම. ඉ.	ම එ

* එවං සබ්බත්ථ.

මජ්ඣිමනිකායො.

නමො තස්ස භගවතො අරහතො සම්මාසම්බුද්ධස්ස.

එවම්මෙ සුතං, එකං සමයං භගවා උක්කට්ඨායං විහරති සුභගවනෙ සාලරාජමූලෙ.— තත්‍ර ඛො භගවා භික්ඛූ ආමන්තෙසි භික්ඛවොති, භදන්තෙති තෙ භික්ඛූ භගවතො පච්චස්සොසුං, භගවා එතදවොච:—

සබ්බධම්මමූලපරියායං වො භික්ඛවෙ දෙසෙස්සාමි,[1] තං සුණාථ, සාධුකං මනසි කරොථ, භාසිස්සාමීති. එවම්භන්තෙති ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො පච්චස්සොසුං, භගවා එතදවොච:—

ඉධ භික්ඛවෙ අස්සුතවා පුථුජ්ජනො අරියානං අදස්සාවී අරියධම්මස්ස අකොවිදො අරියධම්මෙ අවිනීතො සප්පුරිසානං අදස්සාවී සප්පුරිසධම්මස්ස අකොවිදො සප්පුරිසධම්මෙ අවිනීතො පඨවිං පඨවිතො සඤ්ජානාති, පඨවිං පඨවිතො සඤ්ඤත්වා පඨවිං මඤ්ඤති, පඨවියා මඤ්ඤති, පඨවිතො මඤ්ඤති, පඨවිං මෙති මඤ්ඤති, පඨවිං අභිනන්දති, තං කිස්ස හෙතු, අපරිඤ්ඤාතං තස්සාති වදාමි.— ආපං ආපතො සඤ්ජානාති, ආපං ආපතො සඤ්ඤත්වා ආපං මඤ්ඤති, ආපස්මිං මඤ්ඤති, ආපතො මඤ්ඤති, ආපං මෙති මඤ්ඤති, ආපං අභිනන්දති, තං කිස්ස හෙතු, අපරිඤ්ඤාතං තස්සාති වදාමි.— තෙජං තෙජතො සඤ්ජානාති, තෙජං තෙජතො සඤ්ඤත්වා තෙජං මඤ්ඤති, තෙජස්මිං මඤ්ඤති, තෙජතො මඤ්ඤති, තෙජං මෙති මඤ්ඤති, තෙජං අභිනන්දති, තං කිස්ස හෙතු, අපරිඤ්ඤාතං තස්සාති වදාමි.— වායං වායතො සඤ්ජානාති, වායං වායතො සඤ්ඤත්වා වායං මඤ්ඤති, වායස්මිං මඤ්ඤති, වායතො මඤ්ඤති, වායං මෙති මඤ්ඤති, වායං අභිනන්දති, තං කිස්ස හෙතු, අපරිඤ්ඤාතං තස්සාති වදාමි.— භූතෙ භූතතො සඤ්ජානාති, භූතෙ භූතතො සඤ්ඤත්වා භූතෙ මඤ්ඤති, භූතෙසු

1 "දෙසිස්සාමි" ස්‍යා. ම.

මඤ්ඤති, භූතතො මඤ්ඤති, භූතෙ මෙති මඤ්ඤති, භූතෙ අභිනන්දති, තං කිස්ස හෙතු, අපරිඤ්ඤාතං තස්සාති වදාමි෴ දෙවෙ දෙවතො සඤ්ජානාති, දෙවෙ දෙවතො සඤ්ඤත්වා දෙවෙ මඤ්ඤති, දෙවෙසු මඤ්ඤති, දෙවතො මඤ්ඤති, දෙවෙ මෙති මඤ්ඤති, දෙවෙ අභිනන්දති, තං කිස්ස හෙතු, අපරිඤ්ඤාතං තස්සාති වදාමි෴ පජාපතිං පජාපතිතො සඤ්ජානාති, පජාපතිං පජාපතිතො සඤ්ඤත්වා පජාපතිං මඤ්ඤති, පජාපතිස්මිං මඤ්ඤති, පජාපතිතො මඤ්ඤති, පජාපතිං මෙති මඤ්ඤති, පජාපතිං අභිනන්දති, තං කිස්ස හෙතු, අපරිඤ්ඤාතං තස්සාති වදාමි෴ බ්‍රහ්මං බ්‍රහ්මතො සඤ්ජානාති, බ්‍රහ්මං බ්‍රහ්මතො සඤ්ඤත්වා බ්‍රහ්මං මඤ්ඤති, බ්‍රහ්මනි [1] මඤ්ඤති, බ්‍රහ්මතො මඤ්ඤති, බ්‍රහ්මං මෙති මඤ්ඤති, බ්‍රහ්මං අභිනන්දති, තං කිස්ස හෙතු, අපරිඤ්ඤාතං තස්සාති වදාමි෴ ආභස්සරෙ ආභස්සරතො සඤ්ජානාති, ආභස්සරෙ ආභස්සරතො සඤ්ඤත්වා ආභස්සරෙ මඤ්ඤති, ආභස්සරෙසු මඤ්ඤති, ආභස්සරතො මඤ්ඤති, ආභස්සරෙ මෙති මඤ්ඤති, ආභස්සරෙ අභිනන්දති, තං කිස්ස හෙතු, අපරිඤ්ඤාතං තස්සාති වදාමි෴ සුභකිණ්හෙ සුභකිණ්හතො සඤ්ජානාති, සුභකිණ්හෙ සුභකිණ්හතො සඤ්ඤත්වා සුභකිණ්හෙ මඤ්ඤති, සුභකිණ්හෙසු මඤ්ඤති, සුභකිණ්හතො මඤ්ඤති, සුභකිණ්හෙ මෙති මඤ්ඤති, සුභකිණ්හෙ අභිනන්දති, තං කිස්ස හෙතු, අපරිඤ්ඤාතං තස්සාති වදාමි෴ වෙහප්ඵලෙ වෙහප්ඵලතො සඤ්ජානාති, වෙහප්ඵලෙ වෙහප්ඵලතො සඤ්ඤත්වා වෙහප්ඵලෙ මඤ්ඤති, වෙහප්ඵලෙසු මඤ්ඤති, වෙහප්ඵලතො මඤ්ඤති, වෙහප්ඵලෙ මෙති මඤ්ඤති, වෙහප්ඵලෙ අභිනන්දති, තං කිස්ස හෙතු, අපරිඤ්ඤාතං තස්සාති වදාමි෴ අභිභුං අභිභුතො සඤ්ජානාති, අභිභුං අභිභුතො සඤ්ඤත්වා අභිභුං මඤ්ඤති, අභිභුස්මිං මඤ්ඤති, අභිභුතො මඤ්ඤති, අභිභුං මෙති මඤ්ඤති, අභිභුං අභිනන්දති, තං කිස්ස හෙතු, අපරිඤ්ඤාතං තස්සාති වදාමි෴ ආකාසානඤ්චායතනං ආකාසානඤ්චායතනතො සඤ්ජානාති, ආකාසානඤ්චායතනං ආකාසානඤ්චායතනතො සඤ්ඤත්වා ආකාසානඤ්චායතනං මඤ්ඤති, ආකාසානඤ්චායතනස්මිං මඤ්ඤති, ආකාසානඤ්චායතනතො මඤ්ඤති, ආකාසානඤ්චායතනං මෙති මඤ්ඤති, ආකාසානඤ්චායතනං අභිනන්දති, තං කිස්ස හෙතු, අපරිඤ්ඤාතං තස්සාති වදාමි෴ විඤ්ඤාණඤ්චායතනං විඤ්ඤාණඤ්චායතනතො සඤ්ජානාති, විඤ්ඤාණඤ්චායතනං විඤ්ඤාණඤ්චායතනතො සඤ්ඤත්වා විඤ්ඤාණඤ්චායතනං

1 "බ්‍රහ්මස්මිං" ම.

මඤ්ඤති විඤ්ඤාණඤ්චායතනස්මිං මඤ්ඤති, විඤ්ඤාණඤ්චායතනතො මඤ්ඤති, විඤ්ඤාණඤ්චායතනං මෙති මඤ්ඤති, විඤ්ඤාණඤ්චායතනං අභිනන්දති, තං කිස්ස හෙතු, අපරිඤ්ඤාතං තස්සාති වදාමි෴ ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං ආකිඤ්චඤ්ඤායතනතො සඤ්ජානාති, ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං ආකිඤ්චඤ්ඤායතනතො සඤ්ඤත්වා ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං මඤ්ඤති, ආකිඤ්චඤ්ඤායතනස්මිං මඤ්ඤති, ආකිඤ්චඤ්ඤායතනතො මඤ්ඤති, ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං මෙති මඤ්ඤති, ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං අභිනන්දති, තං කිස්ස හෙතු, අපරිඤ්ඤාතං තස්සාති වදාමි෴ නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනතො සඤ්ජානාති, නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනතො සඤ්ඤත්වා නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං මඤ්ඤති, නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනස්මිං මඤ්ඤති, නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනතො මඤ්ඤති, නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං මෙති මඤ්ඤති, නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං අභිනන්දති, තං කිස්ස හෙතු, අපරිඤ්ඤාතං තස්සාති වදාමි෴ දිට්ඨං දිට්ඨතො සඤ්ජානාති, දිට්ඨං දිට්ඨතො සඤ්ඤත්වා දිට්ඨං මඤ්ඤති, දිට්ඨස්මිං මඤ්ඤති, දිට්ඨතො මඤ්ඤති, දිට්ඨං මෙති මඤ්ඤති, දිට්ඨං අභිනන්දති, තං කිස්ස හෙතු, අපරිඤ්ඤාතං තස්සාති වදාමි෴ සුතං සුතතො සඤ්ජානාති, සුතං සුතතො සඤ්ඤත්වා සුතං මඤ්ඤති, සුතස්මිං මඤ්ඤති, සුතතො මඤ්ඤති, සුතං මෙති මඤ්ඤති, සුතං අභිනන්දති, තං කිස්ස හෙතු, අපරිඤ්ඤාතං තස්සාති වදාමි෴ මුතං මුතතො සඤ්ජානාති, මුතං මුතතො සඤ්ඤත්වා මුතං මඤ්ඤති, මුතස්මිං මඤ්ඤති, මුතතො මඤ්ඤති, මුතං මෙති මඤ්ඤති, මුතං අභිනන්දති, තං කිස්ස හෙතු, අපරිඤ්ඤාතං තස්සාති වදාමි෴ විඤ්ඤාතං විඤ්ඤාතතො සඤ්ජානාති, විඤ්ඤාතං විඤ්ඤාතතො සඤ්ඤත්වා විඤ්ඤාතං මඤ්ඤති, විඤ්ඤාතස්මිං මඤ්ඤති, විඤ්ඤාතතො මඤ්ඤති, විඤ්ඤාතං මෙති මඤ්ඤති, විඤ්ඤාතං අභිනන්දති, තං කිස්ස හෙතු, අපරිඤ්ඤාතං තස්සාති වදාමි෴ එකත්තං එකත්තතො සඤ්ජානාති, එකත්තං එකත්තතො සඤ්ඤත්වා එකත්තං මඤ්ඤති, එකත්තස්මිං මඤ්ඤති, එකත්තතො මඤ්ඤති, එකත්තං මෙති මඤ්ඤති, එකත්තං අභිනන්දති, තං කිස්ස හෙතු, අපරිඤ්ඤාතං තස්සාති වදාමි෴ නානත්තං නානත්තතො සඤ්ජානාති, නානත්තං නානත්තතො සඤ්ඤත්වා නානත්තං මඤ්ඤති, නානත්තස්මිං මඤ්ඤති, නානත්තතො මඤ්ඤති, නානත්තං මෙති මඤ්ඤති, නානත්තං අභිනන්දති, තං කිස්ස හෙතු, අපරිඤ්ඤාතං තස්සාති වදාමි෴ සබ්බං සබ්බතො සඤ්ජානාති, සබ්බං සබ්බතො සඤ්ඤත්වා සබ්බං මඤ්ඤති,

සබ්බස්මිං මඤ්ඤති, සබ්බතො මඤ්ඤති, සබ්බං මෙති මඤ්ඤති, සබ්බං අභිනන්දති, තං කිස්ස හෙතු, අපරිඤ්ඤාතං තස්සාති වදාමි — නිබ්බානං නිබ්බානතො සඤ්ජානාති, නිබ්බානං නිබ්බානතො සඤ්ඤත්වා නිබ්බානං මඤ්ඤති, නිබ්බානස්මිං මඤ්ඤති, නිබ්බානතො මඤ්ඤති, නිබ්බානං මෙති මඤ්ඤති, නිබ්බානං අභිනන්දති, තං කිස්ස හෙතු, අපරිඤ්ඤාතං තස්සාති වදාමි —

(අස්සුතවන්තපුථුජ්ජනහ වසෙති පඨමකභූමිපරිච්ඡෙදි.)[1]

යොපි සො භික්ඛවෙ භික්ඛු සෙඛො අප්පත්තමානසො අනුත්තරං යොගක්ඛෙමං පත්ථයමානො විහරති, සොපි පඨවිං පඨවිතො අභිජානාති, පඨවිං පඨවිතො අභිඤ්ඤාය පඨවිං මා මඤ්ඤි,[2] පඨවියා මා මඤ්ඤි,[2] පඨවිතො මා මඤ්ඤි,[2] පඨවිං මෙති මා මඤ්ඤි,[2] පඨවිං මාභිනන්දි.[3] තං කිස්ස හෙතු, පරිඤ්ඤෙය්‍යං තස්සාති වදාමි — ආපං — පෙ — තෙජං — වායං — භූතෙ — දෙවෙ — පජාපතිං — බ්‍රහ්මං — ආභස්සරෙ — සුභකිණ්ණෙ — වෙහප්ඵලෙ — අභිභුං — ආකාසානඤ්චායතනං — විඤ්ඤාණඤ්චායතනං — ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං — නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං — දිට්ඨං — සුතං — මුතං — විඤ්ඤාතං — එකත්තං — නානත්තං — සබ්බං — නිබ්බානං නිබ්බානතො අභිජානාති, නිබ්බානං නිබ්බානතො අභිඤ්ඤාය නිබ්බානං මා මඤ්ඤි,[4] නිබ්බානස්මිං මා මඤ්ඤි,[4] නිබ්බානතො මා මඤ්ඤි,[4] නිබ්බානං මෙති මා මඤ්ඤි,[4] නිබ්බානං මාභිනන්දි,[5] තං කිස්ස හෙතු, පරිඤ්ඤෙය්‍යං තස්සාති වදාමි —

(සෙඛහ විවට්ටවසෙති දුතියකභූමිපරිච්ඡෙදි.)[6]

යොපි සො භික්ඛවෙ භික්ඛු අරහං ඛීණාසවො වුසිතවා කතකරණීයො ඔහිතභාරො අනුප්පත්තසදත්ථො පරික්ඛීණභවසංයොජනො සම්මදඤ්ඤා විමුත්තො, සොපි පඨවිං පඨවිතො අභිජානාති, පඨවිං පඨවිතො අභිඤ්ඤාය පඨවිං න මඤ්ඤති, පඨවියා න මඤ්ඤති, පඨවිතො න මඤ්ඤති, පඨවිං මෙති න මඤ්ඤති, පඨවිං නාභිනන්දති, තං කිස්ස හෙතු, පරිඤ්ඤාතං

1 "පුථුජ්ජනවසෙන පඨමනයභූමිපරිච්ඡෙදො" ස්‍යා. "නිසිතො" ම්.
"අස්සුතවන්තපුථුජ්ජනාභවසෙති" සී.

2 "වා මඤ්ඤති" සී.

3 "වා අභිනන්දති" සී.

4 "වා මඤ්ඤති" සී.

5 "වා අභිනන්දති" සී—"මාභිනන්දති" ම.

6 "සෙඛවසෙන දුතියනයභූමිපරිච්ඡෙදො" ස්‍යා. "නිසීතො" ම.
"සෙඛාභ විවට්ටවසෙති" සී.

තස්සාති වදාමි … ආපං … තෙජං … පෙ … නිබ්බානං නිබ්බානතො අභිජානාති; නිබ්බානං නිබ්බානතො අභිඤ්ඤාය නිබ්බානං න මඤ්ඤති, නිබ්බානස්මිං න මඤ්ඤති, නිබ්බානතො න මඤ්ඤති, නිබ්බානං මෙති න මඤ්ඤති, නිබ්බානං නාභිනන්දති, තං කිස්ස හෙතු, පරිඤ්ඤාතං තස්සාති වදාමි …

(ඛීණාසවහ පඨමකනයෙ තතියකභූමිපරිච්ඡෙදි.) [1]

යොපි සො භික්ඛවෙ භික්ඛු අරහං ඛීණාසවො වුසිතවා කතකරණීයො ඔහිතභාරො අනුප්පත්තසදත්ථො පරික්ඛීණභවසංයොජනො සම්මදඤ්ඤා විමුත්තො, සොපි පඨවිං පඨවිතො අභිජානාති, පඨවිං පඨවිතො අභිඤ්ඤාය පඨවිං න මඤ්ඤති, පඨවියා න මඤ්ඤති, පඨවිතො න මඤ්ඤති, පඨවිං මෙති න මඤ්ඤති, පඨවිං නාභිනන්දති, තං කිස්ස හෙතු, ඛයා රාගස්ස වීතරාගත්තා … ආපං … තෙජං … පෙ … නිබ්බානං නිබ්බානතො අභිජානාති, නිබ්බානං නිබ්බානතො අභිඤ්ඤාය නිබ්බානං න මඤ්ඤති, නිබ්බානස්මිං න මඤ්ඤති, නිබ්බානතො න මඤ්ඤති, නිබ්බානං මෙති න මඤ්ඤති, නිබ්බානං නාභිනන්දති, තං කිස්ස හෙතු, ඛයා රාගස්ස වීතරාගත්තා …

(ඛීණාසවහ දුතියනයෙ චත්තාරවාරකභූමිපරිච්ඡෙදි.) [2]

යොපි සො භික්ඛවෙ භික්ඛු අරහං ඛීණාසවො වුසිතවා කතකරණීයො ඔහිතභාරො අනුප්පත්තසදත්ථො පරික්ඛීණභවසංයොජනො සම්මදඤ්ඤා විමුත්තො, සොපි පඨවිං පඨවිතො අභිජානාති, පඨවිං පඨවිතො අභිඤ්ඤාය පඨවිං න මඤ්ඤති, පඨවියා න මඤ්ඤති, පඨවිතො න මඤ්ඤති, පඨවිං මෙති න මඤ්ඤති, පඨවිං නාභිනන්දති, තං කිස්ස හෙතු, ඛයා දොසස්ස වීතදොසත්තා … ආපං … තෙජං … පෙ … නිබ්බානං නිබ්බානතො අභිජානාති, නිබ්බානං නිබ්බානතො අභිඤ්ඤාය නිබ්බානං න මඤ්ඤති, නිබ්බානස්මිං න මඤ්ඤති, නිබ්බානතො න මඤ්ඤති, නිබ්බානං මෙති න මඤ්ඤති, නිබ්බානං නාභිනන්දති, තං කිස්ස හෙතු, ඛයා දොසස්ස වීතදොසත්තා …

(ඛීණාසවහ තතියනයෙ පඤ්චවාරකභූමිපරිච්ඡෙදි.) [3]

යොපි සො භික්ඛවෙ භික්ඛු අරහං ඛීණාසවො වුසිතවා කතකරණීයො ඔහිතභාරො අනුප්පත්තසදත්ථො පරික්ඛීණභව

1 "ඛීණාසවවසෙන තතියනයභූමිපරිච්ඡෙදෙ" ස්‍යා. "නිඝිතො" ම.
"ඛීණාසවාහ" සී.
2 "ඛීණාසවවසෙන චතුත්ථනයභූමිපරිච්ඡෙදෙ" ස්‍යා. "නිඝිතො" ම.
3 "ඛීණාසවවසෙන පඤ්චමනයභූමිපරිච්ඡෙදෙ" ස්‍යා. "නිඝිතො" ම.

සඤ්ඤොජනො සම්මදඤ්ඤා විමුත්තො, සොපි පඨවිං පඨවිතො අභිජානාති, පඨවිං පඨවිතො අභිඤ්ඤාය පඨවිං න මඤ්ඤති, පඨවියා න මඤ්ඤති, පඨවිතො න මඤ්ඤති, පඨවිං මෙති න මඤ්ඤති, පඨවිං නාභිනන්දති, තං කිස්ස හෙතු, ඛයා මොහස්ස විතමොහත්තා … ආපං … තෙජං … පෙ … නිබ්බානං නිබ්බානතො අභිජානාති, නිබ්බානං නිබ්බානතො අභිඤ්ඤාය නිබ්බානං න මඤ්ඤති, නිබ්බානස්මිං න මඤ්ඤති, නිබ්බානතො න මඤ්ඤති, නිබ්බානං මෙති න මඤ්ඤති, නිබ්බානං නාභිනන්දති, තං කිස්සහෙතු, ඛයා මොහස්ස විතමොහත්තා …

(ඛීණාසවහ චතුත්ථනයෙ ජවානකභූමිපරිච්ඡෙදි.) [1]

තථාගතොපි භික්ඛවෙ අරහං සම්මාසම්බුද්ධො පඨවිං පඨවිතො අභිජානාති, පඨවිං පඨවිතො අභිඤ්ඤාය පඨවිං න මඤ්ඤති, පඨවියා න මඤ්ඤති, පඨවිතො න මඤ්ඤති, පඨවිං මෙති න මඤ්ඤති, පඨවිං නාභිනන්දති, තං කිස්ස හෙතු, පරිඤ්ඤාතං [2] තථාගතස්සාති වදාමි … ආපං … තෙජං … පෙ … නිබ්බානං නිබ්බානතො අභිජානාති. නිබ්බානං නිබ්බානතො අභිඤ්ඤාය නිබ්බානං න මඤ්ඤති, නිබ්බානස්මිං න මඤ්ඤති, නිබ්බානතො න මඤ්ඤති, නිබ්බානං මෙති න මඤ්ඤති. නිබ්බානං නාභිනන්දති, තං කිස්ස හෙතු, පරිඤ්ඤාතං [2] තථාගතස්සාති වදාමි …

(සත්ථාරභ පඨමකනයෙ සත්තවානකභූමිපරිච්ඡෙදි.) [3]

තථාගතොපි භික්ඛවෙ අරහං සම්මාසම්බුද්ධො පඨවිං පඨවිතො අභිජානාති. පඨවිං පඨවිතො අභිඤ්ඤාය පඨවිං න මඤ්ඤති, පඨවියා න මඤ්ඤති, පඨවිතො න මඤ්ඤති, පඨවිං මෙති න මඤ්ඤති, පඨවිං නාභිනන්දති, තං කිස්ස හෙතු, නන්දි දුක්ඛස්ස මූලන්ති ඉති විදිත්වා භවා ජාති භූතස්ස ජරාමරණන්ති, තස්මාතිහ භික්ඛවෙ තථාගතො සබ්බසො තණ්හානං ඛයා විරාගා නිරොධා චාගා පටිනිස්සග්ගා අනුත්තරං සම්මාසම්බොධිං අභිසම්බුද්ධොති වදාමි … ආපං … තෙජං … පෙ … නිබ්බානං නිබ්බානතො අභිජානාති, නිබ්බානං නිබ්බානතො අභිඤ්ඤාය නිබ්බානං න මඤ්ඤති, නිබ්බානස්මිං න මඤ්ඤති, නිබ්බානතො න මඤ්ඤති, නිබ්බානං මෙති න මඤ්ඤති, නිබ්බානං නාභිනන්දති, තං කිස්ස හෙතු, නන්දි දුක්ඛස්ස මූලන්ති ඉති විදිත්වා භවා ජාති භූතස්ස ජරාමරණන්ති, තස්මාතිහ

---

1 "ඛීණාසවවසෙන ජඨනයභූමිපරිච්ඡෙදො" ස්‍යා. "නිඛිතො" ම.
2 "පරිඤ්ඤාතං තං" ම.
3. "සත්ථුවසෙන සත්තමනයභූමිපරිච්ඡෙදො" ස්‍යා. "නිඛිතො" ම.

භික්ඛවෙ තථාගතො සබ්බසො තණ්හානං ඛයා විරාගා නිරොධා චාගා පටිනිස්සග්ගා අනුත්තරං සම්මාසම්බොධිං අභිසම්බුද්ධොති වදාමීති—

(සත්ථාරග දුතියකානයෙ අධ්වානකභූමිපරිච්ඡෙදි.) [1]

ඉදමවොච භගවා, න තෙ භික්ඛූ [2] භගවතො භාසිතං අභිනන්දුන්ති—

මූලපරියායසුත්තං පඨමං.

2.

එවමෙම සුතං, එකං සමයං භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ—තත්‍ර ඛො භගවා භික්ඛූ ආමන්තෙසි භික්ඛවොති, භදන්තෙති තෙ භික්ඛූ භගවතො පච්චස්සොසුං, භගවා එතදවොච—

සබ්බාසවසංවරපරියායං වො භික්ඛවෙ දෙසෙස්සාමි, [3] තං සුණාථ, සාධුකං මනසිකරොථ, භාසිස්සාමීති. එවං භන්තෙති ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො පච්චස්සොසුං, භගවා එතදවොච—

ජානතො අහං භික්ඛවෙ පස්සතො ආසවානං ඛයං වදාමි, නො අජානතො, නො අපස්සතො, කිච භික්ඛවෙ ජානතො කිං පස්සතො ආසවානං ඛයො හොති, [4] යොනිසො ච මනසිකාරං අයොනිසො ච මනසිකාරං, අයොනිසො භික්ඛවෙ මනසි කරොතො අනුප්පන්නා චෙව ආසවා උප්පජ්ජන්ති, උප්පන්නා ච ආසවා පවඩ්ඪන්ති, යොනිසො ච ඛො භික්ඛවෙ [5] මනසි කරොතො අනුප්පන්නා චෙව ආසවා න උප්පජ්ජන්ති, උප්පන්නා ච ආසවා පහියන්ති—

අත්ථි භික්ඛවෙ ආසවා දස්සනා පහාතබ්බා, අත්ථි ආසවා සංවරා පහාතබ්බා, අත්ථි ආසවා පටිසෙවනා පහාතබ්බා, අත්ථි ආසවා අධිවාසනා පහාතබ්බා, අත්ථි ආසවා පරිවජ්ජනා පහාතබ්බා, අත්ථි ආසවා විනොදනා පහාතබ්බා, අත්ථි ආසවා භාවනා පහාතබ්බා—

කතමෙ ච භික්ඛවෙ ආසවා දස්සනා පහාතබ්බා, ඉධ භික්ඛවෙ අස්සුතවා පුථුජ්ජනො අරියානං අදස්සාවී අරියධම්මස්ස අකොවිදො අරියධම්මෙ අවිනීතො සප්පුරිසානං අදස්සාවී සප්පුරිසධම්මස්ස

---

1 "සත්ථුවසෙන අට්ඨමනයභූමිපරිච්ඡෙදෙ" ස්‍යා. "නිඨිතො" ම.
2. "ඉදමවොච භගවා න අත්තමනා තෙ භික්ඛූ" ස්‍යා.
"ඉදමවොච භගවා තෙ භික්ඛූ" ම.
3 "දෙසිස්සාමි" ම. ස්‍යා.
4 "ආසවානං ඛයං වදාමි" ම.
5 "යොනිසො ච භික්ඛවෙ" ස්‍යා.

අකොවිදො සප්පුරිසධම්මෙ අවිනීතො මනසිකරණීයෙ ධම්මෙ නප්පජානාති, අමනසිකරණීයෙ ධම්මෙ නප්පජානාති, සො මනසිකරණීයෙ ධම්මෙ අප්පජානන්තො අමනසිකරණීයෙ ධම්මෙ අප්පජානන්තො යෙ ධම්මා න මනසිකරණීයා තෙ ධම්මෙ මනසිකරොති, යෙ ධම්මා මනසිකරණීයා තෙ ධම්මෙ න මනසි කරොති. කතමෙ ච භික්ඛවෙ ධම්මා න මනසිකරණීයා යෙ ධම්මෙ මනසිකරොති, යස්ස භික්ඛවෙ ධම්මෙ මනසි කරොතො අනුප්පන්නො වා කාමාසවො උප්පජ්ජති, උප්පන්නො වා කාමාසවො පවඩ්ඪති, අනුප්පන්නො වා භවාසවො උප්පජ්ජති, උප්පන්නො වා භවාසවො පවඩ්ඪති, අනුප්පන්නො වා අවිජ්ජාසවො උප්පජ්ජති, උප්පන්නො වා අවිජ්ජාසවො පවඩ්ඪති, ඉමෙ ධම්මා න මනසිකරණීයා යෙ ධම්මෙ මනසි කරොති. කතමෙ ච භික්ඛවෙ ධම්මා මනසිකරණීයා යෙ ධම්මෙ න මනසි කරොති, යස්ස භික්ඛවෙ ධම්මෙ මනසි කරොතො අනුප්පන්නො වා කාමාසවො න උප්පජ්ජති, උප්පන්නො වා කාමාසවො පහීයති, අනුප්පන්නො වා භවාසවො න උප්පජ්ජති, උප්පන්නො වා භවාසවො පහීයති, අනුප්පන්නො වා අවිජ්ජාසවො න උප්පජ්ජති, උප්පන්නො වා අවිජ්ජාසවො පහීයති, ඉමෙ ධම්මා මනසි කරණීයා යෙ ධම්මෙ න මනසිකරොති. තස්ස අමනසිකරණීයානං ධම්මානං මනසිකාරා මනසිකරණීයානං ධම්මානං අමනසිකාරා අනුප්පන්නා චෙව ආසවා උප්පජ්ජන්ති, උප්පන්නා ච ආසවා පවඩ්ඪන්ති, සො එවං අයොනිසො මනසි කරොති, අහොසිං නු ඛො අහං අතීතමද්ධානං, න නු ඛො අහොසිං අතීතමද්ධානං, කින්නු ඛො අහොසිං අතීතමද්ධානං, කථන්නුඛො අහොසිං අතීතමද්ධානං, කිං හුත්වා කිං අහොසිං නු ඛො අහං අතීතමද්ධානං, භවිස්සාමි නු ඛො අහං අනාගතමද්ධානං, න නු ඛො භවිස්සාමි අනාගතමද්ධානං, කින්නු ඛො භවිස්සාමි අනාගතමද්ධානං කථන්නු ඛො භවිස්සාමි අනාගතමද්ධානං, කිං හුත්වා කිං භවිස්සාමි නු ඛො අහං අනාගතමද්ධානන්ති, එතරහි වා පච්චුප්පන්නං අද්ධානං [1] අජ්ඣත්තං කථංකථී හොති, අහං නු ඛොස්මි, නො නු ඛොස්මි, කින්නු ඛොස්මි, කථං නු ඛොස්මි, අයං නු ඛො සත්තො කුතො ආගතො, සො කුහිංගාමී භවිස්සතීති, තස්ස එවං අයොනිසො මනසි කරොතො ඡන්නං දිට්ඨීනං අඤ්ඤතරා දිට්ඨි උප්පජ්ජති, අත්ථි මෙ අත්තාති වාස්ස සච්චතො ථෙතතො දිට්ඨි උප්පජ්ජති, නත්ථි මෙ අත්තාති වාස්ස සච්චතො ථෙතතො දිට්ඨි උප්පජ්ජති, අත්තනාව

---

1 "පච්චුප්පන්නමද්ධානං." ම. "පච්චුප්පන්නමද්ධානං ආරබ්භ" සයා.

අත්තානං සඤ්ජානාමීති වා'ස්ස සච්චතො ථෙතතො දිට්ඨි උප්පජ්ජති, අත්තනාව අනත්තානං සඤ්ජානාමීති වා'ස්ස සච්චතො ථෙතතො දිට්ඨි උප්පජ්ජති, අනත්තනාව අත්තානං සඤ්ජානාමීති වා'ස්ස සච්චතො ථෙතතො දිට්ඨි උප්පජ්ජති, අථ වා පනස්ස එවං දිට්ඨි හොති, යො මෙ අයං[1] අත්තා වදෙ වෙදෙය්‍යො[2] තත්‍ර තත්‍ර කල්‍යාණපාපකානං කම්මානං විපාකං පටිසංවෙදෙති, සො ඛො පන මෙ අයං අත්තා නිච්චො ධුවො සස්සතො අවිපරිණාමධම්මො සස්සතිසමං තථෙව ඨස්සතීති, ඉදං වුච්චති භික්ඛවෙ දිට්ඨිගතං දිට්ඨිගහණං දිට්ඨිකන්තාරො[3] දිට්ඨිවිසූකං දිට්ඨිවිප්ඵන්දිතං දිට්ඨිසංයොජනං, දිට්ඨිසංයොජනසංයුත්තො භික්ඛවෙ අස්සුතවා පුථුජ්ජනො න පරිමුච්චති ජාතියා ජරා මරණෙන[4] සොකෙහි පරිදෙවෙහි දුක්ඛෙහි දොමනස්සෙහි උපායාසෙහි,[5] න පරිමුච්චති දුක්ඛස්මාති වදාමි —

සුතවා ච ඛො භික්ඛවෙ අරියසාවකො අරියානං දස්සාවී අරියධම්මස්ස කොවිදො අරියධම්මෙ සුවිනීතො සප්පුරිසානං දස්සාවී සප්පුරිසධම්මස්ස කොවිදො සප්පුරිසධම්මෙ සුවිනීතො මනසිකරණීයෙ ධම්මෙ පජානාති අමනසිකරණීයෙ ධම්මෙ පජානාති, සො මනසිකරණීයෙ ධම්මෙ පජානන්තො අමනසිකරණීයෙ ධම්මෙ පජානන්තො යෙ ධම්මා න මනසිකරණීයා තෙ ධම්මෙ න මනසි කරොති, යෙ ධම්මා මනසිකරණීයා තෙ ධම්මෙ මනසි කරොති — කතමෙ ච භික්ඛවෙ ධම්මා න මනසිකරණීයා යෙ ධම්මෙ න මනසි කරොති, යස්ස භික්ඛවෙ ධම්මෙ මනසි කරොතො අනුප්පන්නො වා කාමාසවො උප්පජ්ජති, උප්පන්නො වා කාමාසවො පවඩ්ඪති, අනුප්පන්නො වා භවාසවො — පෙ — අවිජ්ජාසවො උප්පජ්ජති, උප්පන්නො වා අවිජ්ජාසවො පවඩ්ඪති, ඉමෙ ධම්මා න මනසිකරණීයා යෙ ධම්මෙ න මනසි කරොති — කතමෙ ච භික්ඛවෙ ධම්මා මනසිකරණීයා යෙ ධම්මෙ මනසි කරොති, යස්ස භික්ඛවෙ ධම්මෙ මනසි කරොතො අනුප්පන්නො වා කාමාසවො න උප්පජ්ජති උප්පන්නො වා කාමාසවො පහීයති, අනුප්පන්නො වා භවාසවො — පෙ — අවිජ්ජාසවො න උප්පජ්ජති, උප්පන්නො වා අවිජ්ජාසවො පහීයති, ඉමෙ ධම්මා මනසිකරණීයා යෙ ධම්මෙ මනසි කරොති — තස්ස අමනසිකරණීයානං ධම්මානං අමනසිකාරා මනසිකරණීයානං ධම්මානං මනසිකාරා අනුප්පන්නා චෙව ආසවා න

1 "සො මෙ අයං" ම. 2 "අත්තා වෙදෙය්‍යො" ස්‍යා.
3 "දිට්ඨිකන්තාරං" සී. ම. 4 "ජරාය මරණෙන" ම. ස්‍යා.
5 "සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සුපායාසෙහි" ස්‍යා.

උප්පජ්ජන්ති, උප්පන්නා ච ආසවා පහීයන්ති; සො ඉදං දුක්ඛන්ති යොනිසො මනසි කරොති, අයං දුක්ඛසමුදයොති යොනිසො මනසි කරොති, අයං දුක්ඛනිරොධොති යොනිසො මනසි කරොති, අයං දුක්ඛනිරොධගාමිනී පටිපදාති යොනිසො මනසි කරොති, තස්ස එවං යොනිසො මනසි කරොතො තීණි සංයොජනානි පහීයන්ති සක්කායදිට්ඨි විචිකිච්ඡා සීලබ්බතපරාමාසො, ඉමෙ වුච්චන්ති භික්ඛවෙ ආසවා දස්සනා පහාතබ්බා.

කතමෙ ච භික්ඛවෙ ආසවා සංවරා පහාතබ්බා, ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු පටිසඞ්ඛා යොනිසො චක්ඛුන්ද්‍රියසංවරසංවුතො විහරති, යං හිස්ස භික්ඛවෙ චක්ඛුන්ද්‍රියසංවරං අසංවුතස්ස විහරතො උප්පජ්ජෙය්‍යුං ආසවා විඝාතපරිළාහා චක්ඛුන්ද්‍රියසංවරං සංවුතස්ස [1] විහරතො එවංස තෙ ආසවා විඝාතපරිළාහා න හොන්ති, පටිසඞ්ඛා යොනිසො සොතින්ද්‍රියසංවරසංවුතො විහරති.පෙ.ඝානින්ද්‍රියසංවරසංවුතො විහරති.ජිව්හින්ද්‍රියසංවරසංවුතො විහරති.කායින්ද්‍රියසංවරසංවුතො විහරති.මනින්ද්‍රියසංවරසංවුතො විහරති, යං හිස්ස භික්ඛවෙ මනින්ද්‍රියසංවරං අසංවුතස්ස විහරතො උප්පජ්ජෙය්‍යුං ආසවා විඝාතපරිළාහා, මනින්ද්‍රියසංවරං සංවුතස්ස [1] විහරතො එවංස තෙ ආසවා විඝාතපරිළාහා න හොන්ති, යං හිස්ස භික්ඛවෙ සංවරං අසංවුතස්ස විහරතො උප්පජ්ජෙය්‍යුං ආසවා විඝාතපරිළාහා, සංවරං සංවුතස්ස [1] විහරතො එවංස තෙ ආසවා විඝාතපරිළාහා න හොන්ති, ඉමෙ වුච්චන්ති භික්ඛවෙ ආසවා සංවරා පහාතබ්බා.

කතමෙ ච භික්ඛවෙ ආසවා පටිසෙවනා පහාතබ්බා, ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු පටිසඞ්ඛා යොනිසො චීවරං පටිසෙවති යාවදෙව සීතස්ස පටිඝාතාය උණ්හස්ස පටිඝාතාය ඩංසමකසවාතාතපසිරිංසප [2] සම්ඵස්සානං පටිඝාතාය යාවදෙව හිරිකොපීනපටිච්ඡාදනත්ථං, පටිසඞ්ඛා යොනිසො පිණ්ඩපාතං පටිසෙවති නෙව දවාය න මදාය න මණ්ඩනාය න විභූසනාය යාවදෙව ඉමස්ස කායස්ස ඨිතියා යාපනාය විහිංසූපරතියා බ්‍රහ්මචරියානුග්ගහාය ඉති පුරාණඤ්ච වෙදනං පටිහඞ්ඛාමි නවඤ්ච වෙදනං න උප්පාදෙස්සාමි යාත්‍රා ච මෙ භවිස්සති අනවජ්ජතා ච ඵාසුවිහාරො චාති, [3] පටිසඞ්ඛා යොනිසො සෙනාසනං පටිසෙවති යාවදෙව සීතස්ස පටිඝාතාය උණ්හස්ස පටිඝාතාය ඩංසමකසවාතාතපසිරිංසපසම්ඵස්සානං පටිඝාතාය

1 "සංවරසංවුතස්ස" සී. 2 "සිරිසප" ම. 3 "ඵාසුවිහාරො ච" සයා. ම.

යාවදෙව උතුපරිස්සයවිනොදනං [1] පටිසල්ලාණාරාමත්ථං. පටිසඞ්ඛා යොනිසො ගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරං පටිසෙවති යාවදෙව උප්පන්නානං වෙය්‍යාබාධිකානං වෙදනානං පටිඝාතාය අබ්‍යාපජ්ඣපරමතාය. යං හිස්ස භික්ඛවෙ අපටිසෙවතො උප්පජ්ජෙය්‍යුං ආසවා විඝාතපරිළාහා පටිසෙවතො එවංස තෙ ආසවා විඝාතපරිළාහා න හොන්ති, ඉමෙ වුච්චන්ති භික්ඛවෙ ආසවා පටිසෙවනා පහාතබ්බා.

කතමෙ ච භික්ඛවෙ ආසවා අධිවාසනා පහාතබ්බා, ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු පටිසඞ්ඛා යොනිසො ඛමො හොති සීතස්ස උණ්හස්ස ජිඝච්ඡාය පිපාසාය ඩංසමකසවාතාතපසිරිංසපසම්ඵස්සානං, දුරුත්තානං දුරාගතානං වචනපථානං, උප්පන්නානං සාරීරිකානං වෙදනානං දුක්ඛානං තිප්පානං ඛරානං කටුකානං අසාතානං අමනාපානං පාණහරානං අධිවාසකජාතිකො [2] හොති, යං හිස්ස භික්ඛවෙ අනධිවාසයතො උප්පජ්ජෙය්‍යුං ආසවා විඝාතපරිළාහා අධිවාසයතො එවංස තෙ ආසවා විඝාතපරිළාහා න හොන්ති, ඉමෙ වුච්චන්ති භික්ඛවෙ ආසවා අධිවාසනා පහාතබ්බා.

කතමෙ ච භික්ඛවෙ ආසවා පරිවජ්ජනා පහාතබ්බා, ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු පටිසඞ්ඛා යොනිසො චණ්ඩං හත්ථිං පරිවජ්ජෙති චණ්ඩං අස්සං පරිවජ්ජෙති, චණ්ඩං ගොණං පරිවජ්ජෙති, චණ්ඩං කුක්කුරං පරිවජ්ජෙති, අහිං ඛාණුං කණ්ටකධානං [3], සොබ්භං පපාතං චන්දනිකං ඔළිගල්ලං, යථාරූපෙ අනාසනෙ නිසින්නං යථාරූපෙ අගොචරෙ චරන්තං යථාරූපෙ පාපකෙ මිත්තෙ භජන්තං විඤ්ඤූ සබ්‍රහ්මචාරී පාපකෙසු ඨානෙසු ඔකප්පෙය්‍යුං, සො තඤ්ච අනාසනං තඤ්ච අගොචරං තෙ ච පාපකෙ මිත්තෙ පටිසඞ්ඛා යොනිසො පරිවජ්ජෙති, යං හිස්ස භික්ඛවෙ අපරිවජ්ජයතො උප්පජ්ජෙය්‍යුං ආසවා විඝාතපරිළාහා,පරිවජ්ජයතො එවංස තෙ ආසවා විඝාතපරිළාහා න හොන්ති, ඉමෙ වුච්චන්ති භික්ඛවෙ ආසවා පරිවජ්ජනා පහාතබ්බා.

කතමෙ ච භික්ඛවෙ ආසවා විනොදනා පහාතබ්බා, ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු පටිසඞ්ඛා යොනිසො උප්පන්නං කාමවිතක්කං නාධිවාසෙති, පජහති, විනොදෙති, බ්‍යන්තීකරොති, [4] අනභාවං ගමෙති,

---

1 "විනොදන" ම. 2 "ජාතියො" ම.
3 "කණ්ටකට්ඨානං" ස්‍යා. ම.
4 "බ්‍යන්තිං කරොති" ම. "බ්‍යන්තිකරොති" සී.

උප්පන්නං ව්‍යාපාදවිතක්කං නාධිවාසෙති, පජහති, විනොදෙති, බ්‍යන්තීකරොති, අනභාවං ගමෙති, උප්පන්නං විහිංසාවිතක්කං –පෙ– උප්පන්නුප්පන්නෙ පාපකෙ අකුසලෙ ධම්මෙ නාධිවාසෙති, පජහති, විනොදෙති, බ්‍යන්තීකරොති, අනභාවං ගමෙති, යං හිස්ස භික්ඛවෙ අවිනොදයතො උප්පජ්ජෙය්‍යුං ආසවා විඝාතපරිළාහා, විනොදයතො එවංස තෙ ආසවා විඝාතපරිළාහා න හොන්ති, ඉමෙ වුච්චන්ති භික්ඛවෙ ආසවා විනොදනා පහාතබ්බා.

කතමෙ ච භික්ඛවෙ ආසවා භාවනා පහාතබ්බා, ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු පටිසඞ්ඛා යොනිසො සතිසම්බොජ්ඣඞ්ගං භාවෙති විවෙකනිස්සිතං විරාගනිස්සිතං නිරොධනිස්සිතං වොස්සග්ගපරිණාමිං, පටිසඞ්ඛා යොනිසො ධම්මවිචයසම්බොජ්ඣඞ්ගං භාවෙති –පෙ– විරියසම්බොජ්ඣඞ්ගං භාවෙති, පීතිසම්බොජ්ඣඞ්ගං භාවෙති, පස්සද්ධිසම්බොජ්ඣඞ්ගං භාවෙති, සමාධිසම්බොජ්ඣඞ්ගං භාවෙති, උපෙඛා[1] සම්බොජ්ඣඞ්ගං භාවෙති විවෙකනිස්සිතං විරාගනිස්සිතං නිරොධනිස්සිතං වොස්සග්ගපරිණාමිං, යං හිස්ස භික්ඛවෙ අභාවයතො උප්පජ්ජෙය්‍යුං ආසවා විඝාතපරිළාහා, භාවයතො එවං ස තෙ ආසවා විඝාතපරිළාහා න හොන්ති, ඉමෙ වුච්චන්ති භික්ඛවෙ ආසවා භාවනා පහාතබ්බා.

යතො ච ඛො[2] භික්ඛවෙ භික්ඛුනො යෙ ආසවා දස්සනා පහාතබ්බා තෙ දස්සනා පහීනා[3] හොන්ති, යෙ ආසවා සංවරා පහාතබ්බා තෙ සංවරා පහීනා හොන්ති, යෙ ආසවා පටිසෙවනා පහාතබ්බා තෙ පටිසෙවනා පහීනා හොන්ති, යෙ ආසවා අධිවාසනා පහාතබ්බා තෙ අධිවාසනා පහීනා හොන්ති, යෙ ආසවා පරිවජ්ජනා පහාතබ්බා තෙ පරිවජ්ජනා පහීනා හොන්ති, යෙ ආසවා විනොදනා පහාතබ්බා තෙ විනොදනා පහීනා හොන්ති, යෙ ආසවා භාවනා පහාතබ්බා තෙ භාවනා පහීනා හොන්ති, අයං වුච්චති භික්ඛවෙ භික්ඛු සබ්බාසවසංවරසංවුතො විහරති, අච්ඡෙච්ඡි[4] තණ්හං, වාවත්තයි[5] සංයොජනං, සම්මා මානාභිසමයා අන්තමකාසි දුක්ඛස්සාති.

ඉදමවොච භගවා, අත්තමනා තෙ භික්ඛූ භගවතො භාසිතං අභිනන්දුන්ති.

සබ්බාසවසුත්තං දුතියං.

---

1 "උපෙක්ඛා" ස්‍යා. ම. 2 "යතො ඛො" ම.
3 "පහින්නා" ම. 4 "අච්ඡෙජ්ජී." ම.
5 "විවත්තයි" ම.

3.

එවමෙමසුතං, එකං සමයං භගවා සාවත්‍ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තත්‍ර ඛො භගවා භික්ඛූ ආමන්තෙසි භික්ඛවොති, භදන්තෙති තෙ භික්ඛූ භගවතො පච්චස්සොසුං, භගවා එතදවොච:-

ධම්මදායාදා මෙ භික්ඛවෙ භවථ, මා ආමිසදායාදා, අත්‍ථි මෙ තුම්හෙසු අනුකම්පා කින්ති මෙ සාවකා ධම්මදායාදා භවෙය්‍යුං නො ආමිසදායාදාති, තුම්හෙ ච මෙ භික්ඛවෙ [1] ආමිසදායාදා භවෙය්‍යාථ නො ධම්මදායාදා, තුම්හෙපි තෙන ආදිස්සා [2] භවෙය්‍යාථ ආමිසදායාදා සත්‍ථු සාවකා විහරන්ති නො ධම්මදායාදාති, අහම්පි තෙන ආදිස්සො [3] භවෙය්‍යං ආමිසදායාදා සත්‍ථු සාවකා විහරන්ති නො ධම්මදායාදාති, තුම්හෙ ච මෙ භික්ඛවෙ ධම්මදායාදා භවෙය්‍යාථ, නො ආමිසදායාදා, තුම්හෙපි තෙන න ආදිස්සා භවෙය්‍යාථ ධම්මදායාදා සත්‍ථු සාවකා විහරන්ති නො ආමිසදායාදාති, අහම්පි තෙන න ආදිස්සො භවෙය්‍යං ධම්මදායාදා සත්‍ථු සාවකා විහරන්ති නො ආමිසදායාදාති, තස්මාතිහ මෙ භික්ඛවෙ ධම්මදායාදා භවථ, මා ආමිසදායාදා, අත්‍ථි මෙ තුම්හෙසු අනුකම්පා කින්ති මෙ සාවකා ධම්මදායාදා භවෙය්‍යුං නො ආමිසදායාදාති.

ඉධාහං භික්ඛවෙ භුත්තාවී අස්සං පවාරිතො පරිපුණ්ණො පරියොසිතො සුහිතො යාවදත්‍ථො, සියා ච මෙ පිණ්ඩපාතො අතිරෙකධම්මො ඡඩ්ඩියධම්මො, අථ ද්වෙ භික්ඛූ ආගච්ඡෙය්‍යුං ජිඝච්ඡාදුබ්බල්‍යපරෙතා, ත්‍යාහං එවං වදෙය්‍යං, අහං ඛො'ම්හි භික්ඛවෙ භුත්තාවී පවාරිතො පරිපුණ්ණො පරියොසිතො සුහිතො යාවදත්‍ථො, අත්‍ථි ච මෙ අයං පිණ්ඩපාතො අතිරෙකධම්මො ඡඩ්ඩියධම්මො, සචෙ ආකඞ්ඛථ භුඤ්ජථ, [4] සචෙ තුම්හෙ න භුඤ්ජිස්සථ ඉදානාහං අප්පහරිතෙ වා ඡඩ්ඩෙස්සාමි, අප්පාණකෙ වා උදකෙ ඔපිලාපෙස්සාමීති, තත්‍රෙකස්ස භික්ඛුනො එවමස්ස, භගවා ඛො භුත්තාවී පවාරිතො පරිපුණ්ණො පරියොසිතො සුහිතො යාවදත්‍ථො, අත්‍ථි චායං භගවතො පිණ්ඩපාතො අතිරෙකධම්මො ඡඩ්ඩියධම්මො, සචෙ මයං න භුඤ්ජිස්සාම ඉදානි භගවා අප්පහරිතෙ වා ඡඩ්ඩෙස්සති අප්පාණකෙ වා උදකෙ ඔපිලාපෙස්සති, වුත්තං ඛො පනෙතං භගවතා ධම්මදායාදා මෙ භික්ඛවෙ භවථ

1 "තුම්හෙ ච භික්ඛවෙ" ම. 2 "ආදියා" ම.
3 "ආදියො" ම. 4 "භුඤ්ජිස්සථ" ම.

මා ආමිසදායාදාති, ආමිසඤ්ඤතරං ඛො පනෙතං යදිදං පිණ්ඩපාතො, යන්නූනාහං ඉමං පිණ්ඩපාතං අභුඤ්ජිත්වා ඉමිනාව [1] ජිඝච්ඡාදුබ්බල්‍යෙන එවං ඉමං රත්තින්දිවං වීතිනාමෙය්‍යන්ති, සො තං පිණ්ඩපාතං අභුඤ්ජිත්වා තෙනෙව ජිඝච්ඡාදුබ්බල්‍යෙන එවං තං රත්තින්දිවං වීතිනාමෙය්‍ය. අථ දුතියස්ස භික්ඛුනො එවමස්ස, භගවා ඛො භුත්තාවී පවාරිතො පරිපුණ්ණො පරියොසිතො සුහිතො යාවදත්ථො, අත්ථි චායං භගවතො පිණ්ඩපාතො අතිරෙකධම්මො ඡඩ්ඩියධම්මො, සචෙ මයං න භුඤ්ජිස්සාම ඉදානි භගවා අප්පහරිතෙ වා ඡඩ්ඩෙස්සති, අප්පාණකෙ වා උදකෙ ඔපිලාපෙස්සති, යන්නූනාහං ඉමං පිණ්ඩපාතං භුඤ්ජිත්වා ජිඝච්ඡාදුබ්බල්‍යං පටිවිනෙත්වා [2] එවං ඉමං රත්තින්දිවං වීතිනාමෙය්‍යන්ති, සො තං පිණ්ඩපාතං භුඤ්ජිත්වා ජිඝච්ඡාදුබ්බල්‍යං පටිවිනෙත්වා [2] එවං තං රත්තින්දිවං වීතිනාමෙය්‍ය. කිඤ්චාපි සො භික්ඛවෙ භික්ඛු තං පිණ්ඩපාතං භුඤ්ජිත්වා ජිඝච්ඡාදුබ්බල්‍යං පටිවිනෙත්වා [2] එවං තං රත්තින්දිවං වීතිනාමෙය්‍ය, අථ ඛො අසුයෙව මෙ පුරිමො භික්ඛු පුජ්ජතරො ච පාසංසතරො ච, තං කිස්ස හෙතු. තං හි තස්ස භික්ඛවෙ භික්ඛුනො දීඝරත්තං අප්පිච්ඡතාය සන්තුට්ඨියා සල්ලෙඛාය [3] සුභරතාය විරියාරම්භාය සංවත්තිස්සති, තස්මාතිහ මෙ භික්ඛවෙ ධම්මදායාදා භවථ, මා ආමිසදායාදා, අත්ථි මෙ තුම්හෙසු අනුකම්පා කින්ති මෙ සාවකා ධම්මදායාදා භවෙය්‍යුං නො ආමිසදායාදාති.

ඉදමවොච භගවා, ඉදං වත්වා [4] සුගතො උට්ඨායාසනා විහාරං පාවිසි.

තත්‍ර ඛො ආයස්මා සාරිපුත්තො අචිරපක්කන්තස්ස භගවතො භික්ඛූ ආමන්තෙසි ආවුසො භික්ඛවොති, [5] ආවුසොති ඛො [6] තෙ භික්ඛූ ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස පච්චස්සොසුං, ආයස්මා සාරිපුත්තො එතදවොච.

කිත්තාවතා නු ඛො ආවුසො සත්ථු පවිවිත්තස්ස විහරතො සාවකා විවෙකං නානුසික්ඛන්ති, කිත්තාවතා ච පන සත්ථු පවිවිත්තස්ස විහරතො සාවකා විවෙකමනුසික්ඛන්තීති. දූරතොපි ඛො මයං ආවුසො ආගච්ඡෙය්‍යාම [7] ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස සන්තිකෙ එතස්ස භාසිතස්ස අත්ථමඤ්ඤාතුං, සාධු වතායස්මන්ත

1 "ඉමිනා" ම. සී.
2 "පටිවිනොදෙත්වා" ම. ස්‍යා.
3 "සල්ලෙඛතාය" සී.
4 "වත්වාන" ස්‍යා. "වත්වා ච." ම;
5 "භික්ඛවෙති" ම.
6 "ආවුසොති" ස්‍යා.
7 "ආගච්ඡාම" ම.

ඤ්ඤෙව සාරිපුත්තං පටිභාතු එතස්ස භාසිතස්ස අත්ථො, ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස සුත්වා භික්ඛූ ධාරෙස්සන්තීති. තෙන හාවුසො සුණාථ සාධුකං මනසි කරොථ භාසිස්සාමීති. එවමාවුසොති ඛො තෙ භික්ඛූ ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස පච්චස්සොසුං, ආයස්මා සාරිපුත්තො එතදවොච–

කිත්තාවතා නු ඛො ආවුසො සත්ථු පවිවිත්තස්ස විහරතො සාවකා විවෙකං නානුසික්ඛන්ති, ඉධාවුසො සත්ථු පවිවිත්තස්ස විහරතො සාවකා විවෙකං නානුසික්ඛන්ති, යෙසඤ්ච ධම්මානං සත්ථා පහානමාහ තෙ ච ධම්මෙ නප්පජහන්ති, බාහුලිකා ච හොන්ති සාථලිකා ඔක්කමනෙ පුබ්බඞ්ගමා පවිවෙකෙ නික්ඛිත්තධුරා, තත්‍රාවුසො ථෙරා භික්ඛූ තීහි ඨානෙහි ගාරය්හා භවන්ති, සත්ථු පවිවිත්තස්ස විහරතො සාවකා විවෙකං නානුසික්ඛන්තීති ඉමිනා පඨමෙන ඨානෙන ථෙරා භික්ඛූ ගාරය්හා භවන්ති, යෙසඤ්ච ධම්මානං සත්ථා පහානමාහ තෙ ච ධම්මෙ නප්පජහන්තීති ඉමිනා දුතියෙන ඨානෙන ථෙරා භික්ඛූ ගාරය්හා භවන්ති, බාහුලිකා ච සාථලිකා [1] ඔක්කමනෙ පුබ්බඞ්ගමා පවිවෙකෙ නික්ඛිත්තධුරාති ඉමිනා තතියෙන ඨානෙන ථෙරා භික්ඛූ ගාරය්හා භවන්ති, ථෙරා හාවුසො [2] භික්ඛූ ඉමෙහි තීහි ඨානෙහි ගාරය්හා භවන්ති. තත්‍රාවුසො මජ්ඣිමා භික්ඛූ…පෙ…නවා භික්ඛූ තීහි ඨානෙහි ගාරය්හා භවන්ති, සත්ථු පවිවිත්තස්ස විහරතො සාවකා විවෙකං නානුසික්ඛන්තීති ඉමිනා පඨමෙන ඨානෙන නවා භික්ඛූ ගාරය්හා භවන්ති, යෙසඤ්ච ධම්මානං සත්ථා පහානමාහ තෙ ච ධම්මෙ නප්පජහන්තීති ඉමිනා දුතියෙන ඨානෙන නවා භික්ඛූ ගාරය්හා භවන්ති, බාහුලිකා ච සාථලිකා [1] ඔක්කමනෙ පුබ්බඞ්ගමා පවිවෙකෙ නික්ඛිත්තධුරාති ඉමිනා තතියෙන ඨානෙන නවා භික්ඛූ ගාරය්හා භවන්ති, නවා හාවුසො [3] භික්ඛූ ඉමෙහි තීහි ඨානෙහි ගාරය්හා භවන්ති. එත්තාවතා ඛො ආවුසො සත්ථු පවිවිත්තස්ස විහරතො සාවකා විවෙකං නානුසික්ඛන්ති–

කිත්තාවතා ච පනාවුසො [4] සත්ථු පවිවිත්තස්ස විහරතො සාවකා විවෙකමනුසික්ඛන්ති, ඉධාවුසො සත්ථු පවිවිත්තස්ස විහරතො සාවකා විවෙකමනුසික්ඛන්ති, යෙසඤ්ච ධම්මානං සත්ථා පහානමාහ තෙ ච ධම්මෙ පජහන්ති, න ච බාහුලිකා හොන්ති න සාථලිකා

1 "බාහුලිකා ච හොන්ති සාථලිකා ච" ම.
2 "ථෙරං ආවුසො" ම.
3 "නවා ආවුසො" ම.
4 "කිත්තාවතා පනාවුසො" ම.

ඔක්කමනෙ නික්ඛිත්තධුරා පවිවෙකෙ පුබ්බඞ්ගමා, තත්‍රාවුසො ථෙරා භික්ඛූ තීහි ඨානෙහි පාසංසා භවන්ති, සත්ථු පවිවිත්තස්ස විහරතො සාවකා විවෙකමනුසික්ඛන්තීති ඉමිනා පඨමෙන ඨානෙන ථෙරා භික්ඛූ පාසංසා භවන්ති, යෙසඤ්ච ධම්මානං සත්ථා පහානමාහ තෙ ච ධම්මෙ පජහන්තීති ඉමිනා දුතියෙන ඨානෙන ථෙරා භික්ඛූ පාසංසා භවන්ති, න ච බාහුලිකා න සාථලිකා ඔක්කමනෙ නික්ඛිත්තධුරා පවිවෙකෙ පුබ්බඞ්ගමාති ඉමිනා තතියෙන ඨානෙන ථෙරා භික්ඛූ පාසංසා භවන්ති, ථෙරා භාවුසො [1] භික්ඛූ ඉමෙහි තීහි ඨානෙහි පාසංසා භවන්ති. තත්‍රාවුසො මජ්ඣිමා භික්ඛූ—පෙ—නවා භික්ඛූ තීහි ඨානෙහි පාසංසා භවන්ති, සත්ථු පවිවිත්තස්ස විහරතො සාවකා විවෙකමනුසික්ඛන්තීති ඉමිනා පඨමෙන ඨානෙන නවා භික්ඛූ පාසංසා භවන්ති, යෙසඤ්ච ධම්මානං සත්ථා පහානමාහ තෙ ච ධම්මෙ පජහන්තීති ඉමිනා දුතියෙන ඨානෙන නවා භික්ඛූ පාසංසා භවන්ති, න ච බාහුලිකා න සාථලිකා ඔක්කමනෙ නික්ඛිත්තධුරා පවිවෙකෙ පුබ්බඞ්ගමාති ඉමිනා තතියෙන ඨානෙන නවා භික්ඛූ පාසංසා භවන්ති, නවා භාවුසො [1] භික්ඛූ ඉමෙහි තීහි ඨානෙහි පාසංසා භවන්ති, එත්තාවතා බො ආවුසො සත්ථු පවිවිත්තස්ස විහරතො සාවකා විවෙකමනුසික්ඛන්ති—

තත්‍රාවුසො ලොභො ච පාපකො දොසො ච පාපකො, ලොභස්ස ච පහානාය දොසස්ස ච පහානාය අත්ථි මජ්ඣිමා පටිපදා චක්ඛුකරණී ඤාණකරණී උපසමාය අභිඤ්ඤාය සම්බොධාය නිබ්බානාය සංවත්තති, කතමා ච සා ආවුසො මජ්ඣිමා පටිපදා චක්ඛුකරණී ඤාණකරණී උපසමාය අභිඤ්ඤාය සම්බොධාය නිබ්බානාය සංවත්තති. අයමෙව අරියො අට්ඨඞ්ගිකො මග්ගො, සෙය්‍යථීදං, සම්මාදිට්ඨි සම්මාසඞ්කප්පො සම්මාවාචා සම්මාකම්මන්තො සම්මාආජීවො සම්මාවායාමො සම්මාසති සම්මාසමාධි, අයං ඛො සා ආවුසො මජ්ඣිමා පටිපදා චක්ඛුකරණී ඤාණකරණී උපසමාය අභිඤ්ඤාය සම්බොධාය නිබ්බානාය සංවත්තති—

තත්‍රාවුසො කොධො ච පාපකො උපනාහො ච පාපකො—පෙ—මක්ඛො ච පාපකො පළාසො ච පාපකො—ඉස්සා ච පාපිකා මච්ඡෙරඤ්ච [2] පාපකං—මායා ච පාපිකා සාඨෙය්‍යඤ්ච පාපකං—ථම්භො ච පාපකො සාරම්භො ච පාපකො—මානො ච පාපකො අතිමානො ච පාපකො—මදො ච පාපකො පමාදො ච පාපකො, මදස්ස ච පහානාය පමාදස්ස ච පහානාය අත්ථි මජ්ඣිමා පටිපදා චක්ඛුකරණී ඤාණකරණී උපසමාය අභිඤ්ඤාය සම්බොධාය

1 "ආවුසො" ම. 2 "මච්ඡරියඤ්ච" සී.

නිබ්බානාය සංවත්තති, කතමා ච සා ආවුසො මජ්ඣිමා පටිපදා චක්ඛුකරණී ඤාණකරණී උපසමාය අභිඤ්ඤාය සම්බොධාය නිබ්බානාය සංවත්තති, අයමෙව අරියො අට්ඨඞ්ගිකො මග්ගො, සෙය්‍යථීදං, සම්මාදිට්ඨි සම්මාසඞ්කප්පො සම්මාවාචා සම්මාකම්මන්තො සම්මාආජීවො සම්මාවායාමො සම්මාසති සම්මාසමාධි, අයං ඛො සා ආවුසො මජ්ඣිමා පටිපදා චක්ඛුකරණී ඤාණකරණී උපසමාය අභිඤ්ඤාය සම්බොධාය නිබ්බානාය සංවත්තතීති.

ඉදමවොච ආයස්මා සාරිපුත්තො, අත්තමනා තෙ භික්ඛූ ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස භාසිතං අභිනන්දුන්ති.

ධම්මදායාදසුත්තං තතියං.

4

එවම්මෙ සුතං, එකං සමයං භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. අථ ඛො ජාණුස්සොණි බ්‍රාහ්මණො යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවතා සද්ධිං සම්මොදි, සම්මොදනීයං කථං සාරාණීයං වීතිසාරෙත්වා එකමන්තං නිසීදි, එකමන්තං නිසින්නො ඛො ජාණුස්සොණි බ්‍රාහ්මණො භගවන්තං එතදවොච.

යෙමෙ භො ගොතම කුලපුත්තා භවන්තං ගොතමං උද්දිස්ස සද්ධා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතා, භවං තෙසං ගොතමො පුබ්බඞ්ගමො, භවං තෙසං ගොතමො බහුකාරො, භවං තෙසං ගොතමො සමාදපෙතා, භොතො ච පන ගොතමස්ස සා ජනතා දිට්ඨානුගතිං ආපජ්ජතීති. එවමෙතං බ්‍රාහ්මණ, එවමෙතං බ්‍රාහ්මණ, යෙ තෙ බ්‍රාහ්මණ කුලපුත්තා මමං උද්දිස්ස සද්ධා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතා, අහං තෙසං පුබ්බඞ්ගමො, අහං තෙසං බහුකාරො, අහං තෙසං සමාදපෙතා, මමච [1] පන සා ජනතා දිට්ඨානුගතිං ආපජ්ජතීති. දුරභිසම්භවානි හි ඛො භො ගොතම අරඤ්ඤෙ වනපත්ථානි පන්තානි සෙනාසනානි, දුක්කරං පවිවෙකං, දුරභිරමං එකත්තෙ, හරන්ති මඤ්ඤෙ මනො වනානි සමාධිං අලභමානස්ස භික්ඛුනොති. එවමෙතං බ්‍රාහ්මණ, එවමෙතං බ්‍රාහ්මණ, දුරභිසම්භවානි හි ඛො බ්‍රාහ්මණ අරඤ්ඤෙ වනපත්ථානි පන්තානි සෙනාසනානි, දුක්කරං පවිවෙකං, දුරභිරමං එකත්තෙ, හරන්ති මඤ්ඤෙ මනො වනානි සමාධිං අලභමානස්ස භික්ඛුනොති. මය්හම්පි ඛො බ්‍රාහ්මණ පුබ්බෙව සම්බොධා අනභිසම්බුද්ධස්ස බොධිසත්තස්සෙව සතො එත

---

1 "මම ච" ම. 2 "අරඤ්ඤවනපත්ථානි" ම. ස්‍යා.

දහොසි, දුරභිසම්භවානි හි ඛො අරඤ්ඤෙ වනපත්ථානි පන්තානි සෙනාසනානි, දුක්කරං පවිවෙකං, දුරභිරමං එකත්තෙ, හරන්ති මඤ්ඤෙ මනො වනානි සමාධිං අලභමානස්ස භික්ඛුනොති, තස්ස මය්හං බ්‍රාහ්මණ එතදහොසි, යෙ ඛො කෙචි සමණා වා බ්‍රාහ්මණා වා අපරිසුද්ධකායකම්මන්තා අරඤ්ඤෙ වනපත්ථානි පන්තානි සෙනාසනානි පටිසෙවන්ති, අපරිසුද්ධකායකම්මන්තසන්දොසහෙතු හවෙ තෙ භොන්තො සමණබ්‍රාහ්මණා අකුසලං භයභෙරවං අව්හායන්ති, න ඛො පනාහං අපරිසුද්ධකායකම්මන්තො අරඤ්ඤෙ වනපත්ථානි පන්තානි සෙනාසනානි පටිසෙවාමි, පරිසුද්ධකායකම්මන්තොහමස්මි, යෙ හි වො අරියා පරිසුද්ධකායකම්මන්තා අරඤ්ඤෙ වනපත්ථානි පන්තානි සෙනාසනානි පටිසෙවන්ති, තෙසමහං අඤ්ඤතමො,[1] එතමහං බ්‍රාහ්මණ පරිසුද්ධකායකම්මන්තතං අත්තනි සම්පස්සමානො භිය්‍යො පල්ලොමමාපාදිං අරඤ්ඤෙ විහාරාය ෴

තස්ස මය්හං බ්‍රාහ්මණ එතදහොසි, යෙ ඛො කෙචි සමණා වා බ්‍රාහ්මණා වා අපරිසුද්ධවචීකම්මන්තා ෴ පෙ ෴ අපරිසුද්ධමනොකම්මන්තා ෴ අපරිසුද්ධාජීවා අරඤ්ඤෙ වනපත්ථානි පන්තානි සෙනාසනානි පටිසෙවන්ති, අපරිසුද්ධාජීවසන්දොසහෙතු හවෙ තෙ භොන්තො සමණබ්‍රාහ්මණා අකුසලං භයභෙරවං අව්හායන්ති, න ඛො පනාහං අපරිසුද්ධාජීවො අරඤ්ඤෙ වනපත්ථානි පන්තානි සෙනාසනානි පටිසෙවාමි, පරිසුද්ධාජීවොහමස්මි, යෙ හි වො අරියා පරිසුද්ධාජීවා අරඤ්ඤෙ වනපත්ථානි පන්තානි සෙනාසනානි පටිසෙවන්ති, තෙසමහං අඤ්ඤතමො, එතමහං බ්‍රාහ්මණ පරිසුද්ධාජීවතං අත්තනි සම්පස්සමානො භිය්‍යො පල්ලොමමාපාදිං අරඤ්ඤෙ විහාරාය ෴

තස්ස මය්හං බ්‍රාහ්මණ එතදහොසි, යෙ ඛො කෙචි සමණා වා බ්‍රාහ්මණා වා අභිජ්ඣාලූ කාමෙසු තිබ්බසාරාගා අරඤ්ඤෙ වනපත්ථානි පන්තානි සෙනාසනානි පටිසෙවන්ති, අභිජ්ඣාලුකාමෙසු තිබ්බසාරාගසන්දොසහෙතු හවෙ තෙ භොන්තො සමණබ්‍රාහ්මණා අකුසලං භයභෙරවං අව්හායන්ති, න ඛො පනාහං අභිජ්ඣාලූ කාමෙසු තිබ්බසාරාගො අරඤ්ඤෙ වනපත්ථානි පන්තානි සෙනාසනානි පටිසෙවාමි, අනභිජ්ඣාලූහමස්මි, යෙ හි වො අරියා අනභිජ්ඣාලූ අරඤ්ඤෙ වනපත්ථානි පන්තානි සෙනාසනානි පටිසෙවන්ති, තෙසමහං අඤ්ඤතමො, එතමහං බ්‍රාහ්මණ අනභිජ්ඣාලුතං අත්තනි සම්පස්සමානො භිය්‍යො පල්ලොමමාපාදිං අරඤ්ඤෙ විහාරාය ෴

1 "අඤ්ඤතරො"-ම. ස්‍යා.

තස්ස මය්හං බ්‍රාහ්මණ එතදහොසි, යෙ ඛො කෙචි සමණා වා බ්‍රාහ්මණා වා බ්‍යාපන්නචිත්තා පදුට්ඨමනසඞ්කප්පා අරඤ්ඤවනපත්ථානි පන්තානි සෙනාසනානි පටිසෙවන්ති, බ්‍යාපන්නචිත්තපදුට්ඨමනසඞ්කප්පසන්දොසහෙතු හවෙ තෙ භොන්තො සමණබ්‍රාහ්මණා අකුසලං භයභෙරවං අව්හයන්ති, න ඛො පනාහං බ්‍යාපන්නචිත්තො පදුට්ඨමනසඞ්කප්පො අරඤ්ඤවනපත්ථානි පන්තානි සෙනාසනානි පටිසෙවාමි, මෙත්තචිත්තොහමස්මි, යෙ හි වො අරියා මෙත්තචිත්තා අරඤ්ඤවනපත්ථානි පන්තානි සෙනාසනානි පටිසෙවන්ති, තෙසමහං අඤ්ඤතමො, එතමහං බ්‍රාහ්මණ මෙත්තචිත්තතං අත්තනි සම්පස්සමානො භියො පල්ලොමමාපාදිං අරඤ්ඤෙ විහාරාය.

තස්ස මය්හං බ්‍රාහ්මණ එතදහොසි, යෙ ඛො කෙචි සමණා වා බ්‍රාහ්මණා වා ථිනමිද්ධපරියුට්ඨිතා අරඤ්ඤවනපත්ථානි පන්තානි සෙනාසනානි පටිසෙවන්ති, ථිනමිද්ධපරියුට්ඨානසන්දොසහෙතු හවෙ තෙ භොන්තො සමණබ්‍රාහ්මණා අකුසලං භයභෙරවං අව්හයන්ති, න ඛො පනාහං ථිනමිද්ධපරියුට්ඨිතො අරඤ්ඤවනපත්ථානි පන්තානි සෙනාසනානි පටිසෙවාමි, විගතථිනමිද්ධොහමස්මි, යෙ හි වො අරියා විගතථිනමිද්ධා අරඤ්ඤවනපත්ථානි පන්තානි සෙනාසනානි පටිසෙවන්ති, තෙසමහං අඤ්ඤතමො, එතමහං බ්‍රාහ්මණ විගතථිනමිද්ධතං අත්තනි සම්පස්සමානො භියො පල්ලොමමාපාදිං අරඤ්ඤෙ විහාරාය.

තස්ස මය්හං බ්‍රාහ්මණ එතදහොසි, යෙ ඛො කෙචි සමණා වා බ්‍රාහ්මණා වා උද්ධතා අවූපසන්තචිත්තා අරඤ්ඤවනපත්ථානි පන්තානි සෙනාසනානි පටිසෙවන්ති, උද්ධතඅවූපසන්තචිත්තසන්දොසහෙතු හවෙ තෙ භොන්තො සමණබ්‍රාහ්මණා අකුසලං භයභෙරවං අව්හයන්ති, න ඛො පනාහං උද්ධතො අවූපසන්තචිත්තො අරඤ්ඤවනපත්ථානි පන්තානි සෙනාසනානි පටිසෙවාමි, වූපසන්තචිත්තොහමස්මි, යෙ හි වො අරියා වූපසන්තචිත්තා අරඤ්ඤවනපත්ථානි පන්තානි සෙනාසනානි පටිසෙවන්ති තෙසමහං අඤ්ඤතමො, එතමහං බ්‍රාහ්මණ වූපසන්තචිත්තතං අත්තනි සම්පස්සමානො භියො පල්ලොමමාපාදිං අරඤ්ඤෙ විහාරාය.

තස්ස මය්හං බ්‍රාහ්මණ එතදහොසි, යෙ ඛො කෙචි සමණා වා බ්‍රාහ්මණා වා කඞ්ඛී වෙචිකිච්ඡී[1] අරඤ්ඤවනපත්ථානි පන්තානි සෙනාසනානි පටිසෙවන්ති, කඞ්ඛිවෙචිකිච්ඡිසන්දොසහෙතු[2] හවෙ

1 "විචිකිච්ඡී" ස්‍යා. ම. 2 "කඞ්ඛාවිචිකිච්ඡාසන්දොසහෙතු" ම.

තෙ භොන්තො සමණබ්‍රාහ්මණා අකුසලං භයභෙරවං අව්හායන්ති, න ඛො පනාහං කඞ්ඛී,වෙචිකිච්ඡී අරඤ්ඤවනපත්ථානි පන්තානි සෙනාසනානි පටිසෙවාමි, තිණ්ණවිචිකිච්ඡොහමස්මි, යෙ හි වො අරියා තිණ්ණවිචිකිච්ඡා අරඤ්ඤවනපත්ථානි පන්තානි සෙනාසනානි පටිසෙවන්ති, තෙසමහං අඤ්ඤතමො, එතමහං බ්‍රාහ්මණ තිණ්ණවිචිකිච්ඡතං අත්තනි සම්පස්සමානො භිය්‍යො පල්ලොමමාපාදිං අරඤ්ඤෙ විහාරාය.

තස්ස මය්හං බ්‍රාහ්මණ එතදහොසි, යෙ ඛො කෙචි සමණා වා බ්‍රාහ්මණා වා අත්තුක්කංසකා [1] පරවම්භී අරඤ්ඤවනපත්ථානි පන්තානි සෙනාසනානි පටිසෙවන්ති, අත්තුක්කංසනපරවම්භන සන්දොසහෙතු හවෙ තෙ භොන්තො සමණබ්‍රාහ්මණා අකුසලං භයභෙරවං අව්හායන්ති, න ඛො පනාහං අත්තුක්කංසකො පරවම්භී අරඤ්ඤවනපත්ථානි පන්තානි සෙනාසනානි පටිසෙවාමි, අනත්තුක්කංසකො [2] අපරවම්භීහමස්මි, යෙ හි වො අරියා අනත්තුක්කංසකා අපරවම්භී අරඤ්ඤවනපත්ථානි පන්තානි සෙනාසනානි පටිසෙවන්ති, තෙසමහං අඤ්ඤතමො, එතමහං බ්‍රාහ්මණ අනත්තුක්කංසකතං [3] අපරවම්භිතං අත්තනි සම්පස්සමානො භිය්‍යො පල්ලොමමාපාදිං අරඤ්ඤෙ විහාරාය.

තස්ස මය්හං බ්‍රාහ්මණ එතදහොසි, යෙ ඛො කෙචි සමණා වා බ්‍රාහ්මණා වා ජම්භී භීරුකජාතිකා අරඤ්ඤවනපත්ථානි පන්තානි සෙනාසනානි පටිසෙවන්ති, ජම්භිභීරුකජාතිකසන්දොසහෙතු හවෙ තෙ භොන්තො සමණබ්‍රාහ්මණා අකුසලං භයභෙරවං අව්හායන්ති, න ඛො පනාහං ජම්භී භීරුකජාතිකො අරඤ්ඤවනපත්ථානි පන්තානි සෙනාසනානි පටිසෙවාමි, විගතලොමහංසොහමස්මි, යෙ හි වො අරියා විගතලොමහංසා අරඤ්ඤවනපත්ථානි පන්තානි සෙනාසනානි පටිසෙවන්ති, තෙසමහං අඤ්ඤතමො, එතමහං බ්‍රාහ්මණ විගතලොමහංසතං අත්තනි සම්පස්සමානො භිය්‍යො පල්ලොමමාපාදිං අරඤ්ඤෙ විහාරාය.

තස්ස මය්හං බ්‍රාහ්මණ එතදහොසි, යෙ ඛො කෙචි සමණා වා බ්‍රාහ්මණා වා ලාභසක්කාරසිලොකං නිකාමයමානා අරඤ්ඤවනපත්ථානි පන්තානි සෙනාසනානි පටිසෙවන්ති, ලාභසක්කාරසිලොකනිකාමයමාන [4] සන්දොසහෙතු හවෙ තෙ භොන්තො සමණබ්‍රාහ්මණා අකුසලං භයභෙරවං අව්හායන්ති, න ඛො පනාහං ලාභ

1 "අත්තුක්කංසනකා" ම. 2 "අනත්තුක්කංසනකො" ම.
3 "අනත්තුක්කංසනකතං" ම. 4 "නිකාමන" ම.

සක්කාරසිලොකං නිකාමයමානො අරඤ්ඤ වනපත්ථානි පන්තානි සෙනාසනානි පටිසෙවාමි, අප්පිච්ඡොහමස්මි, යෙ හි වො අරියා අප්පිච්ඡා අරඤ්ඤ වනපත්ථානි පන්තානි සෙනාසනානි පටිසෙවන්ති, තෙසමහං අඤ්ඤතමො. එතමහං බ්‍රාහමණ අප්පිච්ඡතං අත්තනි සම්පස්සමානො භිය්‍යො පල්ලොමමාපාදිං අරඤ්ඤ විහාරාය —

තස්ස මය්හං බ්‍රාහමණ එතදහොසි, යෙ ඛො කෙචි සමණා වා බ්‍රාහමණා වා කුසීතා හීනවිරියා අරඤ්ඤ වනපත්ථානි පන්තානි සෙනාසනානි පටිසෙවන්ති, කුසීතහීනවිරියසන්දොසහෙතු හවෙ තෙ භොන්තො සමණබ්‍රාහමණා අකුසලං භයභෙරවං අව්හායන්ති, න ඛො පනාහං කුසීතො හීනවිරියො අරඤ්ඤ වනපත්ථානි පන්තානි සෙනාසනානි පටිසෙවාමි, ආරද්ධවිරියොහමස්මි, යෙ හි වො අරියා ආරද්ධවිරියා අරඤ්ඤ වනපත්ථානි පන්තානි සෙනාසනානි පටිසෙවන්ති, තෙසමහං අඤ්ඤතමො, එතමහං බ්‍රාහමණ ආරද්ධවිරියතං අත්තනි සම්පස්සමානො භිය්‍යො පල්ලොමමාපාදිං අරඤ්ඤ විහාරාය —

තස්ස මය්හං බ්‍රාහමණ එතදහොසි, යෙ ඛො කෙචි සමණා වා බ්‍රාහමණා වා මුට්ඨස්සතී අසම්පජානා අරඤ්ඤ වනපත්ථානි පන්තානි සෙනාසනානි පටිසෙවන්ති, මුට්ඨස්සතිඅසම්පජානසන්දොසහෙතු හවෙ තෙ භොන්තො සමණබ්‍රාහමණා අකුසලං භයභෙරවං අව්හායන්ති, න ඛො පනාහං මුට්ඨස්සති අසම්පජානො අරඤ්ඤ වනපත්ථානි පන්තානි සෙනාසනානි පටිසෙවාමි, උපට්ඨිතසතිහමස්මි, යෙ හි වො අරියා උපට්ඨිතසතී අරඤ්ඤ වනපත්ථානි පන්තානි සෙනාසනානි පටිසෙවන්ති, තෙසමහං අඤ්ඤතමො, එතමහං බ්‍රාහමණ උපට්ඨිතසතිතං අත්තනි සම්පස්සමානො භිය්‍යො පල්ලොමමාපාදිං අරඤ්ඤ විහාරාය —

තස්ස මය්හං බ්‍රාහමණ එතදහොසි, යෙ ඛො කෙචි සමණා වා බ්‍රාහමණා වා අසමාහිතා විබ්භන්තචිත්තා අරඤ්ඤ වනපත්ථානි පන්තානි සෙනාසනානි පටිසෙවන්ති, අසමාහිතවිබ්භන්තචිත්තසන්දොසහෙතු හවෙ තෙ භොන්තො සමණබ්‍රාහමණා අකුසලං භයභෙරවං අව්හායන්ති, න ඛො පනාහං අසමාහිතො විබ්භන්තචිත්තො අරඤ්ඤ වනපත්ථානි පන්තානි සෙනාසනානි පටිසෙවාමි, සමාධිසම්පන්නොහමස්මි, යෙ හි වො අරියා සමාධිසම්පන්නා අරඤ්ඤ වනපත්ථානි පන්තානි සෙනාසනානි පටිසෙවන්ති, තෙසමහං අඤ්ඤතමො, එතමහං බ්‍රාහමණ සමාධිසම්පදං අත්තනි සම්පස්සමානො භිය්‍යො පල්ලොමමාපාදිං අරඤ්ඤ විහාරාය —

තස්ස මය්හං බ්‍රාහ්මණ එතදහොසි, යෙ ඛො කෙචි සමණා වා බ්‍රාහ්මණා වා දුප්පඤ්ඤා එලමූගා අරඤ්ඤවනපත්ථානි පන්තානි සෙනාසනානි පටිසෙවන්ති, දුප්පඤ්ඤඑලමූගසන්දොසහෙතු හවෙ තෙ භොන්තො සමණබ්‍රාහ්මණා අකුසලං භයභෙරවං අව්හායන්ති, න ඛො පනාහං දුප්පඤ්ඤො එලමූගො අරඤ්ඤවනපත්ථානි පන්තානි සෙනාසනානි පටිසෙවාමි, පඤ්ඤාසම්පන්නොහමස්මි, යෙ හි වො අරියා පඤ්ඤාසම්පන්නා අරඤ්ඤවනපත්ථානි පන්තානි සෙනාසනානි පටිසෙවන්ති, තෙසමහං අඤ්ඤතමො, එතමහං බ්‍රාහ්මණ පඤ්ඤාසම්පදං අත්තනි සම්පස්සමානො භිය්‍යො පල්ලොමමාපාදිං අරඤ්ඤෙ විහාරාය ~ සොළසපරියායං ~

තස්ස මය්හං බ්‍රාහ්මණ එතදහොසි, යන්නූනාහං යා තා රත්තියො අභිඤ්ඤාතා අභිලක්ඛිතා චාතුද්දසී පඤ්චදසී අට්ඨමී ච පක්ඛස්ස, තථාරූපාසු රත්තීසු යානි තානි ආරාමචෙතියානි වනචෙතියානි රුක්ඛචෙතියානි භිංසනකානි සලොමහංසානි, තථාරූපෙසු සෙනාසනෙසු විහරෙය්‍යං, අප්පෙව නාම තං භයභෙරවං පස්සෙය්‍යන්ති, සො ඛො අහං බ්‍රාහ්මණ අපරෙන සමයෙන යා තා රත්තියො අභිඤ්ඤාතා අභිලක්ඛිතා චාතුද්දසී පඤ්චදසී අට්ඨමී ච පක්ඛස්ස, තථාරූපාසු රත්තීසු යානි තානි ආරාමචෙතියානි වනචෙතියානි රුක්ඛචෙතියානි භිංසනකානි සලොමහංසානි. තථාරූපෙසු සෙනාසනෙසු විහරාමි. තත්‍ර මෙ[1] බ්‍රාහ්මණ විහරතො මගො වා[2] ආගච්ඡති, මොරො වා කට්ඨං පාතෙති, වාතො වා පණ්ණසටං[3] එරෙති,[4] තස්ස මය්හං එවං හොති,[5] එතං නූන තං භයභෙරවං[6] ආගච්ඡතීති, තස්ස මය්හං බ්‍රාහ්මණ එතදහොසි, කින්නු ඛො අහං අඤ්ඤදත්ථු භයපටිකඞ්ඛී විහරාමි, යන්නූනාහං යථාභූතයථාභූතස්ස[7] මෙ තං භයභෙරවං ආගච්ඡති, තථාභූතතථාභූතොව[8] තං භයභෙරවං පටිවිනෙය්‍යන්ති, තස්ස මය්හං බ්‍රාහ්මණ චඞ්කමන්තස්ස තං භයභෙරවං ආගච්ඡති, සො ඛො අහං බ්‍රාහ්මණ නෙව තාව තිට්ඨාමි, න නිසීදාමි, න නිපජ්ජාමි, යාව චඞ්කමන්තොව තං භයභෙරවං පටිවිනෙමි. තස්ස මය්හං බ්‍රාහ්මණ ඨිතස්ස තං භයභෙරවං ආගච්ඡති, සො ඛො අහං බ්‍රාහ්මණ නෙව තාව චඞ්කමාමි, න නිසීදාමි, න නිපජ්ජාමි, යාව ඨිතොව තං භයභෙරවං පටිවිනෙමි. තස්ස මය්හං බ්‍රාහ්මණ නිසින්නස්ස තං භයභෙරවං ආගච්ඡති, සො

1 "තත්ථ ච මෙ" ම. ස්‍යා.
2 "මිගො වා" ස්‍යා.
3 "පණ්ණකසටං" ම.
4 "පාතෙති" අ.
5 "තස්ස මය්හං බ්‍රාහ්මණ එතදහොසි" ම.
6 "නූන භයභෙරවං" ම.
7 "යථාභූතං යථාභූතස්ස" ම-"යථාභූතස්ස" සී.
8 "තථාභූතං තථාභූතොව" ම-"තථාභූතොව" සී.

ඛො අහං බ්‍රාහ්මණ නෙව තාව නිපජ්ජාමි, න තිට්ඨාමි, න චඞ්කමාමි, යාව නිසින්නොව තං භයභෙරවං පටිවිනෙමි. තස්ස මය්හං බ්‍රාහ්මණ නිපන්නස්ස තං භයභෙරවං ආගච්ඡති, සො ඛො අහං බ්‍රාහ්මණ නෙව තාව නිසීදාමි, න තිට්ඨාමි, න චඞ්කමාමි, යාව නිපන්නොව තං භයභෙරවං පටිවිනෙමි.

සන්ති ඛො පන බ්‍රාහ්මණ එකෙ සමණබ්‍රාහ්මණා රත්තිංයෙව සමානං දිවාති සඤ්ජානන්ති, දිවායෙව සමානං රත්තීති සඤ්ජානන්ති, ඉදමහං තෙසං සමණබ්‍රාහ්මණානං සම්මොහවිහාරස්මිං වදාමි, අහං ඛො පන බ්‍රාහ්මණ රත්තිංයෙව සමානං රත්තීති සඤ්ජානාමි, දිවායෙව සමානං දිවාති සඤ්ජානාමි, යං ඛො තං බ්‍රාහ්මණ සම්මාවදමානො වදෙය්‍ය අසම්මොහධම්මො සත්තො ලොකෙ උප්පන්නො බහුජනහිතාය බහුජනසුඛාය ලොකානුකම්පකාය[1] අත්ථාය හිතාය සුඛාය දෙවමනුස්සානන්ති, මමෙව තං සම්මාවදමානො වදෙය්‍ය අසම්මොහධම්මො සත්තො ලොකෙ උප්පන්නො බහුජනහිතාය බහුජනසුඛාය ලොකානුකම්පකාය අත්ථාය හිතාය සුඛාය දෙවමනුස්සානන්ති.

ආරද්ධං ඛො පන මෙ බ්‍රාහ්මණ විරියං අහොසි අසල්ලීනං, උපට්ඨිතා සති අසම්මුට්ඨා,[2] පස්සද්ධො කායො අසාරද්ධො, සමාහිතං චිත්තං එකග්ගං, සො ඛො අහං බ්‍රාහ්මණ විවිච්චෙව කාමෙහි විවිච්ච අකුසලෙහි ධම්මෙහි සවිතක්කං සවිචාරං විවෙකජං පීතිසුඛං පඨමජ්ඣානං[3] උපසම්පජ්ජ විහාසිං, විතක්කවිචාරානං වූපසමා අජ්ඣත්තං සම්පසාදනං චෙතසො එකොදිභාවං අවිතක්කං අවිචාරං සමාධිජං පීතිසුඛං දුතියජ්ඣානං[4] උපසම්පජ්ජ විහාසිං, පීතියා ච විරාගා උපෙක්ඛකො[5] ච විහාසිං සතො ච සම්පජානො සුඛඤ්ච කායෙන පටිසංවෙදෙසිං, යන්තං අරියා ආචික්ඛන්ති උපෙක්ඛකො සතිමා සුඛවිහාරීති තතියජ්ඣානං[6] උපසම්පජ්ජ විහාසිං, සුඛස්ස ච පහානා දුක්ඛස්ස ච පහානා පුබ්බෙව සොමනස්සදොමනස්සානං අත්ථඞ්ගමා අදුක්ඛං අසුඛං[7] උපෙක්ඛාසතිපාරිසුද්ධිං චතුත්ථජ්ඣානං[8] උපසම්පජ්ජ විහාසිං.

සො එවං සමාහිතෙ චිත්තෙ පරිසුද්ධෙ පරියොදාතෙ අනඞ්ගණෙ විගතූපක්කිලෙසෙ මුදුභූතෙ කම්මනියෙ ඨිතෙ ආනෙජ්ජ

1 "ලොකානුකම්පාය" ම.
2 "අපම්මුට්ඨා" ම. ස්‍යා.
3 "පඨමං ඣානං"-ම.
4 "දුතියං ඣානං"-ම.
5 "උපෙක්ඛකො"-ම.
6 "තතියං ඣානං"-ම.
7 "අදුක්ඛමසුඛං" ම. ස්‍යා.
8 "චතුත්ථං ඣානං"-ම.

ප්පත්තෙ [1] පුබ්බෙනිවාසානුස්සතිඤාණාය චිත්තං අභිනින්නාමෙසිං, සොහං [2] අනෙකවිහිතං පුබ්බෙනිවාසං අනුස්සරාමි සෙය්‍යථීදං, එකම්පි ජාතිං, ද්වෙපි ජාතියො, තිස්සොපි ජාතියො, චතස්සොපි ජාතියො, පඤ්චපි ජාතියො, දසපි ජාතියො, වීසතිම්පි ජාතියො, තිංසම්පි ජාතියො, චත්තාරීසම්පි ජාතියො, පඤ්ඤාසම්පි ජාතියො, ජාතිසතම්පි, ජාතිසහස්සම්පි, ජාතිසතසහස්සම්පි, අනෙකෙපි සංවට්ටකප්පෙ, අනෙකෙපි විවට්ටකප්පෙ, අනෙකෙපි සංවට්ට විවට්ටකප්පෙ, අමුත්‍රාසිං එවන්නාමො එවංගොත්තො එවංවණ්ණො එවමාහාරො එවංසුඛදුක්ඛපටිසංවෙදී එවමායුපරියන්තො, සො තතො චුතො අමුත්‍ර උපපාදිං, [3] තත්‍රාපාසිං එවන්නාමො එවංගොත්තො එවංවණ්ණො එවමාහාරො එවංසුඛදුක්ඛපටිසංවෙදී එවමායුපරියන්තො, සො තතො චුතො ඉධූපපන්නොති, ඉති සාකාරං සඋද්දෙසං අනෙකවිහිතං පුබ්බෙනිවාසං අනුස්සරාමි, අයං ඛො මෙ බ්‍රාහ්මණ රත්තියා පඨමෙ යාමෙ පඨමා විජ්ජා අධිගතා අවිජ්ජා විහතා විජ්ජා උප්පන්නා තමො විහතො ආලොකො උප්පන්නො යථාතං අප්පමත්තස්ස ආතාපිනො පහිතත්තස්ස විහරතො.

සො එවං සමාහිතෙ චිත්තෙ පරිසුද්ධෙ පරියොදාතෙ අනඞ්ගණෙ විගතූපක්කිලෙසෙ මුදුභූතෙ කම්මනියෙ ඨිතෙ ආනෙඤ්ජප්පත්තෙ සත්තානං චුතූපපාතඤාණාය චිත්තං අභිනින්නාමෙසිං, සො දිබ්බෙන චක්ඛුනා විසුද්ධෙන අතික්කන්තමානුසකෙන සත්තෙ පස්සාමි චවමානෙ උපපජ්ජමානෙ හීනෙ පණීතෙ සුවණ්ණෙ දුබ්බණ්ණෙ සුගතෙ දුග්ගතෙ, යථාකම්මූපගෙ සත්තෙ පජානාමි, ඉමෙ වත භොන්තො සත්තා කායදුච්චරිතෙන සමන්නාගතා, වචීදුච්චරිතෙන සමන්නාගතා, මනොදුච්චරිතෙන සමන්නාගතා, අරියානං උපවාදකා, මිච්ඡාදිට්ඨිකා, මිච්ඡාදිට්ඨිකම්මසමාදානා, තෙ කායස්ස භෙදා පරම්මරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපන්නා, ඉමෙ වා පන භොන්තො සත්තා කායසුචරිතෙන සමන්නාගතා, වචීසුචරිතෙන සමන්නාගතා, මනොසුචරිතෙන සමන්නාගතා, අරියානං අනුපවාදකා, සම්මාදිට්ඨිකා සම්මාදිට්ඨිකම්මසමාදානා, තෙ කායස්ස භෙදා පරම්මරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපන්නාති, ඉති දිබ්බෙන චක්ඛුනා විසුද්ධෙන අතික්කන්තමානුසකෙන සත්තෙ පස්සාමි චවමානෙ උපපජ්ජමානෙ හීනෙ පණීතෙ සුවණ්ණෙ දුබ්බණ්ණෙ සුගතෙ දුග්ගතෙ, යථාකම්මූපගෙ සත්තෙ පජානාමි, අයං ඛො මෙ බ්‍රාහ්මණ රත්තියා මජ්ඣිමෙ යාමෙ දුතියා විජ්ජා අධිගතා අවිජ්ජා විහතා විජ්ජා උප්පන්නා තමො විහතො ආලොකො

1 "ආනෙඤ්ජප්පත්තෙ" ම. ස්‍යා.
2 "සො"?-ම.
3 "උදපාදිං" ම.

උප්පන්නො යථාතං අප්පමත්තස්ස ආතාපිනො පහිතත්තස්ස විහරතො…

සො එවං සමාහිතෙ චිත්තෙ පරිසුද්ධෙ පරියොදාතෙ අනඞ්ගණෙ විගතූපක්කිලෙසෙ මුදුභූතෙ කම්මනියෙ ඨිතෙ ආනෙජ්ජප්පත්තෙ ආසවානං ඛයඤාණාය චිත්තං අභිනින්නාමෙසිං, සො ඉදං දුක්ඛන්ති යථාභූතං අබ්භඤ්ඤාසිං, අයං දුක්ඛසමුදයොති යථාභූතං අබ්භඤ්ඤාසිං, අයං දුක්ඛනිරොධොති යථාභූතං අබ්භඤ්ඤාසිං, අයං දුක්ඛනිරොධගාමිනී පටිපදාති යථාභූතං අබ්භඤ්ඤාසිං, ඉමෙ ආසවාති යථාභූතං අබ්භඤ්ඤාසිං, අයං ආසවසමුදයොති යථාභූතං අබ්භඤ්ඤාසිං, අයං ආසවනිරොධොති යථාභූතං අබ්භඤ්ඤාසිං, අයං ආසවනිරොධගාමිනී පටිපදාති යථාභූතං අබ්භඤ්ඤාසිං, තස්ස මෙ එවං ජානතො එවං පස්සතො කාමාසවාපි චිත්තං විමුච්චිත්ථ, භවාසවාපි චිත්තං විමුච්චිත්ථ, අවිජ්ජාසවාපි චිත්තං විමුච්චිත්ථ, විමුත්තස්මිං විමුත්තමිති [1] ඤාණං අහොසි, ඛීණා ජාති වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං කතං කරණීයං නාපරං ඉත්ථත්තායාති අබ්භඤ්ඤාසිං, අයං ඛො මෙ බ්‍රාහ්මණ රත්තියා පච්ඡිමෙ යාමෙ තතියා විජ්ජා අධිගතා, අවිජ්ජා විහතා, විජ්ජා උප්පන්නා, තමො විහතො, ආලොකො උප්පන්නො, යථාතං අප්පමත්තස්ස ආතාපිනො පහිතත්තස්ස විහරතො…

සියා ඛො පන තෙ බ්‍රාහ්මණ එවමස්ස, අජ්ජාපි නූන සමණො ගොතමො අවීතරාගො අවීතදොසො අවීතමොහො, තස්මා අරඤ්ඤෙ වනපත්ථානි පන්තානි සෙනාසනානි පටිසෙවතීති. න ඛො පනෙතං බ්‍රාහ්මණ එවං දට්ඨබ්බං, ද්වෙ ඛො අහං බ්‍රාහ්මණ අත්ථවසෙ සම්පස්සමානො අරඤ්ඤෙ වනපත්ථානි පන්තානි සෙනාසනානි පටිසෙවාමි අත්තනො ච දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරං සම්පස්සමානො පච්ඡිමඤ්ච ජනතං අනුකම්පමානොති. අනුකම්පිතරූපායං [2] භොතා ගොතමෙන පච්ඡිමා ජනතා යථාතං අරහතා සම්මාසම්බුද්ධෙන… අභික්කන්තං භො ගොතම, අභික්කන්තං භො ගොතම, සෙය්‍යථාපි භො ගොතම නික්කුජ්ජිතං වා උක්කුජ්ජෙය්‍ය, පටිච්ඡන්නං වා විවරෙය්‍ය, මූළ්හස්ස වා මග්ගං ආචික්ඛෙය්‍ය, අන්ධකාරෙ වා තෙලපජ්ජොතං ධාරෙය්‍ය චක්ඛුමන්තො රූපානි දක්ඛින්තීති, [3]

1 "විමුත්තමහීති" ම.

2 "අනුකම්පිතරූපා වතායං" ම. සයා.

3 "දක්ඛන්තීති" ම. සයා.

එවමෙවං භොතා ගොතමෙන අනෙකප්පරියායෙන ධම්මො පකාසිතො, එසාහං භවන්තං ගොතමං සරණං ගච්ඡාමි ධම්මඤ්ච භික්ඛුසඞ්ඝඤ්ච, උපාසකං මං භවං ගොතමො ධාරෙතු අජ්ජතග්ගෙ පාණුපෙතං සරණගතන්ති. [1]

භයභෙරවසුත්තං චතුත්ථං.

5.

එවම්මෙ සුතං, එකං සමයං භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ෴ තත්‍ර ඛො ආයස්මා සාරිපුත්තො භික්ඛූ ආමන්තෙසි ආවුසො භික්ඛවොති, [2] ආවුසොති ඛො තෙ භික්ඛූ ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස පච්චස්සොසුං, ආයස්මා සාරිපුත්තො එතදවොච෴

චත්තාරෙමෙ ආවුසො පුග්ගලා සන්තො සංවිජ්ජමානා ලොකස්මිං, කතමෙ චත්තාරෙ, ඉධාවුසො එකච්චො පුග්ගලො සාඞ්ගණොව [3] සමානො අත්ථි මෙ අජ්ඣත්තං අඞ්ගණන්ති යථාභූතං නප්පජානාති, ඉධ පනාවුසො එකච්චො පුග්ගලො සාඞ්ගණොව සමානො අත්ථි මෙ අජ්ඣත්තං අඞ්ගණන්ති යථාභූතං පජානාති, ඉධාවුසො එකච්චො පුග්ගලො අනඞ්ගණොව සමානො නත්ථි මෙ අජ්ඣත්තං අඞ්ගණන්ති යථාභූතං නප්පජානාති, ඉධ පනාවුසො එකච්චො පුග්ගලො අනඞ්ගණොව සමානො නත්ථි මෙ අජ්ඣත්තං අඞ්ගණන්ති යථාභූතං පජානාති෴ තත්‍රාවුසො ය්වායං පුග්ගලො සාඞ්ගණොව සමානො අත්ථි මෙ අජ්ඣත්තං අඞ්ගණන්ති යථාභූතං නප්පජානාති, අයං ඉමෙසං ද්වින්නං පුග්ගලානං සාඞ්ගණානංයෙව සතං හීනපුරිසො [4] අක්ඛායති, තත්‍රාවුසො ය්වායං පුග්ගලො සාඞ්ගණොව සමානො අත්ථි මෙ අජ්ඣත්තං අඞ්ගණන්ති යථාභූතං පජානාති, අයං ඉමෙසං ද්වින්නං පුග්ගලානං සාඞ්ගණානංයෙව සතං සෙට්ඨපුරිසො අක්ඛායති, තත්‍රාවුසො ය්වායං පුග්ගලො අනඞ්ගණොව සමානො නත්ථි මෙ අජ්ඣත්තං අඞ්ගණන්ති යථාභූතං නප්පජානාති, අයං ඉමෙසං ද්වින්නං පුග්ගලානං අනඞ්ගණානංයෙව සතං හීනපුරිසො අක්ඛායති, තත්‍රාවුසො ය්වායං පුග්ගලො අනඞ්ගණොව සමානො නත්ථි මෙ අජ්ඣත්තං අඞ්ගණන්ති යථාභූතං පජානාති, අයං ඉමෙසං ද්වින්නං පුග්ගලානං අනඞ්ගණානංයෙව සතං සෙට්ඨපුරිසො අක්ඛායතීති෴

---

1 "සරණං ගතන්ති" ස්‍යා. 2 "භික්ඛවෙති" ම.

3 "සඞ්ගණොව" ම. "සඞ්ගණො" ස්‍යා. 4 "හීනපුරිසොති"-ම.

එවං වුත්තෙ ආයස්මා මහාමොග්ගල්ලානො ආයස්මන්තං සාරිපුත්තං එතදවොච– "කො නු ඛො ආවුසො සාරිපුත්ත හෙතු කො පච්චයො යෙනිමෙසං චතුන්නං පුග්ගලානං සාඞ්ගණානංයෙව සතං එකො හීනපුරිසො අක්ඛායති එකො සෙට්ඨපුරිසො අක්ඛායති,[1] කො පනාවුසො සාරිපුත්ත හෙතු කො පච්චයො යෙනිමෙසං චතුන්නං පුග්ගලානං අනඞ්ගණානංයෙව සතං එකො හීනපුරිසො අක්ඛායති එකො සෙට්ඨපුරිසො අක්ඛායතී"ති–

"තත්‍රාවුසො ය්වායං පුග්ගලො සාඞ්ගණොව සමානො අත්ථි මෙ අජ්ඣත්තං අඞ්ගණන්ති යථාභූතං නප්පජානාති, තස්සෙතං පාටිකඞ්ඛං, න ඡන්දං ජනෙස්සති න වායමිස්සති න විරියං ආරභිස්සති තස්සඞ්ගණස්ස[2] පහානාය, සො සරාගො සදොසො සමොහො සාඞ්ගණො සඞ්කිලිට්ඨචිත්තො කාලං කරිස්සති, සෙය්‍යථාපි ආවුසො කංසපාති ආභතා ආපණා වා කම්මාරකුලා වා රජෙන ච මලෙන ච පරියොනද්ධා, තමෙනං සාමිකා න චෙව පරිභුඤ්ජෙය්‍යුං, න ච පරියොදපෙය්‍යුං, රජාපථෙ ච නං නික්ඛිපෙය්‍යුං, එවං හි සා ආවුසො කංසපාති අපරෙන සමයෙන සඞ්කිලිට්ඨතරා අස්ස මලග්ගහිතාති, එවමාවුසොති, එවමෙව ඛො ආවුසො ය්වායං පුග්ගලො සාඞ්ගණොව සමානො අත්ථි මෙ අජ්ඣත්තං අඞ්ගණන්ති යථාභූතං නප්පජානාති, තස්සෙතං පාටිකඞ්ඛං, න ඡන්දං ජනෙස්සති න වායමිස්සති න විරියං ආරභිස්සති තස්සඞ්ගණස්ස පහානාය, සො සරාගො සදොසො සමොහො සාඞ්ගණො සඞ්කිලිට්ඨචිත්තො කාලං කරිස්සති. තත්‍රාවුසො ය්වායං පුග්ගලො සාඞ්ගණොව සමානො අත්ථි මෙ අජ්ඣත්තං අඞ්ගණන්ති යථාභූතං පජානාති, තස්සෙතං පාටිකඞ්ඛං, ඡන්දං ජනෙස්සති වායමිස්සති විරියං ආරභිස්සති තස්සඞ්ගණස්ස පහානාය, සො අරාගො අදොසො අමොහො අනඞ්ගණො අසඞ්කිලිට්ඨචිත්තො කාලං කරිස්සති, සෙය්‍යථාපි ආවුසො කංසපාති ආභතා ආපණා වා කම්මාරකුලා වා රජෙන ච මලෙන ච පරියොනද්ධා, තමෙනං සාමිකා පරිභුඤ්ජෙය්‍යුඤ්චෙව පරියොදපෙය්‍යුඤ්ච, න ච නං[3] රජාපථෙ නික්ඛිපෙය්‍යුං, එවං හි සා ආවුසො කංසපාති අපරෙන සමයෙන පරිසුද්ධා[4] අස්ස පරියොදාතාති, එවමාවුසොති, එවමෙව ඛො ආවුසො ය්වායං පුග්ගලො සාඞ්ගණොව සමානො අත්ථි මෙ අජ්ඣත්තං අඞ්ගණන්ති යථාභූතං පජානාති, තස්සෙතං පාටිකඞ්ඛං, ඡන්දං ජනෙස්සති වායමිස්සති විරියං ආරභිස්සති තස්සඞ්ගණස්ස පහානාය, සො අරාගො අදොසො අමොහො අනඞ්ගණො අසඞ්කිලිට්ඨචිත්තො කාලං කරිස්සති. තත්‍රාවුසො ය්වායං පුග්ගලො

1 "සෙට්ඨපුරිසොති"–ම. 2 "තස්ස අඞ්ගණස්ස" ස්‍යා.
3 "පරියොදපෙය්‍යුං නෙව නං"–සී. 4 "පරිසුද්ධතරා" සී. ම.

අනඞ්ගණොව සමානො නත්ථි මෙ අජ්ඣත්තං අඞ්ගණන්ති යථාභූතං නප්පජානාති, තස්සෙතං පාටිකඞ්ඛං, සුභනිමිත්තං මනසි කරිස්සති, තස්ස සුභනිමිත්තස්ස මනසිකාරා රාගො චිත්තං අනුද්ධංසෙස්සති, සො සරාගො සදොසො සමොහො සාඞ්ගණො සඞ්කිලිට්ඨචිත්තො කාලං කරිස්සති, සෙය්‍යථාපි ආවුසො කංසපාති ආභතා ආපණා වා කම්මාරකුලා වා පරිසුද්ධා පරියොදාතා, තමෙනං සාමිකා න චෙව පරිභුඤ්ජෙය්‍යුං, න ච පරියොදපෙය්‍යුං, රජාපථෙ ච නං නික්ඛිපෙය්‍යුං, එවං හි සා ආවුසො කංසපාති අපරෙන සමයෙන සඞ්කිලිට්ඨා [1] අස්ස මලග්ගහිතාති, එවමාවුසොති, එවමෙව ඛො ආවුසො ය්වායං පුග්ගලො අනඞ්ගණොව සමානො නත්ථි මෙ අජ්ඣත්තං අඞ්ගණන්ති යථාභූතං නප්පජානාති, තස්සෙතං පාටිකඞ්ඛං, සුභනිමිත්තං මනසි කරිස්සති, තස්ස සුභනිමිත්තස්ස මනසිකාරා රාගො චිත්තං අනුද්ධංසෙස්සති, සො සරාගො සදොසො සමොහො සාඞ්ගණො සඞ්කිලිට්ඨචිත්තො කාලං කරිස්සති. තත්‍රාවුසො ය්වායං පුග්ගලො අනඞ්ගණොව සමානො නත්ථි මෙ අජ්ඣත්තං අඞ්ගණන්ති යථාභූතං පජානාති, තස්සෙතං පාටිකඞ්ඛං, සුභනිමිත්තං න මනසි කරිස්සති, තස්ස සුභනිමිත්තස්ස අමනසිකාරා රාගො චිත්තං නානුද්ධංසෙස්සති, සො අරාගො අදොසො අමොහො අනඞ්ගණො අසඞ්කිලිට්ඨචිත්තො කාලං කරිස්සති. සෙය්‍යථාපි ආවුසො කංසපාති ආභතා ආපණා වා කම්මාරකුලා වා පරිසුද්ධා පරියොදාතා, තමෙනං සාමිකා පරිභුඤ්ජෙය්‍යුඤ්චෙව පරියොදපෙය්‍යුඤ්ච, න ච නං රජාපථෙ නික්ඛිපෙය්‍යුං, එවං හි සා ආවුසො කංසපාති අපරෙන සමයෙන පරිසුද්ධතරා අස්ස පරියොදාතාති, එවමාවුසොති, එවමෙව ඛො ආවුසො ය්වායං පුග්ගලො අනඞ්ගණොව සමානො නත්ථි මෙ අජ්ඣත්තං අඞ්ගණන්ති යථාභූතං පජානාති, තස්සෙතං පාටිකඞ්ඛං, සුභනිමිත්තං න මනසි කරිස්සති, තස්ස සුභනිමිත්තස්ස අමනසිකාරා රාගො චිත්තං නානුද්ධංසෙස්සති, සො අරාගො අදොසො අමොහො අනඞ්ගණො අසඞ්කිලිට්ඨචිත්තො කාලං කරිස්සති. අයං ඛො ආවුසො මොග්ගල්ලාන හෙතු අයං පච්චයො යෙනිමෙසං චතුන්නං පුග්ගලානං සාඞ්ගණානංයෙව සතං එකො හීනපුරිසො අක්ඛායති එකො සෙට්ඨපුරිසො අක්ඛායති, අයං පනාවුසො [2] මොග්ගල්ලාන හෙතු අයං පච්චයො යෙනිමෙසං චතුන්නං පුග්ගලානං අනඞ්ගණානංයෙව සතං එකො හීනපුරිසො අක්ඛායති එකො සෙට්ඨපුරිසො අක්ඛායතීති.

1 "සඞ්කිලිට්ඨතරා" සී. 2 "අයං ඛො ආවුසො" ම.

අඞ්ගණං අඞ්ගණන්ති ආවුසො වුච්චති, කිස්ස නු ඛො එතං ආවුසො අධිවචනං යදිදං අඞ්ගණන්ති. පාපකානං ඛො එතං ආවුසො අකුසලානං ඉච්ඡාවචරානං අධිවචනං යදිදං අඞ්ගණන්ති. ඨානං ඛො පනෙතං ආවුසො විජ්ජති, යං ඉධෙකච්චස්ස භික්ඛුනො එවං ඉච්ඡා උප්පජ්ජෙය්‍ය, ආපත්තිඤ්ච වත[1] ආපන්නො අස්සං න චෙව[2] මං භික්ඛූ ජානෙය්‍යුං ආපත්තිං ආපන්නොති, ඨානං ඛො පනෙතං ආවුසො විජ්ජති, යං තං භික්ඛුං භික්ඛූ ජානෙය්‍යුං ආපත්තිං ආපන්නොති, ජානන්ති මං භික්ඛූ ආපත්තිං ආපන්නොති ඉති සො කුපිතො හොති අප්පතීතො, යො චෙව ඛො ආවුසො කොපො යො ච අප්පච්චයො, උභයමෙතං අඞ්ගණං.

ඨානං ඛො පනෙතං ආවුසො විජ්ජති, යං ඉධෙකච්චස්ස භික්ඛුනො එවං ඉච්ඡා උප්පජ්ජෙය්‍ය, ආපත්තිඤ්ච වත ආපන්නො අස්සං, අනුරහො මං භික්ඛූ චොදෙය්‍යුං නො සඞ්ඝමජ්ඣෙති, ඨානං ඛො පනෙතං ආවුසො විජ්ජති, යං තං භික්ඛුං භික්ඛූ සඞ්ඝමජ්ඣෙ චොදෙය්‍යුං නො අනුරහො, සඞ්ඝමජ්ඣෙ මං භික්ඛූ චොදෙන්ති නො අනුරහොති ඉති සො කුපිතො හොති අප්පතීතො, යො චෙව ඛො ආවුසො කොපො යො ච අප්පච්චයො, උභයමෙතං අඞ්ගණං.

ඨානං ඛො පනෙතං ආවුසො විජ්ජති, යං ඉධෙකච්චස්ස භික්ඛුනො එවං ඉච්ඡා උප්පජ්ජෙය්‍ය, ආපත්තිඤ්ච වත ආපන්නො අස්සං, සප්පටිපුග්ගලො[3] මං චොදෙය්‍ය නො අප්පටිපුග්ගලොති, ඨානං ඛො පනෙතං ආවුසො විජ්ජති, යං තං භික්ඛුං අප්පටිපුග්ගලො චොදෙය්‍ය නො සප්පටිපුග්ගලො, අප්පටිපුග්ගලො මං චොදෙති නො සප්පටිපුග්ගලොති ඉති සො කුපිතො හොති අප්පතීතො, යො චෙව ඛො ආවුසො කොපො යො ච අප්පච්චයො, උභයමෙතං අඞ්ගණං.

ඨානං ඛො පනෙතං ආවුසො විජ්ජති, යං ඉධෙකච්චස්ස භික්ඛුනො එවං ඉච්ඡා උප්පජ්ජෙය්‍ය, අහො වත මමෙව සත්ථා පටිපුච්ඡිත්වා පටිපුච්ඡිත්වා භික්ඛූනං ධම්මං දෙසෙය්‍ය, න අඤ්ඤං භික්ඛුං සත්ථා පටිපුච්ඡිත්වා පටිපුච්ඡිත්වා භික්ඛූනං ධම්මං දෙසෙය්‍යාති, ඨානං ඛො පනෙතං ආවුසො විජ්ජති, යං අඤ්ඤං භික්ඛුං සත්ථා පටිපුච්ඡිත්වා පටිපුච්ඡිත්වා භික්ඛූනං ධම්මං දෙසෙය්‍ය, න තං භික්ඛුං සත්ථා පටිපුච්ඡිත්වා පටිපුච්ඡිත්වා භික්ඛූනං ධම්මං දෙසෙය්‍ය, අඤ්ඤං

1 "වතාහං"-ම. 2 "න ච" සයා. ම. 3 "සප්පටිපුග්ගලො ච" ම.

භික්ඛුං සත්ථා පටිපුච්ඡිත්වා පටිපුච්ඡිත්වා භික්ඛූනං ධම්මං දෙසෙති, න මං සත්ථා පටිපුච්ඡිත්වා පටිපුච්ඡිත්වා භික්ඛූනං ධම්මං දෙසෙතීති ඉති සො කුපිතො හොති අප්පතීතො. යො චෙව ඛො ආවුසො කොපො යො ච අප්පච්චයො, උභයමෙතං අඞ්ගණං.

ඨානං ඛො පනෙතං ආවුසො විජ්ජති, යං ඉධෙකච්චස්ස භික්ඛුනො එවං ඉච්ඡා උප්පජ්ජෙය්‍ය, අහො වත මමෙව භික්ඛූ පුරක්ඛත්වා පුරක්ඛත්වා [1] ගාමං භත්තාය පවිසෙය්‍යුං, න අඤ්ඤං භික්ඛුං භික්ඛූ පුරක්ඛත්වා පුරක්ඛත්වා ගාමං භත්තාය පවිසෙය්‍යුන්ති, ඨානං ඛො පනෙතං ආවුසො විජ්ජති, යං අඤ්ඤං භික්ඛුං භික්ඛූ පුරක්ඛත්වා පුරක්ඛත්වා ගාමං භත්තාය පවිසෙය්‍යුං, න තං භික්ඛුං භික්ඛූ පුරක්ඛත්වා පුරක්ඛත්වා ගාමං භත්තාය පවිසෙය්‍යුං, අඤ්ඤං භික්ඛුං භික්ඛූ පුරක්ඛත්වා පුරක්ඛත්වා ගාමං භත්තාය පවිසන්ති, න මං භික්ඛූ පුරක්ඛත්වා පුරක්ඛත්වා ගාමං භත්තාය පවිසන්තීති ඉති සො කුපිතො හොති අප්පතීතො, යො චෙව ඛො ආවුසො කොපො යො ච අප්පච්චයො, උභයමෙතං අඞ්ගණං.

ඨානං ඛො පනෙතං ආවුසො විජ්ජති, යං ඉධෙකච්චස්ස භික්ඛුනො එවං ඉච්ඡා උප්පජ්ජෙය්‍ය, අහො වත අහමෙව ලභෙය්‍යං භත්තග්ගෙ අග්ගාසනං අග්ගොදකං අග්ගපිණ්ඩං, න අඤ්ඤො භික්ඛු ලභෙය්‍ය භත්තග්ගෙ අග්ගාසනං අග්ගොදකං අග්ගපිණ්ඩන්ති, ඨානං ඛො පනෙතං ආවුසො විජ්ජති, යං අඤ්ඤො භික්ඛු ලභෙය්‍ය භත්තග්ගෙ අග්ගාසනං අග්ගොදකං අග්ගපිණ්ඩං, න සො භික්ඛු ලභෙය්‍ය භත්තග්ගෙ අග්ගාසනං අග්ගොදකං අග්ගපිණ්ඩං, අඤ්ඤො භික්ඛු ලභති භත්තග්ගෙ අග්ගාසනං අග්ගොදකං අග්ගපිණ්ඩං, නාහං ලභාමි භත්තග්ගෙ අග්ගාසනං අග්ගොදකං අග්ගපිණ්ඩන්ති ඉති සො කුපිතො හොති අප්පතීතො, යො චෙව ඛො ආවුසො කොපො යො ච අප්පච්චයො, උභයමෙතං අඞ්ගණං.

ඨානං ඛො පනෙතං ආවුසො විජ්ජති, යං ඉධෙකච්චස්ස භික්ඛුනො එවං ඉච්ඡා උප්පජ්ජෙය්‍ය, අහො වත අහමෙව භත්තග්ගෙ භුත්තාවී අනුමොදෙය්‍යං, න අඤ්ඤො භික්ඛු භත්තග්ගෙ භුත්තාවී අනුමොදෙය්‍යාති, ඨානං ඛො පනෙතං ආවුසො විජ්ජති, යං අඤ්ඤො භික්ඛු භත්තග්ගෙ භුත්තාවී අනුමොදෙය්‍ය, න සො භික්ඛු භත්තග්ගෙ භුත්තාවී අනුමොදෙය්‍ය, අඤ්ඤො භික්ඛු භත්තග්ගෙ භුත්තාවී අනුමොදති, නාහං භත්තග්ගෙ භුත්තාවී අනුමොදාමීති, ඉති සො කුපිතො හොති අප්පතීතො, යො චෙව ඛො ආවුසො කොපො යො ච අප්පච්චයො උභයමෙතං අඞ්ගණං.

24 JUL 2010

1 "පුරක්ඛිත්වා පුරක්ඛිත්වා" ම.

ඨානං ඛො පනෙතං ආවුසො විජ්ජති, යං ඉධෙකච්චස්ස භික්ඛුනො එවං ඉච්ඡා උප්පජ්ජෙය්‍ය, අහො වත අහමෙව ආරාමගතානං භික්ඛූනං ධම්මං දෙසෙය්‍යං, න අඤ්ඤො භික්ඛු ආරාමගතානං භික්ඛූනං ධම්මං දෙසෙය්‍යාති, ඨානං ඛො පනෙතං ආවුසො විජ්ජති, යං අඤ්ඤො භික්ඛු අරාමගතානං භික්ඛූනං ධම්මං දෙසෙය්‍ය, න සො භික්ඛු ආරාමගතානං භික්ඛූනං ධම්මං දෙසෙය්‍ය, අඤ්ඤො භික්ඛු ආරාමගතානං භික්ඛූනං ධම්මං දෙසෙති නාහං ආරාමගතානං භික්ඛූනං ධම්මං දෙසෙමීති ඉති සො කුපිතො හොති අප්පතීතො, යො චෙව ඛො ආවුසො කොපො යො ච අප්පච්චයො, උභයමෙතං අඞ්ගණං—

ඨානං ඛො පනෙතං ආවුසො විජ්ජති, යං ඉධෙකච්චස්ස භික්ඛුනො එවං ඉච්ඡා උප්පජ්ජෙය්‍ය, අහො වත අහමෙව ආරාමගතානං භික්ඛුනීනං ධම්මං දෙසෙය්‍යං—පෙ—උපාසකානං ධම්මං දෙසෙය්‍යං—උපාසිකානං ධම්මං දෙසෙය්‍යං, න අඤ්ඤො භික්ඛු ආරාමගතානං උපාසිකානං ධම්මං දෙසෙය්‍යාති, ඨානං ඛො පනෙතං ආවුසො විජ්ජති, යං අඤ්ඤො භික්ඛු ආරාමගතානං උපාසිකානං ධම්මං දෙසෙය්‍ය, න සො භික්ඛු ආරාමගතානං උපාසිකානං ධම්මං දෙසෙය්‍ය, අඤ්ඤො භික්ඛු ආරාමගතානං උපාසිකානං ධම්මං දෙසෙති නාහං ආරාමගතානං උපාසිකානං ධම්මං දෙසෙමීති ඉති සො කුපිතො හොති අප්පතීතො, යො චෙව ඛො ආවුසො කොපො යො ච අප්පච්චයො, උභයමෙතං අඞ්ගණං—

ඨානං ඛො පනෙතං ආවුසො විජ්ජති, ය ඉධෙකච්චස්ස භික්ඛුනො එවං ඉච්ඡා උප්පජ්ජෙය්‍ය, අහො වත මමෙව භික්ඛූ සක්කරෙය්‍යුං ගරුකරෙය්‍යුං[1] මානෙය්‍යුං පූජෙය්‍යුං, න අඤ්ඤං භික්ඛුං භික්ඛූ සක්කරෙය්‍යුං ගරුකරෙය්‍යුං මානෙය්‍යුං පූජෙය්‍යුන්ති, ඨානං ඛො පනෙතං ආවුසො විජ්ජති, යං අඤ්ඤං භික්ඛුං භික්ඛූ සක්කරෙය්‍යුං ගරුකරෙය්‍යුං මානෙය්‍යුං පූජෙය්‍යුං, න තං භික්ඛුං භික්ඛූ සක්කරෙය්‍යුං ගරුකරෙය්‍යුං මානෙය්‍යුං පූජෙය්‍යුං, අඤ්ඤං භික්ඛුං භික්ඛූ සක්කරොන්ති ගරුකරොන්ති මානෙන්ති පූජෙන්ති න මං භික්ඛූ සක්කරොන්ති ගරුකරොන්ති මානෙන්ති පූජෙන්තීති ඉති සො කුපිතො හොති අප්පතීතො, යො චෙව ඛො ආවුසො කොපො යො ච අප්පච්චයො උභයමෙතං අඞ්ගණං—

ඨානං ඛො පනෙතං ආවුසො විජ්ජති, යං ඉධෙකච්චස්ස භික්ඛුනො එවං ඉච්ඡා උප්පජ්ජෙය්‍ය. අහො වත මමෙව භික්ඛුනියො

1 "ගරුං කරෙය්‍යුං" ම.

…පෙ… උපාසකා… උපාසිකා [1] සක්කරෙය්‍යුං ගරුකරෙය්‍යුං මානෙය්‍යුං පූජෙය්‍යුං, න අඤ්ඤං භික්ඛුං උපාසිකා සක්කරෙය්‍යුං ගරුකරෙය්‍යුං මානෙය්‍යුං පූජෙය්‍යුන්ති, ඨානං ඛො පනෙතං ආවුසො විජ්ජති, යං අඤ්ඤං භික්ඛුං උපාසිකා සක්කරෙය්‍යුං ගරුකරෙය්‍යුං මානෙය්‍යුං පූජෙය්‍යුං, න තං භික්ඛුං උපාසිකා සක්කරෙය්‍යුං ගරුකරෙය්‍යුං මානෙය්‍යුං පූජෙය්‍යුං, අඤ්ඤං භික්ඛුං උපාසිකා සක්කරොන්ති ගරුකරොන්ති මානෙන්ති පූජෙන්ති න මං උපාසිකා සක්කරොන්ති ගරුකරොන්ති මානෙන්ති පූජෙන්තීති ඉති සො කුපිතො හොති අප්පතීතො, යො චෙව ඛො ආවුසො කොපො යො ච අප්පච්චයො, උභයමෙතං අඞ්ගණං.

ඨානං ඛො පනෙතං ආවුසො විජ්ජති, යං ඉධෙකච්චස්ස භික්ඛුනො එවං ඉච්ඡා උප්පජ්ජෙය්‍ය, අහො වත අහමෙව ලාභී අස්සං පණීතානං චීවරානං, න අඤ්ඤො භික්ඛු ලාභී අස්ස පණීතානං චීවරානන්ති, ඨානං ඛො පනෙතං ආවුසො විජ්ජති, යං අඤ්ඤො භික්ඛු ලාභී අස්ස පණීතානං චීවරානං, න සො භික්ඛු ලාභී අස්ස පණීතානං චීවරානං, අඤ්ඤො භික්ඛු ලාභී [2] පණීතානං චීවරානං නාහං ලාභී [3] පණීතානං චීවරානන්ති ඉති සො කුපිතො හොති අප්පතීතො, යො චෙව ඛො ආවුසො කොපො යො ච අප්පච්චයො, උභයමෙතං අඞ්ගණං.

ඨානං ඛො පනෙතං ආවුසො විජ්ජති, යං ඉධෙකච්චස්ස භික්ඛුනො එවං ඉච්ඡා උප්පජ්ජෙය්‍ය, අහො වත අහමෙව ලාභී අස්සං පණීතානං පිණ්ඩපාතානං…පෙ… පණීතානං සෙනාසනානං… පණීතානං ගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරානං, න අඤ්ඤො භික්ඛු ලාභී අස්ස පණීතානං ගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරානන්ති, ඨානං ඛො පනෙතං ආවුසො විජ්ජති, යං අඤ්ඤො භික්ඛු ලාභී අස්ස පණීතානං ගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරානං, න සො භික්ඛු ලාභී අස්ස පණීතානං ගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරානං, අඤ්ඤො භික්ඛු ලාභී පණීතානං ගිලානපච්චයභෙසජ්ජපටික්ඛාරානං නාහං ලාභී පණීතානං ගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරානන්ති ඉති සො කුපිතො හොති අප්පතීතො, යො චෙව ඛො ආවුසො කොපො යො ච අප්පච්චයො, උභයමෙතං අඞ්ගණං.

ඉමෙසං ඛො එතං ආවුසො පාපකානං අකුසලානං ඉච්ඡාවචරානං අධිවචනං යදිදං අඞ්ගණන්ති, යස්ස කස්සචි ආවුසො භික්ඛුනො ඉමෙ පාපකා අකුසලා ඉච්ඡාවචරා අප්පහීනා දිස්සන්ති

1 "උපාසිකායො" සයා. 2 "ලාභී අස්ස" ම. 3 "ලාභී අස්සං" ම.

චෙව සූයන්ති ච, කිඤ්චාපි සො හොති ආරඤ්ඤකො පන්තසෙනාසනො, පිණ්ඩපාතිකො සපදානචාරී, පංසුකූලිකො ලූඛචීවරධරො, අථ ඛො නං සබ්‍රහ්මචාරී නෙව සක්කරොන්ති න ගරුකරොන්ති න මානෙන්ති න පූජෙන්ති, තං කිස්ස හෙතු, තෙ හි තස්ස[1] ආයස්මතො පාපකා අකුසලා ඉච්ඡාවචරා අප්පහීනා දිස්සන්ති චෙව සූයන්ති ච, සෙය්‍යථාපි ආවුසො කංසපාති ආභතා ආපණා වා කම්මාරකුලා වා පරිසුද්ධා පරියොදාතා, තමෙනං සාමිකා අහිකුණපං වා කුක්කුරකුණපං වා මනුස්සකුණපං වා රචයිත්වා අඤ්ඤිස්සා කංසපාතියා පටිකුජ්ජිත්වා අන්තරාපණං පටිපජ්ජෙය්‍යුං, තමෙනං ජනො දිස්වා එවං වදෙය්‍ය අම්භො කිමෙවිදං හරීයති ජඤ්ඤජඤ්ඤං[2] වියාති, තමෙනං උට්ඨහිත්වා අවාපුරිත්වා ඔලොකෙය්‍ය, තස්ස සහ දස්සනෙන අමනාපතා ච සණ්ඨහෙය්‍ය, පටික්කූලතා ච[3] සණ්ඨහෙය්‍ය, ජෙගුච්ඡතා ච සණ්ඨහෙය්‍ය, ජිඝච්ඡිතානම්පි න හොතු කම්‍යතා අස්ස පගෙව සුහිතානං, එවමෙව ඛො ආවුසො යස්ස කස්සචි භික්ඛුනො ඉමෙ පාපකා අකුසලා ඉච්ඡාවචරා අප්පහීනා දිස්සන්ති චෙව සූයන්ති ච, කිඤ්චාපි සො හොති ආරඤ්ඤකො පන්තසෙනාසනො, පිණ්ඩපාතිකො සපදානචාරී, පංසුකූලිකො ලූඛචීවරධරො, අථ ඛො නං සබ්‍රහ්මචාරී නෙව[4] සක්කරොන්ති න ගරුකරොන්ති න මානෙන්ති න පූජෙන්ති, තං කිස්ස හෙතු, තෙ හි තස්ස ආයස්මතො පාපකා අකුසලා ඉච්ඡාවචරා අප්පහීනා දිස්සන්ති චෙව සූයන්ති ච. යස්ස කස්සචි ආවුසො භික්ඛුනො ඉමෙ පාපකා අකුසලා ඉච්ඡාවචරා පහීනා දිස්සන්ති චෙව සූයන්ති ච, කිඤ්චාපි සො හොති ගාමන්තවිහාරී නෙමන්තණිකො ගහපතිචීවරධරො, අථ ඛො නං සබ්‍රහ්මචාරී සක්කරොන්ති ගරුකරොන්ති මානෙන්ති පූජෙන්ති, තං කිස්ස හෙතු, තෙ හි තස්ස ආයස්මතො පාපකා අකුසලා ඉච්ඡාවචරා පහීනා දිස්සන්ති චෙව සූයන්ති ච, සෙය්‍යථාපි ආවුසො කංසපාති ආභතා ආපණා වා කම්මාරකුලා වා පරිසුද්ධා පරියොදාතා, තමෙනං සාමිකා සාලීනං ඔදනං විචිතකාළකං[5] අනෙකසූපං අනෙකබ්‍යඤ්ජනං රචයිත්වා අඤ්ඤිස්සා කංසපාතියා පටිකුජ්ජිත්වා අන්තරාපණං පටිපජ්ජෙය්‍යුං, තමෙනං ජනො දිස්වා එවං වදෙය්‍ය අම්භො කිමෙවිදං හරීයති ජඤ්ඤජඤ්ඤං වියාති, තමෙනං උට්ඨහිත්වා අවාපුරිත්වා ඔලොකෙය්‍ය, තස්ස සහ දස්සනෙන මනාපතා ච සණ්ඨහෙය්‍ය, අප්පටික්කූලතා ච[6] සණ්ඨහෙය්‍ය, අජෙ

---

1 "තෙ හිස්ස" ම.
2 "ජඤ්ඤං ජඤ්ඤං." සී. ස්‍යා.
3 "පාටිකූලතා ච" ස්‍යා. "පටිකූලතා ච" ම.
4 "න චෙව" ම.
5 "විචිනිතකාළකං" ම.
6 "අපටිකූල්‍යතා ච" ස්‍යා. අප්පටිකූලතා ච" ම.

ගුච්ඡිතා ච සන්දිස්සෙය්‍යුං, සුගිතානමපි හොන්තුකම්‍යතා අස්ස පගෙව ජිගුච්ඡිතානං,[1] එවමෙව ඛො ආවුසො යස්ස කස්සචි භික්ඛුනො ඉමෙ පාපකා අකුසලා ඉච්ඡාවචරා පහීනා දිස්සන්ති චෙව සූයන්ති ච, කිඤ්චාපි සො හොති ගාමන්තවිහාරී නෙමන්තණිකො ගහපතිචීවරධරො, අථ ඛො නං සබ්‍රහ්මචාරී සක්කරොන්ති ගරුං කරොන්ති මානෙන්ති පූජෙන්ති, තං කිස්ස හෙතු, තෙ හි තස්ස ආයස්මතො පාපකා අකුසලා ඉච්ඡාවචරා පහීනා දිස්සන්ති චෙව සූයන්ති චාති.

එවං වුත්තෙ ආයස්මා මහාමොග්ගල්ලානො ආයස්මන්තං සාරිපුත්තං එතදවොච. උපමා මං ආවුසො සාරිපුත්ත පටිභාතීති, පටිභාතු තං ආවුසො මොග්ගල්ලානාති. එකමිදාහං ආවුසො සමයං රාජගහෙ විහරාමි ගිරිබ්බජෙ, අථ ඛ්වාහං ආවුසො පුබ්බණ්හසමයං නිවාසෙත්වා පත්තචීවරමාදාය රාජගහං පිණ්ඩාය පාවිසිං, තෙන ඛො පන සමයෙන සාමිති[2] යානකාරපුත්තො රථස්ස නෙමිං තච්ඡති, තමෙනං පණ්ඩුපුත්තො ආජීවිකො[3] පුරාණයානකාරපුත්තො පච්චුපට්ඨිතො හොති, අථ ඛො ආවුසො පණ්ඩුපුත්තස්ස ආජීවිකස්ස පුරාණයානකාරපුත්තස්ස එවං චෙතසො පරිවිතක්කො උදපාදි අහො වතායං සාමිති යානකාරපුත්තො ඉමිස්සා නෙමියා ඉමඤ්ච වඞ්කං ඉමඤ්ච ජිම්හං ඉමඤ්ච දොසං තච්ඡෙය්‍ය, එවායං නෙමි අපගතවඞ්කා අපගතජිම්හා අපගතදොසා සුද්ධාස්ස[4] සාරෙ පතිට්ඨිතාති. යථා යථා ඛො ආවුසො පණ්ඩුපුත්තස්ස ආජීවිකස්ස පුරාණයානකාරපුත්තස්ස චෙතසො පරිවිතක්කිතං[5] හොති, තථා තථා සාමිති යානකාරපුත්තො තස්සා නෙමියා තඤ්ච වඞ්කං තඤ්ච ජිම්හං තඤ්ච දොසං තච්ඡති, අථ ඛො ආවුසො පණ්ඩුපුත්තො ආජීවිකො පුරාණයානකාරපුත්තො අත්තමනො අත්තමනවාචං නිච්ඡාරෙසි හදයා හදයං මඤ්ඤෙ අඤ්ඤාය තච්ඡතීති, එවමෙව ඛො ආවුසො යෙ තෙ පුග්ගලා අස්සද්ධා ජීවිකත්ථා න සද්ධා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතා සඨා මායාවිනො කෙටුභිනො උද්ධතා උන්නළා චපලා මුඛරා විකිණ්ණවාචා ඉන්ද්‍රියෙසු අගුත්තද්වාරා භොජනෙ අමත්තඤ්ඤුනො ජාගරියං අනනුයුත්තා සාමඤ්ඤෙ අනපෙක්ඛවන්තො සික්ඛාය න තිබ්බගාරවා බාහුලිකා සාථලිකා ඔක්කමනෙ පුබ්බඞ්ගමා පවිවෙකෙ නික්ඛිත්තධුරා කුසීතා හීනවීරියා මුට්ඨස්සතී අසම්පජානා අසමාහිතා විබ්භන්තචිත්තා දුප්පඤ්ඤා එළමූගා, තෙසං ආයස්මා සාරි

1 "ජිගුච්ඡිතානං" ම.
2 "සමීති" සයා. "සමිති" ම.
3 "ආජීවකො" සයා.
4 "සුද්ධා අස්ස" සයා, "සුද්ධා" ම.
5 "පරිවිතක්කො" සයා. ම.

පුත්තෙන ඉමිනා ධම්මපරියායෙන හදයා හදයං මඤ්ඤෙ අඤ්ඤය තච්ඡති, යෙ පන තෙ කුලපුත්තා සද්ධා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතා අසඨා අමායාවිනො අකෙටුභිනො අනුද්ධතා අනුන්නළා අචපලා අමුඛරා අවිකිණ්ණවාචා ඉන්ද්‍රියෙසු ගුත්තද්වාරා භොජනෙ මත්තඤ්ඤුනො ජාගරියං අනුයුත්තා සාමඤ්ඤෙ අපෙක්ඛවන්තො සික්ඛාය තිබ්බගාරවා න බාහුලිකා න සාථලිකා ඔක්කමනෙ නික්ඛිත්තධුරා පවිවෙකෙ පුබ්බඞ්ගමා ආරද්ධවිරියා පහිතත්තා උපට්ඨිතසතී සම්පජානා සමාහිතා එකග්ගචිත්තා පඤ්ඤවන්තො අනෙළමූගා, තෙ ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස ඉමං ධම්මපරියායං සුත්වා පිවන්ති [1] මඤ්ඤෙ ඝසන්ති මඤ්ඤෙ වචසා චෙව මනසා ච සාධු වත භො සබ්‍රහ්මචාරී අකුසලා වුට්ඨාපෙත්වා කුසලෙ පතිට්ඨාපෙතීති, සෙය්‍යථාපි ආවුසො ඉත්ථි වා පුරිසො වා දහරො යුවා මණ්ඩනකජාතිකො සීසං නහාතො [2] උප්පලමාලං වා වස්සිකමාලං වා අතිමුත්තකමාලං වා ලභිත්වා උභොහි හත්ථෙහි පටිග්ගහෙත්වා උත්තමඞ්ගෙ සිරස්මිං පතිට්ඨාපෙය්‍ය, එවමෙව ඛො ආවුසො යෙ තෙ කුලපුත්තා සද්ධා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතා අසඨා අමායාවිනො අකෙටුභිනො අනුද්ධතා අනුන්නළා අචපලා අමුඛරා අවිකිණ්ණවාචා ඉන්ද්‍රියෙසු ගුත්තද්වාරා භොජනෙ මත්තඤ්ඤුනො ජාගරියං අනුයුත්තා සාමඤ්ඤෙ අපෙක්ඛවන්තො සික්ඛාය තිබ්බගාරවා න බාහුලිකා න සාථලිකා ඔක්කමනෙ නික්ඛිත්තධුරා පවිවෙකෙ පුබ්බඞ්ගමා ආරද්ධවිරියා පහිතත්තා උපට්ඨිතසතී සම්පජානා සමාහිතා එකග්ගචිත්තා පඤ්ඤවන්තො අනෙළමූගා, තෙ ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස ඉමං ධම්මපරියායං සුත්වා පිවන්ති මඤ්ඤෙ ඝසන්ති මඤ්ඤෙ වචසා චෙව මනසා ච සාධු වත භො සබ්‍රහ්මචාරී අකුසලා වුට්ඨාපෙත්වා කුසලෙ පතිට්ඨාපෙතීති.

ඉති හ තෙ උභො මහානාගා අඤ්ඤමඤ්ඤස්ස සුභාසිතං සමනුමොදිංසූති.

අනඞ්ගණසුත්තං පඤ්චමං.

6

එවමෙම සුතං, එකං සමයං භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තත්‍ර ඛො භගවා භික්ඛූ ආමන්තෙසි භික්ඛවොති, භදන්තෙති තෙ භික්ඛූ භගවතො පච්චස්සොසුං, භගවා එතදවොච.

---

1 "පිපන්ති" සී. 2 "න්හාතො" ස්‍යා. ම.

සම්පන්නසීලා භික්ඛවෙ විහරථ සම්පන්නපාතිමොක්ඛා, පාතිමොක්ඛසංවරසංවුතා විහරථ ආචාරගොචරසම්පන්නා, අණුමත්තෙසු වජ්ජෙසු භයදස්සාවී සමාදාය සික්ඛථ සික්ඛාපදෙසු.

ආකඞ්ඛෙය්‍ය චෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු සබ්‍රහ්මචාරීනං පියො චස්සං[1] මනාපො ගරු[2] භාවනීයො චාති, සීලෙස්වෙවස්ස පරිපූරකාරී අජ්ඣත්තං චෙතොසමථමනුයුත්තො අනිරාකතජ්ඣානො විපස්සනාය සමන්නාගතො බ්‍රෑහෙතා සුඤ්ඤාගාරානං.

ආකඞ්ඛෙය්‍ය චෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු ලාභී අස්සං චීවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරානන්ති, සීලෙස්වෙවස්ස පරිපූරකාරී අජ්ඣත්තං චෙතොසමථමනුයුත්තො අනිරාකතජ්ඣානො විපස්සනාය සමන්නාගතො බ්‍රෑහෙතා සුඤ්ඤාගාරානං.

ආකඞ්ඛෙය්‍ය චෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු යෙසාහං චීවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරං පරිභුඤ්ජාමි තෙසං තෙ කාරා මහප්ඵලා අස්සු මහානිසංසාති, සීලෙස්වෙවස්ස පරිපූරකාරී …පෙ… බ්‍රෑහෙතා සුඤ්ඤාගාරානං.

ආකඞ්ඛෙය්‍ය චෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු යෙ මෙ[3] ඤාතිසාලොහිතා පෙතා කාලකතා පසන්නචිත්තා අනුස්සරන්ති තෙසං තං මහප්ඵලං අස්ස මහානිසංසන්ති, සීලෙස්වෙවස්ස පරිපූරකාරී …පෙ… බ්‍රෑහෙතා සුඤ්ඤාගාරානං.

ආකඞ්ඛෙය්‍ය චෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු අරතිරතිසහො අස්සං න ච මං අරති සහෙය්‍ය උප්පන්නං අරතිං අභිභුය්‍ය අභිභුය්‍ය විහරෙය්‍යන්ති, සීලෙස්වෙවස්ස පරිපූරකාරී …පෙ… බ්‍රෑහෙතා සුඤ්ඤාගාරානං.

ආකඞ්ඛෙය්‍ය චෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු භයභෙරවසහො අස්සං න ච මං භයභෙරවං සහෙය්‍ය උප්පන්නං භයභෙරවං අභිභුය්‍ය අභිභුය්‍ය විහරෙය්‍යන්ති, සීලෙස්වෙවස්ස පරිපූරකාරී …පෙ… බ්‍රෑහෙතා සුඤ්ඤාගාරානං.

ආකඞ්ඛෙය්‍ය චෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු චතුන්නං ඣානානං ආභිචෙතසිකානං දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරානං නිකාමලාභී අස්සං අකිච්ඡලාභී අකසිරලාභීති, සීලෙස්වෙවස්ස පරිපූරකාරී …පෙ… බ්‍රෑහෙතා සුඤ්ඤාගාරානං.

---

1 "ච අස්සං" ස්‍යා. ම. 2 "මනාපො ච ගරු ච" ස්‍යා. ම. 3 "යෙ මං" ම.

ආකඞ්ඛෙය්‍ය චෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු යෙ තෙ සන්තා විමොක්ඛා අතික්කම්ම රූපෙ ආරුප්පා තෙ කායෙන ඵුසිත්වා විහරෙය්‍යන්ති, සීලෙස්වෙවස්ස පරිපූරකාරී…පෙ…බ්‍රූහෙතා සුඤ්ඤාගාරානං.

ආකඞ්ඛෙය්‍ය චෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු තිණ්ණං සංයොජනානං පරික්ඛයා සොතාපන්නො අස්සං අවිනිපාතධම්මො නියතො සම්බොධිපරායණොති, සීලෙස්වෙවස්ස පරිපූරකාරී…පෙ…බ්‍රූහෙතා සුඤ්ඤාගාරානං.

ආකඞ්ඛෙය්‍ය චෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු තිණ්ණං සංයොජනානං පරික්ඛයා රාගදොසමොහානං තනුත්තා සකදාගාමී අස්සං සකිදෙව ඉමං ලොකං ආගන්ත්වා දුක්ඛස්සන්තං කරෙය්‍යන්ති, සීලෙස්වෙවස්ස පරිපූරකාරී…පෙ…බ්‍රූහෙතා සුඤ්ඤාගාරානං.

ආකඞ්ඛෙය්‍ය චෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු පඤ්චන්නං ඔරම්භාගියානං සංයොජනානං පරික්ඛයා ඔපපාතිකො අස්සං තත්ථ පරිනිබ්බායී අනාවත්තිධම්මො තස්මා ලොකාති, සීලෙස්වෙවස්ස පරිපූරකාරී…පෙ…බ්‍රූහෙතා සුඤ්ඤාගාරානං.

ආකඞ්ඛෙය්‍ය චෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු අනෙකවිහිතං ඉද්ධිවිධං පච්චනුභවෙය්‍යං, එකොපි හුත්වා බහුධා අස්සං, බහුධාපි හුත්වා එකො අස්සං, ආවිභාවං, තිරොභාවං, තිරොකුඩ්ඩං, තිරොපාකාරං, තිරොපබ්බතං, අසජ්ජමානො ගච්ඡෙය්‍යං සෙය්‍යථාපි ආකාසෙ, පඨවියාපි උම්මුජ්ජනිමුජ්ජං කරෙය්‍යං සෙය්‍යථාපි උදකෙ, උදකෙපි අභිජ්ජමානො ගච්ඡෙය්‍යං සෙය්‍යථාපි පඨවියං, ආකාසෙපි පල්ලඞ්කෙන කමෙය්‍යං සෙය්‍යථාපි පක්ඛී සකුණො, ඉමෙපි චන්දිමසුරියෙ එවං මහිද්ධිකෙ මහානුභාවෙ[2] පාණිනා පරිමසෙය්‍යං[3] පරිමජ්ජෙය්‍යං, යාව බ්‍රහ්මලොකාපි කායෙන වසං වත්තෙය්‍යන්ති, සීලෙස්වෙවස්ස පරිපූරකාරී…පෙ…බ්‍රූහෙතා සුඤ්ඤාගාරානං.

ආකඞ්ඛෙය්‍ය චෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු දිබ්බාය සොතධාතුයා විසුද්ධාය අතික්කන්තමානුසකාය[4] උභො සද්දෙ සුණෙය්‍යං දිබ්බෙ ච මානුසෙ ච යෙ දූරෙ සන්තිකෙ චාති, සීලෙස්වෙවස්ස පරිපූරකාරී…පෙ…බ්‍රූහෙතා සුඤ්ඤාගාරානං.

ආකඞ්ඛෙය්‍ය චෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු පරසත්තානං පරපුග්ගලානං චෙතසා චෙතො පරිච්ච පජානෙය්‍යං, සරාගං වා චිත්තං සරාගං චිත්තන්ති පජානෙය්‍යං, වීතරාගං වා චිත්තං වීතරාගං චිත්තන්ති

---

1 "නිම්මුජ්ජං" ස්‍යා. 2 "එවං මහානුභාවෙ" ස්‍යා. ම.
3 "පරාමසෙය්‍යං" ස්‍යා, 4 "මානුසිකාය" ස්‍යා. ම.

පජානෙය්‍යං, සදොසං වා චිත්තං සදොසං චිත්තන්ති පජානෙය්‍යං, වීතදොසං වා චිත්තං වීතදොසං චිත්තන්ති පජානෙය්‍යං, සමොහං වා චිත්තං සමොහං චිත්තන්ති පජානෙය්‍යං, වීතමොහං වා චිත්තං වීතමොහං චිත්තන්ති පජානෙය්‍යං, සඞ්ඛිත්තං වා චිත්තං සඞ්ඛිත්තං චිත්තන්ති පජානෙය්‍යං, වික්ඛිත්තං වා චිත්තං වික්ඛිත්තං චිත්තන්ති පජානෙය්‍යං, මහග්ගතං වා චිත්තං මහග්ගතං චිත්තන්ති පජානෙය්‍යං, අමහග්ගතං වා චිත්තං අමහග්ගතං චිත්තන්ති පජානෙය්‍යං, සඋත්තරං වා චිත්තං සඋත්තරං චිත්තන්ති පජානෙය්‍යං, අනුත්තරං වා චිත්තං අනුත්තරං චිත්තන්ති පජානෙය්‍යං, සමාහිතං වා චිත්තං සමාහිතං චිත්තන්ති පජානෙය්‍යං, අසමාහිතං වා චිත්තං අසමාහිතං චිත්තන්ති පජානෙය්‍යං, විමුත්තං වා චිත්තං විමුත්තං චිත්තන්ති පජානෙය්‍යං, අවිමුත්තං වා චිත්තං අවිමුත්තං චිත්තන්ති පජානෙය්‍යන්ති, සීලෙස්වෙවස්ස පරිපූරකාරී—පෙ—බ්‍රූහෙතා සුඤ්ඤාගාරානං—

ආකඞ්ඛෙය්‍ය චෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු අනෙකවිහිතං පුබ්බෙනිවාසං අනුස්සරෙය්‍යං, සෙය්‍යථීදං, එකම්පි ජාතිං ද්වෙපි ජාතියො තිස්සොපි ජාතියො චතස්සොපි ජාතියො පඤ්චපි ජාතියො දසපි ජාතියො, වීසම්පි ජාතියො තිංසම්පි ජාතියො චත්තාලීසම්පි ජාතියො පඤ්ඤාසම්පි ජාතියො ජාතිසතම්පි ජාතිසහස්සම්පි ජාතිසතසහස්සම්පි අනෙකෙපි සංවට්ටකප්පෙ අනෙකෙපි විවට්ටකප්පෙ අනෙකෙපි සංවට්ටවිවට්ටකප්පෙ අමුත්‍රාසිං එවංනාමො එවංගොත්තො එවංවණ්ණො එවමාහාරො එවංසුඛදුක්ඛපටිසංවෙදී එවමායුපරියන්තො, සො තතො චුතො අමුත්‍ර උපපාදිං,[1] තත්‍රාපාසිං එවංනාමො එවංගොත්තො එවංවණ්ණො එවමාහාරො එවංසුඛදුක්ඛපටිසංවෙදී එවමායුපරියන්තො, සො තතො චුතො ඉධූපපන්නොති, ඉති සාකාරං සඋද්දෙසං අනෙකවිහිතං පුබ්බෙනිවාසං අනුස්සරෙය්‍යන්ති, සීලෙස්වෙවස්ස පරිපූරකාරී—පෙ—බ්‍රූහෙතා සුඤ්ඤාගාරානං—

ආකඞ්ඛෙය්‍ය චෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු දිබ්බෙන චක්ඛුනා විසුද්ධෙන අතික්කන්තමානුසකෙන සත්තෙ පස්සෙය්‍යං චවමානෙ උපපජ්ජමානෙ හීනෙ පණීතෙ සුවණ්ණෙ දුබ්බණ්ණෙ, සුගතෙ දුග්ගතෙ, යථාකම්මූපගෙ සත්තෙ පජානෙය්‍යං, ඉමෙ වත භොන්තො සත්තා කායදුච්චරිතෙන සමන්නාගතා වචීදුච්චරිතෙන සමන්නාගතා මනොදුච්චරිතෙන සමන්නාගතා අරියානං උපවාදකා මිච්ඡාදිට්ඨිකා මිච්ඡාදිට්ඨිකම්මසමාදානා, තෙ කායස්ස භෙදා පරම්මරණා අපායං

1 "උදපාදිං" ස්‍යා. ම.

දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපන්නා, ඉමෙ වා පන භොන්තො සත්තා කායසුචරිතෙන සමන්නාගතා; වචීසුචරිතෙන සමන්නාගතා මනොසුචරිතෙන සමන්නාගතා අරියානං අනුපවාදකා සම්මාදිට්ඨිකා සම්මාදිට්ඨිකම්මසමාදානා, තෙ කායස්ස භෙදා පරම්මරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපන්නාති, ඉති දිබ්බෙන චක්ඛුනා විසුද්ධෙන අතික්කන්තමානුසකෙන සත්තෙ පස්සෙය්‍යං චවමානෙ උපපජ්ජමානෙ හීනෙ පණීතෙ සුවණ්ණෙ දුබ්බණ්ණෙ සුගතෙ දුග්ගතෙ, යථාකම්මූපගෙ සත්තෙ පජානෙය්‍යන්ති, සීලෙස්වෙවස්ස පරිපූරකාරී අජ්ඣත්තං චෙතොසමථමනුයුත්තො අනිරාකතජ්ඣානො විපස්සනාය සමන්නාගතො බ්‍රෑහෙතා සුඤ්ඤාගාරානං—

ආකඞ්ඛෙය්‍ය චෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු ආසවානං ඛයා අනාසවං චෙතොවිමුත්තිං පඤ්ඤාවිමුත්තිං දිට්ඨෙව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍යන්ති, සීලෙස්වෙවස්ස පරිපූරකාරී අජ්ඣත්තං චෙතොසමථමනුයුත්තො අනිරාකතජ්ඣානො විපස්සනාය සමන්නාගතො බ්‍රෑහෙතා සුඤ්ඤාගාරානං—

සම්පන්නසීලා භික්ඛවෙ විහරථ සම්පන්නපාතිමොක්ඛා, පාතිමොක්ඛසංවරසංවුතා විහරථ ආචාරගොචරසම්පන්නා අණුමත්තෙසු වජ්ජෙසු භයදස්සාවී, සමාදාය සික්ඛථ සික්ඛාපදෙසූති ඉති යන්තං වුත්තං ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තන්ති—

ඉදමවොච භගවා, අත්තමනා තෙ භික්ඛූ භගවතො භාසිතං අභිනන්දුන්ති—

ආකඞ්ඛෙය්‍යසුත්තං ඡට්ඨං.

7

එවමෙම සුතං, එකං සමයං භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ— තත්‍ර ඛො භගවා භික්ඛූ ආමන්තෙසි භික්ඛවොති භදන්තෙති තෙ භික්ඛූ භගවතො පච්චස්සොසුං, භගවා එතදවොච—

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ වත්ථං සඞ්කිලිට්ඨං මලග්ගහිතං, තමෙනං රජකො යස්මිං යස්මිං රඞ්ගජාතෙ උපසංහරෙය්‍ය යදි නීලකාය යදි පීතකාය යදි ලොහිතකාය යදි මඤ්ජෙට්ඨකාය, දුරත්තවණ්ණමෙවස්ස. අපරිසුද්ධවණ්ණමෙවස්ස, තං කිස්ස හෙතු, අපරිසුද්ධත්තා භික්ඛවෙ වත්ථස්ස, එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ චිත්තෙ සඞ්කිලිට්ඨෙ දුග්ගති පාටිකඞ්ඛා—

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ වත්ථං පරිසුද්ධං පරියොදාතං, තමෙනං රජකො යස්මිං යස්මිං රඞ්ගජාතෙ උපසංහරෙය්‍ය යදි නීලකාය යදි පීතකාය යදි ලොහිතකාය යදි මඤ්ජෙට්ඨකාය, සුරත්තවණ්ණමෙවස්ස පරිසුද්ධවණ්ණමෙවස්ස, තං කිස්ස හෙතු, පරිසුද්ධත්තා භික්ඛවෙ වත්ථස්ස, එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ චිත්තෙ අසඞ්කිලිට්ඨෙ සුගති[1] පාටිකඞ්ඛා.

කතමෙ ච භික්ඛවෙ චිත්තස්ස උපක්කිලෙසා, අභිජ්ඣාවිසමලොභො චිත්තස්ස උපක්කිලෙසො, බ්‍යාපාදො චිත්තස්ස උපක්කිලෙසො, කොධො චිත්තස්ස උපක්කිලෙසො, උපනාහො චිත්තස්ස උපක්කිලෙසො, මක්ඛො චිත්තස්ස උපක්කිලෙසො, පළාසො චිත්තස්ස උපක්කිලෙසො, ඉස්සා චිත්තස්ස උපක්කිලෙසො, මච්ඡරියං චිත්තස්ස උපක්කිලෙසො, මායා චිත්තස්ස උපක්කිලෙසො, සාඨෙය්‍යං චිත්තස්ස උපක්කිලෙසො, ථම්භො චිත්තස්ස උපක්කිලෙසො, සාරම්භො චිත්තස්ස උක්කිලෙසො. මානො චිත්තස්ස උපක්කිලෙසො, අතිමානො චිත්තස්ස උපක්කිලෙසො, මදො චිත්තස්ස උපක්කිලෙසො, පමාදො චිත්තස්ස උපක්කිලෙසො, ස ඛො සො භික්ඛවෙ භික්ඛු අභිජ්ඣාවිසමලොභො චිත්තස්ස උපක්කිලෙසොති ඉති විදිත්වා අභිජ්ඣාවිසමලොභං චිත්තස්ස උපක්කිලෙසං පජහති, බ්‍යාපාදො චිත්තස්ස උපක්කිලෙසොති ඉති විදිත්වා බ්‍යාපාදං චිත්තස්ස උපක්කිලෙසං පජහති, කොධො චිත්තස්ස උපක්කිලෙසොති ඉති විදිත්වා කොධං චිත්තස්ස උපක්කිලෙසං පජහති, උපනාහො චිත්තස්ස උපක්කිලෙසොති ඉති විදිත්වා උපනාහං චිත්තස්ස උපක්කිලෙසං පජහති, මක්ඛො චිත්තස්ස උපක්කිලෙසොති ඉති විදිත්වා මක්ඛං චිත්තස්ස උපක්කිලෙසං පජහති, පළාසො චිත්තස්ස උපක්කිලෙසොති ඉති විදිත්වා පළාසං චිත්තස්ස උපක්කිලෙසං පජහති, ඉස්සා චිත්තස්ස උපක්කිලෙසොති ඉති විදිත්වා ඉස්සං චිත්තස්ස උපක්කිලෙසං පජහති, මච්ඡරියං චිත්තස්ස උපක්කිලෙසොති ඉති විදිත්වා මච්ඡරියං චිත්තස්ස උපක්කිලෙසං පජහති, මායා චිත්තස්ස උපක්කිලෙසොති ඉති විදිත්වා මායං චිත්තස්ස උපක්කිලෙසං පජහති, සාඨෙය්‍යං චිත්තස්ස උපක්කිලෙසොති ඉති විදිත්වා සාඨෙය්‍යං චිත්තස්ස උපක්කිලෙසං පජහති, ථම්භො චිත්තස්ස උපක්කිලෙසොති ඉති විදිත්වා ථම්භං චිත්තස්ස උපක්කිලෙසං පජහති, සාරම්භො චිත්තස්ස උපක්කිලෙසොති ඉති විදිත්වා සාරම්භං චිත්තස්ස උපක්කිලෙසං පජහති, මානො චිත්තස්ස උපක්කිලෙසොති ඉති විදිත්වා මානං චිත්තස්ස උපක්කිලෙසං පජහති, අතිමානො චිත්තස්ස උපක්කිලෙසොති

1 "සුගති" ස්‍යා. ම.

ඉති විදිත්වා අතිමානං චිත්තස්ස උපක්කිලෙසං පජහති, මදො චිත්තස්ස උපක්කිලෙසොති ඉති විදිත්වා මදං චිත්තස්ස උපක්කිලෙසං පජහති, පමාදො චිත්තස්ස උපක්කිලෙසොති ඉති විදිත්වා පමාදං චිත්තස්ස උපක්කිලෙසං පජහති.

යතො ච ඛො[1] භික්ඛවෙ භික්ඛුනො අභිජ්ඣාවිසමලොභො චිත්තස්ස උපක්කිලෙසොති ඉති විදිත්වා අභිජ්ඣාවිසමලොභො චිත්තස්ස උපක්කිලෙසො පහීනො හොති, බ්‍යාපාදො චිත්තස්ස උපක්කිලෙසොති ඉති විදිත්වා බ්‍යාපාදො චිත්තස්ස උපක්කිලෙසො පහීනො හොති, කොධො චිත්තස්ස උපක්කිලෙසොති ඉති විදිත්වා කොධො චිත්තස්ස උපක්කිලෙසො පහීනො හොති, උපනාහො චිත්තස්ස උපක්කිලෙසොති ඉති විදිත්වා උපනාහො චිත්තස්ස උපක්කිලෙසො පහීනො හොති, මක්ඛො චිත්තස්ස උපක්කිලෙසොති ඉති විදිත්වා මක්ඛො චිත්තස්ස උපක්කිලෙසො පහීනො හොති, පළාසො චිත්තස්ස උපක්කිලෙසොති ඉති විදිත්වා පළාසො චිත්තස්ස උපක්කිලෙසො පහීනො හොති, ඉස්සා චිත්තස්ස උපක්කිලෙසොති ඉති විදිත්වා ඉස්සා චිත්තස්ස උපක්කිලෙසො පහීනො හොති, මච්ඡරියං චිත්තස්ස උපක්කිලෙසොති ඉති විදිත්වා මච්ඡරියං චිත්තස්ස උපක්කිලෙසො පහීනො හොති, මායා චිත්තස්ස උපක්කිලෙසොති ඉති විදිත්වා මායා චිත්තස්ස උපක්කිලෙසො පහීනො හොති, සාඨෙය්‍යං චිත්තස්ස උපක්කිලෙසොති ඉති විදිත්වා සාඨෙය්‍යං චිත්තස්ස උපක්කිලෙසො පහීනො හොති, ථම්භො චිත්තස්ස උපක්කිලෙසොති ඉති විදිත්වා ථම්භො චිත්තස්ස උපක්කිලෙසො පහීනො හොති, සාරම්භො චිත්තස්ස උපක්කිලෙසොති ඉති විදිත්වා සාරම්භො චිත්තස්ස උපක්කිලෙසො පහීනො හොති, මානො චිත්තස්ස උපක්කිලෙසොති ඉති විදිත්වා මානො චිත්තස්ස උපක්කිලෙසො පහීනො හොති, අතිමානො චිත්තස්ස උපක්කිලෙසොති ඉති විදිත්වා අතිමානො චිත්තස්ස උපක්කිලෙසො පහීනො හොති, මදො චිත්තස්ස උපක්කිලෙසොති ඉති විදිත්වා මදො චිත්තස්ස උපක්කිලෙසො පහීනො හොති, පමාදො චිත්තස්ස උපක්කිලෙසොති ඉති විදිත්වා පමාදො චිත්තස්ස උපක්කිලෙසො පහීනො හොති, සො බුද්ධෙ අවෙච්චප්පසාදෙන සමන්නාගතො හොති ඉතිපි සො භගවා අරහං සම්මාසම්බුද්ධො විජ්ජාචරණසම්පන්නො සුගතො ලොකවිදූ අනුත්තරො පුරිසදම්මසාරථි සත්ථා දෙවමනුස්සානං බුද්ධො භගවාති. ධම්මෙ අවෙච්චප්පසාදෙන සමන්නාගතො හොති ස්වාක්ඛාතො භගවතා ධම්මො සන්දිට්ඨිකො අකාලිකො එහිපස්සිකො ඔපනයි

1 "යතො ඛො" ස්‍යා. ම.

නො පච්චත්තං වෙදිතබ්බො විඤ්ඤූහීති. සඞ්ඝෙ අවෙච්චප්පසාදෙන සමන්නාගතො හොති සුපටිපන්නො භගවතො සාවකසඞ්ඝො උජුපටිපන්නො භගවතො සාවකසඞ්ඝො ඤායපටිපන්නො භගවතො සාවකසඞ්ඝො සාමීචිපටිපන්නො භගවතො සාවකසඞ්ඝො යදිදං චත්තාරි පුරිසයුගානි අට්ඨ පුරිසපුග්ගලා එස භගවතො සාවකසඞ්ඝො ආහුනෙය්‍යො පාහුනෙය්‍යො දක්ඛිණෙය්‍යො අඤ්ජලිකරණීයො අනුත්තරං පුඤ්ඤක්ඛෙත්තං ලොකස්සාති.

යතොධි ඛො පනස්ස චත්තං හොති වන්තං මුත්තං පහීනං පටිනිස්සට්ඨං, සො බුද්ධෙ අවෙච්චප්පසාදෙන සමන්නාගතොම්හීති ලභති අත්ථවෙදං, ලභති ධම්මවෙදං, ලභති ධම්මූපසංහිතං පාමුජ්ජං, පමුදිතස්ස පීති ජායති, පීතිමනස්ස කායො පස්සම්භති, පස්සද්ධකායො සුඛං වෙදෙති, සුඛිනො චිත්තං සමාධියති, ධම්මෙ අවෙච්චප්පසාදෙන සමන්නාගතොම්හීති ලභති අත්ථවෙදං, ලභති ධම්මවෙදං, ලභති ධම්මූපසංහිතං පාමුජ්ජං, පමුදිතස්ස පීති ජායති, පීතිමනස්ස කායො පස්සම්භති, පස්සද්ධකායො සුඛං වෙදෙති, සුඛිනො චිත්තං සමාධියති, සඞ්ඝෙ අවෙච්චප්පසාදෙන සමන්නාගතොම්හීති ලභති අත්ථවෙදං, ලභති ධම්මවෙදං, ලභති ධම්මූපසංහිතං පාමුජ්ජං, පමුදිතස්ස පීති ජායති, පීතිමනස්ස කායො පස්සම්භති, පස්සද්ධකායො සුඛං වෙදෙති, සුඛිනො චිත්තං සමාධියති. යතොධි ඛො පන මෙ චත්තං වන්තං මුත්තං පහීනං පටිනිස්සට්ඨන්ති ලභති අත්ථවෙදං, ලභති ධම්මවෙදං, ලභති ධම්මූපසංහිතං පාමුජ්ජං, පමුදිතස්ස පීති ජායති, පීතිමනස්ස කායො පස්සම්භති, පස්සද්ධකායො සුඛං වෙදෙති, සුඛිනො චිත්තං සමාධියති, ස ඛො සො භික්ඛවෙ භික්ඛු එවංසීලො එවංධම්මො එවංපඤ්ඤො සාලීනවෙපි පිණ්ඩපාතං භුඤ්ජති විචිතකාළකං අනෙකසූපං අනෙකබ්‍යඤ්ජනං නෙවස්ස තං[1] හොති අන්තරායාය. සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ වත්ථං සඞ්කිලිට්ඨං මලග්ගහිතං අච්ඡං උදකං ආගම්ම පරිසුද්ධං හොති පරියොදාතං, උක්කාමුඛං වා පනාගම්ම ජාතරූපං පරිසුද්ධං[2] හොති පරියොදාතං, එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු එවංසීලො එවංධම්මො එවංපඤ්ඤො සාලීනවෙපි පිණ්ඩපාතං භුඤ්ජති විචිතකාළකං අනෙකසූපං අනෙකබ්‍යඤ්ජනං නෙවස්ස තං හොති අන්තරායාය. සො මෙත්තාසහගතෙන චෙතසා එකං දිසං ඵරිත්වා විහරති, තථා දුතියං තථා තතියං තථා චතුත්ථිං, ඉති උද්ධමධො තිරියං සබ්බධි සබ්බත්තතාය[3] සබ්බාවන්තං ලොකං මෙත්තාසහගතෙන චෙතසා විපුලෙන මහග්ගතෙන අප්පමාණෙන අවෙරෙන අබ්‍යාපජ්ඣෙන ඵරිත්වා විහරති.

1 "තං" ස්‍යා. ම. 2 "සුපරිසුද්ධං" ස්‍යා. 3 "සබ්බත්තාය" ස්‍යා. ම.

කරුණාසහගතෙන චෙතසා—පෙ—මුදිතාසහගතෙන චෙතසා—උපෙක්ඛාසහගතෙන චෙතසා එකං දිසං ඵරිත්වා විහරති, තථා දුතියං තථා තතියං තථා චතුත්ථිං, ඉති උද්ධමධො තිරියං සබ්බධි සබ්බත්තතාය සබ්බාවන්තං ලොකං උපෙක්ඛාසහගතෙන චෙතසා විපුලෙන මහග්ගතෙන අප්පමාණෙන අවෙරෙන අබ්‍යාපජ්ඣෙන ඵරිත්වා විහරති, සො අත්ථිදං [1] අත්ථි හීනං අත්ථි පණීතං අත්ථි ඉමස්ස සඤ්ඤාගතස්ස උත්තරිං නිස්සරණන්ති පජානාති, තස්ස එවං ජානතො එවං පස්සතො කාමාසවාපි චිත්තං විමුච්චති, භවාසවාපි චිත්තං විමුච්චති, අවිජ්ජාසවාපි චිත්තං විමුච්චති, විමුත්තස්මිං විමුත්තමිති ඤාණං හොති, ඛීණා ජාති වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං කතං කරණීයං නාපරං ඉත්ථත්තායාති පජානාති, අයං වුච්චති භික්ඛවෙ භික්ඛු සිනාතො අන්තරෙන සිනානෙනාති—

තෙන ඛො පන සමයෙන සුන්දරිකභාරද්වාජො බ්‍රාහ්මණො භගවතො අවිදූරෙ නිසින්නො හොති, අථ ඛො සුන්දරිකභාරද්වාජො බ්‍රාහ්මණො භගවන්තං එතදවොච, ගච්ඡති පන භවං ගොතමො බාහුකං නදිං සිනායිතුන්ති, කිං බ්‍රාහ්මණ බාහුකාය නදියා, කිං බාහුකා නදී කරිස්සතීති. ලොඛ්‍යසම්මතා හි [2] භො ගොතම බාහුකා නදී බහුජනස්ස, පුඤ්ඤසම්මතා හි භොගොතම බාහුකා නදී බහුජනස්ස; බාහුකාය ච පන නදියා බහු ජනො පාපකං කතං කම්මං [3] පවාහෙතීති. අථ ඛො භගවා සුන්දරිකභාරද්වාජං බ්‍රාහ්මණං ගාථාහි අජ්ඣභාසි—

බාහුකං අධිකක්කඤ්ච ගයං සුන්දරිකාමපි
සරස්සතිං පයාගඤ්ච අථො බාහුමතිං නදිං—

නිච්චම්පි බාලො පක්ඛන්දො කණ්හකම්මො න සුජ්ඣති
කිං සුන්දරිකා කරිස්සති කිං පයාගො කිං බාහුකා [4] නදී—

වෙරිං කතකිබ්බිසං නරං න හි නං සොධයෙ පාපකම්මිනං
සුද්ධස්ස වෙ සදා ඵග්ගු සුද්ධස්සුපොසථො සදා
සුද්ධස්ස සුචිකම්මස්ස සදා සම්පජ්ජතෙ වතං—

ඉධෙව සිනාහි බ්‍රාහ්මණ සබ්බභූතෙසු කරොහි ඛෙමතං
සචෙ මුසා න භණසි සචෙ පාණං න හිංසසි—

සචෙ අදින්නං නාදියසි සද්දහානො අමච්ඡරී
කිං කාහසි ගයං ගන්ත්වා උදපානොපි තෙ ගයාති—

1 "අත්ථි ඉදං" ස්‍යා. ම. 2 "ලොකසම්මතාති" සී. ස්‍යා. "ලොක්ඛසම්මතා [වහි" ම.
3 "පාපකම්මං කතං" ස්‍යා. ම. 4 "බාහුලිකා" සී.

එවං වුතෙත සුනදරිකභාරවාජො බ්‍රාහමණො භගවනතං එතදවොච. අභිකකනතං භො ගොතම, අභිකකනතං භො ගොතම, සෙය්‍යථාපි භො ගොතම නිකකුජජිතං වා උකකුජෙජය්‍ය, පටිචඡනනං වා විවරෙය්‍ය, මූළහසස වා මගගං ආචිකෙඛය්‍ය, අනධකාරෙ වා තෙලපජෙජාතං ධාරෙය්‍ය චකඛුමනෙතා රූපානි දකඛිනතීති, එවමෙවං භොතා ගොතමෙන අනෙකපරියායෙන ධමෙමා පකාසිතො, එසාහං භවනතං ගොතමං සරණං ගචඡාමි ධමමඤච භිකඛුසඞඝඤච, ලභෙය්‍යාහං භොතො ගොතමසස සනතිකෙ පබබජජං, ලභෙය්‍යං උපසමපදනති, අලතථ ඛො සුනදරිකභාරවාජො බ්‍රාහමණො භගවතො සනතිකෙ පබබජජං, අලතථ උපසමපදං, අචිරූපසමපනෙනා ඛො පනායසමා භාරවාජො එකො වූපකටෙඨා අපපමතෙතා ආතාපී පහිතතෙතා විහරනෙතා න චිරසෙසව යසසතථාය කුලපුතතා සමමදෙව අගාරසමා අනගාරියං පබබජනති [1] තදනුතතරං බ්‍රහමචරියපරියොසානං දිටෙඨව ධමෙම සයං අභිඤඤාය [2] සචඡිකතවා උපසමපජජ විහාසි, ඛීණා ජාති වුසිතං බ්‍රහමචරියං කතං කරණීයං නාපරං ඉතථතතායාති [3] අබභඤඤාසි, අඤඤතරො ඛො පනායසමා භාරවාජො අරහතං අහොසීති.

වතථූපමසුතතං * සතතමං.

8.

එවමෙම සුතං, එකං සමයං භගවා සාවතථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණඩිකසස ආරාමෙ. අථ ඛො ආයසමා මහාචුනෙද සායනහසමයං පතිසලලාණා වුඨිතො යෙන භගවා තෙනුපසඞකමි, උපසඞකමිතවා භගවනතං අභිවාදෙතවා එකමනතං නිසීදි, එකමනතං නිසිනෙනා ඛො ආයසමා මහාචුනෙද භගවනතං එතදවොච.

යා ඉමා භනෙත අනෙකවිහිතා දිඨියො ලොකෙ උපපජජනති අතතවාදපටිසංයුතතා වා ලොකවාදපටිසංයුතතා වා ආදිමෙව නු ඛො භනෙත භිකඛුනො මනසි කරොතො එවමෙතාසං දිඨීනං පහානං හොති එවමෙතාසං දිඨීනං පටිනිසසගෙගා හොතීති. යා ඉමා චුනද අනෙකවිහිතා දිඨියො ලොකෙ උපපජජනති අතතවාදපටිසංයුතතා වා ලොකවාදපටිසංයුතතා වා, යතථ චෙතා දිඨියො උපපජජනති යතථ චෙතා [4] අනුසෙනති යතථ චෙතා [5] සමුද

1 "පබබජජනති" ම. 2 "අභිඤඤා" ස්‍යා. ම. 3 "ඉතථතායා ති" ම.
4 "යතථ ච" ස්‍යා. ම. 5 "යතථ ච" ස්‍යා. ම. * "භාරවාජ සුතතනතං"-ම.

චරන්ති තං නෙතං මම නෙසොහමස්මි න මෙසො අත්තාති එවමෙතං යථාභූතං සම්මප්පඤ්ඤාය පස්සතො. එවමෙතාසං දිට්ඨීනං පහානං හොති එවමෙතාසං දිට්ඨීනං පටිනිස්සග්ගො හොති.

ඨානං ඛො පනෙතං චුන්ද විජ්ජති, යං ඉධෙකච්චො භික්ඛු විවිච්චෙව කාමෙහි විවිච්ච අකුසලෙහි ධම්මෙහි සවිතක්කං සවිචාරං විවෙකජං පීතිසුඛං පඨමජ්ඣානං [1] උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍ය, තස්ස එවමස්ස සල්ලෙඛෙන විහරාමීති, න ඛො පනෙතෙ චුන්ද අරියස්ස විනයෙ සල්ලෙඛා වුච්චන්ති, දිට්ඨධම්ම සුඛවිහාරා එතෙ අරියස්ස විනයෙ වුච්චන්ති.

ඨානං ඛො පනෙතං චුන්ද විජ්ජති, යං ඉධෙකච්චො භික්ඛු විතක්කවිචාරානං වූපසමා අජ්ඣත්තං සම්පසාදනං චෙතසො එකොදිභාවං අවිතක්කං අවිචාරං සමාධිජං පීතිසුඛං දුතියජ්ඣානං [2] උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍ය, තස්ස එවමස්ස සල්ලෙඛෙන විහාරමීති, න ඛො පනෙතෙ චුන්ද අරියස්ස විනයෙ සල්ලෙඛා වුච්චන්ති, දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරා එතෙ අරියස්ස විනයෙ වුච්චන්ති.

ඨානං ඛො පනෙතං චුන්ද විජ්ජති, යං ඉධෙකච්චො භික්ඛු පීතියා ච විරාගා උපෙක්ඛකො ච විහරෙය්‍ය සතො ච සම්පජානො සුඛඤ්ච කායෙන පටිසංවෙදෙය්‍ය යන්තං අරියා ආචික්ඛන්ති උපෙක්ඛකො සතිමා සුඛවිහාරීති, තතියජ්ඣානං [3] උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍ය, තස්ස එවමස්ස සල්ලෙඛෙන විහරමීති, න ඛො පනෙතෙ චුන්ද අරියස්ස විනයෙ සල්ලෙඛා වුච්චන්ති, දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරා එතෙ අරියස්ස විනයෙ වුච්චන්ති.

ඨානං ඛො පනෙතං චුන්ද විජ්ජති, යං ඉධෙකච්චො භික්ඛු සුඛස්ස ච පහානා දුක්ඛස්ස ච පහානා පුබ්බෙව සොමනස්සදොමනස්සානං අත්ථඞ්ගමා අදුක්ඛං අසුඛං උපෙක්ඛාසතිපාරිසුද්ධිං චතුත්ථජ්ඣානං [4] උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍ය, තස්ස එවමස්ස සල්ලෙඛෙන විහරාමීති, න ඛො පනෙතෙ චුන්ද අරියස්ස විනයෙ සල්ලෙඛා වුච්චන්ති, දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරා එතෙ අරියස්ස විනයෙ වුච්චන්ති.

ඨානං ඛො පනෙතං චුන්ද විජ්ජති, යං ඉධෙකච්චො භික්ඛු සබ්බසො රූපසඤ්ඤානං සමතික්කමා පටිඝසඤ්ඤානං අත්ථඞ්ගමා නානත්තසඤ්ඤානං අමනසිකාරා අනන්තො ආකාසොති ආකාසානඤ්චායතනං උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍ය, තස්ස එවමස්ස සල්ලෙඛෙන විහරාමීති, න ඛො පනෙතෙ චුන්ද අරියස්ස විනයෙ සල්ලෙඛා වුච්චන්ති, සන්තා එතෙ විහාරා අරියස්ස විනයෙ වුච්චන්ති.

---

1 "පඨමං ඣානං" සයා. ම. 2 "දුතියං ඣානං" සයා. ම.
3 "තතියං ඣානං" සයා. ම. 4 "චතුත්ථං ඣානං" සයා. ම.

ඨානං ඛො පනෙතං චුන්ද විජ්ජති, යං ඉධෙකච්චො භික්ඛු සබ්බසො ආකාසානඤ්චායතනං සමතික්කම්ම අනන්තං විඤ්ඤාණන්ති විඤ්ඤාණඤ්චායතනං උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍ය, තස්ස එවමස්ස සල්ලෙඛෙන විහරාමීති, න ඛො පනෙතෙ චුන්ද අරියස්ස විනයෙ සල්ලෙඛා වුච්චන්ති, සන්තා එතෙ විහාරා අරියස්ස විනයෙ වුච්චන්ති.

ඨානං ඛො පනෙතං චුන්ද විජ්ජති, යං ඉධෙකච්චො භික්ඛු සබ්බසො විඤ්ඤාණඤ්චායතනං සමතික්කම්ම නත්ථි කිඤ්චීති ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍ය, තස්ස එවමස්ස සල්ලෙඛෙන විහරාමීති, න ඛො පනෙතෙ චුන්ද අරියස්ස විනයෙ සල්ලෙඛා වුච්චන්ති, සන්තා එතෙ විහාරා අරියස්ස විනයෙ වුච්චන්ති.

ඨානං ඛො පනෙතං චුන්ද විජ්ජති, යං ඉධෙකච්චො භික්ඛු සබ්බසො ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං සමතික්කම්ම නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍ය, තස්ස එවමස්ස සල්ලෙඛෙන විහරාමීති, න ඛො පනෙතෙ චුන්ද අරියස්ස විනයෙ සල්ලෙඛා වුච්චන්ති, සන්තා එතෙ විහාරා අරියස්ස විනයෙ වුච්චන්ති.

ඉධ ඛො පන වො චුන්ද සල්ලෙඛො කරණීයො, පරෙ විහිංසකා භවිස්සන්ති මයමෙත්ථ අවිහිංසකා භවිස්සාමාති සල්ලෙඛො කරණීයො, පරෙ පාණාතිපාතී භවිස්සන්ති මයමෙත්ථ පාණාතිපාතා පටිවිරතා භවිස්සාමාති සල්ලෙඛො කරණීයො, පරෙ අදින්නාදායී භවිස්සන්ති මයමෙත්ථ අදින්නාදානා පටිවිරතා භවිස්සාමාති සල්ලෙඛො කරණීයො, පරෙ අබ්‍රහ්මචාරී භවිස්සන්ති මයමෙත්ථ බ්‍රහ්මචාරී භවිස්සාමාති සල්ලෙඛො කරණීයො, පරෙ මුසාවාදී භවිස්සන්ති මයමෙත්ථ මුසාවාදා පටිවිරතා භවිස්සාමාති සල්ලෙඛො කරණීයො, පරෙ පිසුණාවාචා භවිස්සන්ති මයමෙත්ථ පිසුණාවාචා පටිවිරතා භවිස්සාමාති සල්ලෙඛො කරණීයො, පරෙ ඵරුසාවාචා භවිස්සන්ති මයමෙත්ථ ඵරුසාවාචා පටිවිරතා භවිස්සාමාති සල්ලෙඛො කරණීයො, පරෙ සම්ඵප්පලාපා භවිස්සන්ති මයමෙත්ථ සම්ඵප්පලාපා පටිවිරතා භවිස්සාමාති සල්ලෙඛො කරණීයො, පරෙ අභිජ්ඣාලූ භවිස්සන්ති මයමෙත්ථ අනභිජ්ඣාලූ භවිස්සාමාති සල්ලෙඛො කරණීයො, පරෙ බ්‍යාපන්නචිත්තා භවිස්සන්ති මයමෙත්ථ අබ්‍යාපන්නචිත්තා භවිස්සාමාති සල්ලෙඛො කරණීයො, පරෙ මිච්ඡාදිට්ඨී භවිස්සන්ති මයමෙත්ථ සම්මාදිට්ඨී භවිස්සාමාති සල්ලෙඛො කරණීයො, පරෙ මිච්ඡාසඞ්කප්පා භවිස්සන්ති මයමෙත්ථ සම්මාසඞ්කප්පා භවිස්සාමාති සල්ලෙඛො කරණීයො, පරෙ මිච්ඡාවාචා භවිස්සන්ති මයමෙත්ථ සම්මාවාචා භවිස්සාමාති සල්ලෙඛො කරණීයො, පරෙ

මිච්ඡාකම්මන්තා භවිස්සන්ති මයමෙත්ථ සම්මාකම්මන්තා භවිස්සාමාති සල්ලෙඛො කරණීයො, පරෙ මිච්ඡාආජීවා භවිස්සන්ති මයමෙත්ථ සම්මාආජීවා භවිස්සාමාති සල්ලෙඛො කරණීයො, පරෙ මිච්ඡාවායාමා භවිස්සන්ති මයමෙත්ථ සම්මාවායාමා භවිස්සාමාති සල්ලෙඛො කරණීයො, පරෙ මිච්ඡාසතී භවිස්සන්ති මයමෙත්ථ සම්මාසතී භවිස්සාමාති සල්ලෙඛො කරණීයො, පරෙ මිච්ඡාසමාධී භවිස්සන්ති මයමෙත්ථ සම්මාසමාධී භවිස්සාමාති සල්ලෙඛො කරණීයො, පරෙ මිච්ඡාඤාණී භවිස්සන්ති මයමෙත්ථ සම්මාඤාණී භවිස්සාමාති සල්ලෙඛො කරණීයො, පරෙ මිච්ඡාවිමුත්තී භවිස්සන්ති මයමෙත්ථ සම්මාවිමුත්තී භවිස්සාමාති සල්ලෙඛො කරණීයො, පරෙ ථීනමිද්ධපරියුට්ඨිතා භවිස්සන්ති මයමෙත්ථ විගතථීනමිද්ධා භවිස්සාමාති සල්ලෙඛො කරණීයො, පරෙ උද්ධතා භවිස්සන්ති මයමෙත්ථ අනුද්ධතා භවිස්සාමාති සල්ලෙඛො කරණීයො, පරෙ විචිකිච්ඡී භවිස්සන්ති මයමෙත්ථ තිණ්ණවිචිකිච්ඡා භවිස්සාමාති සල්ලෙඛො කරණීයො, පරෙ කොධනා භවිස්සන්ති මයමෙත්ථ අක්කොධනා භවිස්සාමාති සල්ලෙඛො කරණීයො, පරෙ උපනාහී භවිස්සන්ති මයමෙත්ථ අනුපනාහී භවිස්සාමාති සල්ලෙඛො කරණීයො, පරෙ මක්ඛී භවිස්සන්ති මයමෙත්ථ අමක්ඛී භවිස්සාමාති සල්ලෙඛො කරණීයො, පරෙ පළාසී භවිස්සන්ති මයමෙත්ථ අපළාසී භවිස්සාමාති සල්ලෙඛො කරණීයො, පරෙ ඉස්සුකී භවිස්සන්ති මයමෙත්ථ අනිස්සුකී භවිස්සාමාති සල්ලෙඛො කරණීයො, පරෙ මච්ඡරී භවිස්සන්ති මයමෙත්ථ අමච්ඡරී භවිස්සාමාති සල්ලෙඛො කරණීයො, පරෙ සඨා භවිස්සන්ති මයමෙත්ථ අසඨා භවිස්සාමාති සල්ලෙඛො කරණීයො, පරෙ මායාවී භවිස්සන්ති මයමෙත්ථ අමායාවී භවිස්සාමාති සල්ලෙඛො කරණීයො, පරෙ ථද්ධා භවිස්සන්ති මයමෙත්ථ අත්ථද්ධා භවිස්සාමාති සල්ලෙඛො කරණීයො, පරෙ අතිමානී භවිස්සන්ති මයමෙත්ථ අනතිමානී භවිස්සාමාති සල්ලෙඛො කරණීයො, පරෙ දුබ්බචා භවිස්සන්ති මයමෙත්ථ සුබ්බචා භවිස්සාමාති සල්ලෙඛො කරණීයො, පරෙ පාපමිත්තා භවිස්සන්ති මයමෙත්ථ කල්‍යාණමිත්තා භවිස්සාමාති සල්ලෙඛො කරණීයො, පරෙ පමත්තා භවිස්සන්ති මයමෙත්ථ අප්පමත්තා භවිස්සාමාති සල්ලෙඛො කරණීයො, පරෙ අහිරිකා භවිස්සන්ති මයමෙත්ථ හිරිමනා භවිස්සාමාති සල්ලෙඛො කරණීයො, පරෙ අනොත්තාපී භවිස්සන්ති මයමෙත්ථ ඔත්තාපී භවිස්සාමාති සල්ලෙඛො කරණීයො, පරෙ අප්පස්සුතා භවිස්සන්ති මයමෙත්ථ බහුස්සුතා භවිස්සාමාති සල්ලෙඛො කරණීයො, පරෙ කුසීතා භවිස්සන්ති මයමෙත්ථ ආරද්ධවිරියා භවිස්සාමාති සල්ලෙඛො කරණීයො, පරෙ

මුට්ඨස්සතී භවිස්සන්ති මයමෙත්ථ උපට්ඨිතස්සතී භවිස්සාමාති සල්ලෙඛො කරණීයො, පරෙ දුප්පඤ්ඤා භවිස්සන්ති මයමෙත්ථ පඤ්ඤාසම්පන්නා භවිස්සාමාති සල්ලෙඛො කරණීයො, පරෙ සන්දිට්ඨිපරාමාසී ආධානගාහී දුප්පටිනිස්සග්ගී භවිස්සන්ති මයමෙත්ථ අසන්දිට්ඨිපරාමාසී අනාධානගාහී සුප්පටිනිස්සග්ගී භවිස්සාමාති සල්ලෙඛො කරණීයො—

චිත්තුප්පාදම්පි ඛො අහං චුන්ද කුසලෙසු ධම්මෙසු බහුකාරං වදාමි කො පන වාදෙ කායෙන වාචා අනුවිධියනාසු, තස්මාතිහ චුන්ද පරෙ විහිංසකා භවිස්සන්ති මයමෙත්ථ අවිහිංසකා භවිස්සාමාති චිත්තං උප්පාදෙතබ්බං, පරෙ පාණාතිපාතී භවිස්සන්ති මයමෙත්ථ පාණාතිපාතා පටිවිරතා භවිස්සාමාති චිත්තං උප්පාදෙතබ්බං—පෙ—පරෙ සන්දිට්ඨිපරාමාසී ආධානගාහී දුප්පටිනිස්සග්ගී භවිස්සන්ති මයමෙත්ථ අසන්දිට්ඨිපරාමාසී අනාධානගාහී සුප්පටිනිස්සග්ගී භවිස්සාමාති චිත්තං උප්පාදෙතබ්බං—

සෙය්‍යථාපි චුන්ද විසමො මග්ගො[1] තස්සාස්ස අඤ්ඤො සමො මග්ගො පරික්කමනාය, සෙය්‍යථාපි[2] පන චුන්ද විසමං තිත්ථං[3] තස්සාස්ස අඤ්ඤං සමං තිත්ථං පරික්කමනාය, එවමෙව ඛො චුන්ද විහිංසකස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අවිහිංසා හොති පරික්කමනාය, පාණාතිපාතිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස පාණාතිපාතා වෙරමණී හොති පරික්කමනාය, අදින්නාදායිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අදින්නාදානා වෙරමණී හොති පරික්කමනාය, අබ්‍රහ්මචාරිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස බ්‍රහ්මචරියං හොති පරික්කමනාය, මුසාවාදිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස මුසාවාදා වෙරමණී හොති පරික්කමනාය, පිසුණාවාචස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස පිසුණාවාචා වෙරමණී හොති පරික්කමනාය, ඵරුසාවාචස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස ඵරුසාවාචා වෙරමණී හොති පරික්කමනාය, සම්ඵප්පලාපිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස සම්ඵප්පලාපා වෙරමණී හොති පරික්කමනාය, අභිජ්ඣාලුස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අනභිජ්ඣා හොති පරික්කමනාය, බ්‍යාපන්නචිත්තස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අබ්‍යාපාදො හොති පරික්කමනාය, මිච්ඡාදිට්ඨිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස සම්මාදිට්ඨි හොති පරික්කමනාය, මිච්ඡාසඞ්කප්පස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස සම්මාසඞ්කප්පො හොති පරික්කමනාය, මිච්ඡාවාචස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස සම්මාවාචා හොති පරික්කමනාය, මිච්ඡාකම්මන්තස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස සම්මාකම්මන්තො හොති පරික්කමනාය, මිච්ඡාආජීවස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස සම්මාආජීවො හොති පරික්කමනාය, මිච්ඡාවායාමස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස සම්මා

1 "මග්ගො අස්ස" ම. 2 "සෙය්‍යථා වා" ම. 3 "තිත්ථං අස්ස" ම.

වායාමො හොති පරික්කමනාය, මිච්ඡාසතිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස සම්මාසති හොති පරික්කමනාය, මිච්ඡාසමාධිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස සම්මාසමාධි හොති පරික්කමනාය, මිච්ඡාඤාණිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස සම්මාඤාණං හොති පරික්කමනාය, මිච්ඡාවිමුත්තිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස සම්මාවිමුත්ති හොති පරික්කමනාය, ථීනමිද්ධපරියුට්ඨිතස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස විගතථීනමිද්ධතා හොති පරික්කමනාය, උද්ධතස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අනුද්ධච්චං හොති පරික්කමනාය, වෙචිකිච්ඡිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස තිණ්ණවිචිකිච්ඡතා හොති පරික්කමනාය, කොධනස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අක්කොධො හොති පරික්කමනාය, උපනාහිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අනුපනාහො හොති පරික්කමනාය, මක්ඛිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අමක්ඛො හොති පරික්කමනාය, පළාසිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අපළාසො හොති පරික්කමනාය, ඉස්සුකිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අනිස්සා හොති පරික්කමනාය, මච්ඡරිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අමච්ඡරියං හොති පරික්කමනාය, සඨස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අසාඨෙය්‍යං හොති පරික්කමනාය, මායාවිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අමායා හොති පරික්කමනාය, ථද්ධස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අත්ථද්ධියං හොති පරික්කමනාය, අතිමානිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අනතිමානො හොති පරික්කමනාය, දුබ්බචස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස සොවචස්සතා හොති පරික්කමනාය, පාපමිත්තස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස කල්‍යාණමිත්තතා හොති පරික්කමනාය, පමත්තස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අප්පමාදො හොති පරික්කමනාය, අස්සද්ධස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස සද්ධා හොති පරික්කමනාය, අහිරිකස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස හිරි හොති පරික්කමනාය, අනොත්තාපිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස ඔත්තප්පං හොති පරික්කමනාය, අප්පස්සුතස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස බාහුසච්චං හොති පරික්කමනාය, කුසීතස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස විරියාරම්භො හොති පරික්කමනාය, මුට්ඨස්සතිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස උපට්ඨිතසතිතා හොති පරික්කමනාය, දුප්පඤ්ඤස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස පඤ්ඤාසම්පදා හොති පරික්කමනාය, සන්දිට්ඨිපරාමාසිආධානගාහිදුප්පටිනිස්සග්ගිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අසන්දිට්ඨිපරාමාසිඅනාධානගාහිසුප්පටිනිස්සග්ගිතා හොති පරික්කමනාය.

සෙය්‍යථාපි චුන්ද යෙ කෙචි අකුසලා ධම්මා සබ්බෙ තෙ අධොභාවංගමනියා යෙ කෙචි කුසලා ධම්මා සබ්බෙ තෙ උපරිභාවංගමනියා, එවමෙව ඛො චුන්ද විහිංසකස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අවිහිංසා හොති උපරිභාවාය, පාණාතිපාතිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස පාණාතිපාතා වෙරමණී හොති උපරිභාවාය, අදින්නාදායිස්ස—පෙ—සන්දිට්ඨිපරාමාසිආධානගාහිදුප්පටිනිස්සග්ගිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අසන්දිට්ඨිපරාමාසිඅනාධානගාහිසුප්පටිනිස්සග්ගිතා හොති උපරිභාවාය.

සො වත චුන්ද අත්තනා පලිපපල්පන්නො පරං පලිපපලි පන්නං උද්ධරිස්සතීති නෙතං ඨානං විජ්ජති, සො වත චුන්ද අත්තනා අපලිපපලිපන්නො පරං පලිපපලිපන්නං උද්ධරිස්සතීති ඨානමෙතං විජ්ජති, සො වත චුන්ද අත්තනා අදන්තො අවිනීතො අපරිනිබ්බුතො පරං දමෙස්සති විනෙස්සති පරිනිබ්බාපෙස්සතීති නෙතං ඨානං විජ්ජති, සො වත චුන්ද අත්තනා දන්තො විනීතො පරිනිබ්බුතො පරං දමෙස්සති විනෙස්සති පරිනිබ්බාපෙස්සතීති ඨානමෙතං විජ්ජති, එවමෙව බො චුන්ද විහිංසකස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අවිහිංසා හොති පරිනිබ්බානාය, පාණාතිපාතිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස පාණාතිපාතා වෙරමණී හොති පරිනිබ්බානාය, අදින්නාදායිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අදින්නාදානා වෙරමණී හොති පරිනිබ්බානාය, අබ්‍රහ්මචාරිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස බ්‍රහ්මචරියං හොති පරිනිබ්බානාය, මුසාවාදිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස මුසාවාදා වෙරමණී හොති පරිනිබ්බානාය, පිසුණාවාචස්ස[1] පුරිසපුග්ගලස්ස පිසුණාවාචා[2] වෙරමණී හොති පරිනිබ්බානාය, ඵරුසාවාචස්ස[3] පුරිසපුග්ගලස්ස ඵරුසාවාචා[4] වෙරමණී හොති පරිනිබ්බානාය, සම්ඵප්පලාපිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස සම්ඵප්පලාපා වෙරමණී හොති පරිනිබ්බානාය, අභිජ්ඣාලුස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අනභිජ්ඣා හොති පරිනිබ්බානාය, බ්‍යාපන්නචිත්තස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අබ්‍යාපාදො හොති පරිනිබ්බානාය, මිච්ඡාදිට්ඨිස්ස[5] පුරිසපුග්ගලස්ස සම්මාදිට්ඨි හොති පරිනිබ්බානාය, මිච්ඡාසඞ්කප්පස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස සම්මාසඞ්කප්පො හොති පරිනිබ්බානාය, මිච්ඡාවාචස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස සම්මාවාචා හොති පරිනිබ්බානාය, මිච්ඡාකම්මන්තස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස සම්මාකම්මන්තො හොති පරිනිබ්බානාය, මිච්ඡාආජීවස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස සම්මාආජීවො හොති පරිනිබ්බානාය, මිච්ඡාවායාමස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස සම්මාවායාමො හොති පරිනිබ්බානාය මිච්ඡාසතිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස සම්මාසති හොති පරිනිබ්බානාය, මිච්ඡාසමාධිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස සම්මාසමාධි හොති පරිනිබ්බානාය, මිච්ඡාඤාණිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස සම්මාඤාණං හොති පරිනිබ්බානාය, මිච්ඡාවිමුත්තිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස සම්මාවිමුත්ති හොති පරිනිබ්බානාය, ථීනමිද්ධපරියුට්ඨිතස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස විගතථීනමිද්ධතා හොති පරිනිබ්බානාය, උද්ධතස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අනුද්ධච්චං හොති පරිනිබ්බානාය, වේචිකිච්ඡිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස තිණ්ණවිචිකිච්ඡතා හොති පරිනිබ්බානාය, කොධනස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අක්කොධො හොති පරිනිබ්බා-

1 "පිසුණවාචස්ස" ස්‍යා. ම. 2 "පිසුණාය වාචාය" ස්‍යා. ම.
3 "ඵරුසවාචස්ස" ස්‍යා. ම. 4 "ඵරුසාය වාචාය" ස්‍යා. ම.
5 "මිච්ඡාදිට්ඨිකස්ස" ස්‍යා.

නාය, උපනාහිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අනුපනාහො හොති පරිනිබ්බානාය, මක්ඛිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අමක්ඛො හොති පරිනිබ්බානාය, පළාසිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අපළාසො හොති පරිනිබ්බානාය, ඉස්සුකිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අනිස්සා හොති පරිනිබ්බානාය, මච්ඡරිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අමච්ඡරියං හොති පරිනිබ්බානාය, සඨස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අසාඨෙය්‍යං හොති පරිනිබ්බානාය, මායාවිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අමායා හොති පරිනිබ්බානාය, ථද්ධස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අත්ථද්ධියං හොති පරිනිබ්බානාය, අතිමානිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අනතිමානො හොති පරිනිබ්බානාය, දුබ්බචස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස සොවචස්සතා හොති පරිනිබ්බානාය, පාපමිත්තස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස කල්‍යාණමිත්තතා හොති පරිනිබ්බානාය, පමත්තස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අප්පමාදො හොති පරිනිබ්බානාය, අස්සද්ධස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස සද්ධා හොති පරිනිබ්බානාය, අහිරිකස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස හිරි හොති පරිනිබ්බානාය, අනොත්තාපිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස ඔත්තප්පං හොති පරිනිබ්බානාය, අප්පස්සුතස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස බාහුසච්චං හොති පරිනිබ්බානාය, කුසීතස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස විරියාරම්භො හොති පරිනිබ්බානාය, මුට්ඨස්සතිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස උපට්ඨිතසතිතා හොති පරිනිබ්බානාය, දුප්පඤ්ඤස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස පඤ්ඤාසම්පදා හොති පරිනිබ්බානාය, සන්දිට්ඨිපරාමාසිආධානගාහිදුප්පටිනිස්සග්ගිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අසන්දිට්ඨිපරාමාසිඅනාධානගාහිසුප්පටිනිස්සග්ගිතා හොති පරිනිබ්බානාය.

ඉති ඛො චුන්ද දෙසිතො මයා සල්ලෙඛපරියායො, දෙසිතො චිත්තුප්පාදපරියායො, දෙසිතො පරික්කමනපරියායො, දෙසිතො උපරිභාවපරියායො, දෙසිතො පරිනිබ්බානපරියායො, යං ඛො චුන්ද සත්ථාරා කරණීයං සාවකානං හිතෙසිනා අනුකම්පකෙන අනුකම්පං උපාදාය, කතං වො තං මයා, එතානි චුන්ද රුක්ඛමූලානි එතානි සුඤ්ඤාගාරානි, ඣායථ චුන්ද, මා පමාදත්ථ, මා පච්ඡා විප්පටිසාරිනො අහුවත්ථ, අයං වො අම්හාකං අනුසාසනීති.

ඉදමවොච භගවා, අත්තමනො ආයස්මා මහාචුන්දො භගවතො භාසිතං අභිනන්දීති.

චත්තාරීස[1] පදා වුත්තා සන්ධියො[2] පඤ්ච දෙසිතා
සුත්තන්තො සල්ලෙඛො නාම[3] ගම්භීරො සාගරූපමො.

සල්ලෙඛසුත්තං අට්ඨමං.

1 "චතුචත්තාලීස" ම. 2 "සන්ධි යා" ම-"සන්ධියා" සී.
3 "සල්ලෙඛො නාම සුත්තන්තො" ස්‍යා. ම.

එවම්මෙ සුතං, එකං සමයං භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ — තත්‍ර ඛො ආයස්මා සාරිපුත්තො භික්ඛූ ආමන්තෙසි ආවුසො භික්ඛවොති,[1] ආවුසොති ඛො තෙ භික්ඛූ ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස පච්චස්සොසුං, ආයස්මා සාරිපුත්තො එතදවොච —

සම්මාදිට්ඨි සම්මාදිට්ඨීති ආවුසො වුච්චති, කිත්තාවතා නු ඛො ආවුසො අරියසාවකො සම්මාදිට්ඨි හොති උජුගතාස්ස දිට්ඨි ධම්මෙ අවෙච්චප්පසාදෙන සමන්නාගතො ආගතො ඉමං සද්ධම්මන්ති, දූරතොපි ඛො මයං ආවුසො ආගච්ඡෙය්‍යාම ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස සන්තිකෙ එතස්ස භාසිතස්ස අත්ථමඤ්ඤාතුං, සාධු වතායස්මන්තංයෙව සාරිපුත්තං පටිභාතු එතස්ස භාසිතස්ස අත්ථො, ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස සුත්වා භික්ඛූ ධාරෙස්සන්තීති. තෙනහාවුසො සුණාථ සාධුකං මනසි කරොථ භාසිස්සාමීති, එවමාවුසොති ඛො තෙ භික්ඛූ ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස පච්චස්සොසුං, ආයස්මා සාරිපුත්තො එතදවොච —

යතො ඛො ආවුසො අරියසාවකො අකුසලඤ්ච පජානාති අකුසලමූලඤ්ච පජානාති කුසලඤ්ච පජානාති කුසලමූලඤ්ච පජානාති, එත්තාවතාපි ඛො ආවුසො අරියසාවකො සම්මාදිට්ඨි හොති උජුගතාස්ස දිට්ඨි ධම්මෙ අවෙච්චප්පසාදෙන සමන්නාගතො ආගතො ඉමං සද්ධම්මන්ති, කතමං පනාවුසො අකුසලං කතමං අකුසලමූලං කතමං කුසලං කතමං කුසලමූලන්ති, පාණාතිපාතො ඛො ආවුසො අකුසලං අදින්නාදානං අකුසලං කාමෙසු මිච්ඡාචාරො අකුසලං මුසාවාදො අකුසලං පිසුණාවාචා අකුසලං ඵරුසාවාචා අකුසලං සම්ඵප්පලාපො අකුසලං අභිජ්ඣා අකුසලං බ්‍යාපාදො අකුසලං මිච්ඡාදිට්ඨි අකුසලං ඉදං වුච්චතාවුසො අකුසලං. කතමඤ්චාවුසො අකුසලමූලං, ලොභො අකුසලමූලං දොසො අකුසලමූලං මොහො අකුසලමූලං ඉදං වුච්චතාවුසො අකුසලමූලං. කතමඤ්චාවුසො කුසලං, පාණාතිපාතා වෙරමණී කුසලං අදින්නාදානා වෙරමණී කුසලං කාමෙසු මිච්ඡාචාරා වෙරමණී කුසලං මුසාවාදා වෙරමණී කුසලං පිසුණාවාචා වෙරමණී කුසලං ඵරුසාවාචා වෙරමණී කුසලං සම්ඵප්පලාපා වෙරමණී කුසලං අනභිජ්ඣා කුසලං අබ්‍යාපාදො කුසලං සම්මාදිට්ඨි කුසලං ඉදං වුච්චතාවුසො කුසලං. කතමඤ්චාවුසො කුසලමූලං, අලොභො කුසලමූලං අදොසො කුසලමූලං අමොහො කුසලමූලං ඉදං වුච්චතාවුසො කුසලමූලං. යතො ඛො ආවුසො අරියසාවකො එවං අකු-

1 "භික්ඛවෙති" සයා. ම.

සලං පජානාති එවං අකුසලමූලං පජානාති එවං කුසලං පජානාති එවං කුසලමූලං පජානාති, සො සබ්බසො රාගානුසයං පහාය පටිඝානුසයං පටිවිනොදෙත්වා අස්මීතිදිට්ඨිමානානුසයං සමූහනිත්වා අවිජ්ජං පහාය විජ්ජං උප්පාදෙත්වා දිට්ඨෙව ධම්මෙ දුක්ඛස්සන්තඞ්කරො හොති, එත්තාවතාපි ඛො ආවුසො අරියසාවකො සම්මාදිට්ඨි හොති උජුගතාස්ස දිට්ඨි ධම්මෙ අවෙච්චප්පසාදෙන සමන්නාගතො ආගතො ඉමං සද්ධම්මන්ති.

සාධාවුසොති ඛො තෙ භික්ඛූ ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස භාසිතං අභිනන්දිත්වා අනුමොදිත්වා ආයස්මන්තං සාරිපුත්තං උත්තරිං පඤ්හං ආපුච්ඡුං, සියා පනාවුසො අඤ්ඤොපි පරියායො යථා අරියසාවකො සම්මාදිට්ඨි හොති උජුගතාස්ස දිට්ඨි ධම්මෙ අවෙච්චප්පසාදෙන සමන්නාගතො ආගතො ඉමං සද්ධම්මන්ති, සියා ආවුසො, යතො ඛො ආවුසො අරියසාවකො ආහාරඤ්ච පජානාති ආහාරසමුදයඤ්ච පජානාති ආහාරනිරොධඤ්ච පජානාති ආහාරනිරොධගාමිනිං පටිපදඤ්ච පජානාති, එත්තාවතාපි ඛො ආවුසො අරියසාවකො සම්මාදිට්ඨි හොති උජුගතාස්ස දිට්ඨි ධම්මෙ අවෙච්චප්පසාදෙන සමන්නාගතො ආගතො ඉමං සද්ධම්මන්ති, කතමො පනාවුසො ආහාරො කතමො ආහාරසමුදයො කතමො ආහාරනිරොධො කතමා ආහාරනිරොධගාමිනී පටිපදාති, චත්තාරොමෙ ආවුසො ආහාරා භූතානං වා සත්තානං ඨිතියා සම්භවෙසීනං වා අනුග්ගහාය, කතමෙ චත්තාරො, කබළිඞ්කාරො[1] ආහාරො ඔළාරිකො වා සුඛුමො වා, ඵස්සො දුතියො, මනොසඤ්චෙතනා තතියා,[2] විඤ්ඤාණං චතුත්ථං, තණ්හාසමුදයා ආහාරසමුදයො, තණ්හානිරොධා ආහාරනිරොධො, අයමෙව අරියො අට්ඨඞ්ගිකො මග්ගො ආහාරනිරොධගාමිනී පටිපදා සෙය්‍යථීදං සම්මාදිට්ඨි සම්මාසඞ්කප්පො සම්මාවාචා සම්මාකම්මන්තො සම්මාආජීවො සම්මාවායාමො සම්මාසති සම්මාසමාධි, යතො ඛො ආවුසො අරියසාවකො එවං ආහාරං පජානාති එවං ආහාරසමුදයං පජානාති එවං ආහාරනිරොධං පජානාති එවං ආහාරනිරොධගාමිනිං පටිපදං පජානාති, සො සබ්බසො රාගානුසයං පහාය පටිඝානුසයං පටිවිනොදෙත්වා අස්මීතිදිට්ඨිමානානුසයං සමූහනිත්වා අවිජ්ජං පහාය විජ්ජං උප්පාදෙත්වා දිට්ඨෙව ධම්මෙ දුක්ඛස්සන්තඞ්කරො හොති, එත්තාවතාපි ඛො ආවුසො. අරියසාවකො සම්මාදිට්ඨි හොති උජුගතාස්ස දිට්ඨි ධම්මෙ අවෙච්චප්පසාදෙන සමන්නාගතො ආගතො ඉමං සද්ධම්මන්ති.

1 "කබළීඞ්කාරො." ම. 2 "තතියො" ම. සී.

සාධාවුසොති ඛො තෙ භික්ඛූ ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස භාසිතං අභිනන්දිත්වා අනුමොදිත්වා ආයස්මන්තං සාරිපුත්තං උත්තරිං පඤ්හං ආපුච්ඡුං, සියා පනාවුසො අඤ්ඤොපි පරියායො යථා අරියසාවකො සම්මාදිට්ඨි හොති...පෙ...ආගතො ඉමං සද්ධම්මන්ති, සියා ආවුසො. යතො ඛො ආවුසො අරියසාවකො දුක්ඛඤ්ච පජානාති දුක්ඛසමුදයඤ්ච පජානාති දුක්ඛනිරොධඤ්ච පජානාති දුක්ඛනිරොධගාමිනිං පටිපදඤ්ච පජානාති, එත්තාවතාපි ඛො ආවුසො අරියසාවකො සම්මාදිට්ඨි හොති උජුගතාස්ස දිට්ඨි ධම්මෙ අවෙච්චප්පසාදෙන සමන්නාගතො ආගතො ඉමං සද්ධම්මන්ති, කතමං පනාවුසො දුක්ඛං කතමො දුක්ඛසමුදයො කතමො දුක්ඛනිරොධො කතමා දුක්ඛනිරොධගාමිනී පටිපදාති, ජාතිපි දුක්ඛා, ජරාපි දුක්ඛා, ව්‍යාධිපි[1] දුක්ඛො, මරණම්පි දුක්ඛං, සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සුපායාසාපි දුක්ඛා,[2] යම්පිච්ඡං න ලභති තම්පි දුක්ඛං, සඞ්ඛිත්තෙන පඤ්චුපාදානක්ඛන්ධා දුක්ඛා, ඉදං වුච්චතාවුසො දුක්ඛං, කතමො චාවුසො දුක්ඛසමුදයො, යායං තණ්හා පොනොභවිකා[3] නන්දිරාගසහගතා තත්‍රතත්‍රාභිනන්දිනී සෙය්‍යථීදං කාමතණ්හා භවතණ්හා විභවතණ්හා, අයං වුච්චතාවුසො දුක්ඛසමුදයො. කතමො චාවුසො දුක්ඛනිරොධො, යො තස්සායෙව තණ්හාය අසෙසවිරාගනිරොධො චාගො පටිනිස්සග්ගො මුත්ති අනාලයො අයං වුච්චතාවුසො දුක්ඛනිරොධො. කතමා චාවුසො දුක්ඛනිරොධගාමිනී පටිපදා, අයමෙව අරියො අට්ඨඞ්ගිකො මග්ගො දුක්ඛනිරොධගාමිනී පටිපදා සෙය්‍යථීදං සම්මාදිට්ඨි...පෙ...සම්මාසමාධි. යතො ඛො ආවුසො අරියසාවකො එවං දුක්ඛං පජානාති එවං දුක්ඛසමුදයං පජානාති එවං දුක්ඛනිරොධං පජානාති එවං දුක්ඛනිරොධගාමිනිං පටිපදං පජානාති, සො සබ්බසො රාගානුසයං පහාය පටිඝානුසයං පටිවිනොදෙත්වා අස්මීතිදිට්ඨිමානානුසයං සමූහනිත්වා අවිජ්ජං පහාය විජ්ජං උප්පාදෙත්වා දිට්ඨෙව ධම්මෙ දුක්ඛස්සන්තකරො හොති, එත්තාවතාපි ඛො ආවුසො අරියසාවකො සම්මාදිට්ඨි හොති උජුගතාස්ස දිට්ඨි ධම්මෙ අවෙච්චප්පසාදෙන සමන්නාගතො ආගතො ඉමං සද්ධම්මන්ති...

සාධාවුසොති ඛො තෙ භික්ඛූ ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස භාසිතං අභිනන්දිත්වා අනුමොදිත්වා ආයස්මන්තං සාරිපුත්තං උත්තරිං

1 "ව්‍යාධිපි දුක්ඛො" සිහළ පොත්ථකෙසෙව. 2 "අප්පියෙහි සම්පයොගො දුක්ඛො පියෙහි විප්පයොගො දුක්ඛො" ස්‍යා.
3 "පොනොබ්භවිකා." ස්‍යා. ම.

පඤ්හං ආපුච්ඡුං, සියා පනාවුසො අඤ්ඤොපි පරියායො යථා අරියසාවකො සම්මාදිට්ඨි හොති…පෙ…ආගතො ඉමං සද්ධම්මන්ති. සියා ආවුසො, යතො ඛො ආවුසො අරියසාවකො ජරාමරණඤ්ච පජානාති ජරාමරණසමුදයඤ්ච පජානාති ජරාමරණනිරොධඤ්ච පජානාති ජරාමරණනිරොධගාමිනිං පටිපදඤ්ච පජානාති, එත්තාවතාපි ඛො ආවුසො අරියසාවකො සම්මාදිට්ඨි හොති උජුගතාස්ස දිට්ඨි ධම්මෙ අවෙච්චප්පසාදෙන සමන්නාගතො ආගතො ඉමං සද්ධම්මන්ති, කතමං පනාවුසො ජරාමරණං කතමො ජරාමරණසමුදයො කතමො ජරාමරණනිරොධො කතමා ජරාමරණනිරොධගාමිනී පටිපදා, යා තෙසං තෙසං සත්තානං තම්හි තම්හි සත්තනිකායෙ ජරා ජීරණතා ඛණ්ඩිච්චං පාලිච්චං වලිත්තචතා ආයුනො සංහානි ඉන්ද්‍රියානං පරිපාකො අයං වුච්චතාවුසො ජරා, කතමඤ්චාවුසො මරණං යා තෙසං තෙසං සත්තානං තම්හා තම්හා සත්තනිකායා චුති චවනතා භෙදො අන්තරධානං මච්චුමරණං කාලකිරියා ඛන්ධානං භෙදො කළෙබරස්ස නික්ඛෙපො ඉදං වුච්චතාවුසො මරණං, ඉති අයඤ්ච ජරා ඉදඤ්ච මරණං ඉදං වුච්චතාවුසො ජරාමරණං. ජාතිසමුදයා ජරාමරණසමුදයො, ජාතිනිරොධා ජරාමරණනිරොධො, අයමෙව අරියො අට්ඨඞ්ගිකො මග්ගො ජරාමරණනිරොධගාමිනී පටිපදා සෙය්‍යථීදං සම්මාදිට්ඨි…පෙ…සම්මාසමාධි, යතො ඛො ආවුසො අරියසාවකො එවං ජරාමරණං පජානාති එවං ජරාමරණසමුදයං පජානාති එවං ජරාමරණනිරොධං පජානාති එවං ජරාමරණනිරොධගාමිනිං පටිපදං පජානාති, සො සබ්බසො රාගානුසයං පහාය පටිඝානුසයං පටිවිනොදෙත්වා…පෙ…එත්තාවතාපි ඛො ආවුසො අරියසාවකො සම්මාදිට්ඨි හොති උජුගතාස්ස දිට්ඨි ධම්මෙ අවෙච්චප්පසාදෙන සමන්නාගතො ආගතො ඉමං සද්ධම්මන්ති…

සාධාවුසොති ඛො තෙ භික්ඛූ ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස භාසිතං අභිනන්දිත්වා අනුමොදිත්වා ආයස්මන්තං සාරිපුත්තං උත්තරිං පඤ්හං ආපුච්ඡුං, සියා පනාවුසො…පෙ…සියා ආවුසො, යතො ඛො ආවුසො අරියසාවකො ජාතිඤ්ච පජානාති ජාතිසමුදයඤ්ච පජානාති ජාතිනිරොධඤ්ච පජානාති ජාතිනිරොධගාමිනිං පටිපදඤ්ච පජානාති, එත්තාවතාපි ඛො ආවුසො අරියසාවකො සම්මාදිට්ඨි හොති උජුගතාස්ස දිට්ඨි ධම්මෙ අවෙච්චප්පසාදෙන සමන්නාගතො ආගතො ඉමං සද්ධම්මන්ති, කතමා පනාවුසො ජාති කතමො ජාතිසමුදයො කතමො ජාතිනිරොධො කතමා ජාතිනිරොධගාමිනී පටිපදා, යා තෙසං තෙසං සත්තානං තම්හි තම්හි සත්තනිකායෙ ජාති සඤ්ජාති ඔක්කන්ති අභිනිබ්බත්ති ඛන්ධානං පාතුභාවො ආයතන

නානං පටිලාභො අයං වුච්චතාවුසො ජාති, භවසමුදයා ජාතිසමුදයො, භවනිරොධා ජාතිනිරොධො, අයමෙව අරියො අට්ඨඞ්ගිකො මග්ගො ජාතිනිරොධගාමිනී පටිපදා සෙය්‍යථීදං සම්මාදිට්ඨි…පෙ… සම්මාසමාධි, යතො ඛො ආවුසො අරියසාවකො එවං ජාතිං පජානාති එවං ජාතිසමුදයං පජානාති එවං ජාතිනිරොධං පජානාති එවං ජාතිනිරොධගාමිනිං පටිපදං පජානාති, සො සබ්බසො රාගානුසයං පහාය…පෙ…එත්තාවතාපි ඛො ආවුසො අරියසාවකො සම්මාදිට්ඨි හොති උජුගතාස්ස දිට්ඨි ධම්මෙ අවෙච්චප්පසාදෙන සමන්නාගතො ආගතො ඉමං සද්ධම්මන්ති—

සාධාවුසොති ඛො තෙ භික්ඛූ ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස භාසිතං අභිනන්දිත්වා අනුමොදිත්වා ආයස්මන්තං සාරිපුත්තං උත්තරිං පඤ්හං ආපුච්ඡුං, සියා පනාවුසො…පෙ…සියා ආවුසො, යතො ඛො ආවුසො අරියසාවකො භවඤ්ච පජානාති භවසමුදයඤ්ච පජානාති භවනිරොධඤ්ච පජානාති භවනිරොධගාමිනිං පටිපදඤ්ච පජානාති, එත්තාවතාපි ඛො ආවුසො අරියසාවකො සම්මාදිට්ඨි හොති උජුගතාස්ස දිට්ඨි ධම්මෙ අවෙච්චප්පසාදෙන සමන්නාගතො ආගතො ඉමං සද්ධම්මන්ති, කතමො පනාවුසො භවො කතමො භවසමුදයො කතමො භවනිරොධො කතමා භවනිරොධගාමිනී පටිපදාති; තයොමෙ ආවුසො භවා කාමභවො රූපභවො අරූපභවො, උපාදානසමුදයා භවසමුදයො, උපාදානනිරොධා භවනිරොධො, අයමෙව අරියො අට්ඨඞ්ගිකො මග්ගො භවනිරොධගාමිනී පටිපදා සෙය්‍යථීදං සම්මාදිට්ඨි…පෙ…සම්මාසමාධි, යතො ඛො ආවුසො අරියසාවකො එවං භවං පජානාති එවං භවසමුදයං පජානාති එවං භවනිරොධං පජානාති එවං භවනිරොධගාමිනිං පටිපදං පජානාති, සො සබ්බසො රාගානුසයං පහාය…පෙ…එත්තාවතාපි ඛො ආවුසො අරියසාවකො සම්මාදිට්ඨි හොති උජුගතාස්ස දිට්ඨි ධම්මෙ අවෙච්චප්පසාදෙන සමන්නාගතො ආගතො ඉමං සද්ධම්මන්ති—

සාධාවුසොති ඛො තෙ භික්ඛූ ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස භාසිතං අභිනන්දිත්වා අනුමොදිත්වා ආයස්මන්තං සාරිපුත්තං උත්තරිං පඤ්හං ආපුච්ඡුං, සියා පනාවුසො…පෙ…සියා ආවුසො, යතො ඛො ආවුසො අරියසාවකො උපාදානඤ්ච පජානාති උපාදානසමුදයඤ්ච පජානාති උපාදානනිරොධඤ්ච පජානාති උපාදානනිරොධගාමිනිං පටිපදඤ්ච පජානාති, එත්තාවතාපි ඛො ආවුසො අරියසාවකො සම්මාදිට්ඨි හොති උජුගතාස්ස දිට්ඨි ධම්මෙ අවෙච්චප්පසාදෙන සමන්නාගතො ආගතො ඉමං සද්ධම්මන්ති, කතමං පනාවුසො උපාදානං කතමො උපාදානසමුදයො කතමො උපාදානනිරොධො

කතමා උපාදානනිරොධගාමිනී පටිපදාති,[1] චත්තාරිමානි ආවුසො උපාදානානි, කාමුපාදානං දිට්ඨුපාදානං සීලබ්බතුපාදානං අත්තවාදුපාදානං, තණ්හාසමුදයා උපාදානසමුදයො, තණ්හානිරොධා උපාදානනිරොධො, අයමෙව අරියො අට්ඨඞ්ගිකො මග්ගො උපාදානනිරොධගාමිනී පටිපදා සෙය්‍යථීදං සම්මාදිට්ඨි…පෙ…සම්මාසමාධි. යතො ඛො ආවුසො අරියසාවකො එවං උපාදානං පජානාති එවං උපාදානසමුදයං පජානාති එවං උපාදානනිරොධං පජානාති එවං උපාදානනිරොධගාමිනිං පටිපදං පජානාති, සො සබ්බසො රාගානුසයං පහාය…පෙ…එත්තාවතාපි ඛො ආවුසො අරියසාවකො සම්මාදිට්ඨි හොති උජුගතාස්ස දිට්ඨි ධම්මෙ අවෙච්චප්පසාදෙන සමන්නාගතො ආගතො ඉමං සද්ධම්මන්ති.

* සාධාවුසොති ඛො තෙ භික්ඛූ ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස භාසිතං අභිනන්දිත්වා අනුමොදිත්වා ආයස්මන්තං සාරිපුත්තං උත්තරිං පඤ්හං ආපුච්ඡුං, සියා පනාවුසො…පෙ…සියා ආවුසො,[2] යතො ඛො ආවුසො අරියසාවකො තණ්හඤ්ච පජානාති තණ්හාසමුදයඤ්ච පජානාති තණ්හානිරොධඤ්ච පජානාති තණ්හානිරොධගාමිනිං පටිපදඤ්ච පජානාති, එත්තාවතාපි ඛො ආවුසො අරියසාවකො සම්මාදිට්ඨි හොති උජුගතාස්ස දිට්ඨි ධම්මෙ අවෙච්චප්පසාදෙන සමන්නාගතො ආගතො ඉමං සද්ධම්මන්ති, කතමා පනාවුසො තණ්හා කතමො තණ්හාසමුදයො කතමො තණ්හානිරොධො කතමා තණ්හානිරොධගාමිනී පටිපදාති, ඡයිමෙ ආවුසො තණ්හාකායා රූපතණ්හා සද්දතණ්හා ගන්ධතණ්හා රසතණ්හා ඵොට්ඨබ්බතණ්හා ධම්මතණ්හා, වෙදනාසමුදයා තණ්හාසමුදයො, වෙදනානිරොධා තණ්හානිරොධො, අයමෙව අරියො අට්ඨඞ්ගිකො මග්ගො තණ්හානිරොධගාමිනී පටිපදා සෙය්‍යථීදං සම්මාදිට්ඨි…පෙ…සම්මාසමාධි. යතො ඛො ආවුසො අරියසාවකො එවං තණ්හං පජානාති එවං තණ්හාසමුදයං පජානාති එවං තණ්හානිරොධං පජානාති එවං තණ්හානිරොධගාමිනිං පටිපදං පජානාති, සො සබ්බසො රාගානුසයං පහාය…පෙ…එත්තාවතාපි ඛො ආවුසො අරියසාවකො සම්මාදිට්ඨි හොති උජුගතාස්ස දිට්ඨි ධම්මෙ අවෙච්චප්පසාදෙන සමන්නාගතො ආගතො ඉමං සද්ධම්මන්ති.

සාධාවුසොති ඛො තෙ භික්ඛූ ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස භාසිතං අභිනන්දිත්වා අනුමොදිත්වා ආයස්මන්තං සාරිපුත්තං උත්තරිං

1. "චත්තාරොමෙ ආවුසො උපාදානා" සී.
* සාධාවුසොත්‍යාදි පාඨො ස්‍යාමමරම්මපොත්ථකෙසු න දිස්සති.
2 "සියාවුසොති ආයස්මා සාරිපුත්තො අවොච" ස්‍යා.

පඤ්හං ආපුච්ඡුං, සියා. පනාවුසො…පෙ…සියා ආවුසො, යතො
ඛො ආවුසො අරියසාවකො වෙදනඤ්ච පජානාති වෙදනාසමුදයඤ්ච
පජානාති වෙදනානිරොධඤ්ච පජානාති වෙදනානිරොධගාමිනිං පටි
පදඤ්ච පජානාති, එත්තාවතාපි ඛො ආවුසො අරියසාවකො සම්මා
දිට්ඨි හොති උජුගතාස්ස දිට්ඨි ධම්මෙ අවෙච්චප්පසාදෙන සමන්නා
ගතො ආගතො ඉමං සද්ධම්මන්ති, කතමා පනාවුසො වෙදනා
කතමො වෙදනාසමුදයො කතමො වෙදනානිරොධො කතමා
වෙදනා නිරොධගාමිනී පටිපදාති, ඡයිමෙ ආවුසො වෙදනාකායා
චක්ඛුසම්ඵස්සජා වෙදනා සොතසම්ඵස්සජා වෙදනා ඝානසම්ඵස්සජා
වෙදනා ජිව්හාසම්ඵස්සජා වෙදනා කායසම්ඵස්සජා වෙදනා මනො
සම්ඵස්සජා වෙදනා, ඵස්සසමුදයා වෙදනාසමුදයො, ඵස්සනිරොධා
වෙදනානිරොධො, අයමෙව අරියො අට්ඨඞ්ගිකො මග්ගො වෙදනා
නිරොධගාමිනී පටිපදා සෙය්‍යථිදං සම්මාදිට්ඨි…පෙ…සම්මාසමාධි.
යතො ඛො ආවුසො අරියසාවකො එවං වෙදනං පජානාති එවං
වෙදනාසමුදයං පජානාති එවං වෙදනානිරොධං පජානාති එවං
වෙදනා නිරොධගාමිනිං පටිපදං පජානාති, සො සබ්බසො රාගා
නුසයං පහාය…පෙ…එත්තාවතාපි ඛො ආවුසො අරියසාවකො
සම්මාදිට්ඨි හොති උජුගතාස්ස දිට්ඨි ධම්මෙ අවෙච්චප්පසාදෙන
සමන්නාගතො ආගතො ඉමං සද්ධම්මන්ති……,

සාධාවුසොති ඛො තෙ භික්ඛූ ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස භාසි
තං අභිනන්දිත්වා අනුමොදිත්වා ආයස්මන්තං සාරිපුත්තං උත්තරිං
පඤ්හං ආපුච්ඡුං, සියා පනාවුසො…පෙ…සියා ආවුසො, යතො
ඛො ආවුසො අරියසාවකො ඵස්සඤ්ච පජානාති ඵස්සසමුදයඤ්ච
පජානාති ඵස්සනිරොධඤ්ච පජානාති ඵස්සනිරොධගාමිනිං පටි
පදඤ්ච පජානාති, එත්තාවතාපි ඛො ආවුසො අරියසාවකො සම්මා
දිට්ඨි හොති උජුගතාස්ස දිට්ඨි ධම්මෙ අවෙච්චප්පසාදෙන සමන්නා
ගතො ආගතො ඉමං සද්ධම්මන්ති, කතමො පනාවුසො ඵස්සො
කතමො ඵස්සසමුදයො කතමො ඵස්සනිරොධො කතමා ඵස්ස
නිරොධගාමිනී පටිපදාති, ඡයිමෙ ආවුසො ඵස්සකායා චක්ඛුසම්ඵ
ස්සො සොතසම්ඵස්සො ඝානසම්ඵස්සො ජිව්හාසම්ඵස්සො කාය
සම්ඵස්සො මනොසම්ඵස්සො, සළායතනසමුදයා ඵස්සසමුදයො,
සළායතනනිරොධා ඵස්සනිරොධො, අයමෙව අරියො අට්ඨඞ්ගිකො
මග්ගො ඵස්සනිරොධගාමිනී පටිපදා සෙය්‍යථිදං සම්මාදිට්ඨි…පෙ…
සම්මාසමාධි. යතො ඛො ආවුසො අරියසාවකො එවං ඵස්සං පජා
නාති එවං ඵස්සසමුදයං පජානාති එවං ඵස්සනිරොධං පජානාති
එවං ඵස්සනිරොධගාමිනිං පටිපදං පජානාති, සො සබ්බසො

රාගානුසයං පහාය...පෙ...එත්තාවතාපි බො ආවුසො අරියසාවකො සම්මාදිට්ඨි හොති උජුගතාස්ස දිට්ඨි ධම්මෙ අවෙච්චප්පසාදෙන සමන්නාගතො ආගතො ඉමං සද්ධම්මන්ති...

සාධාවුසොති බො තෙ භික්ඛූ ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස භාසිතං අභිනන්දිත්වා අනුමොදිත්වා ආයස්මන්තං සාරිපුත්තං උත්තරිං පඤ්හං ආපුච්ඡුං, සියා පනාවුසො...පෙ...සියා ආවුසො, යතො බො ආවුසො අරියසාවකො සළායතනඤ්ච පජානාති සළායතනසමුදයඤ්ච පජානාති සළායතනනිරොධඤ්ච පජානාති සළායතනනිරොධගාමිනිං පටිපදඤ්ච පජානාති, එත්තාවතාපි බො ආවුසො අරියසාවකො සම්මාදිට්ඨි හොති උජුගතාස්ස දිට්ඨි ධම්මෙ අවෙච්චප්පසාදෙන සමන්නාගතො ආගතො ඉමං සද්ධම්මන්ති, කතමං පනාවුසො සළායතනං කතමො සළායතනසමුදයො කතමො සළායතනනිරොධො කතමා සළායතනනිරොධගාමිනී පටිපදාති, ඡයිමානි ආවුසො ආයතනානි චක්ඛායතනං සොතායතනං ඝානායතනං ජිව්හායතනං කායායතනං මනායතනං, නාමරූපසමුදයා සළායතනසමුදයො, නාමරූපනිරොධා සළායතනනිරොධො, අයමෙව අරියො අට්ඨඞ්ගිකො මග්ගො සළායතනනිරොධගාමිනී පටිපදා සෙය්‍යථීදං සම්මාදිට්ඨි...පෙ...සම්මාසමාධි. යතො බො ආවුසො අරියසාවකො එවං සළායතනං පජානාති එවං සළායතනසමුදයං පජානාති එවං සළායතනනිරොධං පජානාති එවං සළායතනනිරොධගාමිනිං පටිපදං පජානාති, සො සබ්බසො රාගානුසයං පහාය...පෙ...එත්තාවතාපි බො ආවුසො අරියසාවකො සම්මාදිට්ඨි හොති උජුගතාස්ස දිට්ඨි ධම්මෙ අවෙච්චප්පසාදෙන සමන්නාගතො ආගතො ඉමං සද්ධම්මන්ති...

සාධාවුසොති බො තෙ භික්ඛූ ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස භාසිතං අභිනන්දිත්වා අනුමොදිත්වා ආයස්මන්තං සාරිපුත්තං උත්තරිං පඤ්හං ආපුච්ඡුං, සියා පනාවුසො...පෙ...සියා ආවුසො, යතො බො ආවුසො අරියසාවකො නාමරූපඤ්ච පජානාති නාමරූපසමුදයඤ්ච පජානාති නාමරූපනිරොධඤ්ච පජානාති නාමරූපනිරොධගාමිනිං පටිපදඤ්ච පජානාති, එත්තාවතාපි බො ආවුසො අරියසාවකො සම්මාදිට්ඨි හොති උජුගතාස්ස දිට්ඨි ධම්මෙ අවෙච්චප්පසාදෙන සමන්නාගතො ආගතො ඉමං සද්ධම්මන්ති. කතමං පනාවුසො නාමරූපං කතමො නාමරූපසමුදයො කතමො නාමරූපනිරොධො කතමා නාමරූපනිරොධගාමිනී පටිපදාති, වෙදනා සඤ්ඤා චෙතනා ඵස්සො මනසිකාරො ඉදං වුච්චතාවුසො[1] නාමං,

1 "වුච්චති" ස්‍යා.

චත්තාරි ච මහාභූතානි චතුන්නඤ්ච මහාභූතානං උපාදාය රූපං ඉදං වුච්චතාවුසො[1] රූපං, ඉති ඉදඤ්ච නාමං ඉදඤ්ච රූපං ඉදං වුච්චතාවුසො නාමරූපං, විඤ්ඤාණසමුදයා නාමරූපසමුදයො, විඤ්ඤාණනිරොධා නාමරූපනිරොධො,අයමෙව අරියො අට්ඨඞ්ගිකො මග්ගො නාමරූපනිරොධගාමිනී පටිපදා සෙය්‍යථීදං සම්මාදිට්ඨි–පෙ–සම්මාසමාධි. යතො ඛො ආවුසො අරියසාවකො එවං නාමරූපං පජානාති එවං නාමරූපසමුදයං පජානාති එවං නාමරූපනිරොධං පජානාති එවං නාමරූපනිරොධගාමිනිං පටිපදං පජානාති, සො සබ්බසො රාගානුසයං පහාය–පෙ–එත්තාවතාපි ඛො ආවුසො අරියසාවකො සම්මාදිට්ඨි හොති උජුගතාස්ස දිට්ඨි ධම්මෙ අවෙච්චප්පසාදෙන සමන්නාගතො ආගතො ඉමං සද්ධම්මන්ති–

සාධාවුසොති ඛො තෙ භික්ඛූ ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස භාසිතං අභිනන්දිත්වා අනුමොදිත්වා ආයස්මන්තං සාරිපුත්තං උත්තරිං පඤ්හං ආපුච්ඡුං, සියා පනාවුසො–පෙ–සියා ආවුසො, යතො ඛො ආවුසො අරියසාවකො විඤ්ඤාණඤ්ච පජානාති විඤ්ඤාණසමුදයඤ්ච පජානාති විඤ්ඤාණනිරොධඤ්ච පජානාති විඤ්ඤාණනිරොධගාමිනිං පටිපදඤ්ච පජානාති, එත්තාවතාපි ඛො ආවුසො අරියසාවකො සම්මාදිට්ඨි හොති උජුගතාස්ස දිට්ඨි ධම්මෙ අවෙච්චප්පසාදෙන සමන්නාගතො ආගතො ඉමං සද්ධම්මන්ති, කතමං පනාවුසො විඤ්ඤාණං කතමො විඤ්ඤාණසමුදයො කතමො විඤ්ඤාණනිරොධො කතමා විඤ්ඤාණනිරොධගාමිනී පටිපදාති, ඡයිමෙ ආවුසො විඤ්ඤාණකායා චක්ඛුවිඤ්ඤාණං සොතවිඤ්ඤාණං ඝානවිඤ්ඤාණං ජිව්හාවිඤ්ඤාණං කායවිඤ්ඤාණං මනොවිඤ්ඤාණං, සඞ්ඛාරසමුදයා විඤ්ඤාණසමුදයො, සඞ්ඛාරනිරොධා විඤ්ඤාණනිරොධො, අයමෙව අරියො අට්ඨඞ්ගිකො මග්ගො විඤ්ඤාණනිරොධගාමිනී පටිපදා සෙය්‍යථීදං සම්මාදිට්ඨි–පෙ–සම්මාසමාධි. යතො ඛො ආවුසො අරියසාවකො එවං විඤ්ඤාණං පජානාති එවං විඤ්ඤාණසමුදයං පජානාති එවං විඤ්ඤාණනිරොධං පජානාති එවං විඤ්ඤාණනිරොධගාමිනිං පටිපදං පජානාති,සො සබ්බසො රාගානුසයං පහාය–පෙ–එත්තාවතාපි ඛො ආවුසො අරියසාවකො සම්මාදිට්ඨි හොති උජුගතාස්ස දිට්ඨි ධම්මෙ අවෙච්චප්පසාදෙන සමන්නාගතො ආගතො ඉමං සද්ධම්මන්ති–

සාධාවුසොති ඛො තෙ භික්ඛූ ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස භාසිතං අභිනන්දිත්වා අනුමොදිත්වා ආයස්මන්තං සාරිපුත්තං උත්තරිං පඤ්හං ආපුච්ඡුං, සියා පනාවුසො–පෙ–සියා ආවුසො,

---

1 "වුච්චති" සං.

යතො ඛො ආවුසො අරිස්සාවකො සංඛාරෙ ච[1] පජානාති සංඛාරසමුදයඤ්ච පජානාති සංඛාරනිරොධඤ්ච පජානාති සංඛාරනිරොධගාමිනිං පටිපදඤ්ච පජානාති, එත්තාවතාපි ඛො ආවුසො අරියසාවකො සම්මාදිට්ඨි හොති උජුගතාස්ස දිට්ඨි ධම්මෙ අවෙච්චප්පසාදෙන සමන්නාගතො ආගතො ඉමං සද්ධම්මන්ති, කතමෙ පනාවුසො සංඛාරා[2] කතමො සංඛාරසමුදයො කතමො සංඛාරනිරොධො කතමා සංඛාරනිරොධගාමිනී පටිපදාති, තයොමෙ ආවුසො සංඛාරා කායසංඛාරො වචීසංඛාරො චිත්තසංඛාරො, අවිජ්ජාසමුදයා සංඛාරසමුදයො, අවිජ්ජානිරොධා සංඛාරනිරොධො, අයමෙව අරියො අට්ඨඞ්ගිකො මග්ගො සංඛාරනිරොධගාමිනී පටිපදා සෙය්‍යථීදං සම්මාදිට්ඨි—පෙ—සම්මාසමාධි. යතො ඛො ආවුසො අරියසාවකො එවං සංඛාරෙ[3] පජානාති එවං සංඛාරසමුදයං පජානාති එවං සංඛාරනිරොධං පජානාති එවං සංඛාරනිරොධගාමිනිං පටිපදං පජානාති, සො සබ්බසො රාගානුසයං පහාය පටිඝානුසයං පටිවිනොදෙත්වා අස්මීතිදිට්ඨිමානානුසයං සමූහනිත්වා අවිජ්ජං පහාය විජ්ජං උප්පාදෙත්වා දිට්ඨෙව ධම්මෙ දුක්ඛස්සන්තංකරො හොති, එත්තාවතාපි ඛො ආවුසො අරියසාවකො සම්මාදිට්ඨි හොති උජුගතාස්ස දිට්ඨි ධම්මෙ අවෙච්චප්පසාදෙන සමන්නාගතො ආගතො ඉමං සද්ධම්මන්ති—

සාධාවුසොති ඛො තෙ භික්ඛූ ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස භාසිතං අභිනන්දිත්වා අනුමොදිත්වා ආයස්මන්තං සාරිපුත්තං උත්තරිං පඤ්හං ආපුච්ඡුං, සියා පනාවුසො—පෙ—සියා ආවුසො, යතො ඛො ආවුසො අරියසාවකො අවිජ්ජඤ්ච පජානාති අවිජ්ජාසමුදයඤ්ච පජානාති අවිජ්ජානිරොධඤ්ච පජානාති අවිජ්ජානිරොධගාමිනිං පටිපදඤ්ච පජානාති, එත්තාවතාපි ඛො ආවුසො අරියසාවකො සම්මාදිට්ඨි හොති උජුගතාස්ස දිට්ඨි ධම්මෙ අවෙච්චප්පසාදෙන සමන්නාගතො ආගතො ඉමං සද්ධම්මන්ති, කතමා පනාවුසො අවිජ්ජා කතමො අවිජ්ජාසමුදයො කතමො අවිජ්ජානිරොධො කතමා අවිජ්ජානිරොධගාමිනී පටිපදාති, යං ඛො ආවුසො දුක්ඛෙ අඤ්ඤාණං[4] දුක්ඛසමුදයෙ අඤ්ඤාණං දුක්ඛනිරොධෙ අඤ්ඤාණං දුක්ඛනිරොධගාමිනියා පටිපදාය අඤ්ඤාණං අයං වුච්චතාවුසො අවිජ්ජා, ආසවසමුදයා අවිජ්ජාසමුදයො, ආසවනිරොධා අවිජ්ජානිරොධො, අයමෙව අරියො අට්ඨඞ්ගිකො මග්ගො අවිජ්ජානිරොධගාමිනී පටිපදා සෙය්‍යථීදං සම්මාදිට්ඨි—පෙ—සම්මා

1 "සංඛාරච" ස්‍යා. ම. 2 "කතමො—පෙ—සංඛාරො" ස්‍යා.
3 "සංඛාරං" ස්‍යා. ම. 4 "අඤ්ඤාණං" ස්‍යා.

සමාධි. යතො ඛො ආවුසො අරියසාවකො එවං අවිජ්ජං පජානාති. එවං අවිජ්ජාසමුදයං පජානාති, එවං අවිජ්ජානිරොධං පජානාති එවං අවිජ්ජානිරොධගාමිනිං පටිපදං පජානාති, සො සබ්බසො රාගානුසයං පහාය පටිඝානුසයං පටිවිනොදෙත්වා අස්මීතිදිට්ඨිමානානුසයං සමූහනිත්වා අවිජ්ජං පහාය විජ්ජං උප්පාදෙත්වා දිට්ඨෙව ධම්මෙ දුක්ඛස්සන්තංකරො හොති, එත්තාවතාපි ඛො ආවුසො අරියසාවකො සම්මාදිට්ඨි හොති උජුගතාස්ස දිට්ඨි ධම්මෙ අවෙච්චප්පසාදෙන සමන්නාගතො ආගතො ඉමං සද්ධම්මන්ති.

සාධාවුසොති ඛො තෙ භික්ඛූ ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස භාසිතං අභිනන්දිත්වා අනුමොදිත්වා ආයස්මන්තං සාරිපුත්තං උත්තරිං පඤ්හං ආපුච්ඡුං, සියා පනාවුසො අඤ්ඤොපි පරියායො යථා අරියසාවකො සම්මාදිට්ඨි හොති උජුගතාස්ස දිට්ඨි. ධම්මෙ අවෙච්චප්පසාදෙන සමන්නාගතො ආගතො ඉමං සද්ධම්මන්ති, සියා ආවුසො, යතො ඛො ආවුසො අරියසාවකො ආසවඤ්ච පජානාති ආසවසමුදයඤ්ච පජානාති ආසවනිරොධඤ්ච පජානාති ආසවනිරොධගාමිනිං පටිපදඤ්ච පජානාති, එත්තාවතාපි ඛො ආවුසො අරියසාවකො සම්මාදිට්ඨි හොති උජුගතාස්ස දිට්ඨි ධම්මෙ අවෙච්චප්පසාදෙන සමන්නාගතො ආගතො ඉමං සද්ධම්මන්ති, කතමො පනාවුසො ආසවො කතමො ආසවසමුදයො කතමො ආසවනිරොධො කතමා ආසවනිරොධගාමිනී පටිපදාති, තයොමෙ ආවුසො ආසවා කාමාසවො භවාසවො අවිජ්ජාසවො, අවිජ්ජාසමුදයා ආසවසමුදයො, අවිජ්ජානිරොධා ආසවනිරොධො, අයමෙව අරියො අට්ඨඞ්ගිකො මග්ගො ආසවනිරොධගාමිනී පටිපදා සෙය්‍යථීදං සම්මාදිට්ඨි සම්මාසඞ්කප්පො සම්මාවාචා සම්මාකම්මන්තො සම්මාආජීවො සම්මාවායාමො සම්මාසති සම්මාසමාධි. යතො ඛො ආවුසො අරියසාවකො එවං ආසවං පජානාති එවං ආසවසමුදයං පජානාති එවං ආසවනිරොධං පජානාති එවං ආසවනිරොධගාමිනිං පටිපදං පජානාති, සො සබ්බසො රාගානුසයං පහාය පටිඝානුසයං පටිවිනොදෙත්වා අස්මීතිදිට්ඨිමානානුසයං සමූහනිත්වා අවිජ්ජං පහාය විජ්ජං උප්පාදෙත්වා දිට්ඨෙව ධම්මෙ දුක්ඛස්සන්තංකරො හොති, එත්තාවතාපි ඛො ආවුසො අරියසාවකො සම්මාදිට්ඨි හොති උජුගතාස්ස දිට්ඨි ධම්මෙ අවෙච්චප්පසාදෙන සමන්නාගතො ආගතො ඉමං සද්ධම්මන්ති.

ඉදමවොච ආයස්මා සාරිපුත්තො, අත්තමනා තෙ භික්ඛූ ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස භාසිතං අභිනන්දුන්ති.

දුක්ඛං ජරාමරණං උපාදානං සළායතනං නාමරූපං
විඤ්ඤාණං ඡපදෙ කතමං පන්නාවුසොවදනකෙ.

ජාති තණ්හා ච වෙදනා අවිජ්ජාතො[1] චතුක්කමො[2]
යං චත්තාරපදෙ[3] කතමා පන්නාවුසොවදනකෙ.[4]

ආහාරො ච[5] භවො එසෙසා සඞ්ඛාරො ආසවපඤ්චමො
යං පඤ්චපදෙ[6] කතමො පන්නාවුසොවදනකෙ.[7]

කතමන්ති ඡබ්බිධං වුත්තං කතමාති චතුබ්බිධා
කතමො පඤ්චවිධො වුත්තො සබ්බසඞ්ඛානං[8] පඤ්චදස පදනි චාති.[9]

සම්මාදිට්ඨිසුත්තං නවමං.

10.

එවම්මෙසුතං, එකං සමයං භගවා කුරූසු විහරති කම්මාසස්ස දම්මං[10] නාම කුරූනං නිගමො ~~~ තත්‍ර ඛො භගවා භික්ඛූ ආමන්තෙසි භික්ඛවොති, භදන්තෙති තෙ භික්ඛූ භගවතො පච්චස්සොසුං, භගවා එතදවොච.

එකායනො අයං භික්ඛවෙ මග්ගො සත්තානං විසුද්ධියා සොකපරිද්දවානං සමතික්කමාය දුක්ඛදොමනස්සානං අත්ථඞ්ගමාය[11] ඤායස්ස අධිගමාය නිබ්බානස්ස සච්ඡිකිරියාය යදිදං චත්තාරො සතිපට්ඨානා, කතමෙ චත්තාරො, ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු කායෙ කායානුපස්සී විහරති ආතාපී සම්පජානො සතිමා විනෙය්‍ය ලොකෙ අභිජ්ඣාදොමනස්සං, වෙදනාසු වෙදනානුපස්සී විහරති ආතාපී සම්පජානො සතිමා විනෙය්‍ය ලොකෙ අභිජ්ඣාදොමනස්සං, චිත්තෙ චිත්තානුපස්සී විහරති ආතාපී සම්පජානො සතිමා විනෙය්‍ය ලොකෙ අභිජ්ඣාදොමනස්සං, ධම්මෙසු ධම්මානුපස්සී විහරති ආතාපී සම්පජානො සතිමා විනෙය්‍ය ලොකෙ අභිජ්ඣාදොමනස්සං ~~~

---

1 "අවිජ්ජාය" ස්‍යා. ම. 2 "චතුක්කකං" ස්‍යා. "චතුක්කනයො" ම.
3 "යා චත්තාරි පරෙ" ම-"පදෙ" ස්‍යා. සී. 4 "උපාදනකෙ" සී.
5 "ආහාරො" සී. 6 "යාව පඤ්චපරෙ" ම. "පදනං කෙවලං" ම.
7 "පදනං කි." ම. 8 "සබ්බසඞ්ඛාරානං" ස්‍යා. සී, 9 'සබ්බසං
10 "කම්මාසදම්මං" ස්‍යා. ම. එකසංඛාතං පච්චත්ථය පදනි චාති" ම.
11 "අත්ථගමාය" එ. සී.

කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු කායෙ කායානුපස්සී විහරති, ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අරඤ්ඤගතො වා රුක්ඛමූලගතො වා සුඤ්ඤාගාරගතො වා නිසීදති පල්ලඞ්කං ආභුජිත්වා උජුං කායං පණිධාය පරිමුඛං සතිං උපට්ඨපෙත්වා, සො සතොව අස්සසති, සතො පස්සසති, දීඝං වා අස්සසන්තො දීඝං අස්සසාමීති පජානාති, දීඝං වා පස්සසන්තො දීඝං පස්සසාමීති පජානාති, රස්සං වා අස්සසන්තො රස්සං අස්සසාමීති පජානාති, රස්සං වා පස්සසන්තො රස්සං පස්සසාමීති පජානාති, සබ්බකායපටිසංවෙදී අස්සසිස්සාමීති සික්ඛති, සබ්බකායපටිසංවෙදී පස්සසිස්සාමීති සික්ඛති, පස්සම්භයං කායසඞ්ඛාරං අස්සසිස්සාමීති සික්ඛති, පස්සම්භයං කායසඞ්ඛාරං පස්සසිස්සාමීති සික්ඛති, සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ දක්ඛො භමකාරො වා භමකාරන්තෙවාසී වා දීඝං වා අඤ්ඡන්තො දීඝං අඤ්ඡාමීති පජානාති, රස්සං වා අඤ්ඡන්තො රස්සං අඤ්ඡාමීති පජානාති, එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු දීඝං වා අස්සසන්තො දීඝං අස්සසාමීති පජානාති, ~පෙ~ පස්සම්භයං කායසඞ්ඛාරං පස්සසිස්සාමීති සික්ඛති, ඉති අජ්ඣත්තං වා කායෙ කායානුපස්සී විහරති, බහිද්ධා වා කායෙ කායානුපස්සී විහරති, අජ්ඣත්තබහිද්ධා වා කායෙ කායානුපස්සී විහරති, සමුදයධම්මානුපස්සී වා කායස්මිං විහරති, වයධම්මානුපස්සී වා කායස්මිං විහරති, සමුදයවයධම්මානුපස්සී වා කායස්මිං විහරති, අත්ථි කායොති වා පනස්ස සති පච්චුපට්ඨිතා හොති, යාවදෙව ඤාණමත්තාය පතිස්සතිමත්තාය, අනිස්සිතො ච විහරති, න ච කිඤ්චි ලොකෙ උපාදියති, එවම්පි ඛො[1] භික්ඛවෙ භික්ඛු කායෙ කායානුපස්සී විහරති — ආනාපානපබ්බං.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු ගච්ඡන්තො වා ගච්ඡාමීති පජානාති, ඨිතො වා ඨිතොම්හීති පජානාති, නිසින්නො වා නිසින්නොම්හීති පජානාති, සයානො වා සයානොම්හීති පජානාති, යථා යථා වා පනස්ස කායො පණිහිතො හොති තථා තථා නං පජානාති, ඉති අජ්ඣත්තං වා කායෙ කායානුපස්සී විහරති, බහිද්ධා වා කායෙ කායානුපස්සී විහරති, අජ්ඣත්තබහිද්ධා වා කායෙ කායානුපස්සී විහරති, සමුදයධම්මානුපස්සී වා කායස්මිං විහරති, වයධම්මානුපස්සී වා කායස්මිං විහරති, සමුදයවයධම්මානුපස්සී වා කායස්මිං විහරති, අත්ථි කායොති වා පනස්ස සති පච්චුපට්ඨිතා හොති, යාවදෙව ඤාණමත්තාය පතිස්සතිමත්තාය, අනිස්සිතො ච විහරති, න ච කිඤ්චි ලොකෙ උපාදියති, එවම්පි ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු කායෙ කායානුපස්සී විහරති — ඉරියාපථපබ්බං.

1 "එවම්පි" ස්‍යා.

පුන ච පරං භික්ඛවේ භික්ඛු අභික්කන්තෙ පටික්කන්තෙ සම්පජානකාරී හොති, ආලොකිතෙ විලොකිතෙ සම්පජානකාරී හොති, සම්මිඤ්ජිතෙ පසාරිතෙ සම්පජානකාරී හොති, සඞ්ඝාටිපත්තචීවරධාරණෙ සම්පජානකාරී හොති, අසිතෙ පීතෙ ඛායිතෙ සායිතෙ සම්පජානකාරී හොති, උච්චාරපස්සාවකම්මෙ සම්පජානකාරී හොති, ගතෙ ඨිතෙ නිසින්නෙ සුත්තෙ ජාගරිතෙ භාසිතෙ තුණ්හීභාවෙ සම්පජානකාරී හොති, ඉති අජ්ඣත්තං වා කායෙ කායානුපස්සී විහරති —පෙ— එවම්පි භික්ඛවෙ භික්ඛු කායෙ කායානුපස්සී විහරති — සම්පජඤ්ඤපබ්බං.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු ඉමමෙව කායං උද්ධං පාදතලා අධො කෙසමත්ථකා තචපරියන්තං පූරං නානප්පකාරස්ස අසුචිනො පච්චවෙක්ඛති අත්ථි ඉමස්මිං කායෙ කෙසා ලොමා නඛා දන්තා තචො මංසං නහාරු[1] අට්ඨි අට්ඨිමිඤ්ජා[2] වක්කං හදයං යකනං කිලොමකං පිහකං පප්ඵාසං අන්තං අන්තගුණං උදරියං කරීසං පිත්තං සෙම්හං පුබ්බො ලොහිතං සෙදො මෙදො අස්සු වසා ඛෙළො සිඞ්ඝාණිකා ලසිකා මුත්තන්ති, සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ උභතොමුඛා මූතොළී[3] පූරා නානාවිහිතස්ස ධඤ්ඤස්ස සෙය්‍යථීදං සාලීනං වීහීනං මුග්ගානං මාසානං තිලානං තණ්ඩුලානං, තමෙනං චක්ඛුමා පුරිසො මුඤ්චිත්වා පච්චවෙක්ඛෙය්‍ය ඉමෙ සාලී ඉමෙ වීහී ඉමෙ මුග්ගා ඉමෙ මාසා ඉමෙ තිලා ඉමෙ තණ්ඩුලාති, එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු ඉමමෙව කායං උද්ධං පාදතලා අධො කෙසමත්ථකා තචපරියන්තං පූරං නානප්පකාරස්ස අසුචිනො පච්චවෙක්ඛති අත්ථි ඉමස්මිං කායෙ කෙසා ලොමා නඛා දන්තා තචො මංසං නහාරු අට්ඨි අට්ඨිමිඤ්ජා වක්කං හදයං යකනං කිලොමකං පිහකං පප්ඵාසං අන්තං අන්තගුණං උදරියං කරීසං පිත්තං සෙම්හං පුබ්බො ලොහිතං සෙදො මෙදො අස්සු වසා ඛෙළො සිඞ්ඝාණිකා ලසිකා මුත්තන්ති, ඉති අජ්ඣත්තං වා කායෙ කායානුපස්සී විහරති —පෙ— එවම්පි භික්ඛවෙ භික්ඛු කායෙ කායානුපස්සී විහරති — පටික්කූලපබ්බං.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු ඉමමෙව කායං යථාඨිතං යථාපණිහිතං ධාතුසො පච්චවෙක්ඛති අත්ථි ඉමස්මිං කායෙ පඨවිධාතු ආපොධාතු තෙජොධාතු වායොධාතූති, සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ දක්ඛො ගොඝාතකො වා ගොඝාතකන්තෙවාසී වා ගාවිං වධිත්වා චාතුම්මහාපථෙ බිලසො පවිභජිත්වා[4] නිසින්නො අස්ස, එවමෙව

1 "නහාරූ" ස්‍යා. ම. 2 "අට්ඨිමිඤ්ජං" ස්‍යා. ම.
3 "පුටොළී" ම. 4 "විභජිත්වා" ස්‍යා. ම. "පටිවිභජිත්වා" සී.

ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු ඉමමෙව කායං යථාඨිතං යථාපණිහිතං ධාතුසො පච්චවෙක්ඛති අත්ථි ඉමස්මිං කායෙ පඨවිධාතු ආපොධාතු තෙජොධාතු වායොධාතූති, ඉති අජ්ඣත්තං වා කායෙ කායානුපස්සී විහරති—පෙ—එවම්පි භික්ඛවෙ භික්ඛු කායෙ කායානුපස්සී විහරති——ධාතුපබ්බං.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු සෙය්‍යථාපි පස්සෙය්‍ය සරීරං සිවථිකාය ඡඩ්ඩිතං එකාහමතං වා වීහමතං වා තීහමතං වා උද්ධුමාතකං විනිලකං විපුබ්බකජාතං, සො ඉමමෙව කායං උපසංහරති අයම්පි ඛො කායො එවංධම්මො එවංභාවී එවං[1] අනතීතොති, ඉති අජ්ඣත්තං වා කායෙ කායානුපස්සී විහරති—පෙ—එවම්පි භික්ඛවෙ භික්ඛු කායෙ කායානුපස්සී විහරති—

පුන ච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු සෙය්‍යථාපි පස්සෙය්‍ය සරීරං සිවථිකාය ඡඩ්ඩිතං කාකෙහි වා ඛජ්ජමානං කුලලෙහි වා ඛජ්ජමානං ගිජ්ඣෙහි වා ඛජ්ජමානං[2] සුපාණෙහි[3] * වා ඛජ්ජමානං සිගාලෙහි වා ඛජ්ජමානං විවිධෙහි වා පාණකජාතෙහි ඛජ්ජමානං, සො ඉමමෙව කායං උපසංහරති අයම්පි ඛො කායො එවංධම්මො එවංභාවී එවං අනතීතොති, ඉති අජ්ඣත්තං වා කායෙ කායානුපස්සී විහරති—පෙ—එවම්පි භික්ඛවෙ භික්ඛු කායෙ කායානුපස්සී විහරති—

පුන ච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු සෙය්‍යථාපි පස්සෙය්‍ය සරීරං සිවථිකාය ඡඩ්ඩිතං අට්ඨිකසඞ්ඛලිකං සමංසලොහිතං න්හාරුසම්බන්ධං, අට්ඨිකසඞ්ඛලිකං නිම්මංසලොහිතමක්ඛිතං න්හාරුසම්බන්ධං, අට්ඨිකසඞ්ඛලිකං අපගතමංසලොහිතං න්හාරුසම්බන්ධං, අට්ඨිකානි අපගතසම්බන්ධානි දිසාවිදිසාවික්ඛිත්තානි අඤ්ඤෙන හත්ථට්ඨිකං අඤ්ඤෙන පාදට්ඨිකං අඤ්ඤෙන ජඞ්ඝට්ඨිකං අඤ්ඤෙන ඌරුට්ඨිකං අඤ්ඤෙන කටට්ඨිකං[4] අඤ්ඤෙන පිට්ඨිකණ්ටකං අඤ්ඤෙන සීසකටාහං, සො ඉමමෙව කායං උපසංහරති අයම්පි ඛො කායො එවංධම්මො එවංභාවී එවං අනතීතොති, ඉති අජ්ඣත්තං වා කායෙ කායානුපස්සී විහරති—පෙ—එවම්පි භික්ඛවෙ භික්ඛු කායෙ කායානුපස්සී විහරති—

---

1 "එතං" එ. සී.

2 "කඞ්කෙහි වා ඛජ්ජමානං සුනඛෙහි වා ඛජ්ජමානං බ්‍යග්ඝෙහි වා ඛජ්ජමානං දීපීහි වා ඛජ්ජමානං." ම.

3 "සුවානෙහි" ස්‍යා. ම.   4 (ඉධ අපරානිපි බහූනි අට්ඨිකානි) ස්‍යා. ම.

* ඉතො පමමසතියසංවච්ඡරලිඛිතෙ ඊදිසෙ ඨානෙ "සුපණ්ණ" සද්දො දිස්සතෙ.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු සෙය්‍යථාපි පස්සෙය්‍ය සරීරං සීවථිකාය ඡඩ්ඩිතං අට්ඨිකානි සෙතානි සඞ්ඛවණ්ණූපනිභානි,[1] අට්ඨිකානි පුඤ්ජකිතානි තෙරොවස්සිකානි, අට්ඨිකානි පූතීනි චුණ්ණක ජාතානි, සො ඉමමෙව කායං උපසංහරති අයම්පි ඛො කායො එවංධම්මො එවංභාවී එවං අනතීතොති, ඉති අජ්ඣත්තං වා කායෙ කායානුපස්සී විහරති, බහිද්ධා වා කායෙ කායානුපස්සී විහරති, අජ්ඣත්තබහිද්ධා වා කායෙ කායානුපස්සී විහරති, සමුදය ධම්මානුපස්සී වා කායස්මිං විහරති, වයධම්මානුපස්සී වා කායස්මිං විහරති, සමුදයවයධම්මානුපස්සී වා කායස්මිං විහරති, අත්ථි කායොති වා පනස්ස සති පච්චුපට්ඨිතා හොති, යාවදෙව ඤාණ මත්තාය පතිස්සතිමත්තාය, අනිස්සිතො ච විහරති; න ච කිඤ්චි ලොකෙ උපාදියති, එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු කායෙ කායානුපස්සී විහරති—නවසීවථිකාපබ්බං. *

කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු වෙදනාසු වෙදනානුපස්සී විහරති, ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සුඛං වෙදනං වෙදියමානො සුඛං වෙදනං වෙදියාමීති පජානාති, දුක්ඛං වෙදනං වෙදියමානො දුක්ඛං වෙදනං වෙදියාමීති පජානාති, අදුක්ඛමසුඛං වෙදනං වෙදියමානො අදුක්ඛමසුඛං වෙදනං වෙදියාමීති පජානාති, සාමිසං වා සුඛං වෙදනං වෙදියමානො සාමිසං සුඛං වෙදනං වෙදියාමීති පජානාති, නිරාමිසං වා සුඛං වෙදනං වෙදියමානො නිරාමිසං සුඛං වෙදනං වෙදියාමීති පජානාති, සාමිසං වා දුක්ඛං වෙදනං වෙදියමානො සාමිසං දුක්ඛං වෙදනං වෙදියාමීති පජානාති, නිරාමිසං වා දුක්ඛං වෙදනං වෙදියමානො නිරාමිසං දුක්ඛං වෙදනං වෙදියාමීති පජානාති, සාමිසං වා අදුක්ඛමසුඛං වෙදනං වෙදියමානො සාමිසං අදුක්ඛමසුඛං වෙදනං වෙදියාමීති පජානාති, නිරාමිසං වා අදුක්ඛමසුඛං වෙදනං වෙදියමානො නිරාමිසං අදුක්ඛමසුඛං වෙදනං වෙදියාමීති පජානාති, ඉති අජ්ඣත්තං වා වෙදනාසු වෙදනානුපස්සී විහරති, බහිද්ධා වා වෙදනාසු වෙදනානුපස්සී විහරති, අජ්ඣත්තබහිද්ධා වා වෙදනාසු වෙදනානුපස්සී විහරති, සමුදයධම්මානුපස්සී වා වෙදනාසු විහරති, වයධම්මානුපස්සී වා වෙදනාසු විහරති, සමුදයවයධම්මානුපස්සී වා වෙදනාසු විහරති, අත්ථි වෙදනාති වා පනස්ස සති පච්චුපට්ඨිතා හොති, යාවදෙව ඤාණමත්තාය පතිස්සතිමත්තාය, අනිස්සිතො ච විහරති, න ච කිඤ්චි ලොකෙ උපාදියති, එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු වෙදනාසු වෙදනානුපස්සී විහරති—

1 "සඞ්ඛවණ්ණපටිභාගානි" ම.

* පබ්බනාමානි පනෙවං ස්‍යාමමරම්මපොත්ථකෙසුයෙව.

කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු චිත්තෙ චිත්තානුපස්සී විහරති, ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සරාගං වා චිත්තං සරාගං චිත්තන්ති පජානාති, වීතරාගං වා චිත්තං වීතරාගං චිත්තන්ති පජානාති, සදොසං වා චිත්තං සදොසං චිත්තන්ති පජානාති, වීතදොසං වා චිත්තං වීතදොසං චිත්තන්ති පජානාති, සමොහං වා චිත්තං සමොහං චිත්තන්ති පජානාති, වීතමොහං වා චිත්තං වීතමොහං චිත්තන්ති පජානාති, සඞ්ඛිත්තං වා චිත්තං සඞ්ඛිත්තං චිත්තන්ති පජානාති, වික්ඛිත්තං වා චිත්තං වික්ඛිත්තං චිත්තන්ති පජානාති, මහග්ගතං වා චිත්තං මහග්ගතං චිත්තන්ති පජානාති, අමහග්ගතං වා චිත්තං අමහග්ගතං චිත්තන්ති පජානාති, සඋත්තරං වා චිත්තං සඋත්තරං චිත්තන්ති පජානාති, අනුත්තරං වා චිත්තං අනුත්තරං චිත්තන්ති පජානාති, සමාහිතං වා චිත්තං සමාහිතං චිත්තන්ති පජානාති, අසමාහිතං වා චිත්තං අසමාහිතං චිත්තන්ති පජානාති, විමුත්තං වා චිත්තං විමුත්තං චිත්තන්ති පජානාති, අවිමුත්තං වා චිත්තං අවිමුත්තං චිත්තන්ති පජානාති, ඉති අජ්ඣත්තං වා චිත්තෙ චිත්තානුපස්සී විහරති, බහිද්ධා වා චිත්තෙ චිත්තානුපස්සී විහරති, අජ්ඣත්තබහිද්ධා වා චිත්තෙ චිත්තානුපස්සී විහරති, සමුදයධම්මානුපස්සී වා චිත්තස්මිං විහරති, වයධම්මානුපස්සී වා චිත්තස්මිං විහරති, සමුදයවයධම්මානුපස්සී වා චිත්තස්මිං විහරති, අත්ථි චිත්තන්ති වා පනස්ස සති පච්චුපට්ඨිතා හොති, යාවදෙව ඤාණමත්තාය පතිස්සතිමත්තාය, අනිස්සිතො ච විහරති, න ච කිඤ්චි ලොකෙ උපාදියති, එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු චිත්තෙ චිත්තානුපස්සී විහරති.

කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු ධම්මෙසු ධම්මානුපස්සී විහරති, ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු ධම්මෙසු ධම්මානුපස්සී විහරති පඤ්චසු නීවරණෙසු, කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු ධම්මෙසු ධම්මානුපස්සී විහරති පඤ්චසු නීවරණෙසු, ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සන්තං වා අජ්ඣත්තං කාමච්ඡන්දං අත්ථි මෙ අජ්ඣත්තං කාමච්ඡන්දොති පජානාති, අසන්තං වා අජ්ඣත්තං කාමච්ඡන්දං නත්ථි මෙ අජ්ඣත්තං කාමච්ඡන්දොති පජානාති, යථා ච අනුප්පන්නස්ස කාමච්ඡන්දස්ස උප්පාදො හොති තඤ්ච පජානාති, යථා ච උප්පන්නස්ස කාමච්ඡන්දස්ස පහානං හොති තඤ්ච පජානාති, යථා ච පහීනස්ස කාමච්ඡන්දස්ස ආයතිං අනුප්පාදො හොති තඤ්ච පජානාති,සන්තං වා අජ්ඣත්තං බ්‍යාපාදං අත්ථි මෙ අජ්ඣත්තං බ්‍යාපාදොති පජානාති, අසන්තං වා අජ්ඣත්තං බ්‍යාපාදං නත්ථි මෙ අජ්ඣත්තං බ්‍යාපාදොති පජානාති, යථා ච අනුප්පන්නස්ස බ්‍යාපාදස්ස උප්පාදො හොති තඤ්ච පජානාති, යථා ච උප්පන්නස්ස බ්‍යාපාදස්ස පහානං හොති තඤ්ච පජානාති, යථා ච පහීනස්ස බ්‍යාපාදස්ස ආයතිං අනුප්පාදො හොති තඤ්ච පජානාති, සන්තං වා අජ්ඣත්තං ථීනමිද්ධං අත්ථි මෙ අජ්ඣත්තං ථීනමිද්ධන්ති පජානාති, අසන්තං වා

අජ්ඣත්තං ථීනමිද්ධං නත්ථි මෙ අජ්ඣත්තං ථීනමිද්ධන්ති පජානාති, යථා ච අනුප්පන්නස්ස ථීනමිද්ධස්ස උප්පාදො හොති තඤ්ච පජානාති, යථා ච උප්පන්නස්ස ථීනමිද්ධස්ස පහානං හොති තඤ්ච පජානාති, යථා ච පහීනස්ස ථීනමිද්ධස්ස ආයතිං අනුප්පාදො හොති තඤ්ච පජානාති, සන්තං වා අජ්ඣත්තං උද්ධච්චකුක්කුච්චං අත්ථි මෙ අජ්ඣත්තං උද්ධච්චකුක්කුච්චන්ති පජානාති, අසන්තං වා අජ්ඣත්තං උද්ධච්චකුක්කුච්චං නත්ථි මෙ අජ්ඣත්තං උද්ධච්චකුක්කුච්චන්ති පජානාති, යථා ච අනුප්පන්නස්ස උද්ධච්චකුක්කුච්චස්ස උප්පාදො හොති තඤ්ච පජානාති, යථා ච උප්පන්නස්ස උද්ධච්චකුක්කුච්චස්ස පහානං හොති තඤ්ච පජානාති, යථා ච පහීනස්ස උද්ධච්චකුක්කුච්චස්ස ආයතිං අනුප්පාදො හොති තඤ්ච පජානාති, සන්තං වා අජ්ඣත්තං විචිකිච්ඡං අත්ථි මෙ අජ්ඣත්තං විචිකිච්ඡාති පජානාති, අසන්තං වා අජ්ඣත්තං විචිකිච්ඡං නත්ථි මෙ අජ්ඣත්තං විචිකිච්ඡාති පජානාති, යථා ච අනුප්පන්නාය විචිකිච්ඡාය උප්පාදො හොති තඤ්ච පජානාති, යථා ච උප්පන්නාය විචිකිච්ඡාය පහානං හොති තඤ්ච පජානාති, යථා ච පහීනාය විචිකිච්ඡාය ආයතිං අනුප්පාදො හොති තඤ්ච පජානාති, ඉති අජ්ඣත්තං වා ධම්මෙසු ධම්මානුපස්සී විහරති, බහිද්ධා වා ධම්මෙසු ධම්මානුපස්සී විහරති, අජ්ඣත්තබහිද්ධා වා ධම්මෙසු ධම්මානුපස්සී විහරති, සමුදයධම්මානුපස්සී වා ධම්මෙසු විහරති; වයධම්මානුපස්සී වා ධම්මෙසු විහරති, සමුදයවයධම්මානුපස්සී වා ධම්මෙසු විහරති, අත්ථි ධම්මාති වා පනස්ස සති පච්චුපට්ඨිතා හොති, යාවදෙව ඤාණමත්තාය පතිස්සතිමත්තාය, අනිස්සිතො ච විහරති, න ච කිඤ්චි ලොකෙ උපාදියති, එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු ධම්මෙසු ධම්මානුපස්සී විහරති පඤ්චසු නීවරණෙසු ~~~ නීවරණපබ්බං.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු ධම්මෙසු ධම්මානුපස්සී විහරති පඤ්චසුපාදානක්ඛන්ධෙසු,[1] කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු ධම්මෙසු ධම්මානුපස්සී විහරති පඤ්චසුපාදානක්ඛන්ධෙසු, ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු ඉති රූපං ඉති රූපස්ස සමුදයො ඉති රූපස්ස අත්ථගමො,[2] ඉති වෙදනා ඉති වෙදනාය සමුදයො ඉති වෙදනාය අත්ථගමො, ඉති සඤ්ඤා ඉති සඤ්ඤාය සමුදයො ඉති සඤ්ඤාය අත්ථගමො, ඉති සඞ්ඛාරා ඉති සඞ්ඛාරානං සමුදයො ඉති සඞ්ඛාරානං අත්ථගමො, ඉති විඤ්ඤාණං ඉති විඤ්ඤාණස්ස සමුදයො ඉති විඤ්ඤාණස්ස අත්ථගමොති, ඉති අජ්ඣත්තං වා ධම්මෙසු ධම්මානුපස්සී විහරති, බහිද්ධා වා ධම්මෙසු ධම්මානුපස්සී විහරති, අජ්ඣත්තබහිද්ධා වා ධම්මෙසු ධම්මානුපස්සී විහරති සමුදයධම්මානුපස්සී වා ධම්මෙසු විහරති,

1 "පඤ්චසු උපාදානක්ඛන්ධෙසු" ස්‍යා. ම. 2 "අත්ථඞ්ගමො" ස්‍යා. ම.

වයධම්මානුපස්සී වා ධම්මෙසු විහරති, සමුදයවයධම්මානුපස්සී වා ධම්මෙසු විහරති, අත්ථි ධම්මාති වා පනස්ස සති පච්චුපට්ඨිතා හොති, යාවදෙව ඤාණමත්තාය පතිස්සතිමත්තාය, අනිස්සිතො ච විහරති, න ච කිඤ්චි ලොකෙ උපාදියති, එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු ධම්මෙසු ධම්මානුපස්සී විහරති පඤ්චසුපාදානක්ඛන්ධෙසු—ඛන්ධපබ්බං.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු ධම්මෙසු ධම්මානුපස්සී විහරති ඡසු අජ්ඣත්තිකබාහිරෙසු ආයතනෙසු, කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු ධම්මෙසු ධම්මානුපස්සී විහරති ඡසු අජ්ඣත්තිකබාහිරෙසු ආයතනෙසු, ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු චක්ඛුඤ්ච පජානාති. රූපෙ ච පජානාති, යඤ්ච තදුභයං පටිච්ච උප්පජ්ජති සංයොජනං තඤ්ච පජානාති, යථා ච අනුප්පන්නස්ස සංයොජනස්ස උප්පාදො හොති තඤ්ච පජානාති, යථා ච උප්පන්නස්ස සංයොජනස්ස පහානං හොති තඤ්ච පජානාති, යථා ච පහීනස්ස සංයොජනස්ස ආයතිං අනුප්පාදො හොති තඤ්ච පජානාති, සොතඤ්ච පජානාති, සද්දෙ ච පජානාති—පෙ— ඝානඤ්ච පජානාති ගන්ධෙ ච පජානාති—ජිව්හඤ්ච පජානාති රසෙ ච පජානාති—කායඤ්ච පජානාති ඵොට්ඨබ්බෙ ච පජානාති—මනඤ්ච පජානාති ධම්මෙ ච පජානාති, යඤ්ච තදුභයං පටිච්ච උප්පජ්ජති සංයොජනං තඤ්ච පජානාති, යථා ච අනුප්පන්නස්ස සංයොජනස්ස උප්පාදො හොති තඤ්ච පජානාති, යථා ච උප්පන්නස්ස සංයොජනස්ස පහානං හොති තඤ්ච පජානාති, යථා ච පහීනස්ස සංයොජනස්ස ආයතිං අනුප්පාදො හොති තඤ්ච පජානාති, ඉති අජ්ඣත්තං වා ධම්මෙසු ධම්මානුපස්සී විහරති, බහිද්ධා වා ධම්මෙසු ධම්මානුපස්සී විහරති, අජ්ඣත්තබහිද්ධා වා ධම්මෙසු ධම්මානුපස්සී විහරති, සමුදය ධම්මානුපස්සී වා ධම්මෙසු විහරති, වයධම්මානුපස්සී වා ධම්මෙසු විහරති, සමුදයවයධම්මානුපස්සී වා ධම්මෙසු විහරති, අත්ථි ධම්මාති වා පනස්ස සති පච්චුපට්ඨිතා හොති, යාවදෙව ඤාණමත්තාය පතිස්සතිමත්තාය, අනිස්සිතො ච විහරති, න ච කිඤ්චි ලොකෙ උපාදියති, එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු ධම්මෙසු ධම්මානුපස්සී විහරති ඡසු අජ්ඣත්තිකබාහිරෙසු ආයතනෙසු—ආයතනපබ්බං.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු ධම්මෙසු ධම්මානුපස්සී විහරති සත්තසු බොජ්ඣඞ්ගෙසු, කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු ධම්මෙසු ධම්මානුපස්සී විහරති සත්තසු බොජ්ඣඞ්ගෙසු, ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සන්තං වා අජ්ඣත්තං සතිසම්බොජ්ඣඞ්ගං අත්ථි මෙ අජ්ඣත්තං සතිසම්බොජ්ඣඞ්ගොති පජානාති, අසන්තං වා අජ්ඣත්තං සතිසම්බොජ්ඣඞ්ගං නත්ථි මෙ අජ්ඣත්තං සතිසම්බොජ්ඣඞ්ගොති පජානාති, යථා ච අනුප්පන්නස්ස සතිසම්බොජ්ඣඞ්ගස්ස උප්පාදො හොති තඤ්ච පජානාති, යථා ච උප්පන්නස්ස සතිසම්බොජ්ඣඞ්ගස්ස භාවනාපාරිපූරී

හොති තච පජානාති, සනතං වා අජඣතතං ධමමවිචයසමෙබා
ජඣඞගං අතථි මෙ අජඣතතං ධමමවිචයසමෙබාජඣඞෙගාති පජා
නාති, අසනතං වා අජඣතතං ධමමවිචයසමෙබාජඣඞගං නතථි මෙ
අජඣතතං ධමමවිචයසමෙබාජඣඞෙගාති පජානාති, යථා ච අනු
පපනනසස ධමමවිචයසමෙබාජඣඞගසස උපපාදො හොති තච පජා
නාති, යථා ච උපපනනසස ධමමවිචයසමෙබාජඣඞගසස භාවනා
පාරිපූරී හොති තච පජානාති, සනතං වා අජඣතතං විරියසමෙබා
ජඣඞගං අතථි මෙ අජඣතතං විරියසමෙබාජඣඞෙගාති පජානාති,
අසනතං වා අජඣතතං විරියසමෙබාජඣඞගං නතථි මෙ අජඣතතං
විරියසමෙබාජඣඞෙගාති පජානාති, යථා ච අනුපපනනසස විරිය
සමෙබාජඣඞගසස උපපාදො හොති තච පජානාති, යථා ච උපප
නනසස විරියසමෙබාජඣඞගසස භාවනාපාරිපූරී හොති තච පජා
නාති, සනතං වා අජඣතතං පීතිසමෙබාජඣඞගං අතථි මෙ අජඣ
තතං පීතිසමෙබාජඣඞෙගාති පජානාති, අසනතං වා අජඣතතං
පීතිසමෙබාජඣඞගං නතථි මෙ අජඣතතං පීතිසමෙබාජඣඞෙගාති
පජානාති, යථා ච අනුපපනනසස පීතිසමෙබාජඣඞගසස උපපාදො
හොති තච පජානාති, යථා ච උපපනනසස පීතිසමෙබාජඣඞගසස
භාවනාපාරිපූරී හොති තච පජානාති, සනතං වා අජඣතතං
පසසඬිසමෙබාජඣඞගං අතථි මෙ අජඣතතං පසසඬිසමෙබාජඣ
ඞෙගාති පජානාති, අසනතං වා අජඣතතං පසසඬිසමෙබාජඣඞගං
නතථි මෙ අජඣතතං පසසඬිසමෙබාජඣඞෙගාති පජානාති, යථා ච
අනුපපනනසස පසසඬිසමෙබාජඣඞගසස උපපාදො හොති තච
පජානාති, යථා ච උපපනනසස පසසඬිසමෙබාජඣඞගසස භාවනා
පාරිපූරී හොති තච පජානාති, සනතං වා අජඣතතං සමාධි
සමෙබාජඣඞගං අතථි මෙ අජඣතතං සමාධිසමෙබාජඣඞෙගාති
පජානාති, අසනතං වා අජඣතතං සමාධිසමෙබාජඣඞගං නතථි මෙ
අජඣතතං සමාධිසමෙබාජඣඞෙගාති පජානාති, යථා ච අනුපපනන
සස සමාධිසමෙබාජඣඞගසස උපපාදො හොති තච පජානාති, යථා
ච උපපනනසස සමාධිසමෙබාජඣඞගසස භාවනාපාරිපූරී හොති
තච පජානාති, සනතං වා අජඣතතං උපෙකඛාසමෙබාජඣඞගං
අතථි මෙ අජඣතතං උපෙකඛාසමෙබාජඣඞෙගාති පජානාති, අස
නතං වා අජඣතතං උපෙකඛාසමෙබාජඣඞගං නතථි මෙ අජඣතතං
උපෙකඛාසමෙබාජඣඞෙගාති පජානාති, යථා ච අනුපපනනසස
උපෙකඛාසමෙබාජඣඞගසස උපපාදො හොති තච පජානාති, යථා
ච උපපනනසස උපෙකඛාසමෙබාජඣඞගසස භාවනාපාරිපූරී හොති
තච පජානාති, ඉති අජඣතතං වා ධමෙමසු ධමමානුපසසී විහරති,
බහිඬා වා ධමෙමසු ධමමානුපසසී විහරති, අජඣතතබහිඬා වා

ධම්මෙසු ධම්මානුපස්සී විහරති, සමුදයධම්මානුපස්සී වා ධම්මෙසු විහරති, වයධම්මානුපස්සී වා ධම්මෙසු විහරති, සමුදයවයධම්මානුපස්සී වා ධම්මෙසු විහරති, අත්ථි ධම්මාති වා පනස්ස සති පච්චුපට්ඨිතා හොති, යාවදෙව ඤාණමත්තාය පතිස්සතිමත්තාය, අනිස්සිතො ච විහරති, න ච කිඤ්චි ලොකෙ උපාදියති, එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු ධම්මෙසු ධම්මානුපස්සී විහරති සත්තසු බොජ්ඣඞ්ගෙසු. බොජ්ඣඞ්ගපබ්බං.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු ධම්මෙසු ධම්මානුපස්සී විහරති චතූසු අරියසච්චෙසු, කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු ධම්මෙසු ධම්මානුපස්සී විහරති චතූසු අරියසච්චෙසු, ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු ඉදං දුක්ඛන්ති යථාභූතං පජානාති, අයං දුක්ඛසමුදයොති යථාභූතං පජානාති, අයං දුක්ඛනිරොධොති යථාභූතං පජානාති, අයං දුක්ඛනිරොධගාමිනී පටිපදාති යථාභූතං පජානාති, ඉති අජ්ඣත්තං වා ධම්මෙසු ධම්මානුපස්සී විහරති, බහිද්ධා වා ධම්මෙසු ධම්මානුපස්සී විහරති, අජ්ඣත්තබහිද්ධා වා ධම්මෙසු ධම්මානුපස්සී විහරති, සමුදයධම්මානුපස්සී වා ධම්මෙසු විහරති, වයධම්මානුපස්සී වා ධම්මෙසු විහරති, සමුදයවයධම්මානුපස්සී වා ධම්මෙසු විහරති, අත්ථි ධම්මාති වා පනස්ස සති පච්චුපට්ඨිතා හොති, යාවදෙව ඤාණමත්තාය පතිස්සතිමත්තාය, අනිස්සිතො ච විහරති, න ච කිඤ්චි ලොකෙ උපාදියති, එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු ධම්මෙසු ධම්මානුපස්සී විහරති චතූසු අරියසච්චෙසු* සච්චපබ්බං.

යො හි කොචි භික්ඛවෙ ඉමෙ චත්තාරො සති පට්ඨානෙ එවං භාවෙය්‍ය සත්ත වස්සානි, තස්ස ද්වින්නං ඵලානං අඤ්ඤතරං ඵලං පාටිකඞ්ඛං දිට්ඨෙව ධම්මෙ අඤ්ඤා සති වා උපාදිසෙසෙ අනාගාමිතා, තිට්ඨන්තු භික්ඛවෙ සත්ත වස්සානි, යො හි කොචි භික්ඛවෙ ඉමෙ චත්තාරො සතිපට්ඨානෙ එවං භාවෙය්‍ය ඡබ්බස්සානි.පෙ. පඤ්ච වස්සානි, චත්තාරි වස්සානි, තීණි වස්සානි, ද්වෙ වස්සානි, එකං වස්සං, තිට්ඨතු භික්ඛවෙ එකං වස්සං, යො හි කොචි භික්ඛවෙ ඉමෙ චත්තාරො සතිපට්ඨානෙ එවං භාවෙය්‍ය සත්ත මාසානි, තස්ස ද්වින්නං ඵලානං අඤ්ඤතරං ඵලං පාටිකඞ්ඛං දිට්ඨෙව ධම්මෙ අඤ්ඤා සති වා උපාදිසෙසෙ අනාගාමිතා,* තිට්ඨන්තු භික්ඛවෙ සත්ත මාසානි, යො හි කොචි භික්ඛවෙ ඉමෙ චත්තාරො සති පට්ඨානෙ එවං භාවෙය්‍ය ඡ මාසානි, පඤ්ච මාසානි, චත්තාරි මාසානි, තීණි මාසානි, ද්වෙ මාසානි, මාසං, අඩ්ඪමාසං, තිට්ඨතු භික්ඛවෙ

* ඉධ ස්‍යාමම්‍රම්මපොත්ථකෙසු සච්චනිද්දෙසො විත්ථාරිතො.

අඩ්ඪමාසො, යො හි කොචි භික්ඛවෙ ඉමෙ චත්තාරො සතිපට්ඨානෙ එවං භාවෙය්‍ය සත්තාහං, තස්ස ද්වින්නං ඵලානං අඤ්ඤතරං ඵලං පාටිකඞ්ඛං දිට්ඨෙව ධම්මෙ අඤ්ඤා සති වා උපාදිසෙසෙ අනාගාමිතා, එකායනො අයං භික්ඛවෙ මග්ගො සත්තානං විසුද්ධියා සොකපරිද්දවානං සමතික්කමාය දුක්ඛදොමනස්සානං අත්ථඞ්ගමාය ඤායස්ස අධිගමාය නිබ්බානස්ස සච්ඡිකිරියාය යදිදං චත්තාරො සතිපට්ඨානාති ඉති යන්තං වුත්තං ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තන්ති.

ඉදමවොච භගවා, අත්තමනා තෙ භික්ඛූ භගවතො භාසිතං අභිනන්දුන්ති.

සතිපට්ඨානසුත්තං දසමං.

මූලපරියායවග්ගො පඨමො.

තස්ස වග්ගස්ස උද්දානං.

අජරං අමරං අමතාධිගමං ඵලමග්ගනිදස්සන දුක්ඛනුදං
සහිතත්ථමහාරගහස්සකරබහුතපීතිකරං ඵවතො සුණථ.

තළකාව සුපූරිත සම්පදථෙ භිවිධග්ගිපලෙපිතනිබ්බපනා
භවබ්‍යාධිපනොදනඔසධියො බ්‍රූව මජ්ඣිමසුත්තවරට්ඨපිතා.

මධුවිවමන්දරසා අමරානං බිඩ්ඩරතීජනනං සමරූනං
තා සුතවෙය්‍යකරට්ඨපිතාසුං සක්‍යසුතානමභිරමණත්ථා.

පඤ්ඤස තය්‍යාදි සතච දියඩ්ඪං වෙය්‍යකරාන දුවෙ අපරෙ ච
තෙසමුහං අනුපුබ්බ බ්‍රවිමි එකමනා තිසමෙථමුදග්ගා.

පභවාසවදූයදපුබ්බගමො අගතීගතිඅඞ්ගණසබ්භයසො
පියගාරවපණ්ඩරසලලිඛනො තථදිඝි සතිදසමො පඨමො*.

---

2. 1.

එවමෙම සුතං, එකං සමයං භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තත්‍ර ඛො භගවා භික්ඛූ ආමන්තෙසි භික්ඛවොති, භදන්තෙති තෙ භික්ඛූ භගවතො පච්චස්සොසුං. භගවා එතදවොච.

---

* ගාථායො පනෙතා පොත්ථකෙසු ස්‍යාමමරම්මසීහළෙසු ව්‍යාකුලා විසදිසා අපපාඨභූතාව දිස්සන්ති.

ඉධෙව භික්ඛවෙ සමණො ඉධ දුතියො සමණො ඉධ තතියො සමණො ඉධ චතුත්ථො සමණො සුඤ්ඤා පරප්පවාදා සමණෙහි අඤ්ඤෙහීති[1] එවමෙවං[2] භික්ඛවෙ සම්මා සීහනාදං නදථ, ඨානං ඛො පනෙතං භික්ඛවෙ විජ්ජති යං ඉධ අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා එවං වදෙය්‍යුං, කො පනායස්මන්තානං අස්සාසො කිං බලං යෙන තුම්හෙ ආයස්මන්තො[3] එවං වදෙථ ඉධෙව සමණො ඉධ දුතියො සමණො ඉධ තතියො සමණො ඉධ චතුත්ථො සමණො සුඤ්ඤා පරප්පවාදා සමණෙහි අඤ්ඤෙහීති, එවංවාදිනො භික්ඛවෙ අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා එවමස්සු වචනීයා, අත්ථි ඛො නො ආවුසො තෙන භගවතා ජානතා පස්සතා අරහතා සම්මාසම්බුද්ධෙන චත්තාරො ධම්මා අක්ඛාතා යෙ මයං අත්තනි සම්පස්සමානා එවං වදෙම ඉධෙව සමණො ඉධ දුතියො සමණො ඉධ තතියො සමණො ඉධ චතුත්ථො සමණො සුඤ්ඤා පරප්පවාදා සමණෙහි අඤ්ඤෙහීති, කතමෙ චත්තාරො, අත්ථි ඛො නො ආවුසො සත්ථරි පසාදො; අත්ථි ධම්මෙ පසාදො, අත්ථි සීලෙසු පරිපූරකාරිතා, සහධම්මිකා ඛො පන[4] පියා මනාපා ගහට්ඨා චෙව පබ්බජිතා ච, ඉමෙ ඛො නො ආවුසො තෙන භගවතා ජානතා පස්සතා අරහතා සම්මාසම්බුද්ධෙන චත්තාරො ධම්මා අක්ඛාතා යෙ මයං අත්තනි සම්පස්සමානා එවං වදෙම ඉධෙව සමණො ඉධ දුතියො සමණො ඉධ තතියො සමණො ඉධ චතුත්ථො සමණො සුඤ්ඤා පරප්පවාදා සමණෙහි අඤ්ඤෙහීති, ඨානං ඛො පනෙතං භික්ඛවෙ විජ්ජති යං අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා එවං වදෙය්‍යුං, අම්හාකම්පි ඛො ආවුසො අත්ථි සත්ථරි පසාදො යො අම්හාකං සත්ථා, අම්හාකම්පි අත්ථි ධම්මෙ පසාදො යො අම්හාකං ධම්මො, මයම්පි සීලෙසු පරිපූරකාරිනො යානි අම්හාකං සීලානි, අම්හාකම්පි සහධම්මිකා පියා මනාපා ගහට්ඨා චෙව පබ්බජිතා ච, ඉධ නො ආවුසො කො විසෙසො කො අධිප්පායොසො[5] කිං නානාකරණං යදිදං තුම්හාකඤ්චෙව අම්හාකඤ්චාති.

එවංවාදිනො භික්ඛවෙ අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා එවමස්සු වචනීයා කිම්පනාවුසො එකා නිට්ඨා උදාහු පුථූ නිට්ඨාති, සම්මා ව්‍යාකරමානා භික්ඛවෙ අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා එවං ව්‍යාකරෙය්‍යුං එකා හාවුසො නිට්ඨා න පුථූ නිට්ඨාති, සා පනාවුසො නිට්ඨා සරාගස්ස උදාහු විතරාගස්සාති, සම්මා ව්‍යාකරමානා භික්ඛවෙ අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා එවං ව්‍යාකරෙය්‍යුං විතරාගස්සාවුසො

1 "අඤ්ඤෙහීති" ස්‍යා. 2 "එවමෙව" ස්‍යා. "එවමෙතං" සී.
3 "ආයස්මන්තො අත්තනි සම්පස්සමානා" ස්‍යා.
4 'පනෙසො" සී. 5 "අධිප්පායො" ස්‍යා. ඵ-සී.

සා නිට්ඨා න සා නිට්ඨා සරාගස්සාති, සා පනාවුසො නිට්ඨා සදොසස්ස උදාහු වීතදොසස්සාති, සම්මා ව්‍යාකරමානා භික්ඛවෙ අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා එවං ව්‍යාකරෙය්‍යුං වීතදොසස්සාවුසො සා නිට්ඨා න සා නිට්ඨා සදොසස්සාති, සා පනාවුසො නිට්ඨා සමොහස්ස උදාහු වීතමොහස්සාති, සම්මා ව්‍යාකරමානා භික්ඛවෙ අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා එවං ව්‍යාකරෙය්‍යුං වීතමොහස්සාවුසො සා නිට්ඨා න සා නිට්ඨා සමොහස්සාති, සා පනාවුසො නිට්ඨා සතණ්හස්ස උදාහු වීතතණ්හස්සාති, සම්මා ව්‍යාකරමානා භික්ඛවෙ අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා එවං ව්‍යාකරෙය්‍යුං වීතතණ්හස්සාවුසො සා නිට්ඨා න සා නිට්ඨා සතණ්හස්සාති, සා පනාවුසො නිට්ඨා සඋපාදානස්ස උදාහු අනුපාදානස්සාති, සම්මා ව්‍යාකරමානා භික්ඛවෙ අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා එවං ව්‍යාකරෙය්‍යුං අනුපාදානස්සාවුසො සා නිට්ඨා න සා නිට්ඨා සඋපාදානස්සාති, සා පනාවුසො නිට්ඨා විද්දසුනො උදාහු අවිද්දසුනොති, සම්මා ව්‍යාකරමානා භික්ඛවෙ අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා එවං ව්‍යාකරෙය්‍යුං විද්දසුනො ආවුසො සා නිට්ඨා න සා නිට්ඨා අවිද්දසුනොති, සා පනාවුසො නිට්ඨා අනුරුද්ධපටිවිරුද්ධස්ස උදාහු අනනුරුද්ධඅප්පටිවිරුද්ධස්සාති, සම්මා ව්‍යාකරමානා භික්ඛවෙ අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා එවං ව්‍යාකරෙය්‍යුං අනනුරුද්ධඅප්පටිවිරුද්ධස්සාවුසො සා නිට්ඨා න සා නිට්ඨා අනුරුද්ධපටිවිරුද්ධස්සාති, සා පනාවුසො නිට්ඨා පපඤ්චාරාමස්ස පපඤ්චරතිනො උදාහු නිප්පපඤ්චාරාමස්ස නිප්පපඤ්චරතිනොති, සම්මා ව්‍යාකරමානා භික්ඛවෙ අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා එවං ව්‍යාකරෙය්‍යුං නිප්පපඤ්චාරාමස්සාවුසො සා නිට්ඨා නිප්පපඤ්චරතිනො න සා නිට්ඨා පපඤ්චාරාමස්ස පපඤ්චරතිනොති.

ද්වෙමා භික්ඛවෙ දිට්ඨියො භවදිට්ඨි ච විභවදිට්ඨි ච, යෙ හි කෙචි භික්ඛවෙ සමණා වා බ්‍රාහ්මණා වා භවදිට්ඨිං අල්ලීනා භවදිට්ඨිං උපගතා භවදිට්ඨිං අජ්ඣොසිතා විභවදිට්ඨියා තෙ පටිවිරුද්ධා, යෙ හි කෙචි භික්ඛවෙ සමණා වා බ්‍රාහ්මණා වා විභවදිට්ඨිං අල්ලීනා විභවදිට්ඨිං උපගතා විභවදිට්ඨිං අජ්ඣොසිතා භවදිට්ඨියා තෙ පටිවිරුද්ධා, යෙ හි කෙචි භික්ඛවෙ සමණා වා බ්‍රාහ්මණා වා ඉමාසං ද්වින්නං දිට්ඨීනං සමුදයඤ්ච අත්ථඞ්ගමඤ්ච[1] අස්සාදඤ්ච ආදීනවඤ්ච නිස්සරණඤ්ච යථාභූතං නප්පජානන්ති, තෙ සරාගා, තෙ සදොසා, තෙ සමොහා, තෙ සතණ්හා, තෙ සඋපාදානා, තෙ අවිද්දසුනො, තෙ අනුරුද්ධපටිවිරුද්ධා, තෙ පපඤ්චාරාමා පපඤ්චරතිනො, තෙ න පරිමුච්චන්ති ජාතියා ජරාමරණෙන[2] සොකෙහි පරිදෙවෙහි දුක්ඛෙහි දොමනස්සෙහි

1 "අත්ථඞ්ගමඤ්ච" ස්‍යා. ම. 2 "ජරාය මරණෙන" ම.

උපායාසෙහි,[1] න පරිමුච්චන්ති දුක්ඛස්මාති වදාමි, යෙ ච ඛො කෙචි භික්ඛවෙ සමණා වා[2] බ්‍රාහ්මණා වා ඉමාසං චතුන්නං දිට්ඨීනං සමුදයඤ්ච අත්ථඞ්ගමඤ්ච අස්සාදඤ්ච ආදීනවඤ්ච නිස්සරණඤ්ච යථාභූතං පජානන්ති, තෙ වීතරාගා, තෙ වීතදොසා, තෙ වීතමොහා, තෙ වීතතණ්හා, තෙ අනුපාදානා, තෙ විද්දසුනො, තෙ අනනුරුද්ධඅප්පටිවිරුද්ධා, තෙ නිප්පපඤ්චාරාමා නිප්පපඤ්චරතිනො, තෙ පරිමුච්චන්ති ජාතියා ජරාමරණෙන සොකෙහි පරිදෙවෙහි දුක්ඛෙහි දොමනස්සෙහි උපායාසෙහි, පරිමුච්චන්ති දුක්ඛස්මාති වදාමි.

චත්තාරිමානි භික්ඛවෙ උපාදානානි, කතමානි චත්තාරි, කාමූපාදානං දිට්ඨුපාදානං සීලබ්බතුපාදානං අත්තවාදුපාදානං. සන්ති භික්ඛවෙ එකෙ සමණබ්‍රාහ්මණා සබ්බුපාදානපරිඤ්ඤාවාදා පටිජානමානා, තෙ න සම්මා සබ්බුපාදානපරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති, කාමූපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති, න දිට්ඨුපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති, න සීලබ්බතුපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති, න අත්තවාදුපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති, තං කිස්ස හෙතු, ඉමානි හි තෙ භොන්තො සමණබ්‍රාහ්මණා තීණි ඨානානි යථාභූතං නප්පජානන්ති, තස්මා තෙ භොන්තො සමණබ්‍රාහ්මණා සබ්බුපාදානපරිඤ්ඤාවාදා පටිජානමානා, තෙ න සම්මා සබ්බුපාදානපරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති, කාමූපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති, න දිට්ඨුපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති, න සීලබ්බතුපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති, න අත්තවාදුපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති.

සන්ති භික්ඛවෙ එකෙ සමණබ්‍රාහ්මණා සබ්බුපාදානපරිඤ්ඤාවාදා පටිජානමානා, තෙ න සම්මා සබ්බුපාදානපරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති, කාමූපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති, දිට්ඨුපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති, න සීලබ්බතුපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති, න අත්තවාදුපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති, තං කිස්ස හෙතු, ඉමානි හි තෙ භොන්තො සමණබ්‍රාහ්මණා ද්වෙ ඨානානි යථාභූතං නප්පජානන්ති, තස්මා තෙ භොන්තො සමණබ්‍රාහ්මණා සබ්බුපාදානපරිඤ්ඤාවාදා පටිජානමානා තෙ න සම්මා සබ්බුපාදානපරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති කාමූපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති, දිට්ඨුපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති, න සීලබ්බතුපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති, න අත්තවාදුපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති.

1 "සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සුපායාසෙහි" සයා.

2 "යෙහි කෙචි සමණා වා" සයා.

සන්ති භික්ඛවෙ එකෙ සමණබ්‍රාහ්මණා සබ්බුපාදානපරිඤ්ඤාවාදා පටිජානමානා, තෙ න සම්මා සබ්බුපාදානපරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති, කාමුපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති, දිට්ඨුපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති, සීලබ්බතුපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති, න අත්තවාදුපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති, තං කිස්ස හෙතු, ඉමං හි තෙ භොන්තො සමණබ්‍රාහ්මණා එකං ඨානං යථාභූතං නප්පජානන්ති, තස්මා තෙ භොන්තො සමණබ්‍රාහ්මණා සබ්බුපාදානපරිඤ්ඤාවාදා පටිජානමානා, තෙ න සම්මා සබ්බුපාදානපරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති, කාමුපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති, දිට්ඨුපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති, සීලබ්බතුපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති, න අත්තවාදුපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති. එවරූපෙ ඛො භික්ඛවෙ ධම්මවිනයෙ යො සත්ථරි පසාදො සො න සම්මග්ගතො අක්ඛායති, යො ධම්මෙ පසාදො සො න සම්මග්ගතො අක්ඛායති, යා සීලෙසු පරිපූරකාරිතා සා න සම්මග්ගතා අක්ඛායති, යා සහධම්මිකෙසු පියමනාපතා සා න සම්මග්ගතා අක්ඛායති, තං කිස්ස හෙතු, එවං හෙතං භික්ඛවෙ හොති යථා තං දුරක්ඛාතෙ ධම්මවිනයෙ දුප්පවෙදිතෙ අනිය්‍යානිකෙ අනුපසමසංවත්තනිකෙ අසම්මාසම්බුද්ධප්පවෙදිතෙ.

තථාගතො ච ඛො භික්ඛවෙ අරහං සම්මාසම්බුද්ධො සබ්බුපාදානපරිඤ්ඤාවාදො පටිජානමානො සම්මා සබ්බුපාදානපරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙති, කාමුපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙති, දිට්ඨුපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙති, සීලබ්බතුපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙති, අත්තවාදුපාදානස්ස පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙති. එවරූපෙ ඛො භික්ඛවෙ ධම්මවිනයෙ යො සත්ථරි පසාදො සො සම්මග්ගතො අක්ඛායති, යො ධම්මෙ පසාදො සො සම්මග්ගතො අක්ඛායති, යා සීලෙසු පරිපූරකාරිතා සා සම්මග්ගතා අක්ඛායති, යා සහධම්මිකෙසු පියමනාපතා සා සම්මග්ගතා අක්ඛායති, තං කිස්ස හෙතු, එවං හෙතං භික්ඛවෙ හොති යථා තං ස්වාක්ඛාතෙ ධම්මවිනයෙ සුප්පවෙදිතෙ නිය්‍යානිකෙ උපසමසංවත්තනිකෙ[1] සම්මාසම්බුද්ධප්පවෙදිතෙ.

ඉමෙ ච භික්ඛවෙ චත්තාරො උපාදානා කින්නිදානා කිංසමුදයා කිංජාතිකා කිම්පභවා, ඉමෙ චත්තාරො උපාදානා තණ්හානිදානා තණ්හාසමුදයා තණ්හාජාතිකා තණ්හාපභවා, තණ්හා චායං භික්ඛවෙ කින්නිදානා කිංසමුදයා කිංජාතිකා කිම්පභවා, තණ්හා වෙදනානිදානා වෙදනාසමුදයා වෙදනාජාතිකා වෙදනා

1 "වූපසමසංවත්තනිකෙ" ස්‍යා.

පභවා, වෙදනා චායං භික්ඛවෙ කින්නිදානා කිංසමුදයා කිංජාතිකා කිම්පභවා, වෙදනා ඵස්සනිදානා ඵස්සසමුදයා ඵස්සජාතිකා ඵස්සපභවා, ඵස්සො චායං භික්ඛවෙ කින්නිදානො කිංසමුදයො කිංජාතිකො කිම්පභවො, ඵස්සො සළායතනනිදානො සළායතනසමුදයො සළායතනජාතිකො සළායතනපභවො, සළායතනඤ්චිදං භික්ඛවෙ කින්නිදානං කිංසමුදයං කිංජාතිකං කිම්පභවං, සළායතනං නාමරූපනිදානං නාමරූපසමුදයං නාමරූපජාතිකං නාමරූපපභවං, නාමරූපඤ්චිදං භික්ඛවෙ කින්නිදානං කිංසමුදයං කිංජාතිකං කිම්පභවං, නාමරූපං විඤ්ඤාණනිදානං විඤ්ඤාණසමුදයං විඤ්ඤාණජාතිකං විඤ්ඤාණපභවං, විඤ්ඤාණඤ්චිදං භික්ඛවෙ කින්නිදානං කිංසමුදයං කිංජාතිකං කිම්පභවං, විඤ්ඤාණං සඞ්ඛාරනිදානං සඞ්ඛාරසමුදයං සඞ්ඛාරජාතිකං සඞ්ඛාරපභවං, සඞ්ඛාරා චිමෙ භික්ඛවෙ කින්නිදානා කිංසමුදයා කිංජාතිකා කිම්පභවා, සඞ්ඛාරා අවිජ්ජානිදානා අවිජ්ජාසමුදයා අවිජ්ජාජාතිකා අවිජ්ජාපභවා, යතො ච ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛුනො අවිජ්ජා පහීනා හොති විජ්ජා උප්පන්නා, සො අවිජ්ජා විරාගා විජ්ජුප්පාදා නෙව කාමුපාදානං උපාදියති, න දිට්ඨුපාදානං උපාදියති, න සීලබ්බතුපාදානං උපාදියති, න අත්තවාදුපාදානං උපාදියති, අනුපාදියං න පරිතස්සති, අපරිතස්සං පච්චත්තංයෙව[1] පරිනිබ්බායති, ඛීණා ජාති වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං කතං කරණීයං නාපරං ඉත්ථත්තායාති පජානාතීති.

ඉදමවොච භගවා, අත්තමනා තෙ භික්ඛූ භගවතො භාසිතං අභිනන්දුන්ති.

චූළසීහනාදසුත්තං පඨමං.

2.

එවමෙමසුතං, එකං සමයං භගවා වෙසාලියං විහරති බහි නගරෙ අවරපුරෙ[2] වනසණ්ඩෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන සුනක්ඛත්තො ලිච්ඡවිපුත්තො අචිරපක්කන්තො හොති ඉමස්මා ධම්මවිනයා, සො වෙසාලියං පරිසතිං[3] එවංවාචං භාසති, නත්ථි සමණස්ස ගොතමස්ස උත්තරි මනුස්සධම්මා අලමරියඤාණදස්සනවිසෙසො, තක්කපරියාහතං සමණො ගොතමො ධම්මං දෙසෙති වීමංසානුචරිතං සයම්පටිභානං, යස්ස ච ඛ්වාස්ස අත්ථාය ධම්මො දෙසිතො සො නිය්‍යාති තක්කරස්ස සම්මා දුක්ඛක්ඛයායාති, අථ

---

1 "පච්චත්තඤ්ඤෙව" ස්‍යා. ම. 2 "අපරපුරෙ" ස්‍යා. ම.
3 "පරිසති" ස්‍යා. ම.

ඛො ආයස්මා සාරිපුත්තො පුබ්බණ්හසමයං නිවාසෙත්වා පත්තචීවරං ආදාය[1] වෙසාලියං[2] පිණ්ඩාය පාවිසි, අස්සොසි ඛො ආයස්මා සාරිපුත්තො සුනක්ඛත්තස්ස ලිච්ඡවිපුත්තස්ස වෙසාලියං පරිසතිං එවංවාචං භාසමානස්ස, නත්ථි සමණස්ස ගොතමස්ස උත්තරි මනුස්සධම්මා අලමරියඤාණදස්සනවිසෙසො තක්කපරියාහතං සමණො ගොතමො ධම්මං දෙසෙති වීමංසානුචරිතං සයම්පටිභානං යස්ස ච ඛ්වාස්ස අත්ථාය ධම්මො දෙසිතො සො නිය්‍යාති තක්කරස්ස සම්මා දුක්ඛක්ඛයායාති, අථ ඛො ආයස්මා සාරිපුත්තො වෙසාලියං පිණ්ඩාය චරිත්වා පච්ඡාභත්තං පිණ්ඩපාතපටික්කන්තො යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි, එකමන්තං නිසින්නො ඛො ආයස්මා සාරිපුත්තො භගවන්තං එතදවොච. සුනක්ඛත්තො භන්තෙ ලිච්ඡවිපුත්තො අචිරපක්කන්තො ඉමස්මා ධම්මවිනයා, සො වෙසාලියං පරිසතිං එවංවාචං භාසති, නත්ථි සමණස්ස ගොතමස්ස උත්තරි මනුස්සධම්මා අලමරියඤාණදස්සනවිසෙසො තක්කපරියාහතං සමණො ගොතමො ධම්මං දෙසෙති වීමංසානුචරිතං සයම්පටිභානං යස්ස ච ඛ්වාස්ස අත්ථාය ධම්මො දෙසිතො සො නිය්‍යාති තක්කරස්ස සම්මා දුක්ඛක්ඛයායාති. කොධනො[3] සාරිපුත්ත සුනක්ඛත්තො මොඝපුරිසො, කොධා ච පනස්ස එසා වාචා භාසිතා, අවණ්ණං භාසිස්සාමීති සො සාරිපුත්ත සුනක්ඛත්තො මොඝපුරිසො වණ්ණංයෙව තථාගතස්ස භාසති, වණ්ණො හෙසො සාරිපුත්ත තථාගතස්ස යො එවං වදෙය්‍ය යස්ස ච ඛ්වාස්ස අත්ථාය ධම්මො දෙසිතො සො නිය්‍යාති තක්කරස්ස සම්මා දුක්ඛක්ඛයායාති. අයම්පි හි නාම සාරිපුත්ත සුනක්ඛත්තස්ස මොඝපුරිසස්ස මයි ධම්මන්වයො න භවිස්සති ඉතිපි සො භගවා අරහං සම්මාසම්බුද්ධො විජ්ජාචරණසම්පන්නො සුගතො ලොකවිදූ අනුත්තරො පුරිසදම්මසාරථි සත්ථා දෙවමනුස්සානං බුද්ධො භගවාති. අයම්පි හි නාම සාරිපුත්ත සුනක්ඛත්තස්ස මොඝපුරිසස්ස මයි ධම්මන්වයො න භවිස්සති ඉතිපි සො භගවා අනෙක විහිතං ඉද්ධිවිධං පච්චනුභොති, එකොපි හුත්වා බහුධා හොති, බහුධාපි හුත්වා එකො හොති, ආවිභාවං, තිරොභාවං, තිරොකුඩ්ඩං, තිරොපාකාරං, තිරොපබ්බතං, අසජ්ජමානො ගච්ඡති සෙය්‍යථාපි ආකාසෙ, පථවියම්පි[4] උම්මුජ්ජනිමුජ්ජං[5] කරොති සෙය්‍යථාපි උදකෙ, උදකෙපි අභිජ්ජමානෙ[6]

1 "පත්තචීවරමාදාය" ස්‍යා. ම. 2 "වෙසාලිං" ස්‍යා.
3 "කොධනො ඛො" ස්‍යා. "කොධනො හෙසො" ම.
4 "පථවියාපි" ස්‍යා. ම. 5 "නිමුජ්ජං" ස්‍යා. ම.
6 "අභෙජ්ජමානො" සී. "අභෙජ්ජමානෙ" ස්‍යා.

ගච්ඡති සෙය්‍යථාපි පඨවියං, ආකාසෙපි පල්ලඞ්කෙන කමති සෙය්‍යථාපි පක්ඛිසකුණො, ඉමෙපි චන්දිමසූරියෙ එවංමහිද්ධිකෙ එවංමහානුභාවෙ පාණිනා පරිමසති පරිමජ්ජති, යාව බ්‍රහ්මලොකාපි කායෙන වසං වත්තෙතීති. අයම්පි හි නාම සාරිපුත්ත සුනක්ඛත්තස්ස මොඝපුරිසස්ස මයි ධම්මන්වයො න භවිස්සති ඉතිපි සො භගවා දිබ්බාය සොතධාතුයා විසුද්ධාය අතික්කන්තමානුසිකාය උභො සද්දෙ සුණාති දිබ්බෙ ච මානුසෙ ච යෙ දූරෙ සන්තිකෙ චාති. අයම්පි හි නාම සාරිපුත්ත සුනක්ඛත්තස්ස මොඝපුරිසස්ස මයි ධම්මන්වයො න භවිස්සති ඉතිපි සො භගවා පරසත්තානං පරපුග්ගලානං චෙතසා චෙතො පරිච්ච පජානාති, සරාගං වා චිත්තං සරාගං චිත්තන්ති පජානාති, විතරාගං වා චිත්තං විතරාගං චිත්තන්ති පජානාති.—පෙ.—සඞ්ඛිත්තං වා චිත්තං සඞ්ඛිත්තං චිත්තන්ති පජානාති, වික්ඛිත්තං වා චිත්තං වික්ඛිත්තං චිත්තන්ති පජානාති, මහග්ගතං වා චිත්තං මහග්ගතං චිත්තන්ති පජානාති, අමහග්ගතං වා චිත්තං අමහග්ගතං චිත්තන්ති පජානාති, සඋත්තරං වා චිත්තං සඋත්තරං චිත්තන්ති පජානාති, අනුත්තරං වා චිත්තං අනුත්තරං චිත්තන්ති පජානාති, සමාහිතං වා චිත්තං සමාහිතං චිත්තන්ති පජානාති, අසමාහිතං වා චිත්තං අසමාහිතං චිත්තන්ති පජානාති, විමුත්තං වා චිත්තං විමුත්තං චිත්තන්ති පජානාති, අවිමුත්තං වා චිත්තං අවිමුත්තං චිත්තන්ති පජානාති.—

දස ඛො පනිමානි සාරිපුත්ත තථාගතස්ස තථාගතබලානි යෙහි බලෙහි සමන්නාගතො තථාගතො ආසභං ඨානං පටිජානාති පරිසාසු සීහනාදං නදති බ්‍රහ්මචක්කං පවත්තෙති, කතමානි දස, ඉධ සාරිපුත්ත තථාගතො ඨානඤ්ච ඨානතො අට්ඨානඤ්ච අට්ඨානතො යථාභූතං පජානාති, යම්පි සාරිපුත්ත තථාගතො ඨානඤ්ච ඨානතො අට්ඨානඤ්ච අට්ඨානතො යථාභූතං පජානාති, ඉදම්පි සාරිපුත්ත තථාගතස්ස තථාගතබලං හොති යං බලං ආගම්ම තථාගතො ආසභං ඨානං පටිජානාති පරිසාසු සීහනාදං නදති බ්‍රහ්මචක්කං පවත්තෙති.—

පුන ච'පරං සාරිපුත්ත තථාගතො අතීතානාගතපච්චුප්පන්නානං කම්මසමාදානානං ඨානසො හෙතුසො විපාකං යථාභූතං පජානාති, යම්පි සාරිපුත්ත තථාගතො අතීතානාගතපච්චුප්පන්නානං කම්මසමාදානානං ඨානසො හෙතුසො විපාකං යථාභූතං පජානාති, ඉදම්පි සාරිපුත්ත තථාගතස්ස තථාගතබලං හොති යං බලං ආගම්ම තථාගතො ආසභං ඨානං පටිජානාති පරිසාසු සීහනාදං නදති බ්‍රහ්මචක්කං පවත්තෙති.—

පුන ච 'පරං සාරිපුත්ත තථාගතො සබ්බත්ථගාමිනිං පටිපදං යථාභූතං පජානාති; යම්පි සාරිපුත්ත තථාගතො සබ්බත්ථගාමිනිං පටිපදං යථාභූතං පජානාති; ඉදම්පි සාරිපුත්ත තථාගතස්ස තථාගතබලං හොති යං බලං ආගම්ම තථාගතො ආසභං ඨානං පටිජානාති පරිසාසු සීහනාදං නදති බ්‍රහ්මචක්කං පවත්තෙති.

පුන ච 'පරං සාරිපුත්ත තථාගතො අනෙකධාතුනානාධාතු ලොකං යථාභූතං පජානාති; යම්පි සාරිපුත්ත තථාගතො අනෙකධාතුනානාධාතුලොකං යථාභූතං පජානාති; ඉදම්පි සාරිපුත්ත තථාගතස්ස තථාගතබලං හොති යං බලං ආගම්ම තථාගතො ආසභං ඨානං පටිජානාති පරිසාසු සීහනාදං නදති බ්‍රහ්මචක්කං පවත්තෙති.

පුන ච 'පරං සාරිපුත්ත තථාගතො සත්තානං නානාධිමුත්තිකතං යථාභූතං පජානාති; යම්පි සාරිපුත්ත තථාගතො සත්තානං නානාධිමුත්තිකතං යථාභූතං පජානාති; ඉදම්පි සාරිපුත්ත තථාගතස්ස තථාගතබලං හොති යං බලං ආගම්ම තථාගතො ආසභං ඨානං පටිජානාති පරිසාසු සීහනාදං නදති බ්‍රහ්මචක්කං පවත්තෙති.

පුන ච 'පරං සාරිපුත්ත තථාගතො පරසත්තානං පරපුග්ගලානං ඉන්ද්‍රියපරොපරියත්තං යථාභූතං පජානාති; යම්පි සාරිපුත්ත තථාගතො පරසත්තානං පරපුග්ගලානං ඉන්ද්‍රියපරොපරියත්තං යථාභූතං පජානාති; ඉදම්පි සාරිපුත්ත තථාගතස්ස තථාගතබලං හොති යං බලං ආගම්ම තථාගතො ආසභං ඨානං පටිජානාති පරිසාසු සීහනාදං නදති බ්‍රහ්මචක්කං පවත්තෙති.

පුන ච 'පරං සාරිපුත්ත තථාගතො ඣානවිමොක්ඛසමාධිසමාපත්තීනං සඞ්කිලෙසං වොදානං වුට්ඨානං යථාභූතං පජානාති; යම්පි සාරිපුත්ත තථාගතො ඣානවිමොක්ඛසමාධිසමාපත්තීනං සඞ්කිලෙසං වොදානං වුට්ඨානං යථාභූතං පජානාති; ඉදම්පි සාරිපුත්ත තථාගතස්ස තථාගතබලං හොති යං බලං ආගම්ම තථාගතො ආසභං ඨානං පටිජානාති පරිසාසු සීහනාදං නදති බ්‍රහ්මචක්කං පවත්තෙති.

පුන ච 'පරං සාරිපුත්ත තථාගතො අනෙකවිහිතං පුබ්බෙනිවාසං අනුස්සරති; සෙය්‍යථීදං, එකම්පි ජාතිං ද්වෙපි ජාතියො තිස්සොපි ජාතියො චතස්සොපි ජාතියො පඤ්චපි ජාතියො දසපි ජාතියො වීසතිම්පි[1] ජාතියො තිංසම්පි ජාතියො චත්තාරීසම්පි[2]

1 "වීසම්පි" ස්‍යා. ම. 2 "චත්තාලීසම්පි" ස්‍යා. ම.

ජාතියො පඤ්ඤාසම්පි ජාතියො ජාතිසතම්පි ජාතිසහස්සම්පි ජාති සතසහස්සම්පි අනෙකෙපි සංවට්ටකප්පෙ අනෙකෙපි විවට්ට කප්පෙ අනෙකෙපි සංවට්ටවිවට්ටකප්පෙ අමුත්‍රාසිං එවන්නාමො එවංගොත්තො එවංවණ්ණො එවමාහාරො එවංසුඛදුක්ඛපටිසං වෙදී එවමායුපරියන්තො; සො තතො චුතො අමුත්‍ර උපපාදිං; තත්‍රාපාසිං එවන්නාමො එවංගොත්තො එවංවණ්ණො එවමා හාරො එවංසුඛදුක්ඛපටිසංවෙදී එවමායුපරියන්තො; සො තතො චුතො ඉධූපපන්නොති; ඉති සාකාරං ස උද්දෙසං අනෙකවිහිතං පුබ්බෙනිවාසං අනුස්සරති; යම්පි සාරිපුත්ත තථාගතො අනෙක විහිතං පුබ්බෙනිවාසං අනුස්සරති; සෙය්‍යථීදං, එකම්පි ජාතිං වෙපි ජාතියො...පෙ...ඉති සාකාරං සඋද්දෙසං අනෙකවිහිතං පුබ්බෙනිවාසං අනුස්සරති; ඉදම්පි සාරිපුත්ත තථාගතස්ස තථා ගතබලං හොති යං බලං ආගම්ම තථාගතො ආසභං ඨානං පටි ජානාති පරිසාසු සීහනාදං නදති බ්‍රහ්මචක්කං පවත්තෙති...

පුන ච 'පරං සාරිපුත්ත තථාගතො දිබ්බෙන චක්ඛුනා විසු ද්ධෙන අතික්කන්තමානුසකෙන සත්තෙ පස්සති චවමානෙ උප පජ්ජමානෙ හීනෙ පණීතෙ සුවණ්ණෙ දුබ්බණ්ණෙ සුගතෙ දුග්ගතෙ; යථාකම්මූපගෙ සත්තෙ පජානාති; ඉමෙ වත භොන්තො සත්තා කායදුච්චරිතෙන සමන්නාගතා වචීදුච්චරිතෙන සමන්නා ගතා මනොදුච්චරිතෙන සමන්නාගතා අරියානං උපවාදකා මිච්ඡාදිට්ඨිකා මිච්ඡාදිට්ඨිකම්මසමාදානා; තෙ කායස්ස භෙදා පරම්ම රණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපන්නා; ඉමෙ වා පන භොන්තො සත්තා කායසුචරිතෙන සමන්නාගතා වචීසුචරිතෙන සමන්නාගතා මනොසුචරිතෙන සමන්නාගතා අරියානං අනුප වාදකා සම්මාදිට්ඨිකා සම්මාදිට්ඨිකම්මසමාදානා; තෙ කායස්ස භෙදා පරම්මරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපන්නාති; ඉති දිබ්බෙන චක්ඛුනා විසුද්ධෙන අතික්කන්තමානුසකෙන සත්තෙ පස්සති චවමානෙ උපපජ්ජමානෙ හීනෙ පණීතෙ සුවණ්ණෙ දුබ්බණ්ණෙ සුගතෙ දුග්ගතෙ; යථාකම්මූපගෙ සත්තෙ පජානාති; යම්පි සාරි පුත්ත තථාගතො...පෙ...ඉදම්පි සාරිපුත්ත තථාගතස්ස තථාගත බලං හොති යං බලං ආගම්ම තථාගතො ආසභං ඨානං පටිජා නාති පරිසාසු සීහනාදං නදති බ්‍රහ්මචක්කං පවත්තෙති...

පුන ච 'පරං සාරිපුත්ත තථාගතො ආසවානං ඛයා අනාසවං චෙතොවිමුත්තිං පඤ්ඤාවිමුත්තිං දිට්ඨෙව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරති; යම්පි සාරිපුත්ත තථාගතො ආසවානං ඛයා අනාසවං චෙතොවිමුත්තිං පඤ්ඤාවිමුත්තිං දිට්ඨෙව

ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරති; ඉදම්පි සාරිපුත්ත තථාගතස්ස තථාගතබලං හොති යං බලං ආගම්ම තථාගතො ආසභං ඨානං පටිජානාති පරිසාසු සීහනාදං නදති බ්‍රහ්මචක්කං පවත්තෙති; ඉමානි ඛො සාරිපුත්ත දස තථාගතස්ස තථාගතබලානි යෙහි බලෙහි සමන්නාගතො තථාගතො ආසභං ඨානං පටිජානාති පරිසාසු සීහනාදං නදති බ්‍රහ්මචක්කං පවත්තෙති.

යො ඛො මං සාරිපුත්ත එවං ජානන්තං එවං පස්සන්තං එවං වදෙය්‍ය; නත්ථි සමණස්ස ගොතමස්ස උත්තරි මනුස්සධම්මා අලමරියඤාණදස්සනවිසෙසො තක්කපරියාහතං සමණො ගොතමො ධම්මං දෙසෙති වීමංසානුචරිතං සයම්පටිභානන්ති; තං සාරිපුත්ත වාචං අප්පහාය තං චිත්තං අප්පහාය තං දිට්ඨිං අප්පටිනිස්සජ්ජිත්වා[1] යථාභතං නික්ඛිත්තො එවං නිරයෙ; සෙය්‍යථාපි සාරිපුත්ත භික්ඛු සීලසම්පන්නො සමාධිසම්පන්නො පඤ්ඤාසම්පන්නො දිට්ඨෙව ධම්මෙ අඤ්ඤං ආරාධෙය්‍ය; එවං සම්පදමිදං සාරිපුත්ත වදාමි තං වාචං අප්පහාය තං චිත්තං අප්පහාය තං දිට්ඨිං අප්පටිනිස්සජ්ජිත්වා යථාභතං නික්ඛිත්තො එවං නිරයෙ.

චත්තාරිමානි සාරිපුත්ත තථාගතස්ස වෙසාරජ්ජානි යෙහි වෙසාරජ්ජෙහි සමන්නාගතො තථාගතො ආසභං ඨානං පටිජානාති පරිසාසු සීහනාදං නදති බ්‍රහ්මචක්කං පවත්තෙති; කතමානි චත්තාරි; සම්මාසම්බුද්ධස්ස තෙ පටිජානතො ඉමෙ ධම්මා අනභිසම්බුද්ධාති; තත්‍ර වත මං සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා දෙවො වා මාරො වා බ්‍රහ්මා වා කොචි වා ලොකස්මිං සහධම්මෙන පටිචොදෙස්සතීති නිමිත්තමෙතං සාරිපුත්ත න සමනුපස්සාමි; එතම්පහං[2] සාරිපුත්ත නිමිත්තං අසමනුපස්සන්තො ඛෙමප්පත්තො අභයප්පත්තො වෙසාරජ්ජප්පත්තො විහරාමි. ඛීණාසවස්ස තෙ පටිජානතො ඉමෙ ආසවා අපරික්ඛීණාති; තත්‍ර වත මං සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා දෙවො වා මාරො වා බ්‍රහ්මා වා කොචි වා ලොකස්මිං සහධම්මෙන පටිචොදෙස්සතීති නිමිත්තමෙතං සාරිපුත්ත න සමනුපස්සාමි; එතම්පහං සාරිපුත්ත නිමිත්තං අසමනුපස්සන්තො ඛෙමප්පත්තො අභයප්පත්තො වෙසාරජ්ජප්පත්තො විහරාමි. යෙ ඛො පන තෙ අන්තරායිකා ධම්මා වුත්තා තෙ පටිසෙවතො නාලං අන්තරායායාති; තත්‍ර වත මං සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා දෙවො වා මාරො වා බ්‍රහ්මා වා කොචි වා ලොකස්මිං සහධම්මෙන පටි

1 අප්පටිනිස්සජ්ජෙත්වා-ස්‍යා. 2 එතමහං-ස්‍යා. ම

චොදෙසසතීති නිමිතතමෙතං සාරිපුතත න සමනුපසසාමි;
එතමපහං සාරිපුතත නිමිතතං අසමනුපසසනෙතා ඛෙමපපතෙතා
අභයපපතෙතා වෙසාරජජපපතෙතා විහරාමි. යසස ඛො පන තෙ
අතථාය ධමෙමා දෙසිතො සො න නියයාති තකකරසස සමමා
දුකඛකඛයායාති; තත්‍ර වත මං සමණො වා බ්‍රාහමණො වා දෙවො
වා මාරො වා බ්‍රහමා වා කොචි වා ලොකසමිං සහධමෙමන පටිචො
දෙසසතීති නිමිතතමෙතං සාරිපුතත න සමනුපසසාමි; එතමපහං
සාරිපුතත නිමිතතං අසමනුපසසනෙතා ඛෙමපපතෙතා අභයපප
තෙතා වෙසාරජජපපතෙතා විහරාමි. ඉමානි ඛො සාරිපුතත
චතතාරි තථාගතසස වෙසාරජජානි යෙහි වෙසාරජෙජහි සමනනා
ගතො තථාගතො ආසභං ඨානං පටිජානාති පරිසාසු සීහනාදං
නදති බ්‍රහමචකකං පවතෙතති....

යො ඛො මං සාරිපුතත එවං ජානනතං එවං පසසනතං එවං
වදෙයය; නතථි සමණසස ගොතමසස උතතරි මනුසසධමමා අල
මරියඤාණදසසනවිසෙසො තකකපරියාහතං සමණො ගොතමො
ධමමං දෙසෙති වීමංසානුචරිතං සයමපටිභානනති; තං සාරිපුතත
වාචං අපපහාය තං චිතතං අපපහාය තං දිටඨිං අපපටිනිසසජජිතවා
යථාභතං නිකඛිතතො එවං නිරයෙ; සෙයයථාපි සාරිපුතත භිකඛු
සීලසමපනෙනා සමාධිසමපනෙනා පඤඤාසමපනෙනා දිටෙඨව
ධමෙම අඤඤං ආරාධෙයය; එවං සමපදමිදං සාරිපුතත වදාමි තං
වාචං අපපහාය තං චිතතං අපපහාය තං දිටඨිං අපපටිනිසසජජිතවා
යථාභතං නිකඛිතතො එවං නිරයෙ....

අටඨ ඛො ඉමා සාරිපුතත පරිසා; කතමා අටඨ, ඛතතියපරිසා
බ්‍රාහමණපරිසා ගහපතිපරිසා සමණපරිසා චාතුමමහාරාජිකපරිසා
තාවතිංසපරිසා මාරපරිසා බ්‍රහමපරිසා; ඉමා ඛො සාරිපුතත අටඨ
පරිසා; ඉමෙහි ඛො සාරිපුතත චතූහි වෙසාරජෙජහි සමනනා
ගතො තථාගතො ඉමා අටඨ පරිසා උපසඞකමති අජෙඣාගාහති;
අභිජානාමි ඛො පනාහං සාරිපුතත අනෙකසතං ඛතතියපරිසං
උපසඞකමිතා; තත්‍රාපි[1] මයා සනනිසිනනපුබබඤචෙව සලලපිතපුබබඤච
සාකචඡා ච සමාපජජිතපුබබා; තත්‍ර වත මං භයං වා සාරජජං වා
ඔකකමිසසතීති[2] නිමිතතමෙතං සාරිපුතත න සමනුපසසාමි;
එතමපහං සාරිපුතත නිමිතතං අසමනුපසසනෙතා ඛෙමපපතෙතා
අභයපපතෙතා වෙසාරජජපපතෙතා විහරාමි. අභිජානාමි ඛො
පනාහං සාරිපුතත අනෙකසතං බ්‍රාහමණපරිසං....පෙ....ගහපති

1 තත්‍රාපි-සයා. 2 වොකකමිසසතීති-සයා.

පරිසං ෴ සමණපරිසං ෴ චාතුම්මහාරාජිකපරිසං ෴ තාවතිංසපරිසං ෴ මාරපරිසං ෴ බ්‍රහ්මපරිසං උපසඞ්කමිතා; තත්‍රපි මයා සන්නිසින්නපුබ්බඤ්චෙව සල්ලපිතපුබ්බඤ්ච සාකච්ඡා ච සමාපජ්ජිතපුබ්බා; තත්‍ර වත මං භයං වා සාරජ්ජං වා ඔක්කමිස්සතීති නිමිත්තමෙතං සාරිපුත්ත න සමනුපස්සාමි; එතම්පහං සාරිපුත්ත නිමිත්තං අසමනුපස්සන්තො ඛෙමප්පත්තො අභයප්පත්තො වෙසාරජ්ජප්පත්තො විහරාමි ෴

යො ඛො මං සාරිපුත්ත එවං ජානන්තං එවං පස්සන්තං එවං වදෙය්‍ය; නත්ථි සමණස්ස ගොතමස්ස උත්තරි මනුස්සධම්මා අලමරියඤාණදස්සනවිසෙසො තක්කපරියාහතං සමණො ගොතමො ධම්මං දෙසෙති විමංසානුචරිතං සයම්පටිභානන්ති; තං සාරිපුත්ත වාචං අප්පහාය තං චිත්තං අප්පහාය තං දිට්ඨිං අප්පටිනිස්සජ්ජිත්වා යථාභතං නික්ඛිත්තො එවං නිරයෙ; සෙය්‍යථාපි සාරිපුත්ත භික්ඛු සීලසම්පන්නො සමාධිසම්පන්නො පඤ්ඤාසම්පන්නො දිට්ඨෙව ධම්මෙ අඤ්ඤං ආරාධෙය්‍ය; එවං සම්පදමිදං සාරිපුත්ත වදාමි තං වාචං අප්පහාය තං චිත්තං අප්පහාය තං දිට්ඨිං අප්පටිනිස්සජ්ජිත්වා යථාභතං නික්ඛිත්තො එවං නිරයෙ ෴

චතස්සො ඛො ඉමා සාරිපුත්ත යොනියො; කතමා චතස්සො, අණ්ඩජා යොනි ජලාබුජා යොනි සංසෙදජා යොනි ඔපපාතිකා යොනි; කතමා ච සාරිපුත්ත අණ්ඩජා යොනි, යෙ ඛො තෙ සාරිපුත්ත සත්තා අණ්ඩකොසං අභිනිබ්භිජ්ජ ජායන්ති අයං වුච්චති සාරිපුත්ත අණ්ඩජා යොනි; කතමා ච සාරිපුත්ත ජලාබුජා යොනි, යෙ ඛො තෙ සාරිපුත්ත සත්තා වත්ථිකොසං අභිනිබ්භිජ්ජ ජායන්ති අයං වුච්චති සාරිපුත්ත ජලාබුජා යොනි; කතමා ච සාරිපුත්ත සංසෙදජා යොනි, යෙ ඛො තෙ සාරිපුත්ත සත්තා පූතිමච්ඡෙ වා ජායන්ති පූතිකුණපෙ වා පූතිකුම්මාසෙ වා චන්දනිකාය වා ඔළිගල්ලෙ වා ජායන්ති අයං වුච්චති සාරිපුත්ත සංසෙදජා යොනි; කතමා ච සාරිපුත්ත ඔපපාතිකා යොනි, දෙවා නෙරයිකා එකච්චෙ ච මනුස්සා එකච්චෙ ච විනිපාතිකා අයං වුච්චති සාරිපුත්ත ඔපපාතිකා යොනි; ඉමා ඛො සාරිපුත්ත චතස්සො යොනියො ෴

යො ඛො මං සාරිපුත්ත එවං ජානන්තං එවං පස්සන්තං එවං වදෙය්‍ය; නත්ථි සමණස්ස ගොතමස්ස උත්තරි මනුස්සධම්මා අලමරියඤාණදස්සනවිසෙසො තක්කපරියාහතං සමණො ගොතමො ධම්මං දෙසෙති වීමංසානුචරිතං සයම්පටිභානන්ති; තං සාරිපුත්ත වාචං අප්පහාය තං චිත්තං අප්පහාය තං දිට්ඨිං අප්පටිනිස්සජ්ජිත්වා යථාභතං නික්ඛිත්තො එවං නිරයෙ; සෙය්‍යථාපි සාරිපුත්ත භික්ඛු

සීලසම්පන්නො සමාධිසම්පන්නො පඤ්ඤාසම්පන්නො දිට්ඨෙව ධම්මෙ අඤ්ඤං ආරාධෙය්‍ය; එවංසම්පදමිදං සාරිපුත්ත වදාමි තං වාචං අප්පහාය තං චිත්තං අප්පහාය තං දිට්ඨිං අප්පටිනිස්සජ්ජිත්වා යථාභතං නික්ඛිත්තො එවං නිරයෙ ......

පඤ්ච ඛො ඉමා සාරිපුත්ත ගතියො; කතමා පඤ්ච, නිරයො තිරච්ඡානයොනි පෙත්තිවිසයො මනුස්සා දෙවා; නිරයඤ්චාහං සාරිපුත්ත පජානාමි නිරයගාමිඤ්ච මග්ගං නිරයගාමිනිඤ්ච පටිපදං; යථා පටිපන්නො ච කායස්ස භෙදා පරම්මරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජති තඤ්ච පජානාමි; තිරච්ඡානයොනිඤ්චාහං සාරිපුත්ත පජානාමි තිරච්ඡානයොනිගාමිඤ්ච[1] මග්ගං තිරච්ඡානයොනිගාමිනිඤ්ච පටිපදං; යථා පටිපන්නො ච කායස්ස භෙදා පරම්මරණා තිරච්ඡානයොනිං උපපජ්ජති තඤ්ච පජානාමි; පෙත්තිවිසයඤ්චාහං සාරිපුත්ත පජානාමි පෙත්තිවිසයගාමිඤ්ච මග්ගං පෙත්තිවිසයගාමිනිඤ්ච පටිපදං; යථා පටිපන්නො ච කායස්ස භෙදා පරම්මරණා පෙත්තිවිසයං උපපජ්ජති තඤ්ච පජානාමි; මනුස්සෙ චාහං සාරිපුත්ත පජානාමි මනුස්සලොකගාමිඤ්ච මග්ගං මනුස්සලොකගාමිනිඤ්ච පටිපදං; යථා පටිපන්නො ච කායස්ස භෙදා පරම්මරණා මනුස්සෙසු උපපජ්ජති තඤ්ච පජානාමි; දෙවෙ චාහං සාරිපුත්ත පජානාමි දෙවලොකගාමිඤ්ච මග්ගං දෙවලොකගාමිනිඤ්ච පටිපදං; යථා පටිපන්නො ච කායස්ස භෙදා පරම්මරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති තඤ්ච පජානාමි; නිබ්බානඤ්චාහං සාරිපුත්ත පජානාමි නිබ්බානගාමිඤ්ච මග්ගං නිබ්බානගාමිනිඤ්ච පටිපදං; යථා පටිපන්නො ච ආසවානං ඛයා අනාසවං චෙතොවිමුත්තිං පඤ්ඤාවිමුත්තිං දිට්ඨෙව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරති තඤ්ච පජානාමි ......

ඉධාහං සාරිපුත්ත එකච්චං පුග්ගලං එවං චෙතසා චෙතො පරිච්ච පජානාමි; තථායං පුග්ගලො පටිපන්නො තථා ච ඉරියති තඤ්ච මග්ගං සමාරූළ්හො යථා කායස්ස භෙදා පරම්මරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජිස්සතීති; තමෙනං පස්සාමි අපරෙන සමයෙන දිබ්බෙන චක්ඛුනා විසුද්ධෙන අතික්කන්තමානුසකෙන කායස්ස භෙදා පරම්මරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපන්නං එකන්තදුක්ඛා තිප්පා කටුකා වෙදනා වෙදියමානං; සෙය්‍යථාපි සාරිපුත්ත අඞ්ගාරකාසු සාධිකපොරිසා පූරඞ්ගාරානං[2] වීතච්චිකානං වීතධූමානං; අථ පුරිසො ආගච්ඡෙය්‍ය ඝම්මාභිතත්තො ඝම්මපරෙතො කිලන්තො තසිතො පිපාසිතො එකායනෙන මග්ගෙන තමෙව අඞ්ගාරකාසුං පණිධාය; තමෙනං චක්ඛුමා

1 ගාමිනිඤ්ච-ස්‍යා. ම. සී. 2 පූරා අඞ්ගාරානං-ස්‍යා. ම.

පුරිසො දිස්වා එවං වදෙය්‍ය තථායං භවං පුරිසො පටිපන්නො තථා ච ඉරියති තච මග්ගං සමාරූළ්හො යථා ඉමංයෙව අඞ්ගාරකාසුං ආගමිස්සතීති; තමෙනං පස්සෙය්‍ය අපරෙන සමයෙන තස්සා අඞ්ගාරකාසුයා පතිතං එකන්තදුක්ඛා තිප්පා කටුකා වෙදනා වෙදියමානං; එවමෙව ඛො අහං සාරිපුත්ත ඉධෙකච්චං පුග්ගලං එවං චෙතසා චෙතො පරිච්ච පජානාමි; තථායං පුග්ගලො පටිපන්නො තථා ච ඉරියති තච මග්ගං සමාරූළ්හො යථා කායස්ස භෙදා පරම්මරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජිස්සතීති; තමෙනං පස්සාමි අපරෙන සමයෙන දිබ්බෙන චක්ඛුනා විසුද්ධෙන අතික්කන්තමානුසකෙන කායස්ස භෙදා පරම්මරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපන්නං එකන්තදුක්ඛා තිප්පා කටුකා වෙදනා වෙදියමානං.

ඉධ පනාහං සාරිපුත්ත එකච්චං පුග්ගලං එවං චෙතසා චෙතො පරිච්ච පජානාමි; තථායං පුග්ගලො පටිපන්නො තථා ච ඉරියති තච මග්ගං සමාරූළ්හො යථා කායස්ස භෙදා පරම්මරණා තිරච්ඡානයොනිං උපපජ්ජිස්සතීති; තමෙනං පස්සාමි අපරෙන සමයෙන දිබ්බෙන චක්ඛුනා විසුද්ධෙන අතික්කන්තමානුසකෙන කායස්ස භෙදා පරම්මරණා තිරච්ඡානයොනිං උපපන්නං දුක්ඛා තිප්පා කටුකා වෙදනා වෙදියමානං; සෙය්‍යථාපි සාරිපුත්ත ගූථකූපො සාධිකපොරිසො පූරො ගූථස්ස; අථ පුරිසො ආගච්ඡෙය්‍ය ඝම්මාභිතත්තො ඝම්මපරෙතො කිලන්තො තසිතො පිපාසිතො එකායනෙන මග්ගෙන තමෙව ගූථකූපං පණිධාය; තමෙනං චක්ඛුමා පුරිසො දිස්වා එවං වදෙය්‍ය; තථායං භවං පුරිසො පටිපන්නො තථා ච ඉරියති තච මග්ගං සමාරූළ්හො යථා ඉමංයෙව ගූථකූපං ආගමිස්සතීති; තමෙනං පස්සෙය්‍ය අපරෙන සමයෙන තස්මිං ගූථකූපෙ පතිතං දුක්ඛා තිප්පා කටුකා වෙදනා වෙදියමානං; එවමෙව ඛො අහං සාරිපුත්ත ඉධෙකච්චං පුග්ගලං එවං චෙතසා චෙතො පරිච්ච පජානාමි තථායං පුග්ගලො පටිපන්නො තථා ච ඉරියති තච මග්ගං සමාරූළ්හො යථා කායස්ස භෙදා පරම්මරණා තිරච්ඡානයොනිං උපපජ්ජිස්සතීති; තමෙනං පස්සාමි අපරෙන සමයෙන දිබ්බෙන චක්ඛුනා විසුද්ධෙන අතික්කන්තමානුසකෙන කායස්ස භෙදා පරම්මරණා තිරච්ඡානයොනිං උපපන්නං දුක්ඛා තිප්පා කටුකා වෙදනා වෙදියමානං.

ඉධ පනාහං සාරිපුත්ත එකච්චං පුග්ගලං එවං චෙතසා චෙතො පරිච්ච පජානාමි; තථායං පුග්ගලො පටිපන්නො තථා ච ඉරියති තච මග්ගං සමාරූළ්හො යථා කායස්ස භෙදා පරම්මරණා

පෙත්තිවිසයං[1] උපපජ්ජිස්සතීති; තමෙනං පස්සාමි අපරෙන සමයෙන දිබ්බෙන චක්ඛුනා විසුද්ධෙන අතික්කන්තමානුසකෙන කායස්ස භෙදා පරම්මරණා පෙත්තිවිසයං උපපන්නං දුක්ඛබහුලා වෙදනා වෙදියමානං; සෙය්‍යථාපි සාරිපුත්ත රුක්ඛො විසමෙ භූමිභාගෙ ජාතො තනුපත්තපලාසො කබරච්ඡායො; අථ පුරිසො ආගච්ඡෙය්‍ය ඝම්මාභිතත්තො ඝම්මපරෙතො කිලන්තො තසිතො පිපාසිතො එකායනෙන මග්ගෙන තමෙව රුක්ඛං පණිධාය; තමෙනං චක්ඛුමා පුරිසො දිස්වා එවං වදෙය්‍ය; තථායං භවං පුරිසො පටිපන්නො තථා ච ඉරියති තඤ්ච මග්ගං සමාරූළ්හො යථා ඉමංයෙව රුක්ඛං ආගමිස්සතීති;තමෙනං පස්සෙය්‍ය අපරෙන සමයෙන තස්ස රුක්ඛස්ස ඡායාය නිසින්නං වා නිපන්නං වා දුක්ඛබහුලා වෙදනා වෙදියමානං; එවමෙව ඛො අහං සාරිපුත්ත ඉධෙකච්චං පුග්ගලං එවං චෙතසා චෙතො පරිච්ච පජානාමි තථායං පුග්ගලො පටිපන්නො තථා ච ඉරියති තඤ්ච මග්ගං සමාරූළ්හො යථා කායස්ස භෙදා පරම්මරණා පෙත්තිවිසයං උපපජ්ජිස්සතීති; තමෙනං පස්සාමි අපරෙන සමයෙන දිබ්බෙන චක්ඛුනා විසුද්ධෙන අතික්කන්තමානුසකෙන කායස්ස භෙදා පරම්මරණා පෙත්තිවිසයං උපපන්නං දුක්ඛබහුලා වෙදනා වෙදියමානං.

ඉධ පනාහං සාරිපුත්ත එකච්චං පුග්ගලං එවං චෙතසා චෙතො පරිච්ච පජානාමි තථායං පුග්ගලො පටිපන්නො තථා ච ඉරියති තඤ්ච මග්ගං සමාරූළ්හො යථා කායස්ස භෙදා පරම්මරණා මනුස්සෙසු උපපජ්ජිස්සතීති; තමෙනං පස්සාමි අපරෙන සමයෙන දිබ්බෙන චක්ඛුනා විසුද්ධෙන අතික්කන්තමානුසකෙන කායස්ස භෙදා පරම්මරණා මනුස්සෙසු උපපන්නං සුඛබහුලා වෙදනා වෙදියමානං; සෙය්‍යථාපි සාරිපුත්ත රුක්ඛො සමෙ භූමිභාගෙ ජාතො බහලපත්තපලාසො[2] සන්දච්ඡායො;අථ පුරිසො ආගච්ඡෙය්‍ය ඝම්මාභිතත්තො ඝම්මපරෙතො කිලන්තො තසිතො පිපාසිතො එකායනෙන මග්ගෙන තමෙව රුක්ඛං පණිධාය; තමෙනං චක්ඛුමා පුරිසො දිස්වා එවං වදෙය්‍ය තථායං භවං පුරිසො පටිපන්නො තථා ච ඉරියති තඤ්ච මග්ගං සමාරූළ්හො යථා ඉමංයෙව රුක්ඛං ආගමිස්සතීති; තමෙනං පස්සෙය්‍ය අපරෙන සමයෙන තස්ස රුක්ඛස්ස ඡායාය නිසින්නං වා නිපන්නං වා සුඛබහුලා වෙදනා වෙදියමානං; එවමෙව ඛො අහං සාරිපුත්ත ඉධෙකච්චං පුග්ගලං එවං චෙතසා චෙතො පරිච්ච පජානාමි තථායං පුග්ගලො පටිපන්නො තථා ච ඉරියති තඤ්ච මග්ගං සමාරූළ්හො යථා කායස්ස භෙදා

1 පිත්තිවිසයං—ස්‍යා. එ-සී. 2 බහුලපත්තපලාසො—ස්‍යා.

පරම්මරණා මනුස්සෙසු උප්පජ්ජිස්සතීති; තමෙනං පස්සාමි අපරෙන සමයෙන දිබ්බෙන චක්ඛුනා විසුද්ධෙන අතික්කන්තමානුසකෙන කායස්ස භෙදා පරම්මරණා මනුස්සෙසු උපපන්නං සුඛබහුලා වෙදනා වෙදියමානං—

ඉධාහං සාරිපුත්ත එකච්චං පුග්ගලං එවං චෙතසා චෙතො පරිච්ච පජානාමි; තථායං පුග්ගලො පටිපන්නො තථා ච ඉරියති තඤ්ච මග්ගං සමාරූළ්හො යථා කායස්ස භෙදා පරම්මරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජිස්සතීති; තමෙනං පස්සාමි අපරෙන සමයෙන දිබ්බෙන චක්ඛුනා විසුද්ධෙන අතික්කන්තමානුසකෙන කායස්ස භෙදා පරම්මරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපන්නං එකන්තසුඛා වෙදනා වෙදියමානං; සෙය්‍යථාපි සාරිපුත්ත පාසාදො; තත්‍රස්ස කූටාගාරං උල්ලිත්තාවලිත්තං නිවාතං ඵුසිතග්ගළං පිහිතවාතපානං; තත්‍රස්ස පල්ලඞ්කො ගොනකත්ථතො පටිකත්ථතො පටලිකත්ථතො කාදලිමිගපවරපච්චත්ථරණො සඋත්තරච්ඡදො උභතොලොහිතකූපධානො; අථ පුරිසො ආගච්ඡෙය්‍ය ඝම්මාභිතත්තො ඝම්මපරෙතො කිලන්තො තසිතො පිපාසිතො එකායනෙන මග්ගෙන තමෙව පාසාදං පණිධාය; තමෙනං චක්ඛුමා පුරිසො දිස්වා එවං වදෙය්‍ය; තථායං භවං පුරිසො පටිපන්නො තථා ච ඉරියති තඤ්ච මග්ගං සමාරූළ්හො යථා ඉමංයෙව පාසාදං ආගමිස්සතීති; තමෙනං පස්සෙය්‍ය අපරෙන සමයෙන තස්මිං පාසාදෙ තස්මිං කූටාගාරෙ තස්මිං පල්ලඞ්කෙ නිසින්නං වා නිපන්නං වා එකන්තසුඛා වෙදනා වෙදියමානං; එවමෙව ඛො අහං සාරිපුත්ත ඉධෙකච්චං පුග්ගලං එවං චෙතසා චෙතො පරිච්ච පජානාමි තථායං පුග්ගලො පටිපන්නො තථා ච ඉරියති තඤ්ච මග්ගං සමාරූළ්හො යථා කායස්ස භෙදා පරම්මරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජිස්සතීති; තමෙනං පස්සාමි අපරෙන සමයෙන දිබ්බෙන චක්ඛුනා විසුද්ධෙන අතික්කන්තමානුසකෙන කායස්ස භෙදා පරම්මරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපන්නං එකන්තසුඛා වෙදනා වෙදියමානං—

ඉධ පනාහං සාරිපුත්ත එකච්චං පුග්ගලං එවං චෙතසා චෙතො පරිච්ච පජානාමි; තථායං පුග්ගලො පටිපන්නො තථා ච ඉරියති තඤ්ච මග්ගං සමාරූළ්හො යථා ආසවානං ඛයා අනාසවං චෙතොවිමුත්තිං පඤ්ඤාවිමුත්තිං දිට්ඨෙව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරිස්සතීති; තමෙනං පස්සාමි අපරෙන සමයෙන ආසවානං ඛයා අනාසවං චෙතොවිමුත්තිං පඤ්ඤාවිමුත්තිං දිට්ඨෙව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරන්තං එකන්තසුඛා වෙදනා වෙදියමානං; සෙය්‍යථාපි සාරිපුත්ත පොක්ඛරණී

අච්ඡොදිකා සාතොදිකා සීතොදිකා සෙතකා සුපතිත්ථා රමණීයා;
අවිදූරෙ චස්සා තිරෙ[1] ඛනසණ්ඩො; අථ පුරිසො ආගච්ඡෙය්‍ය ඝම්මා
භිතත්තො ඝම්මපරෙතො කිලන්තො තසිතො පිපාසිතො එකාය
නෙන මග්ගෙන තමෙව පොක්ඛරණිං පණිධාය; තමෙනං චක්ඛුමා
පුරිසො දිස්වා එවං වදෙය්‍ය; තථායං භවං පුරිසො පටිපන්නො
තථා ච ඉරියති තඤ්ච මග්ගං සමාරූළ්හො යථා ඉමංයෙව පොක්ඛ
රණිං ආගමිස්සතීති; තමෙනං පස්සෙය්‍ය අපරෙන සමයෙන තං
පොක්ඛරණිං ඔගාහිත්වා නහාත්වා[2] පිවිත්වා ච සබ්බදරථකිලමථපරිළා
හං පටිප්පස්සම්භෙත්වා පච්චුත්තරිත්වා තස්මිං වනසණ්ඩෙ නිසින්නං
වා නිපන්නං වා එකන්තසුඛා වෙදනා වෙදියමානං; එවමෙව ඛො
අහං සාරිපුත්ත ඉධෙකච්චං පුග්ගලං එවං චෙතසා චෙතො පරිච්ච
පජානාමි; තථායං පුග්ගලො පටිපන්නො තථා ච ඉරියති තඤ්ච
මග්ගං සමාරූළ්හො යථා ආසවානං ඛයා අනාසවං චෙතො
විමුත්තිං පඤ්ඤාවිමුත්තිං දිට්ඨෙව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා
උපසම්පජ්ජ විහරිස්සතීති; තමෙනං පස්සාමි අපරෙන සමයෙන
ආසවානං ඛයා අනාසවං චෙතොවිමුත්තිං පඤ්ඤාවිමුත්තිං දිට්ඨෙව
ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරන්තං එකන්ත
සුඛා වෙදනා වෙදියමානං; ඉමා ඛො සාරිපුත්ත පඤ්ච ගතියො.

යො ඛො මං සාරිපුත්ත එවං ජානන්තං එවං පස්සන්තං එවං
වදෙය්‍ය; නත්ථි සමණස්ස ගොතමස්ස උත්තරි මනුස්සධම්මා අල
මරියඤාණදස්සනවිසෙසො තක්කපරියාහතං සමණො ගොතමො
ධම්මං දෙසෙති වීමංසානුචරිතං සයම්පටිභානන්ති; තං සාරිපුත්ත
වාචං අප්පහාය තං චිත්තං අප්පහාය තං දිට්ඨිං අප්පටිනිස්සජ්ජිත්වා
යථාභතං නික්ඛිත්තො එවං නිරයෙ. සෙය්‍යථාපි සාරිපුත්ත භික්ඛු
සීලසම්පන්නො සමාධිසම්පන්නො පඤ්ඤාසම්පන්නො දිට්ඨෙව ධම්මෙ
අඤ්ඤං ආරාධෙය්‍ය; එවං සම්පදමිදං සාරිපුත්ත වදාමි තං වාචං
අප්පහාය තං චිත්තං අප්පහාය තං දිට්ඨිං අප්පටිනිස්සජ්ජිත්වා යථා
භතං නික්ඛිත්තො එවං නිරයෙ.

අභිජානාමි ඛො පනාහං සාරිපුත්ත චතුරඞ්ගසමන්නාගතං
බ්‍රහ්මචරියං චරිතා[3] තපස්සිස්සුදං හොමි පරමතපස්සී; ලූඛස්සුදං[4]
හොමි පරමලූඛො; ජෙගුච්ඡී සුදං හොමි පරමජෙගුච්ඡී; පවිවිත්ත
ස්සුදං[5] හොමි පරමපවිවිත්තො; තත්‍රාස්සු මෙ ඉදං සාරිපුත්ත තප
ස්සිතාය හොති; අචෙලකො හොමි මුත්තාචාරො හත්ථාපලෙඛනො

1 "තීරෙ" ස්‍යා, ම. 2 "නහාත්වා ච" ස්‍යා. 3 "චරිත්වා" ම. සී.
4 "ලූඛො සුදං" ස්‍යා. ම. 5 "පවිවිත්තො සුදං" ස්‍යා. ම.

න එහි භදන්තිකො න තිට්ඨභදන්තිකො; න අභිහටං; න උද්දිස්සකටං; න නිමන්තණං සාදියාමි; සො න කුම්භිමුඛා පතිගණ්හාමි; න කළොපිමුඛා පතිගණ්හාමි; න එළකමන්තරං; න දණ්ඩමන්තරං; න මුසලමන්තරං; න ද්වින්නං භුඤ්ජමානානං; න ගබ්භිනියා; න පායමානාය; න පුරිසන්තරගතාය; න සඞ්කිත්තීසු; න යත්ථ සා උපට්ඨිතො හොති; න යත්ථ මක්ඛිකා සණ්ඩසණ්ඩචාරිනී; න මච්ඡං; න මංසං; න සුරං; න මෙරයං; න ථුසොදකං පිවාමි; සො එකාගාරිකො වා හොමි එකාලොපිකො;[1] ද්වාගාරිකො වා හොමි ද්වාලොපිකො … සත්තාගාරිකො වා හොමි සත්තාලොපිකො; එකිස්සාපි දත්තියා යාපෙමි; ද්වීහිපි දත්තීහි යාපෙමි … සත්තහිපි දත්තීහි යාපෙමි; එකාහිකම්පි ආහාරං ආහාරෙමි; ද්වීහිකම්පි[2] ආහාරං ආහාරෙමි … සත්තාහිකම්පි ආහාරං ආහාරෙමි; ඉති එවරූපං අඩ්ඪමාසිකම්පි පරියායභත්තභොජනානුයොගමනුයුත්තො විහරාමි; සො සාකභක්ඛො වා හොමි; සාමාකභක්ඛො වා හොමි; නීවාරභක්ඛො වා හොමි; දද්දුලභක්ඛො වා හොමි; හටභක්ඛො වා හොමි; කණභක්ඛො වා හොමි; ආචාමභක්ඛො වා හොමි; පිඤ්ඤාකභක්ඛො වා හොමි; තිණභක්ඛො වා හොමි; ගොමයභක්ඛො වා හොමි; වනමූලඵලාහාරො වා යාපෙමි පවත්තඵලභොජී; සො සාණානිපි ධාරෙමි; මසාණානිපි ධාරෙමි; ඡවදුස්සානිපි ධාරෙමි; පංසුකූලානිපි ධාරෙමි; තිරීටානිපි ධාරෙමි; අජිනම්පි[3] ධාරෙමි; අජිනක්ඛිපම්පි ධාරෙමි; කුසචීරම්පි ධාරෙමි; වාකචීරම්පි ධාරෙමි; ඵලකචීරම්පි ධාරෙමි; කෙසකම්බලම්පි ධාරෙමි; වාලකම්බලම්පි ධාරෙමි; උලූකපක්ඛිකම්පි[4] ධාරෙමි; කෙසමස්සුලොචකොපි හොමි කෙසමස්සුලොචනානුයොගමනුයුත්තො; උබ්භට්ඨකොපි හොමි ආසනපටික්ඛිත්තො; උක්කුටිකොපි හොමි උක්කුටිකප්පධානමනුයුත්තො; කණ්ටකාපස්සයිකොපි හොමි; කණ්ටකාපස්සයෙ සෙය්‍යං කප්පෙමි; සායතතියකම්පි උදකොරොහනානුයොගමනුයුත්තො විහරාමි; ඉති එවරූපං අනෙකවිහිතං කායස්ස ආතාපනපරිතාපනානුයොගමනුයුත්තො විහරාමි; ඉදංසු මෙ සාරිපුත්ත තපස්සිතාය හොති …

තත්‍රාස්සු මෙ ඉදං සාරිපුත්ත ලූඛස්මිං හොති; නෙකවස්සගණිකං රජොජල්ලං කායෙ සන්නිචිතං හොති පපටිකජාතං; සෙය්‍යථාපි සාරිපුත්ත තින්දුකඛාණු නෙකවස්සගණිකො සන්නිචිතො හොති පපටිකජාතො; එවමෙවස්සු මෙ සාරිපුත්ත නෙකවස්ස

1 "එකාලොපිකො වා" සී. 2 "ද්වාහිකම්පි" එ-සී.
3 "අජිනානිපි" ස්‍යා. 4 "පක්ඛම්පි" ස්‍යා. ම. එ-සී.

ගණ්ඨකං රජොජල්ලං කායෙ සන්නිචිතං හොති පපටිකජාතං; තස්ස මය්හං සාරිපුත්ත න එවං හොති; අහො වතාහං ඉමං රජොජල්ලං පාණිනා පරිමජ්ජෙය්‍යං අඤ්ඤෙ වා පන මෙ ඉමං රජොජල්ලං පාණිනා පරිමජ්ජෙය්‍යුන්ති; එවම්පි මෙ සාරිපුත්ත න හොති; ඉදං සු මෙ සාරිපුත්ත ලූඛස්මිං හොති.

තත්‍රාස්සු මෙ ඉදං සාරිපුත්ත ජෙගුච්ඡිස්මිං හොති; සො ඛො අහං සාරිපුත්ත සතොව අභික්කමාමි සතො[1] පටික්කමාමි; යාව උදකබින්දුම්හිපි මෙ දයා පච්චුපට්ඨිතා හොති මාහං ඛුද්දකෙ පාණෙ විසමගතෙ සඞ්ඝාතං ආපාදෙසින්ති;[2] ඉදංසු මෙ සාරිපුත්ත ජෙගුච්ඡිස්මිං හොති.

තත්‍රාස්සු මෙ ඉදං සාරිපුත්ත පවිවිත්තස්මිං හොති; සො ඛො අහං සාරිපුත්ත අඤ්ඤතරං අරඤ්ඤායතනං අජ්ඣොගහෙත්වා විහරාමි; යදා පස්සාමි ගොපාලකං වා පසුපාලකං වා තිණහාරකං වා කට්ඨහාරකං වා වනකම්මිකං වා වනෙන වනං ගහනෙන ගහනං නින්නෙන නින්නං ථලෙන ථලං පපතාමි; තං කිස්ස හෙතු, මා මං තෙ අද්දසංසු අහඤ්ච මා තෙ[3] අද්දසන්ති; සෙය්‍යථාපි සාරිපුත්ත ආරඤ්ඤකො මිගො[4] මනුස්සෙ දිස්වා වනෙන වනං ගහනෙන ගහනං නින්නෙන නින්නං ථලෙන ථලං පපතති; එවමෙව ඛො අහං සාරිපුත්ත යදා පස්සාමි ගොපාලකං වා පසුපාලකං වා තිණහාරකං වා කට්ඨහාරකං වා වනකම්මිකං වා වනෙන වනං ගහනෙන ගහනං නින්නෙන නින්නං ථලෙන ථලං පපතාමි; තං කිස්ස හෙතු, මා මං තෙ අද්දසංසු අහඤ්ච මා තෙ අද්දසන්ති; ඉදංසු මෙ සාරිපුත්ත පවිවිත්තස්මිං හොති.

සො ඛො අහං සාරිපුත්ත යෙ තෙ ගොට්ඨා පක්කන්තගාවො අපගතගොපාලා තත්ථ චතුක්කුණ්ඩිකො උපසඞ්කමිත්වා යානි තානි වච්ඡකානි[5] තරුණකානං ධෙනුපකානං ගොමයානි තානි සුදං ආහාරෙමි; යාවකීවඤ්ච මෙ සාරිපුත්ත සකං මුත්තකරීසං අපරියාදිණ්ණං හොති සකංයෙව සුදං මුත්තකරීසං ආහාරෙමි; ඉදංසු මෙ සාරිපුත්ත මහාවිකටභොජනස්මිං හොති.

සො ඛො අහං සාරිපුත්ත අඤ්ඤතරං භිංසනකං වනසණ්ඩං අජ්ඣොගහෙත්වා විහරාමි; තත්‍ර සුදං සාරිපුත්ත භිංසනකස්ස වනසණ්ඩස්ස භිංසනකතස්මිං හොති; යො කොචි අවීතරාගො තං

1 "සතොව" ම. 2 "ආපාදෙස්සන්ති" සී. 3 "මා තෙ" ස්‍යා. ම
4 "මගො" ම. 5 "වච්ඡකානං" ස්‍යා. ම.

වනසණ්ඩං පවිසති යෙභුය්‍යෙන ලොමානි හංසන්ති; සො ඛො අහං සාරිපුත්ත යා තා රත්තියො සීතා හෙමන්තිකා අන්තරට්ඨකා[1] හිමපාතසමයෙ[2] තථාරූපාසු රත්තීසු රත්තිං අබ්භොකාසෙ විහරාමි දිවා වනසණ්ඩෙ; ගිම්හානං පච්ඡිමෙ මාසෙ දිවා අබ්භොකාසෙ විහරාමි රත්තිං වනසණ්ඩෙ; අපිස්සු මං සාරිපුත්ත අයං අනච්ඡරියා ගාථා පටිභාසි පුබ්බෙ අස්සුතපුබ්බා—

සොතත්තො සොසීනො[3] එකො භිංසනකෙ වනෙ
නග්ගො න චග්ගිමාසීනො එසනාපසුතො මුනීති—

සො ඛො අහං සාරිපුත්ත සුසානෙ සෙය්‍යං කප්පෙමි ඡවට්ඨිකානි උපධාය;[4] අපිස්සු මං සාරිපුත්ත ගොමණ්ඩලා උපසඞ්කමිත්වා ඔට්ඨුභන්තිපි ඔමුත්තෙන්තිපි පංසුකෙනපි ඔකිරන්ති කණ්ණසොතෙසුපි සලාකං පවෙසෙන්ති; න ඛො පනාහං සාරිපුත්ත අභිජානාමි තෙසු පාපකං චිත්තං උප්පාදෙතා; ඉදංස්සු මෙ සාරිපුත්ත උපෙක්ඛාවිහාරස්මිං හොති—

සන්ති ඛො පන සාරිපුත්ත එකෙ සමණබ්‍රාහ්මණා එවංවාදිනො එවංදිට්ඨිනො ආහාරෙන සුද්ධීති; තෙ එවමාහංසු කොලෙහි යාපෙමාති; තෙ කොලම්පි ඛාදන්ති කොලචුණ්ණම්පි ඛාදන්ති කොලොදකම්පි පිවන්ති අනෙකවිහිතම්පි කොලවිකතිං පරිභුඤ්ජන්ති; අභිජානාමි ඛො පනාහං සාරිපුත්ත එකංයෙව කොලං ආහාරං ආහරිතා; සියා ඛො පන තෙ සාරිපුත්ත එවමස්ස මහා නූන තෙන සමයෙන කොලො අහොසීති; න ඛො පනෙතං සාරිපුත්ත එවං දට්ඨබ්බං; තදාපි එතපරමොයෙව කොලො අහොසි සෙය්‍යථාපි එතරහි; තස්ස මය්හං සාරිපුත්ත එකංයෙව කොලං ආහාරං ආහාරයතො අධිමත්තකසිමානං පත්තො කායො හොති; සෙය්‍යථාපි නාම ආසීතිකපබ්බානි වා කාළපබ්බානි[5] වා එවමෙවස්සු මෙ අඞ්ගපච්චඞ්ගානි භවන්ති තායෙවප්පාහාරතාය; සෙය්‍යථාපි නාම ඔට්ඨපදං එවමෙවස්සු මෙ ආනිසදං හොති තායෙවප්පාහාරතාය; සෙය්‍යථාපි නාම වට්ටනාවළී එවමෙවස්සු මෙ පිට්ඨිකණ්ටකො උණ්ණතාවනතො හොති තායෙවප්පාහාරතාය; සෙය්‍යථාපි නාම ජරසාලාය ගොපානසියො ඔලුග්ගවිලුග්ගා භවන්ති එවමෙවස්සු මෙ ඵාසුළියො ඔලුග්ගවිලුග්ගා භවන්ති තායෙවප්පාහාරතාය; සෙය්‍යථාපි නාම ගම්භීරෙ උදපානෙ උදකතාරකා ගම්භීරගතා ඔක්ඛායිකා දිස්සන්ති එවමෙවස්සු මෙ අක්ඛිකූපෙසු අක්ඛිතාරකා

1 "රට්ඨකෙ" සී. 2 "සමයා" ස්‍යා. ම. 3 "සොසිනො" ස්‍යා. ම.
4 "උපනිධාය" ම. සී. 5 "කාළාපබ්බානි" ස්‍යා. ම. එ-සී.

ගම්භීරගතා ඔක්ඛායිකා දිස්සන්ති තායෙවප්පාහාරතාය; සෙය්‍යථාපි නාම තිත්තකාලාබු ආමකච්ඡින්නො වාතාතපෙන සම්ඵුටිතො හොති සම්මිලාතො එවමෙවස්සු මෙ සීසච්ඡවි සම්ඵුටිතා හොති සම්මිලාතා තායෙවප්පාහාරතාය; සො ඛො අහං සාරිපුත්ත උදරච්ඡවිං පරිමසිස්සාමීති පිට්ඨිකණ්ටකංයෙව පරිගණ්හාමි; පිට්ඨිකණ්ටකං පරිමසිස්සාමීති උදරච්ඡවිංයෙව පරිගණ්හාමි; යාවස්සු මෙ සාරිපුත්ත උදරච්ඡවි පිට්ඨිකණ්ටකං අල්ලීනා හොති තායෙවප්පාහාරතාය; සො ඛො අහං සාරිපුත්ත වච්චං වා මුත්තං වා කරිස්සාමීති තත්ථෙව අවකුජ්ජො පපතාමි තායෙවප්පාහාරතාය; සො ඛො අහං සාරිපුත්ත තමෙව කායං අස්සාසෙන්තො පාණිනා ගත්තානි අනොමජ්ජාමි; තස්ස මය්හං සාරිපුත්ත පාණිනා ගත්තානි අනොමජ්ජතො පූතිමූලානි ලොමානි කායස්මා පපතන්ති තායෙවප්පාහාරතාය…

සන්ති ඛො පන සාරිපුත්ත එකෙ සමණබ්‍රාහ්මණා එවංවාදිනො එවංදිට්ඨිනො ආහාරෙන සුද්ධීති; තෙ එවමාහංසු මුග්ගෙහි යාපෙම…පෙ…තිලෙහි යාපෙම…තණ්ඩුලෙහි යාපෙමාති; තෙ තණ්ඩුලම්පි ඛාදන්ති තණ්ඩුලචුණ්ණම්පි ඛාදන්ති තණ්ඩුලොදකම්පි පිවන්ති අනෙකවිහිතම්පි තණ්ඩුලවිකතිං පරිභුඤ්ජන්ති; අභිජානාමි ඛො පනාහං සාරිපුත්ත එකංයෙව තණ්ඩුලං ආහාරං ආහරිතා; සියා ඛො පන තෙ සාරිපුත්ත එවමස්ස මහා නූන තෙන සමයෙන තණ්ඩුලො අහොසීති; න ඛො පනෙතං සාරිපුත්ත එවං දට්ඨබ්බං; තදාපි එතපරමොයෙව තණ්ඩුලො අහොසි සෙය්‍යථාපි එතරහි; තස්ස මය්හං සාරිපුත්ත එකංයෙව තණ්ඩුලං ආහාරං ආහාරයතො අධිමත්තකසිමානං පත්තො කායො හොති; සෙය්‍යථාපි නාම ආසීතිකපබ්බානි වා කාළපබ්බානි වා එවමෙවස්සු මෙ අඞ්ගපච්චඞ්ගානි භවන්ති තායෙවප්පාහාරතාය; සෙය්‍යථාපි නාම ඔට්ඨපදං එවමෙවස්සු මෙ ආනිසදං හොති තායෙවප්පාහාරතාය; සෙය්‍යථාපි නාම වට්ටනාවළී එවමෙවස්සු මෙ පිට්ඨිකණ්ටකො උණ්ණතාවනතො හොති තායෙවප්පාහාරතාය; සෙය්‍යථාපි නාම ජරසාලාය ගොපානසියො ඔලුග්ගවිලුග්ගා භවන්ති එවමෙවස්සු මෙ ඵාසුළියො ඔලුග්ගවිලුග්ගා භවන්ති තායෙවප්පාහාරතාය; සෙය්‍යථාපි නාම ගම්භීරෙ උදපානෙ උදකතාරකා ගම්භීරගතා ඔක්ඛායිකා දිස්සන්ති එවමෙවස්සු මෙ අක්ඛිකූපෙසු අක්ඛිතාරකා ගම්භීරගතා ඔක්ඛායිකා දිස්සන්ති තායෙවප්පාහාරතාය; සෙය්‍යථාපි නාම තිත්තකාලාබු ආමකච්ඡින්නො වාතාතපෙන සම්ඵුටිතො හොති සම්මිලාතො එවමෙවස්සු මෙ සීසච්ඡවි සම්ඵුටිතා හොති සම්මිලාතා තායෙවප්පාහාරතාය; සො

ඛො අහං සාරිපුත්ත උදර්වඩ්ඪිං පරිමසිස්සාමීති පිට්ඨිකණ්ටකං යෙව පරිගණ්හාමි; පිට්ඨිකණ්ටකං පරිමසිස්සාමීති උදරවඩ්ඪිංයෙව පරිගණ්හාමි, යාවස්සුමෙ සාරිපුත්ත උදරවඩ්ඪි පිට්ඨිකණ්ටකං අල්ලීනා හොති තායෙවප්පාහාරතාය; සො ඛො අහං සාරිපුත්ත වච්චං වා මුත්තං වා කරිස්සාමීති තත්ථෙව අවකුජ්ජො පපතාමි තායෙවප්පාහාරතාය; සො ඛො අහං සාරිපුත්ත තමෙව කායං අස්සාසෙන්තො පාණිනා ගත්තානි අනොමජ්ජාමි; තස්ස මය්හං සාරිපුත්ත පාණිනා ගත්තානි අනොමජ්ජතො පූතිමූලානි ලොමානි කායස්මා පපතන්ති තායෙවප්පාහාරතාය; තායපි ඛො අහං සාරිපුත්ත ඉරියාය තාය පටිපදාය තාය දුක්කරකාරිකාය න අජ්ඣගමං උත්තරි මනුස්සධම්මා අලමරියඤාණදස්සනවිසෙසං; තං කිස්ස හෙතු, ඉමිස්සායෙව අරියාය පඤ්ඤාය අනධිගමා යායං අරියා පඤ්ඤා අධිගතා නිය්‍යානිකා නිය්‍යාති තක්කරස්ස සම්මා දුක්ඛක්ඛයාය.

සන්ති ඛො පන සාරිපුත්ත එකෙ සමණබ්‍රාහ්මණා එවංවාදිනො එවංදිට්ඨිනො සංසාරෙන සුද්ධීති; න ඛො පනෙසො සාරිපුත්ත සංසාරො සුලභරූපො යො මයා අසංසරිතපුබ්බො ඉමිනා දීඝෙන අද්ධුනා අඤ්ඤත්‍ර සුද්ධාවාසෙහි දෙවෙහි; සුද්ධාවාසෙ චාහං සාරිපුත්ත දෙවෙ සංසරෙය්‍යං නයිමං ලොකං පුනරාගච්ඡෙය්‍යං. සන්ති ඛො පන සාරිපුත්ත එකෙ සමණබ්‍රාහ්මණා එවංවාදිනො එවංදිට්ඨිනො උපපත්තියා සුද්ධීති; න ඛො පනෙසා සාරිපුත්ත උපපත්ති සුලභරූපා යා මයා අනුපපන්නපුබ්බා ඉමිනා දීඝෙන අද්ධුනා අඤ්ඤත්‍ර සුද්ධාවාසෙහි දෙවෙහි; සුද්ධාවාසෙ චාහං සාරිපුත්ත දෙවෙ උපපජ්ජෙය්‍යං නයිමං ලොකං පුනරාගච්ඡෙය්‍යං. සන්ති ඛො පන සාරිපුත්ත එකෙ සමණබ්‍රාහ්මණා එවංවාදිනො එවංදිට්ඨිනො ආවාසෙන සුද්ධීති; න ඛො පනෙසො සාරිපුත්ත ආවාසො සුලභරූපො යො මයා අනාවුත්ථපුබ්බො ඉමිනා දීඝෙන අද්ධුනා අඤ්ඤත්‍ර සුද්ධාවාසෙහි දෙවෙහි; සුද්ධාවාසෙ චාහං සාරිපුත්ත දෙවෙ ආවසෙය්‍යං නයිමං ලොකං පුනරාගච්ඡෙය්‍යං. සන්ති ඛො පන සාරිපුත්ත එකෙ සමණබ්‍රාහ්මණා එවංවාදිනො එවංදිට්ඨිනො යඤ්ඤෙන සුද්ධීති; න ඛො පනෙසො සාරිපුත්ත යඤ්ඤො සුලභරූපො යො මයා අයිට්ඨපුබ්බො ඉමිනා දීඝෙන අද්ධුනා; තඤ්ච ඛො රඤ්ඤාව[1] සතා ඛත්තියෙන මුද්ධාවසිත්තෙන බ්‍රාහ්මණෙන වා මහාසාලෙන. සන්ති ඛො පන සාරිපුත්ත එකෙ සමණබ්‍රාහ්මණා එවංවාදිනො එවංදිට්ඨිනො අග්ගිපරිචරියාය සුද්ධීති; න ඛො පනෙසො සාරි

1 "රඤ්ඤා, වා" ස්‍යා.

පුත්ත අග්ගි සුලභරූපො යො මයා අපරිචිණ්ණපුබ්බො ඉමිනා දීඝෙන අද්ධුනා; තඤ්ච ඛො රඤ්ඤාව සතා ඛත්තියෙන මුද්ධාවසිත්තෙන න බ්‍රාහ්මණෙන වා මහාසාලෙන—

සන්ති ඛො පන සාරිපුත්ත එකෙ සමණබ්‍රාහ්මණා එවංවාදිනො එවංදිට්ඨිනො යාවදෙවායං භවං පුරිසො දහරො හොති යුවා සුසුකාළකෙසො භද්‍රෙන යොබ්බනෙන සමන්නාගතො පඨමෙන වයසා තාවදෙව පරමෙන පඤ්ඤාවෙය්‍යත්තියෙන සමන්නාගතො හොති; යතො ච ඛො අයං භවං පුරිසො ජිණ්ණො හොති වුඩ්ඪො මහල්ලකො අද්ධගතො වයො අනුප්පත්තො අසීතිකො වා නවුතිකො වා වස්සසතිකො වා ජාතියා අථ තම්හා පඤ්ඤාවෙය්‍යත්තියා පරිහායතීති; න ඛො පනෙතං සාරිපුත්ත එවං දට්ඨබ්බං; අහං ඛො පන සාරිපුත්ත එතරහි ජිණ්ණො වුඩ්ඪො මහල්ලකො අද්ධගතො වයො අනුප්පත්තො අසීතිකො මෙ වයො වත්තති; ඉධ මෙ අස්සු[1] සාරිපුත්ත චත්තාරො සාවකා වස්සසතායුකා වස්සසතජීවිනො පරමාය ගතියා ච සතියා ච ධිතියා ච සමන්නාගතා පරමෙන ච පඤ්ඤාවෙය්‍යත්තියෙන; සෙය්‍යථාපි සාරිපුත්ත දළ්හධම්මො ධනුග්ගහො සික්ඛිතො කතහත්ථො කතූපාසනො ලහුකෙන අසනෙන අප්පකසිරෙනෙව තිරියං තාලච්ඡායං අතිපාතෙය්‍ය එවං අධිමත්තසතිමන්තො එවං අධිමත්තගතිමන්තො එවං අධිමත්තධිතිමන්තො එවං පරමෙන පඤ්ඤාවෙය්‍යත්තියෙන සමන්නාගතා; තෙ මං චතුන්නං සතිපට්ඨානානං උපාදායුපාදාය පඤ්හං පුච්ඡෙය්‍යුං; පුට්ඨො පුට්ඨො චාහං තෙසං ව්‍යාකරෙය්‍යං; ව්‍යාකතඤ්ච මෙ ව්‍යාකතතො ධාරෙය්‍යුං, න ච මං දුතියකං උත්තරිං පටිපුච්ඡෙය්‍යුං අඤ්ඤත්‍ර අසිතපීතඛායිතසායිතා අඤ්ඤත්‍ර උච්චාරපස්සාවකම්මා අඤ්ඤත්‍ර නිද්දාකිලමථපටිවිනොදනා; අපරියාදින්නායෙවස්ස සාරිපුත්ත තථාගතස්ස ධම්මදෙසනා; අපරියාදින්නංයෙවස්ස තථාගතස්ස ධම්මපදබ්‍යඤ්ජනං; අපරියාදින්නංයෙවස්ස තථාගතස්ස පඤ්හපටිභානං; අථ මෙ තෙ චත්තාරො සාවකා වස්සසතායුකා වස්සසතජීවිනො වස්සසතස්ස අච්චයෙන කාලං කරෙය්‍යුං; මඤ්චකෙන චෙපි[2] මං සාරිපුත්ත පරිහරිස්සථ නෙවත්ථි තථාගතස්ස පඤ්ඤාවෙය්‍යත්තියස්ස අඤ්ඤථත්තං; යං ඛො පනෙතං[3] සාරිපුත්ත සම්මා වදමානො වදෙය්‍ය අසම්මොහධම්මො සත්තො ලොකෙ උප්පන්නො බහුජනහිතාය බහුජනසුඛාය ලොකානුකම්පාය අත්ථාය හිතාය සුඛාය දෙවමනුස්සානන්ති; මමෙව තං සම්මා වද

1 "ඉධස්සු මෙ" ස්‍යා. 2 "මඤ්චකෙනපි" සී.
3 "යං ඛො තං" ස්‍යා, ම.

මානො වදෙය්‍ය අසම්මොහධම්මො සත්තො ලොකෙ උප්පන්නො බහුජනහිතාය බහුජනසුඛාය ලොකානුකම්පකාය අත්ථාය හිතාය සුඛාය දෙවමනුස්සානන්ති෴

තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා නාගසමාලො භගවතො පිට්ඨිතො ඨිතො හොති භගවන්තං බීජයමානො; අථ ඛො ආයස්මා නාගසමාලො භගවන්තං එතදවොච; අච්ඡරියං භන්තෙ අබ්භුතං භන්තෙ අපි ච මෙ භන්තෙ ඉමං ධම්මපරියායං සුත්වා ලොමානි හට්ඨානි; කො නාමො අයං[1] භන්තෙ ධම්මපරියායොති; තස්මාතිහ ත්වං නාගසමාල ඉමං ධම්මපරියායං ලොමහංසනපරියායො ත්වෙව නං ධාරෙහීති෴

ඉදමවොච භගවා; අත්තමනො ආයස්මා නාගසමාලො භගවතො භාසිතං අභිනන්දීති෴

මහාසීහනාදසුත්තං දුතියං.

3.

එවමෙම සුතං, එකං සමයං භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ෴ අථ ඛො සම්බහුලා භික්ඛූ පුබ්බණ්හසමයං නිවාසෙත්වා පත්තචීවරං ආදාය සාවත්ථිං පිණ්ඩාය පවිසිංසු; අථ ඛො තෙසං භික්ඛූනං එතදහොසි; අතිප්පගො ඛො තාව සාවත්ථියං පිණ්ඩාය චරිතුං යන්නූන මයං යෙනඤ්ඤතිත්ථියානං පරිබ්බාජකානං ආරාමො තෙනුපසඞ්කමෙය්‍යාමාති; අථ ඛො තෙ භික්ඛූ යෙනඤ්ඤතිත්ථියානං පරිබ්බාජකානං ආරාමො තෙනුපසඞ්කමිංසු; උපසඞ්කමිත්වා තෙහි අඤ්ඤතිත්ථියෙහි පරිබ්බාජකෙහි සද්ධිං සම්මොදිංසු; සම්මොදනීයං කථං සාරාණීයං වීතිසාරෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු; එකමන්තං නිසින්නෙ ඛො තෙ භික්ඛූ තෙ අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා එතදවොචුං. සමණො ආවුසො ගොතමො කාමානං පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙති මයම්පි කාමානං පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙම; සමණො ආවුසො ගොතමො රූපානං පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙති මයම්පි රූපානං පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙම; සමණො ආවුසො ගොතමො වෙදනානං පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙති මයම්පි වෙදනානං පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙම; ඉධ නො ආවුසො කො විසෙසො කො අධිප්පායොසො[2] කිං නානාකරණං සමණස්ස වා ගො

1 "කො නාමායං" ස්‍යා. 2 "අධිප්පායො" ස්‍යා. එ-සී. "අධිපයොසො" ම.

තම්සස අම්හාකං වා සදිදං ධම්මදෙසනාය වා ධම්මදෙසනං අනු සාසනියා වා අනුසාසනින්ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ තෙසං අඤ්ඤ තිත්ථියානං පරිබ්බාජකානං භාසිතං නෙව අභිනන්දිංසු නප්පටි ක්කොසිංසු; අනභිනන්දිත්වා අප්පටික්කොසිත්වා උඨායාසනා පක්ක මිංසු භගවතො සන්තිකෙ එතස්ස භාසිතස්ස අත්ථං ආජානිස්සාමාති. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ සාවත්ථියං පිණ්ඩාය චරිත්වා පච්ඡාභත්තං පිණ්ඩපාතප්පටික්කන්තා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමිංසු; උපසඞ්ක මිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු; එකමන්තං නිසින්නා ඛො තෙ භික්ඛූ භගවන්තං එතදවොචුං; ඉධ මයං භන්තෙ පුබ්බණ්හසමයං නිවාසෙත්වා පත්තචීවරං ආදාය සාවත්ථිං පිණ්ඩාය පවිසිම්හ; තෙසං නො භන්තෙ අම්හාකං එතදහොසි; අතිප්පගො ඛො තාව සාවත්ථියං පිණ්ඩාය චරිතුං යන්නූන මයං යෙනඤ්ඤතිත්ථියානං පරිබ්බාජකානං ආරාමො තෙනුපසඞ්ක මෙය්‍යාමාති; අථ ඛො මයං භන්තෙ යෙනඤ්ඤතිත්ථියානං පරිබ්බා ජකානං ආරාමො තෙනුපසඞ්කමිම්හ; උපසඞ්කමිත්වා තෙහි අඤ්ඤ තිත්ථියෙහි පරිබ්බාජකෙහි සද්ධිං සම්මොදිම්හ; සම්මොදනීයං කථං සාරාණීයං වීතිසාරෙත්වා එකමන්තං නිසීදිම්හ; එකමන්තං නිසි න්නෙ ඛො භන්තෙ අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා අම්හෙ එතදවොචුං; සමණො ආවුසො ගොතමො කාමානං පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙති මයම්පි කාමානං පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙම; සමණො ආවුසො ගොත මො රූපානං පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙති මයම්පි රූපානං පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙම; සමණො ආවුසො ගොතමො වෙදනානං පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙති මයම්පි වෙදනානං පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙම; ඉධ නො ආවුසො කො විසෙසො කො අධිප්පායොසො කිං නානාකරණං සමණස්ස වා ගොතමස්ස අම්හාකං වා යදිදං ධම්මදෙසනාය වා ධම්මදෙසනං අනුසාසනියා වා අනුසාසනින්ති. අථ ඛො මයං භන්තෙ තෙසං අඤ්ඤතිත්ථියානං පරිබ්බාජකානං භාසිතං නෙව අභිනන්දිම්හ නප්පටික්කොසිම්හ; අනභිනන්දිත්වා අප්පටික්කොසිත්වා උඨායාසනා පක්කමිම්හ භගවතො සන්තිකෙ එතස්ස භාසිතස්ස අත්ථං ආජානිස්සාමාති.

එවංවාදිනො භික්ඛවෙ අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා එවමස්සු වචනීයා; කො පනාවුසො කාමානං අස්සාදො කො ආදීනවො කිං නිස්සරණං; කො රූපානං අස්සාදො කො ආදීනවො කිං නිස්සර ණං; කො වෙදනානං අස්සාදො කො ආදීනවො කිං නිස්සරණන්ති; එවංපුඨා භික්ඛවෙ අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා න චෙව සම්පා යිස්සන්ති උත්තරිච විඝාතං ආපජ්ජිස්සන්ති; තං කිස්ස හෙතු,

යථා තං භික්ඛවෙ අවිසයස්මිං; නාහං තං භික්ඛවෙ පස්සාමි සදෙවකෙ ලොකෙ සමාරකෙ සබ්‍රහ්මකෙ සස්සමණබ්‍රාහ්මණියා පජාය සදෙවමනුස්සාය යො ඉමෙසං පඤ්හානං වෙය්‍යාකරණෙන චිත්තං ආරාධෙය්‍ය අඤ්ඤත්‍ර තථාගතෙන වා තථාගතසාවකෙන වා ඉතො වා පන සුත්වා. කො ච භික්ඛවෙ කාමානං අස්සාදො; පඤ්චිමෙ භික්ඛවෙ කාමගුණා; කතමෙ පඤ්ච; චක්ඛුවිඤ්ඤෙය්‍යා රූපා ඉට්ඨා කන්තා මනාපා පියරූපා කාමූපසංහිතා රජනීයා; සොතවිඤ්ඤෙය්‍යා සද්දා—පෙ—ඝානවිඤ්ඤෙය්‍යා ගන්ධා—ජිව්හාවිඤ්ඤෙය්‍යා රසා—කායවිඤ්ඤෙය්‍යා ඵොට්ඨබ්බා ඉට්ඨා කන්තා මනාපා පියරූපා කාමූපසංහිතා රජනීයා; ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච කාමගුණා; යං ඛො භික්ඛවෙ ඉමෙ පඤ්ච කාමගුණෙ පටිච්ච උප්පජ්ජති සුඛං සොමනස්සං අයං කාමානං අස්සාදො; කො ච භික්ඛවෙ කාමානං ආදීනවො; ඉධ භික්ඛවෙ කුලපුත්තො යෙන සිප්පට්ඨානෙන ජීවිකං කප්පෙති යදි මුද්දාය යදි ගණනාය යදි සඞ්ඛානෙන යදි කසියා යදි වණිජ්ජාය යදි ගොරක්ඛෙන යදි ඉස්සත්ථෙන යදි රාජපොරිසෙන යදි සිප්පඤ්ඤතරෙන සීතස්ස පුරක්ඛතො උණ්හස්ස පුරක්ඛතො ඩංසමකසවාතාතපසිරිංසපසම්ඵස්සෙහි රිස්සමානො ඛුප්පිපාසාය මීයමානො; අයම්පි භික්ඛවෙ කාමානං ආදීනවො සන්දිට්ඨිකො දුක්ඛක්ඛන්ධො කාමහෙතු කාමනිදානං කාමාධිකරණං කාමානමෙව හෙතු—තස්ස චෙ භික්ඛවෙ කුලපුත්තස්ස එවං උට්ඨහතො ඝටතො වායමතො තෙ භොගා නාභිනිප්ඵජ්ජන්ති; සො සොචති කිලමති පරිදෙවති උරත්තාළිං කන්දති සම්මොහං ආපජ්ජති මොඝං වත මෙ උට්ඨානං අඵලො වත මෙ වායාමොති; අයම්පි භික්ඛවෙ කාමානං ආදීනවො සන්දිට්ඨිකො දුක්ඛක්ඛන්ධො කාමහෙතු කාමනිදානං කාමාධිකරණං කාමානමෙව හෙතු—තස්ස චෙ භික්ඛවෙ කුලපුත්තස්ස එවං උට්ඨහතො ඝටතො වායමතො තෙ භොගා අභිනිප්ඵජ්ජන්ති; සො තෙසං භොගානං ආරක්ඛාධිකරණං දුක්ඛං දොමනස්සං පටිසංවෙදෙති කින්ති මෙ භොගෙ නෙව රාජානො හරෙය්‍යුං න චොරා හරෙය්‍යුං න අග්ගි ඩහෙය්‍ය න උදකං වහෙය්‍ය න අප්පියා දායාදා හරෙය්‍යුන්ති; තස්ස එවං ආරක්ඛතො ගොපයතො තෙ භොගෙ රාජානො වා හරන්ති චොරා වා හරන්ති අග්ගි වා ඩහති උදකං වා වහති අප්පියා වා දායාදා හරන්ති; සො සොචති කිලමති පරිදෙවති උරත්තාළිං කන්දති සම්මොහං ආපජ්ජති යම්පි මෙ අහොසි තම්පි නො නත්ථීති; අයම්පි භික්ඛවෙ කාමානං ආදීනවො සන්දිට්ඨිකො දුක්ඛක්ඛන්ධො කාමහෙතු කාමනිදානං කාමාධිකරණං කාමානමෙව හෙතු—

පුන ච'පරං භික්ඛවෙ කාමහෙතු කාමනිදානං කාමාධිකරණං කාමානමෙව හෙතු රාජානොපි රාජූහි විවදන්ති; ඛත්තියාපි ඛත්තියෙහි විවදන්ති; බ්‍රාහ්මණාපි බ්‍රාහ්මණෙහි විවදන්ති; ගහපතීපි ගහපතීහි විවදන්ති; මාතාපි පුත්තෙන විවදති; පුත්තොපි මාතරා විවදති; පිතාපි පුත්තෙන විවදති; පුත්තොපි පිතරා විවදති; භාතාපි භාතරා විවදති; භාතාපි භගිනියා විවදති; භගිනීපි භාතරා විවදති; සහායොපි සහායෙන විවදති; තෙ තත්ථ කලහවිග්ගහවිවාදාපන්නා අඤ්ඤමඤ්ඤං පාණීහිපි උපක්කමන්ති; ලෙඩ්ඩූහිපි උපක්කමන්ති; දණ්ඩෙහිපි උපක්කමන්ති; සත්ථෙහිපි උපක්කමන්ති; තෙ තත්ථ මරණම්පි නිගච්ඡන්ති මරණමත්තම්පි දුක්ඛං; අයම්පි භික්ඛවෙ කාමානං ආදීනවො සන්දිට්ඨිකො දුක්ඛක්ඛන්ධො කාමහෙතු කාමනිදානං කාමාධිකරණං කාමානමෙව හෙතු.

පුන ච'පරං භික්ඛවෙ කාමහෙතු කාමනිදානං කාමාධිකරණං කාමානමෙව හෙතු අසිචම්මං ගහෙත්වා ධනුකලාපං සන්නය්හිත්වා උභතො වියූළ්හං[1] සඞ්ගාමං පක්ඛන්දන්ති උසූසුපි ඛිප්පමානෙසු සත්තීසුපි ඛිප්පමානාසු අසීසුපි විජ්ජොතලන්තෙසු; තෙ තත්ථ උසූහිපි විජ්ඣන්ති; සත්තීහිපි විජ්ඣන්ති; අසිනාපි සීසං ඡින්දන්ති; තෙ තත්ථ මරණම්පි නිගච්ඡන්ති මරණමත්තම්පි දුක්ඛං; අයම්පි භික්ඛවෙ කාමානං ආදීනවො සන්දිට්ඨිකො දුක්ඛක්ඛන්ධො කාමහෙතු කාමනිදානං කාමාධිකරණං කාමානමෙව හෙතු.

පුන ච'පරං භික්ඛවෙ කාමහෙතු කාමනිදානං කාමාධිකරණං කාමානමෙව හෙතු අසිචම්මං ගහෙත්වා ධනුකලාපං සන්නය්හිත්වා අද්දාවලෙපනා[2] උපකාරියො පක්ඛන්දන්ති උසූසුපි ඛිප්පමානෙසු සත්තීසුපි ඛිප්පමානාසු අසීසුපි විජ්ජොතලන්තෙසු; තෙ තත්ථ උසූහිපි විජ්ඣන්ති; සත්තීහිපි විජ්ඣන්ති; පක්කට්ඨියාපි[3] ඔසිඤ්චන්ති අභිවග්ගෙනපි ඔමද්දන්ති; අසිනාපි සීසං ඡින්දන්ති; තෙ තත්ථ මරණම්පි නිගච්ඡන්ති මරණමත්තම්පි දුක්ඛං; අයම්පි භික්ඛවෙ කාමානං ආදීනවො සන්දිට්ඨිකො දුක්ඛක්ඛන්ධො කාමහෙතු කාමනිදානං කාමාධිකරණං කාමානමෙව හෙතු.

පුන ච'පරං භික්ඛවෙ කාමහෙතු කාමනිදානං කාමාධිකරණං කාමානමෙව හෙතු සන්ධිම්පි ඡින්දන්ති; නිල්ලොපම්පි හරන්ති; ඒකාගාරිකම්පි කරොන්ති; පරිපන්ථෙපි තිට්ඨන්ති; පරදාරම්පි ගච්ඡන්ති;

---

1 "බ්‍යූළ්හං" සයා. ම. 2 "අට්ටාවලෙපනා" සයා. ම.
3 "ජකණ්ණටියාපි" සයා. "ජකණ්ණකායපි" ම.

තමෙනං රාජානො ගහෙත්වා විවිධා කම්මකාරණා[1] කාරෙන්ති; කසාහිපි තාළෙන්ති; වෙත්තෙහිපි තාළෙන්ති; අඩ්ඪදණ්ඩකෙහිපි තාළෙන්ති; හත්ථම්පි ඡින්දන්ති; පාදම්පි ඡින්දන්ති; හත්ථපාදම්පි ඡින්දන්ති; කණ්ණම්පි ඡින්දන්ති; නාසම්පි ඡින්දන්ති; කණ්ණනාසම්පි ඡින්දන්ති; බිලඞ්ගථාලිකම්පි කරොන්ති; සඞ්ඛමුණ්ඩිකම්පි කරොන්ති; රාහුමුඛම්පි කරොන්ති; ජොතිමාලිකම්පි කරොන්ති; හත්ථපජ්ජොතිකම්පි කරොන්ති; එරකවත්තිකම්පි කරොන්ති; චීරකවාසිකම්පි කරොන්ති; එණෙය්‍යකම්පි කරොන්ති; බළිසමංසිකම්පි කරොන්ති; කහාපණකම්පි කරොන්ති; ඛාරාපතච්ඡිකම්පි කරොන්ති; පලිඝපරිවත්තිකම්පි කරොන්ති; පලාලපීඨකම්පි කරොන්ති; තත්තෙනපි තෙලෙන ඔසිඤ්චන්ති; සුනඛෙහිපි ඛාදාපෙන්ති; ජීවන්තම්පි සූලෙ උත්තාසෙන්ති; අසිනාපි සීසං ඡින්දන්ති; තෙ තත්ථ මරණම්පි නිගච්ඡන්ති මරණමත්තම්පි දුක්ඛං; අයම්පි භික්ඛවෙ කාමානං ආදීනවො සන්දිට්ඨිකො දුක්ඛක්ඛන්ධො කාමහෙතු කාමනිදානං කාමාධිකරණං කාමානමෙව හෙතු.

පුන ච'පරං භික්ඛවෙ කාමහෙතු කාමනිදානං කාමාධිකරණං කාමානමෙව හෙතු කායෙන දුච්චරිතං චරන්ති; වාචාය දුච්චරිතං චරන්ති; මනසා දුච්චරිතං චරන්ති; තෙ කායෙන දුච්චරිතං චරිත්වා වාචාය දුච්චරිතං චරිත්වා මනසා දුච්චරිතං චරිත්වා කායස්ස භෙදා පරම්මරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජන්ති; අයං භික්ඛවෙ කාමානං ආදීනවො සම්පරායිකො දුක්ඛක්ඛන්ධො කාමහෙතු කාමනිදානං කාමාධිකරණං කාමානමෙව හෙතු.

කිඤ්ච භික්ඛවෙ කාමානං නිස්සරණං; යො ඛො[2] භික්ඛවෙ කාමෙසු ඡන්දරාගවිනයො ඡන්දරාගප්පහානං ඉදං කාමානං නිස්සරණං; යෙ හි කෙචි භික්ඛවෙ සමණා වා බ්‍රාහ්මණා වා එවං කාමානං අස්සාදඤ්ච අස්සාදතො ආදීනවඤ්ච ආදීනවතො නිස්සරණඤ්ච නිස්සරණතො යථාභූතං නප්පජානන්ති තෙ වත සාමං වා කාමෙ පරිජානිස්සන්ති පරං වා තථත්තාය සමාදපෙස්සන්ති යථා පටිපන්නො කාමෙ පරිජානිස්සතීති නෙතං ඨානං විජ්ජති; යෙ ච ඛො කෙචි භික්ඛවෙ සමණා වා බ්‍රාහ්මණා වා එවං කාමානං අස්සාදඤ්ච අස්සාදතො ආදීනවඤ්ච ආදීනවතො නිස්සරණඤ්ච නිස්සරණතො යථාභූතං පජානන්ති තෙ වත සාමං වා කාමෙ පරිජානිස්සන්ති පරං වා තථත්තාය සමාදපෙස්සන්ති යථා පටිපන්නො කාමෙ පරිජානිස්සතීති ඨානමෙතං විජ්ජති.

1 "විවිධානි කම්මකරණානි"ස්‍යා, 2 "යො ච ඛො" සී.

කො ච භික්ඛවෙ රූපානං අස්සාදො; සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ ඛත්තියකඤ්ඤා වා බ්‍රාහ්මණකඤ්ඤා වා ගහපතිකඤ්ඤා වා පන්නරසවස්සුද්දෙසිකා වා සොළසවස්සුද්දෙසිකා වා නාතිදීඝා නාතිරස්සා නාතිකිසා නාතිථූලා නාතිකාළී[1] නාච්චොදාතා පරමා සා භික්ඛවෙ තස්මිං සමයෙ සුභා වණ්ණනිභාති; එවං භන්තෙ; යං ඛො භික්ඛවෙ සුභං වණ්ණනිභං පටිච්ච උප්පජ්ජති සුඛං සොමනස්සං අයං රූපානං අස්සාදො —

කො ච භික්ඛවෙ රූපානං ආදීනවො; ඉධ භික්ඛවෙ තමෙව භගිනිං පස්සෙය්‍ය අපරෙන සමයෙන අසීතිකං වා නවුතිකං වා වස්සසතිකං වා ජාතියා ජිණ්ණං ගොපානසිවඞ්කං භොග්ගං දණ්ඩපරායනං පවෙධමානං ගච්ඡන්තිං ආතුරං ගතයොබ්බනං ඛණ්ඩදන්තිං[2] පලිතකෙසිං[3] විලූනං ඛලිතංසිරො[4] වලිනං[5] තිලකාහතගත්තිං;[6] තං කිං මඤ්ඤථ භික්ඛවෙ යා පුරිමා සුභා වණ්ණනිභා සා අන්තරහිතා ආදීනවො පාතුභූතොති; එවං භන්තෙ; අයම්පි භික්ඛවෙ රූපානං ආදීනවො —

පුන ච'පරං භික්ඛවෙ තමෙව භගිනිං පස්සෙය්‍ය ආබාධිකං දුක්ඛිතං බාළ්හගිලානං සකෙ මුත්තකරීසෙ පලිපන්නං සෙමානං අඤ්ඤෙහි වුට්ඨාපියමානං අඤ්ඤෙහි සංවෙසියමානං;[7] තං කිං මඤ්ඤථ භික්ඛවෙ යා පුරිමා සුභා වණ්ණනිභා සා අන්තරහිතා ආදීනවො පාතුභූතොති; එවං භන්තෙ; අයම්පි භික්ඛවෙ රූපානං ආදීනවො —

පුන ච'පරං භික්ඛවෙ තමෙව භගිනිං පස්සෙය්‍ය සරීරං සීවථිකාය ඡඩ්ඩිතං එකාහමතං වා ද්වීහමතං වා තීහමතං වා උද්ධුමාතකං විනීලකං විපුබ්බකජාතං; තං කිං මඤ්ඤථ භික්ඛවෙ යා පුරිමා සුභා වණ්ණනිභා සා අන්තරහිතා ආදීනවො පාතුභූතොති; එවං භන්තෙ; අයම්පි භික්ඛවෙ රූපානං ආදීනවො —

පුන ච'පරං භික්ඛවෙ තමෙව භගිනිං පස්සෙය්‍ය සරීරං සීවථිකාය ඡඩ්ඩිතං කාකෙහි වා ඛජ්ජමානං කුලලෙහි වා ඛජ්ජමානං ගිජ්ඣෙහි වා ඛජ්ජමානං සුපාණෙහි වා ඛජ්ජමානං සිගාලෙහි වා ඛජ්ජමානං විවිධෙහි වා පාණකජාතෙහි ඛජ්ජමානං; තං කිං මඤ්ඤථ භික්ඛවෙ යා පුරිමා සුභා වණ්ණනිභා සා අන්තරහිතා ආදීනවො පාතුභූතොති; එවං භන්තෙ; අයම්පි භික්ඛවෙ රූපානං ආදීනවො —

---

1 "නාතිකාළිකා" ස්‍යා. ම. 2 "දන්තං" ස්‍යා. ම. 3 "කෙසං" ස්‍යා. ම.
4 "ඛලිතසිරං" ස්‍යා. ම. 5 "වලිතං" ම. 6 "ගත්තං" ස්‍යා. ම.
7 "සම්පවෙසියමානං" ස්‍යා, "පවෙසියමානං" ම.

පුන ච'පරං භික්ඛවෙ තමෙව භගිනිං පස්සෙය්‍ය සරීරං සිවථිකාය ඡඩ්ඩිතං අට්ඨිකසඞ්ඛලිකං සමංසලොහිතං න්හාරුසම්බන්ධං; අට්ඨිකසඞ්ඛලිකං නිම්මංසලොහිතමක්ඛිතං න්හාරුසම්බන්ධං; අට්ඨිකසඞ්ඛලිකං අපගතමංසලොහිතං න්හාරුසම්බන්ධං; අට්ඨිකානි අපගතසම්බන්ධානි දිසාවිදිසාසු වික්ඛිත්තානි අඤ්ඤෙන හත්ථට්ඨිකං අඤ්ඤෙන පාදට්ඨිකං අඤ්ඤෙන ජඞ්ඝට්ඨිකං අඤ්ඤෙන ඌරුට්ඨිකං අඤ්ඤෙන කටට්ඨිකං අඤ්ඤෙන පිට්ඨිකණ්ටකං අඤ්ඤෙන සීසකටාහං;[1] තං කිං මඤ්ඤථ භික්ඛවෙ යා පුරිමා සුභා වණ්ණනිභා සා අන්තරහිතා . ආදීනවො පාතුභූතොති; එවම්භන්තෙ, අයම්පි භික්ඛවෙ රූපානං ආදීනවො...

පුනචපරං භික්ඛවෙ තමෙව භගිනිං පස්සෙය්‍ය සරීරං සිවථිකාය ඡඩ්ඩිතං අට්ඨිකානි සෙතානි සඞ්ඛවණ්ණූපනිභානි, අට්ඨිකානි පුඤ්ජකිතානි තෙරොවස්සිකානි, අට්ඨිකානි පූතීනි චුණ්ණකජාතානි, තං කිං මඤ්ඤථ භික්ඛවෙ යා පුරිමා සුභා වණ්ණනිභා සා අන්තරහිතා ආදීනවො පාතුභූතොති; එවං භන්තෙ; අයම්පි භික්ඛවෙ රූපානං ආදීනවො...

කිඤ්ච භික්ඛවෙ රූපානං නිස්සරණං; යො භික්ඛවෙ රූපෙසු ඡන්දරාගවිනයො ඡන්දරාගප්පහානං ඉදං රූපානං නිස්සරණං...

යෙ හි කෙචි භික්ඛවෙ සමණා වා බ්‍රාහ්මණා වා එවං රූපානං අස්සාදඤ්ච අස්සාදතො ආදීනවඤ්ච ආදීනවතො නිස්සරණඤ්ච නිස්සරණතො යථාභූතං නප්පජානන්ති තෙ වත සාමං වා රූපෙ පරිජානිස්සන්ති පරං වා තථත්තාය සමාදපෙස්සන්ති යථා පටිපන්නො රූපෙ පරිජානිස්සතීති නෙතං ඨානං විජ්ජති; යෙ ච ඛො කෙචි භික්ඛවෙ සමණා වා බ්‍රාහ්මණා වා එවං රූපානං අස්සාදඤ්ච අස්සාදතො ආදීනවඤ්ච ආදීනවතො නිස්සරණඤ්ච නිස්සරණතො යථාභූතං පජානන්ති තෙ වත සාමං වා රූපෙ පරිජානිස්සන්ති පරං වා තථත්තාය සමාදපෙස්සන්ති යථා පටිපන්නො රූපෙ පරිජානිස්සතීති ඨානමෙතං විජ්ජති...

කො ච භික්ඛවෙ වෙදනානං අස්සාදො; ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු විවිච්චෙව කාමෙහි විවිච්ච අකුසලෙහි ධම්මෙහි සවිතක්කං සවිචාරං විවෙකජං පීතිසුඛං පඨමජ්ඣානං උපසම්පජ්ජ විහරති; යස්මිං සමයෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු විවිච්චෙව කාමෙහි විවිච්ච අකුසලෙහි ධම්මෙහි සවිතක්කං සවිචාරං විවෙකජං පීතිසුඛං පඨමජ්ඣානං උපසම්පජ්ජ විහරති; නෙව තස්මිං සමයෙ අත්තව්‍යාබාධාය[2]

(1 අඤ්ඤානිපි අට්ඨිකානි ස්‍යා. ම. පොත්ථකෙසු.) 2 "බ්‍යාබාධායපි" ස්‍යා. ම.

වෙතෙති න පරව්‍යාබාධාය වෙතෙති න උභයව්‍යාබාධාය වෙතෙති; අබ්‍යාපජ්ඣංයෙව තස්මිං සමයෙ වෙදනං වෙදෙති; අබ්‍යාපජ්ඣපරමාහං භික්ඛවෙ වෙදනානං අස්සාදං වදාමි.

පුන ච'පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු විතක්කවිචාරානං වූපසමා අජ්ඣත්තං සම්පසාදනං චෙතසො එකොදිභාවං අවිතක්කං අවිචාරං සමාධිජං පීතිසුඛං දුතියජ්ඣානං...පෙ...තතියජ්ඣානං... චතුත්ථජ්ඣානං උපසම්පජ්ජ විහරති; යස්මිං සමයෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු සුඛස්ස ච පහානා දුක්ඛස්ස ච පහානා පුබ්බෙව සොමනස්සදොමනස්සානං අත්ථඞ්ගමා අදුක්ඛං අසුඛං උපෙක්ඛාසතිපාරිසුද්ධිං චතුත්ථජ්ඣානං උපසම්පජ්ජ විහරති;නෙව තස්මිං සමයෙ අත්තව්‍යාබාධාය වෙතෙති න පරව්‍යාබාධාය වෙතෙති න උභයව්‍යාබාධාය වෙතෙති; අබ්‍යාපජ්ඣංයෙව තස්මිං සමයෙ වෙදනං වෙදෙති; අබ්‍යාපජ්ඣපරමාහං භික්ඛවෙ වෙදනානං අස්සාදං වදාමි.

කො ච භික්ඛවෙ වෙදනානං ආදීනවො; යං භික්ඛවෙ වෙදනා අනිච්චා දුක්ඛා විපරිණාමධම්මා අයං වෙදනානං ආදීනවො.

කිඤ්ච භික්ඛවෙ වෙදනානං නිස්සරණං; යො භික්ඛවෙ වෙදනාසු ඡන්දරාගවිනයො ඡන්දරාගප්පහානං ඉදං වෙදනානං නිස්සරණං.

යෙ හි කෙචි භික්ඛවෙ සමණා වා බ්‍රාහ්මණා වා එවං වෙදනානං අස්සාදඤ්ච අස්සාදතො ආදීනවඤ්ච ආදීනවතො නිස්සරණඤ්ච නිස්සරණතො යථාභූතං නප්පජානන්ති තෙ වත සාමං වා වෙදනා පරිජානිස්සන්ති පරං වා තථත්තාය සමාදපෙස්සන්ති යථා පටිපන්නො වෙදනා පරිජානිස්සතීති නෙතං ඨානං විජ්ජති; යෙ ච ඛො කෙචි භික්ඛවෙ සමණා වා බ්‍රාහ්මණා වා එවං වෙදනානං අස්සාදඤ්ච අස්සාදතො ආදීනවඤ්ච ආදීනවතො නිස්සරණඤ්ච නිස්සරණතො යථාභූතං පජානන්ති; තෙ වත සාමං වා වෙදනා පරිජානිස්සන්ති පරං වා තථත්තාය සමාදපෙස්සන්ති යථා පටිපන්නො වෙදනා පරිජානිස්සතීති ඨානමෙතං විජ්ජතීති.

ඉදමවොච භගවා; අත්තමනා තෙ භික්ඛූ භගවතො භාසිතං අභිනන්දුන්ති.

මහාදුක්ඛක්ඛන්ධසුත්තං තතියං.

4.

එවං මෙ සුතං; එකං සමයං භගවා සක්කෙසු විහරති කපිලවත්ථුස්මිං නිග්‍රොධාරාමෙ. අථ ඛො මහානාමො සක්කො යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි; එකමන්තං නිසින්නො ඛො මහානාමො සක්කො භගවන්තං එතදවොච. දීඝරත්තාහං භන්තෙ භගවතා එවං ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි ලොභො චිත්තස්ස උපක්කිලෙසො දොසො චිත්තස්ස උපක්කිලෙසො මොහො චිත්තස්ස උපක්කිලෙසොති;[1] එවචාහං භන්තෙ භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි ලොභො චිත්තස්ස උපක්කිලෙසො දොසො චිත්තස්ස උපක්කිලෙසො මොහො චිත්තස්ස උපක්කිලෙසොති අථ ච පන මෙ එකදා ලොභධම්මාපි චිත්තං පරියාදාය තිට්ඨන්ති දොසධම්මාපි චිත්තං පරියාදාය තිට්ඨන්ති මොහධම්මාපි චිත්තං පරියාදාය තිට්ඨන්ති; තස්ස මය්හං භන්තෙ එවං හොති කොසු නාම මෙ ධම්මො අජ්ඣත්තං අප්පහීනො යෙන මෙ එකදා ලොභධම්මාපි චිත්තං පරියාදාය තිට්ඨන්ති දොසධම්මාපි චිත්තං පරියාදාය තිට්ඨන්ති මොහධම්මාපි චිත්තං පරියාදාය තිට්ඨන්තීති. සො එව ඛො තෙ මහානාම ධම්මො අජ්ඣත්තං අප්පහීනො යෙන තෙ එකදා ලොභධම්මාපි චිත්තං පරියාදාය තිට්ඨන්ති දොසධම්මාපි චිත්තං පරියාදාය තිට්ඨන්ති මොහධම්මාපි චිත්තං පරියාදාය තිට්ඨන්ති; සො ච හි තෙ මහානාම ධම්මො අජ්ඣත්තං පහීනො අභවිස්ස න ත්වං අගාරං අජ්ඣාවසෙය්‍යාසි න කාමෙ පරිභුඤ්ජෙය්‍යාසි; යස්මා ච ඛො තෙ මහානාම සො එව ධම්මො අජ්ඣත්තං අප්පහීනො තස්මා ත්වං අගාරං අජ්ඣාවසසි කාමෙ පරිභුඤ්ජසි; අප්පස්සාදා කාමා බහුදුක්ඛා බහූපායාසා ආදීනවො එත්ථ භිය්‍යොති ඉති චෙපි මහානාම අරියසාවකස්ස යථාභූතං සම්මප්පඤ්ඤාය සුදිට්ඨං හොති සො ච අඤ්ඤත්‍රෙව කාමෙහි අඤ්ඤත්‍ර අකුසලෙහි ධම්මෙහි පීතිසුඛං නාධිගච්ඡති අඤ්ඤං වා තතො සන්තතරං; අථ ඛො සො නෙව තාව අනාවට්ටී කාමෙසු හොති; යතො ච ඛො මහානාම අරියසාවකස්ස අප්පස්සාදා කාමා බහුදුක්ඛා බහූපායාසා ආදීනවො එත්ථ භිය්‍යොති එවමෙතං යථාභූතං සම්මප්පඤ්ඤාය සුදිට්ඨං හොති සො ච අඤ්ඤත්‍රෙව කාමෙහි අඤ්ඤත්‍ර අකුසලෙහි ධම්මෙහි පීතිසුඛං අධිගච්ඡති අඤ්ඤං වා තතො සන්තතරං; අථ ඛො සො අනාවට්ටී කාමෙසු හොති.

1 ඉධ ස්‍යාමපොත්ථකෙ ඌනතා දිස්සතෙ.

මය්හම්පි ඛො මහානාම පුබ්බෙව සම්බොධා අනභිසම්බුද්ධස්ස බොධිසත්තස්සෙව සතො අප්පස්සාදා කාමා බහුදුක්ඛා බහුපායාසා ආදීනවො එත්ථ භිය්‍යොති එවමෙතං යථාභූතං සම්මප්පඤ්ඤාය සුදිට්ඨං අහොසි; සො ච අඤ්ඤත්‍රෙව කාමෙහි අඤ්ඤත්‍ර අකුසලෙහි ධම්මෙහි පීතිසුඛං නාජ්ඣගමං අඤ්ඤං වා තතො සන්තතරං; අථඛ්වාහං නෙව තාව අනාවට්ටී කාමෙසු පච්චඤ්ඤාසිං; යතො ච ඛො මෙ මහානාම අප්පස්සාදා කාමා බහුදුක්ඛා බහුපායාසා ආදීනවො එත්ථ භිය්‍යොති එවමෙතං යථාභූතං සම්මප්පඤ්ඤාය සුදිට්ඨං අහොසි සො ච අඤ්ඤත්‍රෙව කාමෙහි අඤ්ඤත්‍ර අකුසලෙහි ධම්මෙහි පීතිසුඛං අජ්ඣගමං අඤ්ඤඤ්ච තතො සන්තතරං; අථාහං අනාවට්ටී කාමෙසු පච්චඤ්ඤාසිං.

කො ච මහානාම කාමානං අස්සාදො; පඤ්චිමෙ මහානාම කාමගුණා; කතමෙ පඤ්ච; චක්ඛුවිඤ්ඤෙය්‍යා රූපා ඉට්ඨා කන්තා මනාපා පියරූපා කාමූපසංහිතා රජනීයා; සොතවිඤ්ඤෙය්‍යා සද්දා... පෙ... ඝානවිඤ්ඤෙය්‍යා ගන්ධා... ජිව්හාවිඤ්ඤෙය්‍යා රසා... කායවිඤ්ඤෙය්‍යා ඵොට්ඨබ්බා ඉට්ඨා කන්තා මනාපා පියරූපා කාමූපසංහිතා රජනීයා; ඉමෙ ඛො මහානාම පඤ්ච කාමගුණා; යං ඛො මහානාම ඉමෙ පඤ්ච කාමගුණෙ පටිච්ච උප්පජ්ජති සුඛං සොමනස්සං අයං කාමානං අස්සාදො.

කො ච මහානාම කාමානං ආදීනවො; ඉධ මහානාම කුලපුත්තො යෙන සිප්පට්ඨානෙන ජීවිකං කප්පෙති යදි මුද්දාය යදි ගණනාය යදි සංඛානෙන යදි කසියා යදි වණිජ්ජාය යදි ගොරක්ඛෙන යදි ඉස්සත්ථෙන යදි රාජපොරිසෙන යදි සිප්පඤ්ඤතරෙන සීතස්ස පුරක්ඛතො උණ්හස්ස පුරක්ඛතො ඩංසමකසවාතාතපසිරිංසපසම්ඵස්සෙහි රිස්සමානො ඛුප්පිපාසාය මීයමානො; අයම්පි මහානාම කාමානං ආදීනවො සන්දිට්ඨිකො දුක්ඛක්ඛන්ධො කාමහෙතු කාමනිදානං කාමාධිකරණං කාමානමෙව හෙතු.

තස්ස චෙ මහානාම කුලපුත්තස්ස එවං උට්ඨහතො ඝටතො වායමතො තෙ භොගා නාභිනිප්ඵජ්ජන්ති; සො සොචති කිලමති පරිදෙවති උරත්තාළිං කන්දති සම්මොහං ආපජ්ජති මොඝං වත මෙ උට්ඨානං අඵලො වත මෙ වායාමොති; අයම්පි මහානාම කාමානං ආදීනවො සන්දිට්ඨිකො දුක්ඛක්ඛන්ධො කාමහෙතු කාමනිදානං කාමාධිකරණං කාමානමෙව හෙතු.

තස්ස චෙ මහානාම කුලපුත්තස්ස එවං උට්ඨහතො ඝටතො වායමතො තෙ භොගා අභිනිප්ඵජ්ජන්ති සො තෙසං භොගානං

ආරක්ඛාධිකරණං දුක්ඛං දොමනස්සං පටිසංවෙදෙති කින්ති මෙ භොගෙ නෙව රාජානො හරෙය්‍යුං න චොරා හරෙය්‍යුං න අග්ගි ඩහෙය්‍ය න උදකං වහෙය්‍ය න අප්පියා දායාදා හරෙය්‍යුන්ති; තස්ස එවං ආරක්ඛතො ගොපයතො තෙ භොගෙ රාජානො වා හරන්ති චොරා වා හරන්ති අග්ගි වා ඩහති උදකං වා වහති අප්පියා වා දායාදා හරන්ති සො සොචති කිලමති පරිදෙවති උරත්තාළිං කන්දති සම්මොහං ආපජ්ජති යම්පි මෙ අහොසි තම්පි නො නත්ථීති; අයම්පි මහානාම කාමානං ආදීනවො සන්දිට්ඨිකො දුක්ඛක්ඛන්ධො කාමහෙතු කාමනිදානං කාමාධිකරණං කාමානමෙව හෙතු ෴

පුන ච'පරං මහානාම කාමහෙතු කාමනිදානං කාමාධිකරණං කාමානමෙව හෙතු රාජානොපි රාජූහි විවදන්ති ඛත්තියාපි ඛත්තියෙහි විවදන්ති බ්‍රාහ්මණාපි බ්‍රාහ්මණෙහි විවදන්ති ගහපතීපි ගහපතීහි විවදන්ති මාතාපි පුත්තෙන විවදති පුත්තොපි මාතරා විවදති පිතාපි පුත්තෙන විවදති පුත්තොපි පිතරා විවදති භාතාපි භාතරා විවදති භාතාපි භගිනියා විවදති භගිනීපි භාතරා විවදති සහායොපි සහායෙන විවදති; තෙ තත්ථ කලහවිග්ගහවිවාදාපන්නා අඤ්ඤමඤ්ඤං පාණීහිපි උපක්කමන්ති ලෙඩ්ඩූහිපි උපක්කමන්ති දණ්ඩෙහිපි උපක්කමන්ති සත්ථෙහිපි උපක්කමන්ති; තෙ තත්ථ මරණම්පි නිගච්ඡන්ති මරණමත්තම්පි දුක්ඛං; අයම්පි මහානාම කාමානං ආදීනවො සන්දිට්ඨිකො දුක්ඛක්ඛන්ධො කාමහෙතු කාමනිදානං කාමාධිකරණං කාමානමෙව හෙතු ෴

පුන ච'පරං මහානාම කාමහෙතු කාමනිදානං කාමාධිකරණං කාමානමෙව හෙතු අසිචම්මං ගහෙත්වා ධනුකලාපං සන්නය්හිත්වා උභතො වියූළ්හං සඞ්ගාමං පක්ඛන්දන්ති උසූසුපි ඛිප්පමානෙසු සත්තීසුපි ඛිප්පමානාසු අසීසුපි විජ්ජොතලන්තෙසු; තෙ තත්ථ උසූහිපි විජ්ඣන්ති සත්තියාපි විජ්ඣන්ති අසිනාපි සීසං ඡින්දන්ති; තෙ තත්ථ මරණම්පි නිගච්ඡන්ති මරණමත්තම්පි දුක්ඛං; අයම්පි මහානාම කාමානං ආදීනවො සන්දිට්ඨිකො දුක්ඛක්ඛන්ධො කාමහෙතු කාමනිදානං කාමාධිකරණං කාමානමෙව හෙතු ෴

පුන ච'පරං මහානාම කාමහෙතු කාමනිදානං කාමාධිකරණං කාමානමෙව හෙතු අසිචම්මං ගහෙත්වා ධනුකලාපං සන්නය්හිත්වා අද්දාවලෙපනා උපකාරියො පක්ඛන්දන්ති උසූසුපි ඛිප්පමානෙසු සත්තීසුපි ඛිප්පමානාසු අසීසුපි විජ්ජොතලන්තෙසු; තෙ තත්ථ උසූහිපි විජ්ඣන්ති සත්තියාපි විජ්ඣන්ති පක්කට්ඨියාපි ඔසිඤ්චන්ති අභිවග්ගෙනපි ඔමද්දන්ති අසිනාපි සීසං ඡින්දන්ති; තෙ තත්ථ මරණම්පි නිගච්ඡන්ති මරණමත්තම්පි දුක්ඛං; අයම්පි මහානාම කාමානං

ආදීනවො සන්දිට්ඨිකො දුක්ඛක්ඛන්ධො කාමහෙතු කාමනිදානං කාමාධිකරණං කාමානමෙව හෙතු.

පුන ච'පරං මහානාම කාමහෙතු කාමනිදානං කාමාධිකරණං කාමානමෙව හෙතු සන්ධිම්පි ඡින්දන්ති නිල්ලොපම්පි හරන්ති එකාගාරිකම්පි කරොන්ති පරිපන්ථෙපි තිට්ඨන්ති පරදාරම්පි ගච්ඡන්ති; තමෙනං රාජානො ගහෙත්වා විවිධා කම්මකාරණා කාරෙන්ති කසාහිපි තාළෙන්ති වෙත්තෙහිපි තාළෙන්ති අඩ්ඪදණ්ඩකෙහිපි තාළෙන්ති හත්ථම්පි ඡින්දන්ති පාදම්පි ඡින්දන්ති හත්ථපාදම්පි ඡින්දන්ති කණ්ණම්පි ඡින්දන්ති නාසම්පි ඡින්දන්ති කණ්ණනාසම්පි ඡින්දන්ති බිලඞ්ගථාලිකම්පි කරෙන්ති සංඛමුණ්ඩිකම්පි කරෙන්ති රාහුමුඛම්පි කරෙන්ති ජොතිමාලිකම්පි කරොන්ති හත්ථපජ්ජොතිකම්පි කරෙන්ති එරකවත්තිකම්පි කරෙන්ති චීරකවාසිකම්පි කරෙන්ති එණෙය්‍යකම්පි කරෙන්ති බළිසමංසිකම්පි කරෙන්ති කහාපණකම්පි කරෙන්ති ඛාරාපතච්ඡිකම්පි කරෙන්ති පලිඝපරිවත්තිකම්පි කරෙන්ති පලාලපීඨකම්පි කරෙන්ති තත්තෙනපි තෙලෙන ඔසිඤ්චන්ති සුනඛෙහිපි ඛාදාපෙන්ති ජීවන්තම්පි සූලෙ උත්තාසෙන්ති අසිනාපි සීසං ඡින්දන්ති; තෙ තත්ථ මරණම්පි නිගච්ඡන්ති මරණමත්තම්පි දුක්ඛං; අයම්පි මහානාම කාමානං ආදීනවො සන්දිට්ඨිකො දුක්ඛක්ඛන්ධො කාමහෙතු කාමනිදානං කාමාධිකරණං කාමානමෙව හෙතු.

පුන ච'පරං මහානාම කාමහෙතු කාමනිදානං කාමාධිකරණං කාමානමෙව හෙතු කායෙන දුච්චරිතං චරන්ති වාචාය දුච්චරිතං චරන්ති මනසා දුච්චරිතං චරන්ති; තෙ කායෙන දුච්චරිතං චරිත්වා වාචාය දුච්චරිතං චරිත්වා මනසා දුච්චරිතං චරිත්වා කායස්ස භෙදා පරම්මරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජන්ති; අයං මහානාම කාමානං ආදීනවො සම්පරායිකො දුක්ඛක්ඛන්ධො කාමහෙතු කාමනිදානං කාමාධිකරණං කාමානමෙව හෙතු.

එකමිදාහං මහානාම සමයං රාජගහෙ විහරාමි ගිජ්ඣකූටෙ පබ්බතෙ; තෙන ඛො පන සමයෙන සම්බහුලා නිගණ්ඨා ඉසිගිලිපස්සෙ කාළසිලායං උබ්භට්ඨකා හොන්ති ආසනපටික්ඛිත්තා ඔපක්කමිකා දුක්ඛා තිප්පා[1] කටුකා වෙදනා වෙදියන්ති; අථ ඛොහං[2] මහානාම සායන්හසමයං පටිසල්ලාණා වුට්ඨිතො යෙන ඉසිගිලිපස්සං[3] කාළසිලා යෙන තෙ නිගණ්ඨා තෙනුපසඞ්කමිං; උපසඞ්කමිත්වා තෙ නිගණ්ඨෙ එතදවොචං; කින්නු තුම්හෙ ආවුසො නිගණ්ඨා

1 තිප්පා ඛරා-ස්‍යා., තිබ්බා-ම. 2 අථ ඛ්වාහං-ස්‍යා. ම.
3 ඉසිගිලිපස්සෙ-ස්‍යා., ම.

උබ්භණ්ඩා[1] ආසනපටික්ඛිත්තා ඔපක්කමිකා දුක්ඛා තිප්පා කටුකා වෙදනා වෙදියන්ති; එවං වුත්තෙ මහානාම තෙ නිගණ්ඨා මං එතද වොචුං; නිගණ්ඨො ආවුසො නාටපුත්තො සබ්බඤ්ඤූ සබ්බදස්සාවී අපරිසෙසං ඤාණදස්සනං පටිජානාති චරතො ච මෙ තිට්ඨතො ච සුත්තස්ස ච ජාගරස්ස ච සතතං සමිතං ඤාණදස්සනං පච්චුපට්ඨිතන්ති; සො එවමාහ අත්ථි වො [2] නිගණ්ඨා පුබ්බෙ පාපං කම්මං කතං තං ඉමාය [3] කටුකාය දුක්කරකාරිකාය නිජ්ජරෙථ; යං පනෙත්ථ එතරහි කායෙන සංවුතා වාචාය සංවුතා මනසා සංවුතා තං ආයතිං පාපස්ස කම්මස්ස අකරණං; ඉති පුරාණානං කම්මානං තපසා ව්‍යන්තිභාවා නවානං කම්මානං අකරණා ආයතිං අනවස්සවො; ආයතිං අනවස්සවා කම්මක්ඛයො; කම්මක්ඛයා දුක්ඛක්ඛයො; දුක්ඛක්ඛයා වෙදනාක්ඛයො; වෙදනාක්ඛයා සබ්බං දුක්ඛං නිජ්ජිණ්ණං භවිස්සතීති: තඤ්ච පනම්හාකං රුච්චති චෙව ඛමති ච තෙන චම්හා අත්තමනාති. එවං වුත්තෙ අහං මහානාම තෙ නිගණ්ඨෙ එතදවොචං; කිම්පන තුම්හෙ ආවුසො නිගණ්ඨා ජානාථ අහුවම්හෙව මයං පුබ්බෙ[4] නාහුවම්හාති; නො හිදං ආවුසො; කිම්පන තුම්හෙ ආවුසො නිගණ්ඨා ජානාථ අකරම්හෙව මයං පුබ්බෙ පාපං කම්මං නාකරම්හාති,[5] නො හිදං ආවුසො; කිම්පන තුම්හෙ ආවුසො නිගණ්ඨා ජානාථ එවරූපං වා එවරූපං වා පාපං කම්මං අකරම්හාති; නො හිදං ආවුසො; කිම්පන තුම්හෙ ආවුසො නිගණ්ඨා ජානාථ එත්තකං වා දුක්ඛං නිජ්ජිණ්ණං එත්තකං වා දුක්ඛං නිජ්ජරෙතබ්බං එත්තකම්හි වා දුක්ඛෙ නිජ්ජිණ්ණෙ සබ්බං දුක්ඛං නිජ්ජිණ්ණං භවිස්සතීති; නො හිදං ආවුසො; කිම්පන තුම්හෙ ආවුසො නිගණ්ඨා ජානාථ දිට්ඨෙව ධම්මෙ අකුසලානං ධම්මානං පහානං කුසලානං ධම්මානං උපසම්පදන්ති. නො හිදං ආවුසො; ඉති කිර[6] තුම්හෙ ආවුසො නිගණ්ඨා න ජානාථ අහුවම්හෙව මයං පුබ්බෙ නාහුවම්හාති; න ජානාථ අකරම්හෙව මයං පුබ්බෙ පාපං කම්මං නාකරම්හාති; න ජානාථ එවරූපං වා එවරූපං වා පාපං කම්මං අකරම්හාති; න ජානාථ එත්තකං වා දුක්ඛං නිජ්ජිණ්ණං එත්තකං වා දුක්ඛං නිජ්ජරෙතබ්බං එත්තකම්හි වා දුක්ඛෙ නිජ්ජිණ්ණෙ සබ්බං දුක්ඛං නිජ්ජිණ්ණං භවිස්සතීති; න ජානාථ දිට්ඨෙව ධම්මෙ අකුසලානං ධම්මානං පහානං කුසලානං ධම්මානං උපසම්පදං; එවං සන්තෙ ආවුසො නිගණ්ඨා යෙ ලොකෙ ලුද්දා ලොහිතපාණිනො කුරූරකම්මන්තා මනුස්සෙසු පච්චාජාතා තෙ නිගණ්ඨෙසු පබ්බ

1 උබ්භණ්ඩා හොථ-ස්‍යා. 2 අත්ථි ඛො හො-ස්‍යා. ම.
3 ඉමාය දුක්ඛාය-ස්‍යා. 4 පුබ්බෙව-ම. පුබ්බෙ න-ස්‍යා. සී.
5 න නාකරම්හාති-ස්‍යා. 6 කිම්පන-සී.

ජානීති. න ඛො ආවුසො ගොතම සුඛෙන සුඛං අධිගන්තබ්බං; දුක්ඛෙන ඛො සුඛං අධිගන්තබ්බං; සුඛෙන ච හාවුසො[1] ගොතම සුඛං අධිගන්තබ්බං අභවිස්ස රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො සුඛං අධිගච්ඡෙය්‍ය; රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො සුඛවිහාරිතරො ආයස්මතා ගොතමෙනාති. අද්ධායස්මන්තෙහි නිගණ්ඨෙහි සහසා අප්පටිසංඛා වාචා භාසිතා; න ඛො ආවුසො ගොතම සුඛෙන සුඛං අධිගන්තබ්බං; දුක්ඛෙන ඛො සුඛං අධිගන්තබ්බං; සුඛෙන ච හාවුසො ගොතම සුඛං අධිගන්තබ්බං අභවිස්ස රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො සුඛං අධිගච්ඡෙය්‍ය; රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො සුඛවිහාරිතරො ආයස්මතා ගොතමෙනාති; අපි ච අහමෙව තත්‍ථ පටිපුච්ඡිතබ්බො කො නු ඛො ආයස්මන්තානං සුඛවිහාරිතරො රාජා වා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො ආයස්මා වා ගොතමොති. අද්ධාවුසො ගොතම අම්හෙහි සහසා අප්පටිසංඛා වාචා භාසිතා; න ඛො ආවුසො ගොතම සුඛෙන සුඛං අධිගන්තබ්බං; දුක්ඛෙන ඛො සුඛං අධිගන්තබ්බං; සුඛෙන ච හාවුසො ගොතම සුඛං අධිගන්තබ්බං අභවිස්ස රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො සුඛං අධිගච්ඡෙය්‍ය; රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො සුඛවිහාරිතරො ආයස්මතා ගොතමෙනාති; අපි ච තිට්ඨතෙතං; ඉදානිපි මයං ආයස්මන්තං ගොතමං පුච්ඡාම කො නු ඛො ආයස්මන්තානං සුඛවිහාරිතරො රාජා වා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො ආයස්මා වා ගොතමොති. තෙන හාවුසො නිගණ්ඨා තුම්හෙව තත්‍ථ පටිපුච්ඡිස්සාමි යථා වො ඛමෙය්‍ය තථා නං බ්‍යාකරෙය්‍යාථ; තං කිං මඤ්ඤථාවුසො නිගණ්ඨා පහොති රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො අනිඤ්ජමානො කායෙන අභාසමානො වාචං සත්ත රත්තින්දිවානි එකන්තසුඛපටිසංවෙදී විහරිතුන්ති; නො හිදං ආවුසො; තං කිං මඤ්ඤථාවුසො නිගණ්ඨා පහොති රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො අනිඤ්ජමානො කායෙන අභාසමානො වාචං ඡ රත්තින්දිවානි, පඤ්ච රත්තින්දිවානි, චත්තාරි රත්තින්දිවානි, තීණි රත්තින්දිවානි, ද්වෙ රත්තින්දිවානි, එකං රත්තින්දිවං එකන්තසුඛපටිසංවෙදී විහරිතුන්ති; නො හිදං ආවුසො; අහං ඛො ආවුසො නිගණ්ඨා පහොමි අනිඤ්ජමානො කායෙන අභාසමානො වාචං එකං රත්තින්දිවං එකන්තසුඛපටිසංවෙදී විහරිතුං; අහං ඛො ආවුසො නිගණ්ඨා පහොමි අනිඤ්ජමානො කායෙන අභාසමානො වාචං ද්වෙ රත්තින්දිවානි, තීණි රත්තින්දිවානි, චත්තාරි රත්තින්දිවානි, පඤ්ච රත්තින්දිවානි, ඡ රත්තින්දිවානි, සත්ත රත්තින්දිවානි එකන්තසුඛපටිසංවෙදී විහරිතුං; තං කිං මඤ්ඤථාවුසො

1 - ආවුසො-ස්‍යා. එ-සී.

නිගණ්ඨා එවං සන්තෙ කො සුඛවිහාරිතරො[1] රාජා වා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො අහං වාති; එවං සන්තෙ ආයස්මාව ගොතමො සුඛවිහාරිතරො රඤ්ඤා මාගධෙන සෙනියෙන බිම්බිසාරෙනාති.

ඉදමවොච භගවා; අත්තමනො මහානාමො සක්කො භගවතො භාසිතං අභිනන්දීති.

චූළදුක්ඛක්ඛන්ධසුත්තං චතුත්ථං.

5.

එවමෙම සුතං; එකං සමයං ආයස්මා මහාමොග්ගල්ලානො භග්ගෙසු විහරති සුංසුමාරගිරෙ භෙසකලාවනෙ මිගදායෙ. තත්‍ර ඛො ආයස්මා මහාමොග්ගල්ලානො භික්ඛූ ආමන්තෙසි ආවුසො භික්ඛවොති; ආවුසොති ඛො තෙ භික්ඛූ ආයස්මතො මහාමොග්ගල්ලානස්ස පච්චස්සොසුං; ආයස්මා මහාමොග්ගල්ලානො එතදවොච. පවාරෙති චෙපි ආවුසො භික්ඛු වදන්තු මං ආයස්මන්තො වචනීයොම්හි ආයස්මන්තෙහීති; සො ච හොති දුබ්බචො දොවචස්සකරණෙහි ධම්මෙහි සමන්නාගතො අක්ඛමො අප්පදක්ඛිණග්ගාහී අනුසාසනිං; අථ ඛො නං සබ්‍රහ්මචාරී න චෙව වත්තබ්බං මඤ්ඤන්ති න ච අනුසාසිතබ්බං මඤ්ඤන්ති න ච තස්මිං පුග්ගලෙ විස්සාසං ආපජ්ජිතබ්බං මඤ්ඤන්ති.

කතමෙ චාවුසො දොවචස්සකරණා ධම්මා; ඉධාවුසො භික්ඛු පාපිච්ඡො හොති පාපිකානං ඉච්ඡානං වසං ගතො; යම්පාවුසො භික්ඛු පාපිච්ඡො හොති පාපිකානං ඉච්ඡානං වසං ගතො; අයම්පි ධම්මො දොවචස්සකරණො.

පුන ච'පරං ආවුසො භික්ඛු අත්තුක්කංසකො හොති පරවම්භී; යම්පාවුසො භික්ඛු අත්තුක්කංසකො හොති පරවම්භී; අයම්පි ධම්මො දොවචස්සකරණො.

පුන ච'පරං ආවුසො භික්ඛු කොධනො හොති කොධාභිභූතො; යම්පාවුසො භික්ඛු කොධනො හොති කොධාභිභූතො; අයම්පි ධම්මො දොවචස්සකරණො.

පුන ච'පරං ආවුසො භික්ඛු කොධනො හොති කොධහෙතු උපනාහී; යම්පාවුසො භික්ඛු කොධනො හොති කොධහෙතු උපනාහී; අයම්පි ධම්මො දොවචස්සකරණො.

---

1 සුඛං විහරති-ස්‍යා.

පුන ච'පරං ආවුසො භික්ඛු කොධනො හොති කොධහෙතු අභිසඞ්ගී; යම්පාවුසො භික්ඛු කොධනො හොති කොධහෙතු අභිසඞ්ගී; අයම්පි ධම්මො දොවචස්සකරණො-

පුන ච පරං ආවුසො භික්ඛු කොධනො හොති කොධසාමන්තා[1] වාචං නිච්ඡාරෙතා; යම්පාවුසො භික්ඛු කොධනො හොති කොධසාමන්තා වාචං නිච්ඡාරෙතා; අයම්පි ධම්මො දොවචස්සකරණො-

පුන ච'පරං ආවුසො භික්ඛු චුදිතො චොදකෙන චොදකං පටිප්ඵරති; යම්පාවුසො භික්ඛු චුදිතො චොදකෙන චොදකං පටිප්ඵරති; අයම්පි ධම්මො දොවචස්සකරණො-

පුන ච'පරං ආවුසො භික්ඛු චුදිතො චොදකෙන චොදකං අපසාදෙති; යම්පාවුසො භික්ඛු චුදිතො චොදකෙන චොදකං අපසාදෙති; අයම්පි ධම්මො දොවචස්සකරණො-

පුන ච'පරං ආවුසො භික්ඛු චුදිතො චොදකෙන චොදකස්ස පච්චාරොපෙති; යම්පාවුසො භික්ඛු චුදිතො චොදකෙන චොදකස්ස පච්චාරොපෙති; අයම්පි ධම්මො දොවචස්සකරණො-

පුන ච'පරං ආවුසො භික්ඛු චුදිතො චොදකෙන අඤ්ඤෙනඤ්ඤං පටිචරති බහිද්ධා කථං අපනාමෙති කොපඤ්ච දොසඤ්ච අප්පච්චයඤ්ච පාතුකරොති; යම්පාවුසො භික්ඛු චුදිතො චොදකෙන අඤ්ඤෙනඤ්ඤං පටිචරති බහිද්ධා කථං අපනාමෙති කොපඤ්ච දොසඤ්ච අප්පච්චයඤ්ච පාතුකරොති; අයම්පි ධම්මො දොවචස්සකරණො-

පුන ච'පරං ආවුසො භික්ඛු චුදිතො චොදකෙන අපදානෙ න සම්පායති; යම්පාවුසො භික්ඛු චුදිතො චොදකෙන අපදානෙ න සම්පායති; අයම්පි ධම්මො දොවචස්සකරණො-

පුන ච'පරං ආවුසො භික්ඛු මක්ඛී හොති පළාසී; යම්පාවුසො භික්ඛු මක්ඛී හොති පළාසී; අයම්පි ධම්මො දොවචස්සකරණො-

පුන ච'පරං ආවුසො භික්ඛු ඉස්සුකී හොති මච්ඡරී; යම්පාවුසො භික්ඛු ඉස්සුකී හොති මච්ඡරී; අයම්පි ධම්මො දොවචස්සකරණො-

පුන ච'පරං ආවුසො භික්ඛු සඨො හොති මායාවී; යම්පාවුසො භික්ඛු සඨො හොති මායාවී; අයම්පි ධම්මො දොවචස්සකරණො-

පුන ච'පරං ආවුසො භික්ඛු ථද්ධො හොති අතිමානී; යම්පාවුසො භික්ඛු ථද්ධො හොති අතිමානී; අයම්පි ධම්මො දොවචස්සකරණො-

---

1 කොධසාමන්තං-සභා. ම.

පුන ච'පරං ආවුසො භික්ඛු සන්දිට්ඨිපරාමාසී හොති ආධානගාහී දුප්පටිනිස්සග්ගී; යම්පාවුසො භික්ඛු සන්දිට්ඨිපරාමාසී හොති ආධානගාහී දුප්පටිනිස්සග්ගී; අයම්පි ධම්මො දොවචස්සකරණො; ඉමෙ වුච්චන්තාවුසො දොවචස්සකරණා ධම්මා —

නො චෙපි ආවුසො භික්ඛු පවාරෙති වදන්තු මං ආයස්මන්තො වචනීයොම්හි ආයස්මන්තෙහීති; සො ච හොති සුවචො සොවචස්සකරණෙහි ධම්මෙහි සමන්නාගතො ඛමො පදක්ඛිණග්ගාහී අනුසාසනිං; අථ ඛො නං සබ්‍රහ්මචාරී වත්තබ්බඤ්චෙව මඤ්ඤන්ති අනුසාසිතබ්බඤ්ච මඤ්ඤන්ති තස්මිඤ්ච පුග්ගලෙ විස්සාසං ආපජ්ජිතබ්බං මඤ්ඤන්ති —

කතමෙ චාවුසො සොවචස්සකරණා ධම්මා; ඉධාවුසො භික්ඛු න පාපිච්ඡො හොති න පාපිකානං ඉච්ඡානං වසං ගතො; යම්පාවුසො භික්ඛු න පාපිච්ඡො හොති න පාපිකානං ඉච්ඡානං වසං ගතො; අයම්පි ධම්මො සොවචස්සකරණො —

පුන ච'පරං ආවුසො භික්ඛු අනත්තුක්කංසකො හොති අපරවම්භී; යම්පාවුසො භික්ඛු අනත්තුක්කංසකො හොති අපරවම්භී; අයම්පි ධම්මො සොවචස්සකරණො —

පුන ච'පරං ආවුසො භික්ඛු න කොධනො හොති න කොධාභිභූතො; යම්පාවුසො භික්ඛු න කොධනො හොති න කොධාභිභූතො; අයම්පි ධම්මො සොවචස්සකරණො —

පුන ච'පරං ආවුසො භික්ඛු න කොධනො හොති න කොධහෙතු උපනාහී; යම්පාවුසො භික්ඛු න කොධනො හොති න කොධහෙතු උපනාහී, අයම්පි ධම්මො සොවචස්සකරණො —

පුන ච'පරං ආවුසො භික්ඛු න කොධනො හොති න කොධහෙතු අභිසඞ්ගී; යම්පාවුසො භික්ඛු න කොධනො හොති න කොධහෙතු අභිසඞ්ගී; අයම්පි ධම්මො සොවචස්සකරණො —

පුන ච'පරං ආවුසො භික්ඛු න කොධනො හොති න කොධසාමන්තා වාචං නිච්ඡාරෙතා; යම්පාවුසො භික්ඛු න කොධනො හොති න කොධසාමන්තා වාචං නිච්ඡාරෙතා; අයම්පි ධම්මො සොවචස්සකරණො —

පුන ච'පරං ආවුසො භික්ඛු චුදිතො චොදකෙන චොදකං න පටිප්ඵරති; යම්පාවුසො භික්ඛු චුදිතො චොදකෙන චොදකං න පටිප්ඵරති; අයම්පි ධම්මො සොවචස්සකරණො —

පුන ච'පරං ආවුසො භික්ඛු චුදිතො චොදකෙන චොදකං න අපසාදෙති;[1] යම්පාවුසො භික්ඛු චුදිතො චොදකෙන චොදකං න අපසාදෙති; අයම්පි ධම්මො සොවචස්සකරණො ....

පුන ච'පරං ආවුසො භික්ඛු චුදිතො චොදකෙන චොදකස්ස න පච්චාරොපෙති; යම්පාවුසො භික්ඛු චුදිතො චොදකෙන චොදකස්ස න පච්චාරොපෙති අයම්පි ධම්මො සොවචස්සකරණො ....

පුන ච'පරං ආවුසො භික්ඛු චුදිතො චොදකෙන න අඤ්ඤෙනඤ්ඤං පටිචරති න බහිද්ධා කථං අපනාමෙති න කොපඤ්ච දොසඤ්ච අප්පච්චයඤ්ච පාතුකරොති; යම්පාවුසො භික්ඛු චුදිතො චොදකෙන න අඤ්ඤෙනඤ්ඤං පටිචරති න බහිද්ධා කථං අපනාමෙති න කොපඤ්ච දොසඤ්ච අප්පච්චයඤ්ච පාතුකරොති; අයම්පි ධම්මො සොවචස්සකරණො ....

පුන ච'පරං ආවුසො භික්ඛු චුදිතො චොදකෙන [2] අපදානෙ සම්පායති; [3] යම්පාවුසො භික්ඛු චුදිතො චොදකෙන අපදානෙ සම්පායති; අයම්පි ධම්මො සොවචස්සකරණො ....

පුන ච'පරං ආවුසො භික්ඛු අමක්ඛී හොති අපළාසී; යම්පාවුසො භික්ඛු අමක්ඛී හොති අපළාසී; අයම්පි ධම්මො සොවචස්සකරණො.

පුන ච'පරං ආවුසො භික්ඛු අනිස්සුකී හොති අමච්ඡරී; යම්පාවුසො භික්ඛු අනිස්සුකී හොති අමච්ඡරී; අයම්පි ධම්මො සොවචස්සකරණො ....

පුන ච'පරං ආවුසො භික්ඛු අසඨො හොති අමායාවී; යම්පාවුසො භික්ඛු අසඨො හොති අමායාවී; අයම්පි ධම්මො සොවචස්සකරණො ....

පුන ච'පරං ආවුසො භික්ඛු අත්ථද්ධො හොති අනතිමානී; යම්පාවුසො භික්ඛු අත්ථද්ධො හොති අනතිමානී; අයම්පි ධම්මො සොවචස්සකරණො ....

පුන ච'පරං ආවුසො භික්ඛු අසන්දිට්ඨිපරාමාසී [4] හොති අනාධානගාහී සුප්පටිනිස්සග්ගී; යම්පාවුසො භික්ඛු අසන්දිට්ඨිපරාමාසී හොති අනාධානගාහී සුප්පටිනිස්සග්ගී; අයම්පිධම්මො සොවචස්සකරණො ඉමෙ වුච්චන්තාවුසො සොවචස්සකරණා ධම්මා ....

---

1 න අප්පසාදෙති-ම. 2 චුදිතො චොදකෙන චොදකස්ස-සක්‍යා.
3 න සම්පායති-සක්‍යා. සී. 4 න සන්දිට්ඨිපරාමාසී-ම.

තත්‍රාවුසො භික්ඛුනා අත්තනාව අත්තානං එවං අනුමිනිතබ්බං;[1] යො ඛ්වායං පුග්ගලො පාපිච්ඡො පාපිකානං ඉච්ඡානං වසං ගතො අයං මෙ පුග්ගලො අප්පියො අමනාපො; අහඤ්චෙව ඛො පනස්සං පාපිච්ඡො පාපිකානං ඉච්ඡානං වසං ගතො අහම්පස්සං[2] පරෙසං අප්පියො අමනාපොති; එවං ජානන්තෙනාවුසො භික්ඛුනා න පාපිච්ඡො භවිස්සාමි න පාපිකානං ඉච්ඡානං වසං ගතොති චිත්තං උප්පාදෙතබ්බං ෴

යො ඛ්වායං පුග්ගලො අත්තුක්කංසකො පරවම්භී අයං මෙ පුග්ගලො අප්පියො අමනාපො; අහඤ්චෙව ඛො පනස්සං අත්තුක්කංසකො පරවම්භී අහම්පස්සං පරෙසං අප්පියො අමනාපොති; එවං ජානන්තෙනාවුසො භික්ඛුනා අනත්තුක්කංසකො භවිස්සාමි අපරවම්භීති චිත්තං උප්පාදෙතබ්බං ෴

යො ඛ්වායං පුග්ගලො කොධනො කොධාභිභූතො අයං මෙ පුග්ගලො අප්පියො අමනාපො; අහඤ්චෙව ඛො පනස්සං කොධනො කොධාභිභූතො අහම්පස්සං පරෙසං අප්පියො අමනාපොති; එවං ජානන්තෙනාවුසො භික්ඛුනා න කොධනො භවිස්සාමි න කොධාභිභූතොති චිත්තං උප්පාදෙතබ්බං ෴

යො ඛ්වායං පුග්ගලො කොධනො කොධහෙතු උපනාහී අයං මෙ පුග්ගලො අප්පියො අමනාපො; අහඤ්චෙව ඛො පනස්සං කොධනො කොධහෙතු උපනාහී අහම්පස්සං පරෙසං අප්පියො අමනාපොති; එවං ජානන්තෙනාවුසො භික්ඛුනා න කොධනො භවිස්සාමි න කොධහෙතු උපනාහීති චිත්තං උප්පාදෙතබ්බං ෴

යො ඛ්වායං පුග්ගලො කොධනො කොධහෙතු අභිසඞ්ගී අයං මෙ පුග්ගලො අප්පියො අමනාපො; අහඤ්චෙව ඛො පනස්සං කොධනො කොධහෙතු අභිසඞ්ගී අහම්පස්සං පරෙසං අප්පියො අමනාපොති; එවං ජානන්තෙනාවුසො භික්ඛුනා න කොධනො භවිස්සාමි න කොධහෙතු අභිසඞ්ගීති චිත්තං උප්පාදෙතබ්බං ෴

යො ඛ්වායං පුග්ගලො කොධනො කොධසාමන්තා වාචං නිච්ඡාරෙතා අයං මෙ පුග්ගලො අප්පියො අමනාපො; අහඤ්චෙව ඛො පනස්සං කොධනො කොධසාමන්තා වාචං නිච්ඡාරෙතා අහම්පස්සං පරෙසං අප්පියො අමනාපොති; එවං ජානන්තෙනාවුසො භික්ඛුනා න කොධනො භවිස්සාමි න කොධසාමන්තා වාචං නිච්ඡාරෙස්සාමීති[3] චිත්තං උප්පාදෙතබ්බං ෴

---

1 අනුමාහිතබ්බං-ස්‍යා. ම. අනුභාසිතබ්බං-එ-සී.
2 අහංපාස්සං-ම.
3 නිච්ඡාරෙතාති-ම.

යො ඛ්වායං පුග්ගලො චුදිතො චොදකෙන චොදකං පටිප්ඵරති අයං මෙ පුග්ගලො අප්පියො අමනාපො; අහඤ්චෙව ඛො පන චුදිතො චොදකෙන චොදකං පටිප්ඵරෙය්‍යං අහම්පස්සං පරෙසං අප්පියො අමනාපොති; එවං ජානන්තෙනාවුසො භික්ඛුනා චුදිතො චොදකෙන චොදකං න පටිප්ඵරිස්සාමීති චිත්තං උප්පාදෙතබ්බං ෴

යො ඛ්වායං පුග්ගලො චුදිතො චොදකෙන චොදකං අපසාදෙති අයං මෙ පුග්ගලො අප්පියො අමනාපො; අහඤ්චෙව ඛො පන චුදිතො චොදකෙන චොදකං අපසාදෙය්‍යං අහම්පස්සං පරෙසං අප්පියො අමනාපොති; එවං ජානන්තෙනාවුසො භික්ඛුනා චුදිතො චොදකෙන චොදකං න අපසාදෙස්සාමීති චිත්තං උප්පාදෙතබ්බං ෴

යො ඛ්වායං පුග්ගලො චුදිතො චොදකෙන චොදකස්ස පච්චාරොපෙති අයං මෙ පුග්ගලො අප්පියො අමනාපො; අහඤ්චෙව ඛො පන[1] චුදිතො චොදකෙන චොදකස්ස පච්චාරොපෙය්‍යං අහම්පස්සං පරෙසං අප්පියො අමනාපොති; එවං ජානන්තෙනාවුසො භික්ඛුනා චුදිතො චොදකෙන චොදකස්ස න පච්චාරොපෙස්සාමීති චිත්තං උප්පාදෙතබ්බං ෴

යො ඛ්වායං පුග්ගලො චුදිතො චොදකෙන [2] අඤ්ඤෙනඤ්ඤං පටිචරති බහිද්ධා කථං අපනාමෙති කොපඤ්ච දොසඤ්ච අප්පච්චයඤ්ච පාතුකරොති අයං මෙ පුග්ගලො අප්පියො අමනාපො; අහඤ්චෙව ඛො පන චුදිතො චොදකෙන [2] අඤ්ඤෙනඤ්ඤං පටිචරෙය්‍යං බහිද්ධා කථං අපනාමෙය්‍යං කොපඤ්ච දොසඤ්ච අප්පච්චයඤ්ච පාතුකරෙය්‍යං අහම්පස්සං පරෙසං අප්පියො අමනාපොති; එවං ජානන්තෙනාවුසො භික්ඛුනා චුදිතො චොදකෙන න අඤ්ඤෙනඤ්ඤං පටිචරිස්සාමි න බහිද්ධා කථං අපනාමෙස්සාමි න කොපඤ්ච දොසඤ්ච අප්පච්චයඤ්ච පාතුකරිස්සාමීති චිත්තං උප්පාදෙතබ්බං ෴

යො ඛ්වායං පුග්ගලො චුදිතො චොදකෙන අපදානෙ න සම්පායති අයං මෙ පුග්ගලො අප්පියො අමනාපො; අහඤ්චෙව ඛො පන [1] චුදිතො චොදකෙන අපදානෙ න සම්පායෙය්‍යං අහම්පස්සං පරෙසං අප්පියො අමනාපොති; එවං ජානන්තෙනාවුසො භික්ඛුනා චුදිතො චොදකෙන අපදානෙ [3] සම්පායිස්සාමීති චිත්තං උප්පාදෙතබ්බං ෴

යො ඛ්වායං පුග්ගලො මක්ඛී පළාසී අයං මෙ පුග්ගලො අප්පියො අමනාපො; අහඤ්චෙව ඛො පනස්සං මක්ඛී පළාසී අහම්පස්සං

1 පනස්සං-ස්‍යා. 2 චොදකෙන චොදකස්ස-ස්‍යා.
3 න අපදානෙ න-ස්‍යා.

පරෙසං අප්පියො අමනාපොති; එවං ජානන්තෙනාවුසො භික්ඛුනා අමක්ඛී භවිස්සාමි අපළාසීති චිත්තං උප්පාදෙතබ්බං.

යො ඛ්වායං පුග්ගලො ඉස්සුකී මච්ඡරී අයං මෙ පුග්ගලො අප්පියො අමනාපො; අහඤ්චෙව ඛො පනස්සං ඉස්සුකී මච්ඡරී අහම්පස්සං පරෙසං අප්පියො අමනාපොති; එවං ජානන්තෙනාවුසො භික්ඛුනා අනිස්සුකී භවිස්සාමි අමච්ඡරීති චිත්තං උප්පාදෙතබ්බං.

යො ඛ්වායං පුග්ගලො සඨො මායාවී අයං මෙ පුග්ගලො අප්පියො අමනාපො; අහඤ්චෙව ඛො පනස්සං සඨො මායාවී අහම්පස්සං පරෙසං අප්පියො අමනාපොති; එවං ජානන්තෙනාවුසො භික්ඛුනා අසඨො භවිස්සාමි අමායාවීති චිත්තං උප්පාදෙතබ්බං.

යො ඛ්වායං පුග්ගලො ථද්ධො අතිමානී අයං මෙ පුග්ගලො අප්පියො අමනාපො; අහඤ්චෙව ඛො පනස්සං ථද්ධො අතිමානී අහම්පස්සං පරෙසං අප්පියො අමනාපොති; එවං ජානන්තෙනාවුසො භික්ඛුනා අත්ථද්ධො භවිස්සාමි අනතිමානීති චිත්තං උප්පාදෙතබ්බං.

යො ඛ්වායං පුග්ගලො සන්දිට්ඨිපරාමාසී ආධානගාහී දුප්පටිනිස්සග්ගී අයං මෙ පුග්ගලො අප්පියො අමනාපො; අහඤ්චෙව ඛො පනස්සං සන්දිට්ඨිපරාමාසී ආධානගාහී දුප්පටිනිස්සග්ගී අහම්පස්සං පරෙසං අප්පියො අමනාපොති; එවං ජානන්තෙනාවුසො භික්ඛුනා අසන්දිට්ඨිපරාමාසී භවිස්සාමි අනාධානගාහී සුප්පටිනිස්සග්ගීති චිත්තං උප්පාදෙතබ්බං.

තත්‍රාවුසො භික්ඛුනා අත්තනාව අත්තානං එවං පච්චවෙක්ඛිතබ්බං කින්නු ඛො'මහි පාපිච්ඡො පාපිකානං ඉච්ඡානං වසං ගතොති; සචෙ ආවුසො භික්ඛු පච්චවෙක්ඛමානො එවං ජානාති පාපිච්ඡො ඛො'මහි පාපිකානං ඉච්ඡානං වසං ගතොති; තෙනාවුසො භික්ඛුනා තෙසංයෙව පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං පහානාය වායමිතබ්බං; සචෙ පනාවුසො භික්ඛු පච්චවෙක්ඛමානො එවං ජානාති න ඛො'මහි පාපිච්ඡො න පාපිකානං ඉච්ඡානං වසං ගතොති; තෙනාවුසො භික්ඛුනා තෙනෙව පීතිපාමොජ්ජෙන විහාතබ්බං අහොරත්තානුසික්ඛිනා කුසලෙසු ධම්මෙසු.

පුන ච'පරං ආවුසො භික්ඛුනා අත්තනාව අත්තානං එවං පච්චවෙක්ඛිතබ්බං කින්නු ඛො'මහි අත්තුක්කංසකො පරවම්භීති; සචෙ ආවුසො භික්ඛු පච්චවෙක්ඛමානො එවං ජානාති අත්තුක්කංසකො

ඛොම්හි පරවම්භීති; තෙනාවුසො භික්ඛුනා තෙසංයෙව පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං පහානාය වායමිතබ්බං; සචෙ පනාවුසො භික්ඛු පච්චවෙක්ඛමානො එවං ජානාති අනත්තුක්කංසකො ඛොම්හි අපරවම්භීති; තෙනාවුසො භික්ඛුනා තෙනෙව පීතිපාමොජ්ජෙන විහාතබ්බං අහොරත්තානුසික්ඛිනා කුසලෙසු ධම්මෙසු.

පුන ච'පරං ආවුසො භික්ඛුනා අත්තනාව අත්තානං එවං පච්චවෙක්ඛිතබ්බං කින්නු ඛොම්හි කොධනො කොධාභිභූතොති; සචෙ ආවුසො භික්ඛු පච්චවෙක්ඛමානො එවං ජානාති කොධනො ඛොම්හි කොධාභිභූතොති; තෙනාවුසො භික්ඛුනා තෙසංයෙව පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං පහානාය වායමිතබ්බං; සචෙ පනාවුසො භික්ඛු පච්චවෙක්ඛමානො එවං ජානාති න ඛොම්හි කොධනො න කොධාභිභූතොති; තෙනාවුසො භික්ඛුනා තෙනෙව පීතිපාමොජ්ජෙන විහාතබ්බං අහොරත්තානුසික්ඛිනා කුසලෙසු ධම්මෙසු—

පුන ච'පරං ආවුසො භික්ඛුනා අත්තනාව අත්තානං එවං පච්චවෙක්ඛිතබ්බං කින්නු ඛොම්හි කොධනො කොධහෙතු උපනාහීති; සචෙ ආවුසො භික්ඛු පච්චවෙක්ඛමානො එවං ජානාති කොධනො ඛොම්හි කොධහෙතු උපනාහීති; තෙනාවුසො භික්ඛුනා තෙසංයෙව පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං පහානාය වායමිතබ්බං; සචෙ පනාවුසො භික්ඛු පච්චවෙක්ඛමානො එවං ජානාති න ඛොම්හි කොධනො න කොධහෙතු උපනාහීති; තෙනාවුසො භික්ඛුනා තෙනෙව පීතිපාමොජ්ජෙන විහාතබ්බං අහොරත්තානුසික්ඛිනා කුසලෙසු ධම්මෙසු—

පුන ච'පරං ආවුසො භික්ඛුනා අත්තනාව අත්තානං එවං පච්චවෙක්ඛිතබ්බං කින්නු ඛොම්හි කොධනො කොධහෙතු අභිසඞ්ගීති; සචෙ ආවුසො භික්ඛු පච්චවෙක්ඛමානො එවං ජානාති කොධනො ඛොම්හි කොධහෙතු අභිසඞ්ගීති; තෙනාවුසො භික්ඛුනා තෙසංයෙව පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං පහානාය වායමිතබ්බං; සචෙ පනාවුසො භික්ඛු පච්චවෙක්ඛමානො එවං ජානාති න ඛොම්හි කොධනො න කොධහෙතු අභිසඞ්ගීති; තෙනාවුසො භික්ඛුනා තෙනෙව පීතිපාමොජ්ජෙන විහාතබ්බං අහොරත්තානුසික්ඛිනා කුසලෙසු ධම්මෙසු—

පුන ච'පරං ආවුසො භික්ඛුනා අත්තනාව අත්තානං එවං පච්චවෙක්ඛිතබ්බං කින්නු ඛොම්හි කොධනො කොධසාමන්තා වාචං නිච්ඡාරෙතාති; සචෙ ආවුසො භික්ඛු පච්චවෙක්ඛමානො

එවං ජානාති කොධනො, ඛොම්හි කොධසාමන්තා වාචං නිච්ඡාරෙතාති; තෙනාවුසො භික්ඛුනා තෙසංයෙව පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං පහානාය වායමිතබ්බං; සචෙ පනාවුසො භික්ඛු පච්චවෙක්ඛමානො එවං ජානාති න ඛොම්හි කොධනො න කොධසාමන්තා වාචං නිච්ඡාරෙතාති; තෙනාවුසො භික්ඛුනා තෙනෙව පීතිපාමොජ්ජෙන විහාතබ්බං අහොරත්තානුසික්ඛිනා කුසලෙසු ධම්මෙසු……

පුන ච'පරං ආවුසො භික්ඛුනා අත්තනාව අත්තානං එවං පච්චවෙක්ඛිතබ්බං කින්නු ඛොම්හි චුදිතො චොදකෙන චොදකං පටිප්ඵරාමීති; සචෙ ආවුසො භික්ඛු පච්චවෙක්ඛමානො එවං ජානාති චුදිතො ඛොම්හි චොදකෙන චොදකං පටිප්ඵරාමීති; තෙනාවුසො භික්ඛුනා තෙසංයෙව පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං පහානාය වායමිතබ්බං; සචෙ පනාවුසො භික්ඛු පච්චවෙක්ඛමානො එවං ජානාති චුදිතො ඛොම්හි චොදකෙන චොදකං න පටිප්ඵරාමීති; තෙනාවුසො භික්ඛුනා තෙනෙව පීතිපාමොජ්ජෙන විහාතබ්බං අහොරත්තානුසික්ඛිනා කුසලෙසු ධම්මෙසු……

පුන ච'පරං ආවුසො භික්ඛුනා අත්තනාව අත්තානං එවං පච්චවෙක්ඛිතබ්බං කින්නු ඛොම්හි චුදිතො චොදකෙන චොදකං අපසාදෙමීති; සචෙ ආවුසො භික්ඛු පච්චවෙක්ඛමානො එවං ජානාති චුදිතො ඛොම්හි[1] චොදකෙන චොදකං අපසාදෙමීති; තෙනාවුසො භික්ඛුනා තෙසංයෙව පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං පහානාය වායමිතබ්බං; සචෙ පනාවුසො භික්ඛු පච්චවෙක්ඛමානො එවං ජානාති චුදිතො ඛොම්හි චොදකෙන චොදකං න අපසාදෙමීති; තෙනාවුසො භික්ඛුනා තෙනෙව පීතිපාමොජ්ජෙන විහාතබ්බං අහොරත්තානුසික්ඛිනා කුසලෙසු ධම්මෙසු……

පුන ච'පරං ආවුසො භික්ඛුනා අත්තනාව අත්තානං එවං පච්චවෙක්ඛිතබ්බං කින්නු ඛොම්හි චුදිතො චොදකෙන චොදකස්ස පච්චාරොපෙමීති; සචෙ ආවුසො භික්ඛු පච්චවෙක්ඛමානො එවං ජානාති චුදිතො ඛොම්හි චොදකෙන චොදකස්ස පච්චාරොපෙමීති; තෙනාවුසො භික්ඛුනා තෙසංයෙව පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං පහානාය වායමිතබ්බං; සචෙ පනාවුසො භික්ඛු පච්චවෙක්ඛමානො එවං ජානාති චුදිතො ඛොම්හි චොදකෙන චොදකස්ස න පච්චාරොපෙමීති; තෙනාවුසො භික්ඛුනා තෙනෙව පීතිපාමොජ්ජෙන විහාතබ්බං අහොරත්තානුසික්ඛිනා කුසලෙසු ධම්මෙසු.

1. චුදිතො-සසා.

පුන ච'පරං ආවුසො භික්ඛුනා අත්තනාව අත්තානං එවං පච්ච වෙක්ඛිතබ්බං කින්නු ඛොම්හි චුදිතො චොදකෙන අඤ්ඤෙනඤ්ඤං පටිචරාමි බහිද්ධා කථං අපනාමෙමි කොපඤ්ච දොසඤ්ච අප්පච්චයඤ්ච පාතුකරෙමීති; සචෙ ආවුසො භික්ඛු පච්චවෙක්ඛමානො එවං ජානාති චුදිතො ඛොම්හි චොදකෙන අඤ්ඤෙනඤ්ඤං පටිචරාමි බහිද්ධා කථං අපනාමෙමි කොපඤ්ච දොසඤ්ච අප්පච්චයඤ්ච පාතුකරෙමීති. තෙනාවුසො භික්ඛුනා තෙසංයෙව පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං පහානාය වායමිතබ්බං; සචෙ පනාවුසො භික්ඛු පච්චවෙක්ඛමානො එවං ජානාති චුදිතො ඛොම්හි චොදකෙන අඤ්ඤෙනඤ්ඤං න පටිචරාමි න බහිද්ධා කථං අපනාමෙමි න කොපඤ්ච දොසඤ්ච අප්පච්චයඤ්ච පාතුකරොමීති; තෙනාවුසො භික්ඛුනා තෙනෙව පීතිපාමොජ්ජෙන විහාතබ්බං අහොරත්තානුසික්ඛිනා කුසලෙසු ධම්මෙසු.

පුන ච'පරං ආවුසො භික්ඛුනා අත්තනාව අත්තානං එවං පච්ච වෙක්ඛිතබ්බං කින්නු ඛොම්හි චුදිතො චොදකෙන අපදානෙ න සම්පායාමීති; සචෙ ආවුසො භික්ඛු පච්චවෙක්ඛමානො එවං ජානාති චුදිතො ඛොම්හි චොදකෙන අපදානෙ න සම්පායාමීති; තෙනාවුසො භික්ඛුනා තෙසංයෙව පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං පහානාය වායමිතබ්බං; සචෙ පනාවුසො භික්ඛු පච්චවෙක්ඛමානො එවං ජානාති චුදිතො ඛොම්හි චොදකෙන අපදානෙ සම්පායාමීති; තෙනාවුසො භික්ඛුනා තෙනෙව පීතිපාමොජ්ජෙන විහාතබ්බං අහොරත්තානුසික්ඛිනා කුසලෙසු ධම්මෙසු.

පුන ච'පරං ආවුසො භික්ඛුනා අත්තනාව අත්තානං එවං පච්ච වෙක්ඛිතබ්බං කින්නු ඛොම්හි මක්ඛී පළාසීති; සචෙ ආවුසො භික්ඛු පච්චවෙක්ඛමානො එවං ජානාති මක්ඛී ඛොම්හි පළාසීති; තෙනාවුසො භික්ඛුනා තෙසංයෙව පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං පහානාය වායමිතබ්බං; සචෙ පනාවුසො භික්ඛු පච්චවෙක්ඛමානො එවං ජානාති අමක්ඛී ඛොම්හි අපළාසීති; තෙනාවුසො භික්ඛුනා තෙනෙව පීතිපාමොජ්ජෙන විහාතබ්බං අහොරත්තානුසික්ඛිනා කුසලෙසු ධම්මෙසු.

පුන ච'පරං ආවුසො භික්ඛුනා අත්තනාව අත්තානං එවං පච්ච වෙක්ඛිතබ්බං කින්නු ඛොම්හි ඉස්සුකී මච්ඡරීති; සචෙ ආවුසො භික්ඛු පච්චවෙක්ඛමානො එවං ජානාති ඉස්සුකී ඛොම්හි මච්ඡරීති; තෙනාවුසො භික්ඛුනා තෙසංයෙව පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං පහානාය වායමිතබ්බං; සචෙ පනාවුසො භික්ඛු පච්චවෙක්ඛ

මානො. එවං ජානාති අනිස්සුකී බොම්හි අමච්ඡරීති; තෙනාවුසො භික්ඛුනා තෙනෙව පීතිපාමොජ්ජෙන විහාතබ්බං අහොරත්තානුසික්ඛිනා කුසලෙසු ධම්මෙසු—

පුන ච'පරං ආවුසො භික්ඛුනා අත්තනාව අත්තානං එවං පච්චවෙක්ඛිතබ්බං කින්නු බොම්හි සඨො මායාවීති; සචෙ ආවුසො භික්ඛු පච්චවෙක්ඛමානො එවං ජානාති සඨො බොම්හි මායාවීති; තෙනාවුසො භික්ඛුනා තෙසංයෙව පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං පහානාය වායමිතබ්බං; සචෙ පනාවුසො භික්ඛු පච්චවෙක්ඛමානො එවං ජානාති අසඨො බොම්හි අමායාවීති; තෙනාවුසො භික්ඛුනා තෙනෙව පීතිපාමොජ්ජෙන විහාතබ්බං අහොරත්තානුසික්ඛිනා කුසලෙසු ධම්මෙසු—

පුන ච'පරං ආවුසො භික්ඛුනා අත්තනාව අත්තානං එවං පච්චවෙක්ඛිතබ්බං කින්නු බොම්හි ථද්ධො අතිමානීති; සචෙ ආවුසො භික්ඛු පච්චවෙක්ඛමානො එවං ජානාති ථද්ධො බොම්හි අතිමානීති; තෙනාවුසො භික්ඛුනා තෙසංයෙව පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං පහානාය වායමිතබ්බං; සචෙ පනාවුසො භික්ඛු පච්චවෙක්ඛමානො එවං ජානාති අත්ථද්ධො බොම්හි අනතිමානීති; තෙනාවුසො භික්ඛුනා තෙනෙව පීතිපාමොජ්ජෙන විහාතබ්බං අහොරත්තානුසික්ඛිනා කුසලෙසු ධම්මෙසු—

පුන ච'පරං ආවුසො භික්ඛුනා අත්තනාව අත්තානං එවං පච්චවෙක්ඛිතබ්බං කින්නු බොම්හි සන්දිට්ඨිපරාමාසී ආධානගාහී දුප්පටිනිස්සග්ගීති; සචෙ ආවුසො භික්ඛු පච්චවෙක්ඛමානො එවං ජානාති සන්දිට්ඨිපරාමාසී බොම්හි ආධානගාහී දුප්පටිනිස්සග්ගීති; තෙනාවුසො භික්ඛුනා තෙසංයෙව පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං පහානාය* වායමිතබ්බං; සචෙ පනාවුසො භික්ඛු පච්චවෙක්ඛමානො එවං ජානාති අසන්දිට්ඨිපරාමාසී බොම්හි අනාධානගාහී සුප්පටිනිස්සග්ගීති; තෙනාවුසො භික්ඛුනා තෙනෙව පීතිපාමොජ්ජෙන විහාතබ්බං අහොරත්තානුසික්ඛිනා කුසලෙසු ධම්මෙසු—

සචෙ ආවුසො භික්ඛු පච්චවෙක්ඛමානො සබ්බපිමෙ පාපකෙ අකුසලෙ ධම්මෙ අප්පහීනෙ අත්තනි සමනුපස්සති; තෙනාවුසො භික්ඛුනා සබ්බෙසංයෙව ඉමෙසං පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං පහානාය, වායමිතබ්බං; සචෙ පනාවුසො භික්ඛු පච්චවෙක්ඛමානො සබ්බපිමෙ පාපකෙ අකුසලෙ ධම්මෙ පහීනෙ අත්තනි සමනුපස්සති; තෙනාවුසො භික්ඛුනා තෙනෙව පීතිපාමොජ්ජෙන විහාතබ්බං අහොරත්තානුසික්ඛිනා කුසලෙසු ධම්මෙසු—

සෙය්‍යථාපි ආවුසො ඉත්ථී වා පුරිසො වා දහරො යුවා මණ්ඩනකජාතිකො ආදාසෙ වා පරිසුද්ධෙ පරියොදාතෙ අච්ඡෙ වා උදපත්තෙ[1] සකං මුඛනිමිත්තං පච්චවෙක්ඛමානො සචෙ තත්ථ පස්සති රජං වා අඞ්ගණං වා; තස්සෙව රජස්ස වා අඞ්ගණස්ස වා පහානාය වායමති; නො චෙ තත්ථ පස්සති රජං වා අඞ්ගණං වා තෙනෙව අත්තමනො හොති ලාභා වත මෙ පරිසුද්ධං වත මෙති; එවමෙව ඛො ආවුසො සචෙ භික්ඛු පච්චවෙක්ඛමානො සබ්බෙපිමෙ පාපකෙ අකුසලෙ ධම්මෙ අප්පහීනෙ අත්තනි සමනුපස්සති; තේනාවුසො භික්ඛුනා සබ්බෙසංයෙව ඉමෙසං පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං පහානාය වායමිතබ්බං; සචෙ පනාවුසො භික්ඛු පච්චවෙක්ඛමානො සබ්බෙපිමෙ පාපකෙ අකුසලෙ ධම්මෙ පහීනෙ අත්තනි සමනුපස්සති; තෙනාවුසො භික්ඛුනා තෙනෙව පීතිපාමොජ්ජෙන විහාතබ්බං අහොරත්තානුසික්ඛිනා කුසලෙසු ධම්මෙසූති.

ඉදමවොචායස්මා මහාමොග්ගල්ලානො; අත්තමනා තෙ භික්ඛූ ආයස්මතො මහාමොග්ගල්ලානස්ස භාසිතං අභිනන්දුන්ති.

අනුමානසුත්තං පඤ්චමං.

6.

එවම්මෙ සුතං; එකං සමයං භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තත්‍ර ඛො භගවා භික්ඛූ ආමන්තෙසි භික්ඛවොති; භදන්තෙති තෙ භික්ඛූ භගවතො පච්චස්සොසුං; භගවා එතදවොච.

යස්ස කස්සචි භික්ඛවෙ භික්ඛුනො පඤ්ච චෙතොඛිලා අප්පහීනා පඤ්ච චෙතසො[2] විනිබද්ධා අසමුච්ඡින්නා සො වතිමස්මිං[3] ධම්මවිනයෙ වුද්ධිං විරූළ්හිං වෙපුල්ලං ආපජ්ජිස්සතීති නෙතං ඨානං විජ්ජති; කතමස්ස පඤ්ච චෙතොඛිලා අප්පහීනා හොන්ති; ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සත්ථරි කඞ්ඛති විචිකිච්ඡති නාධිමුච්චති න සම්පසීදති; යො සො භික්ඛවෙ භික්ඛු සත්ථරි කඞ්ඛති විචිකිච්ඡති නාධිමුච්චති න

1 උදකපත්තෙ-ස්‍යා. ම. 2 විනිබන්ධා-ස්‍යා. ම. එ-සී.
3 සො ච ති ඉමස්මිං-ම.

සම්පසීදති තස්ස චිත්තං න නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතච්චාය පධානාය; යස්ස චිත්තං න නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතච්චාය පධානාය එවමස්සායං පඨමො චෙතොඛිලො අප්පහීනො හොති.

පුන ච'පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු ධම්මෙ කඞ්ඛති විචිකිච්ඡති නාධිමුච්චති න සම්පසීදති; යො සො භික්ඛවෙ භික්ඛු ධම්මෙ කඞ්ඛති විචිකිච්ඡති නාධිමුච්චති න සම්පසීදති තස්ස චිත්තං න නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතච්චාය පධානාය; යස්ස චිත්තං න නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතච්චාය පධානාය එවමස්සායං දුතියො චෙතොඛිලො අප්පහීනො හොති.

පුන ච'පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු සඞ්ඝෙ කඞ්ඛති විචිකිච්ඡති නාධිමුච්චති න සම්පසීදති; යො සො භික්ඛවෙ භික්ඛු සඞ්ඝෙ කඞ්ඛති විචිකිච්ඡති නාධිමුච්චති න සම්පසීදති තස්ස චිත්තං න නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතච්චාය පධානාය; යස්ස චිත්තං න නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතච්චාය පධානාය එවමස්සායං තතියො චෙතොඛිලො අප්පහීනො හොති.

පුන ච'පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු සික්ඛාය කඞ්ඛති විචිකිච්ඡති නාධිමුච්චති න සම්පසීදති; යො සො භික්ඛවෙ භික්ඛු සික්ඛාය කඞ්ඛති විචිකිච්ඡති නාධිමුච්චති න සම්පසීදති තස්ස චිත්තං න නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතච්චාය පධානාය; යස්ස චිත්තං න නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතච්චාය පධානාය එවමස්සායං චතුත්ථො චෙතොඛිලො අප්පහීනො හොති.

පුන ච'පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු සබ්‍රහ්මචාරීසු කුපිතො හොති අනත්තමනො ආහතචිත්තො ඛිලජාතො; යො සො භික්ඛවෙ භික්ඛු සබ්‍රහ්මචාරීසු කුපිතො හොති අනත්තමනො ආහතචිත්තො ඛිලජාතො තස්ස චිත්තං න නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතච්චාය පධානාය; යස්ස චිත්තං න නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතච්චාය පධානාය එවමස්සායං පඤ්චමො චෙතොඛිලො අප්පහීනො හොති; ඉමස්ස[1] පඤ්ච චෙතොඛිලා අප්පහීනා හොන්ති.

කතමස්ස පඤ්ච චේතසො විනිබන්ධා අසමුච්ඡින්නා හොන්ති; ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු කාමෙ අවිතරාගො හොති අවිගතච්ඡන්දො අවිගතපෙමො අවිගතපිපාසො අවිගතපරිළාහො අවිගතතණ්හො; යො සො භික්ඛවෙ භික්ඛු කාමෙ අවිතරාගො හොති අවිගතච්ඡන්දො

1 ඉමාස්ස-ම,

අවිගතපෙමො අවිගතපිපාසො අවිගතපරිළාහො අවිගතතණ්හො තස්ස චිත්තං න නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතච්චාය පධානාය; යස්ස චිත්තං න නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතච්චාය පධානාය එවමස්සායං පඨමො චෙතසො විනිබන්ධො අසමුච්ඡින්නො හොති.

පුන ච'පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු කායෙ අවීතරාගො හොති අවිගතඡන්දො අවිගතපෙමො අවිගතපිපාසො අවිගතපරිළාහො අවිගතතණ්හො; යො සො භික්ඛවෙ භික්ඛු කායෙ අවීතරාගො හොති අවිගතඡන්දො අවිගතපෙමො අවිගතපිපාසො අවිගතපරිළාහො අවිගතතණ්හො තස්ස චිත්තං න නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතච්චාය පධානාය; යස්ස චිත්තං න නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතච්චාය පධානාය එවමස්සායං දුතියො චෙතසො විනිබන්ධො අසමුච්ඡින්නො හොති.

පුන ච'පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු රූපෙ අවීතරාගො හොති අවිගතඡන්දො අවිගතපෙමො අවිගතපිපාසො අවිගතපරිළාහො අවිගතතණ්හො; යො සො භික්ඛවෙ භික්ඛු රූපෙ අවීතරාගො හොති අවිගතඡන්දො අවිගතපෙමො අවිගතපිපාසො අවිගතපරිළාහො අවිගතතණ්හො තස්ස චිත්තං න නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතච්චාය පධානාය; යස්ස චිත්තං න නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතච්චාය පධානාය එවමස්සායං තතියො චෙතසො විනිබන්ධො අසමුච්ඡින්නො හොති.

පුන ච'පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු යාවදත්ථං උදරාවදෙහකං භුඤ්ජිත්වා සෙය්‍යසුඛං පස්සසුඛං[1] මිද්ධසුඛං අනුයුත්තො විහරති; යො සො භික්ඛවෙ භික්ඛු යාවදත්ථං උදරාවදෙහකං භුඤ්ජිත්වා සෙය්‍යසුඛං පස්සසුඛං මිද්ධසුඛං අනුයුත්තො විහරති තස්ස චිත්තං න නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතච්චාය පධානාය; යස්ස චිත්තං න නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතච්චාය පධානාය එවමස්සායං චතුත්ථො චෙතසො විනිබන්ධො අසමුච්ඡින්නො හොති.

පුන ච'පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු අඤ්ඤතරං දෙවනිකායං පණිධාය බ්‍රහ්මචරියං චරති[2] ඉමිනාහං සීලෙන වා වතෙන වා තපෙන වා බ්‍රහ්මචරියෙන වා දෙවො වා භවිස්සාමි දෙවඤ්ඤතරො වාති; යො සො භික්ඛවෙ භික්ඛු අඤ්ඤතරං දෙවනිකායං පණිධාය බ්‍රහ්මචරියං චරති[2] ඉමිනාහං සීලෙන වා වතෙන වා තපෙන වා බ්‍රහ්මචරියෙන වා දෙවො වා භවිස්සාමි දෙවඤ්ඤතරො වාති තස්ස

1 ඵස්සසුඛං-සYා. සී. 2 චරිස්සති-සYා.

චිත්තං න නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතච්චාය පධානාය; යස්ස චිත්තං න නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතච්චාය පධානාය එවමස්සායං පඤ්චමො චෙතසො විනිබන්ධො අසමුච්ඡින්නො හොති; ඉමස්ස[1] පඤ්ච චෙතසො විනිබන්ධා අසමුච්ඡින්නා හොන්ති; යස්ස කස්සචි භික්ඛවෙ භික්ඛුනො ඉමෙ පඤ්ච චෙතොඛිලා අප්පහීනා ඉමෙ පඤ්ච චෙතසො විනිබන්ධා අසමුච්ඡින්නා[2] සො වතිමස්මිං ධම්මවිනයෙ වුඩ්ඪිං විරූළ්හිං වෙපුල්ලං ආපජ්ජිස්සතීති නෙතං ඨානං විජ්ජති.

යස්ස කස්සචි භික්ඛවෙ භික්ඛුනො පඤ්ච චෙතොඛිලා පහීනා පඤ්ච චෙතසො විනිබන්ධා සුසමුච්ඡින්නා සො වතිමස්මිං ධම්මවිනයෙ වුඩ්ඪිං විරූළ්හිං වෙපුල්ලං ආපජ්ජිස්සතීති ඨානමෙතං විජ්ජති; කතමස්ස පඤ්ච චෙතොඛිලා පහීනා හොන්ති; ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සත්ථරි න කඞ්ඛති න විචිකිච්ඡති අධිමුච්චති සම්පසීදති; යො සො භික්ඛවෙ භික්ඛු සත්ථරි න කඞ්ඛති න විචිකිච්ඡති අධිමුච්චති සම්පසීදති තස්ස චිත්තං නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතච්චාය පධානාය; යස්ස චිත්තං නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතච්චාය පධානාය එවමස්සායං පඨමො චෙතොඛිලො පහීනො හොති.

පුන ච'පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු ධම්මෙ න කඞ්ඛති න විචිකිච්ඡති අධිමුච්චති සම්පසීදති; යො සො භික්ඛවෙ භික්ඛු ධම්මෙ න කඞ්ඛති න විචිකිච්ඡති අධිමුච්චති සම්පසීදති තස්ස චිත්තං නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතච්චාය පධානාය; යස්ස චිත්තං නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතච්චාය පධානාය එවමස්සායං දුතියො චෙතොඛිලො පහීනො හොති.

පුන ච'පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු සඞ්ඝෙ න කඞ්ඛති න විචිකිච්ඡති අධිමුච්චති සම්පසීදති; යො සො භික්ඛවෙ භික්ඛු සඞ්ඝෙ න කඞ්ඛති න විචිකිච්ඡති අධිමුච්චති සම්පසීදති තස්ස චිත්තං නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතච්චාය පධානාය; යස්ස චිත්තං නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතච්චාය පධානාය එවමස්සායං තතියො චෙතොඛිලො පහීනො හොති.

පුන ච'පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු සික්ඛාය න කඞ්ඛති න විචිකිච්ඡති අධිමුච්චති සම්පසීදති; යො සො භික්ඛවෙ භික්ඛු සික්ඛාය න කඞ්ඛති න විචිකිච්ඡති අධිමුච්චති සම්පසීදති තස්ස චිත්තං නමති

1 ඉමාස්ස-ම. 2 (ඉධ ස්‍යාමපොත්ථකෙ ඌනතා දිස්සති.)

ආතප්පාය අනුයොගාය සාතච්චාය පධානාය යස්ස චිත්තං නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතච්චාය පධානාය එවමස්සායං චතුත්ථො චෙතොඛිලො පහීනො හොති—

පුන ච'පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු සබ්‍රහ්මචාරීසු න කුපිතො හොති අත්තමනො අනාහතචිත්තො අඛිලජාතො;[1] යො සො භික්ඛවෙ භික්ඛු සබ්‍රහ්මචාරීසු න කුපිතො හොති අත්තමනො අනාහත චිත්තො අඛිලජාතො තස්ස චිත්තං නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතච්චාය පධානාය; යස්ස චිත්තං නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතච්චාය පධානාය එවමස්සායං පඤ්චමො චෙතොඛිලො පහීනො හොති; ඉමස්ස පඤ්ච චෙතොඛිලා පහීනා හොන්ති—

කතමස්ස පඤ්ච චෙතසො විනිබන්ධා සුසමුච්ඡින්නා හොන්ති; ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු කාමෙ වීතරාගො හොති විගතච්ඡන්දො විගත පෙමො විගතපිපාසො විගතපරිළාහො විගතතණ්හො; යො සො භික්ඛවෙ භික්ඛු කාමෙ වීතරාගො හොති විගතච්ඡන්දො විගත පෙමො විගතපිපාසො විගතපරිළාහො විගතතණ්හො තස්ස චිත්තං නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතච්චාය පධානාය; යස්ස චිත්තං නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතච්චාය පධානාය එව මස්සායං පඨමො චෙතසො විනිබන්ධො සුසමුච්ඡින්නො හොති—

පුන ච'පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු කායෙ වීතරාගො හොති විගත ච්ඡන්දො විගතපෙමො විගතපිපාසො විගතපරිළාහො විගත තණ්හො; යො සො භික්ඛවෙ භික්ඛු කායෙ වීතරාගො හොති විගතච්ඡන්දො විගතපෙමො විගතපිපාසො විගතපරිළාහො විගත තණ්හො තස්ස චිත්තං නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතච්චාය පධානාය; යස්ස චිත්තං නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතච්චාය පධානාය එවමස්සායං දුතියො චෙතසො විනිබන්ධො සුසමුච්ඡි න්නො හොති—

පුන ච'පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු රූපෙ වීතරාගො හොති විගත ච්ඡන්දො විගතපෙමො විගතපිපාසො විගතපරිළාහො විගත තණ්හො; යො සො භික්ඛවෙ භික්ඛු රූපෙ වීතරාගො හොති විගතච්ඡන්දො විගතපෙමො විගතපිපාසො විගතපරිළාහො විගත තණ්හො තස්ස චිත්තං නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතච්චාය පධානාය; යස්ස චිත්තං නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතච්චාය

1 න අත්තමනො අනාහතචිත්තො න ඛිලජාතො-ම.
න අත්තමනො න ආහතචිත්තො න ඛිලජාතො-ස්‍යා.

පධානාය එවමස්සායං තතියො චෙතසො විනිබන්ධො සුසමුච්ඡින්නො හොති—

පුන ච'පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු න යාවදත්ථං උදරාවදෙහකං භුඤ්ජිත්වා සෙය්‍යසුඛං පස්සසුඛං මිද්ධසුඛං අනුයුත්තො විහරති; යො සො භික්ඛවෙ භික්ඛු න යාවදත්ථං උදරාවදෙහකං භුඤ්ජිත්වා සෙය්‍යසුඛං පස්සසුඛං මිද්ධසුඛං අනුයුත්තො විහරති තස්ස චිත්තං නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතච්චාය පධානාය; යස්ස චිත්තං නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතච්චාය පධානාය එවමස්සායං චතුත්ථො චෙතසො විනිබන්ධො සුසමුච්ඡින්නො හොති—

පුන ච'පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු නාඤ්ඤතරං දෙවනිකායං පණිධාය බ්‍රහ්මචරියං චරති ඉමිනාහං සීලෙන වා වතෙන වා තපෙන වා බ්‍රහ්මචරියෙන වා දෙවො වා භවිස්සාමි දෙවඤ්ඤතරො වාති; යො සො භික්ඛවෙ භික්ඛු නාඤ්ඤතරං දෙවනිකායං පණිධාය බ්‍රහ්මචරියං චරති ඉමිනාහං සීලෙන වා වතෙන වා තපෙන වා බ්‍රහ්මචරියෙන වා දෙවො වා භවිස්සාමි දෙවඤ්ඤතරො වාති තස්ස චිත්තං නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතච්චාය පධානාය; යස්ස චිත්තං නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතච්චාය පධානාය එවමස්සායං පඤ්චමො චෙතසො විනිබන්ධො සුසමුච්ඡින්නො හොති; ඉමස්ස පඤ්ච චෙතසො විනිබන්ධා සුසමුච්ඡින්නා හොන්ති; යස්ස කස්සචි භික්ඛවෙ භික්ඛුනො ඉමෙ පඤ්ච චෙතොඛිලා පහීනා ඉමෙ පඤ්ච චෙතසො විනිබන්ධා සුසමුච්ඡින්නා සො වතිමස්මිං ධම්මවිනයෙ වුඩ්ඪිං විරූළ්හිං වෙපුල්ලං ආපජ්ජිස්සතීති ඨානමෙතං විජ්ජති—

සො ඡන්දසමාධිපධානසඞ්ඛාරසමන්නාගතං ඉද්ධිපාදං භාවෙති; විරියසමාධිපධානසඞ්ඛාරසමන්නාගතං ඉද්ධිපාදං භාවෙති, චිත්තසමාධිපධානසඞ්ඛාරසමන්නාගතං ඉද්ධිපාදං භාවෙති; වීමංසාසමාධිපධානසඞ්ඛාරසමන්නාගතං ඉද්ධිපාදං භාවෙති, උස්සොළ්හියෙව පඤ්චමී; ස ඛො සො භික්ඛවෙ එවං උස්සොළ්හිපන්නරසඞ්ගසමන්නාගතො භික්ඛු භබ්බො අභිනිබ්භිදාය භබ්බො සම්බොධාය භබ්බො අනුත්තරස්ස යොගක්ඛෙමස්ස අධිගමාය; සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ කුක්කුටියා අණ්ඩානි අට්ඨ වා දස වා ද්වාදස වා තානස්සු කුක්කුටියා සම්මා අධිසයිතානි සම්මා පරිසෙදිතානි සම්මා පරිභාවිතානි; කිඤ්චාපි තස්සා කුක්කුටියා න එවං ඉච්ඡා උප්පජ්ජෙය්‍ය අහො වතිමෙ[1] කුක්කුටපොතකා පාදනඛසිඛාය වා මුඛතුණ්ඩකෙන වා අණ්ඩකොසං පදාලෙත්වා සොත්ථිනා අභිනිබ්භිජ්ජෙය්‍යුන්ති; අථ ඛො භබ්බාව

1 වත මෙ-සී.

තෙ කුක්කුටපොතකා පාදනඛසිඛාය වා මුඛතුණ්ඩකෙන වා අණ්ඩකොසං පදාලෙත්වා සොත්ථිනා අභිනිබ්භිජ්ජිතුං; එවමෙව බො භික්ඛවෙ එවං උස්සොළ්හිපන්නරසඞ්ගසමන්නාගතො භික්ඛු භබ්බො අභිනිබ්භිදාය භබ්බො සම්බොධාය භබ්බො අනුත්තරස්ස යොගක්ඛෙමස්ස අධිගමායාති.

ඉදමවොච භගවා; අත්තමනා තෙ භික්ඛූ භගවතො භාසිතං අභිනන්දුන්ති.

චෙතොඛිලසුත්තං ඡට්ඨං.

7.

එවමෙම සුතං; එකං සමයං භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ.—තත්‍ර බො භගවා භික්ඛූ ආමන්තෙසි භික්ඛවොති; භදන්තෙති තෙ භික්ඛූ භගවතො පච්චස්සොසුං; භගවා එතදවොච.—

වනපත්ථපරියායං වො භික්ඛවෙ දෙසෙස්සාමි තං සුණාථ සාධුකං මනසි කරොථ භාසිස්සාමීති; එවම්භන්තෙති බො තෙ භික්ඛූ භගවතො පච්චස්සොසුං; භගවා එතදවොච.—

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අඤ්ඤතරං වනපත්ථං උපනිස්සාය විහරති; තස්ස තං වනපත්ථං උපනිස්සාය විහරතො අනුපට්ඨිතා චෙව සති න උපට්ඨාති අසමාහිතඤ්ච චිත්තං න සමාධියති අපරික්ඛීණා ච ආසවා න පරික්ඛයං ගච්ඡන්ති අනනුප්පත්තඤ්ච අනුත්තරං යොගක්ඛෙමං නානුපාපුණාති යෙ චිමෙ පබ්බජිතෙන ජීවිතපරික්ඛාරා සමුදානෙතබ්බා චීවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරා තෙ කසිරෙන සමුදාගච්ඡන්ති; තෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුනා ඉති පටිසඤ්චික්ඛිතබ්බං අහං බො ඉමං වනපත්ථං උපනිස්සාය විහරාමි[1] තස්ස මෙ ඉමං වනපත්ථං උපනිස්සාය විහරතො අනුපට්ඨිතා චෙව සති න උපට්ඨාති අසමාහිතඤ්ච චිත්තං න සමාධියති අපරික්ඛීණා ච ආසවා න පරික්ඛයං ගච්ඡන්ති අනනුප්පත්තඤ්ච අනුත්තරං යොගක්ඛෙමං නානුපාපුණාමි යෙ චිමෙ පබ්බජිතෙන ජීවිතපරික්ඛාරා සමුදානෙතබ්බා චීවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරා තෙ කසිරෙන සමුදාගච්ඡන්තීති; තෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුනා රත්තිභාගං වා දිවසභාගං වා තම්හා වනපත්ථා පක්කමිතබ්බං න වත්ථබ්බං.—

---

1 (සෘා-උපනන්‍නා.)

ඉධ පන භික්ඛවෙ භික්ඛු අඤ්ඤතරං වනපත්ථං උපනිස්සාය විහරති; තස්ස තං වනපත්ථං උපනිස්සාය විහරතො අනුපට්ඨිතා චෙව සති න උපට්ඨාති අසමාහිතඤ්ච චිත්තං න සමාධියති අපරික්ඛීණා ච ආසවා න පරික්ඛයං ගච්ඡන්ති අනනුප්පත්තඤ්ච අනුත්තරං යොගක්ඛෙමං නානුපාපුණාති යෙ ච ඛො ඉමෙ පබ්බජිතෙන ජීවිතපරික්ඛාරා සමුදානෙතබ්බා චීවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරා තෙ අප්පකසිරෙන සමුදාගච්ඡන්ති; තෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුනා ඉති පටිසඤ්චික්ඛිතබ්බං අහං ඛො ඉමං වනපත්ථං උපනිස්සාය විහරාමි තස්ස මෙ ඉමං වනපත්ථං උපනිස්සාය විහරතො අනුපට්ඨිතා චෙව සති න උපට්ඨාති අසමාහිතඤ්ච චිත්තං න සමාධියති අපරික්ඛීණා ච ආසවා න පරික්ඛයං ගච්ඡන්ති අනනුප්පත්තඤ්ච අනුත්තරං යොගක්ඛෙමං නානුපාපුණාමි යෙ ච ඛො ඉමෙ පබ්බජිතෙන ජීවිතපරික්ඛාරා සමුදානෙතබ්බා චීවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරා තෙ අප්පකසිරෙන සමුදාගච්ඡන්ති; න ඛො පනාහං චීවරහෙතු අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතො න පිණ්ඩපාතහෙතු…පෙ…න සෙනාසනහෙතු…න ගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරහෙතු අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතො; අථ ච පන මෙ ඉමං වනපත්ථං උපනිස්සාය විහරතො අනුපට්ඨිතා චෙව සති න උපට්ඨාති අසමාහිතඤ්ච චිත්තං න සමාධියති අපරික්ඛීණා ච ආසවා න පරික්ඛයං ගච්ඡන්ති අනනුප්පත්තඤ්ච අනුත්තරං යොගක්ඛෙමං නානුපාපුණාමීති; තෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුනා සඞ්ඛාපි තම්හා වනපත්ථා පක්කමිතබ්බං න වත්ථබ්බං…

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අඤ්ඤතරං වනපත්ථං උපනිස්සාය විහරති; තස්ස තං වනපත්ථං උපනිස්සාය විහරතො අනුපට්ඨිතා චෙව සති උපට්ඨාති අසමාහිතඤ්ච චිත්තං සමාධියති අපරික්ඛීණා ච ආසවා පරික්ඛයං ගච්ඡන්ති අනනුප්පත්තඤ්ච අනුත්තරං යොගක්ඛෙමං අනුපාපුණාති යෙ චිමෙ පබ්බජිතෙන ජීවිතපරික්ඛාරා සමුදානෙතබ්බා චීවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරා තෙ කසිරෙන සමුදාගච්ඡන්ති; තෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුනා ඉති පටිසඤ්චික්ඛිතබ්බං අහං ඛො ඉමං වනපත්ථං උපනිස්සාය විහරාමි තස්ස මෙ ඉමං වනපත්ථං උපනිස්සාය විහරතො අනුපට්ඨිතා චෙව සති උපට්ඨාති අසමාහිතඤ්ච චිත්තං සමාධියති අපරික්ඛීණා ච ආසවා පරික්ඛයං ගච්ඡන්ති අනනුප්පත්තඤ්ච අනුත්තරං යොගක්ඛෙමං අනුපාපුණාමි යෙ චිමෙ පබ්බජිතෙන ජීවිතපරික්ඛාරා සමුදානෙතබ්බා චීවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරා තෙ කසිරෙන සමුදාගච්ඡන්ති; න ඛො පනාහං චීවර

හෙතු අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතො න පිණ්ඩපාතහෙතු …පෙ… න සෙනාසනහෙතු … න ගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරහෙතු අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතො අථ ච පන මෙ ඉමං වනපත්ථං උපනිස්සාය විහරතො අනුපට්ඨිතා චෙව සති උපට්ඨාති අසමාහිතඤ්ච චිත්තං සමාධියති අපරික්ඛීණා ච ආසවා පරික්ඛයං ගච්ඡන්ති අනනුප්පත්තඤ්ච අනුත්තරං යොගක්ඛෙමං අනුපාපුණාමීති; තෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුනා සඞ්ඛාපි තස්මිං වනපත්ථෙ වත්ථබ්බං න පක්කමිතබ්බං.

ඉධ පන භික්ඛවෙ භික්ඛු අඤ්ඤතරං වනපත්ථං උපනිස්සාය විහරති; තස්ස තං වනපත්ථං උපනිස්සාය විහරතො අනුපට්ඨිතා චෙව සති උපට්ඨාති අසමාහිතඤ්ච චිත්තං සමාධියති අපරික්ඛීණා ච ආසවා පරික්ඛයං ගච්ඡන්ති අනනුප්පත්තඤ්ච අනුත්තරං යොගක්ඛෙමං අනුපාපුණාති යෙ ච ඛො ඉමෙ පබ්බජිතෙන ජීවිතපරික්ඛාරා සමුදානෙතබ්බා චීවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරා තෙ අප්පකසිරෙන සමුදාගච්ඡන්ති; තෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුනා ඉති පටිසඞ්ඛිතබ්බං අහං ඛො ඉමං වනපත්ථං උපනිස්සාය විහරාමි තස්ස මෙ ඉමං වනපත්ථං උපනිස්සාය විහරතො අනුපට්ඨිතා චෙව සති උපට්ඨාති අසමාහිතඤ්ච චිත්තං සමාධියති අපරික්ඛීණා ච ආසවා පරික්ඛයං ගච්ඡන්ති අනනුප්පත්තඤ්ච අනුත්තරං යොක්ඛෙමං අනුපාපුණාමි යෙ ච ඛො ඉමෙ පබ්බජිතෙන ජීවිතපරික්ඛාරා සමුදානෙතබ්බා චීවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරා තෙ අප්පකසිරෙන සමුදාගච්ඡන්ති; තෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුනා යාවජීවම්පි තස්මිං වනපත්ථෙ වත්ථබ්බං න පක්කමිතබ්බං…

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අඤ්ඤතරං ගාමං උපනිස්සාය විහරති…පෙ… අඤ්ඤතරං නිගමං උපනිස්සාය විහරති… අඤ්ඤතරං නගරං උපනිස්සාය විහරති… අඤ්ඤතරං ජනපදං උපනිස්සාය විහරති… අඤ්ඤතරං පුග්ගලං උපනිස්සාය විහරති; තස්ස තං පුග්ගලං උපනිස්සාය විහරතො අනුපට්ඨිතා චෙව සති න උපට්ඨාති අසමාහිතඤ්ච චිත්තං න සමාධියති අපරික්ඛීණා ච ආසවා න පරික්ඛයං ගච්ඡන්ති අනනුප්පත්තඤ්ච අනුත්තරං යොගක්ඛෙමං නානුපාපුණාති යෙ චිමෙ පබ්බජිතෙන ජීවිතපරික්ඛාරා සමුදානෙතබ්බා චීවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරා තෙ කසිරෙන සමුදාගච්ඡන්ති; තෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුනා ඉති පටිසඤ්චික්ඛිතබ්බං අහං ඛො ඉමං පුග්ගලං උපනිස්සාය විහරාමි; තස්ස මෙ ඉමං පුග්ගලං උපනිස්සාය විහරතො අනුපට්ඨිතා චෙව සති න උපට්ඨාති අසමාහිතඤ්ච චිත්තං න සමාධියති අපරික්ඛීණා ච ආසවා න පරික්ඛයං ගච්ඡන්ති අනනුප්පත්තඤ්ච අනුත්තරං

යොගක්ඛෙමං නානුපාපුණාමි යෙ චිමෙ පබ්බජිතෙන ජීවිතපරික්ඛාරා සමුදානෙතබ්බා චීවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරා තෙ කසිරෙන සමුදාගච්ඡන්තීති; තෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුනා රත්තිභාගං වා දිවසභාගං වා සො පුග්ගලො අනාපුච්ඡා පක්කමිතබ්බං[1] නානුබන්ධිතබ්බො …

ඉධ පන භික්ඛවෙ භික්ඛු අඤ්ඤතරං පුග්ගලං උපනිස්සාය විහරති; තස්ස තං පුග්ගලං උපනිස්සාය විහරතො අනුපට්ඨිතා චෙව සති න උපට්ඨාති අසමාහිතඤ්ච චිත්තං න සමාධියති අපරික්ඛීණා ච ආසවා න පරික්ඛයං ගච්ඡන්ති අනනුප්පත්තඤ්ච අනුත්තරං යොගක්ඛෙමං නානුපාපුණාති යෙ ච ඛො ඉමෙ පබ්බජිතෙන ජීවිතපරික්ඛාරා සමුදානෙතබ්බා චීවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරා තෙ අප්පකසිරෙන සමුදාගච්ඡන්ති; තෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුනා ඉති පටිසඞ්ඛාතබ්බං අහං ඛො ඉමං පුග්ගලං උපනිස්සාය විහරාමි තස්ස මෙ ඉමං පුග්ගලං උපනිස්සාය විහරතො අනුපට්ඨිතා චෙව සති න උපට්ඨාති අසමාහිතඤ්ච චිත්තං න සමාධියති අපරික්ඛීණා ච ආසවා න පරික්ඛයං ගච්ඡන්ති අනනුප්පත්තඤ්ච අනුත්තරං යොගක්ඛෙමං නානුපාපුණාමි යෙ ච ඛො ඉමෙ පබ්බජිතෙන ජීවිතපරික්ඛාරා සමුදානෙතබ්බා චීවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරා තෙ අප්පකසිරෙන සමුදාගච්ඡන්ති; න ඛො පනාහං චීවරහෙතු අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතො න පිණ්ඩපාතහෙතු … පෙ … න සෙනාසනහෙතු … න ගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරහෙතු අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතො; අථ ච පන මෙ ඉමං පුග්ගලං උපනිස්සාය විහරතො අනුපට්ඨිතා චෙව සති න උපට්ඨාති අසමාහිතඤ්ච චිත්තං න සමාධියති අපරික්ඛීණා ච ආසවා න පරික්ඛයං ගච්ඡන්ති අනනුප්පත්තඤ්ච අනුත්තරං යොගක්ඛෙමං නානුපාපුණාමීති; තෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුනා සඞ්ඛාපි සො පුග්ගලො ආපුච්ඡා පක්කමිතබ්බං[2] නානුබන්ධිතබ්බො …

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අඤ්ඤතරං පුග්ගලං උපනිස්සාය විහරති; තස්ස තං පුග්ගලං උපනිස්සාය විහරතො අනුපට්ඨිතා චෙව සති උපට්ඨාති අසමාහිතඤ්ච චිත්තං සමාධියති අපරික්ඛීණා ච ආසවා පරික්ඛයං ගච්ඡන්ති අනනුප්පත්තඤ්ච අනුත්තරං යොගක්ඛෙමං අනුපාපුණාති යෙ චිමෙ පබ්බජිතෙන ජීවිතපරික්ඛාරා සමුදානෙතබ්බා චීවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරා

1 පක්කමිතබ්බො-සයා. සී.

2 අනාපුච්ඡා පක්කමිතබ්බො-සයා. සී.

තෙ කසිරෙන සමුදගච්ඡන්ති; තෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුනා ඉති පටිසඞ්ඛිතබ්බං අයං ඛො ඉමං පුග්ගලං උපනිස්සාය විහරාමි තස්ස මෙ ඉමං පුග්ගලං උපනිස්සාය විහරතො අනුපට්ඨිතා චෙව සති උපට්ඨාති අසමාහිතඤ්ච චිත්තං සමාධියති අපරික්ඛීණා ච ආසවා පරික්ඛයං ගච්ඡන්ති අනනුප්පත්තඤ්ච අනුත්තරං යොගක්ඛෙමං අනුපාපුණාමි යෙ චිමෙ පබ්බජිතෙන ජීවිතපරික්ඛාරා සමුදානෙතබ්බා චීවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරා තෙ කසිරෙන සමුදගච්ඡන්ති න ඛො පනාහං චීවරහෙතු අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතො න පිණ්ඩපාතහෙතු...පෙ...න සෙනාසනහෙතු...න ගිලානප්පච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරහෙතු අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතො; අථ ච පන මෙ ඉමං පුග්ගලං උපනිස්සාය විහරතො අනුපට්ඨිතා චෙව සති උපට්ඨාති අසමාහිතඤ්ච චිත්තං සමාධියති අපරික්ඛීණා ච ආසවා පරික්ඛයං ගච්ඡන්ති අනනුප්පත්තඤ්ච අනුත්තරං යොගක්ඛෙමං අනුපාපුණාමීති; තෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුනා සඞ්ඛාපි සො පුග්ගලො අනුබන්ධිතබ්බො න පක්කමිතබ්බං...

ඉධ පන භික්ඛවෙ භික්ඛු අඤ්ඤතරං පුග්ගලං උපනිස්සාය විහරති; තස්ස තං පුග්ගලං උපනිස්සාය විහරතො අනුපට්ඨිතා චෙව සති උපට්ඨාති අසමාහිතඤ්ච චිත්තං සමාධියති අපරික්ඛීණා ච ආසවා පරික්ඛයං ගච්ඡන්ති අනනුප්පත්තඤ්ච අනුත්තරං යොගක්ඛෙමං අනුපාපුණාති යෙ ච ඛො ඉමෙ පබ්බජිතෙන ජීවිතපරික්ඛාරා සමුදානෙතබ්බා චීවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානප්පච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරා තෙ අප්පකසිරෙන සමුදගච්ඡන්ති; තෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුනා ඉති පටිසඤ්චික්ඛිතබ්බං අහං ඛො ඉමං පුග්ගලං උපනිස්සාය විහරාමි තස්ස මෙ ඉමං පුග්ගලං උපනිස්සාය විහරතො අනුපට්ඨිතා චෙව සති උපට්ඨාති අසමාහිතඤ්ච චිත්තං සමාධියති අපරික්ඛීණා ච ආසවා පරික්ඛයං ගච්ඡන්ති අනනුප්පත්තඤ්ච අනුත්තරං යොගක්ඛෙමං අනුපාපුණාමි යෙ ච ඛො ඉමෙ පබ්බජිතෙන ජීවිතපරික්ඛාරා සමුදානෙතබ්බා චීවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරා තෙ අප්පකසිරෙන සමුදගච්ඡන්තීති; තෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුනා යාවජීවම්පි සො පුග්ගලො අනුබන්ධිතබ්බො න පක්කමිතබ්බං අපි පනුජ්ජමානේනපීති...

ඉදමවොච භගවා; අත්තමනා තෙ භික්ඛූ භගවතො භාසිතං අභිනන්දුන්ති...

වනපත්ථසුත්තං සත්තමං.

8.

එවම්මෙ සුතං; ඒකං සමයං භගවා සක්කෙසු විහරති කපිලවත්ථුස්මිං නිග්‍රොධාරාමෙ. අථ ඛො භගවා පුබ්බණ්හසමයං නිවාසෙත්වා පත්තචීවරමාදාය කපිලවත්ථුං පිණ්ඩාය පාවිසි; කපිලවත්ථුස්මිං පිණ්ඩාය චරිත්වා පච්ඡාභත්තං පිණ්ඩපාතපටික්කන්තො යෙන මහාවනං තෙනුපසඞ්කමි දිවාවිහාරාය; මහාවනං අජ්ඣොගහෙත්වා බෙලුවලට්ඨිකාය මූලෙ දිවාවිහාරං නිසීදි; දණ්ඩපාණිපි ඛො සක්කො ජඞ්ඝාවිහාරං අනුචඞ්කමමානො අනුවිචරමානො යෙන මහාවනං තෙනුපසඞ්කමි; මහාවනං අජ්ඣොගහෙත්වා යෙන බෙලුවලට්ඨිකා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා භගවතා සද්ධිං සම්මොදි; සම්මොදනීයං කථං සාරාණීයං වීතිසාරෙත්වා දණ්ඩමොලුබ්භ එකමන්තං අට්ඨාසි; එකමන්තං ඨිතො ඛො දණ්ඩපාණි සක්කො භගවන්තං එතදවොච කිංවාදී සමණො කිමක්ඛායීති; යථාවාදී ඛො ආවුසො සදෙවකෙ ලොකෙ සමාරකෙ සබ්‍රහ්මකෙ සස්සමණබ්‍රාහ්මණියා පජාය සදෙවමනුස්සාය න කෙනචි ලොකෙ විග්ගය්හ තිට්ඨති යථා ච පන කාමෙහි විසංයුත්තං විහරන්තං තං බ්‍රාහ්මණං අකථංකථිං ඡින්නකුක්කුච්චං භවාභවෙ වීතතණ්හං සඤ්ඤා නානුසෙන්ති[1] එවංවාදී ඛො අහං ආවුසො එවමක්ඛායීති; එවං වුත්තෙ දණ්ඩපාණි සක්කො සීසං ඔකම්පෙත්වා ජිව්හං නිල්ලාළෙත්වා තිවිසාඛං නලාටිකං නලාටෙ උට්ඨාපෙත්වා දණ්ඩමොලුබ්භ පක්කාමි.

අථ ඛො භගවා සායන්හසමයං පටිසල්ලාණා වුට්ඨිතො යෙන නිග්‍රොධාරාමො තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා පඤ්ඤත්තෙ ආසනෙ නිසීදි; නිසජ්ජ ඛො භගවා භික්ඛූ ආමන්තෙසි; ඉධාහං භික්ඛවෙ පුබ්බණ්හසමයං නිවාසෙත්වා පත්තචීවරං ආදාය කපිලවත්ථුං පිණ්ඩාය පාවිසිං; කපිලවත්ථුස්මිං පිණ්ඩාය චරිත්වා පච්ඡාභත්තං පිණ්ඩපාතපටික්කන්තො යෙන මහාවනං තෙනුපසඞ්කමිං දිවාවිහාරාය; මහාවනං අජ්ඣොගහෙත්වා බෙලුවලට්ඨිකාය මූලෙ දිවාවිහාරං නිසීදිං; දණ්ඩපාණිපි ඛො භික්ඛවෙ සක්කො ජඞ්ඝාවිහාරං අනුචඞ්කමමානො අනුවිචරමානො යෙන මහාවනං තෙනුපසඞ්කමි; මහාවනං අජ්ඣොගහෙත්වා යෙන බෙලුවලට්ඨිකා යෙනාහං තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා මම සද්ධිං[2] සම්මොදි; සම්මොදනීයං කථං සාරාණීයං වීතිසාරෙත්වා දණ්ඩමොලුබ්භ එකමන්තං අට්ඨාසි; එකමන්තං ඨිතො ඛො භික්ඛවෙ දණ්ඩපාණි සක්කො මං එතදවොච කිංවාදී සමණො කිමක්ඛායීති; එවං වුත්තෙ අහං භික්ඛවෙ

1 නානුසෙන්තීති-ස්‍යා. සී. 2 මයා සද්ධිං-ම.

දණ්ඩපාණිං සක්කං එතදවොචං; යථාවාදී ඛො ආවුසො සදෙවකෙ ලොකෙ සමාරකෙ සබ්‍රහ්මකෙ සස්සමණබ්‍රාහ්මණියා පජාය සදෙවමනුස්සාය න කෙනචි ලොකෙ විග්ගය්හ තිට්ඨති යථා ච පන කාමෙහි විසංයුත්තං විහරන්තං තං බ්‍රාහ්මණං අකථංකථිං ඡින්නකුක්කුච්චං භවාභවෙ වීතතණ්හං සඤ්ඤා නානුසෙන්ති එවංවාදී ඛො අහං ආවුසො එවමක්ඛායීති; එවං වුත්තෙ භික්ඛවෙ දණ්ඩපාණි සක්කො සීසං ඔකම්පෙත්වා ජිව්හං නිල්ලාලෙත්වා තිවිසාඛං නලාටිකං නලාටෙ උට්ඨාපෙත්වා දණ්ඩමොලුබ්භ පක්කාමීති.

එවං වුත්තෙ අඤ්ඤතරො භික්ඛු භගවන්තං එතදවොච; කිංවාදී පන භන්තෙ භගවා සදෙවකෙ ලොකෙ සමාරකෙ සබ්‍රහ්මකෙ සස්සමණබ්‍රාහ්මණියා පජාය සදෙවමනුස්සාය න කෙනචි ලොකෙ විග්ගය්හ තිට්ඨති; කථඤ්ච පන භන්තෙ භගවන්තං කාමෙහි විසංයුත්තං විහරන්තං තං බ්‍රාහ්මණං අකථංකථිං ඡින්නකුක්කුච්චං භවාභවෙ වීතතණ්හං සඤ්ඤා නානුසෙන්තීති; යතොනිදානං භික්ඛු පුරිසං පපඤ්චසඤ්ඤාසඞ්ඛා සමුදාචරන්ති එත්ථ චෙ නත්ථි අභිනන්දිතබ්බං අභිවදිතබ්බං අජ්ඣොසෙතබ්බං එසෙවන්තො රාගානුසයානං එසෙවන්තො පටිඝානුසයානං එසෙවන්තො දිට්ඨානුසයානං එසෙවන්තො විචිකිච්ඡානුසයානං එසෙවන්තො මානානුසයානං එසෙවන්තො භවරාගානුසයානං එසෙවන්තො අවිජ්ජානුසයානං එසෙවන්තො දණ්ඩාදානසත්ථාදානකලහවිග්ගහවිවාදතුවන්තුවම්පෙසුඤ්ඤමුසාවාදානං එත්ථෙතෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්තීති; ඉදමවොච භගවා; ඉදං වත්වා සුගතො උට්ඨායාසනා විහාරං පාවිසි.

අථ ඛො තෙසං භික්ඛූනං අචිරපක්කන්තස්ස භගවතො එතදහොසි; ඉදං ඛො නො ආවුසො භගවා සඞ්ඛිත්තෙන උද්දෙසං උද්දිසිත්වා විත්ථාරෙන අත්ථං අවිභජිත්වා උට්ඨායාසනා විහාරං පවිට්ඨො; යතොනිදානං භික්ඛු පුරිසං පපඤ්චසඤ්ඤාසඞ්ඛා සමුදාචරන්ති එත්ථ චෙ නත්ථි අභිනන්දිතබ්බං අභිවදිතබ්බං අජ්ඣොසෙතබ්බං එසෙවන්තො රාගානුසයානං එසෙවන්තො පටිඝානුසයානං එසෙවන්තො දිට්ඨානුසයානං එසෙවන්තො විචිකිච්ඡානුසයානං එසෙවන්තො මානානුසයානං එසෙවන්තො භවරාගානුසයානං එසෙවන්තො අවිජ්ජානුසයානං එසෙවන්තො දණ්ඩාදානසත්ථාදානකලහවිග්ගහවිවාදතුවංතුවංපෙසුඤ්ඤමුසාවාදානං එත්ථෙතෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්තීති; කො නු ඛො ඉමස්ස භගවතා සඞ්ඛිත්තෙන උද්දෙසස්ස උද්දිට්ඨස්ස විත්ථාරෙන අත්ථං අවිභත්තස්ස විත්ථාරෙන අත්ථං විභජෙය්‍යාති; අථ ඛො

තෙසං භික්ඛූනං එතදහොසි; අයං ඛො ආයස්මා මහාකච්චානො සත්ථු චෙව සංවණ්ණිතො සම්භාවිතො ච විඤ්ඤූනං සබ්‍රහ්මචාරීනං; පහොති චායස්මා මහාකච්චානො ඉමස්ස භගවතා සඞ්ඛිත්තෙන උද්දෙසස්ස උද්දිට්ඨස්ස විත්ථාරෙන අත්ථං අවිභත්තස්ස විත්ථාරෙන අත්ථං විභජිතුං; යන්නූන මයං යෙනායස්මා මහාකච්චානො තෙනුපසඞ්කමෙය්‍යාම; උපසඞ්කමිත්වා ආයස්මන්තං මහාකච්චානං එතමත්ථං පටිපුච්ඡෙය්‍යාමාති—

අථ ඛො තෙ භික්ඛූ යෙනායස්මා මහාකච්චානො තෙනුපසඞ්කමිංසු; උපසඞ්කමිත්වා ආයස්මතා මහාකච්චානෙන සද්ධිං සම්මොදිංසු; සම්මොදනීයං කථං සාරාණීයං විතිසාරෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු; එකමන්තං නිසින්නා ඛො තෙ භික්ඛූ ආයස්මන්තං මහාකච්චානං එතදවොචුං; ඉදං ඛො නො ආවුසො කච්චාන භගවා සඞ්ඛිත්තෙන උද්දෙසං උද්දිසිත්වා විත්ථාරෙන අත්ථං අවිභජිත්වා උට්ඨායාසනා විහාරං පවිට්ඨො; යතො නිදානං භික්ඛු පුරිසං පපඤ්චසඤ්ඤාසඞ්ඛා සමුදාචරන්ති එත්ථ චෙ නත්ථි අභිනන්දිතබ්බං—පෙ—අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්තීති; තෙසං නො ආවුසො කච්චාන අම්හාකං අචිරපක්කන්තස්ස භගවතො එතදහොසි; ඉදං ඛො නො ආවුසො භගවා සඞ්ඛිත්තෙන උද්දෙසං උද්දිසිත්වා විත්ථාරෙන අත්ථං අවිභජිත්වා උට්ඨායාසනා විහාරං පවිට්ඨො; යතො නිදානං භික්ඛු පුරිසං—පෙ—අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්තීති; කො නු ඛො ඉමස්ස භගවතා සඞ්ඛිත්තෙන උද්දෙසස්ස උද්දිට්ඨස්ස විත්ථාරෙන අත්ථං අවිභත්තස්ස විත්ථාරෙන අත්ථං විභජෙය්‍යාති; තෙසං නො ආවුසො කච්චාන අම්හාකං එතදහොසි; අයං ඛො ආයස්මා මහාකච්චානො සත්ථු චෙව සංවණ්ණිතො සම්භාවිතො ච විඤ්ඤූනං සබ්‍රහ්මචාරීනං; පහොති චායස්මා මහාකච්චානො ඉමස්ස භගවතා සඞ්ඛිත්තෙන උද්දෙසස්ස උද්දිට්ඨස්ස විත්ථාරෙන අත්ථං අවිභත්තස්ස විත්ථාරෙන අත්ථං විභජිතුං; යන්නූන මයං යෙනායස්මා මහාකච්චානො තෙනුපසඞ්කමෙය්‍යාම; උපසඞ්කමිත්වා ආයස්මන්තං මහාකච්චානං එතමත්ථං පටිපුච්ඡෙය්‍යාමාති; විභජතායස්මා මහාකච්චානොති—

සෙය්‍යථාපි ආවුසො පුරිසො සාරත්ථිකො සාරගවෙසී සාරපරියෙසනං චරමානො මහතො රුක්ඛස්ස තිට්ඨතො සාරවතො අතික්කම්මෙව මූලං අතික්කම්ම ඛන්ධං සාඛාපලාසෙ සාරං පරියෙසිතබ්බං මඤ්ඤෙය්‍ය; එවං සම්පදමිදං ආයස්මන්තානං සත්ථරි සම්මුඛිභූතෙ තං භගවන්තං අතිසිත්වා අම්හෙ එතමත්ථං පටිපුච්ඡිතබ්බං මඤ්ඤථ; සො හාවුසො භගවා ජානං ජානාති පස්සං පස්සති චක්ඛුභූතො ඤාණභූතො ධම්මභූතො බ්‍රහ්මභූතො වත්තා

පවත්තා අත්ථස්ස නින්නෙතා අමතස්ස දාතා ධම්මස්සාමී තථාගතො; සො චෙව පනෙතස්ස කාලො අහොසි යං භගවන්තංයෙව එතමත්ථං පටිපුච්ඡෙය්‍යාථ යථා නො භගවා ව්‍යාකරෙය්‍ය තථා නං ධාරෙය්‍යාථාති; අද්ධාවුසො කච්චාන භගවා ජානං ජානාති පස්සං පස්සති චක්ඛුභූතො ඤාණභූතො ධම්මභූතො බ්‍රහ්මභූතො වත්තා පවත්තා අත්ථස්ස නින්නෙතා අමතස්ස දාතා ධම්මස්සාමී තථාගතො; සො චෙව පනෙතස්ස කාලො අහොසි යං භගවන්තංයෙව එතමත්ථං පටිපුච්ඡෙය්‍යාම; යථා නො භගවා ව්‍යාකරෙය්‍ය තථා නං ධාරෙය්‍යාම; අපි චායස්මා මහාකච්චානො සත්ථු චෙව සංවණ්ණිතො සම්භාවිතො ච විඤ්ඤූනං සබ්‍රහ්මචාරීනං; පහොති චායස්මා මහාකච්චානො ඉමස්ස භගවතා සඞ්ඛිත්තෙන උද්දෙසස්ස උද්දිට්ඨස්ස විත්ථාරෙන අත්ථං අවිභත්තස්ස විත්ථාරෙන අත්ථං විභජිතුං; විභජතායස්මා මහාකච්චානො අගරුකත්වාති;[1] තෙන හාවුසො සුණාථ සාධුකං මනසි කරොථ භාසිස්සාමීති; එවමාවුසොති ඛො තෙ භික්ඛු ආයස්මතො මහාකච්චානස්ස පච්චස්සොසුං; ආයස්මා මහාකච්චානො එතදවොච —

යං ඛො නො ආවුසො භගවා සඞ්ඛිත්තෙන උද්දෙසං උද්දිසිත්වා විත්ථාරෙන අත්ථං අවිභජිත්වා උට්ඨායාසනා විහාරං පවිට්ඨො; යතොනිදානං භික්ඛු පුරිසං — පෙ — අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්තීති. ඉමස්ස ඛො අහං ආවුසො භගවතා සඞ්ඛිත්තෙන උද්දෙසස්ස උද්දිට්ඨස්ස විත්ථාරෙන අත්ථං අවිභත්තස්ස එවං විත්ථාරෙන අත්ථං ආජානාමි; චක්ඛුඤ්චාවුසො පටිච්ච රූපෙ චුප්පජ්ජති[2] චක්ඛුවිඤ්ඤාණං තිණ්ණං සඞ්ගති ඵස්සො ඵස්සපච්චයා වෙදනා යං වෙදෙති තං සඤ්ජානාති යං සඤ්ජානාති තං විතක්කෙති යං විතක්කෙති තං පපඤ්චෙති යං පපඤ්චෙති තතොනිදානං පුරිසං පපඤ්චසඤ්ඤාසඞ්ඛා සමුදාචරන්ති අතීතානාගතපච්චුප්පන්නෙසු චක්ඛුවිඤ්ඤෙය්‍යෙසු රූපෙසු; සොතඤ්චාවුසො පටිච්ච සද්දෙ චුප්පජ්ජති සොතවිඤ්ඤාණං — පෙ — ඝානඤ්චාවුසො පටිච්ච ගන්ධෙ චුප්පජ්ජති ඝානවිඤ්ඤාණං — ජිව්හඤ්චාවුසො පටිච්ච රසෙ චුප්පජ්ජති ජිව්හාවිඤ්ඤාණං; කායඤ්චාවුසො පටිච්ච ඵොට්ඨබ්බෙ චුප්පජ්ජති කායවිඤ්ඤාණං; මනඤ්චාවුසො පටිච්ච ධම්මෙ චුප්පජ්ජති මනොවිඤ්ඤාණං තිණ්ණං සඞ්ගති ඵස්සො ඵස්සපච්චයා වෙදනා යං වෙදෙති තං සඤ්ජානාති යං සඤ්ජානාති තං විතක්කෙති යං විතක්කෙති තං පපඤ්චෙති යං පපඤ්චෙති තතොනිදානං පුරිසං පපඤ්චසඤ්ඤාසඞ්ඛා සමුදාචරන්ති අතීතානාගතපච්චුප්පන්නෙසු මනොවිඤ්ඤෙය්‍යෙසු ධම්මෙසු —

---

1 අගරු කරිත්වාති-ස්‍යා. අගරුං කත්වාති-ම. 2 ච උප්පජ්ජති-ස්‍යා. ම.

සො වතාවුසො චක්ඛුස්මිං සති රූපෙ සති චක්ඛුවිඤ්ඤාණෙ සති ඵස්සපඤ්ඤත්තිං පඤ්ඤාපෙස්සතීති ඨානමෙතං විජ්ජති; ඵස්සපඤ්ඤත්තියා සති වෙදනාපඤ්ඤත්තිං පඤ්ඤාපෙස්සතීති ඨානමෙතං විජ්ජති; වෙදනාපඤ්ඤත්තියා සති සඤ්ඤාපඤ්ඤත්තිං පඤ්ඤාපෙස්සතීති ඨානමෙතං විජ්ජති; සඤ්ඤාපඤ්ඤත්තියා සති විතක්කපඤ්ඤත්තිං පඤ්ඤාපෙස්සතීති ඨානමෙතං විජ්ජති; විතක්කපඤ්ඤත්තියා සති පපඤ්චසඤ්ඤාසඞ්ඛාසමුදාචරණපඤ්ඤත්තිං පඤ්ඤාපෙස්සතීති ඨානමෙතං විජ්ජති; සො වතාවුසො සොතස්මිං සති සද්දෙ සති෴පෙ෴ඝානස්මිං සති ගන්ධෙ සති෴ ජිව්හාය සති රසෙ සති෴කායස්මිං සති ඵොට්ඨබ්බෙ සති෴ මනස්මිං සති ධම්මෙ සති මනොවිඤ්ඤාණෙ සති ඵස්සපඤ්ඤත්තිං පඤ්ඤාපෙස්සතීති ඨානමෙතං විජ්ජති; ඵස්සපඤ්ඤත්තියා සති වෙදනාපඤ්ඤත්තිං පඤ්ඤාපෙස්සතීති ඨානමෙතං විජ්ජති; වෙදනාපඤ්ඤත්තියා සති සඤ්ඤාපඤ්ඤත්තිං පඤ්ඤාපෙස්සතීති ඨානමෙතං විජ්ජති; සඤ්ඤාපඤ්ඤත්තියා සති විතක්කපඤ්ඤත්තිං පඤ්ඤාපෙස්සතීති ඨානමෙතං විජ්ජති; විතක්කපඤ්ඤත්තියා සති පපඤ්චසඤ්ඤාසඞ්ඛාසමුදාචරණපඤ්ඤත්තිං පඤ්ඤාපෙස්සතීති ඨානමෙතං විජ්ජති෴

සො වතාවුසො චක්ඛුස්මිං අසති රූපෙ අසති චක්ඛුවිඤ්ඤාණෙ අසති ඵස්සපඤ්ඤත්තිං පඤ්ඤාපෙස්සතීති නෙතං ඨානං විජ්ජති; ඵස්සපඤ්ඤත්තියා අසති වෙදනාපඤ්ඤත්තිං පඤ්ඤාපෙස්සතීති නෙතං ඨානං විජ්ජති; වෙදනාපඤ්ඤත්තියා අසති සඤ්ඤාපඤ්ඤත්තිං පඤ්ඤාපෙස්සතීති නෙතං ඨානං විජ්ජති; සඤ්ඤාපඤ්ඤත්තියා අසති විතක්කපඤ්ඤත්තිං පඤ්ඤාපෙස්සතීති නෙතං ඨානං විජ්ජති; විතක්කපඤ්ඤත්තියා අසති පපඤ්චසඤ්ඤාසඞ්ඛාසමුදාචරණපඤ්ඤත්තිං පඤ්ඤාපෙස්සතීති නෙතං ඨානං විජ්ජති; සො වතාවුසො සොතස්මිං අසති සද්දෙ අසති෴පෙ෴ඝානස්මිං අසති ගන්ධෙ අසති෴ජිව්හාය අසති රසෙ අසති–කායස්මිං අසති ඵොට්ඨබ්බෙ අසති෴මනස්මිං අසති ධම්මෙ අසති මනොවිඤ්ඤාණෙ අසති ඵස්සපඤ්ඤත්තිං පඤ්ඤාපෙස්සතීති නෙතං ඨානං විජ්ජති; ඵස්සපඤ්ඤත්තියා අසති වෙදනාපඤ්ඤත්තිං පඤ්ඤාපෙස්සතීති නෙතං ඨානං විජ්ජති; වෙදනාපඤ්ඤත්තියා අසති සඤ්ඤාපඤ්ඤත්තිං පඤ්ඤාපෙස්සතීති නෙතං ඨානං විජ්ජති; සඤ්ඤාපඤ්ඤත්තියා අසති විතක්කපඤ්ඤත්තිං පඤ්ඤාපෙස්සතීති නෙතං ඨානං විජ්ජති; විතක්කපඤ්ඤත්තියා අසති පපඤ්චසඤ්ඤාසඞ්ඛාසමුදාචරණපඤ්ඤත්තිං පඤ්ඤාපෙස්සතීති නෙතං ඨානං විජ්ජති; යං ඛො නො

ආවුසො භගවා සඞ්ඛිත්තෙන උද්දෙසං උද්දිසිත්වා විත්ථාරෙන
අත්ථං අවිභජිත්වා උට්ඨායාසනා විහාරං පවිට්ඨො; යතො නිදානං
භික්ඛු පුරිසං පපඤ්චසඤ්ඤාසඞ්ඛා සමුදාචරන්ති එත්ථ චෙ නත්ථි අභි
නන්දිතබ්බං-පෙ-එත්ථෙතෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා අපරිසෙසා
නිරුජ්ඣන්තීති; ඉමස්ස ඛො අහං ආවුසො භගවතා සඞ්ඛිත්තෙන
උද්දෙසස්ස උද්දිට්ඨස්ස විත්ථාරෙන අත්ථං අවිභත්තස්ස එවං විත්ථා
රෙන අත්ථං ආජානාමි; ආකඞ්ඛමානා ච පන තුම්හෙ ආයස්මන්තො
භගවන්තං යෙව උපසඞ්කමිත්වා එතමත්ථං පටිපුච්ඡෙය්‍යාථ; යථා
නො භගවා බ්‍යාකරොති තථා නං ධාරෙය්‍යාථාති අථ ඛො තෙ
භික්ඛූ ආයස්මතො මහාකච්චානස්ස භාසිතං අභිනන්දිත්වා අනුමො
දිත්වා උට්ඨායාසනා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමිංසු; උපසඞ්කමිත්වා
භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු; එකමන්තං නිසි
න්නා ඛො තෙ භික්ඛූ භගවන්තං එතදවොචුං; යං ඛො නො
භන්තෙ භගවා සඞ්ඛිත්තෙන උද්දෙසං උද්දිසිත්වා විත්ථාරෙන
අත්ථං අවිභජිත්වා උට්ඨායාසනා විහාරං පවිට්ඨො; යතො නිදානං
භික්ඛු පුරිසං පපඤ්චසඤ්ඤාසඞ්ඛා සමුදාචරන්ති එත්ථ චෙ නත්ථි අභි
නන්දිතබ්බං-පෙ-එත්ථෙතෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා අපරිසෙසා
නිරුජ්ඣන්තීති; තෙසං නො භන්තෙ අම්හාකං අචිරපක්කන්තස්ස
භගවතො එතදහොසි; ඉදං ඛො නො ආවුසො භගවා සඞ්ඛි
ත්තෙන උද්දෙසං උද්දිසිත්වා විත්ථාරෙන අත්ථං අවිභජිත්වා උට්ඨායා
සනා විහාරං පවිට්ඨො; යතො නිදානං භික්ඛු පුරිසං පපඤ්චසඤ්ඤා
සඞ්ඛා සමුදාචරන්ති එත්ථ චෙ නත්ථි අභිනන්දිතබ්බං අභිවදිතබ්බං
අජ්ඣොසෙතබ්බං එසෙවන්තො රාගානුසයානං එසෙවන්තො පටි
ඝානුසයානං එසෙවන්තො දිට්ඨානුසයානං එසෙවන්තො විචිකි
ච්ඡානුසයානං එසෙවන්තො මානානුසයානංඑසෙවන්තො භවරා
ගානුසයානං එසෙවන්තො අවිජ්ජානුසයානං එසෙවන්තො දණ්ඩා
දානසත්ථාදාන කලහවිග්ගහවිවාදතුවන්තුවම්පෙසුඤ්ඤමුසාවාදානං
එත්ථෙතෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්තීති;
කො නු ඛො ඉමස්ස භගවතා සඞ්ඛිත්තෙන උද්දෙසස්ස උද්දිට්ඨස්ස
විත්ථාරෙන අත්ථං අවිභත්තස්ස විත්ථාරෙන අත්ථං විභජෙය්‍යාති;
තෙසං නො භන්තෙ අම්හාකං එතදහොසි; අයං ඛො ආයස්මා
මහාකච්චානො සත්ථු චෙව සංවණ්ණිතො සම්භාවිතො ච විඤ්ඤූ
නං සබ්‍රහ්මචාරීනං පහොති චායස්මා මහාකච්චානො ඉමස්ස භග
වතා සඞ්ඛිත්තෙන උද්දෙසස්ස උද්දිට්ඨස්ස විත්ථාරෙන අත්ථං අවි
භත්තස්ස විත්ථාරෙන අත්ථං විභජිතුං යන්නූන මයං යෙනායස්මා
මහාකච්චානො තෙනුපසඞ්කමෙය්‍යාම උපසඞ්කමිත්වා ආයස්මන්තං
මහාකච්චානං එතමත්ථං පටිපුච්ඡෙය්‍යාමාති; අථ ඛො මයං භන්තෙ

යෙනායස්මා මහාකච්චානො තෙනුපසඞ්කමිම්හ; උපසඞ්කමිත්වා ආයස්මන්තං මහාකච්චානං එතමත්ථං පටිපුච්ඡිම්හ; තෙසං නො භන්තෙ ආයස්මතා මහාකච්චානෙන ඉමෙහි ආකාරෙහි ඉමෙහි පදෙහි ඉමෙහි බ්‍යඤ්ජනෙහි අත්ථො විභත්තොති.

පණ්ඩිතො භික්ඛවෙ මහාකච්චානො; මහාපඤ්ඤො භික්ඛවෙ මහාකච්චානො; මඤ්චෙපි තුම්හෙ භික්ඛවෙ එතමත්ථං පටිපුච්ඡෙය්‍යාථ අහම්පි තං එවමෙවං ව්‍යාකරෙය්‍යං යථා තං මහාකච්චානෙන ව්‍යාකතං; එසො චෙවෙතස්ස අත්ථො; එවඤ්ච නං ධාරෙථාති. එවං වුත්තෙ ආයස්මා ආනන්දො භගවන්තං එතදවොච; සෙය්‍යථාපි භන්තෙ පුරිසො ජිඝච්ඡාදුබ්බල්‍යපරෙතො මධුපිණ්ඩිකං අධිගච්ඡෙය්‍ය සො යතො යතො සායෙය්‍ය ලභෙථෙව සාදුං රසං අසෙචනකං; එවමෙව ඛො භන්තෙ චෙතසො භික්ඛු දබ්බජාතිකො යතො යතො ඉමස්ස ධම්මපරියායස්ස පඤ්ඤාය අත්ථං උපපරික්ඛෙය්‍ය ලභෙථෙව අත්තමනතං ලභෙථ චෙතසො පසාදං; කො නාමො අයං භන්තෙ ධම්මපරියායොති; තස්මාතිහ ත්වං ආනන්ද ඉමං ධම්මපරියායං මධුපිණ්ඩිකපරියායොත්වෙව නං ධාරෙහීති.

ඉදමවොච භගවා; අත්තමනො ආයස්මා ආනන්දො භගවතො භාසිතං අභිනන්දීති.

මධුපිණ්ඩිකසුත්තං අට්ඨමං.

9.

එවං මෙ සුතං; එකං සමයං භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ... තත්‍ර ඛො භගවා භික්ඛූ ආමන්තෙසි භික්ඛවොති; භදන්තෙති තෙ භික්ඛූ භගවතො පච්චස්සොසුං; භගවා එතදවොච...

පුබ්බෙව මෙ භික්ඛවෙ සම්බොධා අනභිසම්බුද්ධස්ස බොධිසත්තස්සෙව සතො එතදහොසි යන්නූනාහං ද්වෙධා කත්වා[1] ද්වෙධා කත්වා විතක්කෙ විහරෙය්‍යන්ති; සො ඛො අහං භික්ඛවෙ යො චායං කාමවිතක්කො යො ච බ්‍යාපාදවිතක්කො යො ච විහිංසාවිතක්කො ඉමං එකං භාගමකාසිං; යො චායං නෙක්ඛම්මවිතක්කො යො ච අබ්‍යාපාදවිතක්කො යො ච අවිහිංසාවිතක්කො ඉමං දුතියං භාගමකාසිං.

1_ද්විධා කත්වා-ම.

තස්ස මය්හං භික්ඛවෙ එවං අප්පමත්තස්ස ආතාපිනො පහිතත්තස්ස විහරතො. උප්පජ්ජති කාමවිතක්කො; සො එවං පජානාමි; උප්පන්නො ඛො මෙ අයං කාමවිතක්කො සො ච ඛො අත්තව්‍යාබාධායපි සංවත්තති පරව්‍යාබාධායපි සංවත්තති උභයව්‍යාබාධායපි සංවත්තති පඤ්ඤානිරොධිකො විඝාතපක්ඛිකො අනිබ්බානසංවත්තනිකො; අත්තව්‍යාබාධාය සංවත්තතීතිපි මෙ භික්ඛවෙ පටිසඤ්චික්ඛතො අබ්භත්ථං ගච්ඡති පරව්‍යාබාධාය සංවත්තතීතිපි මෙ භික්ඛවෙ පටිසඤ්චික්ඛතො අබ්භත්ථං ගච්ඡති උභයව්‍යාබාධාය සංවත්තතීතිපි මෙ භික්ඛවෙ පටිසඤ්චික්ඛතො අබ්භත්ථං ගච්ඡති පඤ්ඤානිරොධිකො විඝාතපක්ඛිකො අනිබ්බානසංවත්තනිකොතිපි මෙ භික්ඛවෙ පටිසඤ්චික්ඛතො අබ්භත්ථං ගච්ඡති; සො ඛො අහං භික්ඛවෙ උප්පන්නුප්පන්නං කාමවිතක්කං පජහාමෙව විනොදෙමෙව[1] බ්‍යන්තෙව[2] නං අකාසිං.

තස්ස මය්හං භික්ඛවෙ එවං අප්පමත්තස්ස ආතාපිනො පහිතත්තස්ස විහරතො උප්පජ්ජති බ්‍යාපාදවිතක්කො …පෙ… උප්පජ්ජති විහිංසාවිතක්කො; සො එවං පජානාමි; උප්පන්නො ඛො මෙ අයං විහිංසාවිතක්කො සො ච ඛො අත්තව්‍යාබාධායපි සංවත්තති පරව්‍යාබාධායපි සංවත්තති උභයව්‍යාබාධායපි සංවත්තති පඤ්ඤානිරොධිකො විඝාතපක්ඛිකො අනිබ්බානසංවත්තනිකො; අත්තව්‍යාබාධාය සංවත්තතීතිපි මෙ භික්ඛවෙ පටිසඤ්චික්ඛතො අබ්භත්ථං ගච්ඡති පරව්‍යාබාධාය සංවත්තතීතිපි මෙ භික්ඛවෙ පටිසඤ්චික්ඛතො අබ්භත්ථං ගච්ඡති උභයව්‍යාබාධාය සංවත්තතීතිපි මෙ භික්ඛවෙ පටිසඤ්චික්ඛතො අබ්භත්ථං ගච්ඡති පඤ්ඤානිරොධිකො විඝාතපක්ඛිකො අනිබ්බානසංවත්තනිකොතිපි මෙ භික්ඛවෙ පටිසඤ්චික්ඛතො අබ්භත්ථං ගච්ඡති; සො ඛො අහං භික්ඛවෙ උප්පන්නුප්පන්නං විහිංසාවිතක්කං පජහාමෙව විනොදෙමෙව බ්‍යන්තෙව නං අකාසිං.

යඤ්ඤදෙව භික්ඛවෙ භික්ඛු බහුලමනුවිතක්කෙති අනුවිචාරෙති තථා තථා නති හොති චෙතසො; කාමවිතක්කඤ්චෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු බහුලමනුවිතක්කෙති අනුවිචාරෙති පහාසි නෙක්ඛම්මවිතක්කං කාමවිතක්කං බහුලමකාසි; තස්ස තං කාමවිතක්කාය චිත්තං නමති; බ්‍යාපාදවිතක්කඤ්චෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු බහුලමනුවිතක්කෙති අනුවිචාරෙති පහාසි අබ්‍යාපාදවිතක්කං බ්‍යාපාදවිතක්කං බහුලමකාසි; තස්ස තං බ්‍යාපාදවිතක්කාය චිත්තං නමති; විහිංසාවිතක්කඤ්චෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු බහුලමනුවිතක්කෙති අනුවිචාරෙති පහාසි අවිහිංසාවිතක්කං විහිංසාවිතක්කං බහුලමකාසි; තස්ස තං

1 පජහමෙව විනොදමෙව-ම. ස්‍යා. 2 බ්‍යන්තමෙව-ම. ස්‍යා.

විහිංසාවිතක්කාය චිත්තං නමති; සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ වස්සානං පච්ඡිමෙ මාසෙ සරදසමයෙ කිට්ඨසම්බාධෙ ගොපාලකො ගාවො රක්ඛෙය්‍ය; සො තා ගාවො[1] තතො තතො දණ්ඩෙන ආකොටෙය්‍ය පතිකොටෙය්‍ය සන්නිරුන්ධෙය්‍ය සන්නිවාරෙය්‍ය; තං කිස්ස හෙතු: පස්සති හි සො භික්ඛවෙ ගොපාලකො තතො නිදානං වධං වා බන්ධං වා ජානිං වා ගරහං වා; එවමෙව ඛො අහං භික්ඛවෙ අද්දසං අකුසලානං ධම්මානං ආදීනවං ඔකාරං සඞ්කිලෙසං කුසලානං ධම්මානං නෙක්ඛම්මෙ ආනිසංසං වොදානපක්ඛං; තස්ස මය්හං භික්ඛවෙ එවං අප්පමත්තස්ස ආතාපිනො පහිතත්තස්ස විහරතො උප්පජ්ජති නෙක්ඛම්මවිතක්කො; සො එවං පජානාමි; උප්පන්නො ඛො මෙ අයං නෙක්ඛම්මවිතක්කො සො ච ඛො නෙවත්තව්‍යාබාධාය සංවත්තති න පරව්‍යාබාධාය සංවත්තති න උභයව්‍යාබාධාය සංවත්තති පඤ්ඤාවුද්ධිකො අවිඝාතපක්ඛිකො නිබ්බානසංවත්තනිකො; රත්තිඤ්චෙපි නං භික්ඛවෙ අනුවිතක්කෙය්‍යං අනුවිචාරෙය්‍යං නෙව තතො නිදානං භයං සමනුපස්සාමි; දිවසඤ්චෙපි නං භික්ඛවෙ අනුවිතක්කෙය්‍යං අනුවිචාරෙය්‍යං නෙව තතො නිදානං භයං සමනුපස්සාමි; රත්තින්දිවඤ්චෙපි නං භික්ඛවෙ අනුවිතක්කෙය්‍යං අනුවිචාරෙය්‍යං නෙව තතො නිදානං භයං සමනුපස්සාමි; අපි ච ඛො මෙ අතිචිරං අනුවිතක්කයතො අනුවිචාරයතො කායො කිලමෙය්‍ය; කායෙ කිලන්තෙ චිත්තං ඌහඤ්ඤෙය්‍ය;[2] ඌහතෙ[3] චිත්තෙ ආරා චිත්තං සමාධිම්හාති; සො ඛො අහං භික්ඛවෙ අජ්ඣත්තමෙව චිත්තං සණ්ඨපෙමි සන්නිසාදෙමි[4] එකොදිං කරොමි සමාදහාමි; තං කිස්ස හෙතු: මා මෙ චිත්තං ඌහඤ්ඤීති.

තස්ස මය්හං භික්ඛවෙ එවං අප්පමත්තස්ස ආතාපිනො පහිතත්තස්ස විහරතො උප්පජ්ජති අබ්‍යාපාදවිතක්කො...පෙ...උප්පජ්ජති අවිහිංසාවිතක්කො; සො එවං පජානාමි; උප්පන්නො ඛො මෙ අයං අවිහිංසාවිතක්කො සො ච ඛො නෙවත්තව්‍යාබාධාය සංවත්තති න පරව්‍යාබාධාය සංවත්තති න උභයව්‍යාබාධාය සංවත්තති පඤ්ඤාවුද්ධිකො අවිඝාතපක්ඛිකො නිබ්බානසංවත්තනිකො; රත්තිඤ්චෙපි නං භික්ඛවෙ අනුවිතක්කෙය්‍යං අනුවිචාරෙය්‍යං නෙව තතො නිදානං භයං සමනුපස්සාමි; දිවසඤ්චෙපි නං භික්ඛවෙ අනුවිතක්කෙය්‍යං අනුවිචාරෙය්‍යං නෙව තතොනිදානං භයං සමනුපස්සාමි; රත්තින්දිවඤ්චෙපි නං භික්ඛවෙ අනුවිතක්කෙය්‍යං අනුවිචා

1 සො ගාවො-ස්‍යා. 2 උහඤ්ඤෙය්‍ය-ම. 3 උහතෙ-ම.
4 සන්නිසීදෙමි-ම. ස්‍යා.

රෙය්‍යං නෙව තතො නිදානං භයං සමනුපස්සාමි; අපි ච ඛො මෙ අතිචිරං අනුවිතක්කයතො අනුවිචාරයතො කායො කිලමෙය්‍ය; කායෙ කිලන්තෙ චිත්තං ඌහඤ්ඤෙය්‍ය; ඌහතෙ චිත්තෙ ආරා චිත්තං සමාධිම්හාති; සො ඛො අහං භික්ඛවෙ අජ්ඣත්තමෙව චිත්තං සණ්ඨපෙමි සන්නිසාදෙමි එකොදිං කරොමි සමාදහාමි; තං කිස්ස හෙතු: මා මෙ චිත්තං ඌහඤ්ඤීති.[1]

යඤ්ඤදෙව භික්ඛවෙ භික්ඛු බහුලමනුවිතක්කෙති අනුවිචාරෙති තථා තථා නති හොති චෙතසො; නෙක්ඛම්මවිතක්කචෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු බහුලමනුවිතක්කෙති අනුවිචාරෙති පහාසි කාමවිතක්කං නෙක්ඛම්මවිතක්කං බහුලමකාසි; තස්ස තං නෙක්ඛම්මවිතක්කාය චිත්තං නමති; අබ්‍යාපාදවිතක්කචෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු බහුලමනුවිතක්කෙති අනුවිචාරෙති පහාසි බ්‍යාපාදවිතක්කං අබ්‍යාපාදවිතක්කං බහුලමකාසි; තස්ස තං අබ්‍යාපාදවිතක්කාය චිත්තං නමති; අවිහිංසාවිතක්කචෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු බහුලමනුවිතක්කෙති අනුවිචාරෙති පහාසි විහිංසාවිතක්කං අවිහිංසාවිතක්කං බහුලමකාසි; තස්ස තං අවිහිංසාවිතක්කාය චිත්තං නමති; සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ ගිම්හානං පච්ඡිමෙ මාසෙ සබ්බසස්සෙසු ගාමන්තසම්භතෙසු[2] ගොපාලකො ගාවො රක්ඛෙය්‍ය; තස්ස රුක්ඛමූලගතස්ස වා අබ්භොකාසගතස්ස වා සතිකරණීයමෙව හොති එතා ගාවොති; එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ සතිකරණීයමෙව අහොසි එතෙ ධම්මාති; ආරද්ධං ඛො පන මෙ භික්ඛවෙ විරියං අහොසි අසල්ලීනං උපට්ඨිතා සති අසම්මුට්ඨා[3] පස්සද්ධො කායො අසාරද්ධො සමාහිතං චිත්තං එකග්ගං.

සො ඛො අහං භික්ඛවෙ විවිච්චෙව කාමෙහි විවිච්ච අකුසලෙහි ධම්මෙහි සවිතක්කං සවිචාරං විවෙකජං පීතිසුඛං පඨමජ්ඣානං උපසම්පජ්ජ විහාසිං; විතක්කවිචාරානං වූපසමා අජ්ඣත්තං සම්පසාදනං චෙතසො එකොදිභාවං අවිතක්කං අවිචාරං සමාධිජං පීතිසුඛං දුතියජ්ඣානං උපසම්පජ්ජ විහාසිං; පීතියා ච විරාගා උපෙක්ඛකො ච විහාසිං සතො ච සම්පජානො සුඛඤ්ච කායෙන පටිසංවෙදෙසිං යං තං අරියා ආචික්ඛන්ති උපෙක්ඛකො සතිමා සුඛවිහාරීති තතියජ්ඣානං උපසම්පජ්ජ විහාසිං; සුඛස්ස ච පහානා දුක්ඛස්ස ච පහානා පුබ්බෙව සොමනස්සදොමනස්සානං අත්ථඞ්ගමා අදුක්ඛං අසුඛං උපෙක්ඛාසතිපාරිසුද්ධිං චතුත්ථජ්ඣානං උපසම්පජ්ජ විහාසිං.

---

1 උග්ඝාටීති-ම. ස්‍යා. 2 සම්බාධෙසු-ස්‍යා. 3 අපම්මුට්ඨා-ස්‍යා.

සො එවං සමාහිතෙ චිත්තෙ පරිසුද්ධෙ පරියොදාතෙ අනඞ්ගණෙ විගතූපක්කිලෙසෙ මුදුභූතෙ කම්මනියෙ ඨිතෙ ආනෙඤ්ජප්පත්තෙ පුබ්බෙනිවාසානුස්සතිඤාණාය චිත්තං අභිනින්නාමෙසිං; සො අනෙකවිහිතං පුබ්බෙනිවාසං අනුස්සරාමි; සෙය්‍යථිදං: එකම්පි ජාතිං ද්වෙපි ජාතියො තිස්සොපි ජාතියො චතස්සොපි ජාතියො පඤ්චපි ජාතියො දසපි ජාතියො වීසතිම්පි ජාතියො තිංසම්පි ජාතියො චත්තාරීසම්පි ජාතියො පඤ්ඤාසම්පි ජාතියො ජාතිසතම්පි ජාතිසහස්සම්පි ජාතිසතසහස්සම්පි අනෙකෙපි සංවට්ටකප්පෙ අනෙකෙපි විවට්ටකප්පෙ අනෙකෙපි සංවට්ටවිවට්ටකප්පෙ අමුත්‍රාසිං එවන්නාමො එවඞ්ගොත්තො එවංවණ්ණො එවමාහාරො එවං සුඛදුක්ඛපටිසංවෙදී එවමායුපරියන්තො; සො තතො චුතො අමුත්‍ර උදපාදිං; තත්‍රාපාසිං එවන්නාමො එවඞ්ගොත්තො එවංවණ්ණො එවමාහාරො එවංසුඛදුක්ඛපටිසංවෙදී එවමායුපරියන්තො; සො තතො චුතො ඉධූපපන්නොති; ඉති සාකාරං සඋද්දෙසං අනෙකවිහිතං පුබ්බෙනිවාසං අනුස්සරාමි; අයං ඛො මෙ භික්ඛවෙ රත්තියා පඨමෙ යාමෙ පඨමා විජ්ජා අධිගතා අවිජ්ජා විහතා විජ්ජා උප්පන්නා තමො විහතො ආලොකො උප්පන්නො යථා තං අප්පමත්තස්ස ආතාපිනො පහිතත්තස්ස විහරතො.

සො එවං සමාහිතෙ චිත්තෙ පරිසුද්ධෙ පරියොදාතෙ අනඞ්ගණෙ විගතූපක්කිලෙසෙ මුදුභූතෙ කම්මනියෙ ඨිතෙ ආනෙඤ්ජප්පත්තෙ සත්තානං චුතූපපාතඤාණාය චිත්තං අභිනින්නාමෙසිං; සො දිබ්බෙන චක්ඛුනා විසුද්ධෙන අතික්කන්තමානුසකෙන සත්තෙ පස්සාමි චවමානෙ උපපජ්ජමානෙ හීනෙ පණීතෙ සුවණ්ණෙ දුබ්බණ්ණෙ සුගතෙ දුග්ගතෙ; යථාකම්මූපගෙ සත්තෙ පජානාමි ඉමෙ වත භොන්තො සත්තා කායදුච්චරිතෙන සමන්නාගතා වචීදුච්චරිතෙන සමන්නාගතා මනොදුච්චරිතෙන සමන්නාගතා අරියානං උපවාදකා මිච්ඡාදිට්ඨිකා මිච්ඡාදිට්ඨිකම්මසමාදානා තෙ කායස්ස භෙදා පරම්මරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපන්නා; ඉමෙ වා පන භොන්තො සත්තා කායසුචරිතෙන සමන්නාගතා වචීසුචරිතෙන සමන්නාගතා මනොසුචරිතෙන සමන්නාගතා අරියානං අනුපවාදකා සම්මාදිට්ඨිකා සම්මාදිට්ඨිකම්මසමාදානා තෙ කායස්ස භෙදා පරම්මරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපන්නාති; ඉති දිබ්බෙන චක්ඛුනා විසුද්ධෙන අතික්කන්තමානුසකෙන සත්තෙ පස්සාමි චවමානෙ උපපජ්ජමානෙ හීනෙ පණීතෙ සුවණ්ණෙ දුබ්බණ්ණෙ සුගතෙ දුග්ගතෙ; යථාකම්මූපගෙ සත්තෙ පජානාමි; අයං ඛො මෙ භික්ඛවෙ රත්තියා මජ්ඣිමෙ යාමෙ දුතියා

විජ්ජා අධිගතා අවිජ්ජා විහතා විජ්ජා උප්පන්නා තමො විහතො ආලොකො උප්පන්නො යථා තං අප්පමත්තස්ස ආතාපිනො පහිතත්තස්ස විහරතො.

සො එවං සමාහිතෙ චිත්තෙ පරිසුද්ධෙ පරියොදාතෙ අනඞ්ගණෙ විගතූපක්කිලෙසෙ මුදුභූතෙ කම්මනියෙ ඨිතෙ ආනෙඤ්ජප්පත්තෙ ආසවානං ඛයඤාණාය චිත්තං අභිනින්නාමෙසිං; සො ඉදං දුක්ඛන්ති යථාභූතං අබ්භඤ්ඤාසිං; අයං දුක්ඛසමුදයොති යථාභූතං අබ්භඤ්ඤාසිං, අයං දුක්ඛනිරොධොති යථාභූතං අබ්භඤ්ඤාසිං; අයං දුක්ඛනිරොධගාමිනී පටිපදාති යථාභූතං අබ්භඤ්ඤාසිං; ඉමෙ ආසවාති යථාභූතං අබ්භඤ්ඤාසිං; අයං ආසවසමුදයොති යථාභූතං අබ්භඤ්ඤාසිං අයං ආසවනිරොධොති යථාභූතං අබ්භඤ්ඤාසිං; අයං ආසවනිරොධගාමිනී පටිපදාති යථාභූතං අබ්භඤ්ඤාසිං; තස්ස මෙ එවං ජානතො එවං පස්සතො කාමාසවාපි චිත්තං විමුච්චිත්ථ; භවාසවාපි චිත්තං විමුච්චිත්ථ; අවිජ්ජාසවාපි චිත්තං විමුච්චිත්ථ; විමුත්තස්මිං විමුත්තමිති ඤාණං අහොසි; ඛීණා ජාති වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං කතං කරණීයං නාපරං ඉත්ථත්තායාති අබ්භඤ්ඤාසිං; අයං ඛො මෙ භික්ඛවෙ රත්තියා පච්ඡිමෙ යාමෙ තතියා විජ්ජා අධිගතා අවිජ්ජා විහතා විජ්ජා උප්පන්නා තමො විහතො ආලොකො උප්පන්නො යථා තං අප්පමත්තස්ස ආතාපිනො පහිතත්තස්ස විහරතො.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ අරඤ්ඤෙ පවනෙ මහන්තං නින්නං පල්ලලං; තමෙනං මහාමිගසඞ්ඝො උපනිස්සාය විහරෙය්‍ය; තස්ස කොචිදෙව පුරිසො උප්පජ්ජෙය්‍ය අනත්ථකාමො අහිතකාමො අයොගක්ඛෙමකාමො; සො යවාස්ස මග්ගො ඛෙමො සොවත්ථිකො පීතිගමනියො තං මග්ගං පිදහෙය්‍ය විවරෙය්‍ය කුම්මග්ගං ඔදහෙය්‍ය ඔකචරං ඨපෙය්‍ය ඔකචාරිකං; එවං හි සො භික්ඛවෙ මහාමිගසඞ්ඝො අපරෙන සමයෙන අනයව්‍යසනං තනුත්තං ආපජ්ජෙය්‍ය; තස්සෙව ඛො පන භික්ඛවෙ මහතො මිගසඞ්ඝස්ස කොචිදෙව පුරිසො උප්පජ්ජෙය්‍ය අත්ථකාමො හිතකාමො යොගක්ඛෙමකාමො; සො යවාස්ස මග්ගො ඛෙමො සොවත්ථිකො පීතිගමනියො තං මග්ගං විවරෙය්‍ය පිදහෙය්‍ය කුම්මග්ගං ඌහනෙය්‍ය ඔකචරං නාසෙය්‍ය ඔකචාරිකං; එවං හි සො භික්ඛවෙ මහාමිගසඞ්ඝො අපරෙන සමයෙන වුඩ්ඪිං විරූළ්හිං වෙපුල්ලං ආපජ්ජෙය්‍ය.

උපමා ඛො මෙ අයං භික්ඛවෙ කතා අත්ථස්ස විඤ්ඤාපනාය; අයචෙවෙත්ථ අත්ථො: මහන්තං නින්නං පල්ලලන්ති ඛො භික්ඛවෙ කාමානමෙතං අධිවචනං; මහාමිගසඞ්ඝොති ඛො භික්ඛවෙ

සත්තානමෙතං අධිවචනං; පුරිසො අනත්ථකාමො අහිතකාමො අයොගක්ඛෙමකාමොති ඛො භික්ඛවෙ මාරස්සෙතං පාපිමතො අධිවචනං; කුම්මග්ගොති ඛො භික්ඛවෙ අට්ඨඞ්ගිකස්සෙතං මිච්ඡාමග්ගස්ස අධිවචනං; සෙය්‍යථීදං: මිච්ඡාදිට්ඨියා මිච්ඡාසඞ්කප්පස්ස මිච්ඡාවාචාය මිච්ඡාකම්මන්තස්ස මිච්ඡාආජීවස්ස මිච්ඡාවායාමස්ස මිච්ඡාසතියා මිච්ඡාසමාධිස්ස; ඔකචරොති ඛො භික්ඛවෙ නන්දිරාගස්සෙතං අධිවචනං; ඔකචාරිකාති ඛො භික්ඛවෙ අවිජ්ජායෙතං අධිවචනං; පුරිසො අත්ථකාමො හිතකාමො යොගක්ඛෙමකාමොති ඛො භික්ඛවෙ තථාගතස්සෙතං අධිවචනං අරහතො සම්මාසම්බුද්ධස්ස; ඛෙමො මග්ගො[1] සොවත්ථිකො පීතිගමනීයොති ඛො භික්ඛවෙ අරියස්සෙතං අට්ඨඞ්ගිකස්ස මග්ගස්ස අධිවචනං; සෙය්‍යථීදං: සම්මාදිට්ඨියා සම්මාසඞ්කප්පස්ස සම්මාවාචාය සම්මාකම්මන්තස්ස සම්මාආජීවස්ස සම්මාවායාමස්ස සම්මාසතියා සම්මාසමාධිස්ස; ඉති ඛො භික්ඛවෙ විවටො මයා ඛෙමො මග්ගො සොවත්ථිකො පීතිගමනීයො; පිහිතො කුම්මග්ගො; ඌහතො ඔකචරො; නාසිතා ඔකචාරිකා; යං භික්ඛවෙ සත්ථාරා කරණීයං සාවකානං හිතෙසිනා අනුකම්පකෙන අනුකම්පං උපාදාය; කතං වො තං මයා; එතානි භික්ඛවෙ රුක්ඛමූලානි; එතානි සුඤ්ඤාගාරානි; ඣායථ භික්ඛවෙ; මා පමාදත්ථ; මා පච්ඡා විප්පටිසාරිනො අහුවත්ථ; අයං වො අම්හාකං අනුසාසනීති.

ඉදමවොච භගවා; අත්තමනා තෙ භික්ඛූ භගවතො භාසිතං අභිනන්දුන්ති.

ද්වෙධාවිතක්කසුත්තං නවමං.

10.

එවමෙම සුතං; එකං සමයං භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තත්‍ර ඛො භගවා භික්ඛූ ආමන්තෙසි භික්ඛවොති; භදන්තෙති තෙ භික්ඛූ භගවතො පච්චස්සොසුං; භගවා එතදවොච.

අධිචිත්තමනුයුත්තෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුනා පඤ්ච නිමිත්තානි කාලෙන කාලං මනසි කාතබ්බානි; කතමානි පඤ්ච: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛුනො යං නිමිත්තං ආගම්ම යං නිමිත්තං මනසිකරොතො උප්පජ්ජන්ති පාපකා අකුසලා විතක්කා ඡන්දූපසංහිතාපි දොසූපසංහිතාපි මොහූපසංහිතාපි; තෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුනා තම්හා

---

1 මග්ගො ඛෙමො-ස්‍යා.

නිමිත්තා අඤ්ඤං නිමිත්තං මනසි කාතබ්බං කුසලූපසංහිතං; තස්ස තම්හා නිමිත්තා අඤ්ඤං නිමිත්තං මනසි කරොතො කුසලූපසංහිතං යෙ පාපකා අකුසලා විතක්කා ඡන්දූපසංහිතාපි දොසූපසංහිතාපි මොහූපසංහිතාපි තෙ පහීයන්ති තෙ අබ්භත්ථං ගච්ඡන්ති; තෙසං පහානා අජ්ඣත්තමෙව චිත්තං සන්තිට්ඨති සන්නිසීදති එකොදි හොති සමාධියති; සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ දක්ඛො පලගණ්ඩො වා පලගණ්ඩන්තෙවාසී වා සුඛුමාය ආණියා ඔළාරිකං ආණිං අභිනිහනෙය්‍ය අභිනීහරෙය්‍ය අභිනිවජ්ජෙය්‍ය;[1] එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛුනො යං නිමිත්තං ආගම්ම යං නිමිත්තං මනසි කරොතො උප්පජ්ජන්ති පාපකා අකුසලා විතක්කා ඡන්දූපසංහිතාපි දොසූපසංහිතාපි මොහූපසංහිතාපි; තෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුනා තම්හා නිමිත්තා අඤ්ඤං නිමිත්තං මනසි කාතබ්බං කුසලූපසංහිතං; තස්ස තම්හා නිමිත්තා අඤ්ඤං නිමිත්තං මනසි කරොතො කුසලූපසංහිතං යෙ පාපකා අකුසලා විතක්කා ඡන්දූපසංහිතාපි දොසූපසංහිතාපි මොහූපසංහිතාපි තෙ පහීයන්ති තෙ අබ්භත්ථං ගච්ඡන්ති; තෙසං පහානා අජ්ඣත්තමෙව චිත්තං සන්තිට්ඨති සන්නිසීදති එකොදි හොති සමාධියති.

තස්ස චෙ භික්ඛවෙ භික්ඛුනො තම්හා නිමිත්තා අඤ්ඤං නිමිත්තං මනසි කරොතො කුසලූපසංහිතං උප්පජ්ජන්තෙව පාපකා අකුසලා විතක්කා ඡන්දූපසංහිතාපි දොසූපසංහිතාපි මොහූපසංහිතාපි; තෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුනා තෙසං විතක්කානං ආදීනවො උපපරික්ඛිතබ්බො ඉතිපිමෙ විතක්කා අකුසලා ඉතිපිමෙ විතක්කා සාවජ්ජා ඉතිපිමෙ විතක්කා දුක්ඛවිපාකාති; තස්ස තෙසං විතක්කානං ආදීනවං උපපරික්ඛතො යෙ පාපකා අකුසලා විතක්කා ඡන්දූපසංහිතාපි දොසූපසංහිතාපි මොහූපසංහිතාපි තෙ පහීයන්ති තෙ අබ්භත්ථං ගච්ඡන්ති; තෙසං පහානා අජ්ඣත්තමෙව චිත්තං සන්තිට්ඨති සන්නිසීදති එකොදි හොති සමාධියති; සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ ඉත්ථි වා පුරිසො වා දහරො යුවා මණ්ඩනකජාතිකො අහිකුණපෙන වා කුක්කුරකුණපෙන වා මනුස්සකුණපෙන වා කණ්ඨෙ ආසත්තෙන අට්ටියෙය්‍ය හරායෙය්‍ය ජිගුච්ඡෙය්‍ය; එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ තස්ස චෙ භික්ඛුනො තම්හාපි නිමිත්තා අඤ්ඤං නිමිත්තං මනසි කරොතො කුසලූපසංහිතං උප්පජ්ජන්තෙව පාපකා අකුසලා විතක්කා ඡන්දූපසංහිතාපි දොසූපසංහිතාපි මොහූපසංහිතාපි; තෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුනා තෙසං විතක්කානං ආදීනවො උපපරික්ඛිතබ්බො ඉතිපිමෙ විතක්කා අකුසලා ඉතිපිමෙ විතක්කා සාවජ්ජා ඉතිපිමෙ විතක්කා දුක්ඛවිපාකාති; තස්ස තෙසං විතක්කානං

1 අභිනිවත්තෙය්‍ය-ම.

ආදීනවං උපපරික්ඛතො යෙ පාපකා අකුසලා විතක්කා ඡන්දූපසංහිතාපි දොසූපසංහිතාපි මොහූපසංහිතාපි තෙ පහීයන්ති තෙ අබ්භත්ථං ගච්ඡන්ති; තෙසං පහානා අජ්ඣත්තමෙව චිත්තං සන්තිට්ඨති සන්නිසීදති එකොදි හොති සමාධියති.

තස්ස චෙ භික්ඛවෙ භික්ඛුනො තෙසං විතක්කානං ආදීනවං උපපරික්ඛතො උප්පජ්ජන්තෙව පාපකා අකුසලා විතක්කා ඡන්දූපසංහිතාපි දොසූපසංහිතාපි මොහූපසංහිතාපි; තෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුනා තෙසං යෙව[1] විතක්කානං අසතිඅමනසිකාරෙ ආපජ්ජිතබ්බං; තස්ස තෙසං විතක්කානං අසතිඅමනසිකාරං ආපජ්ජතො යෙ පාපකා අකුසලා විතක්කා ඡන්දූපසංහිතාපි දොසූපසංහිතාපි මොහූපසංහිතාපි තෙ පහීයන්ති තෙ අබ්භත්ථං ගච්ඡන්ති; තෙසං පහානා අජ්ඣත්තමෙව චිත්තං සන්තිට්ඨති සන්නිසීදති එකොදි හොති සමාධියති; සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ චක්ඛුමා පුරිසො ආපාථගතානං රූපානං අදස්සනකාමො අස්ස; සො නිමීලෙය්‍ය වා අඤ්ඤෙන වා අපලොකෙය්‍ය; එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ තස්ස චෙ භික්ඛුනො තෙසම්පි විතක්කානං ආදීනවං උපපරික්ඛතො උප්පජ්ජන්තෙව පාපකා අකුසලා විතක්කා ඡන්දූපසංහිතාපි දොසූපසංහිතාපි මොහූපසංහිතාපි; තෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුනා තෙසං විතක්කානං අසතිඅමනසිකාරෙ ආපජ්ජිතබ්බං; තස්ස තෙසං විතක්කානං අසතිඅමනසිකාරං ආපජ්ජතො යෙ පාපකා අකුසලා විතක්කා ඡන්දූපසංහිතාපි දොසූපසංහිතාපි මොහූපසංහිතාපි තෙ පහීයන්ති තෙ අබ්භත්ථං ගච්ඡන්ති; තෙසං පහානා අජ්ඣත්තමෙව චිත්තං සන්තිට්ඨති සන්නිසීදති එකොදි හොති සමාධියති.

තස්ස චෙ භික්ඛවෙ භික්ඛුනො තෙසම්පි විතක්කානං අසතිඅමනසිකාරං ආපජ්ජතො උප්පජ්ජන්තෙව පාපකා අකුසලා විතක්කා ඡන්දූපසංහිතාපි දොසූපසංහිතාපි මොහූපසංහිතාපි; තෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුනා තෙසං විතක්කානං විතක්කසඞ්ඛාරසණ්ඨානං මනසි කාතබ්බං; තස්ස තෙසං විතක්කානං විතක්කසඞ්ඛාරසණ්ඨානං මනසි කරොතො යෙ පාපකා අකුසලා විතක්කා ඡන්දූපසංහිතාපි දොසූපසංහිතාපි මොහූපසංහිතාපි තෙ පහීයන්ති තෙ අබ්භත්ථං ගච්ඡන්ති; තෙසං පහානා අජ්ඣත්තමෙව චිත්තං සන්තිට්ඨති සන්නිසීදති එකොදි හොති සමාධියති; සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ පුරිසො සීඝං ගච්ඡෙය්‍ය; තස්ස එවමස්ස කින්නු ඛො අහං සීඝං ගච්ඡාමි යන්නූනාහං සණිකං ගච්ඡෙය්‍යන්ති; සො සණිකං ගච්ඡෙය්‍ය; තස්ස එවමස්ස කින්නුඛො අහං සණිකං ගච්ඡාමි යන්නූනාහං තිට්ඨෙය්‍යන්ති; සො තිට්ඨෙය්‍ය; තස්ස එවමස්ස

1 තෙසං-ම. ස්‍යා.

කිං නු ඛො අහං ඨිතො යන්නූනාහං නිසීදෙය්‍යන්ති; සො නිසීදෙය්‍ය; තස්ස එවමස්ස කිං නු ඛො අහං නිසින්නො යන්නූනාහං නිපජ්ජෙය්‍යන්ති; සො නිපජ්ජෙය්‍ය; එවං හි සො භික්ඛවෙ පුරිසො ඔළාරිකං[1] ඉරියාපථං අභිනිවජ්ජෙත්වා සුඛුමං[2] ඉරියාපථං කප්පෙය්‍ය; එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ තස්ස චෙ භික්ඛුනො තෙසම්පි විතක්කානං අසතිඅමනසිකාරං ආපජ්ජතො උප්පජ්ජන්තෙව පාපකා අකුසලා විතක්කා ඡන්දූපසංහිතාපි දොසූපසංහිතාපි මොහූපසංහිතාපි; තෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුනා තෙසං විතක්කානං විතක්කසඞ්ඛාරසණ්ඨානං මනසි කාතබ්බං; තස්ස තෙසං විතක්කානං විතක්කසඞ්ඛාරසණ්ඨානං මනසි කරොතො යෙ පාපකා අකුසලා විතක්කා ඡන්දූපසංහිතාපි දොසූපසංහිතාපි මොහූපසංහිතාපි තෙ පහීයන්ති තෙ අබ්භත්ථං ගච්ඡන්ති; තෙසං පහානා අජ්ඣත්තමෙව චිත්තං සන්තිට්ඨති සන්නිසීදති එකොදි හොති සමාධියති.

තස්ස චෙ භික්ඛවෙ භික්ඛුනො තෙසම්පි විතක්කානං විතක්කසඞ්ඛාරසණ්ඨානං මනසි කරොතො උප්පජ්ජන්තෙව පාපකා අකුසලා විතක්කා ඡන්දූපසංහිතාපි දොසූපසංහිතාපි මොහූපසංහිතාපි; තෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුනා දන්තෙභි දන්තමාධාය ජිව්හාය තාලුං ආහච්ච චෙතසා චිත්තං අභිනිග්ගණ්හිතබ්බං අභිනිප්පීළෙතබ්බං අභිසන්තාපෙතබ්බං; තස්ස දන්තෙභි දන්තමාධාය ජිව්හාය තාලුං ආහච්ච චෙතසා චිත්තං අභිනිග්ගණ්හතො අභිනිප්පීළයතො අභිසන්තාපයතො යෙ පාපකා අකුසලා විතක්කා ඡන්දූපසංහිතාපි දොසූපසංහිතාපි මොහූපසංහිතාපි තෙ පහීයන්ති තෙ අබ්භත්ථං ගච්ඡන්ති; තෙසං පහානා අජ්ඣත්තමෙව චිත්තං සන්තිට්ඨති සන්නිසීදති එකොදි හොති සමාධියති; සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ බලවා පුරිසො දුබ්බලතරං පුරිසං සීසෙ වා ගහෙත්වා ඛන්ධෙ වා ගහෙත්වා අභිනිග්ගණ්හෙය්‍ය අභිනිප්පීළෙය්‍ය අභිසන්තාපෙය්‍ය; එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ තස්ස චෙ භික්ඛුනො තෙසම්පි විතක්කානං විතක්කසඞ්ඛාරසණ්ඨානං මනසි කරොතො උප්පජ්ජන්තෙව පාපකා අකුසලා විතක්කා ඡන්දූපසංහිතාපි දොසූපසංහිතාපි මොහූපසංහිතාපි; තෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුනා දන්තෙභි දන්තමාධාය ජිව්හාය තාලුං ආහච්ච චෙතසා චිත්තං අභිනිග්ගණ්හිතබ්බං අභිනිප්පීළෙතබ්බං අභිසන්තාපෙතබ්බං; තස්ස දන්තෙභි දන්තමාධාය ජිව්හාය තාලුං ආහච්ච චෙතසා චිත්තං අභිනිග්ගණ්හතො අභිනිප්පීළයතො අභිසන්තාපයතො යෙ පාපකා අකුසලා විතක්කා ඡන්දූපසංහිතාපි දොසූපසංහිතාපි මොහූපසංහිතාපි තෙ පහීයන්ති තෙ අබ්භත්ථං ගච්ඡන්ති; තෙසං පහානා අජ්ඣත්තමෙව චිත්තං සන්තිට්ඨති සන්නිසීදති එකොදි හොති සමාධියති.

1 ඔළාරිකං ඔළාරිකං-ම. ස්‍යා. 2 සුඛුමං සුඛුමං-ම. ස්‍යා.

යතො ඛො[1] භික්ඛවෙ භික්ඛුනො යං නිමිත්තං ආගම්ම යං නිමිත්තං මනසි කරොතො උප්පජ්ජන්ති පාපකා අකුසලා විතක්කා ඡන්දූපසංහිතාපි දොසූපසංහිතාපි මොහූපසංහිතාපි; තස්ස තම්හා නිමිත්තා අඤ්ඤං නිමිත්තං මනසි කරොතො කුසලූපසංහිතං යෙ පාපකා අකුසලා විතක්කා ඡන්දූපසංහිතාපි දොසූපසංහිතාපි මොහූපසංහිතාපි තෙ පහීයන්ති තෙ අබ්භත්ථං ගච්ඡන්ති; තෙසං පහානා අජ්ඣත්තමෙව චිත්තං සන්තිට්ඨති සන්නිසිදති එකොදි හොති සමාධියති; තෙසම්පි විතක්කානං ආදීනවං උපපරික්ඛතො යෙ පාපකා අකුසලා විතක්කා ඡන්දූපසංහිතාපි දොසූපසංහිතාපි මොහූපසංහිතාපි තෙ පහීයන්ති තෙ අබ්භත්ථං ගච්ඡන්ති; තෙසං පහානා අජ්ඣත්තමෙව චිත්තං සන්තිට්ඨති සන්නිසිදති එකොදි හොති සමාධියති; තෙසම්පි විතක්කානං අසතිඅමනසිකාරං ආපජ්ජතො යෙ පාපකා අකුසලා විතක්කා ඡන්දූපසංහිතාපි දොසූපසංහිතාපි මොහූපසංහිතාපි තෙ පහීයන්ති තෙ අබ්භත්ථං ගච්ඡන්ති; තෙසං පහානා අජ්ඣත්තමෙව චිත්තං සන්තිට්ඨති සන්නිසීදති එකොදි හොති සමාධියති; තෙසම්පි විතක්කානං විතක්කසඞ්ඛාරසණ්ඨානං මනසි කරොතො යෙ පාපකා අකුසලා විතක්කා ඡන්දූපසංහිතාපි දොසූපසංහිතාපි මොහූපසංහිතාපි තෙ පහීයන්ති තෙ අබ්භත්ථං ගච්ඡන්ති; තෙසං පහානා අජ්ඣත්තමෙව චිත්තං සන්තිට්ඨති සන්නිසීදති එකොදි හොති සමාධියති; දන්තෙභිදන්තමාධාය ජිව්හාය තාලුං ආහච්ච චෙතසා චිත්තං අභිනිග්ගණ්හතො අභිනිප්පීළයතො අභිසන්තාපයතො යෙ පාපකා අකුසලා විතක්කා ඡන්දූපසංහිතාපි දොසූපසංහිතාපි මොහූපසංහිතාපි තෙ පහීයන්ති තෙ අබ්භත්ථං ගච්ඡන්ති; තෙසං පහානා අජ්ඣත්තමෙව චිත්තං සන්තිට්ඨති සන්නිසීදති එකොදි හොති සමාධියති; අයං වුච්චති භික්ඛවෙ භික්ඛු වසී විතක්කපරියායපථෙසු යං විතක්කං ආකඞ්ඛිස්සති තං විතක්කං විතක්කෙස්සති යං විතක්කං නාකඞ්ඛිස්සති න තං විතක්කං විතක්කෙස්සති අච්ඡෙච්ඡි තණ්හං වාවත්තයි[2] සංයොජනං සම්මා මානාභිසමයා අන්තමකාසි දුක්ඛස්සාති.

ඉදමවොච භගවා; අත්තමනා තෙ භික්ඛූ භගවතො භාසිතං අභිනන්දුන්ති.

විතක්කසණ්ඨානසුත්තං දසමං.

සීහනාදවග්ගො දුතියො.
තස්ස වග්ගස්ස උද්දානං.

චූළමහාමිගණොපමනාද දුක්ඛ ද්වෙපි සහත්තනුමානා
ඛීලපථා මධුවෙධවිතක්කා පඤ්චනිමිත්තකථෙස දුතියො. *

---

1 යතො ච ඛො-ම. ස්‍යා. 2 විවත්තයි-ම. ස්‍යා.

* පොත්ථකාගතා පන උද්දානගාථා සබ්බථා විසදිසා අපරිසුද්ධා ච.

1.

එවමෙම සුතං; එකං සමයං භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා මොලියඵග්ගුනො භික්ඛුනීහි සද්ධිං අතිවෙලං සංසට්ඨො විහරති; එවං සංසට්ඨො ආයස්මා මොලියඵග්ගුනො භික්ඛුනීහි සද්ධිං විහරති: සචෙ කොචි භික්ඛු ආයස්මතො මොලියඵග්ගුනස්ස සම්මුඛා තාසං භික්ඛුනීනං අවණ්ණං භාසති තෙනායස්මා මොලියඵග්ගුනො කුපිතො අනත්තමනො අධිකරණම්පි කරොති; සචෙ පන කොචි භික්ඛු තාසං භික්ඛුනීනං සම්මුඛා ආයස්මතො මොලියඵග්ගුනස්ස අවණ්ණං භාසති තෙන තා භික්ඛුනියො කුපිතා අනත්තමනා අධිකරණම්පි කරොන්ති; එවං සංසට්ඨො ආයස්මා මොලියඵග්ගුනො භික්ඛුනීහි සද්ධිං විහරති. අථ ඛො අඤ්ඤතරො භික්ඛු යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි එකමන්තං නිසින්නො ඛො සො භික්ඛු භගවන්තං එතදවොච; ආයස්මා භන්තෙ මොලියඵග්ගුනො භික්ඛුනීහි සද්ධිං අතිවෙලං සංසට්ඨො විහරති; එවං සංසට්ඨො භන්තෙ ආයස්මා මොලියඵග්ගුනො භික්ඛුනීහි සද්ධිං විහරති: සචෙ කොචි භික්ඛු ආයස්මතො මොලියඵග්ගුනස්ස සම්මුඛා තාසං භික්ඛුනීනං අවණ්ණං භාසති තෙනායස්මා මොලියඵග්ගුනො කුපිතො අනත්තමනො අධිකරණම්පි කරොති; සචෙ පන කොචි භික්ඛු තාසං භික්ඛුනීනං සම්මුඛා ආයස්මතො මොලියඵග්ගුනස්ස අවණ්ණං භාසති තෙන තා භික්ඛුනියො කුපිතා අනත්තමනා අධිකරණම්පි කරොන්ති; එවං සංසට්ඨො භන්තෙ ආයස්මා මොලියඵග්ගුනො භික්ඛුනීහි සද්ධිං විහරතීති. අථ ඛො භගවා අඤ්ඤතරං භික්ඛුං ආමන්තෙසි එහි ත්වං භික්ඛු මම වචනෙන මොලියඵග්ගුනං භික්ඛුං ආමන්තෙහි සත්ථා තං ආවුසො ඵග්ගුන ආමන්තෙතීති; එවම්භන්තෙති ඛො සො භික්ඛු භගවතො පටිස්සුත්වා යෙනායස්මා මොලියඵග්ගුනො තෙනුපසඞ්කමි උපසඞ්කමිත්වා ආයස්මන්තං මොලියඵග්ගුනං එතදවොච සත්ථා තං ආවුසො ඵග්ගුන ආමන්තෙතීති; එවමාවුසොති ඛො ආයස්මා මොලියඵග්ගුනො තස්ස භික්ඛුනො පටිස්සුත්වා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි එකමන්තං නිසින්නං ඛො ආයස්මන්තං මොලියඵග්ගුනං භගවා එතදවොච —

සච්චං කිර ත්වං ඵග්ගුන භික්ඛුනීහි සද්ධිං අතිවෙලං සංසට්ඨො විහරසි; එවං සංසට්ඨො කිර ත්වං[1] ඵග්ගුන භික්ඛුනීහි සද්ධිං විහරසි: සචෙ කොචි භික්ඛු තුය්හං සම්මුඛා තාසං භික්ඛුනීනං අවණ්ණං

1 සංසට්ඨො ත්වං-සයං.

භාසති තෙන ත්වං කුපිතො අනත්තමනො අධිකරණම්පි කරෙසි; සචෙ පන කොචි භික්ඛු තාසං භික්ඛුනීනං සම්මුඛා තුය්හං අවණ්ණං භාසති තෙන තා භික්ඛුනියො කුපිතා අනත්තමනා අධිකරණම්පි කාරෙන්ති; එවං සංසට්ඨො කිර ත්වං ඵග්ගුන භික්ඛුනීහි සද්ධිං විහරසීති. එවම්භන්තෙ; නනු ත්වං ඵග්ගුනකුලපුත්තො සද්ධා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතොති; එවම්භන්තෙ; න ඛො එතං ඵග්ගුන පතිරූපං කුලපුත්තස්ස සද්ධා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතස්ස යං ත්වං භික්ඛුනීහි සද්ධිං අතිවෙලං සංසට්ඨො විහරෙය්‍යාසි; තස්මාතිහ ඵග්ගුන තව චෙපි කොචි සම්මුඛා තාසං භික්ඛුනීනං අවණ්ණං භාසෙය්‍ය තත්‍රාපි ත්වං ඵග්ගුන යෙ ගෙහසිතා ඡන්දා යෙ ගෙහසිතා විතක්කා තෙ පජහෙය්‍යාසි; තත්‍රාපි තෙ ඵග්ගුන එවං සික්ඛිතබ්බං න චෙව මෙ චිත්තං විපරිණතං භවිස්සති න ච පාපිකං වාචං නිච්ඡාරෙස්සාමි හිතානුකම්පී ච විහරිස්සාමි මෙත්තචිත්තො න දොසන්තරොති එවං හි තෙ ඵග්ගුන සික්ඛිතබ්බං; තස්මාතිහ ඵග්ගුන තව චෙපි කොචි සම්මුඛා තාසං භික්ඛුනීනං පාණිනා පහාරං දදෙය්‍ය ලෙඩ්ඩුනා පහාරං දදෙය්‍ය දණ්ඩෙන පහාරං දදෙය්‍ය සත්ථෙන පහාරං දදෙය්‍ය තත්‍රාපි ත්වං ඵග්ගුන යෙ ගෙහසිතා ඡන්දා යෙ ගෙහසිතා විතක්කා තෙ පජහෙය්‍යාසි; තත්‍රාපි තෙ ඵග්ගුන එවං සික්ඛිතබ්බං න චෙව මෙ චිත්තං විපරිණතං භවිස්සති න ච පාපිකං වාචං නිච්ඡාරෙස්සාමි හිතානුකම්පී ච විහරිස්සාමි මෙත්තචිත්තො න දොසන්තරොති එවං හි තෙ ඵග්ගුන සික්ඛිතබ්බං; තස්මාතිහ ඵග්ගුන තව චෙපි කොචි සම්මුඛා අවණ්ණං භාසෙය්‍ය; තත්‍රාපි ත්වං ඵග්ගුන යෙ ගෙහසිතා ඡන්දා යෙ ගෙහසිතා විතක්කා තෙ පජහෙය්‍යාසි; තත්‍රාපි තෙ ඵග්ගුන එවං සික්ඛිතබ්බං න චෙව මෙ චිත්තං විපරිණතං භවිස්සති න ච පාපිකං වාචං නිච්ඡාරෙස්සාමි හිතානුකම්පී ච විහරිස්සාමි මෙත්තචිත්තො න දොසන්තරොති එවං හි තෙ ඵග්ගුන සික්ඛිතබ්බං; තස්මාතිහ ඵග්ගුන තව චෙපි කොචි පාණිනා පහාරං දදෙය්‍ය ලෙඩ්ඩුනා පහාරං දදෙය්‍ය දණ්ඩෙන පහාරං දදෙය්‍ය සත්ථෙන පහාරං දදෙය්‍ය තත්‍රාපි ත්වං ඵග්ගුන යෙ ගෙහසිතා ඡන්දා යෙ ගෙහසිතා විතක්කා තෙ පජහෙය්‍යාසි; තත්‍රාපි තෙ ඵග්ගුන එවං සික්ඛිතබ්බං න චෙව මෙ චිත්තං විපරිණතං භවිස්සති න ච පාපිකං වාචං නිච්ඡාරෙස්සාමි හිතානුකම්පී ච විහරිස්සාමි මෙත්තචිත්තො න දොසන්තරොති එවං හි තෙ ඵග්ගුන සික්ඛිතබ්බන්ති.

අථ ඛො භගවා භික්ඛූ ආමන්තෙසි; ආරාධයිංසු වත මෙ භික්ඛවෙ භික්ඛූ එකං සමයං චිත්තං; ඉධාහං භික්ඛවෙ භික්ඛූ ආමන්තෙසිං: අහං ඛො භික්ඛවෙ එකාසනභොජනං භුඤ්ජාමි එකාසන

භොජනං ඛො අහං භික්ඛවෙ භුඤ්ජමානො අප්පාබාධතඤ්ච සඤ්ජානාමි අප්පාතඞ්කතඤ්ච ලහුට්ඨානඤ්ච බලඤ්ච ඵාසුවිහාරඤ්ච; එථ තුම්හෙපි භික්ඛවෙ එකාසනභොජනං භුඤ්ජථ; එකාසනභොජනං ඛො භික්ඛවෙ තුම්හෙපි භුඤ්ජමානා අප්පාබාධතඤ්ච සඤ්ජානිස්සථ අප්පාතඞ්කතඤ්ච ලහුට්ඨානඤ්ච බලඤ්ච ඵාසුවිහාරඤ්චාති; න මෙ භික්ඛවෙ තෙසු භික්ඛූසු අනුසාසනී කරණීයා අහොසි; සතුප්පාදකරණීයමෙව මෙ භික්ඛවෙ තෙසු භික්ඛූසු අහොසි; සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ සුභූමියං චාතුම්මහාපථෙ ආජඤ්ඤරථො යුත්තො[1] අස්ස ඨිතො ඔධස්තපතොදො; තමෙනං දක්ඛො යොග්ගාචරියො අස්සදම්මසාරථී අභිරුහිත්වා වාමෙන හත්ථෙන රස්මියො ගහෙත්වා දක්ඛිණෙන හත්ථෙන පතොදං ගහෙත්වා යෙනිච්ඡකං යදිච්ඡකං සාරෙය්‍යාපි පච්චාසාරෙය්‍යාපි; එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ න මෙ තෙසු භික්ඛූසු අනුසාසනී කරණීයා අහොසි; සතුප්පාදකරණීයමෙව මෙ භික්ඛවෙ තෙසු භික්ඛූසු අහොසි.

තස්මාතිහ භික්ඛවෙ තුම්හෙපි අකුසලං පජහථ; කුසලෙසු ධම්මෙසු ආයොගං කරොථ; එවං හි තුම්හෙපි ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ වුද්ධිං විරූළ්හිං වෙපුල්ලං ආපජ්ජිස්සථ; සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ ගාමස්ස වා නිගමස්ස වා අවිදූරෙ මහන්තං සාලවනං; තඤ්චස්ස එළණ්ඩෙහි සඤ්ඡන්නං; තස්ස කොචිදෙව පුරිසො[2] උප්පජ්ජෙය්‍ය අත්ථකාමො හිතකාමො යොගක්ඛෙමකාමො; සො යා තා සාලලට්ඨියො කුටිලා ඔජාපහරණියො[3] තා තච්ඡෙත්වා බහිද්ධා නීහරෙය්‍ය; අන්තොවනං සුවිසොධිතං විසොධෙය්‍ය; යා පන තා සාලලට්ඨියො උජුකා සුජාතා තා සම්මා පරිහරෙය්‍ය; එවං හෙතං භික්ඛවෙ සාලවනං අපරෙන සමයෙන වුද්ධිං විරූළ්හිං වෙපුල්ලං ආපජ්ජෙය්‍ය; එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ තුම්හෙපි අකුසලං පජහථ; කුසලෙසු ධම්මෙසු ආයොගං කරොථ; එවං හි තුම්හෙපි ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ වුද්ධිං විරූළ්හිං වෙපුල්ලං ආපජ්ජිස්සථ.

භූතපුබ්බං භික්ඛවෙ ඉමිස්සායෙව සාවත්ථියා වෙදෙහිකා නාම ගහපතානී අහොසි; වෙදෙහිකාය භික්ඛවෙ ගහපතානියා එවං කල්‍යාණො කිත්තිසද්දො අබ්භුග්ගතො: සොරතා වෙදෙහිකා ගහපතානී; නිවාතා වෙදෙහිකා ගහපතානී; උපසන්තා වෙදෙහිකා ගහපතානීති. වෙදෙහිකාය ඛො පන භික්ඛවෙ ගහපතානියා කාළී නාම දාසී අහොසි දක්ඛා අනලසා සුසංවිහිතකම්මන්තා; අථ ඛො

---

1 ආජඤ්ඤරථො සුදන්තො ච-ම. ආජඤ්ඤරථො සුදන්තො යුත්තො-සයා.
2 මනුස්සො-ම. 3 ඔජහරණියො-ම. ඔජාහරණියො-සයා.

භික්ඛවෙ කාළියා දාසියා එතදහොසි: මය්හං ඛො අය්‍යාය එවං කල්‍යාණො කිත්තිසද්දො අබ්භුග්ගතො සොරතා වෙදෙහිකා ගහපතානී නිවාතා වෙදෙහිකා ගහපතානී උපසන්තා වෙදෙහිකා ගහපතානීති; කින්නු ඛො මෙ අය්‍යා සන්තංයෙව නු ඛො අජ්ඣත්තං කොපං න පාතුකරොති උදාහු අසන්තං; උදාහු මය්හෙවෙතෙ[1] කම්මන්තා සුසංවිහිතා; යෙන මෙ අය්‍යා සන්තංයෙව අජ්ඣත්තං කොපං න පාතුකරොති නො අසන්තං; යන්නූනාහං අය්‍යං වීමංසෙය්‍යන්ති; අථ ඛො භික්ඛවෙ කාළී දාසී දිවා උට්ඨාසි; අථ ඛො භික්ඛවෙ වෙදෙහිකා ගහපතානී කාළිං දාසිං එතදවොච: හෙ ජෙ කාළි;[2] කිං අය්‍යෙ; කිං ජෙ දිවා උට්ඨාසීති; න ඛො අය්‍යෙ[3] කිඤ්චි; නො වත රෙ කිඤ්චි: පාපි දාසි[4] දිවා උට්ඨාසීති කුපිතා අනත්තමනා භකුටිං[5] අකාසි; අථ ඛො භික්ඛවෙ කාළියා දාසියා එතදහොසි: සන්තංයෙව ඛො මෙ අය්‍යා අජ්ඣත්තං කොපං න පාතුකරොති නො අසන්තං; මය්හෙවෙතෙ කම්මන්තා සුසංවිහිතා; යෙන මෙ අය්‍යා සන්තංයෙව අජ්ඣත්තං කොපං න පාතුකරොති නො අසන්තං; යන්නූනාහං භිය්‍යොසො මත්තාය අය්‍යං වීමංසෙය්‍යන්ති; අථ ඛො භික්ඛවෙ කාළී දාසී දිවාතරං[6] උට්ඨාසි; අථ ඛො භික්ඛවෙ වෙදෙහිකා ගහපතානී කාළිං දාසිං එතදවොච: හෙ ජෙ කාළි; කිං අය්‍යෙ; කිං ජෙ දිවාතරං උට්ඨාසීති; න ඛො අය්‍යෙ කිඤ්චි; නො වත රෙ කිඤ්චි: පාපි දාසි දිවාතරං උට්ඨාසීති කුපිතා අනත්තමනා අනත්තමනවාචං නිච්ඡාරෙසි; අථ ඛො භික්ඛවෙ කාළියා දාසියා එතදහොසි: සන්තංයෙව ඛො මෙ අය්‍යා අජ්ඣත්තං කොපං න පාතුකරොති නො අසන්තං; මය්හෙවෙතෙ කම්මන්තා සුසංවිහිතා; යෙන මෙ අය්‍යා සන්තංයෙව අජ්ඣත්තං කොපං න පාතුකරොති නො අසන්තං; යන්නූනාහං භිය්‍යොසො මත්තාය අය්‍යං වීමංසෙය්‍යන්ති; අථ ඛො භික්ඛවෙ කාළී දාසී දිවාතරංයෙව උට්ඨාසි; අථ ඛො භික්ඛවෙ වෙදෙහිකා ගහපතානී කාළිං දාසිං එතදවොච; හෙ ජෙ කාළි; කිං අය්‍යෙ; කිං ජෙ දිවාතරං උට්ඨාසීති; න ඛො අය්‍යෙ කිඤ්චි: නො වත රෙ කිඤ්චි; පාපි දාසි දිවාතරං උට්ඨාසීති කුපිතා අනත්තමනා අග්ගළසූචිං ගහෙත්වා සීසෙ පහාරං අදාසි; සීසං වොභින්දි;[7] අථ ඛො භික්ඛවෙ කාළී දාසී භින්නෙන සීසෙන ලොහිතෙන ගළන්තෙන පටිවිස්සකානං උජ්ඣාපෙසි: පස්සථය්‍යෙ[8] සොරතාය කම්මං; පස්සථය්‍යෙ නිවාතාය කම්මං; පස්සථය්‍යෙ උප

1 මය්හං පෙතෙ-සෑ. මය්හංමෙ වෙතෙ-ම. 2 කාළිති-ම. සෑ.
3 නඛ්වය්‍යෙ-ම. සෑ. 4 පාපදාසී-ම. සෑ. 5 භූකුටිං-සී.
6 දිවාතරං යෙව-ම. සෑ. 7 සීසං තෙ භින්දිස්සාමීති-ම. සෑ.
8 පස්සථය්‍යා ?

සන්තාය කම්මං; කථං හි නාම එකාදසිකාය[1] දිවා උට්ඨාසීති කුපිතා අනත්තමනා අග්ගළසූචිං ගහෙත්වා සීසෙ පහාරං දස්සති; සීසං වොභින්දිස්සතීති. අථ ඛො භික්ඛවෙ වෙදෙහිකාය ගහපතානියා අපරෙන සමයෙන එවං පාපකො කිත්තිසද්දො අබ්භුග්ගඤ්ඡි: චණ්ඩි වෙදෙහිකා ගහපතානි අනිවාතා වෙදෙහිකා ගහපතානි අනුපසන්තා වෙදෙහිකා ගහපතානීති ––

එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ ඉධෙකච්චො භික්ඛු තාවදෙව සොරතසොරතො හොති නිවාතනිවාතො හොති උපසන්තූපසන්තො හොති යාව න නං[2] අමනාපා වචනපථා ඵුසන්ති; යතො ච ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛුං අමනාපා වචනපථා ඵුසන්ති අථ භික්ඛු සොරතොති වෙදිතබ්බො නිවාතොති වෙදිතබ්බො උපසන්තොති වෙදිතබ්බො; නාහං තං භික්ඛවෙ භික්ඛුං සුවචොති[3] වදාමි යො චීවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරහෙතු සුවචො හොති සොවචස්සතං ආපජ්ජති; තං කිස්ස හෙතු, තං හි සො භික්ඛවෙ භික්ඛු චීවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරං අලභමානො න සුවචො හොති න සොවචස්සතං ආපජ්ජති; යො ච ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු ධම්මංයෙව සක්කරොන්තො ධම්මං ගරුකරොන්තො ධම්මං අපචායමානො[4] සුවචො හොති සොවචස්සතං ආපජ්ජති තමහං සුවචොති වදාමි; තස්මාතිහ භික්ඛවෙ එවං සික්ඛිතබ්බං ධම්මංයෙව සක්කරොන්තා ධම්මං ගරුකරොන්තා ධම්මං අපචායමානා සුවචා භවිස්සාම සොවචස්සතං ආපජ්ජිස්සාමාති; එවං හි වො භික්ඛවෙ සික්ඛිතබ්බං ––

පඤ්චිමෙ භික්ඛවෙ වචනපථා යෙහි වො පරෙ වදමානා වදෙය්‍යුං; කාලෙන වා අකාලෙන වා භූතෙන වා අභූතෙන වා සණ්හෙන වා ඵරුසෙන වා අත්ථසංහිතෙන වා අනත්ථසංහිතෙන වා මෙත්තචිත්තා වා දොසන්තරා වා; කාලෙන වා භික්ඛවෙ පරෙ වදමානා වදෙය්‍යුං අකාලෙන වා; භූතෙන වා භික්ඛවෙ පරෙ වදමානා වදෙය්‍යුං අභූතෙන වා; සණ්හෙන වා භික්ඛවෙ පරෙ වදමානා වදෙය්‍යුං ඵරුසෙන වා; අත්ථසංහිතෙන වා භික්ඛවෙ පරෙ වදමානා වදෙය්‍යුං අනත්ථසංහිතෙන වා මෙත්තචිත්තා වා භික්ඛවෙ පරෙ වදමානා වදෙය්‍යුං දොසන්තරා වා; තත්‍රාපි වො භික්ඛවෙ එවං සික්ඛිතබ්බං; න චෙව නො චිත්තං විපරිණතං භවිස්සති; න ච පාපිකං වාචං නිච්ඡාරෙස්සාම; හිතානුකම්පී ච විහරිස්සාම

---

1 එකාදසියා–ස්‍යා. 2 යාවන–ම. ස්‍යා. යාව නං–සී. 3 සුබ්බචොති–සී.
4 ධම්මංයෙව මානෙන්තො පූජෙන්තො අපචායමානො–ම.

මෙත්තචිත්තා න දොසන්තරා; තඤ්ච පුග්ගලං මෙත්තාසහගතෙන චෙතසා ඵරිත්වා විහරිස්සාම; තදාරම්මණඤ්ච සබ්බාවන්තං ලොකං මෙත්තාසහගතෙන චෙතසා විපුලෙන මහග්ගතෙන අප්පමාණෙන අවෙරෙන අබ්‍යාපජ්ඣෙන ඵරිත්වා විහරිස්සාමාති; එවං හි වො භික්ඛවෙ සික්ඛිතබ්බං.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ පුරිසො ආගච්ඡෙය්‍ය කුද්දාලපිටකං ආදාය; සො එවං වදෙය්‍ය: අහං ඉමං මහාපඨවිං අපඨවිං කරිස්සාමීති; සො තත්‍ර තත්‍ර ඛණෙය්‍ය තත්‍ර තත්‍ර විකිරෙය්‍ය තත්‍ර තත්‍ර ඔට්ඨුභෙය්‍ය තත්‍ර තත්‍ර ඔමුත්තෙය්‍ය අපඨවී භවසි අපඨවී භවසීති; තං කිං මඤ්ඤථ භික්ඛවෙ අපි නු සො පුරිසො ඉමං මහාපඨවිං අපඨවිං කරෙය්‍යාති; නො හෙ තං භන්තෙ; තං කිස්ස හෙතු: අයං හි භන්තෙ මහාපඨවී ගම්භීරා අප්පමෙය්‍යා; සා න සුකරා අපඨවිං කාතුං; යාවදෙව ච පන සො පුරිසො කිලමථස්ස විඝාතස්ස භාගී අස්සාති; එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චිමෙ වචනපථා යෙහි වො පරෙ වදමානා වදෙය්‍යුං කාලෙන වා අකාලෙන වා භූතෙන වා අභූතෙන වා සණ්හෙන වා ඵරුසෙන වා අත්ථසංහිතෙන වා අනත්ථසංහිතෙන වා මෙත්තචිත්තා වා දොසන්තරා වා; කාලෙන වා භික්ඛවෙ පරෙ වදමානා වදෙය්‍යුං අකාලෙන වා; භූතෙන වා භික්ඛවෙ පරෙ වදමානා වදෙය්‍යුං අභූතෙන වා; සණ්හෙන වා භික්ඛවෙ පරෙ වදමානා වදෙය්‍යුං ඵරුසෙන වා; අත්ථසංහිතෙන වා භික්ඛවෙ පරෙ වදමානා වදෙය්‍යුං අනත්ථසංහිතෙන වා; මෙත්තචිත්තා වා භික්ඛවෙ පරෙ වදමානා වදෙය්‍යුං දොසන්තරා වා; තත්‍රාපි වො භික්ඛවෙ එවං සික්ඛිතබ්බං: න චෙව නො චිත්තං විපරිණතං භවිස්සති; න ච පාපිකං වාචං නිච්ඡාරෙස්සාම; හිතානුකම්පී ච විහරිස්සාම මෙත්තචිත්තා න දොසන්තරා; තඤ්ච පුග්ගලං මෙත්තාසහගතෙන චෙතසා ඵරිත්වා විහරිස්සාම; තදාරම්මණඤ්ච සබ්බාවන්තං ලොකං පඨවීසමෙන චෙතසා විපුලෙන මහග්ගතෙන අප්පමාණෙන අවෙරෙන අබ්‍යාපජ්ඣෙන ඵරිත්වා විහරිස්සාමාති, එවං හි වො භික්ඛවෙ සික්ඛිතබ්බං.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ පුරිසො ආගච්ඡෙය්‍ය ලාඛං වා හලිද්දිං[1] වා නීලං වා මඤ්ජට්ඨං වා ආදාය; සො එවං වදෙය්‍ය: අහං ඉමස්මිං ආකාසෙ රූපානි ලිඛිස්සාමි රූපපාතුභාවං කරිස්සාමීති; තං කිං මඤ්ඤථ භික්ඛවෙ අපි නු සො පුරිසො ඉමස්මිං ආකාසෙ රූපානි ලිඛෙය්‍ය රූපපාතුභාවං කරෙය්‍යාති; නො හෙතං භන්තෙ; තං

1 හලිද්දං-ස්‍යා. හලිඞ්ගං-ම.

කිසස හෙතු: අයං හි භනෙත ආකාසො අරූපී අනිදසසනො; තතථ න සුකරං රූපං ලිඛිතුං රූපපාතුභාවං කාතුං; යාවදෙව ච පන සො පුරිසො කිලමථසස විඝාතසස භාගී අසසාති; එවමෙව ඛො භිකඛවෙ පඤචිමෙ වචනපථා යෙහි වො පරෙ වදමානා වදෙයයුං කාලෙන වා අකාලෙන වා ...පෙ... තදාරමමණඤච සබබාවනතං ලොකං ආකාසසමෙන චෙතසා විපුලෙන මහගගතෙන අපපමාණෙන අවෙරෙන අබයාපජෙඣන ඵරිතවා විහරිසසාමාති; එවං හි වො භිකඛවෙ සිකඛිතබබං.

සෙයයථාපි භිකඛවෙ පුරිසො ආගචෙඡයය ආදිතතං තිණුකකං ආදාය; සො එවං වදෙයය: අහං ඉමාය ආදිතතාය තිණුකකාය ගඞගං නදිං සනතාපෙසසාමි සමපරිතාපෙසසාමීති; තං කිං මඤඤථ භිකඛවෙ අපි නු සො පුරිසො ආදිතතාය තිණුකකාය ගඞගං නදිං සනතාපෙයය සමපරිතාපෙයයාති; නො හෙතං භනෙත; තං කිසස හෙතු: ගඞගා හි භනෙත නදී ගමභීරා අපපමෙයයා; සා න සුකරා ආදිතතාය තිණුකකාය සනතාපෙතුං සමපරිතාපෙතුං; යාවදෙව ච පන සො පුරිසො කිලමථසස විඝාතසස භාගී අසසාති; එවමෙව ඛො භිකඛවෙ පඤචිමෙ වචනපථා යෙහි වො පරෙ වදමානා වදෙයයුං කාලෙන වා අකාලෙන වා ...පෙ... තදාරමමණඤච සබබාවනතං ලොකං ගඞගාසමෙන චෙතසා විපුලෙන මහගගතෙන අපපමාණෙන අවෙරෙන අබයාපජෙඣන ඵරිතවා විහරිසසාමාති; එවං හි වො භිකඛවෙ සිකඛිතබබං.

සෙයයථාපි භිකඛවෙ බිළාරභසතා මදදිතා සුමදදිතා සුපරිමදදිතා මුදුකා තූලිනී ඡිනනසසසරා ඡිනනභබභරා,[1] අථ පුරිසො ආගචෙඡයය කඨං වා කඨලං වා ආදාය; සො එවං වදෙයය: අහං ඉමං බිළාරභසතං මදදිතං සුමදදිතං සුපරිමදදිතං මුදුකං තූලිනිං ඡිනනසසසරං ඡිනනභබභරං කඨෙන වා කඨලෙන වා සරසරං කරිසසාමි භරභරං කරිසසාමීති; තං කිං මඤඤථ භිකඛවෙ අපි නු සො පුරිසො අමුං බිළාරභසතං මදදිතං සුමදදිතං සුපරිමදදිතං මුදුකං තූලිනිං ඡිනනසසසරං ඡිනනභබභරං කඨෙන වා කඨලෙන වා සරසරං කරෙයය භරභරං කරෙයයාති; නො හෙතං භනෙත; තං කිසස හෙතු: අසු හි[2] භනෙත බිළාරභසතා මදදිතා සුමදදිතා සුපරිමදදිතා මුදුකා තූලිනී ඡිනනසසසරා ඡිනනභබභරා; සා න සුකරා කඨෙන වා කඨලෙන වා සරසරං කාතුං භරභරං කාතුං; යාවදෙව ච පන සො පුරිසො කිලමථසස විඝාතසස භාගී අසසාති; එවමෙව ඛො භිකඛවෙ පඤචිමෙ වචනපථා යෙහි වො පරෙ වද

1 ඡිනනබභරා-සී. සයා. 2 අමුහි-ම. අයඤහි-සයා.

මානා වදෙය්‍යුං, කාලෙන වා අකාලෙන වා භූතෙන වා අභූතෙන වා සණ්හෙන වා ඵරුසෙන වා අත්ථසංහිතෙන වා අනත්ථසංහිතෙන වා මෙත්තචිත්තා වා දොසන්තරා වා; කාලෙන වා භික්ඛවෙ පරෙ වදමානා වදෙය්‍යුං අකාලෙන වා; භූතෙන වා භික්ඛවෙ පරෙ වදමානා වදෙය්‍යුං අභූතෙන වා; සණ්හෙන වා භික්ඛවෙ පරෙ වදමානා වදෙය්‍යුං ඵරුසෙන වා: අත්ථසංහිතෙන වා භික්ඛවෙ පරෙ වදමානා වදෙය්‍යුං අනත්ථසංහිතෙන වා; මෙත්තචිත්තා වා භික්ඛවෙ පරෙ වදමානා වදෙය්‍යුං දොසන්තරා වා; තත්‍රාපි වො භික්ඛවෙ එවං සික්ඛිතබ්බං; න චෙව නො චිත්තං විපරිණතං භවිස්සති; න ච පාපිකං වාචං නිච්ඡාරෙස්සාම; හිතානුකම්පී ච විහරිස්සාම මෙත්තචිත්තා න දොසන්තරා; තඤ්ච පුග්ගලං මෙත්තාසහගතෙන චෙතසා ඵරිත්වා විහරිස්සාම; තදාරම්මණඤ්ච සබ්බාවන්තං ලොකං බිළාරභස්තාසමෙන චෙතසා විපුලෙන මහග්ගතෙන අප්පමාණෙන අවෙරෙන අබ්‍යාපජ්ඣෙන ඵරිත්වා විහරිස්සාමාති; එවං හි වො භික්ඛවෙ සික්ඛිතබ්බං.

උභතොදණ්ඩකෙන පි චෙ භික්ඛවෙ කකචෙන චොරා ඔචරකා අඞ්ගමඞ්ගානි ඔකන්තෙය්‍යුං; තත්‍රාපි යො මනො පදූසෙය්‍ය න මෙ සො තෙන සාසනකරො; තත්‍රාපි වො භික්ඛවෙ එවං සික්ඛිතබ්බං: න චෙව නො චිත්තං විපරිණතං භවිස්සති න ච පාපිකං වාචං නිච්ඡාරෙස්සාම හිතානුකම්පී ච විහරිස්සාම මෙත්තචිත්තා න දොසන්තරා; තඤ්ච පුග්ගලං මෙත්තාසහගතෙන චෙතසා ඵරිත්වා විහරිස්සාම; තදාරම්මණඤ්ච සබ්බාවන්තං ලොකං මෙත්තාසහගතෙන චෙතසා විපුලෙන මහග්ගතෙන අප්පමාණෙන අවෙරෙන අබ්‍යාපජ්ඣෙන ඵරිත්වා විහරිස්සාමාති; එවං හි වො භික්ඛවෙ සික්ඛිතබ්බං.

ඉමඤ්ච තුම්හෙ භික්ඛවෙ කකචූපමං ඔවාදං අභික්ඛණං මනසිකරෙය්‍යාථ; පස්සථ නො තුම්හෙ භික්ඛවෙ තං වචනපථං අණුං වා ථූලං වා යං තුම්හෙ නාධිවාසෙය්‍යාථාති; නො හෙතං භන්තෙ; තස්මාතිහ භික්ඛවෙ ඉමං කකචූපමං ඔවාදං අභික්ඛණං මනසිකරොථ; තං වො භවිස්සති දීඝරත්තං හිතාය සුඛායාති.

ඉදමවොච භගවා; අත්තමනා තෙ භික්ඛූ භගවතො භාසිතං අභිනන්දුන්ති.

කකචූපමසුත්තං පඨමං.

2.

එවමෙම සුතං; එකං සමයං භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙත වනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන අරිට්ඨස්ස නාම භික්ඛුනො ගද්ධබාධිපුබ්බස්ස එවරූපං පාපකං දිට්ඨිගතං උප්පන්නං හොති: තථාහං භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි යථා යෙමෙ අන්තරායිකා ධම්මා අන්තරායිකා වුත්තා[1] භගවතා තෙ පටිසෙවතො නාලං අන්තරායායාති; අස්සොසුං ඛො සම්බහුලා භික්ඛූ අරිට්ඨස්ස කිර නාම භික්ඛුනො ගද්ධබාධිපුබ්බස්ස එවරූපං පාපකං දිට්ඨිගතං උප්පන්නං: තථාහං භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි යථා යෙමෙ අන්තරායිකා ධම්මා අන්තරායිකා වුත්තා භගවතා තෙ පටිසෙවතො නාලං අන්තරායායාති; අථ ඛො තෙ භික්ඛූ යෙන අරිට්ඨො භික්ඛු ගද්ධබාධිපුබ්බො තෙනුපසඞ්කමිංසු; උපසඞ්කමිත්වා අරිට්ඨං භික්ඛුං ගද්ධබාධිපුබ්බං එතදවොචුං: සච්චං කිර තෙ ආවුසො අරිට්ඨ එවරූපං පාපකං දිට්ඨිගතං උප්පන්නං: තථාහං භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි යථා යෙමෙ අන්තරායිකා ධම්මා අන්තරායිකා වුත්තා භගවතා තෙ පටිසෙවතො නාලං අන්තරායායාති; එවං ව්‍යා ඛො අහං ආවුසො භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි යථා යෙමෙ අන්තරායිකා ධම්මා අන්තරායිකා වුත්තා භගවතා තෙ පටිසෙවතො නාලං අන්තරායායාති.

අථ ඛො තෙ භික්ඛූ අරිට්ඨං භික්ඛුං ගද්ධබාධිපුබ්බං එතස්මා පාපකා දිට්ඨිගතා විවෙචෙතුකාමා සමනුයුඤ්ජන්ති සමනුගාහන්ති සමනුභාසන්ති: මා හෙවං[2] අවුසො අරිට්ඨ අවච මා හෙවං ආවුසො අරිට්ඨ අවච; මා භගවන්තං අබ්භාචික්ඛි; නහි සාධු භගවතො අබ්භක්ඛානං; නහි භගවා එවං වදෙය්‍ය; අනෙකපරියායෙන හාවුසො අරිට්ඨ අන්තරායිකා ධම්මා අන්තරායිකා වුත්තා භගවතා; අලඤ්ච පන තෙ පටිසෙවතො අන්තරායාය; අප්පස්සාදා කාමා වුත්තා භගවතා බහුදුක්ඛා බහූපායාසා ආදීනවො එත්ථ භිය්‍යො, අට්ඨිකඞ්කලූපමා කාමා වුත්තා භගවතා. පෙ. මංසපෙසූපමා කාමා වුත්තා භගවතා. තිණුක්කූපමා කාමා වුත්තා භගවතා. අඞ්ගාරකාසූපමා කාමා වුත්තා භගවතා. සුපිනකූපමා කාමා වුත්තා භගවතා. යාචිතකූපමා කාමා වුත්තා භගවතා. රුක්ඛඵලූපමා කාමා වුත්තා භගවතා. අසිසූනූපමා කාමා වුත්තා භගවතා. සත්තිසූලූපමා කාමා වුත්තා භගවතා. සප්පසිරූපමා කාමා වුත්තා භගවතා බහුදුක්ඛා බහූපායාසා ආදීනවො එත්ථ භිය්‍යොති; එවම්පි ඛො අරිට්ඨො භික්ඛු ගද්ධබාධිපුබ්බො තෙහි භික්ඛූහි සමනුයුඤ්ජියමානො

1 අන්තරායිකා ධම්මා වුත්තා-ම. ස්‍යා. 2 මා එවං-සී.

සමනුගාහියමානො සමනුභාසියමානො තමෙව පාපකං දිට්ඨිගතං
ථාමසා පරාමස්ස අභිනිවිස්ස වොහරති: එවං ව්‍යා ඛො අහං ආවු
සො භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි යථා යෙමෙ අන්තරායිකා
ධම්මා අන්තරායිකා වුත්තා භගවතා තෙ පටිසෙවතො නාලං
අන්තරායායාති; යතො ඛො තෙ භික්ඛූ නාසක්ඛිංසු අරිට්ඨං භික්ඛුං
ගද්ධබාධිපුබ්බං එතස්මා පාපකා දිට්ඨිගතා විවෙචෙතුං අථ තෙ භික්ඛූ
යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමිංසු; උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවා
දෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු; එකමන්තං නිසින්නා ඛො තෙ භික්ඛූ
භගවන්තං එතදවොචුං—

අරිට්ඨස්ස නාම භන්තෙ භික්ඛුනො ගද්ධබාධිපුබ්බස්ස එවරූපං
පාපකං දිට්ඨිගතං උප්පන්නං: තථාහං භගවතා ධම්මං දෙසිතං
ආජානාමි යථා යෙමෙ අන්තරායිකා ධම්මා අන්තරායිකා වුත්තා
භගවතා තෙ පටිසෙවතො නාලං අන්තරායායාති; අස්සුම්හ ඛො
මයං භන්තෙ අරිට්ඨස්ස කිර නාම භික්ඛුනො ගද්ධබාධිපුබ්බස්ස එව
රූපං පාපකං දිට්ඨිගතං උප්පන්නං: තථාහං භගවතා ධම්මං දෙසි
තං ආජානාමි යථා යෙමෙ අන්තරායිකා ධම්මා අන්තරායිකා වුත්තා
භගවතා තෙ පටිසෙවතො නාලං අන්තරායායාති; අථ ඛො මයං
භන්තෙ යෙන අරිට්ඨො භික්ඛු ගද්ධබාධිපුබ්බො තෙනුපසඞ්කමිම්හ;
උපසඞ්කමිත්වා අරිට්ඨං භික්ඛුං ගද්ධබාධිපුබ්බං එතදවොචුම්හ: සච්චං
කිර තෙ ආවුසො අරිට්ඨ එවරූපං පාපකං දිට්ඨිගතං උප්පන්නං:
තථාහං භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි යථා යෙමෙ අන්තරායි
කා ධම්මා අන්තරායිකා වුත්තා භගවතා තෙ පටිසෙවතො නාලං
අන්තරායායාති; එවං වුත්තෙ භන්තෙ අරිට්ඨො භික්ඛු ගද්ධබාධිපු
බ්බො අම්හෙ එතදවොච: එවං ව්‍යා ඛො අහං ආවුසො භගවතා
ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි යථා යෙමෙ අන්තරායිකා ධම්මා අන්ත
රායිකා වුත්තා භගවතා තෙ පටිසෙවතො නාලං අන්තරායායාති;
අථ ඛො මයං භන්තෙ අරිට්ඨං භික්ඛුං ගද්ධබාධිපුබ්බං එතස්මා පාප
කා දිට්ඨිගතා විවෙචෙතුකාමා සමනුයුඤ්ජිම්හ සමනුගාහිම්හ සමනු
භාසිම්හ: මා හෙවං ආවුසො අරිට්ඨ අවච; මා හෙවං ආවුසො අරිට්ඨ
අවච; මා භගවන්තං අබ්භාචික්ඛි; නහි සාධු භගවතො අබ්භක්ඛා
නං; නහි භගවා එවං වදෙය්‍ය; අනෙකපරියායෙන හාවුසො අරිට්ඨ
අන්තරායිකා ධම්මා අන්තරායිකා වුත්තා භගවතා; අලඤ්ච පන තෙ
පටිසෙවතො අන්තරායාය; අප්පස්සාදා කාමා වුත්තා භගවතා බහු
දුක්ඛා බහුපායාසා ආදීනවො එත්ථ භීය්‍යො; අට්ඨිකඞ්කලූපමා කාමා
වුත්තා භගවතා—පෙ—සප්පසිරූපමා කාමා වුත්තා භගවතා බහු
දුක්ඛා බහුපායාසා ආදීනවො එත්ථ භීය්‍යොති; එවම්පි ඛො
භන්තෙ අරිට්ඨො භික්ඛු ගද්ධබාධිපුබ්බො අම්හෙහි සමනුයුඤ්ජියමා

තො සමනුග්ගාහියමානො සමනුභාසියමානො තදෙව පාපකං දිට්ඨිගතං ථාමසා පරාමස්ස අභිනිවිස්ස වොහරති: එවං ව්‍යා ඛො අහං ආවුසො භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි යථා යෙමෙ අන්තරායිකා ධම්මා අන්තරායිකා වුත්තා භගවතා තෙ පටිසෙවතො නාලං අන්තරායායාති; යතො ඛො මයං භන්තෙ නාසක්ඛිම්හ අරිට්ඨං භික්ඛුං ගද්ධබාධිපුබ්බං එතස්මා පාපකා දිට්ඨිගතා විවෙචෙතුං අථ මයං එතමත්ථං භගවතො ආරොචෙමාති—

අථ ඛො භගවා අඤ්ඤතරං භික්ඛුං ආමන්තෙසි: එහි ත්වං භික්ඛු මම වචනෙන අරිට්ඨං භික්ඛුං ගද්ධබාධිපුබ්බං ආමන්තෙහි සත්ථා තං ආවුසො අරිට්ඨ ආමන්තෙතීති; එවං භන්තෙති ඛො සො භික්ඛු භගවතො පටිස්සුත්වා යෙන අරිට්ඨො භික්ඛු ගද්ධබාධිපුබ්බො තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා අරිට්ඨං භික්ඛුං ගද්ධබාධිපුබ්බං එතදවොච: සත්ථා තං ආවුසො අරිට්ඨ ආමන්තෙතීති; එවමාවුසොති ඛො අරිට්ඨො භික්ඛු ගද්ධබාධිපුබ්බො තස්ස භික්ඛුනො පටිස්සුත්වා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි; එකමන්තං නිසින්නං ඛො අරිට්ඨං භික්ඛුං ගද්ධබාධිපුබ්බං භගවා එතදවොච සච්චං කිර තෙ අරිට්ඨ එවරූපං පාපකං දිට්ඨිගතං උප්පන්නං: තථාහං භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි යථා යෙමෙ අන්තරායිකා ධම්මා අන්තරායිකා වුත්තා භගවතා තෙ පටිසෙවතො නාලං අන්තරායායාති; එවං ව්‍යා ඛො අහං භන්තෙ භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි යථා යෙමෙ අන්තරායිකා ධම්මා අන්තරායිකා වුත්තා භගවතා තෙ පටිසෙවතො නාලං අන්තරායායාති; කස්ස ඛො නාම ත්වං මොඝපුරිස මයා එවං ධම්මං දෙසිතං ආජානාසි; නනු මයා මොඝපුරිස අනෙකපරියායෙන අන්තරායිකා ධම්මා අන්තරායිකා වුත්තා; අලඤ්ච පන තෙ පටිසෙවතො අන්තරායාය; අප්පස්සාදා කාමා වුත්තා මයා බහුදුක්ඛා බහුපායාසා ආදීනවො එත්ථ භිය්‍යො; අට්ඨිකඞ්ඛලූපමා කාමා වුත්තා මයා—පෙ—මංසපෙසූපමා කාමා වුත්තා මයා—තිණුක්කූපමා කාමා වුත්තා මයා—අඞ්ගාරකාසූපමා කාමා වුත්තා මයා—සුපිනකූපමා කාමා වුත්තා මයා—යාචිතකූපමා කාමා වුත්තා මයා—රුක්ඛඵලූපමා කාමා වුත්තා මයා—අසිසූනූපමා කාමා වුත්තා මයා—සත්තිසූලූපමා කාමා වුත්තා මයා—සප්පසිරූපමා කාමා වුත්තා මයා බහුදුක්ඛා බහුපායාසා ආදීනවො එත්ථ භිය්‍යො; අථ ච පන ත්වං මොඝපුරිස අත්තනා දුග්ගහිතෙන අම්හෙ චෙව අබ්භාචික්ඛසි අත්තානඤ්ච ඛණසි; බහුඤ්ච අපුඤ්ඤං පසවසි; තං හි තෙ මොඝපුරිස භවිස්සති දීඝරත්තං අහිතාය දුක්ඛායාති—

අථ ඛො භගවා භික්ඛූ ආමන්තෙසි; තං කිං මඤ්ඤථ භික්ඛවෙ අපි නායං අරිට්ඨො භික්ඛු ගද්ධබාධිපුබ්බො උස්මීකතොපි ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙති; කිං හි සියා භන්තෙ නො හෙතං භන්තෙති; එවං වුත්තෙ අරිට්ඨො භික්ඛු ගද්ධබාධිපුබ්බො තුණ්හීභූතො මඞ්කුභූතො පත්තක්ඛන්ධො අධොමුඛො පජ්ඣායන්තො අප්පටිභානො නිසීදි; අථ ඛො භගවා අරිට්ඨං භික්ඛුං ගද්ධබාධිපුබ්බං තුණ්හීභූතං මඞ්කුභූතං පත්තක්ඛන්ධං අධොමුඛං පජ්ඣායන්තං අප්පටිභානං විදිත්වා අරිට්ඨං භික්ඛුං ගද්ධබාධිපුබ්බං එතදවොච: පඤ්ඤායිස්සසි ඛො ත්වං මොඝපුරිස එතෙන සකෙන පාපකෙන දිට්ඨිගතෙන ඉධාහං භික්ඛූ පටිපුච්ඡිස්සාමීති; අථ ඛො භගවා භික්ඛූ ආමන්තෙසි: තුම්හෙපි මෙ භික්ඛවෙ එවං ධම්මං දෙසිතං ආජානාථ යථායං අරිට්ඨො භික්ඛු ගද්ධබාධිපුබ්බො අත්තනා දුග්ගහීතෙන අම්හෙ චෙව අබ්භාචික්ඛති අත්තානඤ්ච ඛණති බහුඤ්ච අපුඤ්ඤං පසවතීති; නො හෙතං භන්තෙ; අනෙකපරියායෙන හි නො භන්තෙ අන්තරායිකා ධම්මා අන්තරායිකා වුත්තා භගවතා; අලඤ්ච පන තෙ පටිසෙවතො අන්තරායාය; අප්පස්සාදා කාමා වුත්තා භගවතා බහුදුක්ඛා බහුපායාසා ආදීනවො එත්ථ භිය්‍යො; අට්ඨිකඞ්කලූපමා කාමා වුත්තා භගවතා …පෙ… සප්පසිරූපමා කාමා වුත්තා භගවතා බහුදුක්ඛා බහුපායාසා ආදීනවො එත්ථ භිය්‍යොති; සාධු භික්ඛවෙ; සාධු ඛො[1] මෙ තුම්හෙ භික්ඛවෙ එවං ධම්මං දෙසිතං ආජානාථ; අනෙකපරියායෙන හි වො භික්ඛවෙ අන්තරායිකා ධම්මා අන්තරායිකා වුත්තා මයා; අලඤ්ච පන තෙ පටිසෙවතො අන්තරායාය; අප්පස්සාදා කාමා වුත්තා මයා බහුදුක්ඛා බහුපායාසා ආදීනවො එත්ථ භිය්‍යො; අට්ඨිකඞ්කලූපමා කාමා වුත්තා මයා …පෙ… සප්පසිරූපමා කාමා වුත්තා මයා බහුදුක්ඛා බහුපායාසා ආදීනවො එත්ථ භිය්‍යො; අථ ච පනායං අරිට්ඨො භික්ඛු ගද්ධබාධිපුබ්බො අත්තනා දුග්ගහීතෙන අම්හෙ චෙව අබ්භාචික්ඛති අත්තානඤ්ච ඛණති බහුඤ්ච අපුඤ්ඤං පසවති; තං හි තස්ස මොඝපුරිසස්ස භවිස්සති දීඝරත්තං අහිතාය දුක්ඛාය; සො වත භික්ඛවෙ අඤ්ඤත්‍රෙව කාමෙහි අඤ්ඤත්‍ර කාමසඤ්ඤාය අඤ්ඤත්‍ර කාමවිතක්කෙහි කාමෙ පටිසෙවිස්සතීති නෙතං ඨානං විජ්ජති …

ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චෙ මොඝපුරිසා ධම්මං පරියාපුණන්ති සුත්තං ගෙය්‍යං වෙය්‍යාකරණං ගාථං උදානං ඉතිවුත්තකං ජාතකං අබ්භුතධම්මං වෙදල්ලං; තෙ තං ධම්මං පරියාපුණිත්වා තෙසං ධම්මානං පඤ්ඤාය අත්ථං න උපපරික්ඛන්ති; තෙසං තෙ ධම්මා පඤ්ඤාය

1 සාධු සාධු භික්ඛවෙ සාධු ඛො-ම. සාධු ඛො-ස්‍යා.

අත්ථං අනුපපරික්ඛතං න නිජ්ඣානං ඛමන්ති; තෙ උපාරම්භානිසංසා චෙව ධම්මං පරියාපුණන්ති ඉතිවාදප්පමොක්ඛානිසංසා ච; යස්ස චත්ථාය ධම්මං පරියාපුණන්ති තඤ්චස්ස අත්ථං නානුභොන්ති; තෙසං තෙ ධම්මා දුග්ගහිතා දීඝරත්තං අහිතාය දුක්ඛාය සංවත්තන්ති; තං කිස්ස හෙතු: දුග්ගහිතත්තා භික්ඛවෙ ධම්මානං; සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ පුරිසො අලගද්දත්ථිකො අලගද්දගවෙසී අලගද්දපරියෙසනං චරමානො; සො පස්සෙය්‍ය මහන්තං අලගද්දං; තමෙනං භොගෙ වා නඞ්ගුට්ඨෙ වා ගණ්හෙය්‍ය; තස්ස සො අලගද්දො පටිපරිවත්තිත්වා[1] හත්ථෙ වා බාහාය වා අඤ්ඤතරස්මිං වා අඞ්ගපච්චඞ්ගෙ ඩංසෙය්‍ය;[2] සො තතො නිදානං මරණං වා නිගච්ඡෙය්‍ය මරණමත්තං වා දුක්ඛං; තං කිස්ස හෙතු: දුග්ගහිතත්තා භික්ඛවෙ අලගද්දස්ස; එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ ඉධෙකච්චෙ මොඝපුරිසා ධම්මං පරියාපුණන්ති සුත්තං ගෙය්‍යං වෙය්‍යාකරණං ගාථං උදානං ඉතිවුත්තකං ජාතකං අබ්භුතධම්මං වෙදල්ලං; තෙ තං ධම්මං පරියාපුණිත්වා තෙසං ධම්මානං පඤ්ඤාය අත්ථං න උපපරික්ඛන්ති; තෙසං තෙ ධම්මා පඤ්ඤාය අත්ථං අනුපපරික්ඛතං න නිජ්ඣානං ඛමන්ති; තෙ උපාරම්භානිසංසා චෙව ධම්මං පරියාපුණන්ති ඉතිවාදප්පමොක්ඛානිසංසා ච; යස්ස චත්ථාය ධම්මං පරියාපුණන්ති තඤ්චස්ස අත්ථං නානුභොන්ති; තෙසං තෙ ධම්මා දුග්ගහිතා දීඝරත්තං අහිතාය දුක්ඛාය සංවත්තන්ති; තං කිස්ස හෙතු: දුග්ගහිතත්තා භික්ඛවෙ ධම්මානං.

ඉධ පන භික්ඛවෙ එකච්චෙ කුලපුත්තා ධම්මං පරියාපුණන්ති සුත්තං ගෙය්‍යං වෙය්‍යාකරණං ගාථං උදානං ඉතිවුත්තකං ජාතකං අබ්භුතධම්මං වෙදල්ලං; තෙ තං ධම්මං පරියාපුණිත්වා තෙසං ධම්මානං පඤ්ඤාය අත්ථං උපපරික්ඛන්ති; තෙසං තෙ ධම්මා පඤ්ඤාය අත්ථං උපපරික්ඛතං නිජ්ඣානං ඛමන්ති; තෙ න චෙව උපාරම්භානිසංසා ධම්මං පරියාපුණන්ති න ඉතිවාදප්පමොක්ඛානිසංසා ච; යස්ස චත්ථාය ධම්මං පරියාපුණන්ති තඤ්චස්ස අත්ථං අනුභොන්ති; තෙසං තෙ ධම්මා සුග්ගහිතා දීඝරත්තං හිතාය සුඛාය සංවත්තන්ති; තං කිස්ස හෙතු: සුග්ගහිතත්තා භික්ඛවෙ ධම්මානං; සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ පුරිසො අලගද්දත්ථිකො අලගද්දගවෙසී අලගද්දපරියෙසනං චරමානො; සො පස්සෙය්‍ය මහන්තං අලගද්දං; තමෙනං අජපදෙන දණ්ඩෙන සුනිග්ගහිතං නිග්ගණ්හෙය්‍ය; අජපදෙන දණ්ඩෙන සුනිග්ගහිතං නිග්ගහෙත්වා ගීවාය සුග්ගහිතං ගණ්හෙය්‍ය; කිඤ්චාපි සො භික්ඛවෙ අලගද්දො තස්ස පුරිසස්ස හත්ථං වා බාහං වා අඤ්ඤතරං වා අඞ්ගපච්චඞ්ගං භොගෙහි පලිවෙඨෙය්‍ය; අථ

1 ඩංසෙය්‍ය-ම. සං. 2 පටිනිවත්තිත්වා-ම. සං.

ඛො සො නෙව තතො නිදානං මරණං වා නිගච්ඡෙය්‍ය මරණමත්තං වා දුක්ඛං; තං කිස්ස හෙතු: සුග්ගහිතත්තා භික්ඛවෙ අලගද්දස්ස; එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ ඉධෙකච්චෙ කුලපුත්තා ධම්මං පරියාපුණන්ති සුත්තං ගෙය්‍යං වෙය්‍යාකරණං ගාථං උදානං ඉතිවුත්තකං ජාතකං අබ්භුතධම්මං වෙදල්ලං; තෙ තං ධම්මං පරියාපුණිත්වා තෙසං ධම්මානං පඤ්ඤාය අත්ථං උපපරික්ඛන්ති; තෙසං තෙ ධම්මා පඤ්ඤාය අත්ථං උපපරික්ඛතං නිජ්ඣානං ඛමන්ති; තෙ න චෙව උපාරම්භානිසංසා ධම්මං පරියාපුණන්ති න ඉතිවාදප්පමොක්ඛානිසංසා ච; යස්ස චත්ථාය ධම්මං පරියාපුණන්ති තඤ්චස්ස අත්ථං අනුභොන්ති; තෙසං තෙ ධම්මා සුග්ගහිතා දීඝරත්තං හිතාය සුඛාය සංවත්තන්ති; තං කිස්ස හෙතු: සුග්ගහිතත්තා භික්ඛවෙ ධම්මානං; තස්මාතිහ භික්ඛවෙ යස්ස මෙ භාසිතස්ස අත්ථං ආජානෙය්‍යාථ තථා නං ධාරෙය්‍යාථ; යස්ස ච පන මෙ භාසිතස්ස අත්ථං න ආජානෙය්‍යාථ අහං වා තත්ථ පටිපුච්ඡිතබ්බො; යෙ වා පනාස්සු වියත්තා භික්ඛූ—

කුල්ලූපමං වො භික්ඛවෙ ධම්මං දෙසෙස්සාමි නිත්ථරණත්ථාය නො ගහණත්ථාය; තං සුණාථ සාධුකං මනසි කරොථ භාසිස්සාමීති; එවම්භන්තෙති ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො පච්චස්සොසුං; භගවා එතදවොච—සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ පුරිසො අද්ධානමග්ගප්පටිපන්නො; සො පස්සෙය්‍ය මහන්තං උදකණ්ණවං; ඔරිමං තීරං සාසඞ්කං සප්පටිභයං; පාරිමං තීරං ඛෙමං අප්පටිභයං; න චස්ස නාවා සන්තාරණී උත්තරසෙතු වා අපාරා පාරං ගමනාය; තස්ස එවමස්ස: අයං ඛො මහා උදකණ්ණවො; ඔරිමං තීරං සාසඞ්කං සප්පටිභයං; පාරිමං තීරං ඛෙමං අප්පටිභයං; නත්ථි ච නාවා සන්තාරණී උත්තරසෙතු වා අපාරා පාරං ගමනාය; යන්නූනාහං තිණකට්ඨසාඛාපලාසං සඞ්කඩ්ඪිත්වා කුල්ලං බන්ධිත්වා තං කුල්ලං නිස්සාය හත්ථෙහි ච පාදෙහි ච වායමමානො සොත්ථිනා පාරං උත්තරෙය්‍යන්ති; අථ ඛො සො භික්ඛවෙ පුරිසො තිණකට්ඨසාඛාපලාසං සඞ්කඩ්ඪිත්වා කුල්ලං බන්ධිත්වා තං කුල්ලං නිස්සාය හත්ථෙහි ච පාදෙහි ච වායමමානො සොත්ථිනා පාරං උත්තරෙය්‍ය; තස්ස පුරිසස්ස උත්තිණ්ණස්ස[1] පාරං ගතස්ස එවමස්ස; බහුකාරො ඛො මෙ අයං කුල්ලො; ඉමාහං කුල්ලං නිස්සාය හත්ථෙහි ච පාදෙහි ච වායමමානො සොත්ථිනා පාරං උත්තිණ්ණො; යන්නූනාහං ඉමං කුල්ලං සීසෙ වා ආරොපෙත්වා ඛන්ධෙ වා උච්චාරෙත්වා[2] යෙන කාමං පක්කමෙය්‍යන්ති; තං කිං මඤ්ඤථ

1 තස්ස පුරිසස්ස තිණ්ණස්ස-ම. තස්ස තිණ්ණස්ස-සී.

2 උච්චාපෙත්වා-ම. පච්චාරොපෙත්වා-ස්‍යා.

භික්ඛවෙ අපි නු සො පුරිසො එවංකාරී තස්මිං කුල්ලෙ කිච්චකාරී අස්සාති; නො හෙතං භන්තෙ; කථංකාරී ච සො භික්ඛවෙ පුරිසො තස්මිං කුල්ලෙ කිච්චකාරී අස්ස; ඉධ භික්ඛවෙ තස්ස පුරිසස්ස උත්තිණ්ණස්ස පාරං ගතස්ස එවමස්ස: බහුකාරො[1] ඛො මෙ අයං කුල්ලො; ඉමාහං කුල්ලං නිස්සාය හත්ථෙහි ච පාදෙහි ච වායමමානො සොත්ථිනා පාරං උත්තිණ්ණො; යන්නූනාහං ඉමං කුල්ලං ථලෙ වා උස්සාදෙත්වා[2] උදකෙ වා ඔපිලාපෙත්වා යෙන කාමං පක්කමෙය්‍යන්ති; එවංකාරී ඛො සො භික්ඛවෙ පුරිසො තස්මිං කුල්ලෙ කිච්චකාරී අස්ස; එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ කුල්ලූපමො මයා ධම්මො දෙසිතො නිත්ථරණත්ථාය; නො ගහණත්ථාය; කුල්ලූපමං වො භික්ඛවෙ ධම්මං දෙසිතං ආජානන්තෙහි ධම්මාපි වො පහාතබ්බා පගෙව අධම්මා.

ඡයිමානි භික්ඛවෙ දිට්ඨිට්ඨානානි; කතමානි ඡ; ඉධ භික්ඛවෙ අස්සුතවා පුථුජ්ජනො අරියානං අදස්සාවී අරියධම්මස්ස අකොවිදො අරියධම්මෙ අවිනීතො සප්පුරිසානං අදස්සාවී සප්පුරිසධම්මස්ස අකොවිදො සප්පුරිසධම්මෙ අවිනීතො රූපං එතං මම එසොහමස්මි එසො මෙ අත්තාති සමනුපස්සති; වෙදනං එතං මම එසොහමස්මි එසො මෙ අත්තාති සමනුපස්සති; සඤ්ඤං එතං මම එසොහමස්මි එසො මෙ අත්තාති සමනුපස්සති; සඞ්ඛාරෙ එතං මම එසොහමස්මි එසො මෙ අත්තාති සමනුපස්සති; යම්පිදං දිට්ඨං සුතං මුතං විඤ්ඤාතං පත්තං පරියෙසිතං අනුවිචරිතං මනසා තම්පි එතං මම එසොහමස්මි එසො මෙ අත්තාති සමනුපස්සති; යම්පිදං දිට්ඨිට්ඨානං සො ලොකො සො අත්තා සො පෙච්ච භවිස්සාමි නිච්චො ධුවො සස්සතො අවිපරිණාමධම්මො සස්සතිසමං තථෙව ඨස්සාමීති; තම්පි එතං මම එසොහමස්මි එසො මෙ අත්තාති සමනුපස්සති.

සුතවා ච ඛො භික්ඛවෙ අරියසාවකො අරියානං දස්සාවී අරියධම්මස්ස කොවිදො අරියධම්මෙ සුවිනීතො සප්පුරිසානං දස්සාවී සප්පුරිසධම්මස්ස කොවිදො සප්පුරිසධම්මෙ සුවිනීතො රූපං නෙතං මම නෙසොහමස්මි න මෙසො අත්තාති සමනුපස්සති; වෙදනං නෙතං මම නෙසොහමස්මි න මෙසො අත්තාති සමනුපස්සති; සඤ්ඤං නෙතං මම නෙසොහමස්මි න මෙසො අත්තාති සමනුපස්සති; සඞ්ඛාරෙ නෙතං මම නෙසොහමස්මි න මෙසො අත්තාති සමනුපස්සති; යම්පිදං දිට්ඨං සුතං

1 බහූපකාරො-ම. 2 උස්සාරෙත්වා-ම. උස්සාපෙත්වා-ස්‍යා.

මුතං විඤ්ඤාතං පත්තං පරියෙසිතං අනුවිචරිතං මනසා තම්පි නෙතං මම නෙසොහමස්මි න මෙසො අත්තාති සමනුපස්සති; යම්පිදං දිට්ඨිට්ඨානං සො ලොකො සො අත්තා සො පෙච්ච භවිස්සාමි නිච්චො ධුවො සස්සතො අවිපරිණාමධම්මො සස්සතිසමං තථෙව ඨස්සාමීති තම්පි නෙතං මම නෙසොහමස්මි න මෙසො අත්තාති සමනුපස්සති; සො එවං සමනුපස්සන්තො අසති න පරිතස්සතීති.

එවං වුත්තෙ අඤ්ඤතරො භික්ඛු භගවන්තං එතදවොච; සියා නු ඛො භන්තෙ බහිද්ධා අසති පරිතස්සනාති: සියා භික්ඛූති භගවා අවොච: ඉධ භික්ඛු එකච්චස්ස එවං හොති: අහු වත මෙ; තං වත මෙ නත්ථි; සියා වත මෙ; තං වතාහං න ලභාමීති; සො සොචති කිලමති පරිදෙවති උරත්තාළිං කන්දති සම්මොහං ආපජ්ජති එවං ඛො භික්ඛු බහිද්ධා අසති පරිතස්සනා හොතීති; සියා පන භන්තෙ බහිද්ධා අසති අපරිතස්සනාති; සියා භික්ඛූති භගවා අවොච: ඉධ භික්ඛු එකච්චස්ස න එවං හොති: අහු වත මෙ; තං වත මෙ නත්ථි; සියා වත මෙ; තං වතාහං න ලභාමීති; සො න සොචති න කිලමති න පරිදෙවති න උරත්තාළිං කන්දති න සම්මොහං ආපජ්ජති එවං ඛො භික්ඛු බහිද්ධා අසති අපරිතස්සනා හොතීති. සියා නු ඛො භන්තෙ අජ්ඣත්තං අසති පරිතස්සනාති; සියා භික්ඛූති භගවා අවොච: ඉධ භික්ඛු එකච්චස්ස එවං දිට්ඨි හොති: සො ලොකො සො අත්තා සො පෙච්ච භවිස්සාමි නිච්චො ධුවො සස්සතො අවිපරිණාමධම්මො සස්සතිසමං තථෙව ඨස්සාමීති; සො සුණාති තථාගතස්ස වා තථාගතසාවකස්ස වා සබ්බෙසං දිට්ඨිට්ඨානාධිට්ඨානපරියුට්ඨානාභිනිවෙසානුසයානං සමුග්ඝාතාය සබ්බසඞ්ඛාරසමථාය සබ්බූපධිපටිනිස්සග්ගාය තණ්හක්ඛයාය විරාගාය නිරොධාය නිබ්බානාය ධම්මං දෙසෙන්තස්ස; තස්ස එවං හොති: උච්ඡිජ්ජිස්සාමි නාම; සුවිනස්සිස්සාමි නාම; නසු නාම භවිස්සාමීති; සො සොචති කිලමති පරිදෙවති උරත්තාළිං කන්දති සම්මොහං ආපජ්ජති; එවං ඛො භික්ඛු අජ්ඣත්තං අසති පරිතස්සනා හොතීති. සියා පන භන්තෙ අජ්ඣත්තං අසති අපරිතස්සනාති; සියා භික්ඛූති භගවා අවොච; ඉධ භික්ඛු එකච්චස්ස න එවං දිට්ඨි හොති: සො ලොකො සො අත්තා සො පෙච්ච භවිස්සාමි නිච්චො ධුවො සස්සතො අවිපරිණාමධම්මො සස්සතිසමං තථෙව ඨස්සාමීති; සො සුණාති තථාගතස්ස වා තථාගතසාවකස්ස වා සබ්බෙසං දිට්ඨිට්ඨානාධිට්ඨානපරියුට්ඨානාභිනිවෙසානුසයානං සමුග්ඝාතාය සබ්බසඞ්ඛාරසමථාය සබ්බූපධිපටිනිස්සග්ගාය තණ්හක්ඛයාය විරාගාය නිරො

ධාය නිබ්බානාය ධම්මං දෙසෙන්තස්ස; තස්ස න එවං හොති; උච්ඡිජ්ජිස්සාමි නාම; සුවිනස්සිස්සාමි නාම; නසු නාම භවිස්සාමීති; සො න සොචති න කිලමති න පරිදෙවති න උරත්තාළිං කන්දති න සම්මොහං ආපජ්ජති; එවං ඛො භික්ඛු අජ්ඣත්තං අසති අපරිතස්සනා හොති.

තං භික්ඛවෙ පරිග්ගහං පරිග්ගණ්හෙය්‍යාථ ය්වාස්ස පරිග්ගහො නිච්චො ධුවො සස්සතො අවිපරිණාමධම්මො සස්සතිසමං තථෙව තිට්ඨෙය්‍ය; පස්සථ නො තුම්හෙ භික්ඛවෙ තං පරිග්ගහං ය්වාස්ස පරිග්ගහො නිච්චො ධුවො සස්සතො අවිපරිණාමධම්මො සස්සතිසමං තථෙව තිට්ඨෙය්‍යාති; නො හෙතං භන්තෙ; සාධු භික්ඛවෙ; අහම්පි ඛො තං භික්ඛවෙ පරිග්ගහං න සමනුපස්සාමි ය්වාස්ස පරිග්ගහො නිච්චො ධුවො සස්සතො අවිරිණාමධම්මො සස්සතිසමං තථෙව තිට්ඨෙය්‍ය; තං භික්ඛවෙ අත්තවාදුපාදානං උපාදියෙථ යංස[1] අත්තවාදුපාදානං උපාදියතො න උප්පජ්ජෙය්‍යුං සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සුපායාසා; පස්සථ නො තුම්හෙ භික්ඛවෙ තං අත්තවාදුපාදානං යංස අත්තවාදුපාදානං උපාදියතො න උප්පජ්ජෙය්‍යුං සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සුපායාසාති; නො හෙතං භන්තෙ; සාධු භික්ඛවෙ; අහම්පි ඛො තං භික්ඛවෙ අත්තවාදුපාදානං න සමනුපස්සාමි යංස අත්තවාදුපාදානං උපාදියතො න උප්පජ්ජෙය්‍යුං සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සුපායාසා; තං භික්ඛවෙ දිට්ඨිනිස්සයං නිස්සයෙථ යංස දිට්ඨිනිස්සයං නිස්සයතො න උප්පජ්ජෙය්‍යුං සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සුපායාසා; පස්සථ නො තුම්හෙ භික්ඛවෙ තං දිට්ඨිනිස්සයං යංස දිට්ඨිනිස්සයං නිස්සයතො න උප්පජ්ජෙය්‍යුං සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සුපායාසාති; නො හෙතං භන්තෙ: සාධු භික්ඛවෙ; අහම්පි ඛො තං භික්ඛවෙ දිට්ඨිනිස්සයං න සමනුපස්සාමි යංස දිට්ඨිනිස්සයං නිස්සයතො න උප්පජ්ජෙය්‍යුං සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සුපායාසා; අත්තනි වා භික්ඛවෙ සති අත්තනියං මෙති අස්සාති; එවං භන්තෙ; අත්තනියෙ වා භික්ඛවෙ සති අත්තා මෙති අස්සාති; එවං භන්තෙ; අත්තනි ච භික්ඛවෙ අත්තනියෙ ච සච්චතො ථෙතතො අනුපලබ්භියමානෙ යම්පිදං දිට්ඨිට්ඨානං සො ලොකො සො අත්තා සො පෙච්ච භවිස්සාමි නිච්චො ධුවො සස්සතො අවිපරිණාමධම්මො සස්සතිසමං තථෙව ඨස්සාමීති නනායං භික්ඛවෙ කෙවලො පරිපූරො බාලධම්මොති; කිං හි නො සියා භන්තෙ කෙවලො පරිපූරො බාලධම්මොති.

1 යස්ස-ම. ස්‍යා.

තං කිං මඤ්ඤථ භික්ඛවෙ රූපං නිච්චං වා අනිච්චං වාති; අනිච්චං භන්තෙ; යම්පනානිච්චං දුක්ඛං වා තං සුඛං වාති; දුක්ඛං භන්තෙ; යම්පනානිච්චං දුක්ඛං විපරිණාමධම්මං කල්ලන්නු තං සමනුපස්සිතුං එතං මම එසොහමස්මි එසො මෙ අත්තාති; නො හෙතං භන්තෙ; තං කිං මඤ්ඤථ භික්ඛවෙ වෙදනා නිච්චා වා අනිච්චා වාති; අනිච්චා භන්තෙ; යම්පනානිච්චං දුක්ඛං වා තං සුඛං වාති; දුක්ඛං භන්තෙ; යම්පනානිච්චං දුක්ඛං විපරිණාමධම්මං කල්ලන්නු තං සමනුපස්සිතුං එතං මම එසොහමස්මි එසො මෙ අත්තාති; නො හෙතං භන්තෙ; තං කිං මඤ්ඤථ භික්ඛවෙ සඤ්ඤා නිච්චා වා අනිච්චා වාති; අනිච්චා භන්තෙ; යම්පනානිච්චං දුක්ඛං වා තං සුඛං වාති; දුක්ඛං භන්තෙ; යම්පනානිච්චං දුක්ඛං විපරිණාමධම්මං කල්ලන්නු තං සමනුපස්සිතුං එතං මම එසොහමස්මි එසො මෙ අත්තාති; නො හෙතං භන්තෙ; තං කිං මඤ්ඤථ භික්ඛවෙ සඞ්ඛාරා නිච්චා වා අනිච්චා වාති; අනිච්චා භන්තෙ; යම්පනානිච්චං දුක්ඛං වා තං සුඛං වාති; දුක්ඛං භන්තෙ; යම්පනානිච්චං දුක්ඛං විපරිණාමධම්මං කල්ලන්නු තං සමනුපස්සිතුං එතං මම එසොහමස්මි එසො මෙ අත්තාති; නො හෙතං භන්තෙ; තං කිං මඤ්ඤථ භික්ඛවෙ විඤ්ඤාණං නිච්චං වා අනිච්චං වාති; අනිච්චං භන්තෙ; යම්පනානිච්චං දුක්ඛං වා තං සුඛං වාති; දුක්ඛං භන්තෙ; යම්පනානිච්චං දුක්ඛං විපරිණාමධම්මං කල්ලන්නු තං සමනුපස්සිතුං එතං මම එසොහමස්මි එසො මෙ අත්තාති; නො හෙතං භන්තෙ; තස්මාතිහ භික්ඛවෙ යං කිඤ්චි රූපං අතීතානාගතපච්චුප්පන්නං අජ්ඣත්තං වා බහිද්ධා වා ඔළාරිකං වා සුඛුමං වා හීනං වා පණීතං වා යං දූරෙ සන්තිකෙ වා සබ්බං රූපං නෙතං මම නෙසොහමස්මි න මෙසො අත්තාති එවමෙතං යථාභූතං සම්මප්පඤ්ඤාය දට්ඨබ්බං; යා කාචි වෙදනා...පෙ...යා කාචි සඤ්ඤා... යෙ කෙචි සඞ්ඛාරා...යං කිඤ්චි විඤ්ඤාණං අතීතානාගතපච්චුප්පන්නං අජ්ඣත්තං වා බහිද්ධා වා ඔළාරිකං වා සුඛුමං වා හීනං වා පණීතං වා යං දූරෙ සන්තිකෙ වා සබ්බං විඤ්ඤාණං නෙතං මම නෙසොහමස්මි න මෙසො අත්තාති එවමෙතං යථාභූතං සම්මප්පඤ්ඤාය දට්ඨබ්බං...

එවං පස්සං භික්ඛවෙ සුතවා අරියසාවකො රූපස්මිං[1] නිබ්බින්දති වෙදනාය නිබ්බින්දති සඤ්ඤාය නිබ්බින්දති සඞ්ඛාරෙසු නිබ්බින්දති විඤ්ඤාණස්මිං නිබ්බින්දති නිබ්බින්දං විරජ්ජති විරාගා විමුච්චති විමුත්තස්මිං විමුත්තමිති ඤාණං හොති ඛීණා ජාති වුසිතං

1 රූපස්මිම්පි-ම. ඡ.සං.

බ්‍රහ්මචරියං කතං කරණීයං නාපරං ඉත්ථත්තායාති පජානාති; අයං වුච්චති භික්ඛවෙ භික්ඛු උක්ඛිත්තපලිඝො ඉතිපි; සඞ්කිණ්ණපරිඛො ඉතිපි; අබ්බූළ්හෙසිකො ඉතිපි; නිරග්ගළො ඉතිපි; අරියො පන්නද්ධජො පන්නභාරො විසංයුත්තො ඉතිපි. කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු උක්ඛිත්තපලිඝො හොති: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛුනො අවිජ්ජා පහීනා හොති උච්ඡින්නමූලා තාලවත්ථුකතා අනභාවකතා ආයතිං අනුප්පාදධම්මා එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු උක්ඛිත්තපලිඝො හොති. කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු සඞ්කිණ්ණපරිඛො හොති. ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛුනො පොනොභවිකො ජාතිසංසාරො පහීනො හොති උච්ඡින්නමූලො තාලවත්ථුකතො අනභාවකතො ආයතිං අනුප්පාදධම්මො එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු සඞ්කිණ්ණපරිඛො හොති. කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු අබ්බූළ්හෙසිකො හොති: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛුනො තණ්හා පහීනා හොති උච්ඡින්නමූලා තාලවත්ථුකතා අනභාවකතා ආයතිං අනුප්පාදධම්මා එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු අබ්බූළ්හෙසිකො හොති. කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු නිරග්ගළො හොති: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛුනො පඤ්චොරම්භාගියානි සංයොජනානි පහීනානි හොන්ති උච්ඡින්නමූලානි තාලවත්ථුකතානි අනභාවකතානි ආයතිං අනුප්පාදධම්මානි එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු නිරග්ගළො හොති. කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු අරියො පන්නද්ධජො පන්නභාරො විසංයුත්තො හොති. ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛුනො අස්මිමානො පහීනො හොති උච්ඡින්නමූලො තාලවත්ථුකතො අනභාවකතො ආයතිං අනුප්පාදධම්මො එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු අරියො පන්නද්ධජො පන්නභාරො විසංයුත්තො හොති. එවං විමුත්තචිත්තං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛුං සඉන්දා දෙවා සබ්‍රහ්මකා සපජාපතිකා අන්වෙසං නාධිගච්ඡන්ති ඉදංනිස්සිතං තථාගතස්ස විඤ්ඤාණන්ති; තං කිස්ස හෙතු: දිට්ඨෙවාහං භික්ඛවෙ ධම්මෙ තථාගතං අනනුවෙජ්ජොති[1] වදාමි.

එවංවාදිං ඛො මං භික්ඛවෙ එවමක්ඛායිං එකෙ සමණබ්‍රාහ්මණා අසතා තුච්ඡා මුසා අභූතෙන අබ්භාචික්ඛන්ති වෙනයිකො සමණො ගොතමො සතො සත්තස්ස උච්ඡෙදං විනාසං විභවං පඤ්ඤපෙතීති; යථා වාහං භික්ඛවෙ න; යථා වාහං න වදාමි; තථා මං තෙ භොන්තො සමණබ්‍රාහ්මණා අසතා තුච්ඡා මුසා අභූතෙන අබ්භාචික්ඛන්ති වෙනයිකො සමණො ගොතමො සතො සත්තස්ස උච්ඡෙදං විනාසං විභවං පඤ්ඤපෙතීති; පුබ්බෙචාහං භික්ඛවෙ එතරහි ච දුක්ඛඤ්චෙව පඤ්ඤපෙමි දුක්ඛස්ස ච නිරොධං; තත්‍ර චෙ

1 අනනුවිජ්ජොති-ම. අනනුවජ්ජොති-සී.

භික්ඛවෙ පරෙ තථාගතං අක්කොසන්ති පරිභාසන්ති රොසෙන්ති විහෙසෙන්ති;[1] තත්‍ර භික්ඛවෙ තථාගතස්ස න හොති ආඝාතො න අප්පච්චයො න චෙතසො අනභිරද්ධි;[2] තත්‍ර චෙ භික්ඛවෙ පරෙ තථාගතං සක්කරොන්ති ගරුකරොන්ති මානෙන්ති පූජෙන්ති; තත්‍ර භික්ඛවෙ තථාගතස්ස න හොති ආනන්දො න සොමනස්සං න චෙතසො උබ්බිලාවිතත්තං;[3] තත්‍ර චෙ භික්ඛවෙ පරෙ තථාගතං සක්කරොන්ති ගරුකරොන්ති මානෙන්ති පූජෙන්ති; තත්‍ර භික්ඛවෙ තථාගතස්ස එවං හොති යං ඛො ඉදං පුබ්බෙ පරිඤ්ඤාතං තත්ථමෙ එවරූපා කාරා කරීයන්තීති; තස්මාතිහ භික්ඛවෙ තුම්හෙ චෙපි පරෙ අක්කොසෙය්‍යුං පරිභාසෙය්‍යුං රොසෙය්‍යුං විහෙසෙය්‍යුං;[4] තත්‍ර තුම්හෙහිපි න ආඝාතො න අප්පච්චයො න චෙතසො අනභිරද්ධි කරණීයා; තස්මාතිහ භික්ඛවෙ තුම්හෙ චෙපි පරෙ සක්කරෙය්‍යුං ගරුකරෙය්‍යුං මානෙය්‍යුං පූජෙය්‍යුං; තත්‍ර තුම්හෙහිපි න ආනන්දො න සොමනස්සං න චෙතසො උබ්බිලාවිතත්තං කරණීයං; තස්මාතිහ භික්ඛවෙ තුම්හෙ චෙපි පරෙ සක්කරෙය්‍යුං ගරුකරෙය්‍යුං මානෙය්‍යුං පූජෙය්‍යුං තත්‍ර තුම්හෙපි[5] එවමස්ස: යං ඛො ඉදං පුබ්බෙ පරිඤ්ඤාතං තත්ථමෙ එවරූපා කාරා කරීයන්තීති.

තස්මාතිහ භික්ඛවෙ යං න තුම්හාකං; තං පජහථ; තං වො පහීනං දීඝරත්තං හිතාය සුඛාය භවිස්සති; කිඤ්ච භික්ඛවෙ න තුම්හාකං: රූපං භික්ඛවෙ න තුම්හාකං; තං පජහථ; තං වො පහීනං දීඝරත්තං හිතාය සුඛාය භවිස්සති; වෙදනා භික්ඛවෙ න තුම්හාකං තං පජහථ; සා වො පහීනා දීඝරත්තං හිතාය සුඛාය භවිස්සති; සඤ්ඤා භික්ඛවෙ න තුම්හාකං; තං පජහථ; සා වො පහීනා දීඝරත්තං හිතාය සුඛාය භවිස්සති; සංඛාරා භික්ඛවෙ න තුම්හාකං; තෙ පජහථ; තෙ වො පහීනා දීඝරත්තං හිතාය සුඛාය භවිස්සන්ති; විඤ්ඤාණං භික්ඛවෙ න තුම්හාකං; තං පජහථ; තං වො පහීනං දීඝරත්තං හිතාය සුඛාය භවිස්සති; තං කිං මඤ්ඤථ භික්ඛවෙ යං ඉමස්මිං ජෙතවනෙ තිණකට්ඨසාඛාපලාසං තං ජනො හරෙය්‍ය වා ඩහෙය්‍ය වා යථාපච්චයං වා කරෙය්‍ය; අපි නු තුම්හාකං එවමස්ස: අම්හෙ ජනො හරති වා ඩහති වා යථාපච්චයං වා කරොතීති: නො හෙතං භන්තෙ; තං කිස්ස හෙතු: න හි නො එතං භන්තෙ අත්තා වා අත්තනියං වාති; එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ යං න තුම්හාකං; තං පජහථ; තං වො පහීනං දීඝරත්තං හිතාය සුඛාය භවිස්සති; කිඤ්ච භික්ඛවෙ න තුම්හාකං; රූපං භික්ඛවෙ න තු

---

1 විහෙසෙන්ති සඝට්ටෙන්ති-සයා. 2 අනභිනන්දි-සයා.
3 උප්පිලාවිතත්තං-ම. උප්පිල්ලාවිතත්තං-සයා. 4 විහෙසෙය්‍යුං සඝට්ටෙය්‍යුං-සයා.
5 තුම්හාකං-ම. සයා.

තුම්හාකං; තං පජහථ; තං වො පහීනං දීඝරත්තං හිතාය සුඛාය භවිස්සති; වෙදනා භික්ඛවෙ—පෙ—සඤ්ඤා භික්ඛවෙ—සඞ්ඛාරා භික්ඛවෙ—විඤ්ඤාණං භික්ඛවෙ න තුම්හාකං; තං පජහථ; තං වො පහීනං දීඝරත්තං හිතාය සුඛාය භවිස්සති—

එවං ස්වාක්ඛාතො භික්ඛවෙ මයා ධම්මො උත්තානො විවටො පකාසිතො ඡින්නපිලොතිකො; එවං ස්වාක්ඛාතෙ භික්ඛවෙ මයා ධම්මෙ උත්තානෙ විවටෙ පකාසිතෙ ඡින්නපිලොතිකෙ යෙ තෙ භික්ඛූ අරහන්තො ඛීණාසවා වුසිතවන්තො කතකරණීයා ඔහිතභාරා අනුප්පත්තසදත්ථා පරික්ඛීණභවසංයොජනා සම්මදඤ්ඤා විමුත්තා; වට්ටං තෙසං නත්ථි පඤ්ඤාපනාය; එවං ස්වාක්ඛාතො භික්ඛවෙ මයා ධම්මො උත්තානො විවටො පකාසිතො ඡින්නපිලොතිකො; එවං ස්වාක්ඛාතෙ භික්ඛවෙ මයා ධම්මෙ උත්තානෙ විවටෙ පකාසිතෙ ඡින්නපිලොතිකෙ යෙසං භික්ඛූනං පඤ්චොරම්භාගියානි සංයොජනානි පහීනානි; සබ්බෙ තෙ ඔපපාතිකා තත්ථ පරිනිබ්බාසිනො අනාවත්තිධම්මා තස්මා ලොකා; එවං ස්වාක්ඛාතො භික්ඛවෙ මයා ධම්මො උත්තානො විවටො පකාසිතො ඡින්නපිලොතිකො; එවං ස්වාක්ඛාතෙ භික්ඛවෙ මයා ධම්මෙ උත්තානෙ විවටෙ පකාසිතෙ ඡින්නපිලොතිකෙ යෙසං භික්ඛූනං තීණි සංයොජනානි පහීනානි රාගදොසමොහා තනුභූතා සබ්බෙ තෙ සකදාගාමිනො සකිදෙව ඉමං ලොකං ආගන්ත්වා දුක්ඛස්සන්තං කරිස්සන්ති; එවං ස්වාක්ඛාතො භික්ඛවෙ මයා ධම්මො උත්තානො විවටො පකාසිතො ඡින්නපිලොතිකො; එවං ස්වාක්ඛාතෙ භික්ඛවෙ මයා ධම්මෙ උත්තානෙ විවටෙ පකාසිතෙ ඡින්නපිලොතිකෙ යෙසං භික්ඛූනං තීණි සංයොජනානි පහීනානි සබ්බෙ තෙ සොතාපන්නා අවිනිපාතධම්මා නියතා සම්බොධිපරායනා; එවං ස්වාක්ඛාතො භික්ඛවෙ මයා ධම්මො උත්තානො විවටො පකාසිතො ඡින්නපිලොතිකො; එවං ස්වාක්ඛාතෙ භික්ඛවෙ මයා ධම්මෙ උත්තානෙ විවටෙ පකාසිතෙ ඡින්නපිලොතිකෙ යෙ තෙ භික්ඛූ ධම්මානුසාරිනො සද්ධානුසාරිනො සබ්බෙ තෙ සම්බොධිපරායනා; එවං ස්වාක්ඛාතො භික්ඛවෙ මයා ධම්මො උත්තානො විවටො පකාසිතො ඡින්නපිලොතිකො; එවං ස්වාක්ඛාතෙ භික්ඛවෙ මයා ධම්මෙ උත්තානෙ විවටෙ පකාසිතෙ ඡින්නපිලොතිකෙ යෙසං මයි සද්ධාමත්තං පෙමමත්තං සබ්බෙ තෙ සග්ගපරායනාති—

ඉදමවොච භගවා; අත්තමනා තෙ භික්ඛූ භගවතො භාසිතං අභිනන්දුන්ති—

අලගද්දූපමසුත්තං දුතියං.

3.

එවමෙම සුතං; එකං සමයං භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙත වනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා කුමාරකස්සපො අන්ධවනෙ විහරති; අථ ඛො අඤ්ඤතරා දෙවතා අභික්කන්තාය රත්තියා අභික්කන්තවණ්ණා කෙවලකප්පං අන්ධවනං ඔභාසෙත්වා යෙනායස්මා කුමාරකස්සපො තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා එකමන්තං අට්ඨාසි; එකමන්තං ඨිතා ඛො සා දෙවතා ආයස්මන්තං කුමාරකස්සපං එතදවොච:—

භික්ඛු භික්ඛු අයං වම්මිකො රත්තිං ධූපායති[1] දිවා පජ්ජලති; බ්‍රාහ්මණො එවමාහ අභික්ඛණ සුමෙධ සත්ථං ආදායාති; අභික්ඛණන්තො සුමෙධො සත්ථං ආදාය අද්දස ලඞ්ගිං;[2] ලඞ්ගී භදන්තෙති; බ්‍රාහ්මණො එවමාහ උක්ඛිප ලඞ්ගිං අභික්ඛණ සුමෙධ සත්ථං ආදායාති; අභික්ඛණන්තො සුමෙධො සත්ථං ආදාය අද්දස උද්ධුමායිකං; උද්ධුමායිකා භදන්තෙති; බ්‍රාහ්මණො එවමාහ උක්ඛිප උද්ධුමායිකං අභික්ඛණ සුමෙධ සත්ථං ආදායාති; අභික්ඛණන්තො සුමෙධො සත්ථං ආදාය අද්දස ද්විධාපථං; ද්විධාපථො භදන්තෙති; බ්‍රාම්හණො එවමාහ උක්ඛිප ද්විධාපථං අභික්ඛණ සුමෙධ සත්ථං ආදායාති; අභික්ඛණන්තො සුමෙධො සත්ථං ආදාය අද්දස චඞ්ගවාරං;[3] චඞ්ගවාරං භදන්තෙති; බ්‍රාහ්මණො එවමාහ උක්ඛිප චඞ්ගවාරං අභික්ඛණ සුමෙධ සත්ථං ආදායාති; අභික්ඛණන්තො සුමෙධො සත්ථං ආදාය අද්දස කුම්මං; කුම්මො භදන්තෙති; බ්‍රාම්හණො එවමාහ උක්ඛිප කුම්මං අභික්ඛණ සුමෙධ සත්ථං ආදායාති; අභික්ඛණන්තො සුමෙධො සත්ථං ආදාය අද්දස අසිසූනං; අසිසූනා භදන්තෙති; බ්‍රාහ්මණො එවමාහ උක්ඛිප අසිසූනං අභික්ඛණ සුමෙධ සත්ථං ආදායාති; අභික්ඛණන්තො සුමෙධො සත්ථං අදාය අද්දස මංසපෙසිං; මංසපෙසී භදන්තෙති; බ්‍රාහ්මණො එවමාහ උක්ඛිප මංසපෙසිං අභික්ඛණ සුමෙධ සත්ථං ආදායාති; අභික්ඛණන්තො සුමෙධො සත්ථං ආදාය අද්දස නාගං; නාගො භදන්තෙති; බ්‍රාහ්මණො එවමාහ තිට්ඨතු නාගො මා නාගං ඝට්ටෙසි නමො කරොහි නාගස්සාති; ඉමෙ ඛො ත්වං භික්ඛු පඤ්හෙ භගවන්තං උපසඞ්කමිත්වා පුච්ඡෙය්‍යාසි; යථා තෙ භගවා බ්‍යාකරොති තථා නං ධාරෙය්‍යාසි; නාහං තං භික්ඛු පස්සාමි සදෙවකෙ ලොකෙ සමාරකෙ සබ්‍රහ්මකෙ සස්සමණ බ්‍රාහ්මණියා පජාය සදෙවමනුස්සාය යො ඉමෙසං

1 ධූමායති-ම. ස්‍යා. 2 පලිඞ්ගං-ස්‍යා.
3 චඞ්කවාරං-ම. පඞ්ගවාරං-ස්‍යා.

පඤ්හානං වෙය්‍යාකරණෙන චිත්තං ආරාධෙය්‍ය අඤ්ඤත්‍ර තථාගතෙන වා තථාගතසාවකෙන වා ඉතො වා පන සුත්වාති; ඉදමවොච සා දෙවතා; ඉදං වත්වා තත්ථෙවන්තරධායි.....

අථ ඛො ආයස්මා කුමාරකස්සපො තස්සා රත්තියා අච්චයෙන යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි; එකමන්තං නිසින්නො ඛො ආයස්මා කුමාරකස්සපො භගවන්තං එතදවොච; ඉමං භන්තෙ රත්තිං අඤ්ඤතරා දෙවතා අභික්කන්තාය රත්තියා අභික්කන්තවණ්ණා කෙවලකප්පං අන්ධවනං ඔභාසෙත්වා යෙනාහං තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා එකමන්තං අට්ඨාසි; එකමන්තං ඨිතා ඛො භන්තෙ සා දෙවතා මං එතදවොච; භික්ඛු භික්ඛු අයං වම්මිකො රත්තිං ධූපායති දිවා පජ්ජලති; බ්‍රාහ්මණො එවමාහ අභික්ඛණ සුමෙධ සත්ථං ආදායාති; අභික්ඛණන්තො සුමෙධො සත්ථං ආදාය අද්දස ලඞ්ගිං; ලඞ්ගී භදන්තෙති; බ්‍රාහ්මණො එවමාහ උක්ඛිප ලඞ්ගිං අභික්ඛණ සුමෙධ සත්ථං ආදායාති; අභික්ඛණන්තො සුමෙධො සත්ථං ආදාය අද්දස උද්ධුමායිකං; උද්ධුමායිකා භදන්තෙති; බ්‍රාහ්මණො එවමාහ උක්ඛිප උද්ධුමායිකං අභික්ඛණ සුමෙධ සත්ථං ආදායාති; අභික්ඛණන්තො සුමෙධො සත්ථං ආදාය අද්දස ද්විධාපථං; ද්විධාපථො භදන්තෙති; බ්‍රාහ්මණො එවමාහ උක්ඛිප ද්විධාපථං අභික්ඛණ සුමෙධ සත්ථං ආදායාති; අභික්ඛණන්තො සුමෙධො සත්ථං ආදාය අද්දස චඞ්ගවාරං; චඞ්ගවාරං භදන්තෙති; බ්‍රාහ්මණො එවමාහ උක්ඛිප චඞ්ගවාරං අභික්ඛණ සුමෙධ සත්ථං ආදායාති; අභික්ඛණන්තො සුමෙධො සත්ථං ආදාය අද්දස කුම්මං; කුම්මො භදන්තෙති; බ්‍රාහ්මණො එවමාහ උක්ඛිප කුම්මං අභික්ඛණ සුමෙධ සත්ථං ආදායාති; අභික්ඛණන්තො සුමෙධො සත්ථං ආදාය අද්දස අසිසූන; අසිසූනා භදන්තෙති; බ්‍රාහ්මණො එවමාහ උක්ඛිප අසිසූනං අභික්ඛණ සුමෙධ සත්ථං ආදායාති; අභික්ඛණන්තො සුමෙධො සත්ථං ආදාය අද්දස මංසපෙසිං; මංසපෙසී භදන්තෙති; බ්‍රාහ්මණො එවමාහ උක්ඛිප මංසපෙසිං අභික්ඛණ සුමෙධ සත්ථං ආදායාති; අභික්ඛණන්තො සුමෙධො සත්ථං ආදාය අද්දස නාගං; නාගො භදන්තෙති; බ්‍රාහ්මණො එවමාහ තිට්ඨතු නාගො මා නාගං ඝට්ටෙසි නමො කරොහි නාගස්සාති; ඉමෙ ඛො ත්වං භික්ඛු පඤ්හෙ භගවන්තං උපසඞ්කමිත්වා පුච්ඡෙය්‍යාසි; යථා තෙ භගවා බ්‍යාකරොති තථා නං ධාරෙය්‍යාසි; නාහං තං භික්ඛු පස්සාමි සදෙවකෙ ලොකෙ ...පෙ... ඉතො වා පන සුත්වා; ඉදමවොච භන්තෙ සා දෙවතා; ඉදං වත්වා තත්ථෙවන්තරධායීති.....

කො නු ඛො භන්තෙ වම්මීකො; කා රත්තිං ධූමායනා; කා දිවා පජ්ජලනා; කො බ්‍රාහ්මණො; කො සුමෙධො; කිං සත්ථං; කිං අභික්ඛණං;[1] කා ලඞ්ගී; කා උද්ධුමායිකා; කො ද්විධාපථො; කිං චඞ්ගවාරං; කො කුම්මො; කා අසිසූනා; කා මංසපෙසී; කො නාගොති. වම්මීකොති ඛො භික්ඛු ඉමස්සෙතං චාතුම්මහාභූතිකස්ස කායස්ස අධිවචනං මාතාපෙත්තිකසම්භවස්ස ඔදනකුම්මාසූපචයස්ස අනිච්චුච්ඡාදනපරිමද්දනභෙදනවිද්ධංසනධම්මස්ස; යං ඛො භික්ඛු දිවා කම්මන්තෙ ආරබ්භ රත්තිං අනුවිතක්කෙති අනුවිචාරෙති අයං රත්තිං ධූමායනා; යං ඛො භික්ඛු රත්තිං අනුවිතක්කෙත්වා අනුවිචාරෙත්වා දිවා කම්මන්තෙ පයොජෙති කායෙන වාචාය අයං දිවා පජ්ජලනා; බ්‍රාහ්මණොති ඛො භික්ඛු තථාගතස්සෙතං අධිවචනං අරහතො සම්මාසම්බුද්ධස්ස; සුමෙධොති ඛො භික්ඛු සෙඛස්සෙතං භික්ඛුනො අධිවචනං; සත්ථන්ති ඛො භික්ඛු අරියායෙතං පඤ්ඤාය අධිවචනං; අභික්ඛණන්ති[2] ඛො භික්ඛු විරියාරම්භස්සෙතං අධිවචනං; ලඞ්ගීති ඛො භික්ඛු අවිජ්ජායෙතං අධිවචනං; උක්ඛිප ලඞ්ගිං පජහ අවිජ්ජං අභික්ඛණ සුමෙධ සත්ථං ආදායාති අයමෙතස්ස අත්ථො; උද්ධුමායිකාති ඛො භික්ඛු කොධූපායාසස්සෙතං අධිවචනං; උක්ඛිප උද්ධුමායිකං පජහ කොධූපායාසං අභික්ඛණ සුමෙධ සත්ථං ආදායාති අයමෙතස්ස අත්ථො; ද්විධාපථොති ඛො භික්ඛු විචිකිච්ඡායෙතං අධිවචනං; උක්ඛිප ද්විධාපථං පජහ විචිකිච්ඡං අභික්ඛණ සුමෙධ සත්ථං ආදායාති අයමෙතස්ස අත්ථො; චඞ්ගවාරන්ති ඛො භික්ඛු පඤ්චන්නෙතං නීවරණානං අධිවචනං කාමච්ඡන්දනීවරණස්ස බ්‍යාපාදනීවරණස්ස ථීනමිද්ධනීවරණස්ස උද්ධච්චකුක්කුච්චනීවරණස්ස විචිකිච්ඡානීවරණස්ස; උක්ඛිප චඞ්ගවාරං පජහ පඤ්ච නීවරණෙ අභික්ඛණ සුමෙධ සත්ථං ආදායාති අයමෙතස්ස අත්ථො; කුම්මොති ඛො භික්ඛු පඤ්චන්නෙතං උපාදානක්ඛන්ධානං අධිවචනං සෙය්‍යථීදං රූපූපාදානක්ඛන්ධස්ස වෙදනූපාදානක්ඛන්ධස්ස සඤ්ඤූපාදානක්ඛන්ධස්ස සඞ්ඛාරූපාදානක්ඛන්ධස්ස විඤ්ඤාණූපාදානක්ඛන්ධස්ස; උක්ඛිප කුම්මං පජහ පඤ්චුපාදානක්ඛන්ධෙ අභික්ඛණ සුමෙධ සත්ථං ආදායාති අයමෙතස්ස අත්ථො; අසිසූනාති ඛො භික්ඛු පඤ්චන්නෙතං කාමගුණානං අධිවචනං චක්ඛුවිඤ්ඤෙය්‍යානං රූපානං ඉට්ඨානං කන්තානං මනාපානං පියරූපානං කාමූපසංහිතානං රජනීයානං සොතවිඤ්ඤෙය්‍යානං සද්දානං…පෙ…ඝාණවිඤ්ඤෙය්‍යානං ගන්ධානං…ජිව්හාවිඤ්ඤෙය්‍යානං රසානං…කායවිඤ්ඤෙය්‍යානං ඵොට්ඨබ්බානං

1 කා අභික්ඛණා-ම. ස්‍යා. 2 අභික්ඛණාති-ම. ස්‍යා.

ඉට්ඨානං කන්තානං මනාපානං පියරූපානං කාමූපසංහිතානං රජනියානං; උක්ඛිප අසිසූනං පජහ පඤ්ච කාමගුණෙ අභික්ඛණ සුමෙධ සත්ථං ආදායාති අයමෙතස්ස අත්ථො; මංසපෙසීති ඛො භික්ඛු නන්දිරාගස්සෙතං අධිවචනං; උක්ඛිප මංසපෙසිං පජහ නන්දිරාගං අභික්ඛණ සුමෙධ සත්ථං ආදායාති අයමෙතස්ස අත්ථො; නාගොති ඛො භික්ඛු ඛීණාසවස්සෙතං භික්ඛුනො අධිවචනං; තිට්ඨතු නාගො මා නාගං ඝට්ටෙසි නමො කරොහි නාගස්සාති අයමෙතස්ස අත්ථොති—

ඉදමවොච භගවා; අත්තමනො ආයස්මා කුමාරකස්සපො භගවතො භාසිතං අභිනන්දීති—

වම්මිකසුත්තං තතියං.

4.

එවමෙමෙ සුතං; එකං සමයං භගවා රාජගහෙ විහරති වෙළුවනෙ කලන්දකනිවාපෙ—අථ ඛො සම්බහුලා ජාතිභූමකා[1] භික්ඛූ ජාතිභූමියං වස්සං වුත්ථා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමිංසු; උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු; එකමන්තං නිසින්නෙ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවා එතදවොච—

කො නු ඛො භික්ඛවෙ ජාතිභූමියං ජාතිභූමකානං භික්ඛූනං සබ්‍රහ්මචාරීනං එවං සම්භාවිතො: අත්තනා ච අප්පිච්ඡො අප්පිච්ඡකථඤ්ච භික්ඛූනං කත්තා; අත්තනා ච සන්තුට්ඨො සන්තුට්ඨිකථඤ්ච භික්ඛූනං කත්තා; අත්තනා ච පවිවිත්තො පවිවෙකකථඤ්ච භික්ඛූනං කත්තා; අත්තනා ච අසංසට්ඨො අසංසග්ගකථඤ්ච භික්ඛූනං කත්තා; අත්තනා ච ආරද්ධවිරියො විරියාරම්භකථඤ්ච භික්ඛූනං කත්තා; අත්තනා ච සීලසම්පන්නො සීලසම්පදාකථඤ්ච භික්ඛූනං කත්තා; අත්තනා ච සමාධිසම්පන්නො සමාධිසම්පදාකථඤ්ච භික්ඛූනං කත්තා; අත්තනා ච පඤ්ඤාසම්පන්නො පඤ්ඤාසම්පදාකථඤ්ච භික්ඛූනං කත්තා; අත්තනා ච විමුත්තිසම්පන්නො විමුත්තිසම්පදාකථඤ්ච භික්ඛූනං කත්තා; අත්තනා ච විමුත්තිඤාණදස්සනසම්පන්නො විමුත්තිඤාණදස්සනසම්පදාකථඤ්ච භික්ඛූනං කත්තා; ඔවාදකො විඤ්ඤාපකො සන්දස්සකො සමාදපකො සමුත්තෙජකො සම්පහංසකො සබ්‍රහ්මචාරීනන්ති—

---

1 ජාතිභූමිකා-ම. සං.

පුණ්ණො නාම භන්තෙ ආයස්මා මන්තාණිපුත්තො ජාතිභූමි යං ජාතිභූමකානං භික්ඛූනං සබ්‍රහ්මචාරීනං එවං සම්භාවිතො: අත්තනා ච අප්පිච්ඡො අප්පිච්ඡකථඤ්ච භික්ඛූනං කත්තා; අත්තනා ච සන්තුට්ඨො සන්තුට්ඨිකථඤ්ච භික්ඛූනං කත්තා; අත්තනා ච පවිවිත්තො පවිවෙකකථඤ්ච භික්ඛූනං කත්තා; අත්තනා ච අසංසට්ඨො අසංසග්ගකථඤ්ච භික්ඛූනං කත්තා; අත්තනා ච ආරද්ධවිරියො විරියාරම්භකථඤ්ච භික්ඛූනං කත්තා; අත්තනා ච සීලසම්පන්නො සීලසම්පදාකථඤ්ච භික්ඛූනං කත්තා; අත්තනා ච සමාධිසම්පන්නො සමාධිසම්පදාකථඤ්ච භික්ඛූනං කත්තා; අත්තනා ච පඤ්ඤාසම්පන්නො පඤ්ඤාසම්පදාකථඤ්ච භික්ඛූනං කත්තා; අත්තනා ච විමුත්තිසම්පන්නො විමුත්තිසම්පදාකථඤ්ච භික්ඛූනං කත්තා; අත්තනා ච විමුත්තිඤාණදස්සනසම්පන්නො විමුත්තිඤාණදස්සනසම්පදාකථඤ්ච භික්ඛූනං කත්තා; ඔවාදකො විඤ්ඤාපකො සන්දස්සකො සමාදපකො සමුත්තෙජකො සම්පහංසකො සබ්‍රහ්මචාරීනන්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා සාරිපුත්තො භගවතො අවිදූරෙ නිසින්නො හොති; අථ ඛො ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස එතදහොසි: ලාභා ආයස්මතො පුණ්ණස්ස මන්තාණිපුත්තස්ස සුලද්ධලාභා ආයස්මතො[1] පුණ්ණස්ස මන්තාණිපුත්තස්ස; යස්ස විඤ්ඤූ සබ්‍රහ්මචාරී සත්ථු සම්මුඛා අනුමස්ස අනුමස්ස වණ්ණං භාසන්ති; තඤ්ච සත්ථා අබ්භනුමොදති; අප්පෙව නාම මයං[2] කදාචි කරහචි ආයස්මතා පුණ්ණෙන මන්තාණිපුත්තෙන සද්ධිං සමාගච්ඡෙය්‍යාම;[3] අප්පෙව නාම සියා කොචිදෙව කථාසල්ලාපොති.

අථ ඛො භගවා රාජගහෙ යථාභිරන්තං විහරිත්වා යෙන සාවත්ථි තෙන චාරිකං පක්කාමි; අනුපුබ්බෙන චාරිකං චරමානො යෙන සාවත්ථි තදවසරි; තත්‍ර සුදං භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ; අස්සොසි ඛො ආයස්මා පුණ්ණො මන්තාණිපුත්තො භගවා කිර සාවත්ථිං අනුප්පත්තො සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙති; අථ ඛො ආයස්මා පුණ්ණො මන්තාණිපුත්තො සෙනාසනං සංසාමෙත්වා පත්තචීවරං ආදාය යෙන සාවත්ථි තෙන චාරිකං පක්කාමි; අනුපුබ්බෙන චාරිකං චරමානො යෙන සාවත්ථි ජෙතවනං අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමො යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි; එකමන්තං නිසින්නං ඛො ආයස්මන්තං පුණ්ණං මන්තාණිපුත්තං භගවා ධම්මියා කථාය

1 සුලද්ධං ආයස්මතො-ස්‍යා. 2 මයම්පි-ම. ස්‍යා.
3 සමාගමං ගවෙජය්‍යාම-ම. ස්‍යා.

සන්දස්සෙසි සමාදපෙසි සමුත්තෙජෙසි සම්පහංසෙසි; අථ ඛො ආයස්මා පුණ්ණො මන්තාණිපුත්තො භගවතා ධම්මියා කථාය සන්දස්සිතො සමාදපිතො සමුත්තෙජිතො සම්පහංසිතො භගවතො භාසිතං අභිනන්දිත්වා අනුමොදිත්වා උට්ඨායාසනා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදක්ඛිණං කත්වා යෙන අන්ධවනං තෙන පක්කාමි[1] දිවාවිහාරාය.

අථ ඛො අඤ්ඤතරො භික්ඛු යෙනායස්මා සාරිපුත්තො තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා ආයස්මන්තං සාරිපුත්තං එතදවොච; යස්ස ඛො ත්වං ආවුසො සාරිපුත්ත පුණ්ණස්ස නාම භික්ඛුනො මන්තාණිපුත්තස්ස අභිණ්හං කිත්තයමානො අහොසි;[2] සො භගවතා ධම්මියා කථාය සන්දස්සිතො සමාදපිතො සමුත්තෙජිතො සම්පහංසිතො භගවතො භාසිතං අභිනන්දිත්වා අනුමොදිත්වා උට්ඨායාසනා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදක්ඛිණං කත්වා යෙන අන්ධවනං තෙන පක්කන්තො දිවාවිහාරායාති; අථ ඛො ආයස්මා සාරිපුත්තො තරමානරූපො නිසීදනං ආදාය ආයස්මන්තං පුණ්ණං මන්තාණිපුත්තං පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො අනුබන්ධි සීසානුලොකී; අථ ඛො ආයස්මා පුණ්ණො මන්තාණිපුත්තො අන්ධවනං අජ්ඣොගහෙත්වා අඤ්ඤතරස්මිං රුක්ඛමූලෙ දිවාවිහාරං නිසීදි; ආයස්මාපි ඛො සාරිපුත්තො අන්ධවනං අජ්ඣොගහෙත්වා අඤ්ඤතරස්මිං රුක්ඛමූලෙ දිවාවිහාරං නිසීදි; අථ ඛො ආයස්මා සාරිපුත්තො සායන්හසමයං පටිසල්ලාණා වුට්ඨිතො යෙනායස්මා පුණ්ණො මන්තාණිපුත්තො තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා ආයස්මතා පුණ්ණෙන මන්තාණිපුත්තෙන සද්ධිං සම්මොදි; සම්මොදනීයං කථං සාරාණීයං වීතිසාරෙත්වා එකමන්තං නිසීදි; එකමන්තං නිසින්නො ඛො ආයස්මා සාරිපුත්තො ආයස්මන්තං පුණ්ණං මන්තාණිපුත්තං එතදවොච—

භගවති නො ආවුසො බ්‍රහ්මචරියං වුස්සතීති; එවමාවුසොති; කිං නු ඛො ආවුසො සීලවිසුද්ධත්ථං භගවති බ්‍රහ්මචරියං වුස්සතීති; නො හිදං ආවුසො; කිම්පනාවුසො චිත්තවිසුද්ධත්ථං භගවති බ්‍රහ්මචරියං වුස්සතීති; නො හිදං ආවුසො; කිං නු ඛො ආවුසො දිට්ඨිවිසුද්ධත්ථං භගවති බ්‍රහ්මචරියං වුස්සතීති; නො හිදං ආවුසො; කිම්පනාවුසො කඞ්ඛාවිතරණවිසුද්ධත්ථං භගවති බ්‍රහ්මචරියං වුස්සතීති; නො හිදං ආවුසො; කිං නු ඛො ආවුසො මග්ගාමග්ගඤාණදස්සනවිසුද්ධත්ථං භගවති බ්‍රහ්මචරියං වුස්සතීති; නො හිදං ආවුසො; කිම්පනාවුසො පටිපදාඤාණදස්සනවිසුද්ධත්ථං භගවති බ්‍රහ්මචරියං

1 තෙනුපසඞ්කමි-ම. ස්‍යා. 2 හොසි සී.

වුස්සතීති; නො හිදං ආවුසො; කිංනු ඛො ආවුසො ඤාණදස්සන විසුද්ධත්‍ථං භගවති බ්‍රහ්මචරියං වුස්සතීති; නො හිදං ආවුසො; කිං නු ඛො ආවුසො සීලවිසුද්ධත්‍ථං භගවති බ්‍රහ්මචරියං වුස්සතීති ඉති පුට්ඨො සමානො නො හිදං ආවුසොති වදෙසි; කිම්පනාවුසො චිත්තවිසුද්ධත්‍ථං භගවති බ්‍රහ්මචරියං වුස්සතීති ඉති පුට්ඨො සමානො නො හිදං ආවුසොති වදෙසි; කිංනු ඛො ආවුසො දිට්ඨිවිසුද්ධත්‍ථං භගවති—පෙ—කිංනු ඛො ආවුසො ඤාණදස්සනවිසුද්ධත්‍ථං භගවති බ්‍රහ්මචරියං වුස්සතීති ඉති පුට්ඨො සමානො නො හිදං ආවුසොති වදෙසි; කිමත්‍ථං චරහාවුසො භගවති බ්‍රහ්මචරියං වුස්සතීති; අනුපාදාපරිනිබ්බානත්‍ථං ඛො ආවුසො භගවති බ්‍රහ්මචරියං වුස්සතීති—

කිංනු ඛො ආවුසො සීලවිසුද්ධි අනුපාදාපරිනිබ්බානන්ති; නො හිදං ආවුසො; කිම්පනාවුසො චිත්තවිසුද්ධි අනුපාදාපරිනිබ්බානන්ති; නො හිදං ආවුසො; කිංනු ඛො ආවුසො දිට්ඨිවිසුද්ධි අනුපාදාපරිනිබ්බානන්ති; නො හිදං ආවුසො; කිම්පනාවුසො කඞ්ඛාවිතරණවිසුද්ධි අනුපාදාපරිනිබ්බානන්ති; නො හිදං ආවුසො; කිංනු ඛො ආවුසො මග්ගාමග්ගඤාණදස්සනවිසුද්ධි අනුපාදාපරිනිබ්බානන්ති; නො හිදං ආවුසො; කිම්පනාවුසො පටිපදාඤාණදස්සනවිසුද්ධි අනුපාදාපරිනිබ්බානන්ති; නො හිදං ආවුසො; කිංනු ඛො ආවුසො ඤාණදස්සනවිසුද්ධි අනුපාදාපරිනිබ්බානන්ති; නො හිදං ආවුසො; කිම්පනාවුසො අඤ්ඤත්‍ර ඉමෙහි ධම්මෙහි අනුපාදාපරිනිබ්බානන්ති; නො හිදං ආවුසො; කිංනු ඛො ආවුසො සීලවිසුද්ධි අනුපාදාපරිනිබ්බානන්ති ඉති පුට්ඨො සමානො නො හිදං ආවුසොති වදෙසි; කිම්පනාවුසො චිත්තවිසුද්ධි අනුපාදාපරිනිබ්බානන්ති ඉති පුට්ඨො සමානො නො හිදං ආවුසොති වදෙසි; කිංනු ඛො ආවුසො දිට්ඨිවිසුද්ධි අනුපාදාපරිනිබ්බානන්ති—පෙ—කිංනු ඛො ආවුසො ඤාණදස්සනවිසුද්ධි අනුපාදාපරිනිබ්බානන්ති ඉති පුට්ඨො සමානො නො හිදං ආවුසොති වදෙසි; කිම්පනාවුසො අඤ්ඤත්‍ර ඉමෙහි ධම්මෙහි අනුපාදාපරිනිබ්බානන්ති ඉති පුට්ඨො සමානො නො හිදං ආවුසොති වදෙසි; යථා කථං පනාවුසො ඉමස්ස භාසිතස්ස අත්‍ථො දට්ඨබ්බොති—

සීලවිසුද්ධිං චෙ ආවුසො භගවා අනුපාදාපරිනිබ්බානං පඤ්ඤපෙස්ස සඋපාදානඤ්ඤෙව සමානං අනුපාදාපරිනිබ්බානං පඤ්ඤපෙස්ස; චිත්තවිසුද්ධිං චෙ ආවුසො භගවා අනුපාදාපරිනිබ්බානං පඤ්ඤපෙස්ස සඋපාදානංයෙව සමානං අනුපාදාපරිනිබ්බානං පඤ්ඤපෙස්ස; දිට්ඨිවිසුද්ධිං චෙ ආවුසො භගවා අනුපාදාපරිනිබ්බානං පඤ්ඤ

පෙස්ස සඋපාදානංයෙව සමානං අනුපාදාපරිනිබ්බානං පඤ්ඤපෙස්ස; කඞ්ඛාවිතරණවිසුද්ධිචෙ ආවුසො භගවා අනුපාදාපරිනිබ්බානං පඤ්ඤපෙස්ස සඋපාදානංයෙව සමානං අනුපාදාපරිනිබ්බානං පඤ්ඤපෙස්ස; මග්ගාමග්ගඤාණදස්සනවිසුද්ධිචෙ ආවුසො භගවා අනුපාදාපරිනිබ්බානං පඤ්ඤපෙස්ස සඋපාදානංයෙව සමානං අනුපාදාපරිනිබ්බානං පඤ්ඤපෙස්ස; පටිපදාඤාණදස්සනවිසුද්ධිචෙ ආවුසො භගවා අනුපාදාපරිනිබ්බානං පඤ්ඤපෙස්ස සඋපාදානංයෙව සමානං අනුපාදාපරිනිබ්බානං පඤ්ඤපෙස්ස; ඤාණදස්සනවිසුද්ධිචෙ ආවුසො භගවා අනුපාදාපරිනිබ්බානං පඤ්ඤපෙස්ස සඋපාදානංයෙව සමානං අනුපාදාපරිනිබ්බානං පඤ්ඤපෙස්ස; අඤ්ඤත්‍ර චෙ ආවුසො ඉමෙහි ධම්මෙහි අනුපාදාපරිනිබ්බානං අභවිස්ස පුථුජ්ජනො පරිනිබ්බායෙය්‍ය; පුථුජ්ජනො හි ආවුසො අඤ්ඤත්‍ර ඉමෙහි ධම්මෙහි; තෙන හාවුසො උපමං තෙ කරිස්සාමි; උපමායපිධෙකච්චෙ විඤ්ඤූ පුරිසා භාසිතස්ස අත්ථං ආජානන්ති; සෙය්‍යථාපි ආවුසො රඤ්ඤො පසෙනදිස්ස කොසලස්ස සාවත්ථියං පටිවසන්තස්ස සාකෙතෙ කිඤ්චිදෙව අච්චායිකං කරණීයං උප්පජ්ජෙය්‍ය; තස්ස අන්තරා ච සාවත්ථිං අන්තරා ච සාකෙතං සත්ත රථවිනීතානි උපට්ඨපෙය්‍යුං; අථ ඛො ආවුසො රාජා පසෙනදි කොසලො සාවත්ථියා නික්ඛමිත්වා අන්තෙපුරද්වාරා[1] පඨමං රථවිනීතං අභිරුහෙය්‍ය; පඨමෙන රථවිනීතෙන දුතියං රථවිනීතං පාපුණෙය්‍ය පඨමං රථවිනීතං විස්සජ්ජෙය්‍ය දුතියං රථවිනීතං අභිරුහෙය්‍ය; දුතියෙන රථවිනීතෙන තතියං රථවිනීතං පාපුණෙය්‍ය දුතියං රථවිනීතං විස්සජ්ජෙය්‍ය තතියං රථවිනීතං අභිරුහෙය්‍ය; තතියෙන රථවිනීතෙන චතුත්ථං රථවිනීතං පාපුණෙය්‍ය තතියං රථවිනීතං විස්සජ්ජෙය්‍ය චතුත්ථං රථවිනීතං අභිරුහෙය්‍ය; චතුත්ථෙන රථවිනීතෙන පඤ්චමං රථවිනීතං පාපුණෙය්‍ය චතුත්ථං රථවිනීතං විස්සජ්ජෙය්‍ය පඤ්චමං රථවිනීතං අභිරුහෙය්‍ය; පඤ්චමෙන රථවිනීතෙන ඡට්ඨං රථවිනීතං පාපුණෙය්‍ය පඤ්චමං රථවිනීතං විස්සජ්ජෙය්‍ය ඡට්ඨං රථවිනීතං අභිරුහෙය්‍ය; ඡට්ඨෙන රථවිනීතෙන සත්තමං රථවිනීතං පාපුණෙය්‍ය ඡට්ඨං රථවිනීතං විස්සජ්ජෙය්‍ය සත්තමං රථවිනීතං අභිරුහෙය්‍ය; සත්තමෙන රථවිනීතෙන සාකෙතං අනුපාපුණෙය්‍ය අන්තෙපුරද්වාරං; තමෙනං අන්තෙපුරද්වාරගතං සමානං මිත්තාමච්චා ඤාතිසාලොහිතා එවං පුච්ඡෙය්‍යුං: ඉමිනා ත්වං මහාරාජ රථවිනීතෙන සාවත්ථියා සාකෙතං අනුප්පත්තො අන්තෙපුරද්වාරන්ති; කථං බ්‍යාකරමානො නු ඛො ආවුසො රාජා පසෙනදි කොසලො සම්මා

---

1 ද්වාරෙ-සතා.

බ්‍යාකරමානො බ්‍යාකරෙය්‍යාති; එවං බ්‍යාකරමානො ඛො ආවුසො රාජා පසෙනදි කොසලො සම්මා බ්‍යාකරමානො බ්‍යාකරෙය්‍ය; ඉධ මෙ සාවත්ථියං පටිවසන්තස්ස සාකෙතෙ කිඤ්චිදෙව අච්චායිකං කරණීයං උප්පජ්ජි; තස්ස මෙ අන්තරා ච සාවත්ථිං අන්තරා ච සාකෙතං සත්ත රථවිනීතානි උපට්ඨපෙසුං; අථ ඛ්වාහං සාවත්ථියා නික්ඛමිත්වා අන්තෙපුරද්වාරෙ පඨමං රථවිනීතං අභිරූහිං; පඨමෙන රථවිනීතෙන දුතියං රථවිනීතං පාපුණිං පඨමං රථවිනීතං නිස්සජිං[1] දුතියං රථවිනීතං අභිරූහිං; දුතියෙන රථවිනීතෙන තතියං රථවිනීතං පාපුණිං දුතියං රථවිනීතං නිස්සජිං තතියං රථවිනීතං අභිරූහිං; තතියෙන රථවිනීතෙන චතුත්ථං රථවිනීතං පාපුණිං තතියං රථවිනීතං නිස්සජිං චතුත්ථං රථවිනීතං අභිරූහිං, චතුත්ථෙන රථවිනීතෙන පඤ්චමං රථවිනීතං පාපුණිං චතුත්ථං රථවිනීතං නිස්සජිං පඤ්චමං රථවිනීතං අභිරූහිං; පඤ්චමෙන රථවිනීතෙන ඡට්ඨං රථවිනීතං පාපුණිං පඤ්චමං රථවිනීතං නිස්සජිං ඡට්ඨං රථවිනීතං අභිරූහිං; ඡට්ඨෙන රථවිනීතෙන සත්තමං රථවිනීතං පාපුණිං ඡට්ඨං රථවිනීතං නිස්සජිං සත්තමං රථවිනීතං අභිරූහිං; සත්තමෙන හි රථවිනීතෙන සාකෙතං අනුප්පත්තො අන්තෙපුරද්වාරන්ති; එවං බ්‍යාකරමානො ඛො ආවුසො රාජා පසෙනදි කොසලො සම්මා බ්‍යාකරමානො බ්‍යාකරෙය්‍යාති; එවමෙව ඛො ආවුසො සීලවිසුද්ධි යාවදෙව චිත්තවිසුද්ධත්ථා; චිත්තවිසුද්ධි යාවදෙව දිට්ඨිවිසුද්ධත්ථා; දිට්ඨිවිසුද්ධි යාවදෙව කඞ්ඛාවිතරණවිසුද්ධත්ථා; කඞ්ඛාවිතරණවිසුද්ධි යාවදෙව මග්ගාමග්ගඤාණදස්සනවිසුද්ධත්ථා; මග්ගාමග්ගඤාණදස්සනවිසුද්ධි යාවදෙව පටිපදාඤාණදස්සනවිසුද්ධත්ථා; පටිපදාඤාණදස්සනවිසුද්ධි යාවදෙව ඤාණදස්සනවිසුද්ධත්ථා; ඤාණදස්සනවිසුද්ධි යාවදෙව අනුපාදාපරිනිබ්බානත්ථා; අනුපාදාපරිනිබ්බානත්ථං ඛො ආවුසො භගවති බ්‍රහ්මචරියං වුස්සතීති.

එවං වුත්තෙ ආයස්මා සාරිපුත්තො ආයස්මන්තං පුණ්ණං මන්තාණිපුත්තං එතදවොච: කො නාමො ආයස්මා: කථඤ්ච පන ආයස්මන්තං සබ්‍රහ්මචාරී ජානන්තීති; පුණ්ණොති ඛො මෙ ආවුසො නාමං; මන්තාණිපුත්තොති ච පන මං සබ්‍රහ්මචාරී ජානන්තීති; අච්ඡරියං ආවුසො අබ්භුතං ආවුසො යථා තං සුතවතා සාවකෙන සම්මදෙව සත්ථුසාසනං ආජානන්තෙන එවමෙවං ආයස්මතා පුණ්ණෙන මන්තාණිපුත්තෙන ගම්භීර ගම්භීරපඤ්හා[2] අනුමස්ස අනුමස්ස බ්‍යාකතා; ලාභා සබ්‍රහ්මචාරීනං සුලද්ධලාභා[3]

1 විස්සජ්ජිං - ම. නිස්සජ්ජිං - ස්‍යා. 2 ගම්භීරා ගම්භීරා පඤ්හා - ස්‍යා.
3 සුලද්ධං - ස්‍යා.

සබ්‍රහ්මචාරීනං යෙ ආයස්මන්තං පුණ්ණං මන්තාණිපුත්තං ලභන්ති දස්සනාය ලභන්ති පයිරුපාසනාය; චෙලණ්ඩුකෙන[1] චෙපි සබ්‍රහ්මචාරී ආයස්මන්තං පුණ්ණං මන්තාණිපුත්තං මුද්ධනා පරිහරන්තා ලභෙය්‍යුං දස්සනාය ලභෙය්‍යුං පයිරුපාසනාය තෙසම්පි ලාභා තෙසම්පි සුලද්ධං; අම්හාකම්පි ලාභා අම්හාකම්පි සුලද්ධං යෙ මයං ආයස්මන්තං පුණ්ණං මන්තාණිපුත්තං ලභාම දස්සනාය ලභාම පයිරුපාසනායාති.

එවං වුත්තෙ ආයස්මා පුණ්ණො මන්තාණිපුත්තො ආයස්මන්තං සාරිපුත්තං එතදවොච; කො නාමො ආයස්මා: කථඤ්ච පන ආයස්මන්තං සබ්‍රහ්මචාරී ජානන්තීති; උපතිස්සොති ඛො මෙ ආවුසො නාමං; සාරිපුත්තොති ච පන මං සබ්‍රහ්මචාරී ජානන්තීති; සත්ථුකප්පෙන වත කිර භො සාවකෙන සද්ධිං මන්තයමානා න ජානිම්හ ආයස්මා සාරිපුත්තොති; සචෙ හි මයං ජානෙය්‍යාම ආයස්මා සරිපුත්තොති; එත්තකම්පි නො නප්පටිභාසෙය්‍ය; අච්ඡරියං ආවුසො අබ්භුතං ආවුසො යථා තං සුතවතා සාවකෙන සම්මදෙව සත්ථුසාසනං ආජානන්තෙන එවමෙවං ආයස්මතා සාරිපුත්තෙන ගම්භීරා ගම්භීරපඤ්හා අනුමාස්ස අනුමාස්ස පුච්ඡිතා; ලාභා සබ්‍රහ්මචාරීනං සුලද්ධලාභා සබ්‍රහ්මචාරීනං යෙ ආයස්මන්තං සාරිපුත්තං ලභන්ති දස්සනාය ලභන්ති පයිරුපාසනාය; චෙලණ්ඩුකෙන චෙපි සබ්‍රහ්මචාරී ආයස්මන්තං සාරිපුත්තං මුද්ධනා පරිහරන්තා ලභෙය්‍යුං දස්සනාය ලභෙය්‍යුං පයිරුපාසනාය තෙසම්පි ලාභා තෙසම්පි සුලද්ධං; අම්හාකම්පි ලාභා අම්හාකම්පි සුලද්ධං යෙ මයං ආයස්මන්තං සාරිපුත්තං ලභාම දස්සනාය ලභාම පයිරුපාසනායාති.

ඉති හ තෙ උභො මහානාගා අඤ්ඤමඤ්ඤස්ස සුභාසිතං සමනුමොදිංසූති.

රථවිනීතසුත්තං චතුත්ථං.

5.

එවමෙම සුතං; එකං සමයං භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තත්‍ර ඛො භගවා භික්ඛූ ආමන්තෙසි භික්ඛවොති; භදන්තෙති තෙ භික්ඛූ භගවතො පච්චස්සොසුං; භගවා එතදවොච.

1 චෙලණ්ඩුකෙන-ස්‍යා.

න භික්ඛවෙ නෙවාපිකො නිවාපං නිවපති මිගජාතානං: ඉමං මෙ නිවාපං නිවුත්තං මිගජාතා පරිභුඤ්ජන්තා දීඝායුකා වණ්ණවන්තො චිරං දීඝමද්ධානං යාපෙන්තූති; එවඤ්ච ඛො භික්ඛවෙ නෙවාපිකො නිවාපං නිවපති මිගජාතානං: ඉමං මෙ නිවාපං නිවුත්තං මිගජාතා අනුපඛජ්ජ මුච්ඡිතා භොජනානි භුඤ්ජිස්සන්ති; අනුපඛජ්ජ මුච්ඡිතා භොජනානි භුඤ්ජමානා මදං ආපජ්ජිස්සන්ති; මත්තා සමානා පමාදං ආපජ්ජිස්සන්ති; පමත්තා සමානා යථාකාමකරණීයා භවිස්සන්ති ඉමස්මිං නිවාපෙති.

තත්‍ර භික්ඛවෙ පඨමා මිගජාතා අමුං නිවාපං නිවුත්තං නෙවාපිකස්ස අනුපඛජ්ජ මුච්ඡිතා භොජනානි භුඤ්ජිංසු; තෙ තත්‍ථ අනුපඛජ්ජ මුච්ඡිතා භොජනානි භුඤ්ජමානා මදං ආපජ්ජිංසු; මත්තා සමානා පමාදං ආපජ්ජිංසු; පමත්තා සමානා යථාකාමකරණීයා අහෙසුං නෙවාපිකස්ස අමුස්මිං නිවාපෙ; එවං හි තෙ භික්ඛවෙ පඨමා මිගජාතා න පරිමුච්චිංසු නෙවාපිකස්ස ඉද්ධානුභාවා.

තත්‍ර භික්ඛවෙ දුතියා මිගජාතා එවං සමචින්තෙසුං: යෙ ඛො තෙ පඨමා මිගජාතා අමුං නිවාපං නිවුත්තං නෙවාපිකස්ස අනුපඛජ්ජ මුච්ඡිතා භොජනානි භුඤ්ජිංසු; තෙ තත්‍ථ අනුපඛජ්ජ මුච්ඡිතා භොජනානි භුඤ්ජමානා මදං ආපජ්ජිංසු; මත්තා සමානා පමාදං ආපජ්ජිංසු; පමත්තා සමානා යථාකාමකරණීයා අහෙසුං නෙවාපිකස්ස අමුස්මිං නිවාපෙ; එවං හි තෙ පඨමා මිගජාතා න පරිමුච්චිංසු නෙවාපිකස්ස ඉද්ධානුභාවා; යන්නූන මයං සබ්බසො නිවාපභොජනා පටිවිරමෙය්‍යාම; භයභොගා පටිවිරතා අරඤ්ඤායතනානි අජ්ඣොගහෙත්වා විහරෙය්‍යාමාති; තෙ සබ්බසො නිවාපභොජනා පටිවිරමිංසු; භයභොගා පටිවිරතා අරඤ්ඤායතනානි අජ්ඣොගහෙත්වා විහරිංසු; තෙසං ගිම්හානං පච්ඡිමෙ මාසෙ තිණොදකසඞ්ඛයෙ අධිමත්තකසිමානං පත්තො කායො හොති; තෙසං අධිමත්තකසිමානං පත්තකායානං බලවිරියං පරිහායි; බලවිරියෙ පරිහීනෙ තමෙව නිවාපං නිවුත්තං නෙවාපිකස්ස පච්චාගමිංසු; තෙ තත්‍ථ අනුපඛජ්ජ මුච්ඡිතා භොජනානි භුඤ්ජිංසු; තෙ තත්‍ථ අනුපඛජ්ජ මුච්ඡිතා භොජනානි භුඤ්ජමානා මදං ආපජ්ජිංසු; මත්තා සමානා පමාදං ආපජ්ජිංසු; පමත්තා සමානා යථාකාමකරණීයා අහෙසුං නෙවාපිකස්ස අමුස්මිං නිවාපෙ; එවං හි තෙ භික්ඛවෙ දුතියාපි මිගජාතා න පරිමුච්චිංසු නෙවාපිකස්ස ඉද්ධානුභාවා.

තත්‍ර භික්ඛවෙ තතියා මිගජාතා එවං සමචින්තෙසුං: යෙ ඛො තෙ පඨමා මිගජාතා අමුං නිවාපං නිවුත්තං නෙවාපිකස්ස

අනුපඛජ්ජ මුච්ඡිතා භොජනානි භුඤ්ජිංසු; තෙ තත්ථ අනුපඛජ්ජ මුච්ඡිතා භොජනානි භුඤ්ජමානා මදං ආපජ්ජිංසු; මත්තා සමානා පමාදං ආපජ්ජිංසු; පමත්තා සමානා යථා කාමකරණීයා අහෙසුං නෙවාපිකස්ස අමුස්මිං නිවාපෙ; එවං හි තෙ පඨමා මිගජාතා න පරිමුච්චිංසු නෙවාපිකස්ස ඉද්ධානුභාවා. යෙපි තෙ දුතියා මිගජාතා එවං සමචින්තෙසුං: යෙ ඛො තෙ පඨමා මිගජාතා අමුං නිවාපං නිවුත්තං නෙවාපිකස්ස අනුපඛජ්ජ මුච්ඡිතා භොජනානි භුඤ්ජිංසු; තෙ තත්ථ අනුපඛජ්ජ මුච්ඡිතා භොජනානි භුඤ්ජමානා මදං ආපජ්ජිංසු; මත්තා සමානා පමාදං ආපජ්ජිංසු; පමත්තා සමානා යථාකාමකරණීයා අහෙසුං නෙවාපිකස්ස අමුස්මිං නිවාපෙ; එවං හි තෙ පඨමා මිගජාතා න පරිමුච්චිංසු නෙවාපිකස්ස ඉද්ධානුභාවා; යන්නූන මයං සබ්බසො නිවාපභොජනා පටිවිරමෙය්‍යාම; භයභොගා පටිවිරතා අරඤ්ඤායතනානි අජ්ඣොගහෙත්වා විහරෙය්‍යාමාති; තෙ සබ්බසො නිවාපභොජනා පටිවිරමිංසු; භයභොගා පටිවිරතා අරඤ්ඤායතනානි අජ්ඣොගහෙත්වා විහරිංසු; තෙසං ගිම්හානං පච්ඡිමෙ මාසෙ තිණොදකසඞ්ඛයෙ අධිමත්තකසිමානං පත්තො කායො හොති; තෙසං අධිමත්තකසිමානං පත්තකායානං බලවිරියං පරිහායි; බලවිරියෙ පරිහීනෙ තමෙව නිවාපං නිවුත්තං නෙවාපිකස්ස පච්චාගමිංසු; තෙ තත්ථ අනුපඛජ්ජ මුච්ඡිතා භොජනානි භුඤ්ජිංසු, තෙ තත්ථ අනුපඛජ්ජ මුච්ඡිතා භොජනානි භුඤ්ජමානා මදං ආපජ්ජිංසු; මත්තා සමානා පමාදං ආපජ්ජිංසු; පමත්තා සමානා යථාකාමකරණීයා අහෙසුං නෙවාපිකස්ස අමුස්මිං නිවාපෙ; එවං හි තෙ දුතියාපි මිගජාතා න පරිමුච්චිංසු නෙවාපිකස්ස ඉද්ධානුභාවා; යන්නූන මයං අමුං නිවාපං නිවුත්තං නෙවාපිකස්ස උපනිස්සාය ආසයං කප්පෙය්‍යාම; තත්‍රාසයං කප්පෙත්වා අමුං නිවාපං නිවුත්තං නෙවාපිකස්ස අනනුපඛජ්ජ අමුච්ඡිතා භොජනානි භුඤ්ජිස්සාම; අනනුපඛජ්ජ අමුච්ඡිතා භොජනානි භුඤ්ජමානා න මදං ආපජ්ජිස්සාම; අමත්තා සමානා නප්පමාදං ආපජ්ජිස්සාම; අප්පමත්තා සමානා න යථාකාමකරණීයා භවිස්සාම නෙවාපිකස්ස අමුස්මිං නිවාපෙති; තෙ අමුං නිවාපං නිවුත්තං නෙවාපිකස්ස උපනිස්සාය ආසයං කප්පසිංසු; තත්‍රාසයං කප්පෙත්වා අමුං නිවාපං නිවුත්තං නෙවාපිකස්ස අනනුපඛජ්ජ අමුච්ඡිතා භොජනානි භුඤ්ජිංසු; තෙ තත්ථ අනනුපඛජ්ජ අමුච්ඡිතා භොජනානි භුඤ්ජමානා න මදං ආපජ්ජිංසු; අමත්තා සමානා නප්පමාදං ආපජ්ජිංසු; අප්පමත්තා සමානා න යථාකාමකරණීයා අහෙසුං නෙවාපිකස්ස අමුස්මිං නිවාපෙ; තත්‍ර භික්ඛවෙ නෙවාපිකස්ස ච නෙවාපිකපරිසාය ච එතදහොසි;

සඨස්සු නාමිමෙ තතියා මිගජාතා කෙටුභිනො; ඉද්ධිමන්තස්සු නාමිමෙ තතියා මිගජාතා පරජනා; ඉමඤ්ච නාම නිවාපං නිවුත්තං පරිභුඤ්ජන්ති; න ච නෙසං ජානාම ආගතිං වා ගතිං වා; යන්නූන මයං ඉමං නිවාපං නිවුත්තං මහතීහි දණ්ඩවාකරාහි[1] සමන්තා සප්පදෙසං අනුපරිවාරෙය්‍යාම අප්පෙව නාම තතියානං මිගජාතානං ආසයං පස්සෙය්‍යාම යත්ථ තෙ ගාහං[2] ගච්ඡෙය්‍යුන්ති; තෙ අමුං නිවාපං නිවුත්තං මහතීහි දණ්ඩවාකරාහි සමන්තා සප්පදෙසං අනුපරිවාරෙසුං; අද්දසාසුං ඛො භික්ඛවෙ නෙවාපිකො ච නෙවාපිකපරිසා ච තතියානං මිගජාතානං ආසයං යත්ථ තෙ ගාහං අගමංසු; එවං හි තෙ තතියාපි මිගජාතා න පරිමුච්චිංසු නෙවාපිකස්ස ඉද්ධානුභාවා.

තත්‍ර භික්ඛවෙ චතුත්ථා මිගජාතා එවං සමචින්තෙසුං: යෙ ඛො තෙ පඨමා මිගජාතා අමුං නිවාපං නිවුත්තං නෙවාපිකස්ස අනුපඛජ්ජ මුච්ඡිතා භොජනානි භුඤ්ජිංසු; තෙ තත්ථ අනුපඛජ්ජ මුච්ඡිතා භොජනානි භුඤ්ජමානා මදං ආපජ්ජිංසු; මත්තා සමානා පමාදං ආපජ්ජිංසු; පමත්තා සමානා යථාකාමකරණීයා අහෙසුං නෙවාපිකස්ස අමුස්මිං නිවාපෙ; එවං හි තෙ පඨමා මිගජාතා න පරිමුච්චිංසු නෙවාපිකස්ස ඉද්ධානුභාවා. යෙපි තෙ දුතියා මිගජාතා එවං සමචින්තෙසුං: යෙ ඛො තෙ පඨමා මිගජාතා අමුං නිවාපං නිවුත්තං නෙවාපිකස්ස අනුපඛජ්ජ මුච්ඡිතා භොජනානි භුඤ්ජිංසු; තෙ තත්ථ අනුපඛජ්ජ මුච්ඡිතා භොජනානි භුඤ්ජමානා මදං ආපජ්ජිංසු; මත්තා සමානා පමාදං ආපජ්ජිංසු; පමත්තා සමානා යථාකාමකරණීයා අහෙසුං නෙවාපිකස්ස අමුස්මිං නිවාපෙ; එවං හි තෙ පඨමා මිගජාතා න පරිමුච්චිංසු නෙවාපිකස්ස ඉද්ධානුභාවා; යන්නූන මයං සබ්බසො නිවාපභොජනා පටිවිරමෙය්‍යාම; භයභොගා පටිවිරතා අරඤ්ඤායතනානි අජ්ඣොගාහෙත්වා විහරෙය්‍යාමාති; තෙ සබ්බසො නිවාපභොජනා පටිවිරමිංසු; භයභොගා පටිවිරතා අරඤ්ඤායතනානි අජ්ඣොගාහෙත්වා විහරිංසු; තෙසං ගිම්හානං පච්ඡිමෙ මාසෙ තිණොදකසඞ්ඛයෙ අධිමත්තකසිමානං පත්තො කායො හොති; තෙසං අධිමත්තකසිමානං පත්තකායානං බලවිරියං පරිහායි; බලවිරියෙ පරිහීනෙ තමෙව නිවාපං නිවුත්තං නෙවාපිකස්ස පච්චාගමිංසු; තෙ තත්ථ අනුපඛජ්ජ මුච්ඡිතා භොජනානි භුඤ්ජිංසු: තෙ තත්ථ අනුපඛජ්ජ මුච්ඡිතා භොජනානි භුඤ්ජමානා මදං ආපජ්ජිංසු; මත්තා සමානා පමාදං ආපජ්ජිංසු; පමත්තා සමානා යථාකාමකරණීසා අහෙසුං නෙවාපිකස්ස අමුස්මිං නිවාපෙ; එවං හි තෙ දුතියාපි මිගජාතා න පරිමුච්චිංසු නෙවාපි

1 වාගුරාහි-සයා.   2 යත්ථ ගාහං-සයා.

කස්ස ඉද්ධානුභාවා.—යෙපි තෙ තතියා මිගජාතා එවං සමචින්තෙසුං: යෙ ඛො තෙ පඨමා මිගජාතා අමුං නිවාපං නිවුත්තං නෙවාපිකස්ස අනුපඛජ්ජ මුච්ඡිතා භොජනානි භුඤ්ජිංසු; තෙ තත්‍ථ අනුපඛජ්ජ මුච්ඡිතා භොජනානි භුඤ්ජමානා මදං ආපජ්ජිංසු; මත්තා සමානා පමාදං ආපජ්ජිංසු; පමත්තා සමානා යථාකාමකරණීයා අහෙසුං නෙවාපිකස්ස අමුස්මිං නිවාපෙ; එවං හි තෙ පඨමා මිගජාතා න පරිමුච්චිංසු නෙවාපිකස්ස ඉද්ධානුභාවා.—යෙපි තෙ දුතියා මිගජාතා එවං සමචින්තෙසුං: යෙ ඛො තෙ පඨමා මිගජාතා අමුං නිවාපං නිවුත්තං නෙවාපිකස්ස අනුපඛජ්ජ මුච්ඡිතා භොජනානි භුඤ්ජිංසු; තෙ තත්‍ථ අනුපඛජ්ජ මුච්ඡිතා භොජනානි භුඤ්ජමානා මදං ආපජ්ජිංසු; මත්තා සමානා පමාදං ආපජ්ජිංසු; පමත්තා සමානා යථාකාමකරණීයා අහෙසුං නෙවාපිකස්ස අමුස්මිං නිවාපෙ; එවං හි තෙ පඨමා මිගජාතා න පරිමුච්චිංසු නෙවාපිකස්ස ඉද්ධානුභාවා; යන්නූන මයං සබ්බසො නිවාපභොජනා පටිවිරමෙය්‍යාම; භයභොගා පටිවිරතා අරඤ්ඤායතනානි අජ්ඣොගාහෙත්වා විහරෙය්‍යාමාති; තෙ සබ්බසො නිවාපභොජනා පටිවිරමිංසු; භයභොගා පටිවිරතා අරඤ්ඤායතනානි අජ්ඣොගාහෙත්වා විහරිංසු; තෙසං ගිම්හානං පච්ඡිමෙ මාසෙ තිණොදකසඞ්ඛයෙ අධිමත්තකසිමානං පත්තො කායො හොති; තෙසං අධිමත්තකසිමානං පත්තකායානං බලවිරියං පරිහායි; බලවිරියෙ පරිහීනෙ තමෙව නිවාපං නිවුත්තං නෙවාපිකස්ස පච්චාගමිංසු; තෙ තත්‍ථ අනුපඛජ්ජ මුච්ඡිතා භොජනානි භුඤ්ජිංසු; තෙ තත්‍ථ අනුපඛජ්ජ මුච්ඡිතා භොජනානි භුඤ්ජමානා මදං ආපජ්ජිංසු; මත්තා සමානා පමාදං ආපජ්ජිංසු; පමත්තා සමානා යථාකාමකරණීයා අහෙසුං නෙවාපිකස්ස අමුස්මිං නිවාපෙ; එවං හි තෙ දුතියාපි මිගජාතා න පරිමුච්චිංසු නෙවාපිකස්ස ඉද්ධානුභාවා; යන්නූන මයං අමුං නිවාපං නිවුත්තං නෙවාපිකස්ස උපනිස්සාය ආසයං කප්පෙය්‍යාම; තත්‍රාසයං කප්පෙත්වා අමුං නිවාපං නිවුත්තං නෙවාපිකස්ස අනනුපඛජ්ජ අමුච්ඡිතා භොජනානි භුඤ්ජිස්සාම; අනනුපඛජ්ජ අමුච්ඡිතා භොජනානි භුඤ්ජමානා න මදං ආපජ්ජිස්සාම; අමත්තා සමානා නප්පමාදං ආපජ්ජිස්සාම; අප්පමත්තා සමානා න යථාකාමකරණීයා භවිස්සාම නෙවාපිකස්ස අමුස්මිං නිවාපෙති; තෙ අමුං නිවාපං නිවුත්තං නෙවාපිකස්ස උපනිස්සාය ආසයං කප්පයිංසු; තත්‍රාසයං කප්පෙත්වා අමුං නිවාපං නිවුත්තං නෙවාපිකස්ස අනනුපඛජ්ජ අමුච්ඡිතා භොජනානි භුඤ්ජිංසු; තෙ තත්‍ථ අනනුපඛජ්ජ අමුච්ඡිතා භොජනානි භුඤ්ජමානා න මදං ආපජ්ජිංසු; අමත්තා සමානා නප්පමාදං ආපජ්ජිංසු; අප්පමත්තා සමානා න යථාකාමකරණීයා අහෙසුං නෙවාපිකස්ස අමුස්මිං නිවාපෙ.—

තත්‍ර භික්ඛවෙ නෙවාපිකස්ස ච නෙවාපිකපරිසාය ච එතද හොසි: සඨස්සු නාමිමෙ තතියා මිගජාතා කෙටුභිනො; ඉද්ධිමන්තස්සු නාමිමෙ තතියා මිගජාතා පරජනා; ඉමඤ්ච නාම නිවාපං නිවුත්තං පරිභුඤ්ජන්ති; න ච නෙසං ජානාම ආගතිං වා ගතිං වා; යන්නූන මයං ඉමං නිවාපං නිවුත්තං මහතීහි දණ්ඩවාකරාහි සමන්තා සප්පදෙසං අනුපරිවාරෙය්‍යාම අප්පෙව නාම තතියානං මිගජාතානං ආසයං පස්සෙය්‍යාම යත්ථ තෙ ගාහං ගච්ඡෙය්‍යුන්ති; තෙ අමුං නිවාපං නිවුත්තං මහතීහි දණ්ඩවාකරාහි සමන්තා සප්පදෙසං අනුපරිවාරෙසුං; අද්දසාසුං ඛො නෙවාපිකො ච නෙවාපිකපරිසා ච තතියානං මිගජාතානං ආසයං යත්ථ තෙ ගාහං අගමංසු; එවං හි තෙ තතියාපි මිගජාතා න පරිමුච්චිංසු නෙවාපිකස්ස ඉද්ධානුභාවා; යන්නූන මයං යත්ථ අගති නෙවාපිකස්ස ච නෙවාපිකපරිසාය ච තත්‍රාසයං කප්පෙය්‍යාම; තත්‍රාසයං කප්පෙත්වා අමුං නිවාපං නිවුත්තං නෙවාපිකස්ස අනනුපඛජ්ජ අමුච්ඡිතා භොජනානි භුඤ්ජිස්සාම; අනනුපඛජ්ජ අමුච්ඡිතා භොජනානි භුඤ්ජමානා න මදං ආපජ්ජිස්සාම; අමත්තා සමානා න පමාදං ආපජ්ජිස්සාම; අප්පමත්තා සමානා න යථාකාමකරණීයා භවිස්සාම නෙවාපිකස්ස අමුස්මිං නිවාපෙති; තෙ යත්ථ අගති නෙවාපිකස්ස ච නෙවාපිකපරිසාය ච තත්‍රාසයං කප්පයිංසු; තත්‍රාසයං කප්පෙත්වා අමුං නිවාපං නිවුත්තං නෙවාපිකස්ස අනනුපඛජ්ජ අමුච්ඡිතා භොජනානි භුඤ්ජිංසු; තෙ තත්ථ අනනුපඛජ්ජ අමුච්ඡිතා භොජනානි භුඤ්ජමානා න මදං ආපජ්ජිංසු; අමත්තා සමානා න පමාදං ආපජ්ජිංසු; අප්පමත්තා සමානා න යථාකාමකරණීයා අහෙසුං නෙවාපිකස්ස අමුස්මිං නිවාපෙ; තත්‍ර භික්ඛවෙ නෙවාපිකස්ස ච නෙවාපිකපරිසාය ච එතදහොසි: සඨස්සු නාමිමෙ චතුත්ථා මිගජාතා කෙටුභිනො; ඉද්ධිමන්තස්සු නාමිමෙ චතුත්ථා මිගජාතා පරජනා; ඉමඤ්ච නාම නිවාපං නිවුත්තං පරිභුඤ්ජන්ති; න ච නෙසං ජානාම ආගතිං වා ගතිං වා; යන්නූන මයං ඉමං නිවාපං නිවුත්තං මහතීහි දණ්ඩවාකරාහි සමන්තා සප්පදෙසං අනුපරිවාරෙය්‍යාම අප්පෙව නාම චතුත්ථානං මිගජාතානං ආසයං පස්සෙය්‍යාම යත්ථ තෙ ගාහං ගච්ඡෙය්‍යුන්ති; තෙ අමුං නිවාපං නිවුත්තං මහතීහි දණ්ඩවාකරාහි සමන්තා සප්පදෙසං අනුපරිවාරෙසුං; නෙව ඛො භික්ඛවෙ අද්දසාසුං නෙවාපිකො ච නෙවාපිකපරිසා ච චතුත්ථානං මිගජාතානං ආසයං යත්ථ තෙ ගාහං ගච්ඡෙය්‍යුං; තත්‍ර භික්ඛවෙ නෙවාපිකස්ස ච නෙවාපිකපරිසාය ච එතදහොසි: සචෙ ඛො මයං චතුත්ථෙ මිගජාතෙ ඝට්ටෙස්සාම තෙ ඝට්ටිතා අඤ්ඤෙ ඝට්ටෙස්සන්ති; තෙපි ඝට්ටිතා අඤ්ඤෙ ඝට්ටෙස්සන්ති; එවං ඉමං නිවාපං නිවුත්තං

සබ්බසො මිගජාතා රිච්චිස්සන්ති; යන්නූන මයං චතුත්ථෙ මිගජාතෙ අජ්ඣුපෙක්ඛෙය්‍යාමාති: අජ්ඣුපෙක්ඛිංසු ඛො භික්ඛවෙ නෙවාපිකො ච නෙවාපිකපරිසා ච චතුත්ථෙ මිගජාතෙ; එවං හි තෙ භික්ඛවෙ චතුත්ථා[1] මිගජාතා පරිමුච්චිංසු නෙවාපිකස්ස ඉද්ධානුභාවා.

උපමා ඛො මෙ අයං භික්ඛවෙ කතා අත්ථස්ස විඤ්ඤාපනාය; අයංචෙත්ථ අත්ථො; නිවාපොති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චන්නෙතං කාමගුණානං අධිවචනං; නෙවාපිකොති ඛො භික්ඛවෙ මාරස්සෙතං පාපිමතො අධිවචනං; නෙවාපිකපරිසාති ඛො භික්ඛවෙ මාරපරිසායෙතං අධිවචනං; මිගජාතාති ඛො භික්ඛවෙ සමණබ්‍රාහ්මණානෙතං අධිවචනං.

තත්‍ර භික්ඛවෙ පඨමා සමණබ්‍රාහ්මණා අමුං නිවාපං නිවුත්තං මාරස්ස අමූනි ච ලොකාමිසානි අනුපඛජ්ජ මුච්ඡිතා භොජනානි භුඤ්ජිංසු; තෙ තත්ථ අනුපඛජ්ජ මුච්ඡිතා භොජනානි භුඤ්ජමානා මදං ආපජ්ජිංසු; මත්තා සමානා පමාදං ආපජ්ජිංසු; පමත්තා සමානා යථාකාමකරණීයා අහෙසුං මාරස්ස අමුස්මිං නිවාපෙ අමුස්මිං ච ලොකාමිසෙ; එවං හි තෙ භික්ඛවෙ පඨමා සමණබ්‍රාහ්මණා න පරිමුච්චිංසු මාරස්ස ඉද්ධානුභාවා; සෙය්‍යථාපි තෙ භික්ඛවෙ පඨමා මිගජාතා තථූපමෙ අහං ඉමෙ පඨමෙ සමණබ්‍රාහ්මණෙ වදාමි.

තත්‍ර භික්ඛවෙ දුතියා සමණබ්‍රාහ්මණා එවං සමචින්තෙසුං: යෙ ඛො තෙ පඨමා සමණබ්‍රාහ්මණා අමුං නිවාපං නිවුත්තං මාරස්ස අමූනි ච ලොකාමිසානි අනුපඛජ්ජ මුච්ඡිතා භොජනානි භුඤ්ජිංසු; තෙ තත්ථ අනුපඛජ්ජ මුච්ඡිතා භොජනානි භුඤ්ජමානා මදං ආපජ්ජිංසු; මත්තා සමානා පමාදං ආපජ්ජිංසු; පමත්තා සමානා යථාකාමකරණීයා අහෙසුං මාරස්ස අමුස්මිං නිවාපෙ අමුස්මිං ච ලොකාමිසෙ; එවං හි තෙ පඨමා සමණබ්‍රාහ්මණා න පරිමුච්චිංසු මාරස්ස ඉද්ධානුභාවා; යන්නූන මයං සබ්බසො නිවාපභොජනා ලොකාමිසා පටිවිරමෙය්‍යාම; භයභොගා පටිවිරතා අරඤ්ඤායතනානි අජ්ඣොගාහෙත්වා විහරෙය්‍යාමාති; තෙ සබ්බසො නිවාපභොජනා ලොකාමිසා පටිවිරමිංසු; භයභොගා පටිවිරතා අරඤ්ඤායතනානි අජ්ඣොගාහෙත්වා විහරිංසු; තෙ තත්ථ සාකභක්ඛාපි අහෙසුං; සාමාකභක්ඛාපි අහෙසුං; නීවාරභක්ඛාපි අහෙසුං; දද්දුලභක්ඛාපි අහෙසුං; හටභක්ඛාපි අහෙසුං; කණභක්ඛාපි අහෙසුං; ආචාමභක්ඛාපි අහෙසුං; පිඤ්ඤාකභක්ඛාපි අහෙසුං; තිණභක්ඛාපි අහෙසුං; ගොමය

1 චතුත්ථාපි-ස්‍යා.

භක්ඛාපි අහෙසුං; වනමූලඵලාහාරා යාපෙසුං පවත්තඵලභොජී; තෙසං ගිම්හානං පච්ඡිමෙ මාසෙ තිණොදකසඞ්ඛයෙ අධිමත්තකසිමානං පත්තො කායො හොති; තෙසං අධිමත්තකසිමානං පත්තකායානං බලවිරියං පරිහායි; බලවිරියෙ පරිහීනෙ චෙතොවිමුත්ති පරිහායි; චෙතොවිමුත්තියා පරිහීනාය තමෙව නිවාපං නිවුත්තං මාරස්ස පච්චාගමිංසු තානි ච ලොකාමිසානි; තෙ තත්ථ අනුපඛජ්ජ මුච්ඡිතා භොජනානි භුඤ්ජිංසු; තෙ තත්ථ අනුපඛජ්ජ මුච්ඡිතා භොජනානි භුඤ්ජමානා මදං ආපජ්ජිංසු; මත්තා සමානා පමාදං ආපජ්ජිංසු; පමත්තා සමානා යථාකාමකරණීයා අහෙසුං මාරස්ස අමුස්මිං නිවාපෙ අමුස්මිඤ්ච ලොකාමිසෙ; එවං හි තෙ භික්ඛවෙ දුතියාපි සමණබ්‍රාහ්මණා න පරිමුච්චිංසු මාරස්ස ඉද්ධානුභාවා; සෙය්‍යථාපි තෙ භික්ඛවෙ දුතියා මිගජාතා තථූපමෙ අහං ඉමෙ දුතියෙ සමණබ්‍රාහ්මණෙ වදාමි—

තත්‍ර භික්ඛවෙ තතියා සමණබ්‍රාහ්මණා එවං සමචින්තෙසුං: යෙ ඛො තෙ පඨමා සමණබ්‍රාහ්මණා අමුං නිවාපං නිවුත්තං මාරස්ස අමූනි ච ලොකාමිසානි—පෙ—එවං හි තෙ පඨමා සමණබ්‍රාහ්මණා න පරිමුච්චිංසු මාරස්ස ඉද්ධානුභාවා—යෙපි තෙ දුතියා සමණබ්‍රාහ්මණා එවං සමචින්තෙසුං: යෙ ඛො තෙ පඨමා සමණබ්‍රාහ්මණා අමුං නිවාපං නිවුත්තං මාරස්ස අමූනි ච ලොකාමිසානි—පෙ—එවං හි තෙ පඨමා සමණබ්‍රාහ්මණා න පරිමුච්චිංසු මාරස්ස ඉද්ධානුභාවා; යන්නූන මයං සබ්බසො නිවාපභොජනා ලොකාමිසා පටිවිරමෙය්‍යාම; භයභොගා පටිවිරතා අරඤ්ඤායතනානි අජ්ඣොගාහෙත්වා විහරෙය්‍යාමාති; තෙ සබ්බසො නිවාපභොජනා ලොකාමිසා පටිවිරමිංසු, භයභොගා පටිවිරතා අරඤ්ඤායතනානි අජ්ඣොගාහෙත්වා විහරිංසු, තෙ තත්ථ සාකභක්ඛාපි අහෙසුං, සාමාකභක්ඛාපි අහෙසුං, නීවාරභක්ඛාපි අහෙසුං, දද්දුලභක්ඛාපි අහෙසුං; හටභක්ඛාපි අහෙසුං; කණභක්ඛාපි අහෙසුං; ආචාමභක්ඛාපි අහෙසුං; පිඤ්ඤාකභක්ඛාපි අහෙසුං; තිණභක්ඛාපි අහෙසුං; ගොමයභක්ඛාපි අහෙසුං; වනමූලඵලාහාරා යාපෙසුං පවත්තඵලභොජී; තෙසං ගිම්හානං පච්ඡිමෙ මාසෙ තිණොදකසඞ්ඛයෙ අධිමත්තකසිමානං පත්තො කායො හොති; තෙසං අධිමත්තකසිමානං පත්තකායානං බලවිරියං පරිහායි; බලවිරියෙ පරිහීනෙ චෙතොවිමුත්ති පරිහායි; චෙතොවිමුත්තියා පරිහීනාය තමෙව නිවාපං නිවුත්තං මාරස්ස පච්චාගමිංසු තානි ච ලොකාමිසානි; තෙ තත්ථ අනුපඛජ්ජ මුච්ඡිතා භොජනානි භුඤ්ජිංසු; තෙ තත්ථ අනුපඛජ්ජ මුච්ඡිතා භොජනානි භුඤ්ජමානා මදං ආපජ්ජිංසු; මත්තා සමානා පමාදං ආපජ්ජිංසු; පමත්තා

සමානා යථාකාමකරණීයා අහෙසුං මාරස්ස අමුස්මිං නිවාපෙ අමුස්මිඤ්ච ලොකාමිසෙ; එවං හි තෙ දුතියාපි සමණබ්‍රාහ්මණා න පරිමුච්චිංසු මාරස්ස ඉද්ධානුභාවා; යන්නූන මයං අමුං නිවාපං නිවුත්තං මාරස්ස අමූනි ච ලොකාමිසානි උපනිස්සාය ආසයං කප්පෙය්‍යාම; තත්‍රාසයං කප්පෙත්වා අමුං නිවාපං නිවුත්තං මාරස්ස අමූනි ච ලොකාමිසානි අනනුපඛජ්ජ අමුච්ඡිතා භොජනානි භුඤ්ජිස්සාම; අනනුපඛජ්ජ අමුච්ඡිතා භොජනානි භුඤ්ජමානා න මදං ආපජ්ජිස්සාම; අමත්තා සමානා න පමාදං ආපජ්ජිස්සාම; අප්පමත්තා සමානා න යථාකාමකරණීයා භවිස්සාම මාරස්ස අමුස්මිං නිවාපෙ අමුස්මිඤ්ච ලොකාමිසෙති; තෙ අමුං නිවාපං නිවුත්තං මාරස්ස අමූනි ච ලොකාමිසානි උපනිස්සාය ආසයං කප්පයිංසු; තත්‍රාසයං කප්පෙත්වා අමුං නිවාපං නිවුත්තං මාරස්ස අමූනි ච ලොකාමිසානි අනනුපඛජ්ජ අමුච්ඡිතා භොජනානි භුඤ්ජිංසු; තෙ තත්ථ අනනුපඛජ්ජ අමුච්ඡිතා භොජනානි භුඤ්ජමානා න මදං ආපජ්ජිංසු; අමත්තා සමානා න පමාදං ආපජ්ජිංසු; අප්පමත්තා සමානා න යථාකාමකරණීයා අහෙසුං මාරස්ස අමුස්මිං නිවාපෙ අමුස්මිඤ්ච ලොකාමිසෙ; අපි ච ඛො එවං දිට්ඨිකා අහෙසුං සස්සතො ලොකො ඉතිපි; අසස්සතො ලොකො ඉතිපි; අන්තවා ලොකො ඉතිපි; අනන්තවා ලොකො ඉතිපි; තං ජීවං තං සරීරං ඉතිපි; අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරං ඉතිපි; හොති තථාගතො පරම්මරණා ඉතිපි; න හොති තථාගතො පරම්මරණා ඉතිපි; හොති ච න ච හොති තථාගතො පරම්මරණා ඉතිපි; නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරම්මරණා ඉතිපි; එවං හි තෙ භික්ඛවෙ තතියාපි සමණබ්‍රාහ්මණා න පරිමුච්චිංසු මාරස්ස ඉද්ධානුභාවා; සෙය්‍යථාපි තෙ භික්ඛවෙ තතියා මිගජාතා තථූපමෙ අහං ඉමෙ තතියෙ සමණබ්‍රාහ්මණෙ වදාමි෴

තත්‍ර භික්ඛවෙ චතුත්ථා සමණබ්‍රාහ්මණා එවං සමචින්තෙසුං: යෙ ඛො තෙ පඨමා සමණබ්‍රාහ්මණා අමුං නිවාපං නිවුත්තං මාරස්ස෴පෙ෴එවං හි තෙ පඨමා සමණබ්‍රාහ්මණා න පරිමුච්චිංසු මාරස්ස ඉද්ධානුභාවා; යෙපි තෙ දුතියා සමණබ්‍රාහ්මණා එවං සමචින්තෙසුං: යෙ ඛො තෙ පඨමා සමණබ්‍රාහ්මණා අමුං නිවාපං නිවුත්තං මාරස්ස෴පෙ෴එවං හි තෙ පඨමා සමණබ්‍රාහ්මණා න පරිමුච්චිංසු මාරස්ස ඉද්ධානුභාවා; යන්නූන මයං සබ්බසො නිවාපභොජනා ලොකාමිසා පටිවිරමෙය්‍යාම෴පෙ෴එවං හි තෙ දුතියාපි සමණබ්‍රාහ්මණා න පරිමුච්චිංසු මාරස්ස ඉද්ධානුභාවා; යෙපි තෙ තතියා සමණබ්‍රාහ්මණා එවං සමචින්තෙසුං: යෙ ඛො තෙ පඨමා සමණබ්‍රාහ්මණා අමුං නිවාපං නිවුත්තං මාරස්ස෴පෙ෴

එවං හි තෙ පඨමා සමණබ්‍රාහ්මණා න පරිමුච්චිංසු මාරස්ස ඉද්ධානුභාවා; යෙපි තෙ දුතියා සමණබ්‍රාහ්මණා එවං සමචින්තසුං: යෙ ඛො තෙ පඨමා සමණබ්‍රාහ්මණා අමුං නිවාපං නිවුත්තං මාරස්ස…පෙ…එවං හි තෙ පඨමා සමණබ්‍රාහ්මණා න පරිමුච්චිංසු මාරස්ස ඉද්ධානුභාවා; යන්නූන මයං සබ්බසො නිවාපභොජනා ලොකාමිසා පටිවිරමෙය්‍යාම…පෙ…එවං හි තෙ දුතියාපි සමණබ්‍රාහ්මණා න පරිමුච්චිංසු මාරස්ස ඉද්ධානුභාවා; යන්නූන මයං අමුං නිවාපං නිවුත්තං මාරස්ස අමූනි ච ලොකාමිසානි උපනිස්සාය ආසයං කප්පෙය්‍යාම; තත්‍රාසයං කප්පෙත්වා අමුං නිවාපං නිවුත්තං මාරස්ස අමූනි ච ලොකාමිසානි අනනුපඛජ්ජ අමුච්ඡිතා භොජනානි භුඤ්ජිස්සාම; අනනුපඛජ්ජ අමුච්ඡිතා භොජනානි භුඤ්ජමානා න මදං ආපජ්ජිස්සාම; අමත්තා සමානා නප්පමාදං ආපජ්ජිස්සාම; අප්පමත්තා සමානා න යථාකාමකරණීයා භවිස්සාම මාරස්ස අමුස්මිං නිවාපෙ අමුස්මිඤ්ච ලොකාමිසෙති; තෙ අමුං නිවාපං නිවුත්තං මාරස්ස අමූනි ච ලොකාමිසානි උපනිස්සාය ආසයං කප්පයිංසු; තත්‍රාසයං කප්පෙත්වා අමුං නිවාපං නිවුත්තං මාරස්ස අමූනි ච ලොකාමිසානි අනනුපඛජ්ජ අමුච්ඡිතා භොජනානි භුඤ්ජිංසු; තෙ තත්ථ අනනුපඛජ්ජ අමුච්ඡිතා භොජනානි භුඤ්ජමානා න මදං අපජ්ජිංසු; අමත්තා සමානා නප්පමාදං ආපජ්ජිංසු; අප්පමත්තා සමානා න යථාකාමකරණීයා අහෙසුං මාරස්ස අමුස්මිං නිවාපෙ අමුස්මිඤ්ච ලොකාමිසෙ; අපි ච ඛො එවංදිට්ඨිකා අහෙසුං; සස්සතො ලොකො ඉතිපි…පෙ…නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරම්මරණා ඉතිපි; එවං හි තෙ තතියාපි සමණබ්‍රාහ්මණා න පරිමුච්චිංසු මාරස්ස ඉද්ධානුභාවා; යන්නූන මයං යත්ථ අගති මාරස්ස ච මාරපරිසාය ච තත්‍රාසයං කප්පෙය්‍යාම; තත්‍රාසයං කප්පෙත්වා අමුං නිවාපං නිවුත්තං මාරස්ස අමූනි ච ලොකාමිසානි අනනුපඛජ්ජ අමුච්ඡිතා භොජනානි භුඤ්ජිස්සාම; අනනුපඛජ්ජ අමුච්ඡිතා භොජනානි භුඤ්ජමානා න මදං ආපජ්ජිස්සාම; අමත්තා සමානා නප්පමාදං ආපජ්ජිස්සාම; අප්පමත්තා සමානා න යථාකාමකරණීයා භවිස්සාම මාරස්ස අමුස්මිං නිවාපෙ අමුස්මිඤ්ච ලොකාමිසෙති; තෙ යත්ථ අගති මාරස්ස ච මාරපරිසාය ච තත්‍රාසයං කප්පයිංසු; තත්‍රාසයං කප්පෙත්වා අමුං නිවාපං නිවුත්තං මාරස්ස අමූනි ච ලොකාමිසානි අනනුපඛජ්ජ අමුච්ඡිතා භොජනානි භුඤ්ජිංසු; තෙ තත්ථ අනනුපඛජ්ජ අමුච්ඡිතා භොජනානි භුඤ්ජමානා න මදං ආපජ්ජිංසු; අමත්තා සමානා නප්පමාදං ආපජ්ජිංසු; අප්පමත්තා සමානා න යථාකාමකරණීයා අහෙසුං මාරස්ස අමුස්මිං නිවාපෙ අමුස්මිඤ්ච

ලොකාමිසෙ; එවං හි තෙ භික්ඛවෙ චතුත්ථා[1] සමණබ්‍රාහ්මණා පරිමුච්චිංසු මාරස්ස ඉද්ධානුභාවා; සෙය්‍යථාපි තෙ භික්ඛවෙ චතුත්ථා මිගජාතා තදූපමෙ අහං ඉමෙ චතුත්ථෙ සමණබ්‍රාහ්මණෙ වදාමි —

කත්ථ ච භික්ඛවෙ අගති මාරස්ස ච මාරපරිසාය ච: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු විවිච්චෙව කාමෙහි විවිච්ච අකුසලෙහි ධම්මෙහි සවිතක්කං සවිචාරං විවෙකජං පීතිසුඛං පඨමජ්ඣානං උපසම්පජ්ජ විහරති; අයං වුච්චති භික්ඛවෙ භික්ඛු අන්ධමකාසි මාරං අපදං වධිත්වා මාරචක්ඛුං අදස්සනං ගතො පාපිමතො —

පුන ච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු විතක්කවිචාරානං වූපසමා අජ්ඣත්තං සම්පසාදනං චෙතසො එකොදිභාවං අවිතක්කං අවිචාරං සමාධිජං පීතිසුඛං දුතියජ්ඣානං උපසම්පජ්ජ විහරති; අයං වුච්චති භික්ඛවෙ භික්ඛු අන්ධමකාසි මාරං අපදං වධිත්වා මාරචක්ඛුං අදස්සනං ගතො පාපිමතො —

පුන ච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු පීතියා ච විරාගා උපෙක්ඛකො ච විහරති සතො ච සම්පජානො සුඛඤ්ච කායෙන පටිසංවෙදෙති යන්තං අරියා ආචික්ඛන්ති උපෙක්ඛකො සතිමා සුඛවිහාරීති තතියජ්ඣානං උපසම්පජ්ජ විහරති; අයං වුච්චති භික්ඛවෙ භික්ඛු අන්ධමකාසි මාරං අපදං වධිත්වා මාරචක්ඛුං අදස්සනං ගතො පාපිමතො —

පුන ච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු සුඛස්ස ච පහානා දුක්ඛස්ස ච පහානා පුබ්බෙව සොමනස්සදොමනස්සානං අත්ථඞ්ගමා අදුක්ඛං අසුඛං උපෙක්ඛාසතිපාරිසුද්ධිං චතුත්ථජ්ඣානං උපසම්පජ්ජ විහරති; අයං වුච්චති භික්ඛවෙ භික්ඛු අන්ධමකාසි මාරං අපදං වධිත්වා මාරචක්ඛුං අදස්සනං ගතො පාපිමතො —

පුන ච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු සබ්බසො රූපසඤ්ඤානං සමතික්කමා පටිඝසඤ්ඤානං අත්ථඞ්ගමා නානත්තසඤ්ඤානං අමනසිකාරා අනන්තො ආකාසොති ආකාසානඤ්චායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති; අයං වුච්චති භික්ඛවෙ භික්ඛු අන්ධමකාසි මාරං අපදං වධිත්වා මාරචක්ඛුං අදස්සනං ගතො පාපිමතො —

පුන ච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු සබ්බසො ආකාසානඤ්චායතනං සමතික්කම්ම අනන්තං විඤ්ඤාණන්ති විඤ්ඤාණඤ්චායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති; අයං වුච්චති භික්ඛවෙ භික්ඛු අන්ධමකාසි මාරං අපදං වධිත්වා මාරචක්ඛුං අදස්සනං ගතො පාපිමතො —

---

1 චතුත්ථාපි-ස්‍යා.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු සබ්බසො විඤ්ඤාණඤ්චායතනං සමතික්කම්ම නත්ථි කිඤ්චීති ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති; අයං වුච්චති භික්ඛවෙ භික්ඛු අන්ධමකාසි මාරං අපදං වධිත්වා මාරචක්ඛුං අදස්සනං ගතො පාපිමතො.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු සබ්බසො ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං සමතික්කම්ම නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති; අයං වුච්චති භික්ඛවෙ භික්ඛු අන්ධමකාසි මාරං අපදං වධිත්වා මාරචක්ඛුං අදස්සනං ගතො පාපිමතො.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු සබ්බසො නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං සමතික්කම්ම සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධං උපසම්පජ්ජ විහරති පඤ්ඤාය චස්ස දිස්වා ආසවා පරික්ඛීණා හොන්ති; අයං වුච්චති භික්ඛවෙ භික්ඛු අන්ධමකාසි මාරං අපදං වධිත්වා මාරචක්ඛුං අදස්සනං ගතො පාපිමතො තිණ්ණො ලොකෙ විසත්තිකන්ති.

ඉදමවොච භගවා; අත්තමනා තෙ භික්ඛූ භගවතො භාසිතං අභිනන්දුන්ති.

නිවාපසුත්තං පඨමං.

6.

එවමෙම සුතං; එකං සමයං භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. අථ ඛො භගවා පුබ්බණ්හසමයං නිවාසෙත්වා පත්තචීවරං ආදාය සාවත්ථිං පිණ්ඩාය පාවිසි; අථ ඛො සම්බහුලා භික්ඛූ යෙනායස්මා ආනන්දො තෙනුපසඞ්කමිංසු; උපසඞ්කමිත්වා ආයස්මන්තං ආනන්දං එතදවොචුං; චිරස්සුතා නො ආවුසො ආනන්ද භගවතො සම්මුඛා ධම්මී කථා; සාධු මයං ආවුසො ආනන්ද ලභෙය්‍යාම භගවතො සම්මුඛා ධම්මිං කථං සවනායාති; තෙන හායස්මන්තො යෙන රම්මකස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස අස්සමො තෙනුපසඞ්කමථ; අප්පෙව නාම ලභෙය්‍යාථ භගවතො සම්මුඛා ධම්මිං කථං සවනායාති; එවමාවුසොති ඛො තෙ භික්ඛූ ආයස්මතො ආනන්දස්ස පච්චස්සොසුං; අථ ඛො භගවා සාවත්ථියං පිණ්ඩාය චරිත්වා පච්ඡාභත්තං පිණ්ඩපාතපටික්කන්තො ආයස්මන්තං ආනන්දං ආමන්තෙසි; ආයාමානන්ද යෙන පුබ්බාරාමො මිගාරමාතු පාසාදො තෙනුපසඞ්කමිස්සාම දිවාවිහාරායාති; එවම්භන්තෙති ඛො ආයස්මා ආනන්දො

භගවතො පච්චස්සොසි; අථ ඛො භගවා ආයස්මතා ආනන්දෙන සද්ධිං යෙන පුබ්බාරාමො මිගාරමාතු පාසාදො තෙනුපසඞ්කමි දිවාවිහාරාය; අථ ඛො භගවා සායන්හසමයං පතිසල්ලාණා වුට්ඨිතො ආයස්මන්තං ආනන්දං ආමන්තෙසි; ආයාමානන්ද යෙන පුබ්බකොට්ඨකො තෙනුපසඞ්කමිස්සාම ගත්තානි පරිසිඤ්චිතුන්ති; එවම්භන්තෙති ඛො අයස්මා ආනන්දො භගවතො පච්චස්සොසි; අථ ඛො භගවා අයස්මතා ආනන්දෙන සද්ධිං යෙන පුබ්බකොට්ඨකො තෙනුපසඞ්කමි ගත්තානි පරිසිඤ්චිතුං; පුබ්බකොට්ඨකෙ ගත්තානි පරිසිඤ්චිත්වා පච්චුත්තරිත්වා එකචීවරො අට්ඨාසි ගත්තානි පුබ්බාපයමානො--

අථ ඛො ආයස්මා ආනන්දො භගවන්තං එතදවොච: අයං භන්තෙ රම්මකස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස අස්සමො අවිදූරෙ; රමණීයො භන්තෙ රම්මකස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස අස්සමො; පාසාදිකො භන්තෙ රම්මකස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස අස්සමො; සාධු භන්තෙ භගවා යෙන රම්මකස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස අස්සමො තෙනුපසඞ්කමතු අනුකම්පං උපාදායාති; අධිවාසෙසි භගවා තුණ්හීභාවෙන; අථ ඛො භගවා යෙන රම්මකස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස අස්සමො තෙනුපසඞ්කමි; තෙන ඛො පන සමයෙන සම්බහුලා භික්ඛූ රම්මකස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස අස්සමෙ ධම්මියා කථාය සන්නිසින්නා හොන්ති; අථ ඛො භගවා බහිද්වාරකොට්ඨකෙ අට්ඨාසි කථාපරියොසානං ආගමයමානො; අථ ඛො භගවා කථාපරියොසානං විදිත්වා උක්කාසිත්වා අග්ගළං ආකොටෙසි; විවරිංසු ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො ද්වාරං; අථ ඛො භගවා රම්මකස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස අස්සමං පවිසිත්වා පඤ්ඤත්තෙ ආසනෙ නිසීදි; නිසජ්ජ ඛො භගවා භික්ඛූ ආමන්තෙසි; කාය නුත්ථ භික්ඛවෙ එතරහි කථාය සන්නිසින්නා; කා ච පන වො අන්තරා කථා විප්පකතාති;' භගවන්තමෙව ඛො නො භන්තෙ ආරබ්භ ධම්මී කථා විප්පකතා; අථ භගවා අනුප්පත්තොති; සාධු භික්ඛවෙ; එතං ඛො භික්ඛවෙ තුම්හාකං පතිරූපං කුලපුත්තානං සද්ධා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතානං යං තුම්හෙ ධම්මියා කථාය සන්නිසීදෙය්‍යාථ; සන්නිපතිතානං වො භික්ඛවෙ ද්වයං කරණීයං ධම්මී වා කථා අරියො වා තුණ්හීභාවො--

ද්වෙමා භික්ඛවෙ පරියෙසනා අරියා ච පරියෙසනා අනරියා ච පරියෙසනා; කතමා ච භික්ඛවෙ අනරියා පරියෙසනා: ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො අත්තනා ජාතිධම්මො සමානො ජාතිධම්මඤ්ඤෙව පරියෙසති; අත්තනා ජරාධම්මො සමානො ජරා

ධම්මඤ්ඤෙව පරියෙසති; අත්තනා බ්‍යාධිධම්මො සමානො බ්‍යාධිධම්මඤ්ඤෙව පරියෙසති; අත්තනා මරණධම්මො සමානො මරණධම්මඤ්ඤෙව පරියෙසති; අත්තනා සොකධම්මො සමානො සොකධම්මඤ්ඤෙව පරියෙසති; අත්තනා සඞ්කිලෙසධම්මො සමානො සඞ්කිලෙසධම්මඤ්ඤෙව පරියෙසති–

කිඤ්ච භික්ඛවෙ ජාතිධම්මං වදෙථ: පුත්තභරියං භික්ඛවෙ ජාතිධම්මං; දාසිදාසං ජාතිධම්මං; අජෙළකං ජාතිධම්මං; කුක්කුටසූකරං ජාතිධම්මං; හත්ථිගවාස්සවළවං ජාතිධම්මං; ජාතරූපරජතං ජාතිධම්මං; ජාතිධම්මා හෙතෙ භික්ඛවෙ උපධයො; එත්ථායං ගථිතො මුච්ඡිතො අජ්ඣාපන්නො[1] අත්තනා ජාතිධම්මො සමානො ජාතිධම්මඤ්ඤෙව පරියෙසති–

කිඤ්ච භික්ඛවෙ ජරාධම්මං වදෙථ: පුත්තභරියං භික්ඛවෙ ජරාධම්මං; දාසිදාසං ජරාධම්මං; අජෙළකං ජරාධම්මං; කුක්කුටසූකරං ජරාධම්මං; හත්ථිගවාස්සවළවං ජරාධම්මං; ජාතරූපරජතං ජරාධම්මං; ජරාධම්මා හෙතෙ භික්ඛවෙ උපධයො; එත්ථායං ගථිතො මුච්ඡිතො අජ්ඣාපන්නො අත්තනා ජරාධම්මො සමානො ජරාධම්මඤ්ඤෙව පරියෙසති–

කිඤ්ච භික්ඛවෙ බ්‍යාධිධම්මං වදෙථ: පුත්තභරියං භික්ඛවෙ බ්‍යාධිධම්මං; දාසිදාසං බ්‍යාධිධම්මං; අජෙළකං බ්‍යාධිධම්මං; කුක්කුටසූකරං බ්‍යාධිධම්මං; හත්ථිගවාස්සවළවං බ්‍යාධිධම්මං; බ්‍යාධිධම්මා හෙතෙ භික්ඛවෙ උපධයො; එත්ථායං ගථිතො මුච්ඡිතො අජ්ඣාපන්නො අත්තනා බ්‍යාධිධම්මො සමානො බ්‍යාධිධම්මඤ්ඤෙව පරියෙසති–

කිඤ්ච භික්ඛවෙ මරණධම්මං වදෙථ: පුත්තභරියං භික්ඛවෙ මරණධම්මං; දාසිදාසං මරණධම්මං; අජෙළකං මරණධම්මං; කුක්කුටසූකරං මරණධම්මං; හත්ථිගවාස්සවළවං මරණධම්මං; මරණධම්මා හෙතෙ භික්ඛවෙ උපධයො; එත්ථායං ගථිතො මුච්ඡිතො අජ්ඣාපන්නො අත්තනා මරණධම්මො සමානො මරණධම්මඤ්ඤෙව පරියෙසති–

කිඤ්ච භික්ඛවෙ සොකධම්මං වදෙථ: පුත්තභරියං භික්ඛවෙ සොකධම්මං; දාසිදාසං සොකධම්මං; අජෙළකං සොකධම්මං; කුක්කුටසූකරං සොකධම්මං; හත්ථිගවාස්සවළවං සොකධම්මං; සොකධම්මා හෙතෙ භික්ඛවෙ උපධයො; එත්ථායං ගථිතො මුච්ඡිතො අජ්ඣාපන්නො අත්තනා සොකධම්මො සමානො සොකධම්මඤ්ඤෙව පරියෙසති–

1 අජ්ඣොපන්නො–ම. සී.

කිඤ්ච භික්ඛවෙ සඞ්කිලෙසධම්මං වදෙථ: පුත්තභරියං භික්ඛවෙ සඞ්කිලෙසධම්මං; දාසිදාසං සඞ්කිලෙසධම්මං; අජෙළකං සඞ්කිලෙසධම්මං; කුක්කුටසූකරං සඞ්කිලෙසධම්මං; හත්ථිගවාස්සවළවං සඞ්කිලෙසධම්මං; ජාතරූපරජතං සඞ්කිලෙසධම්මං; සඞ්කිලෙසධම්මා හෙතෙ භික්ඛවෙ උපධයො; එත්ථායං ගථිතො මුච්ඡිතො අජ්ඣාපන්නො අත්තනා සඞ්කිලෙසධම්මො සමානො සඞ්කිලෙසධම්මඤ්ඤෙව පරියෙසති; අයං භික්ඛවෙ අනරියා පරියෙසනා.

කතමා ච භික්ඛවෙ අරියා පරියෙසනා: ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො අත්තනා ජාතිධම්මො සමානො ජාතිධම්මෙ ආදීනවං විදිත්වා අජාතං අනුත්තරං යොගක්ඛෙමං නිබ්බානං පරියෙසති; අත්තනා ජරාධම්මො සමානො ජරාධම්මෙ ආදීනවං විදිත්වා අජරං අනුත්තරං යොගක්ඛෙමං නිබ්බානං පරියෙසති; අත්තනා බ්‍යාධිධම්මො සමානො බ්‍යාධිධම්මෙ ආදීනවං විදිත්වා අබ්‍යාධිං අනුත්තරං යොගක්ඛෙමං නිබ්බානං පරියෙසති; අත්තනා මරණධම්මො සමානො මරණධම්මෙ ආදීනවං විදිත්වා අමතං අනුත්තරං යොගක්ඛෙමං නිබ්බානං පරියෙසති; අත්තනා සොකධම්මො සමානො සොකධම්මෙ ආදීනවං විදිත්වා අසොකං අනුත්තරං යොගක්ඛෙමං නිබ්බානං පරියෙසති; අත්තනා සඞ්කිලෙසධම්මො සමානො සඞ්කිලෙසධම්මෙ ආදීනවං විදිත්වා අසඞ්කිලිට්ඨං අනුත්තරං යොගක්ඛෙමං නිබ්බානං පරියෙසති; අයං භික්ඛවෙ අරියා පරියෙසනා.

අහම්පි සුදං භික්ඛවෙ පුබ්බෙව සම්බොධා අනභිසම්බුද්ධො බොධිසත්තොව[1] සමානො අත්තනා ජාතිධම්මො සමානො ජාතිධම්මඤ්ඤෙව පරියෙසාමි; අත්තනා ජරාධම්මො සමානො ජරාධම්මඤ්ඤෙව පරියෙසාමි; අත්තනා බ්‍යාධිධම්මො සමානො බ්‍යාධිධම්මඤ්ඤෙව පරියෙසාමි; අත්තනා මරණධම්මො සමානො මරණධම්මඤ්ඤෙව පරියෙසාමි; අත්තනා සොකධම්මො සමානො සොකධම්මඤ්ඤෙව පරියෙසාමි; අත්තනා සඞ්කිලෙසධම්මො සමානො සඞ්කිලෙසධම්මඤ්ඤෙව පරියෙසාමි; තස්ස මය්හං භික්ඛවෙ එතදහොසි; කින්නු ඛො අහං අත්තනා ජාතිධම්මො සමානො ජාතිධම්මඤ්ඤෙව පරියෙසාමි; අත්තනා ජරාධම්මො සමානො ජරාධම්මඤ්ඤෙව පරියෙසාමි; අත්තනා බ්‍යාධිධම්මො සමානො බ්‍යාධිධම්මඤ්ඤෙව පරියෙසාමි; අත්තනා මරණධම්මො සමානො මරණධම්මඤ්ඤෙව පරියෙසාමි; අත්තනා සොකධම්මො සමානො

1 බොධිසත්තො-සයා.

සොකධම්මඤ්ඤෙව පරියෙසාමි; අත්තනා සඞ්කිලෙසධම්මො සමානො සඞ්කිලෙසධම්මඤ්ඤෙව පරියෙසාමි; යන්නූනාහං අත්තනා ජාතිධම්මො සමානො ජාතිධම්මෙ ආදීනවං විදිත්වා අජාතං අනුත්තරං යොගක්ඛෙමං නිබ්බානං පරියෙසෙය්‍යං; අත්තනා ජරාධම්මො සමානො ජරාධම්මෙ ආදීනවං විදිත්වා අජරං අනුත්තරං යොගක්ඛෙමං නිබ්බානං පරියෙසෙය්‍යං; අත්තනා බ්‍යාධිධම්මො සමානො බ්‍යාධිධම්මෙ ආදීනවං විදිත්වා අබ්‍යාධිං අනුත්තරං යොගක්ඛෙමං නිබ්බානං පරියෙසෙය්‍යං; අත්තනා මරණධම්මො සමානො මරණධම්මෙ ආදීනවං විදිත්වා අමතං අනුත්තරං යොගක්ඛෙමං නිබ්බානං පරියෙසෙය්‍යං; අත්තනා සොකධම්මො සමානො සොකධම්මෙ ආදීනවං විදිත්වා අසොකං අනුත්තරං යොගක්ඛෙමං නිබ්බානං පරියෙසෙය්‍යං; අත්තනා සඞ්කිලෙසධම්මො සමානො සඞ්කිලෙසධම්මෙ ආදීනවං විදිත්වා අසඞ්කිලිට්ඨං අනුත්තරං යොගක්ඛෙමං නිබ්බානං පරියෙසෙය්‍යන්ති.

සො ඛො අහං භික්ඛවෙ අපරෙන සමයෙන දහරොව සමානො සුසුකාළකෙසො භද්‍රෙන යොබ්බනෙන සමන්නාගතො පඨමෙන වයසා අකාමකානං මාතාපිතූනං අස්සුමුඛානං රුදන්තානං[1] කෙසමස්සුං ඔහාරෙත්වා කාසායානි වත්ථානි අච්ඡාදෙත්වා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිං; සො එවං පබ්බජිතො සමානො කිංකුසලගවෙසී අනුත්තරං සන්තිවරපදං පරියෙසමානො යෙන ආළාරො කාලාමො තෙනුපසඞ්කමිං; උපසඞ්කමිත්වා ආළාරං කාලාමං එතදවොචං; ඉච්ඡාමහං ආවුසො කාලාම ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ බ්‍රහ්මචරියං චරිතුන්ති; එවං වුත්තෙ භික්ඛවෙ ආළාරො කාලාමො මං එතදවොච; විහරතායස්මා තාදිසො අයං ධම්මො යත්ථ විඤ්ඤූ පුරිසො න චිරස්සෙව සකං ආචරියකං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍යාති; සො ඛො අහං භික්ඛවෙ නචිරස්සෙව ඛිප්පමෙව තං ධම්මං පරියාපුණිං; සො ඛො අහං භික්ඛවෙ තාවතකෙනෙව ඔට්ඨපහතමත්තෙන ලපිතලාපනමත්තෙන ඤාණවාදඤ්ච වදාමි ථෙරවාදඤ්ච; ජානාමි පස්සාමීති ච පටිජානාමි අහඤ්චෙව අඤ්ඤෙ ච; තස්ස මය්හං භික්ඛවෙ එතදහොසි: න ඛො ආළාරො කාලාමො ඉමං ධම්මං කෙවලං සද්ධාමත්තකෙන සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරාමීති පවෙදෙති; අද්ධා ආළාරො කාලාමො ඉමං ධම්මං ජානං පස්සං විහරතීති; අථ ඛ්වාහං භික්ඛවෙ යෙන ආළාරො කාලාමො තෙනුපසඞ්කමිං;

1 රොදන්තානං-ස්‍යා

උපසඞ්කමිත්වා ආළාරං කාලාමං එතදවොචං; කිත්තාවතා නො ආවුසො කාලාම ඉමං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ පවෙදෙසීති; එවං වුත්තෙ භික්ඛවෙ ආළාරො කාලාමො ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං පවෙදෙසි; තස්ස මය්හං භික්ඛවෙ එතදහොසි: න ඛො ආළාරස්සෙව කාලාමස්ස අත්ථි සද්ධා; මය්හම්පත්ථි සද්ධා; න ඛො ආළාරස්සෙව කාලාමස්ස අත්ථි විරියං; මය්හම්පත්ථි විරියං; න ඛො ආළාරස්සෙව කාලාමස්ස අත්ථි සති; මය්හම්පත්ථි සති; න ඛො ආළාරස්සෙව කාලාමස්ස අත්ථි සමාධි; මය්හම්පත්ථි සමාධි; න ඛො ආළාරස්සෙව කාලාමස්ස අත්ථි පඤ්ඤා; මය්හම්පත්ථි පඤ්ඤා; යන්නූනාහං යං ධම්මං ආළාරො කාලාමො සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරාමීති පවෙදෙති තස්ස ධම්මස්ස සච්ඡිකිරියාය පදහෙය්‍යන්ති; සො ඛො අහං භික්ඛවෙ නචිරස්සෙව ඛිප්පමෙව තං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහාසිං; අථ ඛ්වාහං භික්ඛවෙ යෙන ආළාරො කාලාමො තෙනුපසඞ්කමිං; උපසඞ්කමිත්වා ආළාරං කාලාමං එතදවොචං; එත්තාවතා නො ආවුසො කාලාම ඉමං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ පවෙදෙසීති; එත්තාවතා ඛො අහං ආවුසො ඉමං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ පවෙදෙමීති; අහම්පි ඛො ආවුසො එත්තාවතා ඉමං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරාමීති; ලාභා නො ආවුසො සුලද්ධං නො ආවුසො යෙ මයං ආයස්මන්තං තාදිසං සබ්‍රහ්මචාරිං පස්සාම; ඉති යාහං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ පවෙදෙමි; තං ත්වං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරසි; යං ත්වං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරසි; තමහං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ පවෙදෙමි; ඉති යාහං ධම්මං ජානාමි; තං ත්වං ධම්මං ජානාසි; යං ත්වං ධම්මං ජානාසි; තමහං ධම්මං ජානාමි; ඉති යාදිසො අහං; තාදිසො ත්වං; යාදිසො ත්වං; තාදිසො අහං; එහිදානි ආවුසො උභොව සන්තා ඉමං ගණං පරිහරාමාති; ඉති ඛො භික්ඛවෙ ආළාරො කාලාමො ආචරියො මෙ සමානො අන්තෙවාසිං මං සමානං අත්තනො[1] සමසමං ඨපෙසි; උළාරාය ච මං පූජාය පූජෙසි; තස්ස මය්හං භික්ඛවෙ එතදහොසි: නායං ධම්මො නිබ්බිදාය න විරාගාය න නිරොධාය න උපසමාය න අභිඤ්ඤාය න සම්බොධාය න නිබ්බානාය සංවත්තති යාවදෙව ආකිඤ්චඤ්ඤායතනූපපත්තියාති; සො ඛො අහං භික්ඛවෙ තං ධම්මං අනලංකරිත්වා තස්මා ධම්මා නිබ්බිජ්ජ අපක්කමිං[2]

1 අත්තනා-ම. සං. 2 නිබ්බිජ්ජාපක්කමිං-සී.

සො ඛො අහං භික්ඛවෙ කිංකුසලගවෙසී අනුත්තරං සන්තිවරපදං පරියෙසමානො යෙන උද්දකො රාමපුත්තො තෙනුපසඞ්කමිං; උපසඞ්කමිත්වා උද්දකං රාමපුත්තං එතදවොචං: ඉච්ඡාමහං ආවුසො රාම ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ බ්‍රහ්මචරියං චරිතුන්ති එවං වුත්තෙ භික්ඛවෙ උද්දකො රාමපුත්තො මං එතදවොච; විහරතායස්මා තාදිසො අයං ධම්මො යත්ථ විඤ්ඤූ පුරිසො නචිරස්සෙව සකං ආචරියකං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍යාති; සො ඛො අහං භික්ඛවෙ නචිරස්සෙව ඛිප්පමෙව තං ධම්මං පරියාපුණිං; සො ඛො අහං භික්ඛවෙ තාවතකෙනෙව ඔට්ඨපහතමත්තෙන ලපිතලාපනමත්තෙන ඤාණවාදඤ්ච වදාමි ථෙරවාදඤ්ච; ජානාමි පස්සාමීති ච පටිජානාමි අහඤ්චෙව අඤ්ඤෙ ච; තස්ස මය්හං භික්ඛවෙ එතදහොසි: න ඛො රාමො ඉමං ධම්මං කෙවලං සද්ධාමත්තකෙන සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරාමීති පවෙදෙසි; අද්ධා රාමො ඉමං ධම්මං ජානං පස්සං විහාසීති; අථ ඛ්වාහං භික්ඛවෙ යෙන උද්දකො රාමපුත්තො තෙනුපසඞ්කමිං; උපසඞ්කමිත්වා උද්දකං රාමපුත්තං එතදවොචං; කිත්තාවතා නො ආවුසො රාම ඉමං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ පවෙදෙසීති; එවං වුත්තෙ භික්ඛවෙ උද්දකො රාමපුත්තො නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං පවෙදෙසි; තස්ස මය්හං භික්ඛවෙ එතදහොසි: න ඛො රාමස්සෙව අහොසි සද්ධා; මය්හම්පත්ථි සද්ධා; න ඛො රාමස්සෙව අහොසි විරියං; මය්හම්පත්ථි විරියං; න ඛො රාමස්සෙව අහොසි සති; මය්හම්පත්ථි සති; න ඛො රාමස්සෙව අහොසි සමාධි; මය්හම්පත්ථි සමාධි; න ඛො රාමස්සෙව අහොසි පඤ්ඤා; මය්හම්පත්ථි පඤ්ඤා; යන්නූනාහං යං ධම්මං රාමො සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරාමීති පවෙදෙසි තස්ස ධම්මස්ස සච්ඡිකිරියාය පදහෙය්‍යන්ති; සො ඛො අහං භික්ඛවෙ නචිරස්සෙව ඛිප්පමෙව තං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහාසිං; අථ ඛ්වාහං භික්ඛවෙ යෙන උද්දකො රාමපුත්තො තෙනුපසඞ්කමිං; උපසඞ්කමිත්වා උද්දකං රාමපුත්තං එතදවොචං: එත්තාවතා නො ආවුසො රාම ඉමං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ පවෙදෙසීති; එත්තාවතා ඛො ආවුසො රාමො ඉමං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ පවෙදෙසීති; අහම්පි ඛො ආවුසො එත්තාවතා ඉමං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරාමීති; ලාභා නො ආවුසො සුලද්ධං නො ආවුසො යෙ මයං ආයස්මන්තං තාදිසං සබ්‍රහ්මචාරිං පස්සාම; ඉති යං ධම්මං රාමො සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ පවෙදෙසි; තං ත්වං ධම්මං සයං

අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරසි; යං ත්වං ධම්මං සයං
අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරසි; තං ධම්මං රාමො සයං
අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ පවෙදෙසි; ඉති යං ධම්මං
රාමො අඤ්ඤාසි; තං ත්වං ධම්මං ජානාසි; යං ත්වං ධම්මං ජානාසි;
තං ධම්මං රාමො අඤ්ඤාසි; ඉති යාදිසො රාමො අහොසි තාදි
සො ත්වං; යාදිසො ත්වං තාදිසො රාමො අහොසි; එහිදානි ආවු
සො ත්වං ඉමං ගණං පරිහරාති; ඉති ඛො භික්ඛවෙ උද්දකො
රාමපුත්තො සබ්‍රහ්මචාරී මෙ සමානො ආචරියට්ඨානෙ ච'මං
ඨපෙසි; උළාරාය ච මං පූජාය පූජෙසි; තස්ස මය්හං භික්ඛවෙ
එතදහොසි: නායං ධම්මො නිබ්බිදාය න විරාගාය න නිරොධාය
න උපසමාය න අභිඤ්ඤාය න සම්බොධාය න නිබ්බානාය සං
වත්තති යාවදෙව නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනූපපත්තියාති; සො
ඛො අහං භික්ඛවෙ තං ධම්මං අනලංකරිත්වා තස්මා ධම්මා නිබ්බි
ජ්ජ අපක්කමිං.

සො ඛො අහං භික්ඛවෙ කිංකුසලගවෙසී අනුත්තරං සන්ති
වරපදං පරියෙසමානො මගධෙසු අනුපුබ්බෙන චාරිකං චරමා
නො යෙන උරුවෙලා සෙනානිගමො තදවසරිං; තත්ථද්දසං
රමණීයං භූමිභාගං පාසාදිකඤ්ච වනසණ්ඩං නදිඤ්ච සන්දන්තිං
සෙතකං සුපතිත්ථං රමණීයං සමන්තා ච ගොචරගාමං; තස්ස
මය්හං භික්ඛවෙ එතදහොසි: රමණීයො වත භූමිභාගො පාසා
දිකො ච වනසණ්ඩො නදී ච සන්දති සෙතකා සුපතිත්ථා රම
ණීයා සමන්තා ච ගොචරගාමො අලං වතිදං කුලපුත්තස්ස පධා
නත්ථිකස්ස පධානායාති; සො ඛො අහං භික්ඛවෙ තත්ථෙව නිසීදිං
අලමිදං පධානායාති; සො ඛො අහං භික්ඛවෙ අත්තනා ජාති
ධම්මො සමානො ජාතිධම්මෙ ආදීනවං විදිත්වා අජාතං අනුත්තරං
යොගක්ඛෙමං නිබ්බානං පරියෙසමානො අජාතං අනුත්තරං
යොගක්ඛෙමං නිබ්බානං අජ්ඣගමං; අත්තනා ජරාධම්මො සමා
නො ජරාධම්මෙ ආදීනවං විදිත්වා අජරං අනුත්තරං යොගක්ඛෙමං
නිබ්බානං පරියෙසමානො අජරං අනුත්තරං යොගක්ඛෙමං
නිබ්බානං අජ්ඣගමං; අත්තනා බ්‍යාධිධම්මො සමානො බ්‍යාධි
ධම්මෙ ආදීනවං විදිත්වා අබ්‍යාධිං අනුත්තරං යොගක්ඛෙමං
නිබ්බානං පරියෙසමානො අබ්‍යාධිං අනුත්තරං යොගක්ඛෙමං
නිබ්බානං අජ්ඣගමං; අත්තනා මරණධම්මො සමානො මරණ
ධම්මෙ ආදීනවං විදිත්වා අමතං අනුත්තරං යොගක්ඛෙමං නිබ්බා
නං පරියෙසමානො අමතං අනුත්තරං යොගක්ඛෙමං නිබ්බානං
අජ්ඣගමං; අත්තනා සොකධම්මො සමානො සොකධම්මෙ ආදී
නවං විදිත්වා අසොකං අනුත්තරං යොගක්ඛෙමං නිබ්බානං පරි

යෙසමානො අසොකං අනුත්තරං යොගක්ඛෙමං නිබ්බානං අජ්ඣගමං; අත්තනා සඞ්කිලෙසධම්මො සමානො සඞ්කිලෙසධම්මෙ ආදීනවං විදිත්වා අසඞ්කිලිට්ඨං අනුත්තරං යොගක්ඛෙමං නිබ්බානං පරියෙසමානො අසඞ්කිලිට්ඨං අනුත්තරං යොගක්ඛෙමං නිබ්බානං අජ්ඣගමං; ඤාණඤ්ච පන මෙ දස්සනං උදපාදි අකුප්පා මෙ චෙතොවිමුත්ති අයමන්තිමා ජාති නත්ථිදානි පුනබ්භවොති—

තස්ස මය්හං භික්ඛවෙ එතදහොසි: අධිගතො ඛො ම්‍යායං ධම්මො ගම්භීරො දුද්දසො දුරනුබොධො සන්තො පණීතො අතක්කාවචරො නිපුණො පණ්ඩිතවෙදනීයො; ආලයරාමා ඛො පනායං පජා ආලයරතා ආලයසම්මුදිතා; ආලයරාමාය ඛො පන පජාය ආලයරතාය ආලයසම්මුදිතාය දුද්දසං ඉදං ඨානං යදිදං ඉදප්පච්චයතාපටිච්චසමුප්පාදො; ඉදම්පි ඛො ඨානං දුද්දසං යදිදං සබ්බසඞ්ඛාරසමථො සබ්බූපධිපටිනිස්සග්ගො තණ්හක්ඛයො විරාගො නිරොධො නිබ්බානං; අහඤ්චෙව ඛො පන ධම්මං දෙසෙය්‍යං පරෙ ච මෙ න ආජානෙය්‍යුං සො මමස්ස කිලමථො සා මමස්ස විහෙසාති; අපිස්සු මං භික්ඛවෙ ඉමා අනච්ඡරියා ගාථා පටිභංසු පුබ්බෙ අස්සුතපුබ්බා—

කිච්ඡෙන මෙ අධිගතං හලන්දානි පකාසිතුං
රාගදොසපරෙතෙහි නායං ධම්මො සුසම්බුධො—

පටිසොතගාමිං නිපුණං ගම්භීරං දුද්දසං අණුං
රාගරත්තා න දක්ඛන්ති තමොක්ඛන්ධෙන ආවටාති—

ඉති හ මෙ භික්ඛවෙ පටිසඤ්චික්ඛතො අප්පොස්සුක්කතාය චිත්තං නමති නො ධම්මදෙසනාය; අථ ඛො භික්ඛවෙ බ්‍රහ්මුනො සහම්පතිස්ස මම චෙතසා චෙතොපරිවිතක්කමඤ්ඤාය එතදහොසි: නස්සති වත භො ලොකො; විනස්සති වත භො ලොකො; යත්‍ර හි නාම තථාගතස්ස අරහතො සම්මාසම්බුද්ධස්ස අප්පොස්සුක්කතාය චිත්තං නමති නො ධම්මදෙසනායාති; අථ ඛො භික්ඛවෙ බ්‍රහ්මා සහම්පති සෙය්‍යථාපි නාම බලවා පුරිසො සම්මිඤ්ජිතං වා බාහං පසාරෙය්‍ය පසාරිතං වා බාහං සම්මිඤ්ජෙය්‍ය එවමෙවං බ්‍රහ්මලොකෙ අන්තරහිතො මම පුරතො පාතුරහොසි; අථ ඛො භික්ඛවෙ බ්‍රහ්මා සහම්පති එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා * යෙනාහං තෙනඤ්ජලිං පණාමෙත්වා මං එතදවොච: දෙසෙතු භන්තෙ භගවා ධම්මං; දෙසෙතු සුගතො ධම්මං; සන්ති සත්තා අප්පරජක්ඛජාතිකා අස්සවනතා ධම්මස්ස පරිහායන්ති භවිස්සන්ති ධම්මස්ස අඤ්ඤාතාරොති; ඉදමවොච භික්ඛවෙ බ්‍රහ්මා සහම්පති; ඉදං වත්වා අථාපරං එතදවොච—

* "දක්ඛිණං ජාණුමණ්ඩලං පථවියං නිහන්ත්වා" මහාවග්ග.

පාතුරහොසි මගධෙසු පුබ්බෙ
ධම්මො අසුද්ධො සමලෙහි චින්තිතො
අපාපුරෙතං අමතස්ස ද්වාරං
සුණන්තු ධම්මං විමලෙනානුබුද්ධං.

සෙලෙ යථා පබ්බතමුද්ධනිට්ඨිතො
යථාපි පස්සෙ ජනතං සමන්තතො
තථූපමං ධම්මමයං සුමෙධ
පාසාදමාරුය්හ සමන්තචක්ඛු.

සොකාවතිණ්ණං[1] ජනතමපෙතසොකො
අවෙක්ඛස්සු ජාතිජරාභිභූතං.
උට්ඨෙහි වීර විජිතසඞ්ගාම සත්ථවාහ
අනණ විචර ලොකෙ දෙසස්සු භගවා ධම්මං
අඤ්ඤාතාරො භවිස්සන්තීති.

අථ ඛ්වාහං භික්ඛවෙ බ්‍රහ්මුනො ච අජ්ඣෙසනං විදිත්වා සත්තෙසු ච කාරුඤ්ඤතං පටිච්ච බුද්ධචක්ඛුනා ලොකං වොලොකෙසිං; අද්දසං ඛො අහං භික්ඛවෙ බුද්ධචක්ඛුනා ලොකං වොලොකෙන්තො සත්තෙ අප්පරජක්ඛෙ මහාරජක්ඛෙ තික්ඛින්ද්‍රියෙ මුදින්ද්‍රියෙ ස්වාකාරෙ[2] සුවිඤ්ඤාපයෙ[3] අප්පෙකච්චෙ පරලොකවජ්ජභයදස්සාවිනෙ[4] විහරන්තෙ; සෙය්‍යථාපි නාම උප්පලිනියං වා පදුමිනියං වා පුණ්ඩරීකිනියං වා අප්පෙකච්චානි උප්පලානි වා පදුමානි වා පුණ්ඩරීකානි වා උදකෙ ජාතානි උදකෙ සංවඩ්ඪානි උදකානුග්ගතානි අන්තොනිමුග්ගපොසීනි; අප්පෙකච්චානි උප්පලානි වා පදුමානි වා පුණ්ඩරීකානි වා උදකෙ ජාතානි උදකෙ සංවඩ්ඪානි සමොදකං ඨිතානි; අප්පෙකච්චානි උප්පලානි වා පදුමානි වා පුණ්ඩරීකානි වා උදකෙ ජාතානි උදකෙ සංවඩ්ඪානි උදකා අච්චුග්ගම්ම තිට්ඨන්ති අනුපලිත්තානි උදකෙන; එවමෙව ඛො අහං භික්ඛවෙ බුද්ධචක්ඛුනා ලොකං වොලොකෙන්තො අද්දසං සත්තෙ අප්පරජක්ඛෙ මහාරජක්ඛෙ තික්ඛින්ද්‍රියෙ මුදින්ද්‍රියෙ ස්වාකාරෙ සුවිඤ්ඤාපයෙ අප්පෙකච්චෙ පරලොකවජ්ජභයදස්සාවිනෙ විහරන්තෙ; අථ ඛ්වාහං භික්ඛවෙ බ්‍රහ්මානං සහම්පතිං ගාථාය පච්චභාසිං.

අපාරුතා තෙසං අමතස්ස ද්වාරා බ්‍රහ්මෙ
යෙ සොතවන්තො පමුඤ්චන්තු සද්ධං
විහිංසසඤ්ඤී පගුණං න භාසිං
ධම්මං පණීතං මනුජෙසු බ්‍රහ්මෙති.

1 සොකාවකිණ්ණං-ස්‍යා.   2 ස්වාකාරෙ ද්වාකාරෙ-ස්‍යා.
3 සුවිඤ්ඤාපයෙ දුවිඤ්ඤාපයෙ-ස්‍යා.   4 දස්සාවිනො-ම. ස්‍යා.

අථ ඛො භික්ඛවෙ බ්‍රහ්මා සහම්පති කතාවකාසො ඛොම්හි භගවතා ධම්මදෙසනායාති මං අභිවාදෙත්වා පදක්ඛිණං කත්වා තත්ථෙවන්තරධායි.

තස්ස මය්හං භික්ඛවෙ එතදහොසි: කස්ස නු ඛො අහං පඨමං ධම්මං දෙසෙය්‍යං කො ඉමං ධම්මං ඛිප්පමෙව ආජානිස්සතීති; තස්ස මය්හං භික්ඛවෙ එතදහොසි: අයං ඛො ආළාරො කාලාමො පණ්ඩිතො බ්‍යත්තො[1] මෙධාවී දීඝරත්තං අප්පරජක්ඛජාතිකො; යන්නූනාහං ආළාරස්ස කාලාමස්ස පඨමං ධම්මං දෙසෙය්‍යං සො ඉමං ධම්මං ඛිප්පමෙව ආජානිස්සතීති; අථ ඛො මං භික්ඛවෙ දෙවතා උපසඞ්කමිත්වා එතදවොච: සත්තාහකාලකතො භන්තෙ ආළාරො කාලාමොති; ඤාණඤ්ච පන මෙ දස්සනං උදපාදි: සත්තාහකාලකතො ආළාරො කාලාමොති; තස්ස මය්හං භික්ඛවෙ එතදහොසි; මහාජානියො ඛො ආළාරො කාලාමො සචෙ හි සො ඉමං ධම්මං සුණෙය්‍ය ඛිප්පමෙව ආජානෙය්‍යාති.

තස්ස මය්හං භික්ඛවෙ එතදහොසි: කස්ස නු ඛො අහං පඨමං ධම්මං දෙසෙය්‍යං කො ඉමං ධම්මං ඛිප්පමෙව ආජානිස්සතීති; තස්ස මය්හං භික්ඛවෙ එතදහොසි: අයං ඛො උද්දකො රාමපුත්තො පණ්ඩිතො බ්‍යත්තො මෙධාවී දීඝරත්තං අප්පරජක්ඛජාතිකො; යන්නූනාහං උද්දකස්ස රාමපුත්තස්ස පඨමං ධම්මං දෙසෙය්‍යං සො ඉමං ධම්මං ඛිප්පමෙව ආජානිස්සතීති; අථ ඛො මං භික්ඛවෙ දෙවතා උපසඞ්කමිත්වා එතදවොච: අභිදොසකාලකතො භන්තෙ උද්දකො රාමපුත්තොති; ඤාණඤ්ච පන මෙ දස්සනං උදපාදි: අභිදොසකාලකතො උද්දකො රාමපුත්තොති; තස්ස මය්හං භික්ඛවෙ එතදහොසි: මහාජානියො ඛො උද්දකො රාමපුත්තො සචෙ හි සො ඉමං ධම්මං සුණෙය්‍ය ඛිප්පමෙව ආජානෙය්‍යාති.

තස්ස මය්හං භික්ඛවෙ එතදහොසි: කස්ස නු ඛො අහං පඨමං ධම්මං දෙසෙය්‍යං කො ඉමං ධම්මං ඛිප්පමෙව ආජානිස්සතීති; තස්ස මය්හං භික්ඛවෙ එතදහොසි: බහුකාරා ඛො මෙ පඤ්චවග්ගියා භික්ඛූ යෙ මං පධානපහිතත්තං උපට්ඨහිංසු; යන්නූනාහං පඤ්චවග්ගියානං භික්ඛූනං පඨමං ධම්මං දෙසෙය්‍යන්ති; තස්ස මය්හං භික්ඛවෙ එතදහොසි: කහන්නුඛො එතරහි පඤ්චවග්ගියා භික්ඛූ විහරන්තීති; අද්දසං ඛො අහං භික්ඛවෙ දිබ්බෙන චක්ඛුනා විසුද්ධෙන අතික්කන්තමානුසකෙන[2] පඤ්චවග්ගියෙ භික්ඛූ බාරාණසියං

---

1 වියත්තො-ම. 2 මානුසකෙන-ම.

විහරන්තො ඉසිපතනෙ මිගදායෙ; අථ ඛ්වාහං භික්ඛවෙ උරුවෙලායං යථාභිරන්තං විහරිත්වා යෙන බාරාණසී තෙන චාරිකං පක්කමිං; අද්දසා ඛො මං භික්ඛවෙ උපකො ආජීවිකො අන්තරා ච ගයං අන්තරා ච බොධිං අද්ධානමග්ගපටිපන්නං; දිස්වාන මං එතදවොච: විප්පසන්නානි ඛො තෙ ආවුසො ඉන්ද්‍රියානි; පරිසුද්ධො ඡවිවණ්ණො පරියොදාතො; කංසි ත්වං ආවුසො උද්දිස්ස පබ්බජිතො; කො වා තෙ සත්ථා; කස්ස වා ත්වං ධම්මං රොචෙසීති; එවං වුත්තෙ අහං භික්ඛවෙ උපකං ආජීවකං ගාථාහි අජ්ඣභාසිං—

සබ්බාභිභූ සබ්බවිදූහමස්මි
සබ්බෙසු ධම්මෙසු අනූපලිත්තො
සබ්බඤ්ජහො තණ්හක්ඛයෙ විමුත්තො
සයං අභිඤ්ඤාය කමුද්දිසෙය්‍යං—

න මෙ ආචරියො අත්ථි සදිසො මෙ න විජ්ජති
සදෙවකස්මිං ලොකස්මිං නත්ථි මෙ පටිපුග්ගලො—

අහං හි අරහා ලොකෙ අහං සත්ථා අනුත්තරො
එකොම්හි සම්මාසම්බුද්ධො සීතිභූතොස්මි නිබ්බුතො—

ධම්මචක්කං පවත්තෙතුං ගච්ඡාමි කාසිනං පුරං
අන්ධභූතස්මිං ලොකස්මිං ආහඤ්ඡං[1] අමතදුන්දුභින්ති—

යථා ඛො ත්වං ආවුසො පටිජානාසි අරහසි අනන්තජිනොති—

මාදිසා වෙ ජිනා හොන්ති යෙ පත්තා ආසවක්ඛයං
ජිතා මෙ පාපකා ධම්මා තස්මාහං උපකා[2] ජිනොති—

එවං වුත්තෙ භික්ඛවෙ උපකො ආජීවිකො හුවෙය්‍යපාවුසොති වත්වා සීසං ඔකම්පෙත්වා උම්මග්ගං ගහෙත්වා පක්කාමි—

අථ ඛ්වාහං භික්ඛවෙ අනුපුබ්බෙන චාරිකං චරමානො යෙන බාරාණසී ඉසිපතනං මිගදායො යෙන පඤ්චවග්ගියා භික්ඛූ තෙනුපසඞ්කමිං; අද්දසංසු ඛො මං භික්ඛවෙ පඤ්චවග්ගියා භික්ඛූ දූරතොව ආගච්ඡන්තං; දිස්වාන අඤ්ඤමඤ්ඤං සණ්ඨපෙසුං: අයං ඛො ආවුසො සමණො ගොතමො ආගච්ඡති බාහුලිකො පධානවිබ්භන්තො ආවත්තො බාහුල්ලාය; සො නෙව අභිවාදෙතබ්බො; න පච්චුට්ඨාතබ්බො; නාස්ස පත්තචීවරං පටිග්ගහෙතබ්බං; අපි ච ඛො ආසනං ඨපෙතබ්බං සචෙ ආකඞ්ඛිස්සති නිසීදිස්සතීති; යථා යථා ඛො අහං භික්ඛවෙ උපසඞ්කමාමි; තථා තථා පඤ්චවග්ගියා

1 ආහඤ්ඤිං-ම. ස්‍යා. 2 උපකො-ම.

භික්ඛූ නාසක්ඛිංසු සකාය කතිකාය සණ්ඨාතුං; අප්පෙකච්චෙ මං පච්චුග්ගන්ත්වා පත්තචීවරං පටිග්ගහෙසුං; අප්පෙකච්චෙ ආසනං පඤ්ඤපෙසුං; අප්පෙකච්චෙ පාදොදකං උපට්ඨපෙසුං; අපි ච ඛො මං නාමෙන ච ආවුසොවාදෙන ච සමුදාචරන්ති; එවං වුත්තෙ අහං භික්ඛවෙ පඤ්චවග්ගියෙ භික්ඛූ එතදවොචං: මා භික්ඛවෙ තථාගතං නාමෙන ච ආවුසොවාදෙන ච සමුදාචරිත්ථ;[1] අරහං භික්ඛවෙ තථාගතො සම්මාසම්බුද්ධො; ඔදහථ භික්ඛවෙ සොතං; අමතමධිගතං; අහමනුසාසාමි; අහං ධම්මං දෙසෙමි; යථානුසිට්ඨං තථා පටිපජ්ජමානා නචිරස්සෙව යස්සත්ථාය කුලපුත්තා සම්මදෙව අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජන්ති තදනුත්තරං බ්‍රහ්මචරියපරියොසානං දිට්ඨෙව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරිස්සථාති.

එවං වුත්තෙ භික්ඛවෙ පඤ්චවග්ගියා භික්ඛූ මං එතදවොචුං: තායපි ඛො ත්වං ආවුසො ගොතම ඉරියාය තාය පටිපදාය තාය දුක්කරකාරිකාය නාජ්ඣගමා උත්තරිමනුස්සධම්මා අලමරියඤාණදස්සනවිසෙසං; කිම්පන ත්වං එතරහි බාහුලිකො පධානවිබ්භන්තො ආවත්තො බාහුල්ලාය අධිගමිස්සසි උත්තරිමනුස්සධම්මා අලමරියඤාණදස්සනවිසෙසන්ති; එවං වුත්තෙ අහං භික්ඛවෙ පඤ්චවග්ගියෙ භික්ඛූ එතදවොචං: න භික්ඛවෙ තථාගතො බාහුලිකො; න පධානවිබ්භන්තො; න ආවත්තො බාහුල්ලාය; අරහං භික්ඛවෙ තථාගතො සම්මාසම්බුද්ධො; ඔදහථ භික්ඛවෙ සොතං; අමතමධිගතං; අහමනුසාසාමි; අහං ධම්මං දෙසෙමි; යථානුසිට්ඨං තථා පටිපජ්ජමානා නචිරස්සෙව යස්සත්ථාය කුලපුත්තා සම්මදෙව අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජන්ති තදනුත්තරං බ්‍රහ්මචරියපරියොසානං දිට්ඨෙව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරිස්සථාති; දුතියම්පි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චවග්ගියා භික්ඛූ මං එතදවොචුං: තායපි ඛො ත්වං ආවුසො ගොතම ඉරියාය තාය පටිපදාය තාය දුක්කරකාරිකාය නාජ්ඣගමා උත්තරිමනුස්සධම්මා අලමරියඤාණදස්සනවිසෙසං; කිං පන ත්වං එතරහි බාහුලිකො පධානවිබ්භන්තො ආවත්තො බාහුල්ලාය අධිගමිස්සසි උත්තරිමනුස්සධම්මා අලමරියඤාණදස්සනවිසෙසන්ති; දුතියම්පි ඛො අහං භික්ඛවෙ පඤ්චවග්ගියෙ භික්ඛූ එතදවොචං: න භික්ඛවෙ තථාගතො බාහුලිකො; න පධානවිබ්භන්තො; න ආවත්තො බාහුල්ලාය; අරහං භික්ඛවෙ තථාගතො සම්මාසම්බුද්ධො; ඔදහථ භික්ඛවෙ සොතං; අමතමධිගතං; අහමනුසාසාමි; අහං ධම්මං දෙසෙමි; යථානුසිට්ඨං

---

1 සමුදාචරථ-ම.

තථා පටිපජ්ජමානා නචිරස්සෙව යස්සත්ථාය කුලපුත්තා සම්මදෙව අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජන්ති තදනුත්තරං බ්‍රහ්මචරියපරියොසානං දිට්ඨෙව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරිස්සථාති; තතියම්පි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චවග්ගියා භික්ඛූ මං එතදවොචුං: තායපි ඛො ත්වං ආවුසො ගොතම ඉරියාය තාය පටිපදාය තාය දුක්කරකාරිකාය නාජ්ඣගමා උත්තරිමනුස්සධම්මා අලමරියඤාණදස්සනවිසෙසං; කිම්පන ත්වං එතරහි බාහුලිකො පධානවිබ්භන්තො ආවත්තො බාහුල්ලාය අධිගමිස්සසි උත්තරිමනුස්සධම්මා අලමරියඤාණදස්සනවිසෙසන්ති; එවං වුත්තෙ අහං භික්ඛවෙ පඤ්චවග්ගියෙ භික්ඛූ එතදවොචං: අභිජානාථ මෙ නො තුම්හෙ භික්ඛවෙ ඉතො පුබ්බෙ එවරූපං භාසිතමෙතන්ති; නො හෙතං භන්තෙ; න භික්ඛවෙ තථාගතො බාහුලිකො; න පධානවිබ්භන්තො; න ආවත්තො බාහුල්ලාය; අරහං භික්ඛවෙ තථාගතො සම්මාසම්බුද්ධො; ඔදහථ භික්ඛවෙ සොතං; අමතමධිගතං අහමනුසාසාමි; අහං ධම්මං දෙසෙමි; යථානුසිට්ඨං තථා පටිපජ්ජමානා නචිරස්සෙව යස්සත්ථාය කුලපුත්තා සම්මදෙව අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජන්ති තදනුත්තරං බ්‍රහ්මචරියපරියොසානං දිට්ඨෙව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරිස්සථාති.

අසක්ඛිං ඛො අහං භික්ඛවෙ පඤ්චවග්ගියෙ භික්ඛූ සඤ්ඤාපෙතුං; ද්වෙපි සුදං භික්ඛවෙ භික්ඛූ ඔවදාමි; තයො භික්ඛූ පිණ්ඩාය චරන්ති; යං තයො භික්ඛූ පිණ්ඩාය චරිත්වා ආහරන්ති තෙන ඡබ්බග්ගා[1] යාපෙම; තයොපි සුදං භික්ඛවෙ භික්ඛූ ඔවදාමි; ද්වෙ භික්ඛූ පිණ්ඩාය චරන්ති; යං ද්වෙ භික්ඛූ පිණ්ඩාය චරිත්වා ආහරන්ති තෙන ඡබ්බග්ගා යාපෙම; අථ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චවග්ගියා භික්ඛූ මයා එවං ඔවදියමානා එවං අනුසාසියමානා අත්තනා ජාතිධම්මා සමානා ජාතිධම්මෙ ආදීනවං විදිත්වා අජාතං අනුත්තරං යොගක්ඛෙමං නිබ්බානං පරියෙසමානා අජාතං අනුත්තරං යොගක්ඛෙමං නිබ්බානං අජ්ඣගමංසු; අත්තනා ජරාධම්මා සමානා ජරාධම්මෙ ආදීනවං විදිත්වා අජරං අනුත්තරං යොගක්ඛෙමං නිබ්බානං පරියෙසමානා අජරං අනුත්තරං යොගක්ඛෙමං නිබ්බානං අජ්ඣගමංසු; අත්තනා බ්‍යාධිධම්මා සමානා බ්‍යාධිධම්මෙ ආදීනවං විදිත්වා අබ්‍යාධිං අනුත්තරං යොගක්ඛෙමං නිබ්බානං පරියෙසමානා අබ්‍යාධිං අනුත්තරං යොගක්ඛෙමං නිබ්බානං අජ්ඣගමංසු; අත්තනා මරණධම්මා සමානා මරණධම්මෙ ආදීනවං

1 ඡබ්බග්ගිසා එවං-ම,

විදිත්වා අමතං අනුත්තරං යොගක්ඛෙමං නිබ්බානං පරියෙසමානා අමතං අනුත්තරං යොගක්ඛෙමං නිබ්බානං අජ්ඣගමංසු; අත්තනා සොකධම්මා සමානා සොකධම්මෙ ආදීනවං විදිත්වා අසොකං අනුත්තරං යොගක්ඛෙමං නිබ්බානං පරියෙසමානා අසොකං අනුත්තරං යොගක්ඛෙමං නිබ්බානං අජ්ඣගමංසු; අත්තනා සඞ්කිලෙසධම්මා සමානා සඞ්කිලෙසධම්මෙ ආදීනවං විදිත්වා අසඞ්කිලිට්ඨං අනුත්තරං යොගක්ඛෙමං නිබ්බානං පරියෙසමානා අසඞ්කිලිට්ඨං අනුත්තරං යොගක්ඛෙමං නිබ්බානං අජ්ඣගමංසු; ඤාණඤ්ච පන තෙසං දස්සනං උදපාදි අකුප්පා මෙ[1] විමුත්ති අයමන්තිමා ජාති නත්ථි දානි පුනබ්භවොති—

පඤ්චිමෙ භික්ඛවෙ කාමගුණා; කතමෙ පඤ්ච; චක්ඛුවිඤ්ඤෙය්‍යා රූපා ඉට්ඨා කන්තා මනාපා පියරූපා කාමූපසංහිතා රජනීයා; සොතවිඤ්ඤෙය්‍යා සද්දා—පෙ—ඝානවිඤ්ඤෙය්‍යා ගන්ධා—ජිව්හාවිඤ්ඤෙය්‍යා රසා—කායවිඤ්ඤෙය්‍යා ඵොට්ඨබ්බා ඉට්ඨා කන්තා මනාපා පියරූපා කාමූපසංහිතා රජනීයා; ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච කාමගුණා; යෙ හි කෙචි භික්ඛවෙ සමණා වා බ්‍රාහ්මණා වා ඉමෙ පඤ්ච කාමගුණෙ ගථිතා මුච්ඡිතා අජ්ඣාපන්නා අනාදීනවදස්සාවිනො අනිස්සරණපඤ්ඤා පරිභුඤ්ජන්ති තෙ එවමස්සු වෙදිතබ්බා: අනයමාපන්නා බ්‍යසනමාපන්නා යථාකාමකරණීයා පාපිමතො; සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ ආරඤ්ඤකො මිගො බද්ධො පාසරාසිං අධිසයෙය්‍ය; සො එවමස්ස වෙදිතබ්බො අනයමාපන්නො බ්‍යසනමාපන්නො යථාකාමකරණීයො ලුද්දස්ස; ආගච්ඡන්තෙ ච පන ලුද්දෙ න යෙන කාමං පක්කමිස්සතීති; එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ යෙ හි කෙචි සමණා වා බ්‍රාහ්මණා වා ඉමෙ පඤ්ච කාමගුණෙ ගථිතා මුච්ඡිතා අජ්ඣාපන්නා අනාදීනවදස්සාවිනො අනිස්සරණපඤ්ඤා පරිභුඤ්ජන්ති; තෙ එවමස්සු වෙදිතබ්බා අනයමාපන්නා බ්‍යසනමාපන්නා යථාකාමකරණීයා පාපිමතො—

යෙ ච ඛො කෙචි භික්ඛවෙ සමණා වා බ්‍රාහ්මණා වා ඉමෙ පඤ්ච කාමගුණෙ අගථිතා අමුච්ඡිතා අනජ්ඣාපන්නා ආදීනවදස්සාවිනො නිස්සරණපඤ්ඤා පරිභුඤ්ජන්ති: තෙ එවමස්සු වෙදිතබ්බා න අනයමාපන්නා න බ්‍යසනමාපන්නා න යථාකාමකරණීයා පාපිමතො; සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ ආරඤ්ඤකො මිගො අබද්ධො පාසරාසිං අධිසයෙය්‍ය; සො එවමස්ස වෙදිතබ්බො න අනයමාපන්නො න බ්‍යසනමාපන්නො න යථාකාමකරණීයො

1 තෙසං-ම. තො-ස්‍යා.

ලුද්දස්ස; ආගච්ඡන්තො ච පන ලුද්දො යෙන කාමං පක්කමිස්සතීති; එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ යෙ කෙචි සමණා වා බ්‍රාහ්මණා වා ඉමෙ පඤ්ච කාමගුණෙ අගථිතා අමුච්ඡිතා අනජ්ඣාපන්නා ආදීනවදස්සාවිනො නිස්සරණපඤ්ඤා පරිභුඤ්ජන්ති; තෙ එවමස්සු වෙදිතබ්බා න අනයමාපන්නා න බ්‍යසනමාපන්නා න යථාකාමකරණීයා පාපිමතො…

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ ආරඤ්ඤකො මිගො අරඤ්ඤෙ පවනෙ චරමානො විස්සත්ථො ගච්ඡති විස්සත්ථො තිට්ඨති විස්සත්ථො නිසීදති විස්සත්ථො සෙය්‍යං කප්පෙති; තං කිස්ස හෙතු: අනාපාථගතො භික්ඛවෙ ලුද්දස්ස; එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු විවිච්චෙව කාමෙහි විවිච්ච අකුසලෙහි ධම්මෙහි සවිතක්කං සවිචාරං විවෙකජං පීතිසුඛං පඨමජ්ඣානං උපසම්පජ්ජ විහරති; අයං වුච්චති භික්ඛවෙ භික්ඛු අන්ධමකාසි මාරං අපදං වධිත්වා මාරචක්ඛුං අදස්සනං ගතො පාපිමතො…

පුන චපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු විතක්කවිචාරානං වූපසමා අජ්ඣත්තං සම්පසාදනං චෙතසො එකොදිභාවං අවිතක්කං අවිචාරං සමාධිජං පීතිසුඛං දුතියජ්ඣානං උපසම්පජ්ජ විහරති; අයං වුච්චති භික්ඛවෙ භික්ඛු අන්ධමකාසි මාරං අපදං වධිත්වා මාරචක්ඛුං අදස්සනං ගතො පාපිමතො…

පුන චපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු පීතියා ච විරාගා උපෙක්ඛකො ච විහරති සතො ච සම්පජානො සුඛඤ්ච කායෙන පටිසංවෙදෙති; යන්තං අරියා ආචික්ඛන්ති උපෙක්ඛකො සතිමා සුඛවිහාරීති තතියජ්ඣානං උපසම්පජ්ජ විහරති; අයං වුච්චති භික්ඛවෙ භික්ඛු අන්ධමකාසි මාරං අපදං වධිත්වා මාරචක්ඛුං අදස්සනං ගතො පාපිමතො…

පුන චපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු සුඛස්ස ච පහානා දුක්ඛස්ස ච පහානා පුබ්බෙව සොමනස්සදොමනස්සානං අත්ථඞ්ගමා අදුක්ඛං අසුඛං උපෙක්ඛාසතිපාරිසුද්ධිං චතුත්ථජ්ඣානං උපසම්පජ්ජ විහරති; අයං වුච්චති භික්ඛවෙ භික්ඛු අන්ධමකාසි මාරං අපදං වධිත්වා මාරචක්ඛුං අදස්සනං ගතො පාපිමතො…

පුන චපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු සබ්බසො රූපසඤ්ඤානං සමතික්කමා පටිඝසඤ්ඤානං අත්ථඞ්ගමා නානත්තසඤ්ඤානං අමනසිකාරා අනන්තො ආකාසොති ආකාසානඤ්චායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති; අයං වුච්චති භික්ඛවෙ භික්ඛු අන්ධමකාසි මාරං අපදං වධිත්වා මාරචක්ඛුං අදස්සනං ගතො පාපිමතො…

පුන ච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු සබ්බසො ආකාසානඤ්චායතනං සමතික්කම්ම අනන්තං විඤ්ඤාණන්ති විඤ්ඤාණඤ්චායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති…පෙ…සබ්බසො විඤ්ඤාණඤ්චායතනං සමතික්කම්ම නත්ථි කිඤ්චීති ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති…සබ්බසො ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං සමතික්කම්ම නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති…සබ්බසො නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං සමතික්කම්ම සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධං උපසම්පජ්ජ විහරති; පඤ්ඤාය චස්ස දිස්වා ආසවා පරික්ඛීණා හොන්ති; අයං වුච්චති භික්ඛවෙ භික්ඛු අන්ධමකාසි මාරං අපදං වධිත්වා මාරචක්ඛුං අදස්සනං ගතො පාපිමතො තිණ්ණො ලොකෙ විසත්තිකං; සො විස්සත්ථො ගච්ඡති විස්සත්ථො තිට්ඨති විස්සත්ථො නිසීදති විස්සත්ථො සෙය්‍යං කප්පෙති; තං කිස්ස හෙතු: අනාපාථගතො භික්ඛවෙ පාපිමතොති…

ඉදමවොච භගවා; අත්තමනා තෙ භික්ඛූ භගවතො භාසිතං අභිනන්දුන්ති…

අරියපරියෙසනසුත්තං ඡට්ඨං.

7.

එවමෙම සුතං; එකං සමයං භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ…තෙන ඛො පන සමයෙන ජාණුස්සොණි බ්‍රාහ්මණො සබ්බසෙතෙන වළභීරථෙන[1] සාවත්ථියා නිය්‍යාති දිවා දිවස්ස; අද්දසා ඛො ජාණුස්සොණි බ්‍රාහ්මණො පිලොතිකං පරිබ්බාජකං දූරතොව ආගච්ඡන්තං; දිස්වාන පිලොතිකං පරිබ්බාජකං එතදවොච: හන්ද කුතො නු භවං වච්ඡායනො ආගච්ඡති දිවා දිවස්සාති; ඉතො හි ඛො අහං භො ආගච්ඡාමි සමණස්ස ගොතමස්ස සන්තිකාති; තං කිං මඤ්ඤති භවං වච්ඡායනො සමණස්ස ගොතමස්ස පඤ්ඤාවෙය්‍යත්තියං; පණ්ඩිතො මඤ්ඤෙති; කො චාහං භො; කො ච සමණස්ස ගොතමස්ස පඤ්ඤාවෙය්‍යත්තියං ජානිස්සාමි; සොපි නූනස්ස තාදිසොව යො සමණස්ස ගොතමස්ස පඤ්ඤාවෙය්‍යත්තියං ජානෙය්‍යාති; උළාරාය ඛලු භවං වච්ඡායනො සමණං ගොතමං පසංසාය පසංසතීති; කො චාහං භො; කො ච සමණං ගොතමං පසංසිස්සාමි;

---

1 වළවාභිරථෙන—ම.

පසන්නප්පසන්නොච සො භවං ගොතමො සෙට්ඨො දෙවමනුස්සානන්ති; කංපන භවං වච්ඡායනො අත්ථවසං සම්පස්සමානො සමණෙ ගොතමෙ එවං අභිප්පසන්නොති——

සෙය්‍යථාපි භො කුසලො නාගවනිකො නාගවනං පවිසෙය්‍ය; සො පස්සෙය්‍ය නාගවනෙ මහන්තං හත්ථිපදං දීඝතො ච ආයතං තිරියඤ්ච විත්ථතං; සො නිට්ඨං ගච්ඡෙය්‍ය මහා වත භො නාගොති; එවමෙව ඛො අහං භො යතො අද්දසං සමණෙ ගොතමෙ චත්තාරි පදානි අථාහං නිට්ඨමගමං සම්මාසම්බුද්ධො භගවා ස්වාක්ඛාතො භගවතා ධම්මො සුපටිපන්නො භගවතො සාවකසඞ්ඝොති; කතමානි චත්තාරි; ඉධාහං භො පස්සාමි එකච්චෙ ඛත්තිය පණ්ඩිතෙ නිපුණෙ කතපරප්පවාදෙ වාලවෙධිරූපෙ වොභින්දන්තා මඤ්ඤෙ චරන්ති පඤ්ඤාගතෙන දිට්ඨිගතානි; තෙ සුණන්ති සමණො ඛලු භො ගොතමො අමුකං නාම ගාමං වා නිගමං වා ඔසරිස්සතීති; තෙ පඤ්හං අභිසංඛරොන්ති; ඉමං මයං පඤ්හං සමණං ගොතමං උපසඞ්කමිත්වා පුච්ඡිස්සාම; එවංචෙ නො පුට්ඨො එවං ව්‍යාකරිස්සති එවමස්ස මයං වාදං ආරොපෙස්සාම; එවංචෙපි නො පුට්ඨො එවං ව්‍යාකරිස්සති එවම්පිස්ස මයං වාදං ආරොපෙස්සාමාති; තෙ සුණන්ති සමණො ඛලු භො ගොතමො අමුකං නාම ගාමං වා නිගමං වා ඔසටොති; තෙ යෙන සමණො ගොතමො තෙනුපසඞ්කමන්ති; තෙ සමණො ගොතමො ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙති සමාදපෙති සමුත්තෙජෙති සම්පහංසෙති; තෙ සමණෙන ගොතමෙන ධම්මියා කථාය සන්දස්සිතා සමාදපිතා සමුත්තෙජිතා සම්පහංසිතා න චෙව සමණං ගොතමං පඤ්හං පුච්ඡන්ති; කුතස්ස වාදං ආරොපෙස්සන්ති; අඤ්ඤදත්ථු සමණස්සෙව ගොතමස්ස සාවකා සම්පජ්ජන්ති; යදාහං භො සමණෙ ගොතමෙ ඉමං පඨමං පදං අද්දසං අථාහං නිට්ඨමගමං සම්මාසම්බුද්ධො භගවා ස්වාක්ඛාතො භගවතා ධම්මො සුපටිපන්නො භගවතො සාවකසඞ්ඝොති——

පුන චපරාහං භො පස්සාමි ඉධෙකච්චෙ බ්‍රාහ්මණපණ්ඩිතෙ නිපුණෙ කතපරප්පවාදෙ වාලවෙධිරූපෙ වොභින්දන්තා මඤ්ඤෙ චරන්ති පඤ්ඤාගතෙන දිට්ඨිගතානි; තෙ සුණන්ති සමණො ඛලු භො ගොතමො අමුකං නාම ගාමං වා නිගමං වා ඔසරිස්සතීති; තෙ පඤ්හං අභිසංඛරොන්ති: ඉමං මයං පඤ්හං සමණං ගොතමං උපසඞ්කමිත්වා පුච්ඡිස්සාම; එවංචෙ නො පුට්ඨො එවං ව්‍යාකරිස්සති එවමස්ස මයං වාදං ආරොපෙස්සාම; එවංචෙපි නො පුට්ඨො එවං ව්‍යාකරිස්සති එවම්පිස්ස මයං වාදං ආරොපෙස්සාමාති; තෙ

සුණන්ති සමණො ඛලු භො ගොතමො අමුකං නාම ගාමං වා
නිගමං වා ඔසටොති; තෙ යෙන සමණො ගොතමො තෙනුප
සඞ්කමන්ති; තෙ සමණො ගොතමො ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙති
සමාදපෙති සමුත්තෙජෙති සම්පහංසෙති; තෙ සමණෙන ගොත
මෙන ධම්මියා කථාය සන්දස්සිතා සමාදපිතා සමුත්තෙජිතා සම්ප
හංසිතා න චෙව සමණං ගොතමං පඤ්හං පුච්ඡන්ති; කුතස්ස
වාදං ආරොපෙස්සන්ති; අඤ්ඤදත්ථු සමණස්සෙව ගොතමස්ස
සාවකා සම්පජ්ජන්ති; යදාහං භො සමණෙ ගොතමෙ ඉමං දුතියං
පදං අද්දසං අථාහං නිට්ඨමගමං සම්මාසම්බුද්ධො භගවා ස්වාක්ඛා
තො භගවතා ධම්මො සුපටිපන්නො භගවතො සාවකසඞ්ඝොති.

පුන චපරාහං භො පස්සාමි ඉධෙකච්චෙ ගහපතිපණ්ඩිතෙ
නිපුණෙ කතපරප්පවාදෙ වාලවෙධිරූපෙ වොභින්දන්තා මඤ්ඤෙ
චරන්ති පඤ්ඤාගතෙන දිට්ඨිගතානි; තෙ සුණන්ති සමණො ඛලු
භො ගොතමො අමුකං නාම ගාමං වා නිගමං වා ඔසරිස්සතීති;
තෙ පඤ්හං අභිසංඛරොන්ති: ඉමං මයං පඤ්හං සමණං ගොතමං
උපසඞ්කමිත්වා පුච්ඡිස්සාම; එවඤ්චෙ නො පුට්ඨො එවං ව්‍යාකරිස්සති
එවමස්ස මයං වාදං ආරොපෙස්සාම; එවඤ්චෙපි නො පුට්ඨො එවං
ව්‍යාකරිස්සති එවම්පිස්ස මයං වාදං ආරොපෙස්සාමාති; තෙ
සුණන්ති සමණො ඛලු භො ගොතමො අමුකං නාම ගාමං වා
නිගමං වා ඔසටොති; තෙ යෙන සමණො ගොතමො තෙනුප
සඞ්කමන්ති; තෙ සමණො ගොතමො ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙති
සමාදපෙති සමුත්තෙජෙති සම්පහංසෙති; තෙ සමණෙන ගොත
මෙන ධම්මියා කථාය සන්දස්සිතා සමාදපිතා සමුත්තෙජිතා සම්ප
හංසිතා න චෙව සමණං ගොතමං පඤ්හං පුච්ඡන්ති; කුතස්ස
වාදං ආරොපෙස්සන්ති; අඤ්ඤදත්ථු සමණස්සෙව ගොතමස්ස
සාවකා සම්පජ්ජන්ති; යදාහං භො සමණෙ ගොතමෙ ඉමං තතියං
පදං අද්දසං අථාහං නිට්ඨමගමං සම්මාසම්බුද්ධො භගවා ස්වාක්ඛා
තො භගවතා ධම්මො සුපටිපන්නො භගවතො සාවකසඞ්ඝොති.

පුන චපරාහං භො පස්සාමි ඉධෙකච්චෙ සමණපණ්ඩිතෙ
නිපුණෙ කතපරප්පවාදෙ වාලවෙධිරූපෙ වොභින්දන්තා මඤ්ඤෙ
චරන්ති පඤ්ඤාගතෙන දිට්ඨිගතානි; තෙ සුණන්ති සමණො ඛලු
භො ගොතමො අමුකං නාම ගාමං වා නිගමං වා ඔසරිස්සතීති;
තෙ පඤ්හං අභිසංඛරොන්ති: ඉමං මයං පඤ්හං සමණං ගොතමං
උපසඞ්කමිත්වා පුච්ඡිස්සාම; එවඤ්චෙ නො පුට්ඨො එවං ව්‍යාකරිස්සති
එවමස්ස මයං වාදං ආරොපෙස්සාම; එවඤ්චෙපි නො පුට්ඨො එවං
ව්‍යාකරිස්සති එවම්පිස්ස මයං වාදං ආරොපෙස්සාමාති; තෙ

සුණන්ති සමණො ඛලු භො ගොතමො අමුකං නාම ගාමං වා නිගමං වා ඔසටොති; තෙ යෙන සමණො ගොතමො තෙනුපසඞ්කමන්ති; තෙ සමණො ගොතමො ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙති සමාදපෙති සමුත්තෙජෙති සම්පහංසෙති; තෙ සමණෙන ගොතමෙන ධම්මියා කථාය සන්දස්සිතා සමාදපිතා සමුත්තෙජිතා සම්පහංසිතා න චෙව සමණං ගොතමං පඤ්හං පුච්ඡන්ති; කුතස්ස වාදං ආරොපෙස්සන්ති; අඤ්ඤදත්‍ථු සමණඤ්ඤෙව ගොතමං ඔකාසං යාචන්ති අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජාය; තෙ සමණො ගොතමො පබ්බාජෙති උපසම්පාදෙති; තෙ තත්‍ථ[1] පබ්බජිතා සමානා එකෙ වූපකට්ඨා[2] අප්පමත්තා ආතාපිනො පහිතත්තා විහරන්තා නචිරස්සෙව යස්සත්ථාය කුලපුත්තා සම්මදෙව අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජන්ති තදනුත්තරං බ්‍රහ්මචරියපරියොසානං දිට්ඨෙව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරන්ති; තෙ එවමාහංසු: මනං වත භො අනස්සාම; මනං වත භො පණස්සාම;[3] මයං හි පුබ්බෙ අස්සමණාව සමානා සමණම්හාති පටිජානිම්හ; අබ්‍රාහ්මණාව සමානා බ්‍රාහ්මණම්හාති පටිජානිම්හ; අනරහන්තාව සමානා අරහන්තම්හාති පටිජානිම්හ; ඉදානි බොම්හ[4] සමණා; ඉදානි බොම්හ[4] බ්‍රාහ්මණා; ඉදානි බොම්හ[4] අරහන්තොති; යදාහං භො සමණෙ ගොතමෙ ඉමං චතුත්ථං පදං අද්දසං අථාහං නිට්ඨමගමං සම්මාසම්බුද්ධො භගවා ස්වාක්ඛාතො භගවතා ධම්මො සුපටිපන්නො භගවතො සාවකසඞ්ඝොති; යතො ඛො අහං භො සමණෙ ගොතමෙ ඉමානි චත්තාරි පදානි අද්දසං අථාහං නිට්ඨමගමං සම්මාසම්බුද්ධො භගවා ස්වාක්ඛාතො භගවතා ධම්මො සුපටිපන්නො භගවතො සාවකසඞ්ඝොති.

එවං වුත්තෙ ජාණුස්සොණි බ්‍රාහ්මණො සබ්බසෙතා වළභීරථා ඔරොහිත්වා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා යෙන භගවා තෙනඤ්ජලිං පණාමෙත්වා තික්ඛත්තුං උදානං උදානෙසි: නමො තස්ස භගවතො අරහතො සම්මාසම්බුද්ධස්ස; නමො තස්ස භගවතො අරහතො සම්මාසම්බුද්ධස්ස; නමො තස්ස භගවතො අරහතො සම්මාසම්බුද්ධස්ස; අප්පෙව නාම මයං කදාචි කරහචි තෙන භොතා ගොතමෙන සද්ධිං සමාගච්ඡෙය්‍යාම; අප්පෙව නාම සියා කොචිදෙව කථාසල්ලාපොති. අථ ඛො ජාණුස්සොණි බ්‍රාහ්මණො යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා භගවතා සද්ධිං සම්මොදි; සම්මොදනීයං කථං සාරාණීයං වීතිසාරෙත්වා එකමන්තං නිසීදි;

1 පබ්බාජෙති; තෙ තත්‍ථ-ම. ස්‍යා. 2 සමානා වූපකට්ඨා-ම. ස්‍යා.
3 අනස්සාම-ම. ස්‍යා. 4 බොම්හා-ම. ස්‍යා.

එකමන්තං නිසින්නො ඛො ජාණුස්සොණි බ්‍රාහ්මණො යාවතකො අහොසි පිලොතිකාය පරිබ්බාජකෙන සද්ධිං කථාසල්ලාපො තං සබ්බං භගවතො ආරොචෙසි; එවං වුත්තෙ භගවා ජාණුස්සොණිං බ්‍රාහ්මණං එතදවොච: න ඛො බ්‍රාහ්මණ එත්තාවතා හත්ථිපදොපමො විත්ථාරෙන පරිපූරො හොති; අපි ච බ්‍රාහ්මණ යථා හත්ථිපදොපමො විත්ථාරෙන පරිපූරො හොති තං සුණාහි සාධුකං මනසි කරොහි භාසිස්සාමීති; එවං භොති ඛො ජාණුස්සොණි බ්‍රාහ්මණො භගවතො පච්චස්සොසි; භගවා එතදවොච—

සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණ නාගවනිකො නාගවනං පවිසෙය්‍ය; සො පස්සෙය්‍ය නාගවනෙ මහන්තං හත්ථිපදං දීඝතො ච ආයතං තිරියඤ්ච විත්ථතං; යො හොති කුසලො නාගවනිකො නෙව තාව නිට්ඨං ගච්ඡති මහා වත භො නාගොති; තං කිස්ස හෙතු: සන්ති හි බ්‍රාහ්මණ නාගවනෙ වාමනිකා නාම හත්ථිනියො මහාපදා; තාසමෙපතං පදං අස්සාති; සො තමනුගච්ඡති; තමනුගච්ඡන්තො පස්සති නාගවනෙ මහන්තං හත්ථිපදං දීඝතො ච ආයතං තිරියඤ්ච විත්ථතං උච්චා ච නිසෙවිතං; යො හොති කුසලො නාගවනිකො නෙව තාව නිට්ඨං ගච්ඡති මහා වත භො නාගොති; තං කිස්ස හෙතු: සන්ති හි බ්‍රාහ්මණ නාගවනෙ උච්චා කාළාරිකා නාම හත්ථිනියො මහාපදා; තාසමෙපතං පදං අස්සාති; සො තමනුගච්ඡති; තමනුගච්ඡන්තො පස්සති නාගවනෙ මහන්තං හත්ථිපදං දීඝතො ච ආයතං තිරියඤ්ච විත්ථතං උච්චා ච නිසෙවිතං උච්චා ච දන්තෙහි ආරජිතානි; යො හොති කුසලො නාගවනිකො නෙව තාව නිට්ඨං ගච්ඡති මහා වත භො නාගොති; තං කිස්ස හෙතු: සන්ති හි බ්‍රාහ්මණ නාගවනෙ උච්චා කණෙරුකා නාම හත්ථිනියො මහාපදා; තාසමෙපතං පදං අස්සාති; සො තමනුගච්ඡති තමනුගච්ඡන්තො පස්සති නාගවනෙ මහන්තං හත්ථිපදං දීඝතො ච ආයතං තිරියඤ්ච විත්ථතං උච්චා ච නිසෙවිතං උච්චා ච දන්තෙහි ආරජිතානි උච්චා ච සාඛාභඞ්ගං; තඤ්ච නාගං පස්සති රුක්ඛමූලගතං වා අබ්භොකාසගතං වා ගච්ඡන්තං වා ඨිතං වා නිසින්නං වා නිපන්නං වා; සො නිට්ඨං ගච්ඡති අයමෙව[1] සො මහානාගොති—

එවමෙව ඛො බ්‍රාහ්මණ ඉධ තථාගතො ලොකෙ උප්පජ්ජති අරහං සම්මාසම්බුද්ධො විජ්ජාචරණසම්පන්නො සුගතො ලොකවිදූ අනුත්තරො පුරිසදම්මසාරථි සත්ථා දෙවමනුස්සානං බුද්ධො භගවා; සො ඉමං ලොකං සදෙවකං සමාරකං සබ්‍රහ්මකං සස්සමණබ්‍රාහ්මණිං පජං සදෙවමනුස්සං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා පවෙදෙති;

---

1 අයව-සී

සො ධම්මං දෙසෙති ආදිකල්‍යාණං මජ්ඣෙකල්‍යාණං පරියොසානකල්‍යාණං සාත්ථං සබ්‍යඤ්ජනං කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං; බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙති; තං ධම්මං සුණාති ගහපති වා ගහපතිපුත්තො වා අඤ්ඤතරස්මිං වා කුලෙ පච්චාජාතො; සො තං ධම්මං සුත්වා තථාගතෙ සද්ධං පටිලභති; සො තෙන සද්ධාපටිලාභෙන සමන්නාගතො ඉති පටිසඤ්චික්ඛති: සම්බාධො ඝරාවාසො රජාපථො; අබ්භොකාසො පබ්බජ්ජා; නයිදං සුකරං අගාරං අජ්ඣාවසතා එකන්තපරිපුණ්ණං එකන්තපරිසුද්ධං සඞ්ඛලිඛිතං බ්‍රහ්මචරියං චරිතුං; යන්නූනාහං කෙසමස්සු ඔහාරෙත්වා කාසායානි වත්ථානි අච්ඡාදෙත්වා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජෙය්‍යන්ති; සො අපරෙන සමයෙන අප්පං වා භොගක්ඛන්ධං පහාය මහන්තං වා භොගක්ඛන්ධං පහාය අප්පං වා ඤාතිපරිවට්ටං පහාය මහන්තං වා ඤාතිපරිවට්ටං පහාය කෙසමස්සුං ඔහාරෙත්වා කාසායානි වත්ථානි අච්ඡාදෙත්වා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජති; සො එවං පබ්බජිතො සමානො භික්ඛූනං සික්ඛාසාජීවසමාපන්නො පාණාතිපාතං පහාය පාණාතිපාතා පටිවිරතො හොති නිහිතදණ්ඩො නිහිතසත්ථො ලජ්ජී දයාපන්නො සබ්බපාණභූතහිතානුකම්පී විහරති; අදින්නාදානං පහාය අදින්නාදානා පටිවිරතො හොති දින්නාදායී දින්නපාටිකඞ්ඛී අථෙනෙන සුචිභූතෙන අත්තනා විහරති; අබ්‍රහ්මචරියං පහාය බ්‍රහ්මචාරී හොති ආරාචාරී විරතො මෙථුනා ගාමධම්මා; මුසාවාදං පහාය මුසාවාදා පටිවිරතො හොති සච්චවාදී සච්චසන්ධො ථෙතො පච්චයිකො අවිසංවාදකො ලොකස්ස; පිසුණං වාචං පහාය පිසුණා වාචා පටිවිරතො හොති ඉතො සුත්වා න අමුත්‍ර අක්ඛාතා ඉමෙසං භෙදාය; අමුත්‍ර වා සුත්වා න ඉමෙසං අක්ඛාතා අමූසං භෙදාය; ඉති භින්නානං වා සන්ධාතා සහිතානං වා අනුප්පදාතා සමග්ගාරාමො සමග්ගරතො සමග්ගනන්දී සමග්ගකරණිං වාචං භාසිතා හොති; ඵරුසං වාචං පහාය ඵරුසා වාචා පටිවිරතො හොති යා සා වාචා නෙලා කණ්ණසුඛා පෙමනීයා හදයඞ්ගමා පොරී බහුජනකන්තා බහුජනමනාපා තථාරූපිං වාචං භාසිතා හොති; සම්ඵප්පලාපං පහාය සම්ඵප්පලාපා පටිවිරතො හොති කාලවාදී භූතවාදී අත්ථවාදී ධම්මවාදී විනයවාදී නිධානවතිං වාචං භාසිතා කාලෙන සාපදෙසං පරියන්තවතිං අත්ථසංහිතං.

සො බීජගාමභූතගාමසමාරම්භා පටිවිරතො හොති; එකභත්තිකො හොති රත්තූපරතො විරතො විකාලභොජනා; නච්චගීතවාදිතවිසූකදස්සනා පටිවිරතො හොති; මාලාගන්ධවිලෙපනධාරණමණ්ඩනවිභූසනට්ඨානා පටිවිරතො හොති; උච්චාසයනමහා

සයනා පටිවිරතො හොති; ජාතරූපරජතපටිග්ගහණා පටිවිරතො හොති; ආමකධඤ්ඤපටිග්ගහණා පටිවිරතො හොති; ආමකමංසපටිග්ගහණා පටිවිරතො හොති; ඉත්ථිකුමාරිකපටිග්ගහණා පටිවිරතො හොති; දාසිදාසපටිග්ගහණා පටිවිරතො හොති; අජෙළකපටිග්ගහණා පටිවිරතො හොති; කුක්කුටසූකරපටිග්ගහණා පටිවිරතො හොති; හත්ථිගවාස්සවළවාපටිග්ගහණා පටිවිරතො හොති; ඛෙත්තවත්ථුපටිග්ගහණා පටිවිරතො හොති; දූතෙය්‍යපහිණගමනානුයොගා පටිවිරතො හොති; කයවික්කයා පටිවිරතො හොති; තුලාකූටකංසකූටමානකූටා පටිවිරතො හොති; උක්කොටනවඤ්චනනිකතිසාචියොගා[1] පටිවිරතො හොති; ඡෙදනවධබන්ධනවිපරාමොසආලොපසහසාකාරා පටිවිරතො හොති ~

සො සන්තුට්ඨො හොති කායපරිහාරිකෙන චීවරෙන කුච්ඡිපරිහාරිකෙන පිණ්ඩපාතෙන; සො යෙන යෙනෙව පක්කමති සමාදායෙව පක්කමති; සෙය්‍යථාපි නාම පක්ඛී සකුණො යෙන යෙනෙව ඩෙති සපත්තභාරොව ඩෙති; එවමෙව ඛො භික්ඛු සන්තුට්ඨො හොති කායපරිහාරිකෙන චීවරෙන කුච්ඡිපරිහාරිකෙන පිණ්ඩපාතෙන; සො යෙන යෙනෙව පක්කමති සමාදායෙව පක්කමති; සො ඉමිනා අරියෙන සීලක්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො අජ්ඣත්තං අනවජ්ජසුඛං පටිසංවෙදෙති ~

සො චක්ඛුනා රූපං දිස්වා න නිමිත්තග්ගාහී හොති නානුබ්‍යඤ්ජනග්ගාහී; යත්වාධිකරණමෙනං චක්ඛුන්ද්‍රියං අසංවුතං විහරන්තං අභිජ්ඣාදොමනස්සා පාපකා අකුසලා ධම්මා අන්වාස්සවෙය්‍යුං තස්ස සංවරාය පටිපජ්ජති; රක්ඛති චක්ඛුන්ද්‍රියං; චක්ඛුන්ද්‍රියෙ සංවරං ආපජ්ජති; සොතෙන සද්දං සුත්වා ~ පෙ ~ ඝානෙන ගන්ධං ඝායිත්වා ~ ජිව්හාය රසං සායිත්වා ~ කායෙන ඵොට්ඨබ්බං ඵුසිත්වා ~ මනසා ධම්මං විඤ්ඤාය න නිමිත්තග්ගාහී හොති නානුබ්‍යඤ්ජනග්ගාහී. යත්වාධිකරණමෙනං මනින්ද්‍රියං අසංවුතං විහරන්තං අභිජ්ඣාදොමනස්සා පාපකා අකුසලා ධම්මා අන්වාස්සවෙය්‍යුං තස්ස සංවරාය පටිපජ්ජති; රක්ඛති මනින්ද්‍රියං; මනින්ද්‍රියෙ සංවරං ආපජ්ජති; සො ඉමිනා අරියෙන ඉන්ද්‍රියසංවරෙන සමන්නාගතො අජ්ඣත්තං අබ්‍යාසෙකසුඛං පටිසංවෙදෙති ~

සො අභික්කන්තෙ පටික්කන්තෙ සම්පජානකාරී හොති; ආලොකිතෙ විලොකිතෙ සම්පජානකාරී හොති; සම්මිඤ්ජිතෙ පසාරිතෙ සම්පජානකාරී හොති; සඞ්ඝාටිපත්තචීවරධාරණෙ සම්පජාන

1 සාවියොගා-ම. සං.

කාරී හොති; අසිතෙ පීතෙ ඛායිතේ සායිතෙ සම්පජානකාරී හොති; උච්චාරපස්සාවකම්මෙ සම්පජානකාරී හොති; ගතෙ ඨිතෙ නිසින්නෙ සුත්තෙ ජාගරිතෙ භාසිතෙ තුණ්හීභාවෙ සම්පජානකාරී හොති; සො ඉමිනා ච අරියෙන සීලක්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො ඉමිනා ච අරියෙන ඉන්ද්‍රියසංවරෙන සමන්නාගතො ඉමිනා ච අරියෙන සතිසම්පජඤ්ඤෙන සමන්නාගතො විවිත්තං සෙනාසනං භජති අරඤ්ඤං රුක්ඛමූලං පබ්බතං කන්දරං ගිරිගුහං සුසානං වනපත්ථං අබ්භොකාසං පලාලපුඤ්ජං; සො පච්ඡාභත්තං පිණ්ඩපාතපටික්කන්තො නිසීදති පල්ලඞ්කං ආභුජිත්වා උජුං කායං පණිධාය පරිමුඛං සතිං උපට්ඨපෙත්වා; සො අභිජ්ඣං ලොකෙ පහාය විගතාභිජ්ඣෙන චෙතසා විහරති අභිජ්ඣාය චිත්තං පරිසොධෙති; බ්‍යාපාදපදොසං පහාය අබ්‍යාපන්නචිත්තො විහරති සබ්බපාණභූතහිතානුකම්පී බ්‍යාපාදපදොසා චිත්තං පරිසොධෙති; ථීනමිද්ධං පහාය විගතථීනමිද්ධො විහරති ආලොකසඤ්ඤී සතො සම්පජානො ථීනමිද්ධා චිත්තං පරිසොධෙති; උද්ධච්චකුක්කුච්චං පහාය අනුද්ධතො විහරති අජ්ඣත්තං වූපසන්තචිත්තො උද්ධච්චකුක්කුච්චා චිත්තං පරිසොධෙති; විචිකිච්ඡං පහාය තිණ්ණවිචිකිච්ඡො විහරති අකථංකථී කුසලෙසු ධම්මෙසු විචිකිච්ඡාය චිත්තං පරිසොධෙති.

සො ඉමෙ පඤ්ච නීවරණෙ පහාය චෙතසො උපක්කිලෙසෙ පඤ්ඤාය දුබ්බලීකරණෙ විවිච්චෙව කාමෙහි විවිච්ච අකුසලෙහි ධම්මෙහි සවිතක්කං සවිචාරං විවෙකජං පීතිසුඛං පඨමජ්ඣානං උපසම්පජ්ජ විහරති; ඉදම්පි වුච්චති බ්‍රාහ්මණ තථාගතපදං ඉතිපි තථාගතනිසෙවිතං ඉතිපි තථාගතාරඤ්ජිතං ඉතිපි; න ත්වෙව තාව අරියසාවකො නිට්ඨං ගච්ඡති සම්මාසම්බුද්ධො භගවා ස්වාක්ඛාතො භගවතා ධම්මො සුපටිපන්නො භගවතො සාවකසඞ්ඝොති.

පුන චපරං බ්‍රාහ්මණ භික්ඛු විතක්කවිචාරානං වූපසමා අජ්ඣත්තං සම්පසාදනං චෙතසො එකොදිභාවං අවිතක්කං අවිචාරං සමාධිජං පීතිසුඛං දුතියජ්ඣානං උපසම්පජ්ජ විහරති; ඉදම්පි වුච්චති බ්‍රාහ්මණ තථාගතපදං ඉතිපි තථාගතනිසෙවිතං ඉතිපි තථාගතාරඤ්ජිතං ඉතිපි; න ත්වෙව තාව අරියසාවකො නිට්ඨං ගච්ඡති සම්මාසම්බුද්ධො භගවා ස්වාක්ඛාතො භගවතා ධම්මො සුපටිපන්නො භගවතො සාවකසඞ්ඝොති.

පුන චපරං බ්‍රාහ්මණ භික්ඛු පීතියා ච විරාගා උපෙක්ඛකො ච විහරති සතො ච සම්පජානො සුඛඤ්ච කායෙන පටිසංවෙදෙති; යං තං අරියා ආචික්ඛන්ති උපෙක්ඛකො සතිමා සුඛවිහාරීති තතියජ්ඣානං උපසම්පජ්ජ විහරති; ඉදම්පි වුච්චති බ්‍රාහ්මණ තථාගත

පදං ඉතිපි තථාගතනිසේවිතං ඉතිපි තථාගතාරඤ්ජිතං ඉතිපි; න ත්වෙව තාව අරියසාවකො නිට්ඨං ගච්ඡති සම්මාසම්බුද්ධො භගවා ස්වාක්ඛාතො භගවතා ධම්මො සුපටිපන්නො භගවතො සාවකසඞ්ඝොති —

පුන චපරං බ්‍රාහ්මණ භික්ඛු සුඛස්ස ච පහානා දුක්ඛස්ස ච පහානා පුබ්බෙව සොමනස්සදොමනස්සානං අත්ථඞ්ගමා අදුක්ඛං අසුඛං උපෙක්ඛාසතිපාරිසුද්ධිං චතුත්ථජ්ඣානං උපසම්පජ්ජ විහරති; ඉදම්පි වුච්චති බ්‍රාහ්මණ තථාගතපදං ඉතිපි තථාගතනිසෙවිතං ඉතිපි තථාගතාරඤ්ජිතං ඉතිපි; න ත්වෙව තාව අරියසාවකො නිට්ඨං ගච්ඡති සම්මාසම්බුද්ධො භගවා ස්වාක්ඛාතො භගවතා ධම්මො සුපටිපන්නො භගවතො සාවකසඞ්ඝොති —

සො එවං සමාහිතෙ චිත්තෙ පරිසුද්ධෙ පරියොදාතෙ අනඞ්ගණෙ විගතූපක්කිලෙසෙ මුදුභූතෙ කම්මනියෙ ඨිතෙ ආනෙඤ්ජප්පත්තෙ පුබ්බෙනිවාසානුස්සතිඤාණාය චිත්තං අභිනින්නාමෙති; සො අනෙකවිහිතං පුබ්බෙනිවාසං අනුස්සරති; සෙය්‍යථීදං: එකම්පි ජාතිං ද්වෙපි ජාතියො තිස්සොපි ජාතියො චතස්සොපි ජාතියො පඤ්චපි ජාතියො දසපි ජාතියො වීසතිම්පි ජාතියො තිංසම්පි ජාතියො චත්තාරීසම්පි ජාතියො පඤ්ඤාසම්පි ජාතියො ජාතිසතම්පි ජාතිසහස්සම්පි ජාතිසතසහස්සම්පි අනෙකෙපි සංවට්ටකප්පෙ අනෙකෙපි විවට්ටකප්පෙ අනෙකෙපි සංවට්ටවිවට්ටකප්පෙ අමුත්‍රාසිං එවංනාමො එවංගොත්තො එවංවණ්ණො එවමාහාරො එවංසුඛදුක්ඛපටිසංවෙදී එවමායුපරියන්තො; සො තතො චුතො අමුත්‍ර උදපාදිං; තත්‍රාපාසිං එවංනාමො එවංගොත්තො එවංවණ්ණො එවමාහාරො එවංසුඛදුක්ඛපටිසංවෙදී එවමායුපරියන්තො; සො තතො චුතො ඉධූපපන්නොති; ඉති සාකාරං සඋද්දෙසං අනෙකවිහිතං පුබ්බෙනිවාසං අනුස්සරති; ඉදම්පි වුච්චති බ්‍රාහ්මණ තථාගතපදං ඉතිපි තථාගතනිසෙවිතං ඉතිපි තථාගතාරඤ්ජිතං ඉතිපි; න ත්වෙව තාව අරියසාවකො නිට්ඨං ගච්ඡති සම්මාසම්බුද්ධො භගවා ස්වාක්ඛාතො භගවතා ධම්මො සුපටිපන්නො භගවතො සාවකසඞ්ඝොති —

සො එවං සමාහිතෙ චිත්තෙ පරිසුද්ධෙ පරියොදාතෙ අනඞ්ගණෙ විගතූපක්කිලෙසෙ මුදුභූතෙ කම්මනියෙ ඨිතෙ ආනෙඤ්ජප්පත්තෙ සත්තානං චුතූපපාතඤාණාය චිත්තං අභිනින්නාමෙති; සො දිබ්බෙන චක්ඛුනා විසුද්ධෙන අතික්කන්තමානුසකෙන සත්තෙ පස්සති චවමානෙ උපපජ්ජමානෙ හීනෙ පණීතෙ සුවණ්ණෙ දුබ්බණ්ණෙ සුගතෙ දුග්ගතෙ; යථාකම්මූපගෙ සත්තෙ

පජානාති ඉමෙ වත භොන්තො සත්තා කායදුච්චරිතෙන සමන්නා
ගතා වචීදුච්චරිතෙන සමන්නාගතා මනොදුච්චරිතෙන සමන්නා
ගතා අරියානං උපවාදකා මිච්ඡාදිට්ඨිකා මිච්ඡාදිට්ඨිකම්මසමාදානා;
තෙ කායස්ස භෙදා පරම්මරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං
උපපන්නා; ඉමෙ වා පන භොන්තො සත්තා කායසුචරිතෙන
සමන්නාගතා වචීසුචරිතෙන සමන්නාගතා මනොසුචරිතෙන
සමන්නාගතා අරියානං අනුපවාදකා සම්මාදිට්ඨිකා සම්මාදිට්ඨිකම්ම
සමාදානා; තෙ කායස්ස භෙදා පරම්මරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං
උපපන්නාති; ඉති දිබ්බෙන චක්ඛුනා විසුද්ධෙන අතික්කන්ත
මානුසකෙන සත්තෙ පස්සති චවමානෙ උපපජ්ජමානෙ හීනෙ
පණීතෙ සුවණ්ණෙ දුබ්බණ්ණෙ සුගතෙ දුග්ගතෙ; යථාකම්මූ
පගෙ සත්තෙ පජානාති; ඉදම්පි වුච්චති බ්‍රාහ්මණ තථාගතපදං
ඉතිපි තථාගතනිසෙවිතං ඉතිපි තථාගතරඤ්ජිතං ඉතිපි; න ත්වෙව
තාව අරියසාවකො නිට්ඨං ගච්ඡති සම්මාසම්බුද්ධො භගවා ස්වාක්ඛා
තො භගවතා ධම්මො සුප්පටිපන්නො භගවතො සාවක
සඞ්ඝොති.

සො එවං සමාහිතෙ චිත්තෙ පරිසුද්ධෙ පරියොදාතෙ අන
ඞ්ගණෙ විගතූපක්කිලෙසෙ මුදුභූතෙ කම්මනියෙ ඨිතෙ ආනෙඤ්ජ
ප්පත්තෙ ආසවානං ඛයඤාණාය චිත්තං අභිනින්නාමෙති. සො ඉදං
දුක්ඛන්ති යථාභූතං පජානාති අයං දුක්ඛසමුදයොති යථාභූතං
පජානාති අයං දුක්ඛනිරොධොති යථාභූතං පජානාති අයං දුක්ඛ
නිරොධගාමිනී පටිපදාති යථාභූතං පජානාති; ඉමෙ ආසවාති යථා
භූතං පජානාති අයං ආසවසමුදයොති යථාභූතං පජානාති
අයං ආසවනිරොධොති යථාභූතං පජානාති අයං ආසවනිරොධ
ගාමිනී පටිපදාති යථාභූතං පජානාති; ඉදම්පි වුච්චති බ්‍රාහ්මණ
තථාගතපදං ඉතිපි තථාගතනිසෙවිතං ඉතිපි තථාගතරඤ්ජිතං
ඉතිපි; න ත්වෙව තාව අරියසාවකො නිට්ඨං ගතො හොති; අපි ච
ඛො නිට්ඨං ගච්ඡති සම්මාසම්බුද්ධො භගවා ස්වාක්ඛාතො භගවතා
ධම්මො සුප්පටිපන්නො භගවතො සාවකසඞ්ඝොති.

තස්ස එවං ජානතො එවං පස්සතො කාමාසවාපි චිත්තං
විමුච්චති භවාසවාපි චිත්තං විමුච්චති අවිජ්ජාසවාපි චිත්තං
විමුච්චති; විමුත්තස්මිං විමුත්තමිති ඤාණං හොති; ඛීණා ජාති
වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං කතං කරණීයං නාපරං ඉත්ථත්තායාති පජා
නාති; ඉදම්පි වුච්චති බ්‍රාහ්මණ තථාගතපදං ඉතිපි තථාගතනිසෙවි
තං ඉතිපි තථාගතරඤ්ජිතං ඉතිපි; එත්තාවතා ඛො බ්‍රාහ්මණ අරිය
සාවකො නිට්ඨංගතො හොති සම්මාසම්බුද්ධො භගවා ස්වාක්ඛාතො

භගවතො ධම්මො සුපටිපන්නො භගවතො සාවකසඞ්ඝොති; එත්තාවතා ඛො බ්‍රාහ්මණ හත්ථිපදොපමො විත්ථාරෙන පරිපූරො හොතීති.

එවං වුත්තෙ ජාණුස්සොණි බ්‍රාහ්මණො භගවන්තං එතදවොච: අභික්කන්තං භො ගොතම; අභික්කන්තං භො ගොතම; සෙය්‍යථාපි භො ගොතම නික්කුජ්ජිතං වා උක්කුජ්ජෙය්‍ය; පටිච්ඡන්නං වා විවරෙය්‍ය; මූළ්හස්ස වා මග්ගං ආචික්ඛෙය්‍ය; අන්ධකාරෙ වා තෙලපජ්ජොතං ධාරෙය්‍ය චක්ඛුමන්තො රූපානි දක්ඛින්තීති; එවමෙවං භොතා ගොතමෙන අනෙකපරියායෙන ධම්මො පකාසිතො; එසාහං භවන්තං ගොතමං සරණං ගච්ඡාමි; ධම්මඤ්ච; භික්ඛුසඞ්ඝඤ්ච; උපාසකං මං භවං ගොතමො ධාරෙතු අජ්ජතග්ගෙ පාණුපෙතං සරණංගතන්ති.

චූළහත්ථිපදොපමසුත්තං සත්තමං.

8.

එවමෙම සුතං; එකං සමයං භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තත්‍ර ඛො ආයස්මා සාරිපුත්තො භික්ඛූ ආමන්තෙසි ආවුසො භික්ඛවොති; ආවුසොති ඛො තෙ භික්ඛූ ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස පච්චස්සොසුං; ආයස්මා සාරිපුත්තො එතදවොච.

සෙය්‍යථාපි ආවුසො යානි කානිචි ජඞ්ගලානං පාණානං පදජාතානි; සබ්බානි තානි හත්ථිපදෙ සමොධානං ගච්ඡන්ති; හත්ථිපදං තෙසං අග්ගමක්ඛායති යදිදං මහන්තත්තෙන;[1] එවමෙව ඛො ආවුසො යෙ කෙචි කුසලා ධම්මා සබ්බෙ තෙ චතූසු අරියසච්චෙසු සඞ්ගහං ගච්ඡන්ති; කතමෙසු චතූසු: දුක්ඛෙ අරියසච්චෙ දුක්ඛසමුදයෙ අරියසච්චෙ දුක්ඛනිරොධෙ අරියසච්චෙ දුක්ඛනිරොධගාමිනියා පටිපදාය[2] අරියසච්චෙ.

කතමඤ්චාවුසො දුක්ඛං අරියසච්චං: ජාතිපි දුක්ඛා ජරාපි දුක්ඛා මරණම්පි දුක්ඛං සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සුපායාසාපි දුක්ඛා යම්පිච්ඡං න ලභති තම්පි දුක්ඛං සංඛිත්තෙන පඤ්චුපාදානක්ඛන්ධා දුක්ඛා.

---

1 මහන්තත්තෙන-ම. ස්‍යා. මහන්තෙන-සී.

2 දුක්ඛනිරොධගාමිනීපටිපදා-සී.

කතමෙ චාවුසො පඤ්චුපාදානක්ඛන්ධා: සෙය්‍යථීදං: රූපූපාදානක්ඛන්ධො වෙදනූපාදානක්ඛන්ධො සඤ්ඤූපාදානක්ඛන්ධො සංඛාරූපාදානක්ඛන්ධො විඤ්ඤාණූපාදානක්ඛන්ධො. ……

කතමො චාවුසො රූපූපාදානක්ඛන්ධො: චත්තාරි ච මහාභූතානි චතුන්නඤ්ච මහාභූතානං උපාදාය රූපං.[1] කතමෙ චාවුසො චත්තාරො මහාභූතා: පඨවිධාතු ආපොධාතු තෙජොධාතු වායොධාතු ……

කතමා චාවුසො පඨවීධාතු: පඨවීධාතු සියා[2] අජ්ඣත්තිකා සියා බාහිරා; කතමා චාවුසො අජ්ඣත්තිකා පඨවීධාතු: යං අජ්ඣත්තං පච්චත්තං කක්ඛළං ඛරිගතං උපාදින්නං; සෙය්‍යථීදං: කෙසා ලොමා නඛා දන්තා තචො මංසං නහාරු අට්ඨි අට්ඨිමිඤ්ජා වක්කං හදයං යකනං කිලොමකං පිහකං පප්ඵාසං අන්තං අන්තගුණං උදරියං කරීසං; යං වා පනඤ්ඤම්පි කිඤ්චි අජ්ඣත්තං පච්චත්තං කක්ඛළං ඛරිගතං උපාදින්නං; අයං වුච්චතාවුසො අජ්ඣත්තිකා පඨවීධාතු; යා චෙව ඛො පන අජ්ඣත්තිකා පඨවීධාතු යා ච බාහිරා පඨවීධාතු පඨවීධාතුරෙවෙසා; තං නෙතං මම නෙසොහමස්මි න මෙසො අත්තාති එවමෙතං යථාභූතං සම්මප්පඤ්ඤාය දට්ඨබ්බං; එවමෙතං යථාභූතං සම්මප්පඤ්ඤාය දිස්වා පඨවීධාතුයා නිබ්බින්දති; පඨවීධාතුයා චිත්තං විරාජෙති ……

හොති ඛො සො ආවුසො සමයො: යං බාහිරා ආපොධාතු පකුප්පති; අන්තරහිතා තස්මිං සමයෙ බාහිරා පඨවීධාතු හොති; තස්සා හි නාම ආවුසො බාහිරාය පඨවීධාතුයා තාව මහල්ලිකාය අනිච්චතා පඤ්ඤායිස්සති ඛයධම්මතා පඤ්ඤායිස්සති වයධම්මතා පඤ්ඤායිස්සති විපරිණාමධම්මතා පඤ්ඤායිස්සති; කිම්පනිමස්ස මත්තට්ඨකස්ස කායස්ස තණ්හුපාදින්නස්ස අහන්ති වා මමන්ති වා අස්මීති වා; අථ ඛ්වස්ස නො වෙවෙත්ථ[3] හොති. ……

තඤ්චෙ ආවුසො භික්ඛුං පරෙ අක්කොසන්ති පරිභාසන්ති රොසෙන්ති විහෙසෙන්ති; සො එවං පජානාති; උප්පන්නා ඛො මෙ අයං සොතසම්ඵස්සජා දුක්ඛා වෙදනා; සා ච ඛො පටිච්ච; නො අප්පටිච්ච; කිං පටිච්ච: ඵස්සං පටිච්ච; සො ඵස්සො[4] අනිච්චොති පස්සති; වෙදනා අනිච්චාති පස්සති; සඤ්ඤා අනිච්චාති පස්සති; සංඛාරා අනිච්චාති පස්සති; විඤ්ඤාණං අනිච්චන්ති පස්සති; තස්ස ධාතාරම්මණමෙව චිත්තං පක්ඛන්දති පසීදති සන්තිට්ඨති විමුච්චති. ……

---

1 උපාදාරූපං-ස්‍යා. 2 කතමා චාවුසො පඨවීධාතු සියා-ස්‍යා.
3 නොතෙවෙත්ථ-ම. 4 සොපි ඵස්සො-ම. සොපි ඛො ඵස්සො-ස්‍යා.

තඤ්චෙ ආවුසො භික්ඛුං පරෙ අනිට්ඨෙහි අකන්තෙහි අමනාපෙහි සමුදාචරන්ති පාණිසම්ඵස්සෙනපි ලෙඩ්ඩුසම්ඵස්සෙනපි දණ්ඩසම්ඵස්සෙනපි සත්ථසම්ඵස්සෙනපි; සො එවං පජානාති: තථාභූතො ඛො අයං කායො යථාභූතස්මිං කායෙ පාණිසම්ඵස්සාපි කමන්ති ලෙඩ්ඩුසම්ඵස්සාපි කමන්ති දණ්ඩසම්ඵස්සාපි කමන්ති සත්ථසම්ඵස්සාපි කමන්ති; වුත්තං ඛො පනෙතං භගවතා කකචූපමොවාදෙ:[1] උභතො දණ්ඩකෙන චෙපි භික්ඛවෙ කකචෙන චොරා ඔචරකා අඞ්ගමඞ්ගානි ඔකන්තෙය්‍යුං තත්‍රාපි යො මනො පදොසෙය්‍ය න මෙ සො තෙන සාසනකරොති; ආරද්ධං ඛො පන මෙ විරියං භවිස්සති අසල්ලීනං; උපට්ඨිතා සති අසම්මුට්ඨා; පස්සද්ධො කායො අසාරද්ධො; සමාහිතං චිත්තං එකග්ගං; කාමංදානි ඉමස්මිං කායෙ පාණිසම්ඵස්සාපි කමන්තු ලෙඩ්ඩුසම්ඵස්සාපි කමන්තු දණ්ඩසම්ඵස්සාපි කමන්තු සත්ථසම්ඵස්සාපි කමන්තු කරීයති හිදං බුද්ධානං සාසනන්ති.

තස්ස චෙ ආවුසො භික්ඛුනො එවං බුද්ධං අනුස්සරතො එවං ධම්මං අනුස්සරතො එවං සඞ්ඝං අනුස්සරතො උපෙක්ඛා කුසලනිස්සිතා න සණ්ඨාති; සො තෙන සංවිජ්ජති සංවෙගං ආපජ්ජති: අලාභාවත මෙ; න වත මෙ ලාභා; දුල්ලද්ධං වත මෙ; න වත මෙ සුලද්ධං; යස්ස මෙ එවං බුද්ධං අනුස්සරතො එවං ධම්මං අනුස්සරතො එවං සඞ්ඝං අනුස්සරතො උපෙක්ඛා කුසලනිස්සිතා න සණ්ඨාතීති. සෙය්‍යථාපි ආවුසො සුණිසා සසුරං දිස්වා සංවිජ්ජති සංවෙගං ආපජ්ජති එවමෙව ඛො ආවුසො තස්ස චෙ භික්ඛුනො එවං බුද්ධං අනුස්සරතො එවං ධම්මං අනුස්සරතො එවං සඞ්ඝං අනුස්සරතො උපෙක්ඛා කුසලනිස්සිතා න සණ්ඨාති; සො තෙන සංවිජ්ජති සංවෙගං ආපජ්ජති: අලාභා වත මෙ; න වත මෙ ලාභා; දුල්ලද්ධං වත මෙ; න වත මෙ සුලද්ධං; යස්ස මෙ එවං බුද්ධං අනුස්සරතො එවං ධම්මං අනුස්සරතො එවං සඞ්ඝං අනුස්සරතො උපෙක්ඛා කුසලනිස්සිතා න සණ්ඨාතීති. තස්ස චෙ ආවුසො භික්ඛුනො එවං බුද්ධං අනුස්සරතො එවං ධම්මං අනුස්සරතො එවං සඞ්ඝං අනුස්සරතො උපෙක්ඛා කුසලනිස්සිතා සණ්ඨාති; සො තෙන අත්තමනො හොති; එත්තාවතාපි ඛො අවුසො භික්ඛුනො බහුකතං හොති.

කතමා චාවුසො ආපොධාතු: ආපොධාතු සියා[2] අජ්ඣත්තිකා සියා බාහිරා; කතමා චාවුසො අජ්ඣත්තිකා ආපොධාතු: යං අජ්ඣත්තං පච්චත්තං ආපො ආපොගතං උපාදින්නං; සෙය්‍යථීදං: පිත්තං සෙම්හං පුබ්බො ලොහිතං සෙදො මෙදො අස්සු වසා ඛෙළො

1 කකචූපමෙ ඔවාදෙ-ම. සං. 2 කතමා චාවුසො ආපොධාතු සියා-සං.

සිංඝාණිකා ලසිකා මුත්තං; යං වා පනඤ්ඤම්පි කිඤ්චි අජ්ඣත්තං පච්චත්තං ආපො ආපොගතං උපාදින්නං; අයං වුච්චතාවුසො අජ්ඣත්තිකා ආපොධාතු. යා චෙව ඛො පන අජ්ඣත්තිකා ආපොධාතු යා ච බාහිරා ආපොධාතු ආපොධාතුරෙවෙසා; තං නෙතං මම නෙසොහමස්මි න මෙසො අත්තාති එවමෙතං යථාභූතං සම්මප්පඤ්ඤාය දට්ඨබ්බං; එවමෙතං යථාභූතං සම්මප්පඤ්ඤාය දිස්වා ආපොධාතුයා නිබ්බින්දති; ආපොධාතුයා චිත්තං විරාජෙති—

හොති ඛො සො ආවුසො සමයො: යං බාහිරා ආපොධාතු පකුප්පති; සා ගාමම්පි වහති නිගමම්පි වහති නගරම්පි වහති ජනපදම්පි වහති ජනපදපදෙසම්පි වහති; හොති ඛො සො ආවුසො සමයො: යං මහාසමුද්දෙ යොජනසතිකානිපි උදකානි ඔගච්ඡන්ති ද්වියොජනසතිකානිපි උදකානි ඔගච්ඡන්ති තියොජනසතිකානිපි උදකානි ඔගච්ඡන්ති චතුයොජනසතිකානිපි උදකානි ඔගච්ඡන්ති, පඤ්චයොජනසතිකානිපි උදකානි ඔගච්ඡන්ති ඡයොජනසතිකානිපි උදකානි ඔගච්ඡන්ති සත්තයොජනසතිකානිපි උදකානි ඔගච්ඡන්ති; හොති ඛො සො ආවුසො සමයො: යං මහාසමුද්දෙ සත්තතාලම්පි උදකං සණ්ඨාති ඡතාලම්පි උදකං සණ්ඨාති පඤ්චතාලම්පි උදකං සණ්ඨාති චතුතාලම්පි උදකං සණ්ඨාති තිතාලම්පි උදකං සණ්ඨාති ද්විතාලම්පි උදකං සණ්ඨාති තාලම්පි උදකං සණ්ඨාති; හොති ඛො සො ආවුසො සමයො: යං මහාසමුද්දෙ සත්තපොරිසම්පි උදකං සණ්ඨාති ඡපොරිසම්පි උදකං සණ්ඨාති පඤ්චපොරිසම්පි උදකං සණ්ඨාති චතුපොරිසම්පි උදකං සණ්ඨාති තිපොරිසම්පි උදකං සණ්ඨාති ද්විපොරිසම්පි උදකං සණ්ඨාති පොරිසම්පි උදකං සණ්ඨාති; හොති ඛො සො ආවුසො සමයො: යං මහාසමුද්දෙ අඩ්ඪපොරිසම්පි උදකං සණ්ඨාති කටිමත්තම්පි උදකං සණ්ඨාති ජණ්ණුමත්තම්පි උදකං සණ්ඨාති ගොප්ඵකමත්තම්පි උදකං සණ්ඨාති; හොති ඛො සො ආවුසො සමයො: යං මහාසමුද්දෙ අඞ්ගුලිපබ්බතෙමනමත්තම්පි උදකං න හොති; තස්සා හි නාම ආවුසො බාහිරාය ආපොධාතුයා තාව මහල්ලිකාය අනිච්චතා පඤ්ඤායිස්සති—පෙ—උපෙක්ඛා කුසලනිස්සිතා සණ්ඨාති; සො තෙන අත්තමනො හොති; එත්තාවතාපි ඛො ආවුසො භික්ඛුනො බහුකතං හොති—

කතමා චාවුසො තෙජොධාතු: තෙජොධාතු සියා[1] අජ්ඣත්තිකා සියා බාහිරා; කතමා චාවුසො අජ්ඣත්තිකා තෙජොධාතු: යං

1 කතමා චාවුසො තෙජොධාතු සියා-ස්‍යා.

අජ්ඣත්තං පච්චත්තං තෙජො තෙජොගතං උපාදිණ්ණං; සෙය්‍යථීදං: යෙන ච සන්තප්පති යෙන ච ජීරීයති[1] යෙන ච පරිඩය්හති යෙන ච අසිතපීතඛායිතසායිතං සම්මා පරිණාමං ගච්ඡති; යං වා පනඤ්ඤම්පි කිඤ්චි අජ්ඣත්තං පච්චත්තං තෙජො තෙජොගතං උපාදිණ්ණං; අයං වුච්චතාවුසො අජ්ඣත්තිකා තෙජොධාතු. යා චෙව ඛො පන අජ්ඣත්තිකා තෙජොධාතු යා ච බාහිරා තෙජොධාතු තෙජොධාතුරෙවෙසා; තං නෙතං මම නෙසොහමස්මි න මෙසො අත්තාති එවමෙතං යථාභූතං සම්මප්පඤ්ඤාය දට්ඨබ්බං; එවමෙතං යථාභූතං සම්මප්පඤ්ඤාය දිස්වා තෙජොධාතුයා නිබ්බින්දති තෙජොධාතුයා චිත්තං විරාජෙති.

හොති ඛො සො ආවුසො සමයො: යං බාහිරා තෙජොධාතු පකුප්පති; සා ගාමම්පි ඩහති නිගමම්පි ඩහති නගරම්පි ඩහති ජනපදම්පි ඩහති ජනපදපදෙසම්පි ඩහති; සා හරිතන්තං වා පන්ථන්තං වා සෙලන්තං වා උදකන්තං වා රමණීයං වා භූමිභාගං ආගම්ම අනාහාරා නිබ්බායති; හොති ඛො සො ආවුසො සමයො: යං කුක්කුටපත්තෙනපි නහාරුදද්දුලෙනපි අග්ගිං ගවෙසන්ති; තස්සා හි නාම ආවුසො බාහිරාය තෙජොධාතුයා තාව මහල්ලිකාය අනිච්චතා පඤ්ඤායිස්සති ...පෙ... උපෙක්ඛා කුසලනිස්සිතා සණ්ඨාති; සො තෙන අත්තමනො හොති; එත්තාවතාපි ඛො ආවුසො භික්ඛුනො බහුකතං හොති.

කතමා චාවුසො වායොධාතු: වායොධාතු සියා[2] අජ්ඣත්තිකා සියා බාහිරා; කතමා චාවුසො අජ්ඣත්තිකා වායොධාතු: යං අජ්ඣත්තං පච්චත්තං වායො වායොගතං උපාදිණ්ණං: සෙය්‍යථීදං උද්ධඞ්ගමා වාතා අධොගමා වාතා කුච්ඡිසයා වාතා කොට්ඨසයා වාතා අඞ්ගමඞ්ගානුසාරිනො වාතා අස්සාසො පස්සාසො ඉති වා; යං වා පනඤ්ඤම්පි කිඤ්චි අජ්ඣත්තං පච්චත්තං වායො වායොගතං උපාදිණ්ණං; අයං වුච්චතාවුසො අජ්ඣත්තිකා වායොධාතු. යා චෙව ඛො පන අජ්ඣත්තිකා වායොධාතු යා ච බාහිරා වායොධාතු වායොධාතුරෙවෙසා; තං නෙතං මම නෙසොහමස්මි න මෙසො අත්තාති එවමෙතං යථාභූතං සම්මප්පඤ්ඤාය දට්ඨබ්බං; එවමෙතං යථාභූතං සම්මප්පඤ්ඤාය දිස්වා වායොධාතුයා නිබ්බින්දති; වායොධාතුයා චිත්තං විරාජෙති.

හොති ඛො සො ආවුසො සමයො: යං බාහිරා වායොධාතු පකුප්පති; සා ගාමම්පි වහති නිගමම්පි වහති නගරම්පි වහති ජනපදම්පි වහති ජනපදපදෙසම්පි වහති; හොති ඛො සො ආවුසො

1 ජීරියති-ම. ජීරති-ස්‍යා. 2 කතමා චාවුසො වායොධාතු සියා-ස්‍යා.

සමයො: යං ගිම්හානං පච්ඡිමෙ මාසෙ තාලවණ්ටෙනපි විධූපනෙනපි වාතං පරියෙසන්ති; ඔස්සවනෙපි තිණානි න ඉඤ්ජන්ති; තස්සා හි නාම ආවුසො බාහිරාය වායොධාතුයා තාව මහල්ලිකාය අනිච්චතා පඤ්ඤායිස්සති ඛයධම්මතා පඤ්ඤායිස්සති වයධම්මතා පඤ්ඤායිස්සති විපරිණාමධම්මතා පඤ්ඤායිස්සති කිම්පනිමස්ස මත්තට්ඨකස්ස කායස්ස තණ්හුපාදින්නස්ස අහන්ති වා මමන්ති වා අස්මීති වා; අථ ඛ්වස්ස නො වෙවෙත්ථ හොති —

තං චෙ ආවුසො භික්ඛුං පරෙ අක්කොසන්ති පරිභාසන්ති රොසෙන්ති විහෙසෙන්ති සො එවං පජානාති: උප්පන්නා ඛො මෙ අයං සොතසම්ඵස්සජා දුක්ඛා වෙදනා; සා ච ඛො පටිච්ච; නො අප්පටිච්ච; කිං පටිච්ච: ඵස්සං පටිච්ච; සො ඵස්සො අනිච්චොති පස්සති වෙදනා අනිච්චාති පස්සති සඤ්ඤා අනිච්චාති පස්සති සංඛාරා අනිච්චාති පස්සති විඤ්ඤාණං අනිච්චන්ති පස්සති; තස්ස ධාතාරම්මණමෙව චිත්තං පක්ඛන්දති පසීදති සන්තිට්ඨති විමුච්චති —

තං චෙ ආවුසො භික්ඛුං පරෙ අනිට්ඨෙහි අකන්තෙහි අමනාපෙහි සමුදාචරන්ති පාණිසම්ඵස්සෙනපි ලෙඩ්ඩුසම්ඵස්සෙනපි දණ්ඩසම්ඵස්සෙනපි සත්ථසම්ඵස්සෙනපි; සො එවං පජානාති: තථාභූතො ඛො අයං කායො යථාභූතස්මිං කායෙ පාණිසම්ඵස්සාපි කමන්ති ලෙඩ්ඩුසම්ඵස්සාපි කමන්ති දණ්ඩසම්ඵස්සාපි කමන්ති සත්ථසම්ඵස්සාපි කමන්ති; වුත්තං ඛො පනෙතං භගවතා කකචූපමොවාදෙ: උභතොදණ්ඩකෙන චෙපි භික්ඛවෙ කකචෙන චොරා ඔචරකා අඞ්ගමඞ්ගානි ඔක්කන්තෙය්‍යුං තත්‍රාපි යො මනො පදූසෙය්‍ය න මෙ සො තෙන සාසනකරොති; ආරද්ධං ඛො පන මෙ විරියං භවිස්සති අසල්ලීනං; උපට්ඨිතා සති අසම්මුට්ඨා; පස්සද්ධො කායො අසාරද්ධො; සමාහිතං චිත්තං එකග්ගං; කාමංදානි ඉමස්මිං කායෙ පාණිසම්ඵස්සාපි කමන්තු ලෙඩ්ඩුසම්ඵස්සාපි කමන්තු දණ්ඩසම්ඵස්සාපි කමන්තු සත්ථසම්ඵස්සාපි කමන්තු කරීයති හිදං බුද්ධානං සාසනන්ති. —

තස්ස චෙ ආවුසො භික්ඛුනො එවං බුද්ධං අනුස්සරතො එවං ධම්මං අනුස්සරතො එවං සඞ්ඝං අනුස්සරතො උපෙක්ඛා කුසලනිස්සිතා න සණ්ඨාති; සො තෙන සංවිජ්ජති සංවෙගං ආපජ්ජති: අලාභා වත මෙ; න වත මෙ ලාභා; දුල්ලද්ධං වත මෙ; න වත මෙ සුලද්ධං; යස්ස මෙ එවං බුද්ධං අනුස්සරතො එවං ධම්මං අනුස්සරතො එවං සඞ්ඝං අනුස්සරතො උපෙක්ඛා කුසලනිස්සිතා න සණ්ඨාතීති; සෙය්‍යථාපි ආවුසො සුණිසා සසුරං දිස්වා සංවිජ්ජති

සංවෙගං ආපජ්ජති; එවමෙව ඛො ආවුසො තස්ස චෙ භික්ඛුනො එවං බුද්ධං අනුස්සරතො එවං ධම්මං අනුස්සරතො එවං සඞ්ඝං අනුස්සරතො උපෙක්ඛා කුසලනිස්සිතා න සණ්ඨාති; සො තෙන සංවිජ්ජති සංවෙගං ආපජ්ජති: අලාභා වත මෙ; න වත මෙ ලාභා; දුල්ලද්ධං වත මෙ; න වත මෙ සුලද්ධං; යස්ස මෙ එවං බුද්ධං අනුස්සරතො එවං ධම්මං අනුස්සරතො එවං සඞ්ඝං අනුස්සරතො උපෙක්ඛා කුසලනිස්සිතා න සණ්ඨාතීති. තස්ස චෙ ආවුසො භික්ඛුනො එවං බුද්ධං අනුස්සරතො එවං ධම්මං අනුස්සරතො එවං සඞ්ඝං අනුස්සරතො උපෙක්ඛා කුසලනිස්සිතා සණ්ඨාති; සො තෙන අත්තමනො හොති; එත්තාවතාපි ඛො ආවුසො භික්ඛුනො බහුකතං හොති.

සෙය්‍යථාපි ආවුසො කට්ඨඤ්ච පටිච්ච වල්ලිඤ්ච පටිච්ච තිණඤ්ච පටිච්ච මත්තිකඤ්ච පටිච්ච ආකාසො පරිවාරිතො අගාරන්තෙව[1] සඞ්ඛං ගච්ඡති; එවමෙව ඛො ආවුසො අට්ඨිඤ්ච පටිච්ච න්හාරුඤ්ච පටිච්ච මංසඤ්ච පටිච්ච චම්මඤ්ච පටිච්ච ආකාසො පරිවාරිතො රූපන්තෙව[2] සඞ්ඛං ගච්ඡති; අජ්ඣත්තිකඤ්චෙ ආවුසො චක්ඛුං අපරිභින්නං හොති; බාහිරා ච රූපා න ආපාථං ආගච්ඡන්ති; නො ච තජ්ජො සමන්නාහාරො හොති; නෙව තාව තජ්ජස්ස විඤ්ඤාණභාගස්ස පාතුභාවො හොති; අජ්ඣත්තිකඤ්චෙ ආවුසො චක්ඛුං අපරිභින්නං හොති; බාහිරා ච රූපා ආපාථං ආගච්ඡන්ති; නො ච තජ්ජො සමන්නාහාරො හොති; නෙව තාව තජ්ජස්ස විඤ්ඤාණභාගස්ස පාතුභාවො හොති; යතො ච ඛො ආවුසො අජ්ඣත්තිකඤ්චෙ චක්ඛුං අපරිභින්නං හොති; බාහිරා ච රූපා ආපාථං ආගච්ඡන්ති; තජ්ජො ච සමන්නාහාරො හොති; එවං තජ්ජස්ස විඤ්ඤාණභාගස්ස පාතුභාවො හොති; යං තථාභූතස්ස රූපං තං රූපූපාදානක්ඛන්ධෙ සඞ්ගහං ගච්ඡති; යා තථාභූතස්ස වෙදනා සා වෙදනූපාදානක්ඛන්ධෙ සඞ්ගහං ගච්ඡති; යා තථාභූතස්ස සඤ්ඤා සා සඤ්ඤූපාදානක්ඛන්ධෙ සඞ්ගහං ගච්ඡති; යෙ තථාභූතස්ස සංඛාරා තෙ සංඛාරූපාදානක්ඛන්ධෙ සඞ්ගහං ගච්ඡන්ති; යං තථාභූතස්ස විඤ්ඤාණං තං විඤ්ඤාණූපාදානක්ඛන්ධෙ සඞ්ගහං ගච්ඡති; සො එවං පජානාති: එවං කිරමෙසං පඤ්චන්නං උපාදානක්ඛන්ධානං සඞ්ගහො සන්නිපාතො සමවායො හොති; වුත්තං ඛො පනෙතං භගවතා: යො පටිච්චසමුප්පාදං පස්සති සො ධම්මං පස්සති යො ධම්මං පස්සති සො පටිච්චසමුප්පාදං පස්සතීති; පටිච්චසමුප්පන්නා ඛො පනිමෙ යදිදං පඤ්චුපාදානක්ඛන්ධා; යො ඉමෙසු පඤ්චසුපාදානක්ඛ

1 අගාරන්ත්වෙව-ම. ස්‍යා. 2 රූපන්ත්වෙව-ම. ස්‍යා.

ඛන්‍ධෙසු ඡන්‍දො ආලයො අනුනයො අජ්ඣොසානං සො දුක්ඛසමුදයො; යො ඉමෙසු පඤ්චසුපාදානක්ඛන්‍ධෙසු ඡන්‍දරාගවිනයො ඡන්‍දරාගප්පහානං සො දුක්ඛනිරොධො; එත්තාවතාපි ඛො ආවුසො භික්ඛුනො බහුකතං හොති.—

අජ්ඣත්තිකඤ්චෙ ආවුසො සොතං අපරිභින්නං හොති.—පෙ—ඝානං අපරිභින්නං හොති—ජිව්හා අපරිභින්නා හොති—කායො අපරිභින්නො හොති—මනො අපරිභින්නො හොති; බාහිරා ච ධම්මා න ආපාථං ආගච්ඡන්ති; නො ච තජ්ජො සමන්නාහාරො හොති; නෙව තාව තජ්ජස්ස විඤ්ඤාණභාගස්ස පාතුභාවො හොති; අජ්ඣත්තිකො චෙ ආවුසො මනො අපරිභින්නො හොති; බාහිරා ච ධම්මා ආපාථං ආගච්ඡන්ති; නො ච තජ්ජො සමන්නාහාරො හොති; නෙව තාව තජ්ජස්ස විඤ්ඤාණභාගස්ස පාතුභාවො හොති. යතො ච ඛො ආවුසො අජ්ඣත්තිකො චෙ මනො අපරිභින්නො හොති, බාහිරා ච ධම්මා ආපාථං ආගච්ඡන්ති; තජ්ජො ච සමන්නාහාරො හොති; එවං තජ්ජස්ස විඤ්ඤාණභාගස්ස පාතුභාවො හොති. යං තථාභූතස්ස රූපං තං රූපූපාදානක්ඛන්ධෙ සඞ්ගහං ගච්ඡති; යා තථාභූතස්ස වෙදනා සා වෙදනූපාදානක්ඛන්ධෙ සඞ්ගහං ගච්ඡති; යා තථාභූතස්ස සඤ්ඤා සා සඤ්ඤූපාදානක්ඛන්ධෙ සඞ්ගහං ගච්ඡති; යෙ තථාභූතස්ස සංඛාරා තෙ සංඛාරූපාදානක්ඛන්ධෙ සඞ්ගහං ගච්ඡන්ති; යං තථාභූතස්ස විඤ්ඤාණං තං විඤ්ඤාණූපාදානක්ඛන්ධෙ සඞ්ගහං ගච්ඡති; සො එවං පජානාති: එවං කිරමෙසං පඤ්චන්නං උපාදානක්ඛන්ධානං සඞ්ගහො සන්නිපාතො සමවායො හොති; වුත්තං ඛො පනෙතං භගවතා: යො පටිච්චසමුප්පාදං පස්සති සො ධම්මං පස්සති, යො ධම්මං පස්සති සො පටිච්චසමුප්පාදං පස්සතීති; පටිච්චසමුප්පන්නා ඛො පනිමෙ යදිදං පඤ්චුපාදානක්ඛන්ධා; යො ඉමෙසු පඤ්චසුපාදානක්ඛන්ධෙසු ඡන්දො ආලයො අනුනයො අජ්ඣොසානං සො දුක්ඛසමුදයො; යො ඉමෙසු පඤ්චසුපාදානක්ඛන්ධෙසු ඡන්දරාගවිනයො ඡන්දරාගප්පහානං සො දුක්ඛනිරොධො; එත්තාවතාපි ඛො ආවුසො භික්ඛුනො බහුකතං හොතීති.—

ඉදමවොචායස්මා සාරිපුත්තො; අත්තමනා තෙ භික්ඛූ ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස භාසිතං අභිනන්දුන්ති.

මහාහත්ථිපදොපමසුත්තං අට්ඨමං.

9

එවමෙම සුතං; එකං සමයං භගවා රාජගහෙ විහරති ගිජ්ඣකූටේ පබ්බතෙ අචිරපක්කන්තෙ දෙවදත්තෙ—තත්‍ර ඛො භගවා දෙවදත්තං ආරබ්භ භික්ඛූ ආමන්තෙසි—

ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො කුලපුත්තො සද්ධා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතො හොති: ඔතිණ්ණොම්හි ජාතියා ජරාමරණෙන[1] සොකෙහි පරිදෙවෙහි දුක්ඛෙහි දොමනස්සෙහි උපායාසෙහි දුක්ඛොතිණ්ණො දුක්ඛපරෙතො අප්පෙවනාම ඉමස්ස කෙවලස්ස දුක්ඛක්ඛන්ධස්ස අන්තකිරියා පඤ්ඤායෙථාති; සො එවං පබ්බජිතො සමානො ලාභසක්කාරසිලොකං අභිනිබ්බත්තෙති; සො තෙන ලාභසක්කාරසිලොකෙන අත්තමනො හොති පරිපුණ්ණසඞ්කප්පො; සො තෙන ලාභසක්කාරසිලොකෙන අත්තානුක්කංසෙති: පරං වම්භෙති: අහමස්මි ලාභී සිලොකවා ඉමෙ පනඤ්ඤෙ භික්ඛූ අප්පඤ්ඤාතා අප්පෙසක්ඛාති; සො තෙන ලාභසක්කාරසිලොකෙන මජ්ජති පමජ්ජති පමාදං ආපජ්ජති; පමත්තො සමානො දුක්ඛං විහරති—

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ පුරිසො සාරත්ථිකො සාරගවෙසී සාරපරියෙසනං චරමානො මහතො රුක්ඛස්ස තිට්ඨතො සාරවතො අතික්කම්මෙව සාරං අතික්කම්ම ඵෙග්ගුං අතික්කම්ම තචං අතික්කම්ම පපටිකං[2] සාඛාපලාසං ඡෙත්වා ආදාය පක්කමෙය්‍ය සාරන්ති මඤ්ඤමානො; තමෙනං චක්ඛුමා පුරිසො දිස්වා එවං වදෙය්‍ය: න වතායං භවං පුරිසො අඤ්ඤාසි සාරං; න අඤ්ඤාසි ඵෙග්ගුං; න අඤ්ඤාසි තචං; න අඤ්ඤාසි පපටිකං; න අඤ්ඤාසි සාඛාපලාසං; තථා හයං භවං පුරිසො සාරත්ථිකො සාරගවෙසී සාරපරියෙසනං චරමානො මහතො රුක්ඛස්ස තිට්ඨතො සාරවතො අතික්කම්මෙව සාරං අතික්කම්ම ඵෙග්ගුං අතික්කම්ම තචං අතික්කම්ම පපටිකං සාඛාපලාසං ඡෙත්වා ආදාය පක්කන්තො සාරන්ති මඤ්ඤමානො; යඤ්චස්ස සාරෙන සාරකරණීයං තඤ්චස්ස අත්ථං නානුභවිස්සතීති; එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ ඉධෙකච්චො කුලපුත්තො සද්ධා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතො හොති: ඔතිණ්ණොම්හි ජාතියා ජරාමරණෙන සොකෙහි පරිදෙවෙහි දුක්ඛෙහි දොමනස්සෙහි උපායාසෙහි දුක්ඛොතිණ්ණො දුක්ඛපරෙතො අප්පෙවනාම ඉමස්ස කෙවලස්ස දුක්ඛක්ඛන්ධස්ස අන්තකිරියා පඤ්ඤායෙථාති; සො එවං පබ්බජිතො සමානො ලාභසක්කාරසිලොකං අභිනිබ්බත්තෙති;

1 ජරාය මරණෙන-ම. ස්‍යා. 2 පපටිකං--ස්‍යා.

සො තෙන ලාභසක්කාරසිලොකෙන අත්තමනො හොති පරි
පුණ්ණසඞ්කප්පො; සො තෙන ලාභසක්කාරසිලොකෙන අත්තා
නුක්කංසෙති පරං වම්භෙති: අහමස්මි ලාභී සිලොකවා ඉමෙ
පනඤ්ඤෙ භික්ඛූ අප්පඤ්ඤාතා අප්පෙසක්ඛාති; සො තෙන ලාභ
සක්කාරසිලොකෙන මජ්ජති පමජ්ජති පමාදං ආපජ්ජති; පමත්තො
සමානො දුක්ඛං විහරති; අයං වුච්චති භික්ඛවෙ භික්ඛු සාඛාපලාසං
අග්ගහෙසි බ්‍රහ්මචරියස්ස: තෙන ච වොසානං ආපාදි ......

ඉධ පන භික්ඛවෙ එකච්චො කුලපුත්තො සද්ධා අගාරස්මා
අනගාරියං පබ්බජිතො හොති: ඔතිණ්ණොම්හි ජාතියා ජරාමර
ණෙන සොකෙහි පරිදෙවෙහි දුක්ඛෙහි දොමනස්සෙහි උපායා
සෙහි දුක්ඛොතිණ්ණො දුක්ඛපරෙතො අප්පෙවනාම ඉමස්ස
කෙවලස්ස දුක්ඛක්ඛන්ධස්ස අන්තකිරියා පඤ්ඤායෙථාති; සො එවං
පබ්බජිතො සමානො ලාභසක්කාරසිලොකං අභිනිබ්බත්තෙති;
සො තෙන ලාභසක්කාරසිලොකෙන න අත්තමනො හොති; න
පරිපුණ්ණසඞ්කප්පො; සො තෙන ලාභසක්කාරසිලොකෙන න
අත්තානුක්කංසෙති; න පරං වම්භෙති; සො තෙන ලාභසක්කාර
සිලොකෙන න මජ්ජති නප්පමජ්ජති නප්පමාදං ආපජ්ජති;
අප්පමත්තො සමානො සීලසම්පදං ආරාධෙති; සො තාය සීල
සම්පදාය අත්තමනො හොති පරිපුණ්ණසඞ්කප්පො; සො තාය
සීලසම්පදාය අත්තානුක්කංසෙති: පරං වම්භෙති: අහමස්මි සීලවා
කල්‍යාණධම්මො ඉමෙ පනඤ්ඤෙ භික්ඛූ දුස්සීලා පාපධම්මාති;
සො තාය සීලසම්පදාය මජ්ජති පමජ්ජති පමාදං ආපජ්ජති;
පමත්තො සමානො දුක්ඛං විහරති ......

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ පුරිසො සාරත්ථිකො සාරගවෙසී සාර
පරියෙසනං චරමානො මහතො රුක්ඛස්ස තිට්ඨතො සාරවතො,
අතික්කම්මෙව සාරං අතික්කම්ම ඵෙග්ගුං අතික්කම්ම තචං
පපටිකං ඡෙත්වා ආදාය පක්කමෙය්‍ය සාරන්ති මඤ්ඤමානො;
තමෙනං චක්ඛුමා පුරිසො දිස්වා එවං වදෙය්‍ය: න වතායං භවං
පුරිසො අඤ්ඤාසි සාරං; න අඤ්ඤාසි ඵෙග්ගුං; න අඤ්ඤාසි තචං;
න අඤ්ඤාසි පපටිකං; න අඤ්ඤාසි සාඛාපලාසං; තථා හයං භවං
පුරිසො සාරත්ථිකො සාරගවෙසී සාරපරියෙසනං චරමානො
මහතො රුක්ඛස්ස තිට්ඨතො සාරවතො අතික්කම්මෙව සාරං
අතික්කම්ම ඵෙග්ගුං අතික්කම්ම තචං පපටිකං ඡෙත්වා ආදාය
පක්කන්තො සාරන්ති මඤ්ඤමානො; යඤ්චස්ස සාරෙන සාරකර
ණීයං තඤ්චස්ස අත්ථං නානුභවිස්සතීති; එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ
ඉධෙකච්චො කුලපුත්තො සද්ධා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතො

හොති: ඔතිණ්ණොම්හි ජාතියා ජරාමරණෙන සොකෙහි පරිදෙවෙහි දුක්ඛෙහි දොමනස්සෙහි උපායාසෙහි දුක්ඛොතිණ්ණො දුක්ඛපරෙතො අප්පෙව නාම ඉමස්ස කෙවලස්ස දුක්ඛක්ඛන්ධස්ස අන්තකිරියා පඤ්ඤායෙථාති; සො එවං පබ්බජිතො සමානො ලාභසක්කාරසිලොකං අභිනිබ්බත්තෙති; සො තෙන ලාභසක්කාරසිලොකෙන න අත්තමනො හොති; න පරිපුණ්ණසඞ්කප්පො; සො තෙන ලාභසක්කාරසිලොකෙන න අත්තානුක්කංසෙති; න පරං වම්භෙති; සො තෙන ලාභසක්කාරසිලොකෙන න මජ්ජති නප්පමජ්ජති නප්පමාදං ආපජ්ජති; අප්පමත්තො සමානො සීලසම්පදං ආරාධෙති; සො තාය සීලසම්පදාය අත්තමනො හොති පරිපුණ්ණසඞ්කප්පො; සො තාය සීලසම්පදාය අත්තානුක්කංසෙති: පරං වම්භෙති: අහමස්මි සීලවා කල්‍යාණධම්මො ඉමෙ පනඤ්ඤෙ භික්ඛූ දුස්සීලා පාපධම්මාති; සො තාය සීලසම්පදාය මජ්ජති පමජ්ජති පමාදං ආපජ්ජති; පමත්තො සමානො දුක්ඛං විහරති; අයං වුච්චති භික්ඛවෙ භික්ඛු පපටිකං අග්ගහෙසි බ්‍රහ්මචරියස්ස: තෙන ච වොසානං ආපාදි.

ඉධ පන භික්ඛවෙ එකච්චො කුලපුත්තො සද්ධා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතො හොති: ඔතිණ්ණොම්හි ජාතියා ජරාමරණෙන සොකෙහි පරිදෙවෙහි දුක්ඛෙහි දොමනස්සෙහි උපායාසෙහි දුක්ඛොතිණ්ණො දුක්ඛපරෙතො අප්පෙව නාම ඉමස්ස කෙවලස්ස දුක්ඛක්ඛන්ධස්ස අන්තකිරියා පඤ්ඤායෙථාති; සො එවං පබ්බජිතො සමානො ලාභසක්කාරසිලොකං අභිනිබ්බත්තෙති; සො තෙන ලාභසක්කාරසිලොකෙන න අත්තමනො හොති; න පරිපුණ්ණසඞ්කප්පො; සො තෙන ලාභසක්කාරසිලොකෙන න අත්තානුක්කංසෙති; න පරං වම්භෙති; සො තෙන ලාභසක්කාරසිලොකෙන න මජ්ජති නප්පමජ්ජති නප්පමාදං ආපජ්ජති; අප්පමත්තො සමානො සීලසම්පදං ආරාධෙති; සො තාය සීලසම්පදාය අත්තමනො හොති; නො ච ඛො පරිපුණ්ණසඞ්කප්පො; සො තාය සිලසම්පදාය න අත්තානුක්කංසෙති; න පරං වම්භෙති; සො තාය සිලසම්පදාය න මජ්ජති නප්පමජ්ජති නප්පමාදං ආපජ්ජති; අප්පමත්තො සමානො සමාධිසම්පදං ආරාධෙති; සො තාය සමාධිසම්පදාය අත්තමනො හොති පරිපුණ්ණසඞ්කප්පො; සො තාය සමාධිසම්පදාය අත්තානුක්කංසෙති: පරං වම්භෙති: අහමස්මි සමාහිතො එකග්ගචිත්තො ඉමෙ පනඤ්ඤෙ භික්ඛූ අසමාහිතා විබ්භන්තචිත්තාති; සො තාය සමාධිසම්පදාය මජ්ජති පමජ්ජති පමාදං ආපජ්ජති; පමත්තො. සමානො දුක්ඛං විහරති.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ පුරිසො සාරත්ථිකො සාරගවෙසී සාරපරියෙසනං චරමානො මහතො රුක්ඛස්ස තිට්ඨතො සාරවතො අතික්කම්මෙව සාරං අතික්කම්ම ඵෙග්ගුං තචං ඡෙත්වා ආදාය පක්කාමෙය්‍ය සාරන්ති මඤ්ඤමානො; තමෙනං චක්ඛුමා පුරිසො දිස්වා එවං වදෙය්‍ය: න වතායං භවං පුරිසො අඤ්ඤාසි සාරං; න අඤ්ඤාසි ඵෙග්ගුං; න අඤ්ඤාසි තචං; න අඤ්ඤාසි පපටිකං; න අඤ්ඤාසි සාඛාපලාසං; තථා හයං භවං පුරිසො සාරත්ථිකො සාරගවෙසී සාරපරියෙසනං චරමානො මහතො රුක්ඛස්ස තිට්ඨතො සාරවතො අතික්කම්මෙව සාරං අතික්කම්ම ඵෙග්ගුං තචං ඡෙත්වා ආදාය පක්කාන්තො සාරන්ති මඤ්ඤමානො; යඤ්චස්ස සාරෙන සාරකරණීයං තඤ්චස්ස අත්ථං නානුභවිස්සතීති; එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ ඉධෙකච්චො කුලපුත්තො සද්ධා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතො හොති: ඔතිණ්ණොම්හි ජාතියා ජරාමරණෙන සොකෙහි පරිදෙවෙහි දුක්ඛෙහි දොමනස්සෙහි උපායාසෙහි දුක්ඛොතිණ්ණො දුක්ඛපරෙතො අප්පෙවනාම ඉමස්ස කෙවලස්ස දුක්ඛක්ඛන්ධස්ස අන්තකිරියා පඤ්ඤායෙථාති; සො එවං පබ්බජිතො සමානො ලාභසක්කාර සිලොකං අභිනිබ්බත්තෙති; සො තෙන ලාභසක්කාර සිලොකෙන න අත්තමනො හොති; න පරිපුණ්ණසඞ්කප්පො; සො තෙන ලාභසක්කාරසිලොකෙන න අත්තානුක්කංසෙති; න පරං වම්භෙති; සො තෙන ලාභසක්කාරසිලොකෙන න මජ්ජති නප්පමජ්ජති නප්පමාදං ආපජ්ජති; අප්පමත්තො සමානො සීලසම්පදං ආරාධෙති; සො තාය සීලසම්පදාය අත්තමනො හොති; නො ච ඛො පරිපුණ්ණසඞ්කප්පො; සො තාය සීලසම්පදාය න අත්තානුක්කංසෙති; න පරං වම්භෙති; සො තාය සීලසම්පදාය න මජ්ජති නප්පමජ්ජති නප්පමාදං ආපජ්ජති; අප්පමත්තො සමානො සමාධිසම්පදං ආරාධෙති; සො තාය සමාධිසම්පදාය අත්තමනො හොති පරිපුණ්ණසඞ්කප්පො; සො තාය සමාධිසම්පදාය අත්තානුක්කංසෙති: පරං වම්භෙති: අහමස්මි සමාහිතො එකග්ගචිත්තො ඉමෙ පනඤ්ඤෙ භික්ඛූ අසමාහිතා විබ්භන්තචිත්තාති; සො තාය සමාධිසම්පදාය මජ්ජති පමජ්ජති පමාදං ආපජ්ජති; පමත්තො සමානො දුක්ඛං විහරති; අයං වුච්චති භික්ඛවෙ භික්ඛු තචං අග්ගහෙසි බ්‍රහ්මචරියස්ස: තෙන ච වොසානං ආපාදි.

ඉධ පන භික්ඛවෙ එකච්චො කුලපුත්තො සද්ධා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතො හොති: ඔතිණ්ණොම්හි ජාතියා ජරාමරණෙන සොකෙහි පරිදෙවෙහි දුක්ඛෙහි දොමනස්සෙහි උපායාසෙහි දුක්ඛොතිණ්ණො දුක්ඛපරෙතො අප්පෙවනාම ඉමස්ස කෙවලස්ස දුක්ඛක්ඛන්ධස්ස අන්තකිරියා පඤ්ඤායෙථාති; සො එවං පබ්බජිතො

සමානො ලාභසක්කාරසිලොකං අභිනිබ්බත්තෙති; සො තෙන ලාභසක්කාරසිලොකෙන න අත්තමනො හොති; න පරිපුණ්ණසඞ්කප්පො; සො තෙන ලාභසක්කාරසිලොකෙන න අත්තානුක්කංසෙති; න පරං වම්භෙති; සො තෙන ලාභසක්කාරසිලොකෙන න මජ්ජති නප්පමජ්ජති නප්පමාදං ආපජ්ජති; අප්පමත්තො සමානො සීලසම්පදං ආරාධෙති; සො තාය සීලසම්පදාය අත්තමනො හොති; නො ච ඛො පරිපුණ්ණසඞ්කප්පො; සො තාය සීලසම්පදාය න මජ්ජති නප්පමජ්ජති නප්පමාදං ආපජ්ජති; අප්පමත්තො සමානො සමාධිසම්පදං ආරාධෙති; සො තාය සමාධිසම්පදාය අත්තමනො හොති; නො ච ඛො පරිපුණ්ණසඞ්කප්පො; සො තාය සමාධිසම්පදාය න අත්තානුක්කංසෙති; න පරං වම්භෙති; සො තාය සමාධිසම්පදාය න මජ්ජති නප්පමජ්ජති නප්පමාදං ආපජ්ජති; අප්පමත්තො සමානො ඤාණදස්සනං ආරාධෙති; සො තෙන ඤාණදස්සනෙන අත්තමනො හොති පරිපුණ්ණසඞ්කප්පො; සො තෙන ඤාණදස්සනෙන අත්තානුක්කංසෙති පරං වම්භෙති: අහමස්මි ජානං පස්සං විහරාමි ඉමෙ පනඤ්ඤෙ භික්ඛූ අජානං අපස්සං විහරන්තීති; සො තෙන ඤාණදස්සනෙන මජ්ජති පමජ්ජති පමාදං ආපජ්ජති; පමත්තො සමානො දුක්ඛං විහරති.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ පුරිසො සාරත්ථිකො සාරගවෙසී සාරපරියෙසනං චරමානො මහතො රුක්ඛස්ස තිට්ඨතො සාරවතො අතික්කම්මෙව සාරං ඵෙග්ගුං ඡෙත්වා ආදාය පක්කමෙය්‍ය සාරන්ති මඤ්ඤමානො; තමෙනං චක්ඛුමා පුරිසො දිස්වා එවං වදෙය්‍ය: න වතායං භවං පුරිසො අඤ්ඤාසි සාරං; න අඤ්ඤාසි ඵෙග්ගුං; න අඤ්ඤාසි තචං; න අඤ්ඤාසි පපටිකං; න අඤ්ඤාසි සාඛාපලාසං; තථා හයං භවං පුරිසො සාරත්ථිකො සාරගවෙසී සාරපරියෙසනං චරමානො මහතො රුක්ඛස්ස තිට්ඨතො සාරවතො අතික්කම්මෙව සාරං ඵෙග්ගුං ඡෙත්වා ආදාය පක්කන්තො සාරන්ති මඤ්ඤමානො; යඤ්චස්ස සාරෙන සාරකරණීයං තඤ්චස්ස අත්ථං නානුභවිස්සතීති; එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ ඉධෙකච්චො කුලපුත්තො සද්ධා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතො හොති: ඔතිණ්ණොම්හි ජාතියා ජරාමරණෙන සොකෙහි පරිදෙවෙහි දුක්ඛෙහි දොමනස්සෙහි උපායාසෙහි දුක්ඛොතිණ්ණො දුක්ඛපරෙතො අප්පෙව නාම ඉමස්ස කෙවලස්ස දුක්ඛක්ඛන්ධස්ස අන්තකිරියා පඤ්ඤායෙථාති; සො එවං පබ්බජිතො සමානො ලාභසක්කාරසිලොකං අභිනිබ්බත්තෙති; සො තෙන ලාභසක්කාරසිලොකෙන න අත්තමනො හොති; න පරිපුණ්ණසඞ්කප්පො; සො තෙන ලාභසක්කාරසිලොකෙන න අත්තානුක්කංසෙති;

න පරං වම්භෙති; සො තෙන ලාභසක්කාරසිලොකෙන න මජ්ජති නප්පමජ්ජති නප්පමාදං ආපජ්ජති; අප්පමත්තො සමානො සීලසම්පදං ආරාධෙති; සො තාය සීලසම්පදාය අත්තමනො හොති; නො ච ඛො පරිපුණ්ණසඞ්කප්පො; සො තාය සීලසම්පදාය න අත්තානුක්කංසෙති; න පරං වම්භෙති; සො තාය සීලසම්පදාය න මජ්ජති නප්පමජ්ජති නප්පමාදං ආපජ්ජති; අප්පමත්තො සමානො සමාධිසම්පදං ආරාධෙති; සො තාය සමාධිසම්පදාය අත්තමනො හොති; නො ච ඛො පරිපුණ්ණසඞ්කප්පො; සො තාය සමාධිසම්පදාය න අත්තානුක්කංසෙති; න පරං වම්භෙති; සො තාය සමාධිසම්පදාය න මජ්ජති නප්පමජ්ජති නප්පමාදං ආපජ්ජති; අප්පමත්තො සමානො ඤාණදස්සනං ආරාධෙති; සො තෙන ඤාණදස්සනෙන අත්තමනො හොති පරිපුණ්ණසඞ්කප්පො; සො තෙන ඤාණදස්සනෙන අත්තානුක්කංසෙති: පරං වම්භෙති: අහමස්මි ජානං පස්සං විහරාමි ඉමෙ පනඤ්ඤෙ භික්ඛූ අජානං අපස්සං විහරන්තීති. සො තෙන ඤාණදස්සනෙන මජ්ජති පමජ්ජති පමාදං ආපජ්ජති; පමත්තො සමානො දුක්ඛං විහරති; අයං වුච්චති භික්ඛවෙ භික්ඛු ඵෙග්ගුං අග්ගහෙසි බ්‍රහ්මචරියස්ස: තෙන ච වොසානං ආපාදි.

ඉධ පන භික්ඛවෙ එකච්චො කුලපුත්තො සද්ධා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතො හොති: ඔතිණ්ණොම්හි ජාතියා ජරාමරණෙන සොකෙහි පරිදෙවෙහි දුක්ඛෙහි දොමනස්සෙහි උපායාසෙහි දුක්ඛොතිණ්ණො දුක්ඛපරෙතො අප්පෙව නාම ඉමස්ස කෙවලස්ස දුක්ඛක්ඛන්ධස්ස අන්තකිරියා පඤ්ඤායෙථාති; සො එවං පබ්බජිතො සමානො ලාභසක්කාරසිලොකං අභිනිබ්බත්තෙති; සො තෙන ලාභසක්කාරසිලොකෙන න අත්තමනො හොති; න පරිපුණ්ණසඞ්කප්පො; සො තෙන ලාභසක්කාරසිලොකෙන න අත්තානුක්කංසෙති; න පරං වම්භෙති; සො තෙන ලාභසක්කාරසිලොකෙන න මජ්ජති නප්පමජ්ජති නප්පමාදං ආපජ්ජති; අප්පමත්තො සමානො සීලසම්පදං ආරාධෙති; සො තාය සීලසම්පදාය අත්තමනො හොති; නො ච ඛො පරිපුණ්ණසඞ්කප්පො; සො තාය සීලසම්පදාය න අත්තානුක්කංසෙති; න පරං වම්භෙති; සො තාය සීලසම්පදාය න මජ්ජති නප්පමජ්ජති නප්පමාදං ආපජ්ජති; අප්පමත්තො සමානො සමාධිසම්පදං ආරාධෙති; සො තාය සමාධිසම්පදාය අත්තමනො හොති; නො ච ඛො පරිපුණ්ණසඞ්කප්පො; සො තාය සමාධිසම්පදාය න අත්තානුක්කංසෙති; න පරං වම්භෙති; සො තාය සමාධිසම්පදාය න මජ්ජති නප්පමජ්ජති නප්පමාදං ආපජ්ජති; අප්පමත්තො

සමානො ඤාණදස්සනං ආරාධෙති; සො තෙන ඤාණදස්සනෙන අත්තමනො හොති; නො ච ඛො පරිපුණ්ණසඞ්කප්පො; සො තෙන ඤාණදස්සනෙන න අත්තානුක්කංසෙති; න පරං වම්භෙති; සො තෙන ඤාණදස්සනෙන න මජ්ජති නප්පමජ්ජති නප්පමාදං ආපජ්ජති; අප්පමත්තො සමානො අසමයවිමොක්ඛං ආරාධෙති; අට්ඨානමෙතං භික්ඛවෙ අනවකාසො යං සො භික්ඛු තාය අසමයවිමුත්තියා පරිහායෙථ[1] ....

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ පුරිසො සාරත්ථිකො සාරගවෙසී සාරපරියෙසනං චරමානො මහතො රුක්ඛස්ස තිට්ඨතො සාරවතො සාරඤ්ඤෙව ඡෙත්වා ආදාය පක්කමෙය්‍ය සාරන්ති ජානමානො; තමෙනං චක්ඛුමා පුරිසො දිස්වා එවං වදෙය්‍ය: අඤ්ඤාසි වතා යං භවං පුරිසො සාරං; අඤ්ඤාසි ඵෙග්ගුං; අඤ්ඤාසි තචං; අඤ්ඤාසි පපටිකං; අඤ්ඤාසි සාඛාපලාසං; තථා හයං භවං පුරිසො සාරත්ථිකො සාරගවෙසී සාරපරියෙසනං චරමානො මහතො රුක්ඛස්ස තිට්ඨතො සාරවතො සාරඤ්ඤෙව ඡෙත්වා ආදාය පක්කන්තො සාරන්ති ජානමානො; යචස්ස සාරෙන සාරකරණීයං තචස්ස අත්ථං අනුභවිස්සතීති; එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ ඉධෙකච්චො කුලපුත්තො සද්ධා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතො හොති: ඔතිණ්ණොම්හි ජාතියා ජරමරණෙන සොකෙහි පරිදෙවෙහි දුක්ඛෙහි දොමනස්සෙහි උපායාසෙහි දුක්ඛොතිණ්ණො දුක්ඛපරෙතො අප්පෙව නාම ඉමස්ස කෙවලස්ස දුක්ඛක්ඛන්ධස්ස අන්තකිරියා පඤ්ඤායෙථාති; සො එවං පබ්බජිතො සමානො ලාභසක්කාරසිලොකං අභිනිබ්බත්තෙති; සො තෙන ලාභසක්කාරසිලොකෙන න අත්තමනො හොති; න පරිපුණ්ණසඞ්කප්පො; සො තෙන ලාභසක්කාරසිලොකෙන න අත්තානුක්කංසෙති; න පරං වම්භෙති; සො තෙන ලාභසක්කාරසිලොකෙන න මජ්ජති නප්පමජ්ජති නප්පමාදං ආපජ්ජති; අප්පමත්තො සමානො සීලසම්පදං ආරාධෙති; සො තාය සීලසම්පදාය අත්තමනො හොති; නො ච ඛො පරිපුණ්ණසඞ්කප්පො; සො තාය සීලසම්පදාය න අත්තානුක්කංසෙති; න පරං වම්භෙති; සො තාය සීලසම්පදාය න මජ්ජති නප්පමජ්ජති නප්පමාදං ආපජ්ජති; අප්පමත්තො සමානො සමාධිසම්පදං ආරාධෙති; සො තාය සමාධිසම්පදාය අත්තමනො හොති; නො

1 “අප්පමත්තො සමානො සමයවිමොක්ඛං ආරාධෙති, ඨානං ඛො පනෙතං භික්ඛවෙ විජ්ජති යං සො භික්ඛු තාය සමයවිමුත්තියා පරිහායෙථ” සී. ස්‍යා.

ච ඛො පරිපුණ්ණසඞ්කප්පො; සො තාය සමාධිසම්පදාය න අත්තානුක්කංසෙති; න පරං වම්භෙති; සො තාය සමාධිසම්පදාය න මජ්ජති නප්පමජ්ජති නප්පමාදං ආපජ්ජති; අප්පමත්තො සමානො ඤාණදස්සනං ආරාධෙති; සො තෙන ඤාණදස්සනෙන අත්තමනො හොති; නො ච ඛො පරිපුණ්ණසඞ්කප්පො; සො තෙන ඤාණදස්සනෙන න අත්තානුක්කංසෙති; න පරං වම්භෙති; සො තෙන ඤාණදස්සනෙන න මජ්ජති නප්පමජ්ජති නප්පමාදං ආපජ්ජති; අප්පමත්තො සමානො අසමයවිමොක්ඛං ආරාධෙති; අට්ඨානමෙතං භික්ඛවෙ අනවකාසො යං සො භික්ඛු තාය අසමයවිමුත්තියා පරිහායෙථ෴

ඉති ඛො භික්ඛවෙ නයිදං බ්‍රහ්මචරියං ලාභසක්කාරසිලොකානිසංසං; න සීලසම්පදානිසංසං; න සමාධිසම්පදානිසංසං; න ඤාණදස්සනානිසංසං; යා ච ඛො අයං භික්ඛවෙ අකුප්පා චෙතොවිමුත්ති එතදත්ථමිදං භික්ඛවෙ බ්‍රහ්මචරියං: එතං සාරං: එතං පරියොසානන්ති෴

ඉදමවොච භගවා; අත්තමනා තෙ භික්ඛූ භගවතො භාසිතං අභිනන්දුන්ති෴

මහාසාරොපමසුත්තං නවමං.

10

එවම්මෙ සුතං; එකං සමයං භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ෴ අථ ඛො පිඞ්ගලකොච්ඡො බ්‍රාහ්මණො යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා භගවතා සද්ධිං සම්මොදි; සම්මොදනීයං කථං සාරාණීයං විතිසාරෙත්වා එකමන්තං නිසීදි; එකමන්තං නිසින්නො ඛො පිඞ්ගලකොච්ඡො බ්‍රාහ්මණො භගවන්තං එතදවොච෴

යෙමෙ භො ගොතම සමණබ්‍රාහ්මණා සඞ්ඝිනො ගණිනො ගණාචරියා ඤාතා යසස්සිනො තිත්ථකරා සාධුසම්මතා බහුජනස්ස: සෙය්‍යථීදං: පූරණො කස්සපො මක්ඛලි ගොසාලො අජිතො කෙසකම්බලී පකුධො කච්චායනො සඤ්ජයො බෙලට්ඨපුත්තො නිගණ්ඨො නාථපුත්තො: සබ්බෙ තෙ සකාය පටිඤ්ඤාය අබ්භඤ්ඤංසු; සබ්බෙව නාබ්භඤ්ඤංසු; උදාහු එකච්චෙ අබ්භඤ්ඤංසු; එකච්චෙ නාබ්භඤ්ඤංසූති෴

අලං බ්‍රාහ්මණ තිට්ඨතෙතං: සබ්බෙ තෙ සකාය පටිඤ්ඤාය අබ්භඤ්ඤංසු: සබ්බෙව නාබ්භඤ්ඤංසු: උදාහු එකච්චෙ අබ්භඤ්ඤංසු: එකච්චෙ නාබ්භඤ්ඤංසූති; ධම්මං තෙ බ්‍රාහ්මණ දෙසෙස්සාමි තං සුණාහි සාධුකං මනසි කරොහි භාසිස්සාමීති; එවං භොති ඛො පිඞ්ගලකොච්ඡො බ්‍රාහ්මණො භගවතො පච්චස්සොසි; භගවා එතදවොච—

සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණ පුරිසො සාරත්ථිකො සාරගවෙසී සාරපරියෙසනං චරමානො මහතො රුක්ඛස්ස තිට්ඨතො සාරවතො අතික්කම්මෙව සාරං අතික්කම්ම ඵෙග්ගුං අතික්කම්ම තචං අතික්කම්ම පපටිකං සාඛාපලාසං ඡෙත්වා ආදාය පක්කමෙය්‍ය සාරන්ති මඤ්ඤමානො; තමෙනං චක්ඛුමා පුරිසො දිස්වා එවං වදෙය්‍ය: න වතායං භවං පුරිසො අඤ්ඤාසි සාරං; න අඤ්ඤාසි ඵෙග්ගුං; න අඤ්ඤාසි තචං; න අඤ්ඤාසි පපටිකං; න අඤ්ඤාසි සාඛාපලාසං; තථා හයං භවං පුරිසො සාරත්ථිකො සාරගවෙසී සාරපරියෙසනං චරමානො මහතො රුක්ඛස්ස තිට්ඨතො සාරවතො අතික්කම්මෙව සාරං අතික්කම්ම ඵෙග්ගුං අතික්කම්ම තචං අතික්කම්ම පපටිකං සාඛාපලාසං ඡෙත්වා ආදාය පක්කන්තො සාරන්ති මඤ්ඤමානො; යචස්ස සාරෙන සාරකරණීයං තචස්ස අත්ථං නානුභවිස්සතීති—

සෙය්‍යථාපි වා පන බ්‍රාහ්මණ පුරිසො සාරත්ථිකො සාරගවෙසී සාරපරියෙසනං චරමානො මහතො රුක්ඛස්ස තිට්ඨතො සාරවතො අතික්කම්මෙව සාරං අතික්කම්ම ඵෙග්ගුං අතික්කම්ම තචං පපටිකං ඡෙත්වා ආදාය පක්කමෙය්‍ය සාරන්ති මඤ්ඤමානො; තමෙනං චක්ඛුමා පුරිසො දිස්වා එවං වදෙය්‍ය: න වතායං භවං පුරිසො අඤ්ඤාසි සාරං; න අඤ්ඤාසි ඵෙග්ගුං; න අඤ්ඤාසි තචං; න අඤ්ඤාසි පපටිකං; න අඤ්ඤාසි සාඛාපලාසං; තථා හයං භවං පුරිසො සාරත්ථිකො සාරගවෙසී සාරපරියෙසනං චරමානො මහතො රුක්ඛස්ස තිට්ඨතො සාරවතො අතික්කම්මෙව සාරං අතික්කම්ම ඵෙග්ගුං අතික්කම්ම තචං පපටිකං ඡෙත්වා ආදාය පක්කන්තො සාරන්ති මඤ්ඤමානො; යචස්ස සාරෙන සාරකරණීයං තචස්ස අත්ථං නානුභවිස්සතීති—

සෙය්‍යථාපි වා පන බ්‍රාහ්මණ පුරිසො සාරත්ථිකො සාරගවෙසී සාරපරියෙසනං චරමානො මහතො රුක්ඛස්ස තිට්ඨතො සාරවතො අතික්කම්මෙව සාරං අතික්කම්ම ඵෙග්ගුං තචං ඡෙත්වා ආදාය පක්කමෙය්‍ය සාරන්ති මඤ්ඤමානො; තමෙනං චක්ඛුමා

පුරිසො දිස්වා එවං වදෙය්‍ය; න වතායං භවං පුරිසො අඤ්ඤාසි සාරං; න අඤ්ඤාසි ඵෙග්ගුං; න අඤ්ඤාසි තචං; න අඤ්ඤාසි පපටිකං; න අඤ්ඤාසි සාඛාපලාසං; තථා හයං භවං පුරිසො සාරත්ථිකො සාරගවෙසී සාරපරියෙසනං චරමානො මහතො රුක්ඛස්ස තිට්ඨතො සාරවතො අතික්කම්මෙව සාරං අතික්කම්ම ඵෙග්ගුං තචං ඡෙත්වා ආදාය පක්කන්තො සාරන්ති මඤ්ඤමානො; යඤ්චස්ස සාරෙන සාරකරණීයං තඤ්චස්ස අත්ථං නානුභවිස්සතීති.

සෙය්‍යථාපි වා පන බ්‍රාහ්මණ පුරිසො සාරත්ථිකො සාරගවෙසී සාරපරියෙසනං චරමානො මහතො රුක්ඛස්ස තිට්ඨතො සාරවතො අතික්කම්මෙව සාරං ඵෙග්ගුං ඡෙත්වා ආදාය පක්කමෙය්‍ය සාරන්ති මඤ්ඤමානො; තමෙනං චක්ඛුමා පුරිසො දිස්වා එවං වදෙය්‍ය: න වතායං භවං පුරිසො අඤ්ඤාසි සාරං; න අඤ්ඤාසි ඵෙග්ගුං; න අඤ්ඤාසි තචං; න අඤ්ඤාසි පපටිකං; න අඤ්ඤාසි සාඛාපලාසං; තථා හයං භවං පුරිසො සාරත්ථිකො සාරගවෙසී සාරපරියෙසනං චරමානො මහතො රුක්ඛස්ස තිට්ඨතො සාරවතො අතික්කම්මෙව සාරං ඵෙග්ගුං ඡෙත්වා ආදාය පක්කන්තො සාරන්ති මඤ්ඤමානො; යඤ්චස්ස සාරෙන සාරකරණීයං තඤ්චස්ස අත්ථං නානුභවිස්සතීති.

සෙය්‍යථාපි වා පන බ්‍රාහ්මණ පුරිසො සාරත්ථිකො සාරගවෙසී සාරපරියෙසනං චරමානො මහතො රුක්ඛස්ස තිට්ඨතො සාරවතො සාරඤ්ඤෙව ඡෙත්වා ආදාය පක්කමෙය්‍ය සාරන්ති ජානමානො; තමෙනං චක්ඛුමා පුරිසො දිස්වා එවං වදෙය්‍ය: අඤ්ඤාසි වතායං භවං පුරිසො සාරං; අඤ්ඤාසි ඵෙග්ගුං; අඤ්ඤාසි තචං; අඤ්ඤාසි පපටිකං; අඤ්ඤාසි සාඛාපලාසං; තථා හයං භවං පුරිසො සාරත්ථිකො සාරගවෙසී සාරපරියෙසනං චරමානො මහතො රුක්ඛස්ස තිට්ඨතො සාරවතො සාරඤ්ඤෙව ඡෙත්වා ආදාය පක්කන්තො සාරන්ති ජානමානො; යඤ්චස්ස සාරෙන සාරකරණීයං තඤ්චස්ස අත්ථං අනුභවිස්සතීති.

එවමෙව ඛො බ්‍රාහ්මණ ඉධෙකච්චො පුග්ගලො සද්ධා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතො හොති ඔතිණ්ණොම්හි ජාතියා ජරාමරණෙන සොකෙහි පරිදෙවෙහි දුක්ඛෙහි දොමනස්සෙහි උපායාසෙහි දුක්ඛොතිණ්ණො දුක්ඛපරෙතො අප්පෙව නාම ඉමස්ස කෙවලස්ස දුක්ඛක්ඛන්ධස්ස අන්තකිරියා පඤ්ඤායෙථාති; සො එවං පබ්බජිතො සමානො ලාභසක්කාරසිලොකං අභිනිබ්බත්තෙති; සො තෙන ලාභසක්කාරසිලොකෙන අත්තමනො හොති පරිපුණ්ණසඞ්කප්පො; සො තෙන ලාභසක්කාරසිලොකෙන අත්තා-

නුක්කංසෙති පරං වම්භෙති; අහමස්මි ලාභී සිලොකවා[1] ඉමෙ පනඤ්ඤෙ භික්ඛූ අප්පඤ්ඤාතා අප්පෙසක්ඛාති; ලාභසක්කාරසිලොකෙන ච යෙ අඤ්ඤෙ ධම්මා උත්තරිතරා ච පණීතතරා ච තෙසං ධම්මානං සච්ඡිකිරියාය න ඡන්දං ජනෙති න වායමති; ඔලීනවුත්තිකො ච හොති සාථලිකො; සෙය්‍යථාපි සො බ්‍රාහ්මණ පුරිසො සාරත්ථිකො සාරගවෙසී සාරපරියෙසනං චරමානො මහතො රුක්ඛස්ස තිට්ඨතො සාරවතො අතික්කම්මෙව සාරං අතික්කම්ම ඵෙග්ගුං අතික්කම්ම තචං අතික්කම්ම පපටිකං සාඛාපලාසං ඡෙත්වා ආදාය පක්කන්තො සාරන්ති මඤ්ඤමානො; යචස්ස සාරෙන සාරකරණීයං තමස්ස අත්ථං නානුභවිස්සති; තථූපමාහං බ්‍රාහ්මණ ඉමං පුග්ගලං වදාමි.

ඉධ පන බ්‍රාහ්මණ එකච්චො පුග්ගලො සද්ධා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතො හොති: ඔතිණ්ණොම්හි ජාතියා ජරාමරණෙන සොකෙහි පරිදෙවෙහි දුක්ඛෙහි දොමනස්සෙහි උපායාසෙහි දුක්ඛොතිණ්ණො දුක්ඛපරෙතො අප්පෙව නාම ඉමස්ස කෙවලස්ස දුක්ඛක්ඛන්ධස්ස අන්තකිරියා පඤ්ඤායෙථාති; සො එවං පබ්බජිතො සමානො ලාභසක්කාරසිලොකං අභිනිබ්බත්තෙති; සො තෙන ලාභසක්කාරසිලොකෙන අත්තමනො හොති න පරිපුණ්ණසඞ්කප්පො; සො තෙන ලාභසක්කාරසිලොකෙන න අත්තානුක්කංසෙති න පරං වම්භෙති; ලාභසක්කාරසිලොකෙන ච යෙ අඤ්ඤෙ ධම්මා උත්තරිතරා ච පණීතතරා ච තෙසං ධම්මානං සච්ඡිකිරියාය ඡන්දං ජනෙති වායමති; අනොලීනවුත්තිකො ච හොති අසාථලිකො; සො සීලසම්පදං ආරාධෙති; සො තාය සීලසම්පදාය අත්තමනො හොති පරිපුණ්ණසඞ්කප්පො; සො තාය සීලසම්පදාය අත්තානුක්කංසෙති පරං වම්භෙති: අහමස්මි සීලවා කල්‍යාණධම්මො ඉමෙ පනඤ්ඤෙ භික්ඛූ දුස්සීලා පාපධම්මාති; සීලසම්පදාය ච යෙ අඤ්ඤෙ ධම්මා උත්තරිතරා ච පණීතතරා ච තෙසං ධම්මානං සච්ඡිකිරියාය න ඡන්දං ජනෙති න වායමති; ඔලීනවුත්තිකො ච හොති සාථලිකො; සෙය්‍යථාපි සො බ්‍රාහ්මණ පුරිසො සාරත්ථිකො සාරගවෙසී සාරපරියෙසනං චරමානො මහතො රුක්ඛස්ස තිට්ඨතො සාරවතො අතික්කම්මෙව සාරං අතික්කම්ම ඵෙග්ගුං අතික්කම්ම තචං පපටිකං ඡෙත්වා ආදාය පක්කන්තො සාරන්ති මඤ්ඤමානො; යචස්ස සාරෙන සාරකරණීයං තමස්ස අත්ථං නානුභවිස්සති; තථූපමාහං බ්‍රාහ්මණ ඉමං පුග්ගලං වදාමි.

---

1 ලාභසක්කාරසිලොක වා-ම. ලාභී සක්කාරසිලොකවා-සයා.

ඉධ පන බ්‍රාහ්මණ එකච්චො පුග්ගලො සද්ධා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතො හොති: ඔතිණ්ණොම්හි ජාතියා ජරාමරණෙන සොකෙහි පරිදෙවෙහි දුක්ඛෙහි දොමනස්සෙහි උපායාසෙහි දුක්ඛොතිණ්ණො දුක්ඛපරෙතො අප්පෙවනාම ඉමස්ස කෙවලස්ස දුක්ඛක්ඛන්ධස්ස අන්තකිරියා පඤ්ඤායෙථාති; සො එවං පබ්බජිතො සමානො ලාභසක්කාරසිලොකං අභිනිබ්බත්තෙති; සො තෙන ලාභසක්කාරසිලොකෙන න අත්තමනො හොති න පරිපුණ්ණසඞ්කප්පො; සො තෙන ලාභසක්කාරසිලොකෙන න අත්තානුක්කංසෙති න පරං වම්භෙති; ලාභසක්කාරසිලොකෙන ච යෙ අඤ්ඤෙ ධම්මා උත්තරිතරා ච පණීතතරා ච තෙසං ධම්මානං සච්ඡිකිරියාය ඡන්දං ජනෙති වායමති; අනොලීනවුත්තිකො ච හොති අසාථලිකො; සො සීලසම්පදං ආරාධෙති; සො තාය සීලසම්පදාය අත්තමනො හොති නො ච ඛො පරිපුණ්ණසඞ්කප්පො; සො තාය සීලසම්පදාය න අත්තානුක්කංසෙති න පරං වම්භෙති; සීලසම්පදාය ච යෙ අඤ්ඤෙ ධම්මා උත්තරිතරා ච පණීතතරා ච තෙසං ධම්මානං සච්ඡිකිරියාය ඡන්දං ජනෙති වායමති; අනොලීනවුත්තිකො ච හොති අසාථලිකො; සො සමාධිසම්පදං ආරාධෙති; සො තාය සමාධිසම්පදාය අත්තමනො හොති පරිපුණ්ණසඞ්කප්පො; සො තාය සමාධිසම්පදාය අත්තානුක්කංසෙති පරං වම්භෙති: අහමස්මි සමාහිතො එකග්ගචිත්තො ඉමෙ පනඤ්ඤෙ භික්ඛූ අසමාහිතා විබ්භන්තචිත්තාති; සමාධිසම්පදාය ච යෙ අඤ්ඤෙ ධම්මා උත්තරිතරා ච පණීතතරා ච තෙසං ධම්මානං සච්ඡිකිරියාය න ඡන්දං ජනෙති න වායමති; ඔලීනවුත්තිකො ච හොති සාථලිකො; සෙය්‍යථාපි සො බ්‍රාහ්මණ පුරිසො සාරත්ථිකො සාරගවෙසී සාරපරියෙසනං චරමානො මහතො රුක්ඛස්ස තිට්ඨතො සාරවතො අතික්කම්මෙව සාරං අතික්කම්ම ඵෙග්ගුං තචං ඡෙත්වා ආදාය පක්කමෙය්‍ය සාරන්ති මඤ්ඤමානො; යචස්ස සාරෙන සාරකරණීයං තචස්ස අත්ථං නානුභවිස්සති; තථූපමාහං බ්‍රාහ්මණ ඉමං පුග්ගලං වදාමි.

ඉධ පන බ්‍රාහ්මණ එකච්චො පුග්ගලො සද්ධා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතො හොති: ඔතිණ්ණොම්හි ජාතියා ජරාමරණෙන සොකෙහි පරිදෙවෙහි දුක්ඛෙහි දොමනස්සෙහි උපායාසෙහි දුක්ඛොතිණ්ණො දුක්ඛපරෙතො අප්පෙවනාම ඉමස්ස කෙවලස්ස දුක්ඛක්ඛන්ධස්ස අන්තකිරියා පඤ්ඤායෙථාති; සො එවං පබ්බජිතො සමානො ලාභසක්කාරසිලොකං අභිනිබ්බත්තෙති; සො තෙන ලාභසක්කාරසිලොකෙන න අත්තමනො හොති න පරිපුණ්ණසඞ්කප්පො; සො තෙන ලාභසක්කාරසිලොකෙන න අත්තානුක්කං

සෙති න පරං වම්භෙති; ලාභසක්කාරසිලොකෙන ච යෙ අඤ්ඤෙ ධම්මා උත්තරිතරා ච පණීතතරා ච තෙසං ධම්මානං සච්ඡිකිරියාය ඡන්දං ජනෙති වායමති; අනොලීනවුත්තිකො ච හොති අසාථලිකො; සො සීලසම්පදං ආරාධෙති; සො තාය සීලසම්පදාය අත්තමනො හොති නො ච ඛො පරිපුණ්ණසඞ්කප්පො; සො තාය සීලසම්පදාය න අත්තානුක්කංසෙති; න පරං වම්භෙති; සීලසම්පදාය ච යෙ අඤ්ඤෙ ධම්මා උත්තරිතරා ච පණීතතරා ච තෙසං ධම්මානං සච්ඡිකිරියාය ඡන්දං ජනෙති වායමති; අනොලීනවුත්තිකො ච හොති අසාථලිකො; සො සමාධිසම්පදං ආරාධෙති; සො තාය සමාධිසම්පදාය අත්තමනො හොති නො ච ඛො පරිපුණ්ණසඞ්කප්පො; සො තාය සමාධිසම්පදාය න අත්තානුක්කංසෙති; න පරං වම්භෙති; සමාධිසම්පදාය ච යෙ අඤ්ඤෙ ධම්මා උත්තරිතරා ච පණීතතරා ච තෙසං ධම්මානං සච්ඡිකිරියාය ඡන්දං ජනෙති වායමති; අනොලීනවුත්තිකො ච හොති අසාථලිකො; සො ඤාණදස්සනං ආරාධෙති; සො තෙන ඤාණදස්සනෙන අත්තමනො හොති පරිපුණ්ණසඞ්කප්පො; සො තෙන ඤාණදස්සනෙන අත්තානුක්කංසෙති පරං වම්භෙති අහමස්මි ජානං පස්සං විහරාමි ඉමෙ පනඤ්ඤෙ භික්ඛූ අජානං අපස්සං විහරන්තීති; ඤාණදස්සනෙන ච යෙ අඤ්ඤෙ ධම්මා උත්තරිතරා ච පණීතතරා ච තෙසං ධම්මානං සච්ඡිකිරියාය න ඡන්දං ජනෙති න වායමති; ඔලීනවුත්තිකො ච හොති සාථලිකො; සෙය්‍යථාපි සො බ්‍රාහ්මණ පුරිසො සාරත්ථිකො සාරගවෙසී සාරපරියෙසනං චරමානො මහතො රුක්ඛස්ස තිට්ඨතො සාරවතො අතික්කම්මෙව සාරං ඵෙග්ගුං ඡෙත්වා ආදාය පක්කමෙය්‍ය සාරන්ති මඤ්ඤමානො; යඤ්චස්ස සාරෙන සාරකරණීයං තඤ්චස්ස අත්ථං නානුභවිස්සති; තථූපමාහං බ්‍රාහ්මණ ඉමං පුග්ගලං වදාමි.

ඉධ පන බ්‍රාහ්මණ එකච්චො පුග්ගලො සද්ධා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතො හොති ඔතිණ්ණොම්හි ජාතියා ජරාමරණෙන සොකෙහි පරිදෙවෙහි දුක්ඛෙහි දොමනස්සෙහි උපායාසෙහි; දුක්ඛොතිණ්ණො දුක්ඛපරෙතො; අප්පෙව නාම ඉමස්ස කෙවලස්ස දුක්ඛක්ඛන්ධස්ස අන්තකිරියා පඤ්ඤායෙථාති; සො එවං පබ්බජිතො සමානො ලාභසක්කාරසිලොකං අභිනිබ්බත්තෙති; සො තෙන ලාභසක්කාරසිලොකෙන න අත්තමනො හොති න පරිපුණ්ණසඞ්කප්පො; සො තෙන ලාභසක්කාරසිලොකෙන න අත්තානුක්කංසෙති; න පරං වම්භෙති; ලාභසක්කාරසිලොකෙන ච යෙ අඤ්ඤෙ ධම්මා උත්තරිතරා ච පණීතතරා ච තෙසං ධම්මානං සච්ඡිකිරියාය ඡන්දං ජනෙති වායමති; අනො

ලීනවුත්තිකො ච හොති අසාථලිකො; සො සීලසම්පදං ආරාධෙති; සො තාය සීලසම්පදාය අත්තමනො හොති නො ච ඛො පරිපුණ්ණසඞ්කප්පො; සො තාය සීලසම්පදාය න අත්තානුක්කංසෙති; න පරං වම්භෙති; සීලසම්පදාය ච යෙ අඤ්ඤෙ ධම්මා උත්තරිතරා ච පණීතතරා ච තෙසං ධම්මානං සච්ඡිකිරියාය ඡන්දං ජනෙති වායමති; අනොලීනවුත්තිකො ච හොති අසාථලිකො; සො සමාධිසම්පදං ආරාධෙති; සො තාය සමාධිසම්පදාය අත්තමනො හොති නො ච ඛො පරිපුණ්ණසඞ්කප්පො; සො තාය සමාධිසම්පදාය න අත්තානුක්කංසෙති; න පරං වම්භෙති; සමාධිසම්පදාය ච යෙ අඤ්ඤෙ ධම්මා උත්තරිතරා ච පණීතතරා ච තෙසං ධම්මානං සච්ඡිකිරියාය ඡන්දං ජනෙති වායමති; අනොලීනවුත්තිකො ච හොති අසාථලිකො; සො ඤාණදස්සනං ආරාධෙති; සො තෙන ඤාණදස්සනෙන අත්තමනො හොති නො ච ඛො පරිපුණ්ණසඞ්කප්පො; සො තෙන ඤාණදස්සනෙන න අත්තානුක්කංසෙති; න පරං වම්භෙති; ඤාණදස්සනෙන ච යෙ අඤ්ඤෙ ධම්මා උත්තරිතරා ච පණීතතරා ච තෙසං ධම්මානං සච්ඡිකිරියාය ඡන්දං ජනෙති වායමති; අනොලීනවුත්තිකො ච හොති අසාථලිකො.

කතමෙ ච බ්‍රාහ්මණ ධම්මා ඤාණදස්සනෙන උත්තරිතරා ච පණීතතරා ච: ඉධ බ්‍රාහ්මණ භික්ඛු විවිච්චෙව කාමෙහි විවිච්ච අකුසලෙහි ධම්මෙහි සවිතක්කං සවිචාරං විවෙකජං පීතිසුඛං පඨමජ්ඣානං උපසම්පජ්ජ විහරති; අයම්පි ඛො බ්‍රාහ්මණ ධම්මො ඤාණදස්සනෙන උත්තරිතරො ච පණීතතරො ච.

පුන ච පරං බ්‍රාහ්මණ භික්ඛු විතක්කවිචාරානං වූපසමා අජ්ඣත්තං සම්පසාදනං චෙතසො එකොදිභාවං අවිතක්කං අවිචාරං සමාධිජං පීතිසුඛං දුතියජ්ඣානං උපසම්පජ්ජ විහරති; අයම්පි ඛො බ්‍රාහ්මණ ධම්මො ඤාණදස්සනෙන උත්තරිතරො ච පණීතතරො ච.

පුන ච පරං බ්‍රාහ්මණ භික්ඛු පීතියා ච විරාගා උපෙක්ඛකො ච විහරති සතො ච සම්පජානො සුඛඤ්ච කායෙන පටිසංවෙදෙති යන්තං අරියා ආචික්ඛන්ති උපෙක්ඛකො සතිමා සුඛවිහාරීති තතියජ්ඣානං උපසම්පජ්ජ විහරති; අයම්පි ඛො බ්‍රාහ්මණ ධම්මො ඤාණදස්සනෙන උත්තරිතරො ච පණීතතරො ච.

පුන ච පරං බ්‍රාහ්මණ භික්ඛු සුඛස්ස ච පහානා දුක්ඛස්ස ච පහානා පුබ්බෙව සොමනස්සදොමනස්සානං අත්ථඞ්ගමා අදුක්ඛං අසුඛං උපෙක්ඛාසතිපාරිසුද්ධිං චතුත්ථජ්ඣානං උපසම්පජ්ජ විහරති; අයම්පි ඛො බ්‍රාහ්මණ ධම්මො ඤාණදස්සනෙන උත්තරිතරො ච පණීතතරො ච.

පුන ච'පරං බ්‍රාහ්මණ භික්ඛු සබ්බසො රූපසඤ්ඤානං සමතික්කමා පටිඝසඤ්ඤානං අත්ථඞ්ගමා නානත්තසඤ්ඤානං අමනසිකාරා අනන්තො ආකාසොති ආකාසානඤ්චායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති; අයම්පි ඛො බ්‍රාහ්මණ ධම්මො ඤාණදස්සනෙන උත්තරිතරො ච පණීතතරො ච.—

පුන ච'පරං බ්‍රාහ්මණ භික්ඛු සබ්බසො ආකාසානඤ්චායතනං සමතික්කම්ම අනන්තං විඤ්ඤාණන්ති විඤ්ඤාණඤ්චායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති; අයම්පි ඛො බ්‍රාහ්මණ ධම්මො ඤාණදස්සනෙන උත්තරිතරො ච පණීතතරො ච.—

පුන ච'පරං බ්‍රාහ්මණ භික්ඛු සබ්බසො විඤ්ඤාණඤ්චායතනං සමතික්කම්ම නත්ථි කිඤ්චීති ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති; අයම්පි ඛො බ්‍රාහ්මණ ධම්මො ඤාණදස්සනෙන උත්තරිතරො ච පණීතතරො ච.—

පුන ච'පරං බ්‍රාහ්මණ භික්ඛු සබ්බසො ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං සමතික්කම්ම නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති; අයම්පි ඛො බ්‍රාහ්මණ ධම්මො ඤාණදස්සනෙන උත්තරිතරො ච පණීතතරො ච.—

පුන ච'පරං බ්‍රාහ්මණ භික්ඛු සබ්බසො නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං සමතික්කම්ම සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධං උපසම්පජ්ජ විහරති; පඤ්ඤාය චස්ස දිස්වා ආසවා පරික්ඛීණා හොන්ති; අයම්පි ඛො බ්‍රාහ්මණ ධම්මො ඤාණදස්සනෙන උත්තරිතරො ච පණීතතරො ච; ඉමෙ ඛො බ්‍රාහ්මණ ධම්මා ඤාණදස්සනෙන උත්තරිතරා ච පණීතතරා ච; සෙය්‍යථාපි සො බ්‍රාහ්මණ පුරිසො සාරත්ථිකො සාරගවෙසී සාරපරියෙසනං චරමානො මහතො රුක්ඛස්ස තිට්ඨතො සාරවතො සාරඤ්ඤෙව ඡෙත්වා ආදාය පක්කන්තො සාරන්ති ජානමානො; යඤ්චස්ස සාරෙන සාරකරණීයං තඤ්චස්ස අත්ථං අනුභවිස්සති; තථූපමාහං බ්‍රාහ්මණ ඉමං පුග්ගලං වදාමි.—

ඉති ඛො බ්‍රාහ්මණ නයිදං බ්‍රහ්මචරියං ලාභසක්කාරසිලොකානිසංසං; න සීලසම්පදානිසංසං; න සමාධිසම්පදානිසංසං; න ඤාණදස්සනානිසංසං; යා ච ඛො අයං බ්‍රාහ්මණ අකුප්පා චෙතොවිමුත්ති එතදත්ථමිදං බ්‍රාහ්මණ බ්‍රහ්මචරියං එතං සාරං එතං පරියොසානන්ති.

එවං වුත්තෙ පිඞ්ගලකොච්ඡො බ්‍රාහ්මණො භගවන්තං එතදවොච: අභික්කන්තං භො ගොතම; අභික්කන්තං භො ගොතම; සෙය්‍යථාපි භො ගොතම නික්කුජ්ජිතං වා උක්කුජ්ජෙය්‍ය; පටිච්ඡන්නං වා විවරෙය්‍ය; මූළ්හස්ස වා මග්ගං ආචික්ඛෙය්‍ය; අන්ධකාරෙ වා තෙලපජ්ජොතං ධාරෙය්‍ය චක්ඛුමන්තො රූපානි දක්ඛින්තීති; එවමෙවං භොතා ගොතමෙන අනෙකපරියායෙන ධම්මො පකාසිතො; එසාහං භවන්තං ගොතමං සරණං ගච්ඡාමි ධම්මඤ්ච භික්ඛුසඞ්ඝඤ්ච; උපාසකං මං භවං ගොතමො ධාරෙතු අජ්ජතග්ගෙ පාණුපෙතං සරණං ගතන්ති.

චූළසාරොපමසුත්තං දසමං.

ඔපම්මවග්ගො තතියො.

තස්ස වග්ගස්ස උද්දානං.

මොලියතජ්ජන රිට්ඨ ච නාමො
අන්ධවනෙ කථි පුණ්ණ නිවාපො
රාසි කණෙරු මහාගජනාමො
සාරවරෙ පුන පිඞ්ගලකොච්ඡො
එස වරො ඨපිතො අසමොයං
චාරුතරො තතියො වරවග්ගොති.*

---

* අයච උද්දානගාථා තීසුපි පොත්ථකෙසු විසදිසී ජාතා.

1.

එවම්මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා නාදිකෙ විහරති ගිඤ්ජකාවසථෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා ච අනුරුද්ධො ආයස්මා ච නන්දියො ආයස්මා ච කිම්බිලො[1] ගොසිඞ්ගසාලවනදායෙ විහරන්ති. අථ ඛො භගවා සායන්හසමයං පටිසල්ලානා වුට්ඨිතො යෙන ගොසිඞ්ගසාලවනදායො තෙනුපසඞ්කමි; අද්දසා ඛො දායපාලො භගවන්තං දූරතොව ආගච්ඡන්තං: දිස්වාන භගවන්තං එතදවොච: මා සමණ[2] එතං දායං පාවිසි: සන්තෙත්ථ තයො කුලපුත්තා අත්තකාමරූපා විහරන්ති: මා තෙසං අඵාසුමකාසීති; අස්සොසි ඛො ආයස්මා අනුරුද්ධො දායපාලස්ස භගවතා සද්ධිං මන්තයමානස්ස; සුත්වාන දායපාලං එතදවොච: මා ආවුසො දායපාල භගවන්තං වාරෙසි: සත්ථා නො භගවා අනුප්පත්තොති; අථ ඛො ආයස්මා අනුරුද්ධො යෙනායස්මා ච නන්දියො ආයස්මා ච කිම්බිලො තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා ආයස්මන්තඤ්ච නන්දියං ආයස්මන්තඤ්ච කිම්බිලං එතදවොච: අභික්කමථායස්මන්තො අභික්කමථායස්මන්තො සත්ථා නො භගවා අනුප්පත්තොති; අථ ඛො ආයස්මා ච අනුරුද්ධො ආයස්මා ච නන්දියො ආයස්මා ච කිම්බිලො භගවන්තං පච්චුග්ගන්ත්වා එකො භගවතො පත්තචීවරං පටිග්ගහෙසි; එකො ආසනං පඤ්ඤපෙසි; එකො පාදොදකං උපට්ඨපෙසි; නිසීදි භගවා පඤ්ඤත්තෙ ආසනෙ; නිසජ්ජ ඛො භගවා පාදෙ[3] පක්ඛාලෙසි; තෙපි ඛො ආයස්මන්තො භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු; එකමන්තං නිසින්නං ඛො ආයස්මන්තං අනුරුද්ධං භගවා එතදවොච; කච්චි වො අනුරුද්ධා ඛමනීයං: කච්චි යාපනීයං: කච්චි පිණ්ඩකෙන න කිලමථාති; ඛමනීයං භගවා: යාපනීයං භගවා: න ච මයං භන්තෙ පිණ්ඩකෙන කිලමාමාති.

කච්චි පන වො අනුරුද්ධා සමග්ගා සම්මොදමානා අවිවදමානා ඛීරොදකීභූතා අඤ්ඤමඤ්ඤං පියචක්ඛූහි සම්පස්සන්තා විහරථාති; තග්ඝ මයං භන්තෙ සමග්ගා සම්මොදමානා අවිවදමානා ඛීරොදකීභූතා අඤ්ඤමඤ්ඤං පියචක්ඛූහි සම්පස්සන්තා විහරාමාති; යථාකථම්පන තුම්හෙ අනුරුද්ධා සමග්ගා සම්මොදමානා අවිවදමානා ඛීරොදකීභූතා අඤ්ඤමඤ්ඤං පියචක්ඛූහි සම්පස්සන්තා විහරථාති; ඉධ මය්හං භන්තෙ එවං හොති: ලාභා වත මෙ: සුලද්ධං වත මෙ: යොහං එවරූපෙහි සබ්‍රහ්මචාරීහි සද්ධිං විහරාමීති; තස්ස මය්හං භන්තෙ ඉමෙසු ආයස්මන්තෙසු මෙත්තං

1 කිම්මිලො-ම. සයා. 2 මා මහාසමණ-ම. 3 නිසජ්ජ පාදෙ-ම. සයා.

කායකම්මං පච්චුපට්ඨිතං ආවි චෙව රහො ච; මෙත්තං වචීකම්මං පච්චුපට්ඨිතං ආවි චෙව රහො ච; මෙත්තං මනොකම්මං පච්චුපට්ඨිතං ආවි චෙව රහො ච; තස්ස මය්හං භන්තෙ එවං හොති: යන්නූනාහං සකං චිත්තං නික්ඛිපිත්වා ඉමෙසංයෙව ආයස්මන්තානං චිත්තස්ස වසෙන වත්තෙය්‍යන්ති; සො ඛො අහං භන්තෙ සකං චිත්තං නික්ඛිපිත්වා ඉමෙසංයෙව ආයස්මන්තානං චිත්තස්ස වසෙන වත්තාමි; නානා හි ඛො නො භන්තෙ කායා; එකඤ්ච පන මඤ්ඤෙ චිත්තන්ති.

ආයස්මාපි ඛො නන්දියො...පෙ...ආයස්මාපි ඛො කිම්බිලො භගවන්තං එතදවොච: මය්හම්පි ඛො භන්තෙ එවං හොති: ලාභා වත මෙ: සුලද්ධං වත මෙ: යොහං එවරූපෙහි සබ්‍රහ්මචාරීහි සද්ධිං විහරාමීති; තස්ස මය්හං භන්තෙ ඉමෙසු ආයස්මන්තෙසු මෙත්තං කායකම්මං පච්චුපට්ඨිතං ආවි චෙව රහො ච: මෙත්තං වචීකම්මං පච්චුපට්ඨිතං ආවි චෙව රහො ච; මෙත්තං මනොකම්මං පච්චුපට්ඨිතං ආවි චෙව රහො ච; තස්ස මය්හං භන්තෙ එවං හොති: යන්නූනාහං සකං චිත්තං නික්ඛිපිත්වා ඉමෙසංයෙව ආයස්මන්තානං චිත්තස්ස වසෙන වත්තෙය්‍යන්ති; සො ඛො අහං භන්තෙ සකං චිත්තං නික්ඛිපිත්වා ඉමෙසංයෙව ආයස්මන්තානං චිත්තස්ස වසෙන වත්තාමි; නානා හි ඛො නො භන්තෙ කායා: එකඤ්ච පන මඤ්ඤෙ චිත්තන්ති; එවං ඛො මයං භන්තෙ සමග්ගා සම්මොදමානා අවිවදමානා ඛීරොදකීභූතා අඤ්ඤමඤ්ඤං පියචක්ඛූහි සම්පස්සන්තා විහරාමාති.

සාධු සාධු අනුරුද්ධා; කච්චි පන වො අනුරුද්ධා අප්පමත්තා ආතාපිනො පහිතත්තා විහරථාති; තග්ඝ මයං භන්තෙ අප්පමත්තා ආතාපිනො පහිතත්තා විහරාමාති යථාකථම්පන තුම්හෙ අනුරුද්ධා අප්පමත්තා ආතාපිනො පහිතත්තා විහරථාති; ඉධ පන භන්තෙ අම්හාකං යො පඨමං ගාමතො පිණ්ඩාය පටික්කමති; සො ආසනානි පඤ්ඤපෙති; පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨපෙති; අවක්කාරපාතිං උපට්ඨපෙති; යො පච්ඡා ගාමතො පිණ්ඩාය පටික්කමති; සචෙ හොති භුත්තාවසෙසො සචෙ ආකඞ්ඛති භුඤ්ජති; නො චෙ ආකඞ්ඛති අප්පහරිතෙ වා ඡඩ්ඩෙති අප්පාණකෙ වා උදකෙ ඔපිලාපෙති; සො ආසනානි පටිසාමෙති පානීයං පරිභොජනීයං පටිසාමෙති අවක්කාරපාතිං පටිසාමෙති භත්තග්ගං සම්මජ්ජති; යො පස්සති පානීයඝටං වා පරිභොජනීයඝටං වා වච්චඝටං වා රිත්තං තුච්ඡං; සො උපට්ඨපෙති; සචස්ස හොති අවිසය්හං හත්ථවිකාරෙන දුතියං ආමන්තෙත්වා හත්ථවිලඞ්ඝකෙන

උපඨපෙම;[1] තඤෙව මයං භනෙත තපපච්චයා වාචං භිඥම; පඤාහිකං ඛො පන මයං භනෙත සබබරතතිකං ධම්මියා කථාය සනනිසීදම; එවං ඛො මයං භනෙත අපපමතතා ආතාපිනො පහිතතතා විහරාමාති.

සාධු සාධු අනුරුඬා; අඤි පන වො අනුරුඬා එවං අපප මතතානං ආතාපිනං පහිතතතානං විහරතං[2] උතතරි මනුසස ධම්මා අලමරියඤාණදසසන විසෙසො අධිගතො ඵාසුවිහාරොති; කිං හි නො සියා භනෙත: ඉධ මයං භනෙත යාවදෙව ආකඬ්ඛාම විවිච්චෙව කාමෙහි විවිච්ච අකුසලෙහි ධම්මෙහි සවිතකකං සවිචාරං විවෙකජං පීතිසුඛං පඨමජ්ඣානං උපසමපජ්ජ විහරාම; අයං ඛො නො භනෙත අඤ්ඤාකං අපපමතතානං ආතාපිනං පහිතතතානං විහරතං උතතරි මනුසසධම්මා අලමරියඤාණදසසනවිසෙසො අධිගතො ඵාසුවිහාරොති.

සාධු සාධු අනුරුඬා; එතසස පන වො අනුරුඬා විහාරසස සමතිකකමාය එතසස විහාරසස පටිපපසසඬියා අඤ්ඤො උතතරි මනුසසධම්මා අලමරියඤාණදසසනවිසෙසො අධිගතො ඵාසුවිහාරොති; කිං හිනො සියා භනෙත: ඉධ මයං භනෙත යාව දෙව ආකඬ්ඛාම විතකකවිචාරානං වූපසමා අජ්ඣතතං සමපසාදනං චෙතසො එකොදිභාවං අවිතකකං අවිචාරං සමාධිජං පීතිසුඛං දුතියජ්ඣානං උපසමපජ්ජ විහරාම; එතසස භනෙත විහාරසස සමතිකකමාය එතසස විහාරසස පටිපපසසඬියා අයමඤ්ඤො උතතරි මනුසසධම්මා අලමරියඤාණදසසනවිසෙසො අධිගතො ඵාසුවිහාරොති.

සාධු සාධු අනුරුඬා; එතසස පන වො අනුරුඬා විහාරසස සමතිකකමාය එතසස විහාරසස පටිපපසසඬියා අඤ්ඤො උතතරි මනුසසධම්මා අලමරියඤාණදසසනවිසෙසො අධිගතො ඵාසුවිහාරොති; කිං හි නො සියා භනෙත: ඉධ මයං භනෙත යාව දෙව ආකඬ්ඛාම පීතියා ච විරාගා උපෙකඛකා ච විහරාම සතා ච සමපජානා සුඛඤ්ච කායෙන පටිසංවෙදෙම; යනතං අරියා ආචිකඛ නති උපෙකඛකො සතිමා සුඛවිහාරීති තතියජ්ඣානං උපසමපජ්ජ විහරාම; එතසස භනෙත විහාරසස සමතිකකමාය එතසස විහා රසස පටිපපසසඬියා අයමඤ්ඤො උතතරි මනුසසධම්මා අලමරිය ඤාණදසසනවිසෙසො අධිගතො ඵාසුවිහාරොති.

1 උපඨපෙති-ම. සී. 2 විහරනතානං-ම.

සාධු සාධු අනුරුද්ධා; එතස්ස පන වො අනුරුද්ධා විහාරස්ස සමතික්කමාය එතස්ස විහාරස්ස පටිප්පස්සද්ධියා අත්ථඤ්ඤො උත්තරිමනුස්සධම්මා අලමරියඤාණදස්සනවිසෙසො අධිගතො ඵාසුවිහාරොති; කිං හි නො සියා භන්තෙ: ඉධ මයං භන්තෙ යාවදෙව ආකඞ්ඛාම සුඛස්ස ච පහානා දුක්ඛස්ස ච පහානා පුබ්බෙව සොමනස්සදොමනස්සානං අත්ථඞ්ගමා අදුක්ඛං අසුඛං උපෙක්ඛාසතිපාරිසුද්ධිං චතුත්ථජ්ඣානං උපසම්පජ්ජ විහරාම, එතස්ස භන්තෙ විහාරස්ස සමතික්කමාය එතස්ස විහාරස්ස පටිප්පස්සද්ධියා අයමඤ්ඤො උත්තරි මනුස්සධම්මා අලමරියඤාණදස්සනවිසෙසො අධිගතො ඵාසුවිහාරොති—

සාධු සාධු අනුරුද්ධා; එතස්ස පන වො අනුරුද්ධා විහාරස්ස සමතික්කමාය එතස්ස විහාරස්ස පටිප්පස්සද්ධියා අත්ථඤ්ඤො උත්තරි මනුස්සධම්මා අලමරියඤාණදස්සනවිසෙසො අධිගතො ඵාසුවිහාරොති; කිං හි නො සියා භන්තෙ: ඉධ මයං භන්තෙ යාවදෙව ආකඞ්ඛාම සබ්බසො රූපසඤ්ඤානං සමතික්කමා පටිඝසඤ්ඤානං අත්ථඞ්ගමා නානත්තසඤ්ඤානං අමනසිකාරා අනන්තො ආකාසොති ආකාසානඤ්චායතනං උපසම්පජ්ජ විහරාම; එතස්ස භන්තෙ විහාරස්ස සමතික්කමාය එතස්ස විහාරස්ස පටිප්පස්සද්ධියා අයමඤ්ඤො උත්තරි මනුස්සධම්මා අලමරියඤාණදස්සනවිසෙසො අධිගතො ඵාසුවිහාරොති—

සාධු සාධු අනුරුද්ධා; එතස්ස පන වො අනුරුද්ධා විහාරස්ස සමතික්කමාය එතස්ස විහාරස්ස පටිප්පස්සද්ධියා අත්ථඤ්ඤො උත්තරි මනුස්සධම්මා අලමරියඤාණදස්සනවිසෙසො අධිගතො ඵාසුවිහාරොති; කිං හි නො සියා භන්තෙ: ඉධ මයං භන්තෙ යාවදෙව ආකඞ්ඛාම සබ්බසො ආකාසානඤ්චායතනං සමතික්කම්ම අනන්තං විඤ්ඤාණන්ති විඤ්ඤාණඤ්චායතනං උපසම්පජ්ජ විහරාම —පෙ— සබ්බසො විඤ්ඤාණඤ්චායතනං සමතික්කම්ම නත්ථි කිඤ්චීති ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරාම; සබ්බසො ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං සමතික්කම්ම නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරාම; එතස්ස භන්තෙ විහාරස්ස සමතික්කමාය එතස්ස විහාරස්ස පටිප්පස්සද්ධියා අයමඤ්ඤො උත්තරි මනුස්සධම්මා අලමරියඤාණදස්සනවිසෙසො අධිගතො ඵාසුවිහාරොති—

සාධු සාධු අනුරුද්ධා; එතස්ස පන වො අනුරුද්ධා විහාරස්ස සමතික්කමාය එතස්ස විහාරස්ස පටිප්පස්සද්ධියා අත්ථඤ්ඤො උත්තරි මනුස්සධම්මා අලමරියඤාණදස්සනවිසෙසො අධිගතො

ඵාසුවිහාරොති; කිංහි නො සියා භන්තෙ: ඉධ මයං භන්තෙ යාවදෙව ආකඞ්ඛාම සබ්බසො නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං සමතික්කම්ම සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධං උපසම්පජ්ජ විහරාම; පඤ්ඤාය ච නො දිස්වා ආසවා පරික්ඛීණා;[1] එතස්ස භන්තෙ විහාරස්ස සමතික්කමාය එතස්ස විහාරස්ස පටිප්පස්සද්ධියා අයමඤ්ඤො උත්තරි මනුස්සධම්මා අලමරියඤාණදස්සනවිසෙසො අධිගතො ඵාසුවිහාරො; ඉමස්මා ච මයං භන්තෙ ඵාසුවිහාරා අඤ්ඤං ඵාසුවිහාරං උත්තරිතරං වා පණීතතරං වා න සමනුපස්සාමාති. සාධු සාධු අනුරුද්ධා: එතස්මා අනුරුද්ධා ඵාසුවිහාරා අඤ්ඤො ඵාසුවිහාරො උත්තරිතරො වා පණීතතරො වා නත්ථීති.

අථ ඛො භගවා ආයස්මන්තඤ්ච අනුරුද්ධං ආයස්මන්තඤ්ච නන්දියං ආයස්මන්තඤ්ච කිම්බිලං ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙත්වා සමාදපෙත්වා සමුත්තෙජෙත්වා සම්පහංසෙත්වා උට්ඨායාසනා පක්කාමි.

අථ ඛො ආයස්මා ච අනුරුද්ධො ආයස්මා ච නන්දියො ආයස්මා ච කිම්බිලො භගවන්තං අනුසංසාවෙත්වා[2] තතො පටිනිවත්තිත්වා ආයස්මා ච නන්දියො ආයස්මා ච කිම්බිලො ආයස්මන්තං අනුරුද්ධං එතදවොචුං; කින්නු මයං[3] ආයස්මතො අනුරුද්ධස්ස එවමාරොචිම්හ: ඉමාසඤ්ච ඉමාසඤ්ච විහාරසමාපත්තීනං මයං ලාභිනොති: යං නො ආයස්මා අනුරුද්ධො භගවතො සම්මුඛා යාව ආසවානං ඛයා පකාසෙසීති; න ඛො මෙ ආයස්මන්තො එවමාරොචෙසුං ඉමාසඤ්ච ඉමාසඤ්ච විහාරසමාපත්තීනං මයං ලාභිනොති: අපි ච මෙ ආයස්මන්තානං චෙතසා චෙතො පරිච්ච විදිතො ඉමාසඤ්ච ඉමාසඤ්ච විහාරසමාපත්තීනං ඉමෙ ආයස්මන්තො ලාභිනොති; දෙවතාපි මෙ එතමත්ථං ආරොචෙසුං ඉමාසඤ්ච ඉමාසඤ්ච විහාරසමාපත්තීනං ආයස්මන්තො ලාභිනොති තං මෙ[4] භගවතා පඤ්හාභිපුට්ඨෙන බ්‍යාකතන්ති.

අථ ඛො දීඝො පරජ්ජනො යක්ඛො යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං, අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසි; එකමන්තං ඨිතො ඛො දීඝො පරජ්ජනො යක්ඛො භගවන්තං එතදවොච: ලාභා භන්තෙ වජ්ජීනං: සුලද්ධලාභා වජ්ජිපජාය: යත්ථ තථාගතො විහරති අරහං සම්මාසම්බුද්ධො: ඉමෙ ච තයො කුලපුත්තා ආයස්මා ච අනුරුද්ධො ආයස්මා ච නන්දියො ආයස්මා ච කිම්බිලොති.

---

1 පරික්ඛීණා හොන්ති-සයා. 2 අනුයාසි-ම. අනුසංයායිත්වා-සයා.
3 කින්නු ඛො මයං-සී. සයා. 4 තමෙතං-ම, සී.

දීඝස්ස පරජනස්ස යක්ඛස්ස සද්දං සුත්වා භුම්මා දෙවා සද්දමනුස්සාවෙසුං: ලාභා වත නො වජ්ජීනං: සුලද්ධලාභා වජ්ජිපජාය: යත්ථ තථාගතො විහරති අරහං සම්මාසම්බුද්ධො: ඉමෙ ච තයො කුලපුත්තා ආයස්මා ච අනුරුද්ධො ආයස්මා ච නන්දියො ආයස්මා ච කිම්බිලොති—

භුම්මානං දෙවානං සද්දං සුත්වා චාතුම්මහාරාජිකා දෙවා— පෙ— තාවතිංසා දෙවා— යාමා දෙවා— තුසිතා දෙවා— නිම්මානරතී දෙවා— පරනිම්මිතවසවත්තිනො දෙවා— බ්‍රහ්මකායිකා දෙවා සද්දමනුස්සාවෙසුං: ලාභා වත නො වජ්ජීනං: සුලද්ධලාභා වජ්ජිපජාය: යත්ථ තථාගතො විහරති අරහං සම්මාසම්බුද්ධො: ඉමෙ ච තයො කුලපුත්තා ආයස්මා ච අනුරුද්ධො ආයස්මා ච නන්දියො ආයස්මා ච කිම්බිලොති; ඉතිහ තෙ ආයස්මන්තො තෙන ඛණෙන තෙන මුහුත්තෙන යාව බ්‍රහ්මලොකා විදිතා අහෙසුං—

එවමෙතං දීඝ එවමෙතං දීඝ යස්මාපි දීඝ කුලා එතෙ තයො කුලපුත්තා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතා තඤ්චෙපි කුලං එතෙ තයො කුලපුත්තෙ පසන්නචිත්තං අනුස්සරෙය්‍ය: තස්සපස්ස කුලස්ස දීඝරත්තං හිතාය සුඛාය—

යස්මාපි දීඝ කුලපරිවට්ටා එතෙ තයො කුලපුත්තා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතා සො චෙපි කුලපරිවට්ටො එතෙ තයො කුලපුත්තෙ පසන්නචිත්තො අනුස්සරෙය්‍ය: තස්සපස්ස කුලපරිවට්ටස්ස දීඝරත්තං හිතාය සුඛාය—

යස්මාපි දීඝ ගාමා එතෙ තයො කුලපුත්තා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතා සො චෙපි ගාමො එතෙ තයො කුලපුත්තෙ පසන්නචිත්තො අනුස්සරෙය්‍ය: තස්සපස්ස ගාමස්ස දීඝරත්තං හිතාය සුඛාය—

යස්මාපි දීඝ නිගමා එතෙ තයො කුලපුත්තා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතා සො චෙපි නිගමො එතෙ තයො කුලපුත්තෙ පසන්නචිත්තො අනුස්සරෙය්‍ය: තස්සපස්ස නිගමස්ස දීඝරත්තං හිතාය සුඛාය—

යස්මාපි දීඝ නගරා එතෙ තයො කුලපුත්තා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතා තඤ්චෙපි නගරං එතෙ තයො කුලපුත්තෙ පසන්නචිත්තං අනුස්සරෙය්‍ය: තස්සපස්ස නගරස්ස දීඝරත්තං හිතාය සුඛාය—

යස්මාපි දීඝ ජනපදා එතෙ තයො කුලපුත්තා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතා සො චෙපි ජනපදො එතෙ තයො කුලපුත්තෙ පසන්නචිත්තො අනුස්සරෙය්‍ය: තස්සපස්ස ජනපදස්ස දීඝරත්තං හිතාය සුඛාය—

සබ්බෙ චෙපි දීඝ ඛත්තියා එතෙ තයො කුලපුත්තෙ පසන්නචිත්තා අනුස්සරෙය්‍යුං: සබ්බෙසානම්පස්ස ඛත්තියානං දීඝරත්තං හිතාය සුඛාය—

සබ්බෙ චෙපි දීඝ බ්‍රාහ්මණා එතෙ තයො කුලපුත්තෙ පසන්නචිත්තා අනුස්සරෙය්‍යුං: සබ්බෙසානම්පස්ස බ්‍රාහ්මණානං දීඝරත්තං හිතාය සුඛාය—

සබ්බෙ චෙපි දීඝ වෙස්සා එතෙ තයො කුලපුත්තෙ පසන්නචිත්තා අනුස්සරෙය්‍යුං: සබ්බෙසානම්පස්ස වෙස්සානං දීඝරත්තං හිතාය සුඛාය—

සබ්බෙ චෙපි දීඝ සුද්දා එතෙ තයො කුලපුත්තෙ පසන්නචිත්තා අනුස්සරෙය්‍යුං: සබ්බෙසානම්පස්ස සුද්දානං දීඝරත්තං හිතාය සුඛාය—

සදෙවකො චෙපි දීඝ ලොකො සමාරකො සබ්‍රහ්මකො සස්සමණබ්‍රාහ්මණී පජා සදෙවමනුස්සා එතෙ තයො කුලපුත්තෙ පසන්නචිත්තා අනුස්සරෙය්‍ය: සදෙවකස්සපස්ස ලොකස්ස සමාරකස්ස සබ්‍රහ්මකස්ස සස්සමණබ්‍රාහ්මණියා පජාය සදෙවමනුස්සාය දීඝරත්තං හිතාය සුඛාය—

පස්ස දීඝ යාවඤ්චෙතෙ තයො කුලපුත්තා බහුජනහිතාය පටිපන්නා බහුජනසුඛාය ලොකානුකම්පකාය අත්ථාය හිතාය සුඛාය දෙවමනුස්සානන්ති—

ඉදමවොච භගවා; අත්තමනො දීඝො පරජනො යක්ඛො භගවතො භාසිතං අභිනන්දීති—

චූළගොසිඞ්ගසුත්තං පඨමං.

2.

එවම්මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා ගොසිඞ්ගසාලවනදායෙ විහරති සම්බහුලෙහි අභිඤ්ඤාතෙහි අභිඤ්ඤාතෙහි ථෙරෙහි සාවකෙහි සද්ධිං: ආයස්මතා ච සාරිපුත්තෙන ආයස්මතා ච මහාමොග්ගල්ලානෙන ආයස්මතා ච මහාකස්සපෙන ආයස්මතා ච අනුරුද්ධෙන ආයස්මතා ච රෙවතෙන ආයස්මතා ච ආනන්දෙන අඤ්ඤෙහි ච අභිඤ්ඤාතෙහි අභිඤ්ඤාතෙහි ථෙරෙහි සාවකෙහි සද්ධිං; අථ ඛො ආයස්මා මහාමොග්ගල්ලානො සායන්හසමයං පටිසල්ලාණා වුට්ඨිතො යෙනායස්මා මහාකස්සපො තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා ආයස්මන්තං මහාකස්සපං එතදවොච: ආයාමාවුසො කස්සප යෙනායස්මා සාරිපුත්තො තෙනුපසඞ්කමිස්සාම ධම්මසවනායාති; එවමාවුසොති ඛො ආයස්මා මහාකස්සපො ආයස්මතො මහාමොග්ගල්ලානස්ස පච්චස්සොසි; අථ ඛො ආයස්මා ච මහාමොග්ගල්ලානො ආයස්මා ච මහාකස්සපො ආයස්මා ච අනුරුද්ධො යෙනායස්මා සාරිපුත්තො තෙනුපසඞ්කමිංසු ධම්මසවනාය; අද්දසා ඛො ආයස්මා ආනන්දො ආයස්මන්තඤ්ච මහාමොග්ගල්ලානං ආයස්මන්තඤ්ච මහාකස්සපං ආයස්මන්තඤ්ච අනුරුද්ධං යෙනායස්මා සාරිපුත්තො තෙනුපසඞ්කමන්තෙ ධම්මසවනාය; දිස්වාන යෙනායස්මා රෙවතො තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා ආයස්මන්තං රෙවතං එතදවොච: උපසඞ්කමන්තා ඛො අමූ ආවුසො රෙවත සප්පුරිසා යෙනායස්මා සාරිපුත්තො තෙන ධම්මසවනාය; ආයාමාවුසො රෙවත යෙනායස්මා සාරිපුත්තො තෙනුපසඞ්කමිස්සාම ධම්මසවනායාති; එවමාවුසොති ඛො ආයස්මා රෙවතො ආයස්මතො ආනන්දස්ස පච්චස්සොසි; අථ ඛො ආයස්මා ච රෙවතො ආයස්මා ච ආනන්දො යෙනායස්මා සාරිපුත්තො තෙනුපසඞ්කමිංසු ධම්මසවනාය.

අද්දසා ඛො ආයස්මා සාරිපුත්තො ආයස්මන්තඤ්ච රෙවතං ආයස්මන්තඤ්ච ආනන්දං දූරතොව ආගච්ඡන්තෙ; දිස්වාන ආයස්මන්තං ආනන්දං එතදවොච: එතු ඛො ආයස්මා ආනන්දො: සාගතං ආයස්මතො ආනන්දස්ස භගවතො උපට්ඨාකස්ස භගවතො සන්තිකාවචරස්ස: රමණීයං ආවුසො ආනන්ද ගොසිඞ්ගසාලවනං: දොසිනා රත්ති: සබ්බපාලිඵුල්ලා සාලා: දිබ්බා මඤ්ඤෙ ගන්ධා සම්පවායන්ති: කථංරූපෙන ආවුසො ආනන්ද භික්ඛුනා ගොසිඞ්ගසාලවනං සොභෙය්‍යාති; ඉධාවුසො සාරිපුත්ත භික්ඛු බහුස්සුතො හොති සුතධරො සුතසන්නිචයො; යෙ තෙ ධම්මා ආදිකල්‍යාණා මජ්ඣෙ කල්‍යාණා පරියොසානකල්‍යාණා සාත්ථා සබ්‍යඤ්ජනා:

කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං බ්‍රහ්මචරියං අභිවදන්ති: තථාරූපාස්ස ධම්මා බහුස්සුතා හොන්ති ධතා වචසා පරිචිතා මනසානුපෙක්ඛිතා දිට්ඨියා සුප්පටිවිද්ධා: සො චතස්සන්නං[1] පරිසානං ධම්මං දෙසෙති පරිමණ්ඩලෙහි පදබ්‍යඤ්ජනෙහි අප්පබද්ධෙහි[2] අනුසයසමුග්ඝාතාය; එවරූපෙන ඛො ආවුසො සාරිපුත්ත භික්ඛුනා ගොසිඞ්ගසාලවනං සොභෙය්‍යාති.

එවං වුත්තෙ ආයස්මා සාරිපුත්තො ආයස්මන්තං රෙවතං එතදවොච: බ්‍යාකතං ඛො ආවුසො රෙවත ආයස්මතා ආනන්දෙන යථා සකං පටිභානං: තත්‍ථදානි මයං ආයස්මන්තං රෙවතං පුච්ඡාම: රමණීයං ආවුසො රෙවත ගොසිඞ්ගසාලවනං: දොසිනා රත්ති: සබ්බපාලිඵුල්ලා සාලා: දිබ්බා මඤ්ඤෙ ගන්ධා සම්පවන්ති; කථංරූපෙන ආවුසො රෙවත භික්ඛුනා ගොසිඞ්ගසාලවනං සොභෙය්‍යාති; "ඉධාවුසො සාරිපුත්ත භික්ඛු පටිසල්ලාණාරාමො හොති පටිසල්ලාණරතො: අජ්ඣත්තං චෙතොසමථමනුයුත්තො අනිරාකතජ්ඣානො විපස්සනාය සමන්නාගතො බ්‍රෑහෙතා සුඤ්ඤාගාරානං; එවරූපෙන ඛො ආවුසො සාරිපුත්ත භික්ඛුනා ගොසිඞ්ගසාලවනං සොභෙය්‍යාති.

එවං වුත්තෙ ආයස්මා සාරිපුත්තො ආයස්මන්තං අනුරුද්ධං එතදවොච: බ්‍යාකතං ඛො ආවුසො අනුරුද්ධ ආයස්මතා රෙවතෙන යථා සකං පටිභානං: තත්‍ථදානි මයං ආයස්මන්තං අනුරුද්ධං පුච්ඡාම: රමණීයං ආවුසො අනුරුද්ධ ගොසිඞ්ගසාලවනං: දොසිනා රත්ති: සබ්බපාලිඵුල්ලා සාලා: දිබ්බා මඤ්ඤෙ ගන්ධා සම්පවන්ති: කථංරූපෙන ආවුසො අනුරුද්ධ භික්ඛුනා ගොසිඞ්ගසාලවනං සොභෙය්‍යාති; ඉධාවුසො සාරිපුත්ත භික්ඛු දිබ්බෙන චක්ඛුනා, විසුද්ධෙන අතික්කන්තමානුසකෙන සහස්සං ලොකානං ඔලොකෙති; සෙය්‍යථාපි ආවුසො සාරිපුත්ත චක්ඛුමා පුරිසො උපරිපාසාදවරගතො සහස්සං නෙමිමණ්ඩලානං ඔලොකෙය්‍ය: එවමෙව ඛො ආවුසො සාරිපුත්ත භික්ඛු දිබ්බෙන චක්ඛුනා විසුද්ධෙන අතික්කන්තමානුසකෙන සහස්සං ලොකානං ඔලොකෙති; එවරූපෙන ඛො ආවුසො සාරිපුත්ත භික්ඛුනා ගොසිඞ්ගසාලවනං සොභෙය්‍යාති.

එවං වුත්තෙ ආයස්මා සාරිපුත්තො ආයස්මන්තං මහාකස්සපං එතදවොච: බ්‍යාකතං ඛො ආවුසො කස්සප ආයස්මතා අනුරුද්ධෙන

1 චතුන්නං-ම. සී. 2 අනුප්පබද්ධෙහි-ම. සං.

යථා සකං පටිභානං: තත්‍ථදානි මයං ආයස්මන්තං මහාකස්සපං පුච්ඡාම: රමණීයං ආවුසො කස්සප ගොසිඞ්ගසාලවනං: දොසිනා රත්ති: සබ්බඵාලිඵුල්ලා සාලා: දිබ්බා මඤ්ඤෙ ගන්ධා සම්පවන්ති: කථංරූපෙන ආවුසො කස්සප භික්ඛුනා ගොසිඞ්ග සාලවනං සොභෙය්‍යාති; ඉධාවුසො සාරිපුත්ත භික්ඛු අත්තනා ච ආරඤ්ඤකො හොති ආරඤ්ඤකත්තස්ස ච වණ්ණවාදී: අත්තනා ච පිණ්ඩපාතිකො හොති පිණ්ඩපාතිකත්තස්ස ච වණ්ණවාදී: අත්තනා ච පංසුකූලිකො හොති පංසුකූලිකත්තස්ස ච වණ්ණවාදී: අත්තනා ච තෙචීවරිකො හොති තෙචීවරිකත්තස්ස ච වණ්ණවාදී: අත්තනා ච අප්පිච්ඡො හොති අප්පිච්ඡතාය ච වණ්ණවාදී: අත්තනා ච සන්තුට්ඨො හොති සන්තුට්ඨියා ච වණ්ණවාදී: අත්තනා ච පවිවිත්තො හොති පවිවෙකස්ස ච වණ්ණවාදී; අත්තනා ච අසංසට්ඨො හොති අසංසග්ගස්ස ච වණ්ණවාදී; අත්තනා ච ආරද්ධවිරියො හොති විරියාරම්භස්ස ච වණ්ණවාදී; අත්තනා ච සීලසම්පන්නො හොති සීලසම්පදාය ච වණ්ණවාදී: අත්තනා ච සමාධිසම්පන්නො හොති සමාධිසම්පදාය ච වණ්ණවාදී: අත්තනා ච පඤ්ඤාසම්පන්නො හොති පඤ්ඤාසම්පදාය ච වණ්ණවාදී; අත්තනා ච විමුත්තිසම්පන්නො හොති විමුත්තිසම්පදාය ච වණ්ණවාදී; අත්තනා ච විමුත්තිඤාණදස්සනසම්පන්නො හොති විමුත්තිඤාණදස්සනසම්පදාය ච වණ්ණවාදී: එවරූපෙන ඛො ආවුසො සාරිපුත්ත භික්ඛුනා ගොසිඞ්ගසාලවනං සොභෙය්‍යාති.

එවං වුත්තෙ ආයස්මා සාරිපුත්තො ආයස්මන්තං මහාමොග්ගල්ලානං එතදවොච; බ්‍යාකතං ඛො ආවුසො මොග්ගල්ලාන ආයස්මතා මහාකස්සපෙන යථා සකං පටිභානං: තත්‍ථදානි මයං ආයස්මන්තං මහාමොග්ගල්ලානං පුච්ඡාම: රමණීයං ආවුසො මොග්ගල්ලාන ගොසිඞ්ගසාලවනං: දොසිනා රත්ති: සබ්බඵාලිඵුල්ලා සාලා: දිබ්බා මඤ්ඤෙ ගන්ධා සම්පවන්ති: කථංරූපෙන ආවුසො මොග්ගල්ලාන භික්ඛුනා ගොසිඞ්ගසාලවනං සොභෙය්‍යාති; ඉධාවුසො සාරිපුත්ත ද්වෙ භික්ඛූ අභිධම්මකථං කථෙන්ති: තෙ අඤ්ඤමඤ්ඤං පඤ්හං පුච්ඡන්ති:[1] අඤ්ඤමඤ්ඤස්ස පඤ්හං පුට්ඨා විස්සජ්ජෙන්ති: නො ච සංසාදෙන්ති: ධම්මී ච නෙසං කථා පවත්තිනී හොති; එවරූපෙන ඛො ආවුසො සාරිපුත්ත භික්ඛුනා ගොසිඞ්ගසාලවනං සොභෙය්‍යාති.

අථ ඛො ආයස්මා මහාමොග්ගල්ලානො ආයස්මන්තං සාරිපුත්තං එතදවොච: බ්‍යාකතං ඛො ආවුසො සාරිපුත්ත අම්හෙහි

1 අඤ්ඤමඤ්ඤං පුච්ඡන්ති-ස්‍යා.

සබ්බෙහෙව යථා සකං පටිභානං; තත්‍රදානි මයං ආයස්මන්තං සාරිපුත්තං පුච්ඡාම: රමණීයං ආවුසො සාරිපුත්ත ගොසිඞ්ගසාලවනං: දොසිනා රත්ති: සබ්බපාලිඵුල්ලා සාලා: දිබ්බා මඤ්ඤෙ ගන්ධා සම්පවන්ති: කථංරූපෙන ආවුසො සාරිපුත්ත භික්ඛුනා ගොසිඞ්ගසාලවනං සොභෙය්‍යාති; ඉධාවුසො මොග්ගල්ලාන භික්ඛු චිත්තං වසං වත්තෙති; නො ච භික්ඛු චිත්තස්ස වසෙන වත්තති; සො යාය විහාරසමාපත්තියා ආකඞ්ඛති පුබ්බණ්හසමයං විහරිතුං තාය විහාරසමාපත්තියා පුබ්බණ්හසමයං විහරති; යාය විහාරසමාපත්තියා ආකඞ්ඛති මජ්ඣන්තිකං සමයං විහරිතුං තාය විහාරසමාපත්තියා මජ්ඣන්තිකං සමයං විහරති; යාය විහාරසමාපත්තියා ආකඞ්ඛති සායන්හසමයං විහරිතුං තාය විහාරසමාපත්තියා සායන්හසමයං විහරති; සෙය්‍යථාපි ආවුසො මොග්ගල්ලාන රඤ්ඤො වා රාජමහාමත්තස්ස වා නානාරත්තානං දුස්සානං දුස්සකරණ්ඩකො පූරො අස්ස; සො යඤ්ඤදෙව දුස්සයුගං ආකඞ්ඛෙය්‍ය පුබ්බණ්හසමයං පාරුපිතුං තං තදෙව දුස්සයුගං පුබ්බණ්හසමයං පාරුපෙය්‍ය; යඤ්ඤදෙව දුස්සයුගං ආකඞ්ඛෙය්‍ය මජ්ඣන්තිකං සමයං පාරුපිතුං තං තදෙව දුස්සයුගං මජ්ඣන්තිකං සමයං පාරුපෙය්‍ය; යඤ්ඤදෙව දුස්සයුගං ආකඞ්ඛෙය්‍ය සායන්හසමයං පාරුපිතුං තං තදෙව දුස්සයුගං සායන්හසමයං පාරුපෙය්‍ය; එවමෙව ඛො ආවුසො මොග්ගල්ලාන භික්ඛු චිත්තං වසං වත්තෙති: නො ච භික්ඛු චිත්තස්ස වසෙන වත්තති: සො යාය විහාරසමාපත්තියා ආකඞ්ඛති පුබ්බණ්හසමයං විහරිතුං තාය විහාරසමාපත්තියා පුබ්බණ්හසමයං විහරති; යාය විහාරසමාපත්තියා ආකඞ්ඛති මජ්ඣන්තිකං සමයං විහරිතුං තාය විහාරසමාපත්තියා මජ්ඣන්තිකං සමයං විහරති; යාය විහාරසමාපත්තියා ආකඞ්ඛති සායන්හසමයං විහරිතුං තාය විහාරසමාපත්තියා සායන්හසමයං විහරති; එවරූපෙන ඛො ආවුසො මොග්ගල්ලාන භික්ඛුනා ගොසිඞ්ගසාලවනං සොභෙය්‍යාති.

අථ ඛො ආයස්මා සාරිපුත්තො තෙ ආයස්මන්තෙ එතදවොච: බ්‍යාකතං ඛො ආවුසො අම්හෙහි සබ්බෙහෙව යථා සකං පටිභානං: ආයාමාවුසො යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමිස්සාම: උපසඞ්කමිත්වා එතමත්ථං භගවතො ආරොචෙස්සාම: යථා නො භගවා බ්‍යාකරිස්සති තථා නං ධාරෙස්සාමාති; එවමාවුසොති ඛො තෙ ආයස්මන්තො ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස පච්චස්සොසුං; අථ ඛො තෙ ආයස්මන්තො යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමිංසු; උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසිදිංසු; එකමන්තං

නිසින්නො ඛො ආයස්මා සාරිපුත්තො භගවන්තං එතදවොච: ඉධ භන්තෙ ආයස්මා ච රෙවතො ආයස්මා ච ආනන්දො යෙනාහං තෙනුපසඞ්කමිංසු ධම්මසවනාය; අද්දසං ඛො අහං භන්තෙ ආයස්මන්තඤ්ච රෙවතං ආයස්මන්තඤ්ච ආනන්දං දූරතොව ආගච්ඡන්තෙ: දිස්වාන ආයස්මන්තං ආනන්දං එතදවොචං: එතු ඛො ආයස්මා ආනන්දො: සාගතං ආයස්මතො ආනන්දස්ස භගවතො උපට්ඨාකස්ස භගවතො සන්තිකාවචරස්ස: රමණීයං ආවුසො ආනන්ද ගොසිඞ්ගසාලවනං: දොසිනා රත්ති: සබ්බපාලිඵුල්ලා සාලා: දිබ්බා මඤ්ඤෙ ගන්ධා සම්පවන්ති: කථංරූපෙන ආවුසො ආනන්ද භික්ඛුනා ගොසිඞ්ගසාලවනං සොභෙය්‍යාති; එවං වුත්තෙ භන්තෙ ආයස්මා ආනන්දො මං එතදවොච: ඉධාවුසො සාරිපුත්ත භික්ඛු බහුස්සුතො හොති සුතධරො සුතසන්නිචයො: යෙ තෙ ධම්මා ආදිකල්‍යාණා මජ්ඣෙකල්‍යාණා පරියොසානකල්‍යාණා සාත්ථා සබ්‍යඤ්ජනා කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං බ්‍රහ්මචරියං අභිවදන්ති; තථාරූපාස්ස ධම්මා බහුස්සුතා හොන්ති ධතා වචසා පරිචිතා මනසානුපෙක්ඛිතා දිට්ඨියා සුප්පටිවිද්ධා: සො චතස්සන්නං පරිසානං ධම්මං දෙසෙති පරිමණ්ඩලෙහි පදබ්‍යඤ්ජනෙහි අප්පබද්ධෙහි අනුසයසමුග්ඝාතාය: එවරූපෙන ඛො ආවුසො සාරිපුත්ත භික්ඛුනා ගොසිඞ්ගසාලවනං සොභෙය්‍යාති; සාධු සාධු සාරිපුත්ත: යථා තං ආනන්දොව සම්මා බ්‍යාකරමානො බ්‍යාකරෙය්‍ය: ආනන්දො හි සාරිපුත්ත බහුස්සුතො සුතධරො සුතසන්නිචයො: යෙ තෙ ධම්මා ආදිකල්‍යාණා මජ්ඣෙකල්‍යාණා පරියොසානකල්‍යාණා සාත්ථා සබ්‍යඤ්ජනා කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං බ්‍රහ්මචරියං අභිවදන්ති: තථාරූපාස්ස ධම්මා බහුස්සුතා හොන්ති ධතා වචසා පරිචිතා මනසානුපෙක්ඛිතා දිට්ඨියා සුප්පටිවිද්ධා: සො චතස්සන්නං පරිසානං ධම්මං දෙසෙති පරිමණ්ඩලෙහි පදබ්‍යඤ්ජනෙහි අප්පබද්ධෙහි අනුසයසමුග්ඝාතායාති.

එවං වුත්තෙ අහං භන්තෙ ආයස්මන්තං රෙවතං එතදවොචං: බ්‍යාකතං ඛො ආවුසො රෙවත ආයස්මතා ආනන්දෙන යථා සකං පටිභානං: තත්ථ දානි මයං ආයස්මන්තං රෙවතං පුච්ඡාම: රමණීයං ආවුසො රෙවත ගොසිඞ්ගසාලවනං: දොසිනා රත්ති: සබ්බපාලිඵුල්ලා සාලා: දිබ්බා මඤ්ඤෙ ගන්ධා සම්පවන්ති: කථංරූපෙන ආවුසො රෙවත භික්ඛුනා ගොසිඞ්ගසාලවනං සොභෙය්‍යාති;- එවං වුත්තෙ භන්තෙ ආයස්මා රෙවතො මං එතදවොච: ඉධාවුසො සාරිපුත්ත භික්ඛු පටිසල්ලානාරාමො හොති පටිසල්ලානරතො අජ්ඣත්තං චෙතොසමථමනුයුත්තො අනිරාකතජ්ඣානො විපස්ස

නාය සමන්නාගතො බ්‍රෑහෙතා සුඤ්ඤාගාරානං: එවරූපෙන ඛො ආවුසො සාරිපුත්ත භික්ඛුනා ගොසිඞ්ගසාලවනං සොභෙය්‍යාති; සාධු සාධු සාරිපුත්ත: යථා තං රෙවතොව සම්මා බ්‍යාකරමානො බ්‍යාකරෙය්‍ය: රෙවතො හි සාරිපුත්ත පටිසල්ලාණාරාමො පටිසල්ලාණරතො අජ්ඣත්තං චෙතොසමථමනුයුත්තො අනිරාකතජ්ඣානො විපස්සනාය සමන්නාගතො බ්‍රෑහෙතා සුඤ්ඤාගාරානන්ති.

එවං වුත්තෙ අහං භන්තෙ ආයස්මන්තං අනුරුද්ධං එතදවොචං: බ්‍යාකතං ඛො ආවුසො අනුරුද්ධ ආයස්මතා රෙවතෙන යථා සකං පටිභානං: තත්‍ථදානි මයං ආයස්මන්තං අනුරුද්ධං පුච්ඡාම: රමණීයං ආවුසො අනුරුද්ධ ගොසිඞ්ගසාලවනං: දොසිනා රත්ති: සබ්බපාලිඵුල්ලා සාලා: දිබ්බා මඤ්ඤෙ ගන්ධා සම්පවන්ති: කථංරූපෙන ආවුසො අනුරුද්ධ භික්ඛුනා ගොසිඞ්ගසාලවනං සොභෙය්‍යාති; එවං වුත්තෙ භන්තෙ ආයස්මා අනුරුද්ධො මං එතදවොච: ඉධාවුසො සාරිපුත්ත භික්ඛු දිබ්බෙන චක්ඛුනා විසුද්ධෙන අතික්කන්තමානුසතෙන සහස්සං ලොකානං ඔලොකෙති: සෙය්‍යථාපි ආවුසො සාරිපුත්ත චක්ඛුමා පුරිසො උපරිපාසාදවරගතො සහස්සං නෙමිමණ්ඩලානං ඔලොකෙය්‍ය: එවමෙව ඛො ආවුසො සාරිපුත්ත භික්ඛු දිබ්බෙන චක්ඛුනා විසුද්ධෙන අතික්කන්තමානුසකෙන සහස්සං ලොකානං ඔලොකෙති: එවරූපෙන ඛො ආවුසො සාරිපුත්ත භික්ඛුනා ගොසිඞ්ගසාලවනං සොභෙය්‍යාති; සාධු සාධු සාරිපුත්ත: යථා තං අනුරුද්ධොව සම්මා බ්‍යාකරමානො බ්‍යාකරෙය්‍ය: අනුරුද්ධො හි සාරිපුත්ත දිබ්බෙන චක්ඛුනා විසුද්ධෙන අතික්කන්තමානුසකෙන සහස්සං ලොකානං ඔලොකෙතීති.

එවං වුත්තෙ අහං භන්තෙ ආයස්මන්තං මහාකස්සපං එතදවොචං: බ්‍යාකතං ඛො ආවුසො කස්සප ආයස්මතා අනුරුද්ධෙන යථා සකං පටිභානං: තත්‍ථදානි මයං ආයස්මන්තං මහාකස්සපං පුච්ඡාම: රමණීයං ආවුසො කස්සප ගොසිඞ්ගසාලවනං: දොසිනා රත්ති: සබ්බපාලිඵුල්ලා සාලා: දිබ්බා මඤ්ඤෙ ගන්ධා සම්පවන්ති: කථංරූපෙන ආවුසො කස්සප භික්ඛුනා ගොසිඞ්ගසාලවනං සොභෙය්‍යාති; එවං වුත්තෙ භන්තෙ ආයස්මා මහාකස්සපො මං එතදවොච: ඉධාවුසො සාරිපුත්ත භික්ඛු අත්තනා ච ආරඤ්ඤකො හොති ආරඤ්ඤකත්තස්ස ච වණ්ණවාදී: අත්තනා ච පිණ්ඩපාතිකො හොති පිණ්ඩපාතිකත්තස්ස ච වණ්ණවාදි: අත්තනා ච පංසුකූලිකො හොති පංසුකූලිකත්තස්ස ච වණ්ණවාදී: අත්තනා ච

තෙචීවරිකො හොති තෙචීවරිකත්තස්ස ච වණ්ණවාදී: අත්තනා ච අප්පිච්ඡො හොති අප්පිච්ඡතාය ච වණ්ණවාදී: අත්තනා ච සන්තුට්ඨො හොති සන්තුට්ඨියා ච වණ්ණවාදී: අත්තනා ච පවිවිත්තො හොති පවිවෙකස්ස ච වණ්ණවාදී: අත්තනා ච අසංසට්ඨො හොති අසංසග්ගස්ස ච වණ්ණවාදී: අත්තනා ච ආරද්ධවිරියො හොති විරියාරම්භස්ස ච වණ්ණවාදී: අත්තනා ච සීලසම්පන්නො හොති සීලසම්පදාය ච වණ්ණවාදී: අත්තනා ච සමාධිසම්පන්නො හොති සමාධිසම්පදාය ච වණ්ණවාදී: අත්තනා ච පඤ්ඤාසම්පන්නො හොති පඤ්ඤාසම්පදාය ච වණ්ණවාදී: අත්තනා ච විමුත්තිසම්පන්නො හොති විමුත්තිසම්පදාය ච වණ්ණවාදී: අත්තනා ච විමුත්තිඤාණදස්සනසම්පන්නො හොති විමුත්තිඤාණදස්සනසම්පදාය ච වණ්ණවාදී: එවරූපෙන ඛො ආවුසො සාරිපුත්ත භික්ඛුනා ගොසිඞ්ගසාලවනං සොභෙය්‍යාති; සාධු සාධු සාරිපුත්ත: යථා තං කස්සපොව සම්මා බ්‍යාකරමානො බ්‍යාකරෙය්‍ය: කස්සපො හි සාරිපුත්ත අත්තනා ච ආරඤ්ඤකො ආරඤ්ඤකත්තස්ස ච වණ්ණවාදී: අත්තනා ච පිණ්ඩපාතිකො පිණ්ඩපාතිකත්තස්ස ච වණ්ණවාදී: අත්තනා ච පංසුකූලිකො පංසුකූලිකත්තස්ස ච වණ්ණවාදී: අත්තනා ච තෙචීවරිකො තෙචීවරිකත්තස්ස ච වණ්ණවාදී: අත්තනා ච අප්පිච්ඡො අප්පිච්ඡතාය ච වණ්ණවාදී: අත්තනා ච සන්තුට්ඨො සන්තුට්ඨියා ච වණ්ණවාදී: අත්තනා ච පවිවිත්තො පවිවෙකස්ස ච වණ්ණවාදී: අත්තනා ච අසංසට්ඨො අසංසග්ගස්ස ච වණ්ණවාදී: අත්තනා ච ආරද්ධවිරියො විරියාරම්භස්ස ච වණ්ණවාදී: අත්තනා ච සීලසම්පන්නො සීලසම්පදාය ච වණ්ණවාදී: අත්තනා ච සමාධිසම්පන්නො සමාධිසම්පදාය ච වණ්ණවාදී: අත්තනා ච පඤ්ඤාසම්පන්නො පඤ්ඤාසම්පදාය ච වණ්ණවාදී: අත්තනා ච විමුත්තිසම්පන්නො විමුත්තිසම්පදාය ච වණ්ණවාදී: අත්තනා ච විමුත්තිඤාණදස්සනසම්පන්නො විමුත්තිඤාණදස්සනසම්පදාය ච වණ්ණවාදීති.

එවං වුත්තෙ අහං භන්තෙ ආයස්මන්තං මහාමොග්ගල්ලානං එතදවොචං: බ්‍යාකතං ඛො ආවුසො මොග්ගල්ලාන ආයස්මතා මහාකස්සපෙන යථා සකං පටිභානං: තත්‍ථදානි මයං ආයස්මන්තං මහාමොග්ගල්ලානං පුච්ඡාම: රමණීයං ආවුසො මොග්ගල්ලාන ගොසිඞ්ගසාලවනං: දොසිනා රත්ති: සබ්බපාලිඵුල්ලා සාලා: දිබ්බා මඤ්ඤෙ ගන්ධා සම්පවන්ති: කථංරූපෙන ආවුසො මොග්ගල්ලාන භික්ඛුනා ගොසිඞ්ගසාලවනං සොභෙය්‍යාති; එවං වුත්තෙ භන්තෙ ආයස්මා මහාමොග්ගල්ලානො මං එතදවොච: ඉධාවුසො සාරිපුත්ත වෙ භික්ඛු අභිධම්මකථං කථෙන්ති: තෙ අඤ්ඤමඤ්ඤං

පඤ්හං පුච්ඡන්ති: අඤ්ඤමඤ්ඤස්ස පඤ්හං පුට්ඨා විස්සජ්ජෙන්ති: නො ච සංසාදෙන්ති: ධම්මී ච නෙසං කථා පවත්තිනී හොති; එවරූපෙන ඛො ආවුසො සාරිපුත්ත භික්ඛුනා ගොසිඞ්ගසාලවනං සොභෙය්‍යාති; සාධු සාධු සාරිපුත්ත: යථා තං මොග්ගල්ලානොව සම්මා බ්‍යාකරමානො බ්‍යාකරෙය්‍ය: මොග්ගල්ලානො හි සාරිපුත්ත ධම්මකථිකොති.

එවං වුත්තෙ ආයස්මා මහාමොග්ගල්ලානො භගවන්තං එතදවොච: අථ ඛ්වාහං භන්තෙ ආයස්මන්තං සාරිපුත්තං එතදවොචං: බ්‍යාකතං ඛො ආවුසො සාරිපුත්ත අම්හෙහි සබ්බෙහෙව යථා සකං පටිභානං; තත්‍ථදානි මයං ආයස්මන්තං සාරිපුත්තං පුච්ඡාම; රමණීයං ආවුසො සාරිපුත්ත ගොසිඞ්ගසාලවනං: දොසිනා රත්ති: සබ්බපාලිඵුල්ලා සාලා: දිබ්බා මඤ්ඤෙ ගන්ධා සම්පවන්ති; කථංරූපෙන ආවුසො සාරිපුත්ත භික්ඛුනා ගොසිඞ්ගසාලවනං සොභෙය්‍යාති; එවං වුත්තෙ භන්තෙ ආයස්මා සාරිපුත්තො මං එතදවොච: ඉධාවුසො මොග්ගල්ලාන භික්ඛු චිත්තං වසං වත්තෙති: නො ච භික්ඛු චිත්තස්ස වසෙන වත්තති: සො යාය විහාරසමාපත්තියා ආකඞ්ඛති පුබ්බණ්හසමයං විහරිතුං තාය විහාරසමාපත්තියා පුබ්බණ්හසමයං විහරති: යාය විහාරසමාපත්තියා ආකඞ්ඛති මජ්ඣන්තිකං සමයං විහරිතුං තාය විහාරසමාපත්තියා මජ්ඣන්තිකං සමයං විහරති; යාය විහාරසමාපත්තියා ආකඞ්ඛති සායන්හසමයං විහරිතුං තාය විහාරසමාපත්තියා සායන්හසමයං විහරති; සෙය්‍යථාපි ආවුසො මොග්ගල්ලාන රඤ්ඤො වා රාජමහාමත්තස්ස වා නානාරත්තානං දුස්සානං දුස්සකරණ්ඩකො පූරො අස්ස: සො යඤ්ඤදෙව දුස්සයුගං ආකඞ්ඛෙය්‍ය පුබ්බණ්හසමයං පාරුපිතුං තං තදෙව දුස්සයුගං පුබ්බණ්හසමයං පාරුපෙය්‍ය; යඤ්ඤදෙව දුස්සයුගං ආකඞ්ඛෙය්‍ය මජ්ඣන්තිකං සමයං පාරුපිතුං තං තදෙව දුස්සයුගං මජ්ඣන්තිකං සමයං පාරුපෙය්‍ය; යඤ්ඤදෙව දුස්සයුගං ආකඞ්ඛෙය්‍ය සායන්හසමයං පාරුපිතුං: තං තදෙව දුස්සයුගං සායන්හසමයං පාරුපෙය්‍ය; එවමෙව ඛො ආවුසො මොග්ගල්ලාන භික්ඛු චිත්තං වසං වත්තෙති: නො ච භික්ඛු චිත්තස්ස වසෙන වත්තති; සො යාය විහාරසමාපත්තියා ආකඞ්ඛති පුබ්බණ්හසමයං විහරිතුං තාය විහාරසමාපත්තියා පුබ්බණ්හසමයං විහරති: යාය විහාරසමාපත්තියා ආකඞ්ඛති මජ්ඣන්තිකං සමයං විහරිතුං තාය විහාරසමාපත්තියා මජ්ඣන්තිකං සමයං විහරති: යාය විහාරසමාපත්තියා ආකඞ්ඛති සායන්හසමයං විහරිතුං; තාය විහාරසමාපත්තියා සායන්හසමයං විහරති: එවරූපෙන ඛො ආවුසො මොග්ගල්ලාන භික්ඛුනා ගොසිඞ්ගසාල

වනං සොභෙය්‍යාති; සාධු සාධු මොග්ගල්ලාන: යථා තං සාරිපුත්තොව සම්මා බ්‍යාකරමානො බ්‍යාකරෙය්‍ය: සාරිපුත්තො හි මොග්ගල්ලාන චිත්තං වසං වත්තෙති: නො ච සාරිපුත්තො චිත්තස්ස වසෙන වත්තති: සො යාය විහාරසමාපත්තියා ආකඞ්ඛති පුබ්බණ්හසමයං විහරිතුං තාය විහාරසමාපත්තියා පුබ්බණ්හසමයං විහරති: යාය විහාරසමාපත්තියා ආකඞ්ඛති මජ්ඣන්තිකං සමයං විහරිතුං තාය විහාරසමාපත්තියා මජ්ඣන්තිකං සමයං විහරති: යාය විහාරසමාපත්තියා ආකඞ්ඛති සායණ්හසමයං විහරිතුං තාය විහාරසමාපත්තියා සායණ්හසමයං විහරතීති—

එවං වුත්තෙ ආයස්මා සාරිපුත්තො භගවන්තං එතදවොච: කස්ස නු ඛො භන්තෙ සුභාසිතන්ති; සබ්බෙසං වො සාරිපුත්ත සුභාසිතං පරියායෙන: අපි ච මම පි[1] සුණාථ යථාරූපෙන භික්ඛුනා ගොසිඞ්ගසාලවනං සොභෙය්‍ය: ඉධ සාරිපුත්ත භික්ඛු පච්ඡාභත්තං පිණ්ඩපාතපටික්කන්තො නිසීදති පල්ලඞ්කං ආභුජිත්වා උජුං කායං පණිධාය පරිමුඛං සතිං උපට්ඨපෙත්වා න තාවාහං ඉමං පල්ලඞ්කං භින්දිස්සාමි යාව මෙ නානුපාදාය ආසවෙහි චිත්තං විමුච්චිස්සතීති; එවරූපෙන ඛො සාරිපුත්ත භික්ඛුනා ගොසිඞ්ගසාලවනං සොභෙය්‍යාති—

ඉදමවොච භගවා; අත්තමනා තෙ ආයස්මන්තො භගවතො භාසිතං අභිනන්දුන්ති—

මහාගොසිඞ්ගසුත්තං දුතියං.

8.

එවමෙම සුතං: එකං සමයං භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ— තත්‍ර ඛො භගවා භික්ඛූ ආමන්තෙසි භික්ඛවොති; භදන්තෙති තෙ භික්ඛූ භගවතො පච්චස්සොසුං; භගවා එතදවොච—

එකාදසහි භික්ඛවෙ අඞ්ගෙහි සමන්නාගතො ගොපාලකො අභබ්බො ගොගණං පරිහරිතුං ඵාතිකත්තුං; කතමෙහි එකාදසහි: ඉධ භික්ඛවෙ ගොපාලකො න රූපඤ්ඤූ හොති: න ලක්ඛණකුසලො හොති: න ආසාටිකං සාටෙතා හොති: න වණං පටිච්ඡා

1 මම වචනං-ස්‍යා.

දෙතා හොති: න ධූමං කත්තා හොති: න තිත්‍ථං ජානාති: න පීතං ජානාති: න වීථිං ජානාති: න ගොචරකුසලො හොති: අනවසෙසදොහී ච හොති: යෙ තෙ උසභා ගොපිතරො ගොපරිණායකා තෙ න අතිරෙකපූජාය පූජෙතා හොති; ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ එකාදසහි අඞ්ගෙහි සමන්නාගතො ගොපාලකො අභබ්බො ගොගණං පරිහරිතුං ඵාතිකත්තුං—

එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ එකාදසහි ධම්මෙහි[1] සමන්නාගතො භික්ඛු අභබ්බො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ වුඩ්ඪිං විරූළ්හිං වෙපුල්ලං ආපජ්ජිතුං: කතමෙහි එකාදසහි: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු න රූපඤ්ඤූ හොති: න ලක්ඛණකුසලො හොති: න ආසාටිකං සාටෙතා හොති: න වණ්ණං පටිච්ඡාදෙතා හොති: න ධූමං කත්තා හොති: න තිත්‍ථං ජානාති: න පීතං ජානාති: න වීථිං ජානාති: න ගොචරකුසලො හොති: අනවසෙසදොහී ච හොති: යෙ තෙ භික්ඛූ ථෙරා රත්තඤ්ඤූ චිරපබ්බජිතා සඞ්ඝපිතරො සඞ්ඝපරිණායකා තෙ න අතිරෙකපූජාය පූජෙතා හොති—

කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු න රූපඤ්ඤූ හොති: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු යං කිඤ්චි රූපං සබ්බං රූපං චත්තාරි මහාභූතානි චතුන්නඤ්ච මහාභූතානං උපාදායරූපන්ති යථාභූතං නප්පජානාති; එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු න රූපඤ්ඤූ හොති—

කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු න ලක්ඛණකුසලො හොති; ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු කම්මලක්ඛණො බාලො කම්මලක්ඛණො පණ්ඩිතොති යථාභූතං නප්පජානාති; එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු න ලක්ඛණකුසලො හොති—

කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු න ආසාටිකං සාටෙතා හොති: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු උප්පන්නං කාමවිතක්කං අධිවාසෙති නප්පජහති න විනොදෙති න බ්‍යන්තිකරොති න අනභාවං ගමෙති; උප්පන්නං බ්‍යාපාදවිතක්කං උප්පන්නං විහිංසාවිතක්කං උප්පන්නුප්පන්නෙ පාපකෙ අකුසලෙ ධම්මෙ අධිවාසෙති නප්පජහති න විනොදෙති න බ්‍යන්තිකරොති න අනභාවං ගමෙති; එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු න ආසාටිකං සාටෙතා හොති—

කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු න වණ්ණං පටිච්ඡාදෙතා හොති: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු චක්ඛුනා රූපං දිස්වා නිමිත්තග්ගාහී හොති අනුබ්‍යඤ්ජනග්ගාහී: යත්වාධිකරණමෙනං චක්ඛුන්ද්‍රියං අසංවුතං විහ,

1 අඞ්ගෙහි-ඒ. සී. සං.

රන්තං අභිජ්ඣාදොමනස්සා පාපකා අකුසලා ධම්මා අන්වාස්සවෙය්‍යුං තස්ස සංවරාය න පටිපජ්ජති: න රක්ඛති චක්ඛුන්ද්‍රියං: චක්ඛුන්ද්‍රියෙ න සංවරං ආපජ්ජති; සොතෙන සද්දං සුත්වා ඝානෙන ගන්ධං ඝායිත්වා ජිව්හාය රසං සායිත්වා කායෙන ඵොට්ඨබ්බං ඵුසිත්වා මනසා ධම්මං විඤ්ඤාය නිමිත්තග්ගාහී හොති අනුබ්‍යඤ්ජනග්ගාහී: යත්වාධිකරණමෙනං මනින්ද්‍රියං අසංවුතං විහරන්තං අභිජ්ඣා දොමනස්සා පාපකා අකුසලා ධම්මා අන්වාස්සවෙය්‍යුං තස්ස සංවරාය න පටිපජ්ජති: න රක්ඛති මනින්ද්‍රියං: මනින්ද්‍රියෙ න සංවරං ආපජ්ජති; එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු න වණං පටිච්ඡාදෙතා හොති–

කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු න ධූමං කත්තා හොති: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු යථාසුතං යථාපරියත්තං ධම්මං න විත්ථාරෙන පරෙසං දෙසෙතා හොති; එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු න ධූමං කත්තා හොති–

කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු න තිත්ථං ජානාති: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු යෙ තෙ භික්ඛූ බහුස්සුතා ආගතාගමා ධම්මධරා විනයධරා මාතිකාධරා; තෙ කාලෙන කාලං උපසඞ්කමිත්වා න පරිපුච්ඡති න පරිපඤ්හති ඉදං භන්තෙ කථං ඉමස්ස කො අත්ථොති; තස්ස තෙ ආයස්මන්තො අවිවටඤ්චෙව න විවරන්ති; අනුත්තානීකතඤ්ච න උත්තානීකරොන්ති; අනෙකවිහිතෙසු ච කඞ්ඛාඨානියෙසු ධම්මෙසු කඞ්ඛං න පටිවිනොදෙන්ති; එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු න තිත්ථං ජානාති–

කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු න පීතං ජානාති: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු තථාගතප්පවෙදිතෙ ධම්මවිනයෙ දෙසියමානෙ න ලභති අත්ථවෙදං න ලභති ධම්මවෙදං න ලභති ධම්මූපසංහිතං පාමුජ්ජං; එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු න පීතං ජානාති–

කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු න වීථිං ජානාති: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අරියං අට්ඨඞ්ගිකං මග්ගං යථාභූතං නප්පජානාති; එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු න වීථිං ජානාති–

කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු න ගොචරකුසලො හොති: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු චත්තාරෙ සතිපට්ඨානෙ යථාභූතං නප්පජානාති; එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු න ගොචරකුසලො හොති–

කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු අනවසෙසදොහී හොති: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛුං සද්ධා ගහපතිකා අභිහට්ඨුං පවාරෙන්ති චීවරපිණ්ඩපාත

සෙනාසනගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරෙහි; තත්‍ර භික්ඛු න මත්තං ජානාති පටිග්ගහණාය; එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු අනවසෙසදොහී හොති.

කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු යෙ තෙ භික්ඛූ ථෙරා රත්තඤ්ඤූ චිරපබ්බජිතා සඞ්ඝපිතරො සඞ්ඝපරිණායකා; තෙ න අතිරෙකපූජාය පූජෙතා හොති: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු යෙ තෙ භික්ඛූ ථෙරා රත්තඤ්ඤූ චිරපබ්බජිතා සඞ්ඝපිතරො සඞ්ඝපරිණායකා; තෙසු න මෙත්තං කායකම්මං පච්චුපට්ඨාපෙති ආවි චෙව රහො ච; න මෙත්තං වචීකම්මං පච්චුපට්ඨාපෙති ආවි චෙව රහො ච; න මෙත්තං මනොකම්මං පච්චුපට්ඨාපෙති ආවි චෙව රහො ච; එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු යෙ තෙ භික්ඛූ ථෙරා රත්තඤ්ඤූ චිරපබ්බජිතා සඞ්ඝපිතරො සඞ්ඝපරිණායකා; තෙ න අතිරෙකපූජාය පූජෙතා හොති; ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ එකාදසහි ධම්මෙහි සමන්නාගතො භික්ඛු අභබ්බො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ වුඩ්ඪිං විරූළ්හිං වෙපුල්ලං ආපජ්ජිතුං.

එකාදසහි භික්ඛවෙ අඞ්ගෙහි සමන්නාගතො ගොපාලකො භබ්බො ගොගණං පරිහරිතුං ඵාතිකාතුං; කතමෙහි එකාදසහි: ඉධ භික්ඛවෙ ගොපාලකො රූපඤ්ඤූ හොති; ලක්ඛණකුසලො හොති; ආසාටිකං සාටෙතා හොති; වණං පටිච්ඡාදෙතා හොති; ධූමං කත්තා හොති; තිත්ථං ජානාති; පීතං ජානාති; වීථිං ජානාති; ගොචර කුසලො හොති; සාවසෙසදොහී ච හොති; යෙ තෙ උසභා ගොපිතරො ගොපරිණායකා; තෙ අතිරෙකපූජාය පූජෙතා හොති; ඉමෙ හි ඛො භික්ඛවෙ එකාදසහි අඞ්ගෙහි සමන්නාගතො ගොපාලකො භබ්බො ගොගණං පරිහරිතුං ඵාතිකාතුං. එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ එකාදසහි ධම්මෙහි සමන්නාගතො භික්ඛු භබ්බො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ වුඩ්ඪිං විරූළ්හිං වෙපුල්ලං ආපජ්ජිතුං; කතමෙහි එකාදසහි; ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු රූපඤ්ඤූ හොති; ලක්ඛණකුසලො හොති; ආසාටිකං සාටෙතා හොති; වණං පටිච්ඡාදෙතා හොති; ධූමං කත්තා හොති; තිත්ථං ජානාති; පීතං ජානාති; වීථිං ජානාති; ගොචරකුසලො හොති; සාවසෙසදොහී ච හොති; යෙ තෙ භික්ඛූ ථෙරා රත්තඤ්ඤූ චිරපබ්බජිතා සඞ්ඝපිතරො සඞ්ඝපරිණායකා; තෙ අතිරෙකපූජාය පූජෙතා හොති.

කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු රූපඤ්ඤූ හොති: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු යං කිඤ්චි රූපං; සබ්බං රූපං චත්තාරි මහාභූතානි චතුන්නඤ්ච මහාභූතානං උපාදායරූපන්ති යථාභූතං පජානාති; එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු රූපඤ්ඤූ හොති.

කථංච භික්ඛවෙ භික්ඛු ලක්ඛණකුසලො හොති: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු කම්මලක්ඛණො බාලො කම්මලක්ඛණො පණ්ඩිතොති යථාභූතං පජානාති; එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු ලක්ඛණකුසලො හොති—

කථංච භික්ඛවෙ භික්ඛු ආසාටිකං සාටෙතා හොති: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු උප්පන්නං කාමවිතක්කං නාධිවාසෙති පජහති විනොදෙති බ්‍යන්තිකරොති අනභාවං ගමෙති; උප්පන්නං බ්‍යාපාද විතක්කං උප්පන්නං විහිංසාවිතක්කං උප්පන්නුප්පන්නෙ පාපකෙ අකුසලෙ ධම්මෙ නාධිවාසෙති පජහති විනොදෙති බ්‍යන්තිකරොති අනභාවං ගමෙති; එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු ආසාටිකං සාටෙතා හොති—

කථංච භික්ඛවෙ භික්ඛු වණං පටිච්ඡාදෙතා හොති: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු චක්ඛුනා රූපං දිස්වා න නිමිත්තග්ගාහී හොති නානුබ්‍යඤ්ජනග්ගාහී; යත්වාධිකරණමෙනං චක්ඛුන්ද්‍රියං අසංවුතං විහරන්තං අභිජ්ඣාදොමනස්සා පාපකා අකුසලා ධම්මා අන්වාස්සවෙය්‍යුං තස්ස සංවරාය පටිපජ්ජති; රක්ඛති චක්ඛුන්ද්‍රියං; චක්ඛුන්ද්‍රියෙ සංවරං ආපජ්ජති; සොතෙන සද්දං සුත්වා ඝානෙන ගන්ධං ඝායිත්වා ජිව්හාය රසං සායිත්වා කායෙන ඵොට්ඨබ්බං ඵුසිත්වා මනසා ධම්මං විඤ්ඤාය න නිමිත්තග්ගාහී හොති නානුබ්‍යඤ්ජනග්ගාහී; යත්වාධිකරණමෙනං මනින්ද්‍රියං අසංවුතං විහරන්තං අභිජ්ඣාදොමනස්සා පාපකා අකුසලා ධම්මා අන්වාස්සවෙය්‍යුං තස්ස සංවරාය පටිපජ්ජති; රක්ඛති මනින්ද්‍රියං; මනින්ද්‍රියෙ සංවරං ආපජ්ජති; එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු වණං පටිච්ඡාදෙතා හොති—

කථංච භික්ඛවෙ භික්ඛු ධූමං කත්තා හොති; ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු යථාසුතං යථාපරියත්තං ධම්මං විත්ථාරෙන පරෙසං දෙසෙතා හොති; එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු ධූමං කත්තා හොති—

කථංච භික්ඛවෙ භික්ඛු තිත්ථං ජානාති: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු යෙ තෙ භික්ඛූ බහුස්සුතා ආගතාගමා ධම්මධරා විනයධරා මාතිකාධරා තෙ කාලෙන කාලං උපසඞ්කමිත්වා පරිපුච්ඡති පරිපඤ්හති ඉදං භන්තෙ කථං ඉමස්ස කො අත්ථොති; තස්ස තෙ ආයස්මන්තො අවිවටංචෙව විවරන්ති; අනුත්තානීකතංච උත්තානීකරොන්ති; අනෙකවිහිතෙසු ච කඞ්ඛාඨානියෙසු ධම්මෙසු කඞ්ඛං පටිවිනොදෙන්ති; එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු තිත්ථං ජානාති—

කථංච භික්ඛවෙ භික්ඛු පීතං ජානාති: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු තථාගතප්පවෙදිතෙ ධම්මවිනයෙ දෙසියමානෙ ලභති අත්ථවෙදං

ලභති ධම්මවෙදං; ලභති ධම්මූපසංහිතං පාමුජ්ජං; එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු පීතං ජානාති෴

කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු වීථිං ජානාති: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අරියං අට්ඨඞ්ගිකං මග්ගං යථාභූතං පජානාති; එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු වීථිං ජානාති෴

කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු ගොචරකුසලො හොති: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු චත්තාරො සතිපට්ඨානෙ යථාභූතං පජානාති; එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු ගොචරකුසලො හොති෴

කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු සාවසෙසදොහී හොති: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛුං සද්ධා ගහපතිකා අභිහට්ඨුං පවාරෙන්ති චීවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරෙහි; තත්‍ර භික්ඛු මත්තං ජානාති පටිග්ගහණාය; එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු සාවසෙසදොහී හොති෴

කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු යෙ තෙ භික්ඛූ ථෙරා රත්තඤ්ඤූ චිරපබ්බජිතා සඞ්ඝපිතරො සඞ්ඝපරිණායකා තෙ අතිරෙකපූජාය පූජෙතා හොති: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු යෙ තෙ භික්ඛූ ථෙරා රත්තඤ්ඤූ චිරපබ්බජිතා සඞ්ඝපිතරො සඞ්ඝපරිණායකා තෙසු මෙත්තං කායකම්මං පච්චුපට්ඨාපෙති ආවි චෙව රහො ච; මෙත්තං වචීකම්මං පච්චුපට්ඨාපෙති ආවි චෙව රහො ච; මෙත්තං මනොකම්මං පච්චුපට්ඨාපෙති ආවි චෙව රහො ච; එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු යෙ තෙ භික්ඛූ ථෙරා රත්තඤ්ඤූ චිරපබ්බජිතා සඞ්ඝපිතරො සඞ්ඝපරිණායකා තෙ අතිරෙකපූජාය පූජෙතා හොති; ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ එකාදසහි ධම්මෙහි සමන්නාගතො භික්ඛු භබ්බො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ වුඩ්ඪිං විරූළ්හිං වෙපුල්ලං ආපජ්ජිතුන්ති෴

ඉදමවොච භගවා; අත්තමනා තෙ භික්ඛූ භගවතො භාසිතං අභිනන්දුන්ති෴

මහාගොපාලකසුත්තං තතියං.

4.

එවමෙම සුතං: එකං සමයං භගවා වජ්ජීසු විහරති උක්කචෙලායං ගඞ්ගාය නදියා තීරෙ෴ තත්‍ර ඛො භගවා භික්ඛූ ආමන්තෙසි භික්ඛවොති; භදන්තෙති තෙ භික්ඛූ භගවතො පච්චස්සොසුං; භගවා එතදවොච෴

භූතපුබ්බං භික්ඛවෙ මාගධකො ගොපාලකො දුප්පඤ්ඤජාතිකො වස්සානං පච්ඡිමෙ මාසෙ සරදසමයෙ අසමවෙක්ඛිත්වා ගඞ්ගාය නදියා ඔරිමං තීරං අසමවෙක්ඛිත්වා පාරිමං තීරං අතිත්ථෙනෙව ගාවො පතාරෙසි උත්තරං තීරං සුවිදෙහානං;[1] අථ ඛො භික්ඛවෙ ගාවො මජ්ඣෙ ගඞ්ගාය නදියා සොතෙ ආමණ්ඩලියං[2] කරිත්වා තත්ථෙව අනයබ්‍යසනං ආපජ්ජිංසු; තං කිස්ස හෙතු: තථා හි සො භික්ඛවෙ මාගධකො ගොපාලකො දුප්පඤ්ඤජාතිකො වස්සානං පච්ඡිමෙ මාසෙ සරදසමයෙ අසමවෙක්ඛිත්වා ගඞ්ගාය නදියා ඔරිමං තීරං අසමවෙක්ඛිත්වා පාරිමං තීරං අතිත්ථෙනෙව ගාවො පතාරෙසි උත්තරං තීරං සුවිදෙහානං; එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ යෙ කෙචි[3] සමණා වා බ්‍රාහ්මණා වා අකුසලා ඉමස්ස ලොකස්ස අකුසලා පරස්ස ලොකස්ස අකුසලා මාරධෙය්‍යස්ස අකුසලා අමාරධෙය්‍යස්ස අකුසලා මච්චුධෙය්‍යස්ස අකුසලා අමච්චුධෙය්‍යස්ස; තෙසං යෙ සොතබ්බං සද්දහාතබ්බං මඤ්ඤිස්සන්ති; තෙසං තං භවිස්සති දීඝරත්තං අහිතාය දුක්ඛාය.

භූතපුබ්බං භික්ඛවෙ මාගධකො ගොපාලකො සප්පඤ්ඤජාතිකො වස්සානං පච්ඡිමෙ මාසෙ සරදසමයෙ සමවෙක්ඛිත්වා ගඞ්ගාය නදියා ඔරිමං තීරං සමවෙක්ඛිත්වා පාරිමං තීරං තිත්ථෙනෙව ගාවො පතාරෙසි උත්තරං තීරං සුවිදෙහානං; සො පඨමං පතාරෙසි යෙ තෙ උසභා ගොපිතරො ගොපරිණායකා; තෙ තිරියං ගඞ්ගාය සොතං ඡෙත්වා සොත්ථිනා පාරං අගමංසු; අථාපරෙ පතාරෙසි බලවගාවො දම්මගාවො; තෙපි තිරියං ගඞ්ගාය සොතං ඡෙත්වා සොත්ථිනා පාරං අගමංසු; අථාපරෙ පතාරෙසි වච්ඡතරෙ[4] වච්ඡතරියො; තෙපි තිරියං ගඞ්ගාය සොතං ඡෙත්වා සොත්ථිනා පාරං අගමංසු; අථාපරෙ පතාරෙසි වච්ඡකෙ කිසබලකෙ; තෙපි තිරියං ගඞ්ගාය සොතං ඡෙත්වා සොත්ථිනා පාරං අගමංසු; භූතපුබ්බං භික්ඛවෙ වච්ඡකො තරුණකො තාවදෙව ජාතකො මාතු ගොරවකෙන වුය්හමානො; සොපි තිරියං ගඞ්ගාය සොතං ඡෙත්වා සොත්ථිනා පාරං අගමාසි; තං කිස්ස හෙතු: තථා හි සො භික්ඛවෙ මාගධකො ගොපාලකො සප්පඤ්ඤජාතිකො වස්සානං පච්ඡිමෙ මාසෙ සරදසමයෙ සමවෙක්ඛිත්වා ගඞ්ගාය නදියා ඔරිමං තීරං සමවෙක්ඛිත්වා පාරිමං තීරං තිත්ථෙනෙව ගාවො පතාරෙසි උත්තරං තීරං සුවිදෙහානං; එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ යෙ කෙචි සමණා වා බ්‍රාහ්මණා වා කුසලා ඉමස්ස

---

1 විදෙහානං-ස්‍යා. 2 ආමණ්ඩලිකං-ම. ස්‍යා. 3 යෙහි කෙචි-ම.
4 වච්ඡතරෙ ච-ම. සී.

ලොකස්ස කුසලා පරස්ස ලොකස්ස කුසලා මාරධෙය්‍යස්ස කුසලා අමාරධෙය්‍යස්ස කුසලා මච්චුධෙය්‍යස්ස කුසලා අමච්චුධෙය්‍යස්ස තෙසං යෙ සොතබ්බං සද්ධාතබ්බං මඤ්ඤිස්සන්ති; තෙසං තං භවිස්සති දීඝරත්තං හිතාය සුඛාය.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ යෙ තෙ උසභා ගොපිතරො ගොපරිණායකා තිරියං ගඞ්ගාය සොතං ඡෙත්වා සොත්ථිනා පාරං අගමංසු; එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ යෙ තෙ භික්ඛූ අරහන්තො ඛීණාසවා වුසිතවන්තො කතකරණීයා ඔහිතභාරා අනුප්පත්තසදත්ථා පරික්ඛීණභවසංයොජනා සම්මදඤ්ඤාවිමුත්තා; තෙ තිරියං මාරස්ස සොතං ඡෙත්වා සොත්ථිනා පාරං ගමිස්සන්ති.

සෙය්‍යථාපි තෙ භික්ඛවෙ බලවගාවො දම්මගාවො තිරියං ගඞ්ගාය සොතං ඡෙත්වා සොත්ථිනා පාරං අගමංසු; එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ යෙ තෙ භික්ඛූ පඤ්චන්නං ඔරම්භාගියානං සංයොජනානං පරික්ඛයා ඔපපාතිකා තත්ථපරිනිබ්බායිනො අනාවත්තිධම්මා තස්මා ලොකා; තෙපි තිරියං මාරස්ස සොතං ඡෙත්වා සොත්ථිනා පාරං ගමිස්සන්ති.

සෙය්‍යථාපි තෙ භික්ඛවෙ වච්ඡතරා වච්ඡතරියො තිරියං ගඞ්ගාය සොතං ඡෙත්වා සොත්ථිනා පාරං අගමංසු; එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ යෙ තෙ භික්ඛූ තිණ්ණං සංයොජනානං පරික්ඛයා රාගදොසමොහානං තනුත්තා සකදාගාමිනො සකිදෙව ඉමං ලොකං ආගන්ත්වා දුක්ඛස්සන්තං කරිස්සන්ති; තෙපි තිරියං මාරස්ස සොතං ඡෙත්වා සොත්ථිනා පාරං ගමිස්සන්ති.

සෙය්‍යථාපි තෙ භික්ඛවෙ වච්ඡකා කිසබලකා තිරියං ගඞ්ගාය සොතං ඡෙත්වා සොත්ථිනා පාරං අගමංසු; එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ යෙ තෙ භික්ඛූ තිණ්ණං සංයොජනානං පරික්ඛයා සොතාපන්නා අවිනිපාතධම්මා නියතා සම්බොධිපරායනා; තෙපි තිරියං මාරස්ස සොතං ඡෙත්වා සොත්ථිනා පාරං ගමිස්සන්ති.

සෙය්‍යථාපි සො භික්ඛවෙ වච්ඡකො තරුණකො තාවදෙව ජාතකො මාතු ගොරවකෙන වුය්හමානො තිරියං ගඞ්ගාය සොතං ඡෙත්වා සොත්ථිනා පාරං අගමාසි; එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ යෙ තෙ භික්ඛූ ධම්මානුසාරිනො සද්ධානුසාරිනො; තෙපි තිරියං මාරස්ස සොතං ඡෙත්වා සොත්ථිනා පාරං ගමිස්සන්ති.

අහං ඛො පන භික්ඛවෙ කුසලො ඉමස්ස ලොකස්ස; කුසලො පරස්ස ලොකස්ස; කුසලො මාරධෙය්‍යස්ස; කුසලො අමාර

ධෙය්‍යස්ස; කුසලො මච්චුධෙය්‍යස්ස; කුසලො අමච්චුධෙය්‍යස්ස; තස්ස මය්හං භික්ඛවෙ යෙ සොතබ්බං සද්දහාතබ්බං මඤ්ඤිස්සන්ති තෙසං තං භවිස්සති දීඝරත්තං හිතාය සුඛායාති.

ඉදමවොච භගවා; ඉදං වත්වා සුගතො අථාපරං එතදවොච සත්ථා.

අයං ලොකො පරලොකො ජානතා සුප්පකාසිතො
යඤ්ච මාරෙන සම්පත්තං අප්පත්තං යඤ්ච මච්චුනා.

සබ්බං ලොකං අභිඤ්ඤාය සම්බුද්ධෙන පජානතා
විවටං අමතද්වාරං ඛෙමං නිබ්බානපත්තියා.

ඡින්නං පාපිමතො සොතං විද්ධස්තං විනළීකතං
පාමුජ්ජබහුලා හොථ ඛෙමං පත්ථෙථ[1] භික්ඛවොති.

චූළගොපාලකසුත්තං චතුත්ථං.

5.

එවම්මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා වෙසාලියං විහරති මහාවනෙ කූටාගාරසාලායං. තෙන ඛො පන සමයෙන සච්චකො නිගණ්ඨිපුත්තො[2] වෙසාලියං පටිවසති භස්සප්පවාදිකො පණ්ඩිතවාදො සාධුසම්මතො බහුජනස්ස; සො වෙසාලියං පරිසතිං එවං වාචං භාසති: නාහං තං පස්සාමි සමණං වා බ්‍රාහ්මණං වා සංඝිං ගණිං ගණාචරියං අපි[3] අරහන්තං සම්මාසම්බුද්ධං පටිජානමානං; යො මයා වාදෙන වාදං සමාරද්ධො න සඞ්කම්පෙය්‍ය න සම්පකම්පෙය්‍ය න සම්පවෙධෙය්‍ය; යස්ස න කච්ඡෙහි සෙදා මුච්චෙය්‍යුං; ථූණම්පහං අචෙතනං වාදෙන වාදං සමාරභෙය්‍යං; සාපි මයා වාදෙන වාදං සමාරද්ධා; සඞ්කම්පෙය්‍ය සම්පකම්පෙය්‍ය සම්පවෙධෙය්‍ය; කො පන වාදො මනුස්සභූතස්සාති.

අථ ඛො ආයස්මා අස්සජි පුබ්බණ්හසමයං නිවාසෙත්වා පත්තචීවරං ආදාය වෙසාලිං පිණ්ඩාය පාවිසි; අද්දසා ඛො සච්චකො නිගණ්ඨිපුත්තො වෙසාලියං ජඞ්ඝාවිහාරං අනුචඞ්කමමානො අනුවිචරමානො ආයස්මන්තං අස්සජිං දූරතොව ආගච්ඡන්තං; දිස්වාන

---

1 පත්ථථ-සී. 2 නිගණ්ඨපුත්තො-ම. සී. ස්‍යා. 3 අපි ච-ම. ස්‍යා.

යෙනායස්මා අස්සජි තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා ආයස්මතා අස්සජිනා සද්ධිං සම්මොදි; සම්මොදනීයං කථං සාරාණීයං විතිසාරෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසි; එකමන්තං ඨිතො ඛො සච්චකො නිගණ්ඨපුත්තො ආයස්මන්තං අස්සජිං එතදවොච: කථං පන භො අස්සජි සමණො ගොතමො සාවකෙ විනෙති; කථම්භාගා ච පන සමණස්ස ගොතමස්ස සාවකෙසු අනුසාසනී බහුලා පවත්තතීති; එවං ඛො අග්ගිවෙස්සන භගවා සාවකෙ විනෙති එවම්භාගා ච පන භගවතො සාවකෙසු අනුසාසනී බහුලා පවත්තති: රූපං භික්ඛවෙ අනිච්චං වෙදනා අනිච්චා සඤ්ඤා අනිච්චා සඞ්ඛාරා අනිච්චා විඤ්ඤාණං අනිච්චං; රූපං භික්ඛවෙ අනත්තා වෙදනා අනත්තා සඤ්ඤා අනත්තා සඞ්ඛාරා අනත්තා විඤ්ඤාණං අනත්තා සබ්බෙ සඞ්ඛාරා අනිච්චා සබ්බෙ ධම්මා අනත්තාති: එවං ඛො අග්ගිවෙස්සන භගවා සාවකෙ විනෙති; එවම්භාගා ච පන භගවතො සාවකෙසු අනුසාසනී බහුලා පවත්තතීති; දුස්සුතං වත භො අස්සජි අස්සුම්හ යෙ මයං එවංවාදිං සමණං ගොතමං අස්සුම්හ; අප්පෙව නාම මයං කදාචි කරහචි තෙන භොතා ගොතමෙන සද්ධිං සමාගච්ඡෙය්‍යාම; අප්පෙව නාම සියා කොචිදෙව කථාසල්ලාපො; අප්පෙව නාම තස්මා පාපකා දිට්ඨිගතා විවෙචෙය්‍යාමාති.

තෙන ඛො පන සමයෙන පඤ්චමත්තානි ලිච්ඡවිසතානි සන්ථාගාරෙ සන්නිපතිතානි හොන්ති කෙනචිදෙව කරණීයෙන; අථ ඛො සච්චකො නිගණ්ඨපුත්තො යෙන තෙ ලිච්ඡවී තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා තෙ ලිච්ඡවී එතදවොච: අභික්කමන්තු භොන්තො ලිච්ඡවී: අභික්කමන්තු භොන්තො ලිච්ඡවී: අජ්ජ මෙ සමණෙන ගොතමෙන සද්ධිං කථාසල්ලාපො භවිස්සති; සචෙ මෙ සමණො ගොතමො තථා පතිට්ඨිස්සති; යථාස්ස මෙ[1] ඤාතඤ්ඤතරෙන සාවකෙන අස්සජිනා නාම භික්ඛුනා පතිට්ඨිතං; සෙය්‍යථාපි නාම බලවා පුරිසො දීඝලොමිකං එළකං ලොමෙසු ගහෙත්වා ආකඩ්ඩෙය්‍ය පරිකඩ්ඩෙය්‍ය සම්පරිකඩ්ඩෙය්‍ය එවමෙවාහං සමණං ගොතමං වාදෙන වාදං ආකඩ්ඪිස්සාමි පරිකඩ්ඪිස්සාමි සම්පරිකඩ්ඪිස්සාමි; සෙය්‍යථාපි නාම බලවා සොණ්ඩිකාකම්මකාරො මහන්තං සොණ්ඩිකාකිලඤ්ජං ගම්භීරෙ උදකරහදෙ පක්ඛිපිත්වා කණ්ණෙ ගහෙත්වා ආකඩ්ඩෙය්‍ය පරිකඩ්ඩෙය්‍ය සම්පරිකඩ්ඩෙය්‍ය; එවමෙවාහං සමණං ගොතමං වාදෙන වාදං ආකඩ්ඪිස්සාමි පරිකඩ්ඪිස්සාමි සම්පරිකඩ්ඪිස්සාමි; සෙය්‍යථාපි නාම බලවා සොණ්ඩිකාධුත්තො

1 යථාච මෙ-ම. සං.

වාලං කණ්ණෙ ගහෙත්වා ඔධුනෙය්‍ය නිද්ධුනෙය්‍ය නිච්ඡොදෙය්‍ය;[1] එවමෙවාහං සමණං ගොතමං වාදෙන වාදං ඔධුනිස්සාමි නිද්ධුනිස්සාමි නිච්ඡොදෙස්සාමි; සෙය්‍යථාපි නාම කුඤ්ජරො සට්ඨිහායනො ගම්භීරං පොක්ඛරණිං ඔගහෙත්වා සාණධොවිකං[2] නාම කිළිතජාතං කිළති එවමෙවාහං සමණං ගොතමං සාණධොවිකං මඤ්ඤෙ කිළිතජාතං කිළිස්සාමි; අභික්කමන්තු භොන්තො ලිච්ඡවී අභික්කමන්තු භොන්තො ලිච්ඡවී; අජ්ජ මෙ සමණෙන ගොතමෙන සද්ධිං කථාසල්ලාපො භවිස්සතීති.

තත්‍රෙකච්චෙ ලිච්ඡවී එවමාහංසු: කිං සමණො ගොතමො සච්චකස්ස නිගණ්ඨපුත්තස්ස වාදං ආරොපෙස්සති: අථ ඛො සච්චකො නිගණ්ඨපුත්තො සමණස්ස ගොතමස්ස වාදං ආරොපෙස්සතීති; එකච්චෙ ලිච්ඡවී එවමාහංසු: කිං සො භවමානො[3] සච්චකො නිගණ්ඨපුත්තො භගවතො වාදං ආරොපෙස්සති: අථ ඛො භගවා සච්චකස්ස නිගණ්ඨපුත්තස්ස වාදං ආරොපෙස්සතීති; අථ ඛො සච්චකො නිගණ්ඨපුත්තො පඤ්චමත්තෙහි ලිච්ඡවිසතෙහි පරිවුතො යෙන මහාවනං කූටාගාරසාලා තෙනුපසඞ්කමි; තෙන ඛො පන සමයෙන සම්බහුලා භික්ඛූ අබ්භොකාසෙ චඞ්කමන්ති; අථ ඛො සච්චකො නිගණ්ඨපුත්තො යෙන තෙ භික්ඛූ තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා තෙ භික්ඛූ එතදවොච: කහං නු ඛො භො එතරහි සො භවං ගොතමො විහරති දස්සනකාමා හි මයං තං භවන්තං ගොතමන්ති; එසග්ගිවෙස්සන භගවා මහාවනං අජ්ඣොගාහෙත්වා අඤ්ඤතරස්මිං රුක්ඛමූලෙ දිවාවිහාරං නිසින්නොති; අථ ඛො සච්චකො නිගණ්ඨපුත්තො මහතියා ලිච්ඡවිපරිසාය සද්ධිං මහාවනං අජ්ඣොගාහෙත්වා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා භගවතා සද්ධිං සම්මොදි; සම්මොදනීයං කථං සාරාණීයං වීතිසාරෙත්වා එකමන්තං නිසීදි; තෙපි ඛො ලිච්ඡවී අප්පෙකච්චෙ භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු; අප්පෙකච්චෙ භගවතා සද්ධිං සම්මොදිංසු; සම්මොදනීයං කථං සාරාණීයං වීතිසාරෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු; අප්පෙකච්චෙ යෙන භගවා තෙනඤ්ජලිං පණාමෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු; අප්පෙකච්චෙ භගවතො සන්තිකෙ නාමගොත්තං සාවෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු; අප්පෙකච්චෙ තුණ්හීභූතා එකමන්තං නිසීදිංසු. එකමන්තං නිසින්නො ඛො සච්චකො නිගණ්ඨපුත්තො භගවන්තං

1 නිච්ඡොටෙය්‍ය-ම. නිච්ඡාවෙය්‍ය-සී. නිප්පොඨෙය්‍ය-ස්‍යා.
2 සණ්ඩොපිකා-සී.
3 කිං සො භවමානො සච්චකො නිගණ්ඨපුත්තො යො-ම. ස්‍යා. කිං සො භවමානො සච්චකො නිගණ්ඨපුත්තො සො-සී.

එතදෙවාච පුච්ඡෙය්‍යාහං භවන්තං ගොතමං කච්චිදෙව දෙසං සචෙ මෙ භවං ගොතමො ඔකාසං කරොති පඤ්හස්ස වෙය්‍යාකරණායාති; පුච්ඡ අග්ගිවෙස්සන යදාකඞ්ඛසීති.

කථං පන භවං ගොතමො සාවකෙ විනෙති කථම්භාගා ච පන භොතො ගොතමස්ස සාවකෙසු අනුසාසනී බහුලා පවත්තතීති; එවං ඛො අහං අග්ගිවෙස්සන සාවකෙ විනෙමි; එවම්භාගා ච පන මෙ සාවකෙසු අනුසාසනී බහුලා පවත්තති; රූපං භික්ඛවෙ අනිච්චං; වෙදනා අනිච්චා; සඤ්ඤා අනිච්චා; සඞ්ඛාරා අනිච්චා; විඤ්ඤාණං අනිච්චං; රූපං භික්ඛවෙ අනත්තා; වෙදනා අනත්තා; සඤ්ඤා අනත්තා; සඞ්ඛාරා අනත්තා; විඤ්ඤාණං අනත්තා; සබ්බෙ සඞ්ඛාරා අනිච්චා; සබ්බෙ ධම්මා අනත්තාති; එවං ඛො අහං අග්ගිවෙස්සන සාවකෙ විනෙමි; එවම්භාගා ච පන මෙ සාවකෙසු අනුසාසනී බහුලා පවත්තතීති.

උපමා මං භො ගොතම පටිභාතීති; පටිභාතු තං අග්ගිවෙස්සනාති භගවා අවොච; සෙය්‍යථාපි භො ගොතම යෙ කෙචි මෙ බීජ ගාමභූතගාමා වුඩ්ඪිං විරූළ්හිං වෙපුල්ලං ආපජ්ජන්ති; සබ්බෙ තෙ පඨවිං නිස්සාය පඨවියං පතිට්ඨාය එවමෙතෙ බීජගාමභූතගාමා වුඩ්ඪිං විරූළ්හිං වෙපුල්ලං ආපජ්ජන්ති; සෙය්‍යථාපි වා පන භො ගොතම යෙ කෙචි මෙ බලකරණීයා කම්මන්තා කරීයන්ති; සබ්බෙ තෙ පඨවිං නිස්සාය පඨවියං පතිට්ඨාය එවමෙතෙ බලකරණීයා කම්මන්තා කරීයන්ති; එවමෙව ඛො භො ගොතම රූපත්තායං පුරිසපුග්ගලො රූපෙ පතිට්ඨාය පුඤ්ඤං වා අපුඤ්ඤං වා පසවති; වෙදනත්තායං පුරිසපුග්ගලො වෙදනායං පතිට්ඨාය පුඤ්ඤං වා අපුඤ්ඤං වා පසවති; සඤ්ඤත්තායං පුරිසපුග්ගලො සඤ්ඤායං පතිට්ඨාය පුඤ්ඤං වා අපුඤ්ඤං වා පසවති; සඞ්ඛාරත්තායං පුරිසපුග්ගලො සඞ්ඛාරෙසු පතිට්ඨාය පුඤ්ඤං වා අපුඤ්ඤං වා පසවති; විඤ්ඤාණත්තායං පුරිසපුග්ගලො විඤ්ඤාණෙ පතිට්ඨාය පුඤ්ඤං වා අපුඤ්ඤං වා පසවතීති; නනු ත්වං අග්ගිවෙස්සන එවං වදෙසි රූපං මෙ අත්තා; වෙදනා මෙ අත්තා; සඤ්ඤා මෙ අත්තා; සඞ්ඛාරා මෙ අත්තා; විඤ්ඤාණං මෙ අත්තාති; අහං හි භො ගොතම එවං වදාමි රූපං මෙ අත්තා; වෙදනා මෙ අත්තා; සඤ්ඤා මෙ අත්තා; සඞ්ඛාරා මෙ අත්තා; විඤ්ඤාණං මෙ අත්තාති; අයඤ්ච මහතී ජනතාති; කිං හි තෙ අග්ගිවෙස්සන මහතී ජනතා කරිස්සති; ඉඞ්ඝ ත්වං අග්ගිවෙස්සන සකංයෙව වාදං නිබ්බෙඨෙහීති; අහං හි භො ගොතම එවං වදාමි රූපං මෙ අත්තා; වෙදනා මෙ අත්තා; සඤ්ඤා මෙ අත්තා; සඞ්ඛාරා මෙ අත්තා; විඤ්ඤාණං මෙ අත්තාති.

තෙනහි අග්ගිවෙස්සන තංයෙවෙත්ථ පටිපුච්ඡිස්සාමි; යථා තෙ ඛමෙය්‍ය; තථා නං බ්‍යාකරෙය්‍යාසි; තං කිං මඤ්ඤසි අග්ගිවෙස්සන වත්තෙය්‍ය රඤ්ඤො ඛත්තියස්ස මුද්ධාවසිත්තස්ස[1] සකස්මිං විජිතෙ වසො ඝාතෙතායං වා ඝාතෙතුං; ජාපෙතායං වා ජාපෙතුං; පබ්බාජෙතායං වා පබ්බාජෙතුං; සෙය්‍යථාපි රඤ්ඤො පසෙනදිස්ස කොසලස්ස සෙය්‍යථාපි වා පන රඤ්ඤො මාගධස්ස අජාතසත්තුස්ස වෙදෙහිපුත්තස්සාති; වත්තෙය්‍ය භො ගොතම රඤ්ඤො ඛත්තියස්ස මුද්ධාවසිත්තස්ස සකස්මිං විජිතෙ වසො ඝාතෙතායං වා ඝාතෙතුං ජාපෙතායං වා ජාපෙතුං පබ්බාජෙතායං වා පබ්බාජෙතුං; සෙය්‍යථාපි රඤ්ඤො පසෙනදිස්ස කොසලස්ස; සෙය්‍යථාපි වා පන රඤ්ඤො මාගධස්ස අජාතසත්තුස්ස වෙදෙහිපුත්තස්ස; ඉමෙසම්පි හි භො ගොතම සංඝානං ගණානං; සෙය්‍යථිදං; වජ්ජීනං මල්ලානං වත්තති සකස්මිං විජිතෙ වසො ඝාතෙතායං වා ඝාතෙතුං; ජාපෙතායං වා ජාපෙතුං; පබ්බාජෙතායං වා පබ්බාජෙතුං; කිං පන රඤ්ඤො ඛත්තියස්ස මුද්ධාවසිත්තස්ස සෙය්‍යථාපි රඤ්ඤො පසෙනදිස්ස කොසලස්ස; සෙය්‍යථාපි වා පන රඤ්ඤො මාගධස්ස අජාතසත්තුස්ස වෙදෙහිපුත්තස්ස; වත්තෙය්‍ය භො ගොතම වත්තිතුඤ්ච මරහතීති.

තං කිං මඤ්ඤසි අග්ගිවෙස්සන යං ත්වං එවං වදෙසි රූපං මෙ අත්තාති; වත්තති තෙ තස්මිං රූපෙ වසො; එවං මෙ රූපං හොතු එවං මෙ රූපං මා අහොසීති; එවං වුත්තෙ සච්චකො නිගණ්ඨපුත්තො තුණ්හී අහොසි; දුතියම්පි ඛො භගවා සච්චකං නිගණ්ඨපුත්තං එතදවොච තං කිං මඤ්ඤසි අග්ගිවෙස්සන යං ත්වං එවං වදෙසි රූපං මෙ අත්තාති; වත්තති තෙ තස්මිං රූපෙ වසො; එවං මෙ රූපං හොතු; එවං මෙ රූපං මා අහොසීති; දුතියම්පි ඛො සච්චකො නිගණ්ඨපුත්තො තුණ්හී අහොසි; අථ ඛො භගවා සච්චකං නිගණ්ඨපුත්තං එතදවොච බ්‍යාකරොහිදානි අග්ගිවෙස්සන; නදානි තෙ තුණ්හීභාවස්ස කාලො; යො කොචි අග්ගිවෙස්සන තථාගතෙන යාවතතියං සහධම්මිකං පඤ්හං පුට්ඨො න බ්‍යාකරොති; එත්ථෙවස්ස සත්තධා මුද්ධා ඵලතීති.

තෙන ඛො පන සමයෙන වජිරපාණී යක්ඛො ආයසං වජිරං ආදාය ආදිත්තං සම්පජ්ජලිතං සජොතිභූතං සච්චකස්ස නිගණ්ඨපුත්තස්ස උපරි වෙහාසං ඨිතො හොති; සචායං සච්චකො නිගණ්ඨපුත්තො භගවතා යාවතතියං සහධම්මිකං පඤ්හං පුට්ඨො න බ්‍යාකරිස්සති; එත්ථෙවස්ස සත්තධා මුද්ධං ඵාලෙස්සාමීති; තං ඛො පන

1 මුද්ධාභිසිත්තස්ස-ම.

වජිරපාණිං යක්ඛං භගවා චෙව පස්සති; සච්චකො ච නිගණ්ඨපුත්තො; අථ ඛො සච්චකො නිගණ්ඨපුත්තො භීතො සංවිග්ගො ලොමහට්ඨජාතො භගවන්තං යෙව තාණං ගවෙසි; භගවන්තං යෙව ලෙණං ගවෙසී; භගවන්තං යෙව සරණං ගවෙසී; භගවන්තං එතදවොච පුච්ඡතු මං භවං ගොතමො බ්‍යාකරිස්සාමීති—

තං කිං මඤ්ඤසි අග්ගිවෙස්සන යං ත්වං එවං වදෙසි රූපං මෙ අත්තාති; වත්තති තෙ තස්මිං රූපෙ වසො එවං මෙ රූපං හොතු; එවං මෙ රූපං මා අහොසීති; නො හිදං භො ගොතම; මනසි කරොහි අග්ගිවෙස්සන; මනසිකරිත්වා ඛො අග්ගිවෙස්සන බ්‍යාකරොහි; න ඛො තෙ සන්ධියති පුරිමෙන වා පච්ඡිමං පච්ඡිමෙන වා පුරිමං; තං කිං මඤ්ඤසි අග්ගිවෙස්සන යං ත්වං එවං වදෙසි වෙදනා මෙ අත්තාති; වත්තති තෙ තායං වෙදනායං වසො එවං මෙ වෙදනා හොතු; එවං මෙ වෙදනා මා අහොසීති; නො හිදං භො ගොතම; මනසි කරොහි අග්ගිවෙස්සන; මනසි කරිත්වා ඛො අග්ගිවෙස්සන බ්‍යාකරොහි; න ඛො තෙ සන්ධියති පුරිමෙන වා පච්ඡිමං; පච්ඡිමෙන වා පුරිමං; තං කිං මඤ්ඤසි අග්ගිවෙස්සන යං ත්වං එවං වදෙසි සඤ්ඤා මෙ අත්තාති; වත්තති තෙ තායං සඤ්ඤායං වසො එවං මෙ සඤ්ඤා හොතු; එවං මෙ සඤ්ඤා මා අහොසීති; නො හිදං භො ගොතම; මනසි කරොහි අග්ගිවෙස්සන; මනසි කරිත්වා ඛො අග්ගිවෙස්සන බ්‍යාකරොහි; න ඛො තෙ සන්ධියති පුරිමෙන වා පච්ඡිමං; පච්ඡිමෙන වා පුරිමං: තං කිං මඤ්ඤසි අග්ගිවෙස්සන යං ත්වං එවං වදෙසි සඞ්ඛාරා මෙ අත්තාති; වත්තති තෙ තෙසු සඞ්ඛාරෙසු වසො එවං මෙ සඞ්ඛාරා හොන්තු; එවං මෙ සඞ්ඛාරා මා අහෙසුන්ති; නො හිදං භො ගොතම; මනසි කරොහි අග්ගිවෙස්සන; මනසි කරිත්වා ඛො අග්ගිවෙස්සන බ්‍යාකරොහි; න ඛො තෙ සන්ධියති පුරිමෙන වා පච්ඡිමං; පච්ඡිමෙන වා පුරිමං; තං කිං මඤ්ඤසි අග්ගිවෙස්සන යං ත්වං එවං වදෙසි විඤ්ඤාණං මෙ අත්තාති; වත්තති තෙ තස්මිං විඤ්ඤාණෙ වසො එවං මෙ විඤ්ඤාණං හොතු; එවං මෙ විඤ්ඤාණං මා අහොසීති; නො හිදං භො ගොතම; මනසි කරොහි අග්ගිවෙස්සන මනසිකරිත්වා ඛො අග්ගිවෙස්සන. බ්‍යාකරොහි; න ඛො තෙ සන්ධියති පුරිමෙන වා පච්ඡිමං; පච්ඡිමෙන වා පුරිමං—

තං කිං මඤ්ඤසි අග්ගිවෙස්සන රූපං නිච්චං වා අනිච්චං වාති; අනිච්චං භො ගොතම; යං පනානිච්චං දුක්ඛං වා තං සුඛං වාති; දුක්ඛං භො ගොතම; යං පනානිච්චං දුක්ඛං විපරිණාමධම්මං; කල්ලං නු තං සමනුපස්සිතුං එතං මම; එසොහමස්මි; එසො මෙ

අත්තාති; නො හිදං භො ගොතම; තං කිං මඤ්ඤසි අග්ගිවෙස්සන වෙදනා…පෙ…සඤ්ඤා, සඞ්ඛාරා විඤ්ඤාණං නිච්චං වා අනිච්චං වාති; අනිච්චං භො ගොතම; යම්පනානිච්චං දුක්ඛං වා තං සුඛං වාති; දුක්ඛං භො ගොතම; යම්පනානිච්චං දුක්ඛං විපරිණාම ධම්මං; කල්ලන්නු තං සමනුපස්සිතුං එතං මම; එසොහමස්මි එසො මෙ අත්තාති; නො හිදං භො ගොතම…

තං කිං මඤ්ඤසි අග්ගිවෙස්සන යො නු ඛො දුක්ඛං අල්ලීනො දුක්ඛං උපගතො දුක්ඛං අජ්ඣොසිතො දුක්ඛං එතං මම; එසො හමස්මි; එසො මෙ අත්තාති සමනුපස්සති; අපි නු ඛො සො සාමං වා දුක්ඛං පරිජානෙය්‍ය; දුක්ඛං වා පරික්ඛෙපෙත්වා විහරෙය්‍යාති; කිං හි සියා භොගොතම නො හිදං භො ගොතමාති; තං කිං මඤ්ඤසි අග්ගිවෙස්සන නනු ත්වං එවං සන්තෙ දුක්ඛං අල්ලීනො දුක්ඛං උපගතො දුක්ඛං අජ්ඣොසිතො දුක්ඛං එතං මම එසො හමස්මි එසො මෙ අත්තාති සමනුපස්සසීති. කිං හි නො සියා භො ගොතම; එවමිදං භො ගොතමාති[1]…

සෙය්‍යථාපි අග්ගිවෙස්සන පුරිසො සාරත්ථිකො සාරගවෙසී සාරපරියෙසනං චරමානො තිණ්හං[2] කුඨාරිං ආදාය වනං පවිසෙය්‍ය; සො තත්ථ පස්සෙය්‍ය මහන්තං කදලික්ඛන්ධං උජුං නවං අකුක්කුකජාතං;[3] තමෙනං මූලෙ ඡින්දෙය්‍ය; මූලෙ ඡෙත්වා අග්ගෙ ඡින්දෙය්‍ය; අග්ගෙ ඡෙත්වා පත්තවට්ටිං විනිබ්භුජෙය්‍ය; සො තත්ථ පත්තවට්ටිං විනිබ්භුජන්තො ඵෙග්ගුම්පි නාධිගච්ඡෙය්‍ය; කුතො සාරං; එවමෙව ඛො ත්වං අග්ගිවෙස්සන මයා සකස්මිං වාදෙ සමනුයුඤ්ජියමානො සමනුගාහියමානො සමනුභාසියමානො රිත්තො තුච්ඡො අපරද්ධො; භාසිතා ඛො පන තෙ එසා අග්ගිවෙස්සන වෙසාලියං පරිසතිං වාචා; නාහං තං පස්සාමි සමණං වා බ්‍රාහ්මණං වා සඞ්ඝිං ගණිං ගණාචරියං අපි අරහන්තං සම්මාසම්බුද්ධං පටිජානමානං; යො මයා වාදෙන වාදං සමාරද්ධො න සඞ්කම්පෙය්‍ය න සම්පකම්පෙය්‍ය න සම්පවෙධෙය්‍ය; යස්ස න කච්ඡෙහි සෙදා මුච්චෙය්‍යුං; ථූණං චෙපහං අචෙතනං වාදෙන වාදං සමාරභෙය්‍යං; සාපි මයා වාදෙන වාදං සමාරද්ධා සඞ්කම්පෙය්‍ය සම්පකම්පෙය්‍ය සම්පවෙධෙය්‍ය; කො පන වාදො මනුස්සභූතස්සාති; තුය්හං ඛො පනග්ගිවෙස්සන අප්පෙකච්චානි සෙදඵුසිතානි නලාටා මුත්තානි උත්තරාසඞ්ගං විනිභින්දිත්වා භූමියං පතිට්ඨිතානි; මය්හං ඛො පනග්ගිවෙස්සන නත්ථි එතරහි කායස්මිං සෙදොති; ඉති භගවා තස්මිං

1 කිං හි සියා භො ගොතම නොහිදං භො ගොතමාති-සී.
2 තිණ්හං-ම. ස්‍යා. 3 අකුක්කුජජාතං-ම. අකුක්කුටජාතං-ස්‍යා.

පරිසති; සුවණ්ණවණ්ණං කායං විවරි; එවං වුත්තෙ සච්චකො නිගණ්ඨපුත්තො තුණ්හීභූතො මඞ්කුභූතො පත්තක්ඛන්ධො අධොමුඛො පජ්ඣායන්තො අප්පටිභාණො නිසීදි.

අථ ඛො දුම්මුඛො ලිච්ඡවිපුත්තො සච්චකං නිගණ්ඨපුත්තං තුණ්හීභූතං මඞ්කුභූතං පත්තක්ඛන්ධං අධොමුඛං පජ්ඣායන්තං අප්පටිභාණං විදිත්වා භගවන්තං එතදවොච උපමා මං භගවා පටිභාතීති; පටිභාතු තං දුම්මුඛාති භගවා අවොච; සෙය්‍යථාපි භන්තෙ ගාමස්ස වා නිගමස්ස වා අවිදූරෙ පොක්ඛරණී; තත්‍රාස්ස කක්කටකො; අථ ඛො භන්තෙ සම්බහුලා කුමාරකා වා කුමාරිකා වා තම්හා ගාමා වා නිගමා වා නික්ඛමිත්වා යෙන සා පොක්ඛරණී තෙනුපසඞ්කමෙය්‍යුං: උපසඞ්කමිත්වා තං පොක්ඛරණිං ඔගාහෙත්වා තං කක්කටකං උදකා උද්ධරිත්වා ථලෙ පතිට්ඨාපෙය්‍යුං; යඤ්ඤදෙව හි සො භන්තෙ කක්කටකො අළං අභිනින්නාමෙය්‍ය; තන්තදෙව තෙ කුමාරකා වා කුමාරිකා වා කට්ඨෙන වා කඨලෙන වා සංඡින්දෙය්‍යුං සම්භඤ්ජෙය්‍යුං සම්පලිභඤ්ජෙය්‍යුං; එවං හි සො භන්තෙ කක්කටකො සබ්බෙහි අළෙහි සංඡින්නෙහි සම්භග්ගෙහි සම්පලිභග්ගෙහි අභබ්බො තං පොක්ඛරණිං පුන ඔතරිතුං සෙය්‍යථාපි පුබ්බෙ; එවමෙව ඛො භන්තෙ යානි සච්චකස්ස නිගණ්ඨපුත්තස්ස විසූකායිතානි විසෙවිතානි විප්ඵන්දිතානි කානිචි කානිචි; තානි භගවතා සංඡින්නානි සම්භග්ගානි සම්පලිභග්ගානි; අභබ්බො චදානි භන්තෙ සච්චකො නිගණ්ඨපුත්තො පුන භගවන්තං උපසඞ්කමිතුං යදිදං වාදාධිප්පායොති; එවං වුත්තෙ සච්චකො නිගණ්ඨපුත්තො දුම්මුඛං ලිච්ඡවිපුත්තං එතදවොච ආගමෙහි ත්වං දුම්මුඛ; ආගමෙහි ත්වං දුම්මුඛ;[1] න මයං තයා සද්ධිං මන්තෙම; ඉධ මයං භොතා ගොතමෙන සද්ධිං මන්තෙම; තිට්ඨතෙසා භො ගොතම අම්හාකඤ්චෙව අඤ්ඤෙසඤ්ච පුථුසමණබ්‍රාහ්මණානං වාචා විලාපං විලපිතං මඤ්ඤෙ; කිත්තාවතා නු ඛො භොතො ගොතමස්ස සාවකො සාසනකරො හොති ඔවාදපතිකරො තිණ්ණවිචිකිච්ඡො විගතකථඞ්කථො වෙසාරජ්ජප්පත්තො අපරප්පච්චයො සත්ථුසාසනෙ විහරතීති.

ඉධ අග්ගිවෙස්සන මම සාවකො යං කිඤ්චි රූපං අතීතානාගතපච්චුප්පන්නං අජ්ඣත්තං වා බහිද්ධා වා ඔළාරිකං වා සුඛුමං වා හීනං වා පණීතං වා යං දූරෙ සන්තිකෙ වා; සබ්බං රූපං නෙතං මම; නෙසො හමස්මි; න මෙ සො අත්තාති; එවමෙතං යථාභූතං සම්මප්පඤ්ඤාය පස්සති; යා කාචි වෙදනා ... පෙ ... යා කාචි සඤ්ඤා

1 මුඛරොසිත්වං දුම්මුඛ-ම ස්‍යා.

යෙකෙචි සඞ්ඛාරා…යං කිඤ්චි විඤ්ඤාණං අතීතානාගතපච්චුප්පන්නං අජ්ඣත්තං වා බහිද්ධා වා ඔළාරිකං වා සුඛුමං වා හීනං වා පණීතං වා යං දූරෙ සන්තිකෙ වා; සබ්බං විඤ්ඤාණං නෙතං මම; නෙසො හමස්මි; න මෙසො අත්තාති; එවමෙතං යථාභූතං සම්මප්පඤ්ඤාය පස්සති; එත්තාවතා ඛො අග්ගිවෙස්සන මම සාවකො සාසනකරො හොති ඔවාදපතිකරො තිණ්ණවිචිකිච්ඡො විගතකථඞ්කථො වෙසාරජ්ජප්පත්තො අපරප්පච්චයො සත්ථුසාසනෙ විහරතීති.

කිත්තාවතා පන භො ගොතම භික්ඛු අරහං හොති ඛීණාසවො වුසිතවා කතකරණීයො ඔහිතභාරො අනුප්පත්තසදත්ථො පරික්ඛීණභවසංයොජනො සම්මදඤ්ඤා විමුත්තොති; ඉධ අග්ගිවෙස්සන භික්ඛු යං කිඤ්චි රූපං අතීතානාගතපච්චුප්පන්නං අජ්ඣත්තං වා බහිද්ධා වා ඔළාරිකං වා සුඛුමං වා හීනං වා පණීතං වා යං දූරෙ සන්තිකෙ වා; සබ්බං රූපං නෙතං මම; නෙසො හමස්මි; න මෙසො අත්තාති; එවමෙතං යථාභූතං සම්මප්පඤ්ඤාය දිස්වා අනුපාදා විමුත්තො හොති; යා කාචි වෙදනා…පෙ…යා කාචි සඤ්ඤා…යෙ කෙචි සඞ්ඛාරා…යං කිඤ්චි විඤ්ඤාණං අතීතානාගතපච්චුප්පන්නං අජ්ඣත්තං වා බහිද්ධා වා ඔළාරිකං වා සුඛුමං වා හීනං වා පණීතං වා යං දූරෙ සන්තිකෙ වා සබ්බං විඤ්ඤාණං නෙතං මම; නෙසො හමස්මි; න මෙසො අත්තාති; එවමෙතං යථාභූතං සම්මප්පඤ්ඤාය දිස්වා අනුපාදා විමුත්තො හොති; එත්තාවතා ඛො අග්ගිවෙස්සන භික්ඛු අරහං හොති ඛීණාසවො වුසිතවා කතකරණීයො ඔහිතභාරො අනුප්පත්තසදත්ථො පරික්ඛීණභවසංයොජනො සම්මදඤ්ඤා විමුත්තො.

එවං විමුත්තො[1] ඛො අග්ගිවෙස්සන භික්ඛු තීහි අනුත්තරියෙහි සමන්නාගතො හොති දස්සනානුත්තරියෙන පටිපදානුත්තරියෙන විමුත්තානුත්තරියෙන; එවං විමුත්තො[2] ඛො අග්ගිවෙස්සන භික්ඛු තථාගතඤ්ඤෙව සක්කරොති ගරුකරොති මානෙති පූජෙති; බුද්ධො සො භගවා; බොධාය ධම්මං දෙසෙති; දන්තො සො භගවා; දමථාය ධම්මං දෙසෙති; සන්තො සො භගවා; සමථාය ධම්මං දෙසෙති; තිණ්ණො සො භගවා; තරණාය ධම්මං දෙසෙති; පරිනිබ්බුතො සො භගවා; පරිනිබ්බානාය ධම්මං දෙසෙතීති.

එවං වුත්තෙ සච්චකො නිගණ්ඨපුත්තො භගවන්තං එතදවොච: මයමෙව භො ගොතම ධංසී මයං පගබ්භා; යෙ මයං භවන්තං ගොතමං වාදෙන වාදං ආසාදෙතබ්බං අමඤ්ඤිම්හ; සියා හි භො ගොතම හත්ථිප්පභින්නං ආසජ්ජ පුරිසස්ස සොත්ථිභාවො;

1 එවං විමුත්තචිත්තො-ම. සී. 2 එවං විමුත්තචිත්තො-ම. ස්‍යා.

න ත්වෙව භවන්තං ගොතමං ආසජ්ජ සියා පුරිසස්ස සොත්ථිභාවො; සියා හි භො ගොතම ආසිවිසං ඝොරවිසං ආසජ්ජ පුරිසස්ස සොත්ථිභාවො; න ත්වෙව භවන්තං ගොතමං ආසජ්ජ සියා පුරිසස්ස සොත්ථිභාවො; සියා හි භො ගොතම ජලන්තං අග්ගික්ඛන්ධං ආසජ්ජ පුරිසස්ස සොත්ථිභාවො; න ත්වෙව භවන්තං ගොතමං ආසජ්ජ සියා පුරිසස්ස සොත්ථිභාවො; මයමෙව භො ගොතම ධංසී; මයං පගබ්භා; යෙ මයං භවන්තං ගොතමං වාදෙන වාදං ආසාදෙතබ්බං අමඤ්ඤිම්හ; අධිවාසෙතු ච මෙ භවං ගොතමො ස්වාතනාය භත්තං සද්ධිං භික්ඛුසඞ්ඝෙනාති; අධිවාසෙසි භගවා තුණ්හීභාවෙන.

අථ ඛො සච්චකො නිගණ්ඨපුත්තො භගවතො අධිවාසනං විදිත්වා තෙ ලිච්ඡවී ආමන්තෙසි සුණන්තු මෙ භොන්තො ලිච්ඡවී සමණො මෙ ගොතමො නිමන්තිතො ස්වාතනාය භත්තෙන[1] සද්ධිං භික්ඛුසඞ්ඝෙන; තෙන මෙ[2] අභිහරෙය්‍යාථ යමස්ස පතිරූපං මඤ්ඤෙය්‍යාථාති; අථ ඛො තෙ ලිච්ඡවී තස්සා රත්තියා අච්චයෙන සච්චකස්ස නිගණ්ඨපුත්තස්ස පඤ්චමත්තානි ථාලිපාකසතානි භත්තාභිහාරං අභිහරිංසු; අථ ඛො සච්චකො නිගණ්ඨපුත්තො සකෙ ආරාමෙ පණීතං ඛාදනීයං භොජනීයං පටියාදාපෙත්වා භගවතො කාලං ආරොචාපෙසි කාලො භො ගොතම නිට්ඨිතං භත්තන්ති.

අථ ඛො භගවා පුබ්බණ්හසමයං නිවාසෙත්වා පත්තචීවරං ආදාය යෙන සච්චකස්ස නිගණ්ඨපුත්තස්ස ආරාමො තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා පඤ්ඤත්තෙ ආසනෙ නිසීදි සද්ධිං භික්ඛුසඞ්ඝෙන; අථ ඛො සච්චකො නිගණ්ඨපුත්තො බුද්ධප්පමුඛං භික්ඛුසඞ්ඝං පණීතෙන ඛාදනීයෙන භොජනීයෙන සහත්ථා සන්තප්පෙසි සම්පවාරෙසි; අථ ඛො සච්චකො නිගණ්ඨපුත්තො භගවන්තං භුත්තාවිං ඔනීතපත්තපාණිං අඤ්ඤතරං නීචං ආසනං ගහෙත්වා එකමන්තං නිසීදි; එකමන්තං නිසින්නො ඛො සච්චකො නිගණ්ඨපුත්තො භගවන්තං එතදවොච: යමිදං භො ගොතම දානෙ පුඤ්ඤං, පුඤ්ඤමහී ච තං දායකානං සුඛාය හොතූති; යං ඛො අග්ගිවෙස්සන තාදිසං[3] දක්ඛිණෙය්‍යං ආගම්ම අවීතරාගං අවීතදොසං අවීතමොහං තං දායකානං භවිස්සති; යං ඛො අග්ගිවෙස්සන මාදිසං දක්ඛිණෙය්‍යං ආගම්ම වීතරාගං වීතදොසං වීතමොහං තං තුය්හං භවිස්සතීති.

චූළසච්චකසුත්තං. පඨමං.

1 ස්වාතනාය භත්තං-සී. 2 යෙන මෙ-ම. ස්‍යා. මෙ. සී. 3 තාදිසං-ම.

6.

එවම්මෙ සුතං, එකං සමයං භගවා වෙසාලියං විහරති මහාවනෙ කූටාගාරසාලායං; තෙන ඛො පන සමයෙන භගවා පුබ්බණ්හසමයං නිවාසෙත්වා පත්තචීවරං ආදාය වෙසාලිං පිණ්ඩාය පවිසිතුකාමො හොති;[1] අථ ඛො සච්චකො නිගණ්ඨපුත්තො ජංඝාවිහාරං අනුචඞ්කම්මානො අනුවිචරමානො යෙන මහාවනං කූටාගාරසාලා තෙනුපසඞ්කමි; අද්දසා ඛො ආයස්මා ආනන්දො සච්චකං නිගණ්ඨපුත්තං දූරතොව ආගච්ඡන්තං; දිස්වාන භගවන්තං එතදවොච අයං භන්තෙ සච්චකො නිගණ්ඨපුත්තො ආගච්ඡති භස්සප්පවාදිකො පණ්ඩිතවාදො සාධුසම්මතො බහුජනස්ස; එසො ඛො භන්තෙ අවණ්ණකාමො බුද්ධස්ස අවණ්ණකාමො ධම්මස්ස අවණ්ණකාමො සංඝස්ස; සාධු භන්තෙ භගවා මුහුත්තං නිසීදතු අනුකම්පං උපාදායාති; නිසීදි භගවා පඤ්ඤත්තෙ ආසනෙ; අථ ඛො සච්චකො නිගණ්ඨපුත්තො යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා භගවතා සද්ධිං සම්මොදි; සම්මොදනියං කථං සාරාණීයං විතිසාරෙත්වා එකමන්තං නිසීදි; එකමන්තං නිසින්නො ඛො සච්චකො නිගණ්ඨපුත්තො භගවන්තං එතදවොච:—

සන්ති[2] භො ගොතම එකෙ සමණබ්‍රාහ්මණා කායභාවනානුයොගමනුයුත්තා විහරන්ති; නො චිත්තභාවනං; ඵුසන්ති හි භො ගොතම සාරීරිකං දුක්ඛං වෙදනං; භූතපුබ්බං භො ගොතම සාරීරිකාය දුක්ඛාය වෙදනාය ඵුට්ඨස්ස සතො ඌරුක්ඛම්භොපි නාම භවිස්සති; හදයම්පි නාම ඵාලිස්සති; උණ්හම්පි ලොහිතං මුඛතො උග්ගමිස්සති; උම්මාදම්පි පාපුණිස්සති චිත්තක්ඛෙපං; තස්ස ඛො එතං භො ගොතම කායන්වයං චිත්තං හොති: කායස්ස වසෙන වත්තති; තං කිස්ස හෙතු: අභාවිතත්තා චිත්තස්ස; සන්ති පන භො ගොතම එකෙ සමණබ්‍රාහ්මණා චිත්තභාවනානුයොගමනුයුත්තා විහරන්ති; නො කායභාවනං; ඵුසන්ති හි භො ගොතම චෙතසිකං දුක්ඛං වෙදනං; භූතපුබ්බං භො ගොතම චෙතසිකාය දුක්ඛාය වෙදනාය ඵුට්ඨස්ස සතො ඌරුක්ඛම්භොපි නාම භවිස්සති; හදයම්පි නාම ඵාලිස්සති; උණ්හම්පි ලොහිතං මුඛතො උග්ගමිස්සති; උම්මාදම්පි පාපුණිස්සති චිත්තක්ඛෙපං; තස්ස ඛො එසො භො ගොතම චිත්තන්වයො කායො හොති; චිත්තස්ස වසෙන වත්තති; තං කිස්ස හෙතු; අභාවිතත්තා

---

1 පුබ්බණ්හසමයං සුනිවත්ථො හොති පත්තචීවරමාදාය වෙසාලිං පිණ්ඩාය පවිසිතුකාමො-ම. 2 සන්ති පන-ම.

කායස්ස; තස්ස මය්හං භො ගොතම එවං හොති අද්ධා භොතො ගොතමස්ස සාවකා චිත්තභාවනානුයොගමනුයුත්තා විහරන්ති නො කායභාවනන්ති—

කින්ති පන තෙ අග්ගිවෙස්සන කායභාවනා සුතාති; සෙය්‍යථීදං; නන්දො වච්ඡො කිසො සඞ්කිච්චො මක්ඛලිගොසාලො; එතෙ හි භො ගොතම අචෙලකා මුත්තාචාරා හත්ථාපලෙඛනා න එහිභදන්තිකා න තිට්ඨභදන්තිකා න අභිහටං න උද්දිස්සකතං න නිමන්තණං සාදියන්ති; තෙ න කුම්භිමුඛා පතිගණ්හන්ති; න කළොපිමුඛා පතිගණ්හන්ති; න එළකමන්තරං න දණ්ඩමන්තරං න මුසලමන්තරං න ද්වින්නං භුඤ්ජමානානං න ගබ්භිනියා න පායමානාය න පුරිසන්තරගතාය න සඞ්කිත්තීසු; න යත්ථ සා උපට්ඨිතො හොති න යත්ථ මක්ඛිකා සණ්ඩසණ්ඩචාරිනී; න මච්ඡං න මංසං න සුරං න මෙරයං න ථුසොදකං පිවන්ති; තෙ එකාගාරිකා වා හොන්ති එකාලොපිකා; ද්වාගාරිකා වා හොන්ති ද්වාලොපිකා; සත්තාගාරිකා වා හොන්ති සත්තාලොපිකා; එකිස්සාපි දත්තියා යාපෙන්ති; ද්වීහිපි දත්තීහි යාපෙන්ති; සත්තහිපි දත්තීහි යාපෙන්ති එකාහිකම්පි ආහාරං ආහාරෙන්ති; ද්වීහිකම්පි ආහාරං ආහාරෙන්ති; සත්තාහිකම්පි ආහාරං ආහාරෙන්ති; ඉති එවරූපං අඩ්ඪමාසිකම්පි පරියායභත්තභොජනානුයොගමනුයුත්තා විහරන්තීති.

කිං පන තෙ අග්ගිවෙස්සන තාවතකෙනෙව යාපෙන්තීති; නො හිදං භො ගොතම; අප්පෙකදා භො ගොතම උළාරානි උළාරානි ඛාදනියානි ඛාදන්ති; උළාරානි උළාරානි භොජනියානි භුඤ්ජන්ති; උළාරානි උළාරානි සායනියානි සායන්ති; උළාරානි උළාරානි පානානි පිවන්ති; තෙ ඉමං කායං[1] ගාහෙන්ති නාම බ්‍රෑහෙන්ති නාම මෙදෙන්ති නාමාති; යං ඛො තෙ අග්ගිවෙස්සන පුරිමං පහාය පච්ඡා උපචිනන්ති; එවං ඉමස්ස කායස්ස ආචයාපචයො හොති; කින්ති පන තෙ අග්ගිවෙස්සන චිත්තභාවනා සුතාති; චිත්තභාවනාය ඛො සච්චකො නිගණ්ඨපුත්තො භගවතා පුට්ඨො සමානො න සම්පායාසි—

අථ ඛො භගවා සච්චකං නිගණ්ඨපුත්තං එතදවොච: යාපි ඛො තෙ එසා අග්ගිවෙස්සන පුරිමා කායභාවනා භාසිතා සාපි අරියස්ස විනයෙ නො ධම්මිකා කායභාවනා; කායභාවනං හි ඛො ත්වං අග්ගිවෙස්සන න අඤ්ඤාසි; කුතො පන ත්වං චිත්තභාවනං ජානිස්සසි; අපි ච අග්ගිවෙස්සන යථා අභාවිතකායො ච හොති අභාවිතචිත්තො ච; භාවිතකායො ච භාවිතචිත්තො ච; තං

1 කායබලං-ම.

සුණාහි; සාධුකං මනසිකරොහි; භාසිස්සාමීති; එවං භොති ඛො සච්චකො නිගණ්ඨපුත්තො භගවතො පච්චස්සොසි; භගවා එතදවොච —

කථඤ්ච අග්ගිවෙස්සන අභාවිතකායො ච හොති අභාවිතචිත්තො ච; ඉධ අග්ගිවෙස්සන අස්සුතවතො පුථුජ්ජනස්ස උප්පජ්ජති සුඛා වෙදනා; සො සුඛාය වෙදනාය ඵුට්ඨො සමානො සුඛසාරාගී ච හොති; සුඛසාරාගිතඤ්ච ආපජ්ජති; තස්ස සා සුඛා වෙදනා නිරුජ්ඣති; සුඛාය වෙදනාය නිරොධා උප්පජ්ජති දුක්ඛා වෙදනා; සො දුක්ඛාය වෙදනාය ඵුට්ඨො සමානො සොචති කිලමති පරිදෙවති උරත්තාළිං කන්දති සම්මොහං ආපජ්ජති; තස්ස ඛො එසා අග්ගිවෙස්සන උප්පන්නාපි සුඛා වෙදනා චිත්තං පරියාදාය තිට්ඨති අභාවිතත්තා කායස්ස; උප්පන්නාපි දුක්ඛා වෙදනා චිත්තං පරියාදාය තිට්ඨති අභාවිතත්තා චිත්තස්ස; යස්ස කස්සචි අග්ගිවෙස්සන එවං උභතොපක්ඛං උප්පන්නාපි සුඛා වෙදනා චිත්තං පරියාදාය තිට්ඨති අභාවිතත්තා කායස්ස; උප්පන්නාපි දුක්ඛා වෙදනා චිත්තං පරියාදාය තිට්ඨති අභාවිතත්තා චිත්තස්ස; එවං ඛො අග්ගිවෙස්සන අභාවිතකායො ච හොති අභාවිතචිත්තො ච —

කථඤ්ච අග්ගිවෙස්සන භාවිතකායො ච හොති භාවිතචිත්තො ච; ඉධ අග්ගිවෙස්සන සුතවතො අරියසාවකස්ස උප්පජ්ජති සුඛා වෙදනා; සො සුඛාය වෙදනාය ඵුට්ඨො සමානො න සුඛසාරාගී ච හොති; න සුඛසාරාගිතඤ්ච ආපජ්ජති; තස්ස සා සුඛා වෙදනා නිරුජ්ඣති; සුඛාය වෙදනාය නිරොධා උප්පජ්ජති දුක්ඛා වෙදනා; සො දුක්ඛාය වෙදනාය ඵුට්ඨො සමානො න සොචති න කිලමති න පරිදෙවති න උරත්තාළිං කන්දති න සම්මොහං ආපජ්ජති; තස්ස ඛො එසා අග්ගිවෙස්සන උප්පන්නාපි සුඛා වෙදනා චිත්තං න පරියාදාය තිට්ඨති භාවිතත්තා කායස්ස; උප්පන්නාපි දුක්ඛා වෙදනා චිත්තං න පරියාදාය තිට්ඨති භාවිතත්තා චිත්තස්ස; යස්ස කස්සචි අග්ගිවෙස්සන එවං උභතොපක්ඛං උප්පන්නාපි සුඛා වෙදනා චිත්තං න පරියාදාය තිට්ඨති භාවිතත්තා කායස්ස; උප්පන්නාපි දුක්ඛා වෙදනා චිත්තං න පරියාදාය තිට්ඨති භාවිතත්තා චිත්තස්ස; එවං ඛො අග්ගිවෙස්සන භාවිතකායො ච හොති භාවිතචිත්තො චාති —

එවං පසන්නො අහං භොතො ගොතමස්ස; භවං හි ගොතමො භාවිතකායො ච භාවිතචිත්තො චාති; අද්ධා ඛො තෙ අයං අග්ගිවෙස්සන ආසජ්ජ උපනීය වාචා භාසිතා; අපි ච තෙ අහං බ්‍යාකරිස්සාමි; යතො ඛො අහං අග්ගිවෙස්සන කෙසමස්සුං ඔහාරෙත්වා

කාසායානි වත්ථානි අච්ඡාදෙත්වා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතො තං වත මෙ උප්පන්නා වා සුඛා වෙදනා චිත්තං පරියාදාය ඨස්සති; උප්පන්නා වා දුක්ඛා වෙදනා චිත්තං පරියාදාය ඨස්සතීති නෙතං ඛො ඨානං විජ්ජතීති; නහනූන භොතො ගොතමස්ස උප්පජ්ජති තථාරූපා සුඛා වෙදනා; යථාරූපා උප්පන්නා සුඛා වෙදනා චිත්තං පරියාදාය තිට්ඨෙය්‍ය; නහනූන භොතො ගොතමස්ස උප්පජ්ජති තථාරූපා දුක්ඛා වෙදනා; යථාරූපා උප්පන්නා දුක්ඛා වෙදනා චිත්තං පරියාදාය තිට්ඨෙය්‍යාති; කිං හි නො සියා අග්ගිවෙස්සන ...

ඉධ මෙ අග්ගිවෙස්සන පුබ්බෙව සම්බොධා අනභිසම්බුද්ධස්ස බොධිසත්තස්සෙව සතො එතදහොසි: සම්බාධො ඝරාවාසො රජාපථො; අබ්භොකාසො පබ්බජ්ජා; නයිදං සුකරං අගාරං අජ්ඣාවසතා එකන්තපරිපුණ්ණං එකන්තපරිසුද්ධං සංඛලිඛිතං බ්‍රහ්මචරියං චරිතුං; යන්නූනාහං කෙසමස්සුං ඔහාරෙත්වා කාසායානි වත්ථානි අච්ඡාදෙත්වා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජෙය්‍යන්ති; සො ඛො අහං අග්ගිවෙස්සන අපරෙන සමයෙන දහරොව සමානො සුසුකාළකෙසො භද්‍රෙන යොබ්බනෙන සමන්නාගතො පඨමෙන වයසා අකාමකානං මාතාපිතුන්නං අස්සුමුඛානං රුදන්තානං කෙසමස්සුං ඔහාරෙත්වා කාසායානි වත්ථානි අච්ඡාදෙත්වා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිං ...

සො එවං පබ්බජිතො සමානො කිංකුසල ගවෙසී අනුත්තරං සන්තිවරපදං පරියෙසමානො යෙන ආළාරො කාලාමො තෙනුපසඞ්කමිං; උපසඞ්කමිත්වා ආළාරං කාලාමං එතදවොචං ඉච්ඡාමහං ආවුසො කාලාම ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ බ්‍රහ්මචරියං චරිතුන්ති; එවං වුත්තෙ අග්ගිවෙස්සන ආළාරො කාලාමො මං එතදවොච විහරතායස්මා; තාදිසො අයං ධම්මො යත්ථ විඤ්ඤූ පුරිසො නචිරස්සෙව සකං ආචරියකං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍යාති; සො ඛො අහං අග්ගිවෙස්සන නචිරස්සෙව ඛිප්පමෙව තං ධම්මං පරියාපුණිං; සො ඛො අහං අග්ගිවෙස්සන තාවතකෙනෙව ඔට්ඨපහතමත්තෙන ලපිතලාපනමත්තෙන ඤාණවාදඤ්ච වදාමි ථෙරවාදඤ්ච; ජානාමි පස්සාමීති ච පටිජානාමි අහඤ්චෙව අඤ්ඤෙ ච; තස්ස මය්හං අග්ගිවෙස්සන එතදහොසි: න ඛො ආළාරො කාලාමො ඉමං ධම්මං කෙවලං සද්ධාමත්තකෙන සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරාමීති පවෙදෙති; අද්ධා ආළාරො කාලාමො ඉමං ධම්මං ජානං පස්සං විහරතීති; අථ ඛ්වාහං අග්ගිවෙස්සන යෙන ආළාරො කාලාමො තෙනුපසඞ්කමිං; උපසඞ්ක

ත්වා ආළාරං කාලාමං එතදවොචං කිත්තාවතා නො ආවුසො කාලාම ඉමං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ පවෙදෙසිති; එවං වුත්තෙ අග්ගිවෙස්සන ආළාරො කාලාමො ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං පවෙදෙසි; තස්ස මය්හං අග්ගිවෙස්සන එතදහොසි න ඛො ආළාරස්සෙව කාලාමස්ස අත්ථි සද්ධා; මය්හම්පත්ථිසද්ධා; න ඛො ආළාරස්සෙව කාලාමස්ස අත්ථි විරියං; මය්හම්පත්ථි විරියං න ඛො ආළාරස්සෙව කාලාමස්ස අත්ථි සති; මය්හම්පත්ථි සති; න ඛො ආළාරස්සෙව කාලාමස්ස අත්ථි සමාධි; මය්හම්පත්ථි සමාධි, න ඛො ආළාරස්සෙව කාලාමස්ස අත්ථි පඤ්ඤා; මය්හම්පත්ථි පඤ්ඤා; යන්නූනාහං යං ධම්මං ආළාරො කාලාමො සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරාමීති පවෙදෙති; තස්ස ධම්මස්ස සච්ඡිකිරියාය පදහෙය්‍යන්ති; සො ඛො අහං අග්ගිවෙස්සන නචිරස්සෙව ඛිප්පමෙව තං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහාසිං; අථ ඛ්වාහං අග්ගිවෙස්සන යෙන ආළාරො කාලාමො තෙනුපසඞ්කමිං; උපසඞ්කමිත්වා ආළාරං කාලාමං එතදවොචං එත්තාවතා නො ආවුසො කාලාම ඉමං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ පවෙදෙසිති; එත්තාවතා ඛො අහං ආවුසො ඉමං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ පවෙදෙමිති; අහම්පි ඛො ආවුසො එත්තාවතා ඉමං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරාමීති; ලාභා නො ආවුසො; සුලද්ධං නො ආවුසො; යෙ මයං ආයස්මන්තං තාදිසං සබ්‍රහ්මචාරිං පස්සාම; ඉති යාහං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ පවෙදෙමි; තං ත්වං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරසි; යං ත්වං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරසි; තමහං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ පවෙදෙමි; ඉති යාහං ධම්මං ජානාමි; තං ත්වං ධම්මං ජානාසි; යං ත්වං ධම්මං ජානාසි; තමහං ධම්මං ජානාමි; ඉති යාදිසො අහං; තාදිසො ත්වං; යාදිසො ත්වං; තාදිසො අහං; එහිදානි ආවුසො උභොව සන්තා ඉමං ගණං පරිහරාමාති; ඉති ඛො අග්ගිවෙස්සන ආළාරො කාලාමො ආචරියො මෙ සමානො අන්තෙවාසිං[1] මං සමානං අත්තනො සමසමං ඨපෙසි; උළාරාය ච මං පූජාය පූජෙසි; තස්ස මය්හං අග්ගිවෙස්සන එතදහොසි නායං ධම්මො නිබ්බිදාය න විරාගාය න නිරොධාය න උපසමාය න අභිඤ්ඤාය න සම්බොධාය න නිබ්බානාය සංවත්තති; යාවදෙව ආකිඤ්චඤ්ඤායතනූපපත්තියාති; සො ඛො අහං අග්ගිවෙස්සන තං ධම්මං අනලඞ්කරිත්වා තස්මා ධම්මා නිබ්බිජ්ජ අපක්කමිං.

1 අත්තනො අන්තෙවාසිං-ම.

සො ඛො අහං අග්ගිවෙස්සන කිංකුසලගවෙසී අනුත්තරං සන්තිවරපදං පරියෙසමානො යෙන උද්දකො රාමපුත්තො තෙනුපසඞ්කමිං; උපසඞ්කමිත්වා උද්දකං රාමපුත්තං එතදවොචං ඉච්ඡාමහං ආවුසො රාම ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ බ්‍රහ්මචරියං චරිතුන්ති: එවං වුත්තෙ අග්ගිවෙස්සන උද්දකො රාමපුත්තො මං එතදවොච විහරතායස්මා; තාදිසො අයං ධම්මො; යත්ථ විඤ්ඤූ පුරිසො නචිරස්සෙව සකං ආචරියකං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍යාති; සො ඛො අහං අග්ගිවෙස්සන නචිරස්සෙව ඛිප්පමෙව තං ධම්මං පරියාපුණිං; සො ඛො අහං අග්ගිවෙස්සන තාවතකෙනෙව ඔට්ඨපහතමත්තෙන ලපිතලාපනමත්තෙන ඤාණවාදඤ්ච වදාමි ථෙරවාදඤ්ච; ජානාමි පස්සාමීති ච පටිජානාමි අහඤ්චෙව අඤ්ඤෙ ච; තස්ස මය්හං අග්ගිවෙස්සන එතදහොසි න ඛො රාමො ඉමං ධම්මං කෙවලං සද්ධාමත්තකෙන සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරාමීති පවෙදෙසි; අද්ධා රාමො ඉමං ධම්මං ජානං පස්සං විහාසීති; අථ ඛ්වාහං අග්ගිවෙස්සන යෙන උද්දකො රාමපුත්තො තෙනුපසඞ්කමිං; උපසඞ්කමිත්වා උද්දකං රාමපුත්තං එතදවොචං කිත්තාවතා නො ආවුසො රාම ඉමං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ පවෙදෙසීති; එවං වුත්තෙ අග්ගිවෙස්සන උද්දකො රාමපුත්තො නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං පවෙදෙසි; තස්ස මය්හං අග්ගිවෙස්සන එතදහොසි න ඛො රාමස්සෙව අහොසි සද්ධා මය්හම්පත්ථි සද්ධා; න ඛො රාමස්සෙව අහොසි විරියං; මය්හම්පත්ථි විරියං; න ඛො රාමස්සෙව අහොසි සති; මය්හම්පත්ථි සති; න ඛො රාමස්සෙව අහොසි සමාධි; මය්හම්පත්ථි සමාධි; න ඛො රාමස්සෙව අහොසි පඤ්ඤා; මය්හම්පත්ථි පඤ්ඤා; යන්නූනාහං යං ධම්මං රාමො සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරාමීති පවෙදෙසි; තස්ස ධම්මස්ස සච්ඡිකිරියාය පදහෙය්‍යන්ති; සො ඛො අහං අග්ගිවෙස්සන නචිරස්සෙව ඛිප්පමෙව තං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහාසිං; අථ ඛ්වාහං අග්ගිවෙස්සන යෙන උද්දකො රාමපුත්තො තෙනුපසඞ්කමිං; උපසඞ්කමිත්වා උද්දකං රාමපුත්තං එතදවොචං එත්තාවතා නො ආවුසො රාම[1] ඉමං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ පවෙදෙසීති; එත්තාවතා ඛො ආවුසො රාමො ඉමං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ පවෙදෙසීති; අහම්පි ඛො ආවුසො එත්තාවතා ඉමං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරාමීති; ලාභා නො ආවුසො; සුලද්ධං නො ආවුසො; යෙ මයං ආයස්මන්තං තාදිසං සබ්‍රහ්මචාරිං පස්සාම; ඉති යං ධම්මං

1 රාමො-සී.

රාමො සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උප සම්පජ්ජ පවෙදෙසි; තං ත්වං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරසි; යං ත්වං ධම්මං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරසි; තං ධම්මං රාමො සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ පවෙදෙසි; ඉති යං ධම්මං රාමො අඤ්ඤාසි; තං ත්වං ධම්මං ජානාසි; යං ත්වං ධම්මං ජානාසි; තං ධම්මං රාමො අඤ්ඤාසි; ඉති යාදිසො රාමො අහොසි; තාදිසො ත්වං; යාදිසො ත්වං; තාදිසො රාමො අහොසි; එහිදානි ආවුසො ත්වං ඉමං ගණං පරිහරාති; ඉති ඛො අග්ගිවෙස්සන උද්දකො රාමපුත්තො සබ්‍රහ්මචාරී මෙ සමානො ආචරියට්ඨානෙ ච මං ඨපෙසි; උළාරාය ච මං පූජාය පූජෙසි; තස්ස මය්හං අග්ගිවෙස්සන එතදහොසි: නායං ධම්මො නිබ්බිදාය න විරාගාය න නිරොධාය න උපසමාය න අභිඤ්ඤාය න සම්බොධාය න නිබ්බානාය සංවත්තති; යාවදෙව නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනූපපත්තියාති; සො ඛො අහං අග්ගිවෙස්සන තං ධම්මං අනලඞ්කරිත්වා තස්මා ධම්මා නිබ්බිජ්ජ අපක්කමිං.

සො ඛො අහං අග්ගිවෙස්සන කිංකුසලගවෙසී අනුත්තරං සන්තිවරපදං පරියෙසමානො මගධෙසු අනුපුබ්බෙන චාරිකං චරමානො යෙන උරුවෙලා සෙනානිගමො තදවසරිං; තත්ථද්දසං රමණීයං භූමිභාගං පාසාදිකඤ්ච වනසණ්ඩං නදිඤ්ච සන්දන්තිං සෙතකං සුපතිත්ථං රමණීයං සමන්තා ච ගොචරගාමං; තස්ස මය්හං අග්ගිවෙස්සන එතදහොසි රමණීයො වත භො භූමිභාගො පාසාදිකො ච වනසණ්ඩො නදී ච සන්දති සෙතකා සුපතිත්ථා රමණීයා සමන්තා ච ගොචරගාමො; අලං වතිදං කුලපුත්තස්ස පධානත්ථිකස්ස පධානායාති; සො ඛො අහං අග්ගිවෙස්සන තත්ථෙව නිසීදිං අලමිදං පධානායාති.

අපිස්සුමං අග්ගිවෙස්සන තිස්සො උපමායො පටිභංසු අනච්ඡරියා පුබ්බෙ අස්සුතපුබ්බා; සෙය්‍යථාපි අග්ගිවෙස්සන අල්ලං කට්ඨං සස්නෙහං උදකෙ නික්ඛිත්තං; අථ පුරිසො ආගච්ඡෙය්‍ය උත්තරාරණිං ආදාය අග්ගිං අභිනිබ්බත්තෙස්සාමි තෙජො පාතුකරිස්සාමීති; තං කිං මඤ්ඤසි අග්ගිවෙස්සන අපි නු සො පුරිසො අමුං අල්ලං කට්ඨං සස්නෙහං උදකෙ නික්ඛිත්තං උත්තරාරණිං ආදාය අභිමන්ථෙන්තො අග්ගිං අභිනිබ්බත්තෙය්‍ය; තෙජො පාතුකරෙය්‍යාති; නො හිදං භො ගොතම; තං කිස්ස හෙතු; අදුං හි භො ගොතම අල්ලං කට්ඨං සස්නෙහං; තඤ්ච පන උදකෙ නික්ඛිත්තං; යාවදෙව ච පන සො පුරිසො කිලමථස්ස විඝාතස්ස භාගී අස්සාති; එවමෙව

ඛො අග්ගිවෙස්සන යෙ හි කෙචි සමණා වා බ්‍රාහ්මණා වා කායෙන චෙව[1] කාමෙහි අවූපකට්ඨා විහරන්ති; යො ච නෙසං කාමෙසු කාමච්ඡන්දො කාමස්නෙහො කාමමුච්ඡා කාමපිපාසා කාමපරිළාහො සො ච අජ්ඣත්තං න සුප්පහීනො හොති න සුප්පටිප්පස්සද්ධො; ඔපක්කමිකා චෙපි තෙ භොන්තො සමණබ්‍රාහ්මණා දුක්ඛා තිප්පා[2] කටුකා වෙදනා වෙදියන්ති; අභබ්බාව තෙ ඤාණාය දස්සනාය අනුත්තරාය සම්බොධාය; නො චෙපි තෙ භොන්තො සමණබ්‍රාහ්මණා ඔපක්කමිකා දුක්ඛා තිප්පා කටුකා වෙදනා වෙදියන්ති; අභබ්බාව තෙ ඤාණාය දස්සනාය අනුත්තරාය සම්බොධාය; අයං ඛො මං අග්ගිවෙස්සන පඨමා උපමා පටිභාසි අනච්ඡරියා පුබ්බෙ අස්සුතපුබ්බා.

අපරාපි ඛො මං අග්ගිවෙස්සන දුතියා උපමා පටිභාසි අනච්ඡරියා පුබ්බෙ අස්සුතපුබ්බා; සෙය්‍යථාපි අග්ගිවෙස්සන අල්ලං කට්ඨං සස්නෙහං ආරකා උදකා ථලෙ නික්ඛිත්තං; අථ පුරිසො ආගච්ඡෙය්‍ය උත්තරාරණිං ආදාය අග්ගිං අභිනිබ්බත්තෙස්සාමි තෙජො පාතු කරිස්සාමීති;[3] තං කිං මඤ්ඤසි අග්ගිවෙස්සන; අපි නු සො පුරිසො අමුං අල්ලං කට්ඨං සස්නෙහං ආරකා උදකා ථලෙ නික්ඛිත්තං උත්තරාරණිං ආදාය අභිමන්ථෙන්තො අග්ගිං අභිනිබ්බත්තෙය්‍ය තෙජො පාතු කරෙය්‍යාති; නො හිදං භො ගොතම: තං කිස්ස හෙතු: අදුං හි භො ගොතම අල්ලං කට්ඨං සස්නෙහං කිඤ්චාපි ආරකා උදකා ථලෙ නික්ඛිත්තං; යාවදෙව ච පන සො පුරිසො කිලමථස්ස විඝාතස්ස භාගී අස්සාති; එවමෙව ඛො අග්ගිවෙස්සන යෙ හි කෙචි සමණා වා බ්‍රාහ්මණා වා කායෙන ඛො කාමෙහි වූපකට්ඨා විහරන්ති; යො ච නෙසං කාමෙසු කාමච්ඡන්දො කාමස්නෙහො කාමමුච්ඡා කාමපිපාසා කාමපරිළාහො සො ච අජ්ඣත්තං න සුප්පහීනො හොති න සුප්පටිප්පස්සද්ධො; ඔපක්කමිකා චෙපි තෙ භොන්තො සමණබ්‍රාහ්මණා දුක්ඛා තිප්පා කටුකා වෙදනා වෙදියන්ති; අභබ්බාව තෙ ඤාණාය දස්සනාය අනුත්තරාය සම්බොධාය; නො චෙපි තෙ භොන්තො සමණබ්‍රාහ්මණා ඔපක්කමිකා දුක්ඛා තිප්පා කටුකා වෙදනා වෙදියන්ති; අභබ්බාව තෙ ඤාණාය දස්සනාය අනුත්තරාය සම්බොධාය; අයං ඛො මං අග්ගිවෙස්සන දුතියා උපමා පටිභාසි අනච්ඡරියා පුබ්බෙ අස්සුතපුබ්බා.

අපරාපි ඛො මං අග්ගිවෙස්සන තතියා උපමා පටිභාසි අනච්ඡරියා පුබ්බෙ අස්සුතපුබ්බා; සෙය්‍යථාපි අග්ගිවෙස්සන සුක්ඛං

1 කායෙන චෙව චිත්තෙන ච-ම. 2 තිප්පා ඛර-ම.
3 තෙජො ධාතුං කරිස්සාමීති-.

කට්ඨං කොලාපං ආරකා උදකා ථලෙ නික්ඛිත්තං; අථ පුරිසො ආගච්ඡෙය්‍ය උත්තරාරණිං ආදාය අග්ගිං අභිනිබ්බත්තෙස්සාමි තෙජො පාතු කරිස්සාමීති; තං කිං මඤ්ඤසි අග්ගිවෙස්සන; අපි නු සො පුරිසො අමුං සුක්ඛං කට්ඨං කොලාපං ආරකා උදකා ථලෙ නික්ඛිත්තං උත්තරාරණිං ආදාය අභිමන්ථෙන්තො අග්ගිං අභිනිබ්බත්තෙය්‍ය තෙජො පාතු කරෙය්‍යාති; එවං භො ගොතම: තං කිස්ස හෙතු: අදුං හි භො ගොතම සුක්ඛං කට්ඨං කොලාපං; තඤ්ච පන ආරකා උදකා ථලෙ නික්ඛිත්තන්ති; එවමෙව ඛො අග්ගිවෙස්සන යෙ හි කෙචි සමණා වා බ්‍රාහ්මණා වා කායෙන චෙව කාමෙහි වූපකට්ඨා විහරන්ති; යො ච නෙසං කාමෙසු කාමච්ඡන්දො කාමස්නෙහො කාමමුච්ඡා කාමපිපාසා කාමපරිළාහො: සො ච අජ්ඣත්තං සුප්පහීනො හොති සුප්පටිප්පස්සද්ධො; ඔපක්කමිකා චෙපි තෙ භොන්තො සමණබ්‍රාහ්මණා දුක්ඛා තිප්පා කටුකා වෙදනා වෙදියන්ති; භබ්බාව තෙ ඤාණාය දස්සනාය අනුත්තරාය සම්බොධාය; නො චෙපි තෙ භොන්තො සමණබ්‍රාහ්මණා ඔපක්කමිකා දුක්ඛා තිප්පා කටුකා වෙදනා වෙදියන්ති; භබ්බාව තෙ ඤාණාය දස්සනාය අනුත්තරාය සම්බොධාය අයං ඛො මං අග්ගිවෙස්සන තතියා උපමා පටිභාසි අනච්ඡරියා පුබ්බෙ අස්සුතපුබ්බා; ඉමා ඛො මං අග්ගිවෙස්සන තිස්සො උපමා පටිභංසු අනච්ඡරියා පුබ්බෙ අස්සුතපුබ්බා.

තස්ස මය්හං අග්ගිවෙස්සන එතදහොසි යන්නූනාහං දන්තෙහි දන්තමාධාය ජිව්හාය තාලුං ආහච්ච චෙතසා චිත්තං අභිනිග්ගණ්හෙය්‍යං අභිනිප්පීළෙය්‍යං අභිසන්තාපෙය්‍යන්ති; සො ඛො අහං අග්ගිවෙස්සන දන්තෙහි දන්තමාධාය ජිව්හාය තාලුං ආහච්ච චෙතසා චිත්තං අභිනිග්ගණ්හාමි අභිනිප්පීළෙමි අභිසන්තාපෙමි; තස්ස මය්හං අග්ගිවෙස්සන දන්තෙහි දන්තමාධාය ජිව්හාය තාලුං ආහච්ච චෙතසා චිත්තං අභිනිග්ගණ්හයතො අභිනිප්පීළයතො අභිසන්තාපයතො කච්ඡෙහි සෙදා මුච්චන්ති; සෙය්‍යථාපි අග්ගිවෙස්සන බලවා පුරිසො දුබ්බලතරං පුරිසං සීසෙ වා ගහෙත්වා ඛන්ධෙ වා ගහෙත්වා අභිනිග්ගණ්හෙය්‍ය අභිනිප්පීළෙය්‍ය අභිසන්තාපෙය්‍ය; එවමෙව ඛො මෙ අග්ගිවෙස්සන දන්තෙහි දන්තමාධාය ජිව්හාය තාලුං ආහච්ච චෙතසා චිත්තං අභිනිග්ගණ්හයතො අභිනිප්පීළයතො අභිසන්තාපයතො කච්ඡෙහි සෙදා මුච්චන්ති; ආරද්ධං ඛො පන මෙ අග්ගිවෙස්සන විරියං හොති අසල්ලීනං; උපට්ඨිතා සති අසම්මුට්ඨා; සාරද්ධො ච පන මෙ කායො හොති අප්පටිප්පස්සද්ධො; තෙනෙව දුක්ඛප්පධානෙන පධානාභිතුන්නස්ස සතො;

එවරූපාපි ඛො මෙ අග්ගිවෙස්සන උප්පන්නා දුක්ඛා වෙදනා චිත්තං න පරියාදාය තිට්ඨති—

තස්ස මය්හං අග්ගිවෙස්සන එතදහොසි යන්නූනාහං අප්පාණකං ඣානං ඣායෙය්‍යන්ති; සො ඛො අහං අග්ගිවෙස්සන මුඛතො ච නාසතො ච අස්සාසපස්සාසෙ උපරුන්ධිං; තස්ස මය්හං අග්ගිවෙස්සන මුඛතො ච නාසතො ච අස්සාසපස්සාසෙසු උපරුද්ධෙසු කණ්ණසොතෙහි වාතානං නික්ඛමන්තානං අධිමත්තො සද්දො හොති; සෙය්‍යථාපි නාම කම්මාරගග්ගරියා ධමමානාය අධිමත්තො සද්දො හොති; එවමෙව ඛො අග්ගිවෙස්සන මුඛතො ච නාසතො ච අස්සාසපස්සාසෙසු උපරුද්ධෙසු කණ්ණසොතෙහි වාතානං නික්ඛමන්තානං අධිමත්තො සද්දො හොති; ආරද්ධං ඛො පන මෙ අග්ගිවෙස්සන විරියං හොති අසල්ලීනං; උපට්ඨිතා සති අසම්මුට්ඨා; සාරද්ධො ච පන මෙ කායො හොති අප්පටිප්පස්සද්ධො තෙනෙව දුක්ඛප්පධානෙන පධානාභිතුන්නස්ස සතො; එවරූපාපි ඛො මෙ අග්ගිවෙස්සන උප්පන්නා දුක්ඛා වෙදනා චිත්තං න පරියාදාය තිට්ඨති—

තස්ස මය්හං අග්ගිවෙස්සන එතදහොසි යන්නූනාහං අප්පාණකඤ්ඤෙව ඣානං ඣායෙය්‍යන්ති; සො ඛො අහං අග්ගිවෙස්සන මුඛතො ච නාසතො ච කණ්ණතො ච අස්සාසපස්සාසෙ උපරුන්ධිං; තස්ස මය්හං අග්ගිවෙස්සන මුඛතො ච නාසතො ච කණ්ණතො ච අස්සාසපස්සාසෙසු උපරුද්ධෙසු අධිමත්තා වාතා මුද්ධානං ඌහනන්ති;[1] සෙය්‍යථාපි අග්ගිවෙස්සන බලවා පුරිසො තිණ්හෙන සිඛරෙන මුද්ධානං අභිමත්ථෙය්‍ය; එවමෙව ඛො මෙ අග්ගිවෙස්සන මුඛතො ච නාසතො ච කණ්ණතො ච අස්සාසපස්සාසෙසු උපරුද්ධෙසු අධිමත්තා වාතා මුද්ධානං ඌහනන්ති; ආරද්ධං ඛො පන මෙ අග්ගිවෙස්සන විරියං හොති අසල්ලීනං; උපට්ඨිතා සති අසම්මුට්ඨා; සාරද්ධො ච පන මෙ කායො හොති අප්පටිප්පස්සද්ධො තෙනෙව දුක්ඛප්පධානෙන පධානාභිතුන්නස්ස සතො; එවරූපාපි ඛො මෙ අග්ගිවෙස්සන උප්පන්නා දුක්ඛා වෙදනා චිත්තං න පරියාදාය තිට්ඨති—

තස්ස මය්හං අග්ගිවෙස්සන එතදහොසි යන්නූනාහං අප්පාණකඤ්ඤෙව ඣානං ඣායෙය්‍යන්ති; සො ඛො අහං අග්ගිවෙස්සන මුඛතො ච නාසතො ච කණ්ණතො ච අස්සාසපස්සාසෙ උපරුන්ධිං; තස්ස මය්හං අග්ගිවෙස්සන මුඛතො ච නාසතො ච කණ්ණතො ච

1 උහනන්ති-ම.

අස්සාසපස්සාසෙසු උපරුද්ධෙසු අධිමත්තා සීසෙ සීසවෙදනා හොන්ති; සෙය්‍යථාපි අග්ගිවෙස්සන බලවා පුරිසො දළ්හෙන වරත්තක්ඛණ්ඩෙන[1] සීසෙ සීසවෙඨං දදෙය්‍ය; එවමෙව ඛො මෙ අග්ගිවෙස්සන මුඛතො ච නාසතො ච කණ්ණතො ච අස්සාසපස්සාසෙසු උපරුද්ධෙසු අධිමත්තා සීසෙ සීසවෙදනා හොන්ති; ආරද්ධං ඛො පන මෙ අග්ගිවෙස්සන විරියං හොති අසල්ලීනං; උපට්ඨිතා සති අසම්මුට්ඨා; සාරද්ධො ච පන මෙ කායො හොති අප්පටිප්පස්සද්ධො තෙනෙව දුක්ඛප්පධානෙන පධානාභිතුන්නස්ස සතො; එවරූපාපි ඛො මෙ අග්ගිවෙස්සන උප්පන්නා දුක්ඛා වෙදනා චිත්තං න පරියාදාය තිට්ඨති—

තස්ස මය්හං අග්ගිවෙස්සන එතදහොසි යන්නූනාහං අප්පාණකඤ්ඤෙව ඣානං ඣායෙය්‍යන්ති; සො ඛො අහං අග්ගිවෙස්සන මුඛතො ච නාසතො ච කණ්ණතො ච අස්සාසපස්සාසෙ උපරුන්ධිං; තස්ස මය්හං අග්ගිවෙස්සන මුඛතො ච නාසතො ච කණ්ණතො ච අස්සාසපස්සාසෙසු උපරුද්ධෙසු අධිමත්තා වාතා කුච්ඡිං පරිකන්තන්ති; සෙය්‍යථාපි අග්ගිවෙස්සන දක්ඛො ගොඝාතකො වා ගොඝාතකන්තෙවාසී වා තිණ්හෙන ගොවිකන්තනෙන කුච්ඡිං පරිකන්තෙය්‍ය; එවමෙව ඛො මෙ අග්ගිවෙස්සන මුඛතො ච නාසතො ච කණ්ණතො ච අස්සාසපස්සාසෙසු උපරුද්ධෙසු අධිමත්තා වාතා කුච්ඡිං පරිකන්තන්ති; ආරද්ධං ඛො පන මෙ අග්ගිවෙස්සන විරියං හොති අසල්ලීනං; උපට්ඨිතා සති අසම්මුට්ඨා; සාරද්ධො ච පන මෙ කායො හොති අප්පටිප්පස්සද්ධො තෙනෙව දුක්ඛප්පධානෙන පධානාභිතුන්නස්ස සතො; එවරූපාපි ඛො මෙ අග්ගිවෙස්සන උප්පන්නා දුක්ඛා වෙදනා චිත්තං න පරියාදාය තිට්ඨති—

තස්ස මය්හං අග්ගිවෙස්සන එතදහොසි යන්නූනාහං අප්පාණකඤ්ඤෙව ඣානං ඣායෙය්‍යන්ති; සො ඛො අහං අග්ගිවෙස්සන මුඛතො ච නාසතො ච කණ්ණතො ච අස්සාසපස්සාසෙ උපරුන්ධිං; තස්ස මය්හං අග්ගිවෙස්සන මුඛතො ච නාසතො ච කණ්ණතො ච අස්සාසපස්සාසෙසු උපරුද්ධෙසු අධිමත්තො කායස්මිං ඩාහො හොති; සෙය්‍යථාපි අග්ගිවෙස්සන ද්වෙ බලවන්තො පුරිසා දුබ්බලතරං පුරිසං නානාබාහාසු ගහෙත්වා අඞ්ගාරකාසුයා සන්තාපෙය්‍යුං සම්පරිතාපෙය්‍යුං; එවමෙව ඛො මෙ අග්ගිවෙස්සන මුඛතො ච නාසතො ච කණ්ණතො ච අස්සාසපස්සාසෙසු උපරුද්ධෙසු

1 වරත්තඛණ්ඩෙන-ම.

අධිමත්තො කායස්මිං ඩාහො හොති; ආරද්ධං ඛො පන මෙ අග්ගිවෙස්සන විරියං හොති අසල්ලීනං; උපට්ඨිතා සති අසම්මුට්ඨා; සාරද්ධො ච පන මෙ කායො හොති අප්පටිප්පස්සද්ධො තෙනෙව දුක්ඛප්පධානෙන පධානාභිතුන්නස්ස සතො; එවරූපාපි ඛො මෙ අග්ගිවෙස්සන උප්පන්නා දුක්ඛා වෙදනා චිත්තං න පරියාදාය තිට්ඨති; අපිස්සු මං අග්ගිවෙස්සන දෙවතා දිස්වා එවමාහංසු කාලකතො සමණො ගොතමොති: එකච්චා දෙවතා එවමාහංසු න කාලකතො සමණො ගොතමො අපි ච කාලං කරොතීති; එකච්චා දෙවතා එවමාහංසු න කාලකතො සමණො ගොතමො නපි කාලං කරොති අරහං සමණො ගොතමො; විහාරො ත්වෙව සො අරහතො එවරූපො හොතීති .....

තස්ස මය්හං අග්ගිවෙස්සන එතදහොසි යන්නූනාහං සබ්බසො ආහාරූපච්ඡෙදාය පටිපජ්ජෙය්‍යන්ති; අථ ඛො මං අග්ගිවෙස්සන දෙවතා උපසඞ්කමිත්වා එතදවොචුං මා ඛො ත්වං මාරිස සබ්බසො ආහාරූපච්ඡෙදාය පටිපජ්ජි; සචෙ ඛො ත්වං මාරිස සබ්බසො ආහාරූපච්ඡෙදාය පටිපජ්ජිස්සසි; තස්ස තෙ මයං දිබ්බං ඔජං ලොමකූපෙහි අජ්ඣොහාරෙස්සාම;[1] තාය ත්වං යාපෙස්සසීති; තස්ස මය්හං අග්ගිවෙස්සන එතදහොසි අහඤ්චෙව ඛො පන සබ්බසො අජද්ධුකං පටිජානෙය්‍යං; ඉමා ච මෙ දෙවතා දිබ්බං ඔජං ලොමකූපෙහි අජ්ඣොහාරෙය්‍යුං;[2] තාය චාහං යාපෙය්‍යං; තං මම අස්ස මුසාති; සො ඛො අහං අග්ගිවෙස්සන තා දෙවතා පච්චාචික්ඛාමි හලන්ති වදාමි .....

තස්ස මය්හං අග්ගිවෙස්සන එතදහොසි යන්නූනාහං ථොකං ථොකං ආහාරං ආහාරෙය්‍යං පසතං පසතං යදි වා මුග්ගයූසං; යදි වා කුලත්ථයූසං; යදි වා කළායයූසං; යදි වා හරෙණුකයූසන්ති; සො ඛො අහං අග්ගිවෙස්සන ථොකං ථොකං ආහාරං ආහාරෙසිං පසතං පසතං යදි වා මුග්ගයූසං; යදි වා කුලත්ථයූසං; යදි වා කළායයූසං; යදි වා හරෙණුකයූසං; තස්ස මය්හං අග්ගිවෙස්සන ථොකං ථොකං ආහාරං ආහාරයතො පසතං පසතං යදි වා මුග්ගයූසං; යදි වා කුලත්ථයූසං; යදි වා කළායයූසං; යදි වා හරෙණුකයූසං; අධිමත්තකසිමානං පත්තො කායො හොති; සෙය්‍යථාපි නාම ආසීතිකපබ්බානි වා කාළපබ්බානි වා; එවමෙවස්සු මෙ අඞ්ගපච්චඞ්ගානි භවන්ති තායෙවප්පාහාරතාය; සෙය්‍යථාපි නාම ඔට්ඨපදං; එවමෙවස්සු මෙ ආනිසදං හොති තායෙවප්පාහාරතාය;

---

1 අජ්ඣොහරිස්සාම-ම. සී. ස්‍යා. 2 අජ්ඣොහරෙය්‍යුං, ම. සී. ස්‍යා.

සෙය්‍යථාපි නාම වට්ටනාවළී; එවමෙවස්සු මෙ පිඨිකණ්ටකො උණ්ණතාවනතො හොති තායෙවප්පාහාරතාය; සෙය්‍යථාපි නාම ජරසාලාය ගොපානසියො ඔලුග්ගවිලුග්ගා භවන්ති; එවමෙවස්සු මෙ ඵාසුළියො ඔලුග්ගවිලුග්ගා භවන්ති තායෙවප්පාහාරතාය; සෙය්‍යථාපි නාම ගම්භීරෙ උදපානෙ උදකතාරකා ගම්භීරගතා ඔක්ඛායිකා දිස්සන්ති; එවමෙවස්සු මෙ අක්ඛිකූපෙසු අක්ඛිතාරකා ගම්භීරගතා ඔක්ඛායිකා දිස්සන්ති තායෙවප්පාහාරතාය; සෙය්‍යථාපි නාම තිත්තකාලාබු ආමකච්ඡින්නො වාතාතපෙන සම්ඵුටිතො හොති සම්මිලාතො; එවමෙවස්සු මෙ සීසච්ඡවි සම්ඵුටිතා හොති සම්මිලාතා තායෙවප්පාහාරතාය—

සො ඛො අහං අග්ගිවෙස්සන උදරච්ඡවිං පරාමසිස්සාමීති පිඨිකණ්ටකංයෙව පරිගණ්හාමි; පිඨිකණ්ටකං පරාමසිස්සාමීති උදරච්ඡවිංයෙව පරිගණ්හාමි; යාවස්සු මෙ අග්ගිවෙස්සන උදරච්ඡවි පිඨිකණ්ටකං අල්ලීනා හොති තායෙවප්පාහාරතාය; සො ඛො අහං අග්ගිවෙස්සන වච්චං වා මුත්තං වා කරිස්සාමීති තත්ථෙව අවකුජ්ජො පපතාමි තායෙවප්පාහාරතාය; සො ඛො අහං අග්ගිවෙස්සන ඉමමෙව කායං අස්සාසෙන්තො පාණිනා ගත්තානි අනුමජ්ජාමි; තස්ස මය්හං අග්ගිවෙස්සන පාණිනා ගත්තානි අනුමජ්ජතො පූතිමූලානි ලොමානි කායස්මා පපතන්ති තායෙවප්පාහාරතාය; අපිස්සු මං අග්ගිවෙස්සන මනුස්සා දිස්වා එවමාහංසු: කාළො සමණො ගොතමොති; එකච්චෙ මනුස්සා එවමාහංසු: න කාළො සමණො ගොතමො සාමො සමණො ගොතමොති; එකච්චෙ මනුස්සා එවමාහංසු: න කාළො සමණො ගොතමො නපි සාමො; මඞ්ගුරච්ඡවි සමණො ගොතමොති; යාවස්සු මෙ අග්ගිවෙස්සන තාව පරිසුද්ධො ඡවිවණ්ණො පරියොදාතො උපහතො හොති තායෙවප්පාහාරතාය—

තස්ස මය්හං අග්ගිවෙස්සන එතදහොසි: යෙ ඛො කෙචි අතීතමද්ධානං සමණා වා බ්‍රාහ්මණා වා ඔපක්කමිකා දුක්ඛා තිප්පා කටුකා වෙදනා වෙදියිංසු එතාව පරමං නයිතො භිය්‍යො; යෙපි හි කෙචි අනාගතමද්ධානං සමණා වා බ්‍රාහ්මණා වා ඔපක්කමිකා දුක්ඛා තිප්පා කටුකා වෙදනා වෙදියිස්සන්ති එතාව පරමං නයිතො භිය්‍යො; යෙපි හි කෙචි එතරහි සමණා වා බ්‍රාහ්මණා වා ඔපක්කමිකා දුක්ඛා තිප්පා කටුකා වෙදනා වෙදියන්ති එතාව පරමං නයිතො භිය්‍යො; න ඛො පනාහං ඉමාය කටුකාය දුක්කරකාරිකාය අධිගච්ඡාමි උත්තරිමනුස්සධම්මා අලමරියඤාණදස්සනවිසෙසං; සියා නු ඛො අඤ්ඤො මග්ගො බොධායාති—

තස්ස මය්හං අග්ගිවෙස්සන එතදහොසි: අභිජානාමි ඛො පනාහං පිතු සක්කස්ස කම්මන්තෙ සීතාය ජම්බුච්ඡායාය නිසින්නො, විවිච්චෙව කාමෙහි විවිච්ච අකුසලෙහි ධම්මෙහි සවිතක්කං සවිචාරං විවෙකජං පීතිසුඛං පඨමජ්ඣානං උපසම්පජ්ජ විහරිතා; සියා නු ඛො එසො මග්ගො බොධායාති; තස්ස මය්හං අග්ගිවෙස්සන සතානුසාරි විඤ්ඤාණං අහොසි එසෙව මග්ගො බොධායාති; තස්ස මය්හං අග්ගිවෙස්සන එතදහොසි: කින්නු ඛො අහං තස්ස සුඛස්ස භායාමි යන්තං සුඛං අඤ්ඤත්‍රෙව කාමෙහි අඤ්ඤත්‍ර අකුසලෙහි ධම්මෙහීති; තස්ස මය්හං අග්ගිවෙස්සන එතදහොසි: න ඛො අහං තස්ස සුඛස්ස භායාමි යන්තං සුඛං අඤ්ඤත්‍රෙව කාමෙහි අඤ්ඤත්‍ර අකුසලෙහි ධම්මෙහීති; තස්ස මය්හං අග්ගිවෙස්සන එතදහොසි: න තං සුකරං සුඛං අධිගන්තුං එවං අධිමත්තකසිමානං පත්තකායෙන යන්නූනාහං ඔළාරිකං ආහාරං ආහාරෙය්‍යං ඔදනකුම්මාසන්ති.

සො ඛො අහං අග්ගිවෙස්සන ඔළාරිකං ආහාරං ආහාරෙසිං ඔදනකුම්මාසං; තෙන ඛො පන මං අග්ගිවෙස්සන සමයෙන පඤ්ච භික්ඛු පච්චුපට්ඨිතා හොන්ති යං ඛො[1] සමණො ගොතමො ධම්මං අධිගමිස්සති තං නො[2] ආරොචෙස්සතීති; යතො ඛො අහං අග්ගිවෙස්සන ඔළාරිකං ආහාරං ආහාරෙසිං ඔදනකුම්මාසං අථ මෙ[3] තෙ පඤ්ච භික්ඛු නිබ්බිජ්ජ පක්කමිංසු බාහුලිකො සමණො ගොතමො පධානවිබ්භන්තො ආවත්තො බාහුල්ලායාති.

සො ඛො අහං අග්ගිවෙස්සන ඔළාරිකං ආහාරං ආහාරිතො[4] බලං ගහෙත්වා විවිච්චෙව කාමෙහි විවිච්ච අකුසලෙහි ධම්මෙහි සවිතක්කං සවිචාරං විවෙකජං පීතිසුඛං පඨමජ්ඣානං උපසම්පජ්ජ විහාසිං; එවරූපාපි ඛො මෙ අග්ගිවෙස්සන උප්පන්නා සුඛා වෙදනා චිත්තං න පරියාදාය තිට්ඨති; විතක්කවිචාරානං වූපසමා අජ්ඣත්තං සම්පසාදනං චෙතසො එකොදිභාවං අවිතක්කං අවිචාරං සමාධිජං පීතිසුඛං දුතියජ්ඣානං උපසම්පජ්ජ විහාසිං; එවරූපාපි ඛො මෙ අග්ගිවෙස්සන උප්පන්නා සුඛා වෙදනා චිත්තං න පරියාදාය තිට්ඨති; පීතියා ච විරාගා උපෙක්ඛකො ච විහාසිං සතො ච සම්පජානො සුඛඤ්ච කායෙන පටිසංවෙදෙසිං යං තං අරියා ආචික්ඛන්ති උපෙක්ඛකො සතිමා සුඛවිහාරීති තතියජ්ඣානං උපසම්පජ්ජ විහාසිං; එවරූපාපි ඛො මෙ අග්ගිවෙස්සන උප්පන්නා සුඛා වෙදනා චිත්තං න පරියාදාය තිට්ඨති; සුඛස්ස ච පහානා දුක්ඛස්ස ච පහානා පුබ්බෙව සොමනස්සදොමනස්සානං අත්ථඞ්ගමා අදුක්ඛං

1 යං නො-සී. 2 තං ඛො නො-ම. 3 අථ ඛො-සී. 4 ආහාරෙත්වා-ම.

අදුක්ඛං උපෙක්ඛාසතිපාරිසුද්ධිං චතුත්ථජ්ඣානං උපසම්පජ්ජ විහාසිං; එවරූපාපි ඛො මෙ අග්ගිවෙස්සන උප්පන්නා සුඛා වෙදනා චිත්තං න පරියාදාය තිට්ඨති.

සො එවං සමාහිතෙ චිත්තෙ පරිසුද්ධෙ පරියොදාතෙ අනඞ්ගණෙ විගතූපක්කිලෙසෙ මුදුභූතෙ කම්මනියෙ ඨිතෙ ආනෙඤ්ජප්පත්තෙ පුබ්බෙනිවාසානුස්සතිඤාණාය චිත්තං අභිනින්නාමෙසිං; සො අනෙකවිහිතං පුබ්බෙනිවාසං අනුස්සරාමි; සෙය්‍යථිදං: එකම්පි ජාතිං ද්වෙපි ජාතියො තිස්සොපි ජාතියො චතස්සොපි ජාතියො පඤ්චපි ජාතියො දසපි ජාතියො වීසතිම්පි ජාතියො තිංසම්පි ජාතියො චත්තාරීසම්පි ජාතියො පඤ්ඤාසම්පි ජාතියො ජාතිසතම්පි ජාතිසහස්සම්පි ජාතිසතසහස්සම්පි අනෙකෙපි සංවට්ටකප්පෙ අනෙකෙපි විවට්ටකප්පෙ අනෙකෙපි සංවට්ටවිවට්ටකප්පෙ අමුත්‍රාසිං එවන්නාමො එවංගොත්තො එවංවණ්ණො එවමාහාරො එවංසුඛදුක්ඛපටිසංවෙදී එවමායුපරියන්තො; සො තතො චුතො අමුත්‍ර උදපාදිං; තත්‍රාපාසිං එවන්නාමො එවංගොත්තො එවංවණ්ණො එවමාහාරො එවංසුඛදුක්ඛපටිසංවෙදී එවමායුපරියන්තො; සො තතො චුතො ඉධූපපන්නොති; ඉති සාකාරං සඋද්දෙසං අනෙකවිහිතං පුබ්බෙනිවාසං අනුස්සරාමි; අයං ඛො පන මෙ අග්ගිවෙස්සන රත්තියා පඨමෙ යාමෙ පඨමා විජ්ජා අධිගතා අවිජ්ජා විහතා විජ්ජා උප්පන්නා තමො විහතො ආලොකො උප්පන්නො යථාතං අප්පමත්තස්ස ආතාපිනො පහිතත්තස්ස විහරතො; එවරූපාපි ඛො මෙ අග්ගිවෙස්සන උප්පන්නා සුඛා වෙදනා චිත්තං න පරියාදාය තිට්ඨති.

සො එවං සමාහිතෙ චිත්තෙ පරිසුද්ධෙ පරියොදාතෙ අනඞ්ගණෙ විගතූපක්කිලෙසෙ මුදුභූතෙ කම්මනියෙ ඨිතෙ ආනෙඤ්ජප්පත්තෙ සත්තානං චුතූපපාතඤාණාය චිත්තං අභිනින්නාමෙසිං; සො දිබ්බෙන චක්ඛුනා විසුද්ධෙන අතික්කන්තමානුසකෙන සත්තෙ පස්සාමි චවමානෙ උපපජ්ජමානෙ හීනෙ පණීතෙ සුවණ්ණෙ දුබ්බණ්ණෙ සුගතෙ දුග්ගතෙ යථාකම්මූපගෙ සත්තෙ පජානාමි: ඉමෙ වත භොන්තො සත්තා කායදුච්චරිතෙන සමන්නාගතා වචීදුච්චරිතෙන සමන්නාගතා මනොදුච්චරිතෙන සමන්නාගතා අරියානං උපවාදකා මිච්ඡාදිට්ඨිකා මිච්ඡාදිට්ඨිකම්මසමාදානා; තෙ කායස්ස භෙදා පරම්මරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපන්නා; ඉමෙ වා පන භොන්තො සත්තා කායසුචරිතෙන සමන්නාගතා වචීසුචරිතෙන සමන්නාගතා මනොසුචරිතෙන සමන්නාගතා අරියානං අනුපවාදකා සම්මාදිට්ඨිකා සම්මාදිට්ඨිකම්මසමාදානා; තෙ කායස්ස භෙදා පරම්මරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං

උප්පන්නාති; ඉති දිබ්බෙන චක්ඛුනා විසුද්ධෙන අතික්කන්තමානුසකෙන සත්තෙ පස්සාමි චවමානෙ උපපජ්ජමානෙ හීනෙ පණීතෙ සුවණ්ණෙ දුබ්බණ්ණෙ සුගතෙ දුග්ගතෙ යථාකම්මූපගෙ සත්තෙ පජානාමි; අයං ඛො පන මෙ අග්ගිවෙස්සන රත්තියා මජ්ඣිමෙ යාමෙ දුතියා විජ්ජා අධිගතා අවිජ්ජා විහතා විජ්ජා උප්පන්නා තමො විහතො ආලොකො උප්පන්නො; යථා තං අප්පමත්තස්ස ආතාපිනො පහිතත්තස්ස විහරතො; එවරූපාපි ඛො මෙ අග්ගිවෙස්සන උප්පන්නා සුඛා වෙදනා චිත්තං න පරියාදාය තිට්ඨති.

සො එවං සමාහිතෙ චිත්තෙ පරිසුද්ධෙ පරියොදාතෙ අනඞ්ගණෙ විගතූපක්කිලෙසෙ මුදුභූතෙ කම්මනියෙ ඨිතෙ ආනෙඤ්ජප්පත්තෙ ආසවානං ඛයඤාණාය චිත්තං අභිනින්නාමෙසිං; සො ඉදං දුක්ඛන්ති යථාභූතං අබ්භඤ්ඤාසිං; අයං දුක්ඛසමුදයොති යථාභූතං අබ්භඤ්ඤාසිං; අයං දුක්ඛනිරොධොති යථාභූතං අබ්භඤ්ඤාසිං; අයං දුක්ඛනිරොධගාමිනී පටිපදාති යථාභූතං අබ්භඤ්ඤාසිං; ඉමෙ ආසවාති යථාභූතං අබ්භඤ්ඤාසිං; අයං ආසවසමුදයොති යථාභූතං අබ්භඤ්ඤාසිං; අයං ආසවනිරොධොති යථාභූතං අබ්භඤ්ඤාසිං; අයං ආසවනිරොධගාමිනී පටිපදාති යථාභූතං අබ්භඤ්ඤාසිං; තස්ස මෙ එවං ජානතො එවං පස්සතො කාමාසවාපි චිත්තං විමුච්චිත්ථ; භවාසවාපි චිත්තං විමුච්චිත්ථ; අවිජ්ජාසවාපි චිත්තං විමුච්චිත්ථ; විමුත්තස්මිං විමුත්තමිති ඤාණං අහොසි; ඛීණා ජාති වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං කතං කරණීයං නාපරං ඉත්ථත්තායාති අබ්භඤ්ඤාසිං; අයං ඛො පන මෙ අග්ගිවෙස්සන රත්තියා පච්ඡිමෙ යාමෙ තතියා විජ්ජා අධිගතා අවිජ්ජා විහතා විජ්ජා උප්පන්නා තමො විහතො ආලොකො උප්පන්නො යථා තං අප්පමත්තස්ස ආතාපිනො පහිතත්තස්ස විහරතො; එවරූපාපි ඛො මෙ අග්ගිවෙස්සන උප්පන්නා සුඛා වෙදනා චිත්තං න පරියාදාය තිට්ඨති.

අභිජානාමි ඛො පනාහං අග්ගිවෙස්සන අනෙකසතාය පරිසාය ධම්මං දෙසෙතා; අපිස්සු මං එකමෙකො එවං මඤ්ඤති මමෙව ආරබ්භ සමණො ගොතමො ධම්මං දෙසෙතීති; න ඛො පනෙතං අග්ගිවෙස්සන එවං දට්ඨබ්බං; යාවදෙව විඤ්ඤාපනත්ථාය තථාගතො පරෙසං ධම්මං දෙසෙති; සො ඛො අහං අග්ගිවෙස්සන තස්සායෙව කථාය පරියොසානෙ තස්මිංයෙව පුරිමස්මිං සමාධිනිමිත්තෙ අජ්ඣත්තමෙව චිත්තං සණ්ඨපෙමි සන්නිසාදෙමි[1] එකොදිං කරොමි

1 සන්නිසාරෙමි-ම. සන්නිසීදපෙමි-සී.

සමාදහාමි යෙන සුදං නිච්චකප්පං නිච්චකප්පං විහරාමීති;
ඔකප්පනියමෙතං භොතො ගොතමස්ස යථාතං අරහතො සම්මා
සම්බුද්ධස්ස; අභිජානාති පන භවං ගොතමො දිවා සුපිතාති; අභි
ජානාමහං අග්ගිවෙස්සන ගිම්හානං පච්ඡිමෙ මාසෙ පච්ඡාභත්තං
පිණ්ඩපාතපටික්කන්තො චතුග්ගුණං සංඝාටිං පඤ්ඤාපෙත්වා දක්ඛි
ණෙන පස්සෙන සතො සම්පජානො නිද්දං ඔක්කමිතාති; එතං
ඛො භො ගොතම එකෙ සමණබ්‍රාහ්මණා සම්මොහවිහාරස්මිං
වදන්තීති; න ඛො අග්ගිවෙස්සන එත්තාවතා සම්මූළ්හො වා
හොති අසම්මූළ්හො වා; අපි ච අග්ගිවෙස්සන යථා සම්මූළ්හො ච
හොති අසම්මූළ්හො ච තං සුණාහි සාධුකං මනසි කරොහි
භාසිස්සාමීති; එවං භොති ඛො සච්චකො නිගණ්ඨපුත්තො භග
වතො පච්චස්සොසි; භගවා එතදවොච—

යස්ස කස්සචි අග්ගිවෙස්සන යෙ ආසවා සංකිලෙසිකා පො
නොභවිකා සදරා දුක්ඛවිපාකා ආයතිං ජාතිජරාමරණියා අප්ප
හීනා, තමහං සම්මූළ්හොති වදාමි; ආසවානං හි අග්ගිවෙස්සන
අප්පහීනා සම්මූළ්හො හොති; යස්ස කස්සචි අග්ගිවෙස්සන යෙ
ආසවා සංකිලෙසිකා පොනොභවිකා සදරා දුක්ඛවිපාකා ආයතිං
ජාතිජරාමරණියා පහීනා; තමහං අසම්මූළ්හොති වදාමි; ආසවා
නං හි අග්ගිවෙස්සන පහීනා අසම්මූළ්හො හොති; තථාගතස්ස
ඛො අග්ගිවෙස්සන යෙ ආසවා සංකිලෙසිකා පොනොභවිකා
සදරා දුක්ඛවිපාකා ආයතිං ජාතිජරාමරණියා පහීනා උච්ඡින්න
මූලා තාලාවත්ථුකතා අනභාවකතා ආයතිං අනුප්පාදධම්මා; සෙය්‍ය
ථාපි අග්ගිවෙස්සන තාලො මත්ථකච්ඡින්නො අභබ්බො පුන
විරූළ්හියා; එවමෙව ඛො අග්ගිවෙස්සන තථාගතස්ස යෙ ආසවා
සංකිලෙසිකා පොනොභවිකා සදරා දුක්ඛවිපාකා ආයතිං ජාති
ජරාමරණියා පහීනා උච්ඡින්නමූලා තාලාවත්ථුකතා අනභාවකතා
ආයතිං අනුප්පාදධම්මාති—

එවං වුත්තෙ සච්චකො නිගණ්ඨපුත්තො භගවන්තං එතද
වොච අච්ඡරියං භො ගොතම; අබ්භුතං භො ගොතම; යාවඤ්චිදං
භොතො ගොතමස්ස එවං ආසජ්ජ ආසජ්ජ වුච්චමානස්ස උපනී
තෙහි උපනීතෙහි වචනපථෙහි සමුදාචරියමානස්ස ඡවිවණ්ණො
චෙව පරියොදායති මුඛවණ්ණො ච විප්පසීදති; යථාතං අරහතො
සම්මාසම්බුද්ධස්ස—

අභිජානාමහං භො ගොතම පූරණං කස්සපං වාදෙන වාදං
සමාරභිතා; සොපි හි මයා වාදෙන වාදං සමාරද්ධො අඤ්ඤෙන

අඤ්ඤං පටිචරි; බහිද්ධා කථං අපනාමෙසි; කොපඤ්ච දොසඤ්ච අප්පච්චයඤ්ච පාත්වාකාසි; භොතො ඛො පන ගොතමස්ස එවං ආසජ්ජ ආසජ්ජ වුච්චමානස්ස උපනීතෙහි උපනීතෙහි වචනපථෙහි සමුදාචරියමානස්ස ඡවිවණ්ණො චෙව පරියොදායති මුඛවණ්ණො ච විප්පසීදති; යථාතං අරහතො සම්මාසම්බුද්ධස්ස —

අභිජානාමහං භො ගොතම මක්ඛලිං ගොසාලං — පෙ — අජිතං කෙසකම්බලිං පකුධං කච්චායනං සඤ්ජයං බෙලට්ඨිපුත්තං නිගණ්ඨං නාථපුත්තං වාදෙන වාදං සමාරභිතා; සොපි හි මයා වාදෙන වාදං සමාරද්ධො අඤ්ඤෙනඤ්ඤං පටිචරි; බහිද්ධා කථං අපනාමෙසි; කොපඤ්ච දොසඤ්ච අප්පච්චයඤ්ච පාත්වාකාසි; භොතො ඛො පන ගොතමස්ස එවං ආසජ්ජ ආසජ්ජ වුච්චමානස්ස උපනීතෙහි උපනීතෙහි වචනපථෙහි සමුදාචරියමානස්ස ඡවිවණ්ණො චෙව පරියොදායති මුඛවණ්ණො ච විප්පසීදති; යථාතං අරහතො සම්මාසම්බුද්ධස්ස —

හන්ද චදානි මයං භො ගොතම ගච්ඡාම; බහුකිච්චා මයං බහුකරණීයාති; යස්සදානි ත්වං අග්ගිවෙස්සන කාලං මඤ්ඤසීති; අථ ඛො සච්චකො නිගණ්ඨපුත්තො භගවතො භාසිතං අභිනන්දිත්වා අනුමොදිත්වා උට්ඨායාසනා පක්කාමීති —

මහාසච්චකසුත්තං ඡට්ඨං.

7.

එවමෙම සුතං: එකං සමයං භගවා සාවත්ථියං විහරති පුබ්බාරාමෙ මිගාරමාතුපාසාදෙ; අථ ඛො සක්කො දෙවානමින්දො යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසි; එකමන්තං ඨිතො ඛො සක්කො දෙවානමින්දො භගවන්තං එතදවොච —

කිත්තාවතා නු ඛො භන්තෙ භික්ඛු සංඛිත්තෙන තණ්හාසංඛය විමුත්තො හොති අච්චන්තනිට්ඨො අච්චන්තයොගක්ඛෙමී අච්චන්ත බ්‍රහ්මචාරී අච්චන්තපරියොසානො සෙට්ඨො දෙවමනුස්සානන්ති; ඉධ දෙවානමින්ද භික්ඛුනො සුතං හොති සබ්බෙ ධම්මා නාලං අභිනිවෙසායාති; එවඤ්චෙතං දෙවානමින්ද භික්ඛුනො සුතං හොති සබ්බෙ ධම්මා නාලං අභිනිවෙසායාති; සො සබ්බං ධම්මං,

අභිජානාති සබ්බං ධම්මං අභිඤ්ඤාය සබ්බං ධම්මං පරිජානාති; සබ්බං ධම්මං පරිඤ්ඤාය යං කිඤ්චි වෙදනං වෙදෙති සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා; සො තාසු වෙදනාසු අනිච්චානුපස්සී විහරති විරාගානුපස්සී විහරති නිරොධානුපස්සී විහරති පටිනිස්සග්ගානුපස්සී විහරති; සො තාසු වෙදනාසු අනිච්චානුපස්සී විහරන්තො විරාගානුපස්සී විහරන්තො නිරොධානුපස්සී විහරන්තො පටිනිස්සග්ගානුපස්සී විහරන්තො න ච කිඤ්චි ලොකෙ උපාදියති; අනුපාදියං න පරිතස්සති; අපරිතස්සං පච්චත්තඤ්ඤෙව පරිනිබ්බායති; ඛීණා ජාති වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං කතං කරණීයං නාපරං ඉත්ථත්තායාති පජානාති; එත්තාවතා ඛො දෙවානමින්ද භික්ඛු සංඛිත්තෙන තණ්හාසංඛයවිමුත්තො හොති අච්චන්තනිට්ඨො අච්චන්තයොගක්ඛෙමී අච්චන්තබ්‍රහ්මචාරී අච්චන්තපරියොසානො සෙට්ඨො දෙවමනුස්සානන්ති—

අථ ඛො සක්කො දෙවානමින්දො භගවතො භාසිතං අභිනන්දිත්වා අනුමොදිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදක්ඛිණං කත්වා තත්ථෙවන්තරධායි. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා මහාමොග්ගල්ලානො භගවතො අවිදූරෙ නිසින්නො හොති; අථ ඛො ආයස්මතො මහාමොග්ගල්ලානස්ස එතදහොසි: කිං නු ඛො සො යක්ඛො භගවතො භාසිතං අභිසමෙච්ච අනුමොදි උදාහු නො; යන්නූනාහං තං යක්ඛං ජානෙය්‍යං යදි වා සො යක්ඛො භගවතො භාසිතං අභිසමෙච්ච අනුමොදි යදි වා නොති; අථ ඛො ආයස්මා මහාමොග්ගල්ලානො සෙය්‍යථාපි නාම බලවා පුරිසො සම්මිඤ්ජිතං වා බාහං පසාරෙය්‍ය පසාරිතං වා බාහං සම්මිඤ්ජෙය්‍ය; එවමෙවං පුබ්බාරාමෙ මිගාරමාතුපාසාදෙ අන්තරහිතො දෙවෙසු තාවතිංසෙසු පාතුරහොසි—

තෙන ඛො පන සමයෙන සක්කො දෙවානමින්දො එකපුණ්ඩරිකෙ උය්‍යානෙ දිබ්බෙහි පඤ්චහි තුරියසතෙහි සමප්පිතො සමඞ්ගීභූතො පරිචාරෙති; අද්දසා ඛො සක්කො දෙවානමින්දො ආයස්මන්තං මහාමොග්ගල්ලානං දූරතොව ආගච්ඡන්තං; දිස්වාන තානි දිබ්බානි පඤ්ච තුරියසතානි පටිප්පණාමෙත්වා යෙනායස්මා මහාමොග්ගල්ලානො තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා ආයස්මන්තං මහාමොග්ගල්ලානං එතදවොච: එහි ඛො මාරිස මොග්ගල්ලාන; සාගතං මාරිස මොග්ගල්ලාන; චිරස්සං ඛො මාරිස මොග්ගල්ලාන ඉමං පරියායමකාසි යදිදං ඉධාගමනාය; නිසීද මාරිස මොග්ගල්ලාන, ඉදමාසනං පඤ්ඤත්තන්ති; නිසීදි ඛො ආයස්මා මහාමොග්ගල්ලානො පඤ්ඤත්තෙ ආසනෙ; සක්කොපි ඛො දෙව

නමින්දො අඤ්ඤතරං නීචං ආසනං ගහෙත්වා එකමන්තං නිසීදි; එකමන්තං නිසින්නං ඛො සක්කං දෙවානමින්දං ආයස්මා මහාමොග්ගල්ලානො එතදවොච:—

යථාකථං පන තෙ කොසිය භගවා සංඛිත්තෙන තණ්හාසංඛයවිමුත්තිං අභාසි; සාධු මයම්පි එතිස්සා කථාය භාගිනො අස්සාම සවණායාති; මයං ඛො මාරිස මොග්ගල්ලාන බහුකිච්චා මයං බහුකරණීයා; අප්පෙව සකෙන කරණීයෙන; අපි ච දෙවානංයෙව තාවතිංසානං කරණීයෙන; අපි ච මාරිස මොග්ගල්ලාන සුස්සුතංයෙව හොති සුග්ගහිතං සුමනසිකතං සූපධාරිතං; යන්නො ඛිප්පමෙව අන්තරධායති; භූතපුබ්බං මාරිස මොග්ගල්ලාන දෙවාසුරසඞ්ගාමො සමුපබ්බූළ්හො අහොසි; තස්මිං ඛො පන මාරිස මොග්ගල්ලාන සඞ්ගාමෙ දෙවා විජිනිංසු අසුරා පරාජිනිංසු; සො ඛො අහං මාරිස මොග්ගල්ලාන තං සඞ්ගාමං අභිවිජිනිත්වා විජිතසඞ්ගාමො තතො පටිනිවත්තිත්වා වෙජයන්තං නාම පාසාදං මාපෙසිං; වෙජයන්තස්ස ඛො පන මාරිස මොග්ගල්ලාන පාසාදස්ස එකාසතං නිය්‍යූහසතං; එකමෙකස්මිං නිය්‍යූහෙ සත්ත කූටාගාරසතානි; එකමෙකස්මිං කූටාගාරෙ සත්ත සත්ත අච්ඡරායො; එකමෙකිස්සා අච්ඡරාය සත්ත සත්ත පරිචාරිකායො; ඉච්ඡෙය්‍යාසි නො ත්වං මාරිස මොග්ගල්ලාන වෙජයන්තස්ස පාසාදස්ස රාමණෙය්‍යකං දට්ඨුන්ති; අධිවාසෙසි ඛො ආයස්මා මහාමොග්ගල්ලානො තුණ්හීභාවෙන; අථ ඛො සක්කො ච දෙවානමින්දො වෙස්සවණො ච මහාරාජා ආයස්මන්තං මහාමොග්ගල්ලානං පුරක්ඛත්වා යෙන වෙජයන්තො පාසාදො තෙනුපසඞ්කමිංසු; අද්දසාසුං ඛො සක්කස්ස දෙවානමින්දස්ස පරිචාරිකායො ආයස්මන්තං මහාමොග්ගල්ලානං දූරතොව ආගච්ඡන්තං; දිස්වාන ඔත්තප්පමානා හිරියමානා සකං සකං ඔවරකං පවිසිංසු; සෙය්‍යථාපි නාම සුණිසා සසුරං දිස්වා ඔත්තප්පති හිරියති; එවමෙවං සක්කස්ස දෙවානමින්දස්ස පරිචාරිකායො ආයස්මන්තං මහාමොග්ගල්ලානං දිස්වා ඔත්තප්පමානා හිරියමානා සකං සකං ඔවරකං පවිසිංසු:—

අථ ඛො සක්කො ච දෙවානමින්දො වෙස්සවණො ච මහාරාජා ආයස්මන්තං මහාමොග්ගල්ලානං වෙජයන්තෙ පාසාදෙ අනුචඞ්කමාපෙන්ති අනුවිචරාපෙන්ති ඉදම්පි මාරිස මොග්ගල්ලාන පස්ස වෙජයන්තස්ස පාසාදස්ස රාමණෙය්‍යකං ඉදම්පි මාරිස මොග්ගල්ලාන පස්ස වෙජයන්තස්ස පාසාදස්ස රාමණෙය්‍යකන්ති; සොභතිදං ආයස්මතො කොසියස්ස යථාතං පුබ්බෙකතපුඤ්ඤස්ස; මනුස්සාපි කිඤ්චිදෙව රාමණෙය්‍යකං දිස්වා එවමාහංසු සොභති වත

හො දෙවානං තාවතිංසානන්ති; තයිදං ආයස්මතො කොසියස්ස සොභති යථා තං පුබ්බෙකතපුඤ්ඤස්සාති; අථ ඛො ආයස්මතො මහාමොග්ගල්ලානස්ස එතදහොසි අතිබාළ්හං ඛො අයං යක්ඛො පමත්තො විහරති; යන්නූනාහං ඉමං යක්ඛං සංවෙජෙය්‍යන්ති; අථ ඛො ආයස්මා මහාමොග්ගල්ලානො තථාරූපං ඉද්ධාභිසංඛාරං අභිසංඛාසි යථා වෙජයන්තං පාසාදං පාදඞ්ගුට්ඨකෙන සඞ්කම්පෙසි සම්පකම්පෙසි සම්පවෙධෙසි; අථ ඛො සක්කො දෙවානමින්දො වෙස්සවණො ච මහාරාජා දෙවා ච තාවතිංසා අච්ඡරියබ්භුත චිත්තා අහෙසුං අච්ඡරියං වත භො සමණස්ස මහිද්ධිකතා මහානුභාවතා; යත්‍ර හි නාම දිබ්බං භවනං පාදඞ්ගුට්ඨකෙන සඞ්කම්පෙස්සති සම්පකම්පෙස්සති සම්පවෙධෙස්සතීති.

අථ ඛො ආයස්මා මහාමොග්ගල්ලානො සක්කං දෙවානමින්දං සංවිග්ගං ලොමහට්ඨජාතං විදිත්වා සක්කං දෙවානමින්දං එතදවොච යථා කථං පන තෙ කොසිය භගවා සංඛිත්තෙන තණ්හාසංඛය විමුත්තිං අභාසි; සාධු මයම්පි එතිස්සා කථාය භාගිනො අස්සාම සවනායාති; ඉධාහං මාරිස මොග්ගල්ලාන යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමිං; උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසිං; එකමන්තං ඨිතො ඛො අහං මාරිස මොග්ගල්ලාන භගවන්තං එතදවොචං කිත්තාවතා නු ඛො භන්තෙ භික්ඛු සංඛිත්තෙන තණ්හාසංඛයවිමුත්තො හොති අච්චන්තනිට්ඨො අච්චන්තයොගක්ඛෙමී අච්චන්තබ්‍රහ්මචාරී අච්චන්තපරියොසානො සෙට්ඨො දෙවමනුස්සානන්ති; එවං වුත්තෙ මාරිස මොග්ගල්ලාන භගවා මං එතදවොච ඉධ දෙවානමින්ද භික්ඛුනො සුතං හොති සබ්බෙ ධම්මා නාලං අභිනිවෙසායාති; එවඤ්චෙතං දෙවානමින්ද භික්ඛුනො සුතං හොති සබ්බෙ ධම්මා නාලං අභිනිවෙසායාති; සො සබ්බං ධම්මං අභිජානාති; සබ්බං ධම්මං අභිඤ්ඤාය සබ්බං ධම්මං පරිජානාති; සබ්බං ධම්මං පරිඤ්ඤාය යං කිඤ්චි වෙදනං වෙදෙති සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා; සො තාසු වෙදනාසු අනිච්චානුපස්සී විහරති විරාගානුපස්සී විහරති නිරොධානුපස්සී විහරති පටිනිස්සග්ගානුපස්සී විහරති; සො තාසු වෙදනාසු අනිච්චානුපස්සී විහරන්තො විරාගානුපස්සී විහරන්තො නිරොධානුපස්සී විහරන්තො පටිනිස්සග්ගානුපස්සී විහරන්තො න ච කිඤ්චි ලොකෙ උපාදියති; අනුපාදියං න පරිතස්සති; අපරිතස්සං පච්චත්තඤ්ඤෙව පරිනිබ්බායති; ඛීණා ජාති වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං කතං කරණීයං නාපරං ඉත්ථත්තායාති පජානාති; එත්තාවතා ඛො දෙවානමින්ද භික්ඛු සංඛිත්තෙන තණ්හාසංඛයවිමුත්තො හොති අච්චන්තනිට්ඨො

අච්චන්ත යොගක්ඛෙමී අච්චන්ත බ්‍රහ්මචාරී අච්චන්තපරියොසානො සෙඨො දෙවමනුස්සානන්ති; එවං ඛො මෙ මාරිස මොග්ගල්ලාන භගවා සංඛිත්තෙන තණ්හාසංඛයවිමුත්තිං අභාසිති.

අථ ඛො ආයස්මා මහාමොග්ගල්ලානො සක්කස්ස දෙවානමින්දස්ස භාසිතං අභිනන්දිත්වා අනුමොදිත්වා සෙය්‍යථාපි නාම බලවා පුරිසො සම්මිඤ්ජිතං වා බාහං පසාරෙය්‍ය පසාරිතං වා බාහං සම්මිඤ්ජෙය්‍ය එවමෙවං දෙවෙසු තාවතිංසෙසු අන්තරහිතො පුබ්බාරාමෙ මිගාරමාතු පාසාදෙ පාතුරහොසි; අථ ඛො සක්කස්ස දෙවානමින්දස්ස පරිචාරිකායො අචිරපක්කන්තෙ ආයස්මන්තෙ මහාමොග්ගල්ලානෙ සක්කං දෙවානමින්දං එතදවොචුං: එසො නු තෙ මාරිස සො භගවා සත්ථාති; න ඛො මෙ මාරිසා සත්ථා; සබ්‍රහ්මචාරී මෙ එසො ආයස්මා මහාමොග්ගල්ලානොති; ලාභා තෙ මාරිස යස්ස තෙ සබ්‍රහ්මචාරී එවං මහිද්ධිකො මහානුභාවො; අහො නූන තෙ සො භගවා සත්ථාති; අථ ඛො ආයස්මා මහාමොග්ගල්ලානො යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි; එකමන්තං නිසින්නො ඛො ආයස්මා මහාමොග්ගල්ලානො භගවන්තං එතදවොච: අභිජානාති නො භන්තෙ භගවා අහුනඤ්ඤෙව අඤ්ඤතරස්ස [1] මහෙසක්ඛස්ස යක්ඛස්ස සංඛිත්තෙන තණ්හාසංඛයවිමුත්තිං අභාසිත්ථාති; අභිජානාමහං මොග්ගල්ලාන ඉධ සක්කො දෙවානමින්දො යෙනාහං තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා මං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසි; එකමන්තං ඨිතො ඛො මොග්ගල්ලාන සක්කො දෙවානමින්දො මං එතදවොච; කිත්තාවතා නු ඛො භන්තෙ භික්ඛු සංඛිත්තෙන තණ්හාසංඛයවිමුත්තො හොති අච්චන්තනිට්ඨො අච්චන්ත යොගක්ඛෙමී අච්චන්තබ්‍රහ්මචාරී අච්චන්ත පරියොසානො සෙට්ඨො දෙවමනුස්සානන්ති; එවං වුත්තෙ අහං මොග්ගල්ලාන සක්කං දෙවානමින්දං එතදවොචං; ඉධ දෙවානමින්ද භික්ඛුනො සුතං හොති සබ්බෙ ධම්මා නාලං අභිනිවෙසායාති; එවඤ්චෙතං දෙවානමින්ද භික්ඛුනො සුතං හොති සබ්බෙ ධම්මා නාලං අභිනිවෙසායාති; සො සබ්බං ධම්මං අභිජානාති; සබ්බං ධම්මං අභිඤ්ඤාය සබ්බං ධම්මං පරිජානාති; සබ්බං ධම්මං පරිඤ්ඤාය යං කිඤ්චි වෙදනං වෙදෙති සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා සො තාසු වෙදනාසු අනිච්චානුපස්සී විහරති; විරාගානුපස්සී විහරති; නිරොධානුපස්සී විහරති; පටිනිස්සග්ගානුපස්සී විහරති: සො තාසු වෙදනාසු අනිච්චානුපස්සී විහරන්තො විරාගානුපස්සී විහරන්තො නිරොධානුපස්සී විහරන්තො පටිනිස්සග්ගානුපස්සී විහ

1 අඤ්ඤතරස්ස-සී.

රත්තො න ච කිඤ්චි ලොකෙ උපාදියති; අනුපාදියං න පරිතස්සති; අපරිතස්සං පච්චත්තඤ්ඤෙව පරිනිබ්බායති; ඛීණා ජාති වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං කතං කරණීයං නාපරං ඉත්ථත්තායාති පජානාති; එත්තාවතා ඛො දෙවානමින්ද භික්ඛු සංඛිත්තෙන තණ්හාසංඛයවිමුත්තො හොති අච්චන්තනිට්ඨො අච්චන්තයොගක්ඛෙමී අච්චන්තබ්‍රහ්මචාරී අච්චන්තපරියොසානො සෙට්ඨො දෙවමනුස්සානන්ති. එවං ඛො අහං මොග්ගල්ලාන අභිජානාමි සක්කස්ස දෙවානමින්දස්ස සංඛිත්තෙන තණ්හාසංඛයවිමුත්තිං භාසිතාති–

ඉදමවොච භගවා; අත්තමනො ආයස්මා මහාමොග්ගල්ලානො භගවතො භාසිතං අභිනන්දීති–

චූළතණ්හාසංඛයසුත්තං සත්තමං.

8.

එවමෙම සුතං: එකං සමයං භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ–තෙන ඛො පන සමයෙන සාතිස්ස නාම භික්ඛුනො කෙවට්ටපුත්තස්ස එවරූපං පාපකං දිට්ඨිගතං උප්පන්නං හොති: තථාහං භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි යථා තදෙවිදං විඤ්ඤාණං සන්ධාවති සංසරති අනඤ්ඤන්ති–

අස්සොසුං ඛො සම්බහුලා භික්ඛූ සාතිස්ස කිර නාම භික්ඛුනො කෙවට්ටපුත්තස්ස එවරූපං පාපකං දිට්ඨිගතං උප්පන්නං: තථාහං භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි යථා තදෙවිදං විඤ්ඤාණං සන්ධාවති සංසරති අනඤ්ඤන්ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ යෙන සාති භික්ඛු කෙවට්ටපුත්තො තෙනුපසඞ්කමිංසු; උපසඞ්කමිත්වා සාතිං භික්ඛුං කෙවට්ටපුත්තං එතදවොචුං: සච්චං කිර තෙ ආවුසො සාති එවරූපං පාපකං දිට්ඨිගතං උප්පන්නං: තථාහං භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි යථා තදෙවිදං විඤ්ඤාණං සන්ධාවති සංසරති අනඤ්ඤන්ති; එවං බ්‍යා ඛො අහං ආවුසො භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි: යථා තදෙවිදං විඤ්ඤාණං සන්ධාවති සංසරති අනඤ්ඤන්ති–

අථ ඛො තෙ භික්ඛූ සාතිං භික්ඛුං කෙවට්ටපුත්තං එතස්මා පාපකා දිට්ඨිගතා විවෙචෙතුකාමා සමනුයුඤ්ජන්ති සමනුගාහන්ති සමනුභාසන්ති: මා එවං ආවුසො සාති අවච; මා භගවන්තං අබ්භාචික්ඛි; න හි සාධු භගවතො අබ්භක්ඛානං; න හි භගවා එවං

වදෙය්‍ය; අනෙකපරියායෙන හාවුසො සාති පටිච්චසමුප්පන්නං විඤ්ඤාණං වුත්තං භගවතා; අඤ්ඤත්‍ර පච්චයා නත්‍ථි විඤ්ඤාණස්ස සම්භවොති; එවම්පි ඛො සාති භික්ඛු කෙවට්ටපුත්තො තෙහි භික්ඛූහි සමනුයුඤ්ජියමානො සමනුගාහියමානො සමනුභාසියමානො තදෙව පාපකං දිට්ඨිගතං ථාමසා පරාමස්ස අභිනිවිස්ස වොහරති: එවං බ්‍යා ඛො අහං ආවුසො භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි: යථා තදෙවිදං විඤ්ඤාණං සන්ධාවති සංසරති අනඤ්ඤන්ති. යතො ඛො තෙ භික්ඛූ නාසක්ඛිංසු සාතිං භික්ඛුං කෙවට්ටපුත්තං එතස්මා පාපකා දිට්ඨිගතා විවෙචෙතුං; අථ යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමිංසු; උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු; එකමන්තං නිසින්නා ඛො තෙ භික්ඛූ භගවන්තං එතදවොචුං:

සාතිස්ස නාම භන්තෙ භික්ඛුනො කෙවට්ටපුත්තස්ස එවරූපං පාපකං දිට්ඨිගතං උප්පන්නං: තථාහං භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි යථා තදෙවිදං විඤ්ඤාණං සන්ධාවති සංසරති අනඤ්ඤන්ති; අස්සුම්හ ඛො මයං භන්තෙ සාතිස්ස කිර නාම භික්ඛුනො කෙවට්ටපුත්තස්ස එවරූපං පාපකං දිට්ඨිගතං උප්පන්නං: තථාහං භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි යථා තදෙවිදං විඤ්ඤාණං සන්ධාවති සංසරති අනඤ්ඤන්ති; අථ ඛො මයං භන්තෙ යෙන සාති භික්ඛු කෙවට්ටපුත්තො තෙනුපසඞ්කමිම්හ; උපසඞ්කමිත්වා සාතිං භික්ඛුං කෙවට්ටපුත්තං එතදවොචුම්හ: සච්චං කිර තෙ ආවුසො සාති එවරූපං පාපකං දිට්ඨිගතං උප්පන්නං: තථාහං භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි යථා තදෙවිදං විඤ්ඤාණං සන්ධාවති සංසරති අනඤ්ඤන්ති; එවං වුත්තෙ භන්තෙ සාති භික්ඛු කෙවට්ටපුත්තො අම්හෙ එතදවොච: එවං බ්‍යා ඛො අහං ආවුසො භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි යථා තදෙවිදං විඤ්ඤාණං සන්ධාවති සංසරති අනඤ්ඤන්ති; අථ ඛො මයං භන්තෙ සාතිං භික්ඛුං කෙවට්ටපුත්තං එතස්මා පාපකා දිට්ඨිගතා විවෙචෙතුකාමා සමනුයුඤ්ජිම්හ සමනුගාහිම්හ සමනුභාසිම්හ: මා එවං ආවුසො සාති අවච මා භගවන්තං අබ්භාචික්ඛි; න හි සාධු භගවතො අබ්භක්ඛානං; න හි භගවා එවං වදෙය්‍ය; අනෙකපරියායෙන හාවුසො සාති පටිච්චසමුප්පන්නං විඤ්ඤාණං වුත්තං භගවතා: අඤ්ඤත්‍ර පච්චයා නත්‍ථි විඤ්ඤාණස්ස සම්භවොති; එවම්පි ඛො භන්තෙ සාති භික්ඛු කෙවට්ටපුත්තො අම්හෙහි සමනුයුඤ්ජියමානො සමනුගාහියමානො සමනුභාසියමානො තදෙව පාපකං දිට්ඨිගතං ථාමසා පරාමස්ස අභිනිවිස්ස වොහරති: එවං බ්‍යා ඛො අහං ආවුසො භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි යථා තදෙවිදං විඤ්ඤාණං සන්ධාවති සංසරති,

අනඤ්ඤන්ති; යතො ඛො මයං භන්තෙ නාසක්ඛිම්හ සාතිං භික්ඛුං කෙවට්ටපුත්තං එතස්මා පාපකා දිට්ඨිගතා විවෙචෙතුං; අථ මයං එතමත්ථං භගවතො ආරොචෙමාති.

අථ ඛො භගවා අඤ්ඤතරං භික්ඛුං ආමන්තෙසි: එහි ත්වං භික්ඛු මම වචනෙන සාතිං භික්ඛුං කෙවට්ටපුත්තං ආමන්තෙහි සත්ථා තං ආවුසො සාති ආමන්තෙතීති; එවං භන්තෙති ඛො සො භික්ඛු භගවතො පටිස්සුත්වා යෙන සාති භික්ඛු කෙවට්ටපුත්තො තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා සාතිං භික්ඛුං කෙවට්ටපුත්තං එතදවොච: සත්ථා තං ආවුසො සාති ආමන්තෙතීති; එවමාවුසොති ඛො සාති භික්ඛු කෙවට්ටපුත්තො තස්ස භික්ඛුනො පටිස්සුත්වා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි; එකමන්තං නිසින්නං ඛො සාතිං භික්ඛුං කෙවට්ටපුත්තං භගවා එතදවොච: සච්චං කිර තෙ සාති එවරූපං පාපකං දිට්ඨිගතං උප්පන්නං: තථාහං භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි යථා තදෙවිදං විඤ්ඤාණං සන්ධාවති සංසරති අනඤ්ඤන්ති; එවං බ්‍යා ඛො අහං භන්තෙ භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි යථා තදෙවිදං විඤ්ඤාණං සන්ධාවති සංසරති අනඤ්ඤන්ති; කතමං තං සාති විඤ්ඤාණන්ති; ය්වායං භන්තෙ වදෙ වෙදෙය්‍යො තත්‍ර තත්‍ර කල්‍යාණපාපකානං කම්මානං විපාකං පටිසංවෙදෙතීති; කස්ස නු ඛො නාම ත්වං මොඝපුරිස මයා එවං ධම්මං දෙසිතං ආජානාසි; නනු මයා මොඝපුරිස අනෙකපරියායෙන පටිච්චසමුප්පන්නං විඤ්ඤාණං වුත්තං අඤ්ඤත්‍ර පච්චයා නත්ථි විඤ්ඤාණස්ස සම්භවොති; අථ ච පන ත්වං මොඝපුරිස අත්තනා දුග්ගහිතෙන අම්හෙ චෙව අබ්භාචික්ඛසි; අත්තානඤ්ච ඛණසි; බහුඤ්ච අපුඤ්ඤං පසවසි; තං හි තෙ මොඝපුරිස භවිස්සති දීඝරත්තං අහිතාය දුක්ඛායාති.

අථ ඛො භගවා භික්ඛූ ආමන්තෙසි: තං කිං මඤ්ඤථ භික්ඛවෙ අපි නායං සාති භික්ඛු කෙවට්ටපුත්තො උස්මීකතොපි ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙති; කිං හි සියා භන්තෙ: නො හෙතං භන්තෙති; එවං වුත්තෙ සාති භික්ඛු කෙවට්ටපුත්තො තුණ්හීභූතො මඞ්කුභූතො පත්තක්ඛන්ධො අධොමුඛො පජ්ඣායන්තො අප්පටිභානො නිසීදි; අථ ඛො භගවා සාතිං භික්ඛුං කෙවට්ටපුත්තං තුණ්හීභූතං මඞ්කුභූතං පත්තක්ඛන්ධං අධොමුඛං පජ්ඣායන්තං අප්පටිභානං විදිත්වා සාතිං භික්ඛුං කෙවට්ටපුත්තං එතදවොච: පඤ්ඤායිස්සසි ඛො ත්වං මොඝපුරිස එතෙන සකෙන පාපකෙන දිට්ඨිගතෙන; ඉධාහං භික්ඛූ පටිපුච්ඡිස්සාමීති.

අථ ඛො භගවා භික්ඛූ ආමන්තෙසි: තුම්හෙපි මෙ භික්ඛවෙ එවං ධම්මං දෙසිතං ආජානාථ යථායං සාති භික්ඛු කෙවට්ටපුත්තො අත්තනා දුග්ගහිතෙන අම්හෙ චෙව අබ්භාචික්ඛති; අත්තානඤ්ච ඛණති; බහුඤ්ච අපුඤ්ඤං පසවතීති; නො හෙතං භන්තෙ: අනෙකපරියායෙන හි නො භන්තෙ පටිච්චසමුප්පන්නං විඤ්ඤාණං වුත්තං භගවතා අඤ්ඤත්‍ර පච්චයා නත්ථි විඤ්ඤාණස්ස සම්භවොති; සාධු භික්ඛවෙ: සාධු ඛො මෙ තුම්හෙ භික්ඛවෙ එවං ධම්මං දෙසිතං ආජානාථ: අනෙකපරියායෙන හි වො භික්ඛවෙ පටිච්චසමුප්පන්නං විඤ්ඤාණං වුත්තං මයා අඤ්ඤත්‍ර පච්චයා නත්ථි විඤ්ඤාණස්ස සම්භවොති; අථ ච පනායං සාති භික්ඛු කෙවට්ටපුත්තො අත්තනා දුග්ගහිතෙන අම්හෙ චෙව අබ්භාචික්ඛති; අත්තානඤ්ච ඛණති; බහුඤ්ච අපුඤ්ඤං පසවති; තං හි තස්ස මොඝපුරිසස්ස භවිස්සති දීඝරත්තං අහිතාය දුක්ඛාය ...

යඤ්ඤදෙව භික්ඛවෙ පච්චයං පටිච්ච උප්පජ්ජති විඤ්ඤාණං: තෙන තෙනෙව සඞ්ඛං ගච්ඡති; චක්ඛුඤ්ච පටිච්ච රූපෙ ච උප්පජ්ජති විඤ්ඤාණං: චක්ඛුවිඤ්ඤාණන්තෙව සඞ්ඛං ගච්ඡති; සොතඤ්ච පටිච්ච සද්දෙ ච උප්පජ්ජති විඤ්ඤාණං: සොතවිඤ්ඤාණන්තෙව සඞ්ඛං ගච්ඡති; ඝානඤ්ච පටිච්ච ගන්ධෙ ච උප්පජ්ජනි විඤ්ඤාණං: ඝානවිඤ්ඤාණන්තෙව සඞ්ඛං ගච්ඡති; ජිව්හඤ්ච පටිච්ච රසෙ ච උප්පජ්ජති විඤ්ඤාණං: ජිව්හාවිඤ්ඤාණන්තෙව සඞ්ඛං ගච්ඡති; කායඤ්ච පටිච්ච ඵොට්ඨබ්බෙ ච උප්පජ්ජති විඤ්ඤාණං: කායවිඤ්ඤාණන්තෙව සඞ්ඛං ගච්ඡති; මනඤ්ච පටිච්ච ධම්මෙ ච උප්පජ්ජති විඤ්ඤාණං: මනොවිඤ්ඤාණන්තෙව සඞ්ඛං ගච්ඡති ...

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ යං යදෙව පච්චයං පටිච්ච අග්ගි ජලති තෙන තෙනෙව සඞ්ඛං ගච්ඡති: කට්ඨඤ්ච පටිච්ච අග්ගි ජලති: කට්ඨග්ගිතෙව සඞ්ඛං ගච්ඡති; සකලිකඤ්ච පටිච්ච අග්ගි ජලති: සකලිකග්ගිතෙව සඞ්ඛං ගච්ඡති තිණඤ්ච පටිච්ච අග්ගි ජලති: තිණග්ගීතෙව සඞ්ඛං ගච්ඡති; ගොමයඤ්ච පටිච්ච අග්ගි ජලති: ගොමයග්ගිතෙව සඞ්ඛං ගච්ඡති; ථුසඤ්ච පටිච්ච අග්ගි ජලති: ථුසග්ගීතෙව සඞ්ඛං ගච්ඡති; සඞ්කාරඤ්ච පටිච්ච අග්ගි ජලති: සඞ්කාරග්ගීතෙව සඞ්ඛං ගච්ඡති; එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ යඤ්ඤදෙව පච්චයං පටිච්ච උප්පජ්ජති විඤ්ඤාණං: තෙන තෙනෙව සඞ්ඛං ගච්ඡති; චක්ඛුඤ්ච පටිච්ච රූපෙ ච උප්පජ්ජති විඤ්ඤාණං: චක්ඛුවිඤ්ඤාණන්තෙව සඞ්ඛං ගච්ඡති; සොතඤ්ච පටිච්ච සද්දෙ ච උප්පජ්ජති විඤ්ඤාණං: සොතවිඤ්ඤාණන්තෙව සඞ්ඛං ගච්ඡති; ඝානඤ්ච පටිච්ච ගන්ධෙ ච උප්පජ්ජති විඤ්ඤාණං: ඝානවිඤ්ඤාණන්තෙව සඞ්ඛං ගච්ඡති;

ජිව්හඤ්ච පටිච්ච රසෙ ච උප්පජ්ජති විඤ්ඤාණං: ජිව්හාවිඤ්ඤාණන්තෙව සඞ්ඛං ගච්ඡති; කායඤ්ච පටිච්ච ඵොට්ඨබ්බෙ ච උප්පජ්ජති විඤ්ඤාණං. කායවිඤ්ඤාණන්තෙව සඞ්ඛං ගච්ඡති; මනඤ්ච පටිච්ච ධම්මෙ ච උප්පජ්ජති විඤ්ඤාණං: මනොවිඤ්ඤාණන්තෙව සඞ්ඛං ගච්ඡති.——

භූතමිදන්ති භික්ඛවෙ පස්සථාති: එවම්භන්තෙ; තදාහාරසම්භවන්ති භික්ඛවෙ පස්සථාති: එවම්භන්තෙ; තදාහාරනිරොධා යං භූතං තං නිරොධධම්මන්ති භික්ඛවෙ පස්සථාති: එවම්භන්තෙ.——

භූතමිදං නොස්සූති භික්ඛවෙ කඞ්ඛතො උප්පජ්ජති විචිකිච්ඡාති: එවම්භන්තෙ; තදාහාරසම්භවං නොස්සූති භික්ඛවෙ කඞ්ඛතො උප්පජ්ජති විචිකිච්ඡාති: එවම්භන්තෙ; තදාහාරනිරොධා යං භූතං තං නිරොධධම්මං නොස්සූති භික්ඛවෙ කඞ්ඛතො උප්පජ්ජති විචිකිච්ඡාති: එවම්භන්තෙ.——

භූතමිදන්ති භික්ඛවෙ යථාභූතං සම්මප්පඤ්ඤාය පස්සතො යා විචිකිච්ඡා සා පහීයතීති: එවම්භන්තෙ; තදාහාරසම්භවන්ති භික්ඛවෙ යථාභූතං සම්මප්පඤ්ඤාය පස්සතො යා විචිකිච්ඡා සා පහීයතීති: එවම්භන්තෙ; තදාහාරනිරොධා යං භූතං තං නිරොධධම්මන්ති භික්ඛවෙ යථාභූතං සම්මප්පඤ්ඤාය පස්සතො යා විචිකිච්ඡා සා පහීයතීති: එවම්භන්තෙ.——

භූතමිදන්ති භික්ඛවෙ ඉතිපි වො එත්ථ නිබ්බිචිකිච්ඡාති: එවම්භන්තෙ; තදාහාරසම්භවන්ති භික්ඛවෙ ඉතිපි වො එත්ථ නිබ්බිචිකිච්ඡාති: එවම්භන්තෙ; තදාහාරනිරොධා යං භූතං තං නිරොධධම්මන්ති භික්ඛවෙ ඉතිපි වො එත්ථ නිබ්බිචිකිච්ඡාති: එවම්භන්තෙ.

භූතමිදන්ති භික්ඛවෙ යථාභූතං සම්මප්පඤ්ඤාය සුදිට්ඨන්ති: එවම්භන්තෙ: තදාහාරසම්භවන්ති භික්ඛවෙ යථාභූතං සම්මප්පඤ්ඤාය සුදිට්ඨන්ති: එවම්භන්තෙ; තදාහාරනිරොධා යං භූතං තං නිරොධධම්මන්ති භික්ඛවෙ යථාභූතං සම්මප්පඤ්ඤාය සුදිට්ඨන්ති: එවම්භන්තෙ.——

ඉමඤ්චෙ තුම්හෙ භික්ඛවෙ දිට්ඨිං එවං පරිසුද්ධං එවං පරියොදාතං අල්ලීයෙථ කෙලායෙථ ධනායෙථ මමායෙථ: අපි නු තුම්හෙ භික්ඛවෙ කුල්ලූපමං ධම්මං දෙසිතං ආජානෙය්‍යාථ නිත්ථරණත්ථාය නො ගහණත්ථායාති: නොහෙතම්භන්තෙ; ඉමඤ්චෙ තුම්හෙ භික්ඛවෙ දිට්ඨිං එවං පරිසුද්ධං එවං පරියොදාතං න අල්ලීයෙථ න කෙලා

යෙථ න ධනායෙථ න මමායෙථ: අපි නු තුම්හෙ භික්ඛවෙ කුල්ලූපමං ධම්මං දෙසිතං ආජානෙය්‍යාථ නිත්ථරණත්ථාය නො ගහණත්ථායාති: එවම්භන්තෙ ~

චත්තාරොමෙ භික්ඛවෙ ආහාරා භූතානං වා සත්තානං ඨිතියා සම්භවෙසීනං වා අනුග්ගහාය; කතමෙ චත්තාරො: කබලිඞ්කාරො ආහාරො ඔළාරිකො වා සුඛුමො වා; ඵස්සො දුතියො; මනොසඤ්චෙතනා තතියා; විඤ්ඤාණං චතුත්ථං ~

ඉමෙ ච භික්ඛවෙ චත්තාරො ආහාරා කින්නිදානා කිං සමුදයා කිඤ්ජාතිකා කිම්පභවා: ඉමෙ චත්තාරො ආහාරා තණ්හානිදානා තණ්හාසමුදයා තණ්හාජාතිකා තණ්හාපභවා ~

තණ්හා චායං භික්ඛවෙ කින්නිදානා කිං සමුදයා කිඤ්ජාතිකා කිම්පභවා: තණ්හා වෙදනානිදානා වෙදනාසමුදයා වෙදනාජාතිකා වෙදනාපභවා ~

වෙදනා චායං භික්ඛවෙ කින්නිදානා කිං සමුදයා කිඤ්ජාතිකා කිම්පභවා: වෙදනා ඵස්සනිදානා ඵස්සසමුදයා ඵස්සජාතිකා ඵස්සපභවා ~

ඵස්සො චායං භික්ඛවෙ කින්නිදානො කිං සමුදයො කිඤ්ජාතිකො කිම්පභවො: ඵස්සො සළායතනනිදානො සළායතනසමුදයො සළායතනජාතිකො සළායතනප්පභවො ~

සළායතනඤ්චිදං භික්ඛවෙ කින්නිදානං කිංසමුදයං කිඤ්ජාතිකං කිම්පභවං: සළායතනං නාමරූපනිදානං නාමරූපසමුදයං නාමරූපජාතිකං නාමරූපප්පභවං ~

නාමරූපඤ්චිදං භික්ඛවෙ කින්නිදානං කිංසමුදයං කිඤ්ජාතිකං කිම්පභවං: නාමරූපං විඤ්ඤාණනිදානං විඤ්ඤාණසමුදයං විඤ්ඤාණජාතිකං විඤ්ඤාණප්පභවං ~

විඤ්ඤාණඤ්චිදං භික්ඛවෙ කින්නිදානං කිංසමුදයං කිඤ්ජාතිකං කිම්පභවං: විඤ්ඤාණං සඞ්ඛාරනිදානං සඞ්ඛාරසමුදයං සඞ්ඛාරජාතිකං සඞ්ඛාරප්පභවං ~

සඞ්ඛාරා චිමෙ භික්ඛවෙ කින්නිදානා කිංසමුදයා කිඤ්ජාතිකා කිම්පභවා: සඞ්ඛාරා අවිජ්ජානිදානා අවිජ්ජාසමුදයා අවිජ්ජාජාතිකා අවිජ්ජාපභවා ~

ඉති ඛො භික්ඛවෙ අවිජ්ජාපච්චයා සඞ්ඛාරා; සඞ්ඛාරපච්චයා විඤ්ඤාණං; විඤ්ඤාණපච්චයා නාමරූපං; නාමරූපපච්චයා සළා

යතනං; සළායතනපච්චයා ඵස්සො; ඵස්සපච්චයා වෙදනා; වෙදනාපච්චයා තණ්හා; තණ්හාපච්චයා උපාදානං; උපාදානපච්චයා භවො; භවපච්චයා ජාති; ජාතිපච්චයා ජරාමරණං සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සුපායාසා සම්භවන්ති; එවමෙතස්ස කෙවලස්ස දුක්ඛක්ඛන්ධස්ස සමුදයො හොති—

ජාතිපච්චයා ජරාමරණන්ති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං; ජාතිපච්චයා නු ඛො භික්ඛවෙ ජරාමරණං නො වා කථං වා එත්ථ හොතීති: ජාතිපච්චයා භන්තෙ ජරාමරණං; එවං නො එත්ථ හොති ජාතිපච්චයා ජරාමරණන්ති—

භවපච්චයා ජාතීති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං; භවපච්චයා නු ඛො භික්ඛවෙ ජාති නො වා කථං වා එත්ථ හොතීති: භවපච්චයා භන්තෙ ජාති; එවං නො එත්ථ හොති භවපච්චයා ජාතීති—

උපාදානපච්චයා භවොති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං; උපාදානපච්චයා නු ඛො භික්ඛවෙ භවො නො වා කථං වා එත්ථ හොතීති උපාදානපච්චයා භන්තෙ භවො; එවං නො එත්ථ හොති උපාදානපච්චයා භවොති—

තණ්හාපච්චයා උපාදානන්ති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං; තණ්හාපච්චයා නු ඛො භික්ඛවෙ උපාදානං නො වා කථං වා එත්ථ හොතීති: තණ්හාපච්චයා භන්තෙ උපාදානං; එවං නො එත්ථ හොති තණ්හාපච්චයා උපාදානන්ති—

වෙදනාපච්චයා තණ්හාති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං; වෙදනාපච්චයා නු ඛො භික්ඛවෙ තණ්හා නො වා කථං වා එත්ථ හොතීති වෙදනාපච්චයා භන්තෙ තණ්හා; එවං නො එත්ථ හොති වෙදනාපච්චයා තණ්හාති—

ඵස්සපච්චයා වෙදනාති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං; ඵස්සපච්චයා නු ඛො භික්ඛවෙ වෙදනා නො වා කථං වා එත්ථ හොතීති: ඵස්සපච්චයා භන්තෙ වෙදනා; එවං නො එත්ථ හොති ඵස්සපච්චයා වෙදනාති—

සළායතනපච්චයා ඵස්සොති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං; සළායතනපච්චයා නු ඛො භික්ඛවෙ ඵස්සො නො වා කථං වා එත්ථ හොතීති: සළායතනපච්චයා භන්තෙ ඵස්සො; එවං නො එත්ථ හොති සළායතනපච්චයා ඵස්සොති—

නාමරූපපච්චයා සළායතනන්ති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං; නාමරූපපච්චයා නු ඛො භික්ඛවෙ සළායතනං නො වා කථං වා

එත්ථ හොතීති: නාමරූපපච්චයා භන්තෙ සළායතනං; එවං නො එත්ථ හොති නාමරූපපච්චයා සළායතනන්ති.—

විඤ්ඤාණපච්චයා නාමරූපන්ති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං; විඤ්ඤාණපච්චයා නු ඛො භික්ඛවෙ නාමරූපං නො වා කථං වා එත්ථ හොතීති: විඤ්ඤාණපච්චයා භන්තෙ නාමරූපං; එවං නො එත්ථ හොති විඤ්ඤාණපච්චයා නාමරූපන්ති.—

සඞ්ඛාරපච්චයා විඤ්ඤාණන්ති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං; සඞ්ඛාරපච්චයා නු ඛො භික්ඛවෙ විඤ්ඤාණං නො වා කථං වා එත්ථ හොතීති: සඞ්ඛාරපච්චයා භන්තෙ විඤ්ඤාණං; එවං නො එත්ථ හොති සඞ්ඛාරපච්චයා විඤ්ඤාණන්ති.—

අවිජ්ජාපච්චයා සඞ්ඛාරාති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං; අවිජ්ජාපච්චයා නු ඛො භික්ඛවෙ සඞ්ඛාරා නො වා කථං වා එත්ථ හොතීති අවිජ්ජාපච්චයා භන්තෙ සඞ්ඛාරා; එවං නො එත්ථ හොති අවිජ්ජාපච්චයා සඞ්ඛාරාති.—

සාධු භික්ඛවෙ; ඉති ඛො භික්ඛවෙ තුම්හෙපි එවං වදෙථ අහම්පි එවං වදාමි: ඉති ඉමස්මිං සති ඉදං හොති ඉමස්සුප්පාදා ඉදං උප්පජ්ජති යදිදං අවිජ්ජාපච්චයා සඞ්ඛාරා; සඞ්ඛාරපච්චයා විඤ්ඤාණං; විඤ්ඤාණපච්චයා නාමරූපං; නාමරූපපච්චයා සළායතනං; සළායතනපච්චයා ඵස්සො; ඵස්සපච්චයා වෙදනා; වෙදනාපච්චයා තණ්හා; තණ්හාපච්චයා උපාදානං; උපාදානපච්චයා භවො; භවපච්චයා ජාති; ජාතිපච්චයා ජරාමරණං සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සුපායාසා සම්භවන්ති; එවමෙතස්ස කෙවලස්ස දුක්ඛක්ඛන්ධස්ස සමුදයො හොති.—

අවිජ්ජාය ත්වෙව අසෙසවිරාගනිරොධා සඞ්ඛාරනිරොධො; සඞ්ඛාරනිරොධා විඤ්ඤාණනිරොධො; විඤ්ඤාණනිරොධා නාමරූපනිරොධො; නාමරූපනිරොධා සළායතනනිරොධො; සළායතනනිරොධා ඵස්සනිරොධො; ඵස්සනිරොධා වෙදනානිරොධො; වෙදනානිරොධා තණ්හානිරොධො; තණ්හානිරොධා උපාදානනිරොධො; උපාදානනිරොධා භවනිරොධො; භවනිරොධා ජාතිනිරොධො; ජාතිනිරොධා ජරාමරණං සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සුපායාසා නිරුජ්ඣන්ති; එවමෙතස්ස කෙවලස්ස දුක්ඛක්ඛන්ධස්ස නිරොධො හොති.—

ජාතිනිරොධා ජරාමරණනිරොධොති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං; ජාතිනිරොධා නු ඛො භික්ඛවෙ ජරාමරණනිරොධො

නො වා කථං වා එත්ථ හොතීති: ජාතිනිරොධා භන්තෙ ජරාමරණනිරොධො; එවං නො එත්ථ හොති ජාතිනිරොධා ජරාමරණනිරොධොති.

භවනිරොධා ජාතිනිරොධොති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං; භවනිරොධා නු ඛො භික්ඛවෙ ජාතිනිරොධො නො වා කථං වා එත්ථ හොතීති: භවනිරොධා භන්තෙ ජාතිනිරොධො; එවං නො එත්ථ හොති භවනිරොධා ජාතිනිරොධොති.

උපාදානනිරොධා භවනිරොධොති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං; උපාදානනිරොධා නු ඛො භික්ඛවෙ භවනිරොධො නො වා කථං වා එත්ථ හොතීති: උපාදානනිරොධා භන්තෙ භවනිරොධො; එවං නො එත්ථ හොති උපාදානනිරොධා භවනිරොධොති.

තණ්හානිරොධා උපාදානනිරොධොති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං: තණ්හානිරොධා නු ඛො භික්ඛවෙ උපාදානනිරොධො නො වා කථං වා එත්ථ හොතීති: තණ්හානිරොධා භන්තෙ උපාදානනිරොධො; එවං නො එත්ථ හොති තණ්හානිරොධා උපාදානනිරොධොති.

වෙදනානිරොධා තණ්හානිරොධොති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං; වෙදනානිරොධා නු ඛො භික්ඛවෙ තණ්හානිරොධො නො වා කථං වා එත්ථ හොතීති: වෙදනානිරොධා භන්තෙ තණ්හානිරොධො; එවං නො එත්ථ හොති වෙදනානිරොධා තණ්හානිරොධොති.

ඵස්සනිරොධා වෙදනානිරොධොති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං; ඵස්සනිරොධා නු ඛො භික්ඛවෙ වෙදනානිරොධො නො වා කථං වා එත්ථ හොතීති: ඵස්සනිරොධා භන්තෙ වෙදනානිරොධො; එවං නො එත්ථ හොති ඵස්සනිරොධා වෙදනානිරොධොති.

සළායතනනිරොධා ඵස්සනිරොධොති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං; සළායතනනිරොධා නු ඛො භික්ඛවෙ ඵස්සනිරොධො නො වා කථං වා එත්ථ හොතීති: සළායතනනිරොධා භන්තෙ ඵස්සනිරොධො; එවං නො එත්ථ හොති සළායතනනිරොධා ඵස්සනිරොධොති.

නාමරූපනිරොධා සළායතනනිරොධොති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං; නාමරූපනිරොධා නු ඛො භික්ඛවෙ සළායතනනිරොධො නො වා කථං වා එත්ථ හොතීති: නාමරූපනිරොධා භන්තෙ සළායතනනිරොධො: එවං නො එත්ථ හොති නාමරූප නිරොධා සළායතනනිරොධොති.

විඤ්ඤාණනිරොධා නාමරූපනිරොධොති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං; විඤ්ඤාණනිරොධා නු ඛො භික්ඛවෙ නාමරූපනිරොධො නො වා කථං වො එත්ථ හොතීති: විඤ්ඤාණනිරොධා භන්තෙ නාමරූපනිරොධො; එවං නො එත්ථ හොති විඤ්ඤාණනිරොධා නාමරූපනිරොධොති —

සඞ්ඛාරනිරොධා විඤ්ඤාණනිරොධොති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං; සඞ්ඛාරනිරොධා නු ඛො භික්ඛවෙ විඤ්ඤාණනිරොධො නො වා කථං වො එත්ථ හොතීති: සඞ්ඛාරනිරොධා භන්තෙ විඤ්ඤාණනිරොධො; එවං නො එත්ථ හොති සඞ්ඛාරනිරොධා විඤ්ඤාණනිරොධොති —

අවිජ්ජානිරොධා සඞ්ඛාරනිරොධොති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං; අවිජ්ජානිරොධා නු ඛො භික්ඛවෙ සඞ්ඛාරනිරොධො නො වා කථං වො එත්ථ හොතීති: අවිජ්ජානිරොධා භන්තෙ සඞ්ඛාරනිරොධො; එවං නො එත්ථ හොති අවිජ්ජානිරොධා සඞ්ඛාරනිරොධොති —

සාධු භික්ඛවෙ; ඉති ඛො භික්ඛවෙ තුම්හෙපි එවං වදෙථ අහම්පි එවං වදාමි; ඉමස්මිං අසති ඉදං න හොති ඉමස්ස නිරොධා ඉදං නිරුජ්ඣති යදිදං අවිජ්ජානිරොධා සඞ්ඛාරනිරොධො; සඞ්ඛාරනිරොධා විඤ්ඤාණනිරොධො; විඤ්ඤාණනිරොධා නාමරූපනිරොධො; නාමරූපනිරොධා සළායතනනිරොධො; සළායතනනිරොධා ඵස්සනිරොධො; ඵස්සනිරොධා වෙදනානිරොධො; වෙදනානිරොධා තණ්හානිරොධො; තණ්හානිරොධා උපාදානනිරොධො; උපාදානනිරොධා භවනිරොධො; භවනිරොධා ජාතිනිරොධො; ජාතිනිරොධා ජරාමරණං සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සුපායාසා නිරුජ්ඣන්ති, එවමෙතස්ස කෙවලස්ස දුක්ඛක්ඛන්ධස්ස නිරොධො හොති —

අපි නු තුම්හෙ භික්ඛවෙ එවං ජානන්තා එවං පස්සන්තා පුබ්බන්තං වා පටිධාවෙය්‍යාථ: අහෙසුම්හ නු ඛො මයං අතීතමද්ධානං; න නු ඛො අහෙසුම්හ අතීතමද්ධානං: කින්නු ඛො අහෙසුම්හ අතීතමද්ධානං; කථන්නු ඛො අහෙසුම්හ අතීතමද්ධානං; කිං හුත්වා කිං අහෙසුම්හ නු ඛො මයං අතීතමද්ධානන්ති; නො හෙතං භන්තෙ —

අපි නු තුම්හෙ භික්ඛවෙ එවං ජානන්තා එවං පස්සන්තා අපරන්තං වා ආධාවෙය්‍යාථ: භවිස්සාම නු ඛො මයං අනාගතමද්ධානං; න නු ඛො භවිස්සාම අනාගතමද්ධානං; කින්නු ඛො භවිස්සාම

අනාගතමද්ධානං; කථං නු ඛො භවිස්සාම අනාගතමද්ධානං; කිං හුත්වා කිං භවිස්සාම නු ඛො මයං අනාගතමද්ධානන්ති; නො හෙතං භන්තෙ —

අපි නු තුම්හෙ භික්ඛවෙ එවං ජානන්තා එවං පස්සන්තා එතරහි වා පච්චුප්පන්නං අද්ධානං අජ්ඣත්තං කථංකථී අස්සථ: අහං නු ඛොස්මි; නො නු ඛොස්මි; කිං නු ඛොස්මි; කථං නු ඛොස්මි; අයං නු ඛො සත්තො කුතො ආගතො; සො කුහිංගාමී භවිස්සතීති; නො හෙතං භන්තෙ —

අපි නු තුම්හෙ භික්ඛවෙ එවං ජානන්තා එවං පස්සන්තා එවං වදෙය්‍යාථ: සත්ථා නො ගරු සත්ථුගාරවෙන ච මයං එවං වදෙමාති; නො හෙතං භන්තෙ —

අපි නු තුම්හෙ භික්ඛවෙ එවං ජානන්තා එවං පස්සන්තා එවං වදෙය්‍යාථ: සමණො නො එවමාහ; සමණවචනෙන ච මයං එවං වදෙමාති; නො හෙතං භන්තෙ —

අපි නු තුම්හෙ භික්ඛවෙ එවං ජානන්තා එවං පස්සන්තා අඤ්ඤං සත්ථාරං උද්දිසෙය්‍යාථාති: නො හෙතං භන්තෙ —

අපි නු තුම්හෙ භික්ඛවෙ එවං ජානන්තා එවං පස්සන්තා යානි තානි පුථුසමණබ්‍රාහ්මණානං වතකොතුහලමඞ්ගලානි තානි සාරතො පච්චාගච්ඡෙය්‍යාථාති: නො හෙතං භන්තෙ —

නනු ඛො භික්ඛවෙ යදෙව තුම්හාකං සාමං ඤාතං සාමං දිට්ඨං සාමං විදිතං තදෙව තුම්හෙ වදෙථාති: එවම්භන්තෙ —

සාධු භික්ඛවෙ; උපනීතා ඛො මෙ තුම්හෙ භික්ඛවෙ ඉමිනා සන්දිට්ඨිකෙන ධම්මෙන අකාලිකෙන එහිපස්සිකෙන ඔපනයිකෙන පච්චත්තං වෙදිතබ්බෙන විඤ්ඤූහි; සන්දිට්ඨිකො අයං භික්ඛවෙ ධම්මො අකාලිකො එහිපස්සිකො ඔපනයිකො පච්චත්තං වෙදිතබ්බො විඤ්ඤූහීති ඉති යන්තං වුත්තං ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තං.

තිණ්ණං ඛො පන භික්ඛවෙ සන්නිපාතා ගබ්භස්සාවක්කන්ති හොති; ඉධ මාතාපිතරො ච සන්නිපතිතා හොන්ති; මාතා ච න උතුනී හොති; ගන්ධබ්බො ච න පච්චුපට්ඨිතො හොති; නෙව තාව ගබ්භස්සාවක්කන්ති හොති; ඉධ මාතාපිතරො ච සන්නිපතිතා හොන්ති; මාතා ච උතුනී හොති; ගන්ධබ්බො ච න පච්චුපට්ඨිතො හොති; නෙව තාව ගබ්භස්සාවක්කන්ති හොති; යතො ච ඛො භික්ඛවෙ මාතාපිතරො ච සන්නිපතිතා හොන්ති; මාතා ච උතුනී හොති; ගන්ධබ්බො ච පච්චුපට්ඨිතො හොති; එවං තිණ්ණං සන්නි

පාතා ගබ්භස්සාවක්කන්ති හොති; තමෙනං භික්ඛවෙ මාතා නව වා දස වා මාසෙ ගබ්භං කුච්ඡිනා පරිහරති මහතා සංසයෙන ගරුම්භාරං; තමෙනං භික්ඛවෙ මාතා නවන්නං වා දසන්නං වා මාසානං අච්චයෙන විජායති මහතා සංසයෙන ගරුම්භාරං; තමෙනං ජාතං සමානං සකෙන ලොහිතෙන පොසෙති; ලොහිතං හෙතං භික්ඛවෙ අරියස්ස විනයෙ යදිදං මාතුථඤ්ඤං—

ස ඛො සො භික්ඛවෙ කුමාරො වුද්ධිමන්වාය ඉන්ද්‍රියානං පරිපාකමන්වාය යානි තානි [1] කුමාරකානං කීළාපනකානි තෙහි කීළති; සෙය්‍යථීදං: වඞ්කකං ඝටිකං මොක්ඛචිකං චිඞ්ගුලකං පත්තාළ්හකං රථකං ධනුකං—

ස ඛො සො භික්ඛවෙ කුමාරො වුද්ධිමන්වාය ඉන්ද්‍රියානං පරිපාකමන්වාය පඤ්චහි කාමගුණෙහි සමප්පිතො සමඞ්ගීභූතො පරිචාරෙති චක්ඛුවිඤ්ඤෙය්‍යෙහි රූපෙහි ඉට්ඨෙහි කන්තෙහි මනාපෙහි පියරූපෙහි කාමූපසංහිතෙහි රජනීයෙහි; සොතවිඤ්ඤෙය්‍යෙහි සද්දෙහි—පෙ—ඝානවිඤ්ඤෙය්‍යෙහි ගන්ධෙහි ජිව්හාවිඤ්ඤෙය්‍යෙහි රසෙහි කායවිඤ්ඤෙය්‍යෙහි ඵොට්ඨබ්බෙහි ඉට්ඨෙහි කන්තෙහි මනාපෙහි පියරූපෙහි කාමූපසංහිතෙහි රජනීයෙහි—

සො චක්ඛුනා රූපං දිස්වා පියරූපෙ රූපෙ සාරජ්ජති; අප්පියරූපෙ රූපෙ බ්‍යාපජ්ජති; අනුපට්ඨිතකායසති ච විහරති පරිත්තචෙතසො තඤ්ච චෙතොවිමුත්තිං පඤ්ඤාවිමුත්තිං යථාභූතං නප්පජානාති යත්ථස්ස තෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්ති; සො එවං අනුරොධවිරොධං සමාපන්නො යං කිඤ්චි වෙදනං වෙදෙති සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා; සො තං වෙදනං අභිනන්දති අභිවදති අජ්ඣොසාය තිට්ඨති; තස්ස තං වෙදනං අභිනන්දතො අභිවදතො අජ්ඣොසාය තිට්ඨතො උප්පජ්ජති නන්දී; යා වෙදනාසු නන්දී තදුපාදානං; තස්සුපාදානපච්චයා භවො; භවපච්චයා ජාති; ජාතිපච්චයා ජරාමරණං සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සුපායාසා සම්භවන්ති; එවමෙතස්ස කෙවලස්ස දුක්ඛක්ඛන්ධස්ස සමුදයො හොති; සොතෙන සද්දං සුත්වා—පෙ—ඝානෙන ගන්ධං ඝායිත්වා ජිව්හාය රසං සායිත්වා කායෙන ඵොට්ඨබ්බං ඵුසිත්වා මනසා ධම්මං විඤ්ඤාය පියරූපෙ ධම්මෙ සාරජ්ජති; අප්පියරූපෙ ධම්මෙ බ්‍යාපජ්ජති; අනුපට්ඨිතකායසති ච විහරති පරිත්තචෙතසො; තඤ්ච චෙතොවිමුත්තිං පඤ්ඤාවිමුත්තිං යථාභූතං නප්පජානාති යත්ථස්ස තෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා

1 යංහි-සී.

අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්ති; සො එවං අනුරොධවිරොධං සමාපන්නො යං කිඤ්චි වෙදනං වෙදෙති සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා; සො තං වෙදනං අභිනන්දති අභිවදති අජ්ඣොසාය තිට්ඨති; තස්ස තං වෙදනං අභිනන්දතො අභිවදතො අජ්ඣොසාය තිට්ඨතො උප්පජ්ජති නන්දී; යා වෙදනාසු නන්දී තදුපාදානං; තස්සුපාදානපච්චයා භවො; භවපච්චයා ජාති; ජාතිපච්චයා ජරාමරණං සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සුපායාසා සම්භවන්ති, එවමෙතස්ස කෙවලස්ස දුක්ඛක්ඛන්ධස්ස සමුදයො හොති.

ඉධ භික්ඛවෙ තථාගතො ලොකෙ උප්පජ්ජති අරහං සම්මාසම්බුද්ධො විජ්ජාචරණසම්පන්නො සුගතො ලොකවිදූ අනුත්තරො පුරිසදම්මසාරථි සත්ථා දෙවමනුස්සානං බුද්ධො භගවා; සො ඉමං ලොකං සදෙවකං සමාරකං සබ්‍රහ්මකං සස්සමණබ්‍රාහ්මණිං පජං සදෙවමනුස්සං සයං අභිඤ්ඤාසච්ඡිකත්වා පවෙදෙති; සො ධම්මං දෙසෙති ආදිකල්‍යාණං මජ්ඣෙකල්‍යාණං පරියොසානකල්‍යාණං සාත්ථං සබ්‍යඤ්ජනං; කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙති; තං ධම්මං සුණාති ගහපති වා ගහපතිපුත්තො වා අඤ්ඤතරස්මිං වා කුලෙ පච්චාජාතො; සො තං ධම්මං සුත්වා තථාගතෙ සද්ධං පටිලභති; සො තෙන සද්ධාපටිලාභෙන සමන්නාගතො ඉති පටිසඤ්චික්ඛති: සම්බාධො ඝරාවාසො රජාපථො; අබ්භොකාසො පබ්බජ්ජා; නයිදං සුකරං අගාරං අජ්ඣාවසතා එකන්තපරිපුණ්ණං එකන්තපරිසුද්ධං සඞ්ඛලිඛිතං බ්‍රහ්මචරියං චරිතුං; යන්නූනාහං කෙසමස්සුං ඔහාරෙත්වා කාසායානි වත්ථානි අච්ඡාදෙත්වා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජෙය්‍යන්ති; සො අපරෙන සමයෙන අප්පං වා භොගක්ඛන්ධං පහාය මහන්තං වා භොගක්ඛන්ධං පහාය අප්පං වා ඤාතිපරිවට්ටං පහාය මහන්තං වා ඤාතිපරිවට්ටං පහාය කෙසමස්සුං ඔහාරෙත්වා කාසායානි වත්ථානි අච්ඡාදෙත්වා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජති.

සො එවං පබ්බජිතො සමානො භික්ඛූනං සික්ඛාසාජීවසමාපන්නො පාණාතිපාතං පහාය පාණාතිපාතා පටිවිරතො හොති නිහිතදණ්ඩො නිහිතසත්ථො ලජ්ජී දයාපන්නො සබ්බපාණභූතහිතානුකම්පී විහරති; අදින්නාදානං පහාය අදින්නාදානා පටිවිරතො හොති දින්නාදායී දින්නපාටිකඞ්ඛී අථෙනෙන සුචිභූතෙන අත්තනා විහරති; අබ්‍රහ්මචරියං පහාය බ්‍රහ්මචාරී හොති ආරාචාරී විරතො මෙථුනා ගාමධම්මා; මුසාවාදං පහාය මුසාවාදා පටිවිරතො හොති සච්චවාදී සච්චසන්ධො ථෙතො පච්චයිකො අවිසංවාදකො ලොකස්ස; පිසුණං වාචං පහාය පිසුණා වාචා පටිවිරතො හොති ඉතො සුත්වා න අමුත්‍ර අක්ඛාතා ඉමෙසං භෙදාය; අමුත්‍ර වා සුත්වා

න ඉමෙසං අක්ඛාතා අමූසං භෙදාය; ඉති භින්නානං වා සන්ධාතා සහිතානං වා අනුප්පදාතා සමග්ගාරාමො සමග්ගරතො සමග්ගනන්දී සමග්ගකරණිං වාචං භාසිතා හොති; ඵරුසං වාචං පහාය ඵරුසා වාචා පටිවිරතො හොති යා සා වාචා නෙලා කණ්ණසුඛා පෙමනීයා හදයඞ්ගමා පොරී බහුජනකන්තා බහුජනමනාපා තථාරූපිං වාචං භාසිතා හොති; සම්ඵප්පලාපං පහාය සම්ඵප්පලාපා පටිවිරතො හොති කාලවාදී භූතවාදී අත්ථවාදී ධම්මවාදී විනයවාදී නිධානවතිං වාචං භාසිතා කාලෙන සාපදෙසං පරියන්තවතිං අත්ථසංහිතං; සො බීජගාමභූතගාමසමාරම්භා පටිවිරතො හොති; එකභත්තිකො හොති රත්තූපරතො විරතො විකාලභොජනා; නච්චගීතවාදිතවිසූකදස්සනා පටිවිරතො හොති; මාලාගන්ධවිලෙපනධාරණමණ්ඩනවිභූසනට්ඨානා පටිවිරතො හොති; උච්චාසයනමහාසයනා පටිවිරතො හොති; ජාතරූපරජතපටිග්ගහණා පටිවිරතො හොති; ආමකධඤ්ඤපටිග්ගහණා පටිවිරතො හොති; ආමකමංසපටිග්ගහණා පටිවිරතො හොති ඉත්ථිකුමාරිකපටිග්ගහණා පටිවිරතො හොති දාසිදාසපටිග්ගහණා පටිවිරතො හොති; අජෙළකපටිග්ගහණා පටිවිරතො හොති; කුක්කුටසූකරපටිග්ගහණා පටිවිරතො හොති; හත්ථිගවාස්සවළවා පටිග්ගහණා පටිවිරතො හොති; ඛෙත්තවත්ථුපටිග්ගහණා පටිවිරතො හොති; දූතෙය්‍යපහිණගමනානුයොගා පටිවිරතො හොති; කයවික්කයා පටිවිරතො හොති; තුලාකූටකංසකූටමානකූටා පටිවිරතො හොති; උක්කොටනවඤ්චනනිකතිසාචියොගා පටිවිරතො හොති; ඡෙදනවධබන්ධනවිපරාමොසආලොපසහසාකාරා පටිවිරතො හොති; සො සන්තුට්ඨො හොති කායපරිහාරිකෙන චීවරෙන කුච්ඡිපරිහාරිකෙන පිණ්ඩපාතෙන; යෙන යෙනෙව පක්කමති සමාදායෙව පක්කමති; සෙය්‍යථාපි නාම පක්ඛී සකුණො යෙන යෙනෙව ඩෙති සපත්තභාරොව ඩෙති එවමෙව භික්ඛු සන්තුට්ඨො හොති කායපරිහාරිකෙන චීවරෙන කුච්ඡිපරිහාරිකෙන පිණ්ඩපාතෙන; යෙන යෙනෙව පක්කමති සමාදායෙව පක්කමති; සො ඉමිනා අරියෙන සීලක්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො අජ්ඣත්තං අනවජ්ජසුඛං පටිසංවෙදෙති.

සො චක්ඛුනා රූපං දිස්වා න නිමිත්තග්ගාහී හොති නානුබ්‍යඤ්ජනග්ගාහී යත්වාධිකරණමෙනං චක්ඛුන්ද්‍රියං අසංවුතං විහරන්තං අභිජ්ඣාදොමනස්සා පාපකා අකුසලා ධම්මා අන්වාස්සවෙය්‍යුං තස්ස සංවරාය පටිපජ්ජති; රක්ඛති චක්ඛුන්ද්‍රියං; චක්ඛුන්ද්‍රියෙ සංවරං ආපජ්ජති; සොතෙන සද්දං සුත්වා—පෙ—ඝානෙන ගන්ධං ඝායිත්වා—ජිව්හාය රසං සායිත්වා—කායෙන ඵොට්ඨබ්බං

ඵුසිත්වා—මනසා ධම්මං විඤ්ඤාය න නිමිත්තග්ගාහී හොති නානුබ්‍යඤ්ජනග්ගාහී; යත්‍වාධිකරණමෙනං මනින්ද්‍රියං අසංවුතං විහරන්තං අභිජ්ඣාදොමනස්සා පාපකා අකුසලා ධම්මා අන්වාස්සවෙය්‍යුං, තස්ස සංවරාය පටිපජ්ජති; රක්ඛති මනින්ද්‍රියං; මනින්ද්‍රියෙ සංවරං ආපජ්ජති; සො ඉමිනා අරියෙන ඉන්ද්‍රියසංවරෙන සමන්නාගතො අජ්ඣත්තං අබ්‍යාසෙකසුඛං පටිසංවෙදෙති—

සො අභික්කන්තෙ පටික්කන්තෙ සම්පජානකාරී හොති; ආලොකිතෙ විලොකිතෙ සම්පජානකාරී හොති; සමිඤ්ජිතෙ පසාරිතෙ සම්පජානකාරී හොති. සඞ්ඝාටිපත්තචීවරධාරණෙ සම්පජානකාරී හොති; අසිතෙ පීතෙ ඛායිතෙ සායිතෙ සම්පජානකාරී හොති; උච්චාරපස්සාවකම්මෙ සම්පජානකාරී හොති; ගතෙ ඨිතෙ නිසින්නෙ සුත්තෙ ජාගරිතෙ භාසිතෙ තුණ්හීභාවෙ සම්පජානකාරී හොති—

සො ඉමිනා ච අරියෙන සීලක්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො ඉමිනා ච අරියෙන ඉන්ද්‍රියසංවරෙන සමන්නාගතො ඉමිනා ච සතිසම්පජඤ්ඤෙන සමන්නාගතො විවිත්තං සෙනාසනං භජති අරඤ්ඤං රුක්ඛමූලං පබ්බතං කන්දරං ගිරිගුහං සුසානං වනපත්ථං අබ්භොකාසං පලාලපුඤ්ජං; සො පච්ඡාභත්තං පිණ්ඩපාතපටික්කන්තො නිසීදති පල්ලඞ්කං ආභුජිත්වා උජුං කායං පණිධාය පරිමුඛං සතිං උපට්ඨපෙත්වා; සො අභිජ්ඣං ලොකෙ පහාය විගතාභිජ්ඣෙන චෙතසා විහරති; අභිජ්ඣාය චිත්තං පරිසොධෙති; බ්‍යාපාදපදොසං පහාය අබ්‍යාපන්නචිත්තො විහරති සබ්බපාණභූතහිතානුකම්පී; බ්‍යාපාදපදොසා චිත්තං පරිසොධෙති; ථිනමිද්ධං පහාය විගතථිනමිද්ධො විහරති ආලොකසඤ්ඤී සතො සම්පජානො; ථිනමිද්ධා චිත්තං පරිසොධෙති; උද්ධච්චකුක්කුච්චං පහාය අනුද්ධතො විහරති අජ්ඣත්තං වූපසන්තචිත්තො; උද්ධච්චකුක්කුච්චා චිත්තං පරිසොධෙති; විචිකිච්ඡං පහාය තිණ්ණවිචිකිච්ඡො විහරති අකථංකථී කුසලෙසු ධම්මෙසු; විචිකිච්ඡාය චිත්තං පරිසොධෙති—.

සො ඉමෙ පඤ්චනීවරණෙ පහාය චෙතසො උපක්කිලෙසෙ පඤ්ඤාය දුබ්බලීකරණෙ විවිච්චෙව කාමෙහි විවිච්ච අකුසලෙහි ධම්මෙහි සවිතක්කං සවිචාරං විවෙකජං පීතිසුඛං පඨමජ්ඣානං උපසම්පජ්ජ විහරති; පුන ච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු විතක්කවිචාරානං වූපසමා අජ්ඣත්තං සම්පසාදනං චෙතසො එකොදිභාවං අවිතක්කං අවිචාරං සමාධිජං පීතිසුඛං දුතියජ්ඣානං—පෙ—තතියජ්ඣානං—චතුත්ථජ්ඣානං උපසම්පජ්ජ විහරති—

සො චක්ඛුනා රූපං දිස්වා පියරූපෙ රූපෙ න සාරජ්ජති; අප්පියරූපෙ රූපෙ න බ්‍යාපජ්ජති; උපට්ඨිතකායසති ච විහරති අප්පමාණචෙතසො; තඤ්ච චෙතොවිමුත්තිං පඤ්ඤාවිමුත්තිං යථාභූතං පජානාති යත්ථස්ස තෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්ති; සො එවං අනුරොධවිරොධවිප්පහීනො යං කිඤ්චි වෙදනං වෙදෙති සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා; සො තං වෙදනං නාභිනන්දති නාභිවදති නාජ්ඣොසාය තිට්ඨති; තස්ස තං වෙදනං අනභිනන්දතො අනභිවදතො අනජ්ඣොසාය තිට්ඨතො යා වෙදනාසු නන්දී සා නිරුජ්ඣති; තස්ස නන්දීනිරොධා උපාදාන නිරොධො; උපාදානනිරොධා භවනිරොධො; භවනිරොධා ජාතිනිරොධො; ජාතිනිරොධා ජරාමරණං සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සුපායාසා නිරුජ්ඣන්ති; එවමෙතස්ස කෙවලස්ස දුක්ඛක්ඛන්ධස්ස නිරොධො හොති; සොතෙන සද්දං සුත්වා—පෙ—ඝානෙන ගන්ධං ඝායිත්වා ජිව්හාය රසං සායිත්වා කායෙන ඵොට්ඨබ්බං ඵුසිත්වා මනසා ධම්මං විඤ්ඤාය පියරූපෙ ධම්මෙ න සාරජ්ජති; අප්පියරූපෙ ධම්මෙ න බ්‍යාපජ්ජති; උපට්ඨිතකායසති ච විහරති අප්පමාණචෙතසො; තඤ්ච චෙතොවිමුත්තිං පඤ්ඤාවිමුත්තිං යථාභූතං පජානාති යත්ථස්ස තෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්ති; සො එවං අනුරොධවිරොධවිප්පහීනො යං කිඤ්චි වෙදනං වෙදෙති සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා; සො තං වෙදනං නාභිනන්දති නාභිවදති නාජ්ඣොසාය තිට්ඨති; තස්ස තං වෙදනං අනභිනන්දතො අනභිවදතො අනජ්ඣොසාය තිට්ඨතො යා වෙදනාසු නන්දී සා නිරුජ්ඣති; තස්ස නන්දීනිරොධා උපාදාන නිරොධො; උපාදානනිරොධා භවනිරොධො; භවනිරොධා ජාති නිරොධො; ජාතිනිරොධා ජරාමරණං සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සුපායාසා නිරුජ්ඣන්ති; එවමෙතස්ස කෙවලස්ස දුක්ඛක්ඛන්ධස්ස නිරොධො හොති.

ඉමං ඛො මෙ තුම්හෙ භික්ඛවෙ සංඛිත්තෙන තණ්හාසඞ්ඛයවිමුත්තිං ධාරෙථ; සාතිං පන[1] භික්ඛුං කෙවට්ටපුත්තං මහාතණ්හාජාලතණ්හාසඞ්ඝාටපටිමුක්කන්ති.

ඉදමවොච භගවා; අත්තමනා තෙ භික්ඛූ භගවතො භාසිතං අභිනන්දුන්ති.

මහාතණ්හාසඞ්ඛයසුත්තං අට්ඨමං.

1 සාතිං-සී,

9.

එවං මෙ සුතං; එකං සමයං භගවා අඞ්ගෙසු විහරති අස්සපුරං නාම අඞ්ගානං නිගමො; තත්‍ර ඛො භගවා භික්ඛූ ආමන්තෙසි භික්ඛවොති; භදන්තෙති තෙ භික්ඛූ භගවතො පච්චස්සොසුං; භගවා එතදවොච; සමණා සමණාති වො භික්ඛවෙ ජනො සඤ්ජානාති; තුම්හෙ ච පන කෙ තුම්හෙති පුට්ඨා සමණම්හාති පටිජානාථ තෙසං වො භික්ඛවෙ එවං සමඤ්ඤානං සතං එවම්පටිඤ්ඤානං සතං යෙ ධම්මා සමණකරණා ච බ්‍රාහ්මණකරණා ච තෙ ධම්මෙ සමාදාය වත්තිස්සාම; එවං නො අයං අම්හාකං සමඤ්ඤා ච සච්චා භවිස්සති පටිඤ්ඤා ච භූතා; යෙසඤ්ච මයං චීවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරං පරිභුඤ්ජාම තෙසං තෙ කාරා අම්හෙසු මහප්ඵලා භවිස්සන්ති මහානිසංසා; අම්හාකඤ්චෙවායං පබ්බජ්ජා අවඤ්ඣා භවිස්සති සඵලා සඋද්‍රයාති;[1] එවං හි වො භික්ඛවෙ සික්ඛිතබ්බං.

කතමෙ ච භික්ඛවෙ ධම්මා සමණකරණා ච බ්‍රාහ්මණකරණා ච: හිරොත්තප්පෙන සමන්නාගතා භවිස්සාමාති එවං හි වො භික්ඛවෙ සික්ඛිතබ්බං; සියා ඛො පන භික්ඛවෙ තුම්හාකං එවමස්ස හිරොත්තප්පෙනම්හා සමන්නාගතා අලමෙත්තාවතා කතමෙත්තාවතා අනුප්පත්තො නො සාමඤ්ඤත්ථො නත්ථි නො කිඤ්චි උත්තරිං කරණීයන්ති තාවතකෙනෙව තුට්ඨිං ආපජ්ජෙය්‍යාථ.

ආරොචයාමි වො භික්ඛවෙ; පටිවෙදයාමි වො භික්ඛවෙ; මා වො සාමඤ්ඤත්ථිකානං සතං සාමඤ්ඤත්ථො පරිහායි සති[2] උත්තරිං කරණීයෙ කිඤ්ච භික්ඛවෙ උත්තරිං කරණීයං; පරිසුද්ධො නො කායසමාචාරො භවිස්සති උත්තානො විවටො න ච ඡිද්දවා සංවුතො ච; තාය ච පන පරිසුද්ධකායසමාචාරතාය නෙවත්තානුක්කංසිස්සාම න පරං වම්භිස්සාමාති; එවං හි වො භික්ඛවෙ සික්ඛිතබ්බං; සියා ඛො පන භික්ඛවෙ තුම්හාකං එවමස්ස: හිරොත්තප්පෙනම්හා සමන්නාගතා පරිසුද්ධො නො කායසමාචාරො අලමෙත්තාවතා කතමෙත්තාවතා අනුප්පත්තො නො සාමඤ්ඤත්ථො නත්ථි නො කිඤ්චි උත්තරිං කරණීයන්ති තාවතකෙනෙව තුට්ඨිං ආපජ්ජෙය්‍යාථ.

ආරොචයාමි වො භික්ඛවෙ; පටිවෙදයාමි වො භික්ඛවෙ මා වො සාමඤ්ඤත්ථිකානං සතං සාමඤ්ඤත්ථො පරිහායි සති උත්තරිං කරණීයෙ; කිඤ්ච භික්ඛවෙ උත්තරිං කරණීයං; පරිසුද්ධො නො වචීසමාචාරො භවිස්සති උත්තානො විවටො න ච ඡිද්දවා සංවුතො ච;

1 සඋද්‍රයාති-ම. 2 පරිහායිස්සති-ම.

තාය ච පන පරිසුද්ධවචීසමාචාරතාය නෙවත්තානුක්කංසිස්සාම න පරං වම්භිස්සාමාති; එවං හි වො භික්ඛවෙ සික්ඛිතබ්බං; සියා ඛො පන භික්ඛවෙ තුම්හාකං එවමස්ස, හිරොත්තප්පෙනම්හා සමන්නාගතා, පරිසුද්ධො නො කායසමාචාරො, පරිසුද්ධො වචීසමාචාරො, අලමෙත්තාවතා, කතමෙත්තාවතා, අනුප්පත්තො නො සාමඤ්ඤත්ථො, නත්ථි නො කිඤ්චි උත්තරිං කරණීයන්ති, තාවතකෙනෙව තුට්ඨිං ආපජ්ජෙය්‍යාථ ......

ආරොචයාමි වො භික්ඛවෙ, පටිවෙදයාමි වො භික්ඛවෙ, මා වො සාමඤ්ඤත්ථිකානං සතං සාමඤ්ඤත්ථො පරිහායි සති උත්තරිං කරණීයෙ; කිඤ්ච භික්ඛවෙ උත්තරිං කරණීයං; පරිසුද්ධො නො මනොසමාචාරො භවිස්සති උත්තානො විවටො න ච ඡිද්දවා සංවුතො ච, තාය ච පන පරිසුද්ධමනොසමාචාරතාය නෙවත්තානුක්කංසිස්සාම, න පරං වම්භිස්සාමාති, එවං හි වො භික්ඛවෙ සික්ඛිතබ්බං; සියා ඛො පන භික්ඛවෙ තුම්හාකං එවමස්ස හිරොත්තප්පෙනම්හා සමන්නාගතා, පරිසුද්ධො නො කායසමාචාරො, පරිසුද්ධො වචීසමාචාරො, පරිසුද්ධො මනොසමාචාරො, අලමෙත්තාවතා, කතමෙත්තාවතා, අනුප්පත්තො නො සාමඤ්ඤත්ථො, නත්ථි නො කිඤ්චි උත්තරිං කරණීයන්ති; තාවතකෙනෙව තුට්ඨිං ආපජ්ජෙය්‍යාථ ......

ආරොචයාමි වො භික්ඛවෙ, පටිවෙදයාමි වො භික්ඛවෙ, මා වො සාමඤ්ඤත්ථිකානං සතං සාමඤ්ඤත්ථො පරිහායි සති උත්තරිං කරණීයෙ; කිඤ්ච භික්ඛවෙ උත්තරිං කරණීයං; පරිසුද්ධො නො ආජීවො භවිස්සති උත්තානො විවටො න ච ඡිද්දවා සංවුතො ච, තාය ච පන පරිසුද්ධාජීවතාය නෙවත්තානුක්කංසිස්සාම, න පරං වම්භිස්සාමාති, එවං හි වො භික්ඛවෙ සික්ඛිතබ්බං; සියා ඛො පන භික්ඛවෙ තුම්හාකං එවමස්ස, හිරොත්තප්පෙනම්හා සමන්නාගතා, පරිසුද්ධො නො කායසමාචාරො, පරිසුද්ධො වචීසමාචාරො, පරිසුද්ධො මනොසමාචාරො, පරිසුද්ධො ආජීවො, අලමෙත්තාවතා, කතමෙත්තාවතා, අනුප්පත්තො නො සාමඤ්ඤත්ථො, නත්ථි නො කිඤ්චි උත්තරිං කරණීයන්ති; තාවතකෙනෙව තුට්ඨිං ආපජ්ජෙය්‍යාථ.

ආරොචයාමි වො භික්ඛවෙ, පටිවෙදයාමි වො භික්ඛවෙ, මා වො සාමඤ්ඤත්ථිකානං සතං සාමඤ්ඤත්ථො පරිහායි සති උත්තරිං කරණීයෙ; කිඤ්ච භික්ඛවෙ උත්තරිං කරණීයං; ඉන්ද්‍රියෙසු ගුත්තද්වාරා භවිස්සාම, චක්ඛුනා රූපං දිස්වා න නිමිත්තග්ගාහී නානුබ්‍යඤ්ජනග්ගාහී යත්වාධිකරණමෙනං චක්ඛුන්ද්‍රියං අසංවුතං විහරන්තං අභිජ්ඣාදොමනස්සා පාපකා අකුසලා ධම්මා අන්වාස්ස

වෙය්‍යුං, තස්ස සංවරාය පටිපජ්ජිස්සාම, රක්ඛිස්සාම චක්ඛුන්ද්‍රියං, චක්ඛුන්ද්‍රියෙ සංවරං ආපජ්ජිස්සාම, සොතෙන සද්දං සුත්වා ...පෙ... ඝානෙන ගන්ධං ඝායිත්වා-ජිව්හාය රසං සායිත්වා-කායෙන ඵොට්ඨබ්බං ඵුසිත්වා-මනසා ධම්මං විඤ්ඤාය න නිමිත්තග්ගාහී නානුබ්‍යඤ්ජනග්ගාහී, යත්වාධිකරණමෙනං මනින්ද්‍රියං අසංවුතං විහරන්තං අභිජ්ඣාදොමනස්සා පාපකා අකුසලා ධම්මා අන්වාස්සවෙය්‍යුං, තස්ස සංවරාය පටිපජ්ජිස්සාම, රක්ඛිස්සාම මනින්ද්‍රියං මනින්ද්‍රියෙ සංවරං ආපජ්ජිස්සාමාති, එවං හි වො භික්ඛවෙ සික්ඛිතබ්බං; සියා ඛො පන භික්ඛවෙ තුම්හාකං එවමස්ස හිරොත්තප්පෙනම්හා සමන්නාගතා, පරිසුද්ධො නො කායසමාචාරො, පරිසුද්ධො වචීසමාචාරො, පරිසුද්ධො මනොසමාචාරො පරිසුද්ධො ආජීවො, ඉන්ද්‍රියෙසුම්හා ගුත්තද්වාරා, අලමෙත්තාවතා කතමෙත්තාවතා අනුප්පත්තො නො සාමඤ්ඤත්ථො, නත්ථි නො කිඤ්චි උත්තරිං කරණීයන්ති; තාවතකෙනෙව තුට්ඨිං ආපජ්ජෙය්‍යාථ...

ආරොචයාමි වො භික්ඛවෙ, පටිවෙදයාමි වො භික්ඛවෙ, මා වො සමඤ්ඤත්ථිකානං සතං සාමඤ්ඤත්ථො පරිහායි සති උත්තරිං කරණීයෙ; කිඤ්ච භික්ඛවෙ උත්තරිං කරණීයං; භොජනෙ මත්තඤ්ඤුනො භවිස්සාම, පටිසඞ්ඛා යොනිසො ආහාරං ආහරිස්සාම නෙව දවාය න මදාය න මණ්ඩනාය න විභූසනාය යාවදෙව ඉමස්ස කායස්ස ඨිතියා යාපනාය විහිංසූපරතියා බ්‍රහ්මචරියානුග්ගහාය ඉති පුරාණඤ්ච වෙදනං පටිහඞ්ඛාමි නවඤ්ච වෙදනං නඋප්පාදෙස්සාමි යාත්‍රා ච මෙ භවිස්සති අනවජ්ජතා ච ඵාසුවිහාරො චාති, එවං හි වො භික්ඛවෙ සික්ඛිතබ්බං; සියා ඛො පන භික්ඛවෙ තුම්හාකං එවමස්ස හිරොත්තප්පෙනම්හා සමන්නාගතා, පරිසුද්ධො නො කායසමාචාරො, පරිසුද්ධො වචීසමාචාරො, පරිසුද්ධො මනොසමාචාරො, පරිසුද්ධො ආජීවො, ඉන්ද්‍රියෙසුම්හා ගුත්තද්වාරා, භොජනෙ මත්තඤ්ඤුනො, අලමෙත්තාවතා, කතමෙත්තාවතා, අනුප්පත්තො නො සාමඤ්ඤත්ථො, නත්ථි නො කිඤ්චි උත්තරිං කරණීයන්ති; තාවතකෙනෙව තුට්ඨිං ආපජ්ජෙය්‍යාථ...

ආරොචයාමි වො භික්ඛවෙ, පටිවෙදයාමි වො භික්ඛවෙ, මා වො සාමඤ්ඤත්ථිකානං සතං සාමඤ්ඤත්ථො පරිහායි සති උත්තරිං කරණීයෙ; කිඤ්ච භික්ඛවෙ උත්තරිං කරණීයං; ජාගරියං අනුයුත්තා භවිස්සාම, දිවසං චඞ්කමෙන නිසජ්ජාය ආවරණීයෙහි ධම්මෙහි චිත්තං පරිසොධෙස්සාම, රත්තියා පඨමං යාමං චඞ්කමෙන නිසජ්ජාය ආවරණීයෙහි ධම්මෙහි චිත්තං පරිසොධෙස්සාම, රත්තියා මජ්ඣිමං යාමං දක්ඛිණෙන පස්සෙන සීහසෙය්‍යං

කප්පෙස්සාම පාදෙ පාදං අච්චාධාය සතා සම්පජානා උට්ඨානසඤ්ඤං මනසි කරිත්වා, රත්තියා පච්ඡිමං යාමං පච්චුට්ඨාය චඞ්කමෙන නිසජ්ජාය ආවරණීයෙහි ධම්මෙහි චිත්තං පරිසොධෙස්සාමාති, එවං හි වො භික්ඛවෙ සික්ඛිතබ්බං; සියා ඛො පන භික්ඛවෙ තුම්හාකං එවමස්ස, හිරොත්තප්පෙනම්හා සමන්නාගතා, පරිසුද්ධො නො කායසමාචාරො, පරිසුද්ධො වචීසමාචාරො, පරිසුද්ධො මනොසමාචාරො, පරිසුද්ධො ආජීවො, ඉන්‍ද්‍රියෙසුම්හා ගුත්තද්වාරා, භොජනෙ මත්තඤ්ඤුනො, ජාගරියං අනුයුත්තා, අලමෙත්තාවතා කතමෙත්තාවතා, අනුප්පත්තො නො සාමඤ්ඤත්ථො, නත්ථි නො කිඤ්චි උත්තරිං කරණීයන්ති; තාවතකෙනෙව තුට්ඨිං ආපජ්ජෙය්‍යාථ.

ආරොචයාමි වො භික්ඛවෙ, පටිවෙදයාමි වො භික්ඛවෙ, මා වො සාමඤ්ඤත්ථිකානං සතං සාමඤ්ඤත්ථො පරිහායි සති උත්තරිං කරණීයෙ; කිඤ්ච භික්ඛවෙ උත්තරිං කරණීයං; සතිසම්පජඤ්ඤෙන සමන්නාගතා භවිස්සාම, අභික්කන්තෙ පටික්කන්තෙ සම්පජානකාරී, ආලොකිතෙ විලොකිතෙ සම්පජානකාරී, සම්මිඤ්ජිතෙ පසාරිතෙ සම්පජානකාරී, සඞ්ඝාටිපත්තචීවරධාරණෙ සම්පජානකාරී, අසිතෙ පීතෙ ඛායිතෙ සායිතෙ සම්පජානකාරී, උච්චාරපස්සාවකම්මෙ සම්පජානකාරී, ගතෙ ඨිතෙ නිසින්නෙ සුත්තෙ ජාගරිතෙ භාසිතෙ තුණ්හීභාවෙ සම්පජානකාරීති, එවං හි වො භික්ඛවෙ සික්ඛිතබ්බං; සියා ඛො පන භික්ඛවෙ තුම්හාකං එවමස්ස හිරොත්තප්පෙනම්හා සමන්නාගතා, පරිසුද්ධො නො කායසමාචාරො, පරිසුද්ධො වචීසමාචාරො, පරිසුද්ධො මනොසමාචාරො, පරිසුද්ධො ආජීවො, ඉන්‍ද්‍රියෙසුම්හා ගුත්තද්වාරා, භොජනෙ මත්තඤ්ඤුනො, ජාගරියං අනුයුත්තා, සතිසම්පජඤ්ඤෙන සමන්නාගතා, අලමෙත්තාවතා, කතමෙත්තාවතා, අනුප්පත්තො නො සාමඤ්ඤත්ථො, නත්ථි නො කිඤ්චි උත්තරිං කරණීයන්ති; තාවතකෙනෙව තුට්ඨිං ආපජ්ජෙය්‍යාථ.

ආරොචයාමි වො භික්ඛවෙ, පටිවෙදයාමි වො භික්ඛවෙ, මා වො සාමඤ්ඤත්ථිකානං සතං සාමඤ්ඤත්ථො පරිහායි සති උත්තරිං කරණීයෙ; කිඤ්ච භික්ඛවෙ උත්තරිං කරණීයං: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු විවිත්තං සෙනාසනං භජති අරඤ්ඤං රුක්ඛමූලං පබ්බතං කන්දරං ගිරිගුහං සුසානං වනපත්ථං අබ්භොකාසං පලාලපුඤ්ජං; සො පච්ඡාභත්තං පිණ්ඩපාතපටික්කන්තො නිසීදති පල්ලඞ්කං ආභුජිත්වා උජුං කායං පණිධාය පරිමුඛං සතිං උපට්ඨපෙත්වා; සො අභිජ්ඣං ලොකෙ පහාය විගතාභිජ්ඣෙන චෙතසා විහරති, අභිජ්ඣාය චිත්තං පරිසොධෙති; ව්‍යාපාදපදොසං පහාය අබ්‍යා

පන්නචිත්තො විහරති සබ්බපාණභූතහිතානුකම්පී, බ්‍යාපාදපදොසා චිත්තං පරිසොධෙති; ථීනමිද්ධං පහාය විගතථීනමිද්ධො විහරති ආලොකසඤ්ඤී සතො සම්පජානො, ථීනමිද්ධා චිත්තං පරිසොධෙති; උද්ධච්චකුක්කුච්චං පහාය අනුද්ධතො විහරති අජ්ඣත්තං වූපසන්තචිත්තො, උද්ධච්චකුක්කුච්චා චිත්තං පරිසොධෙති; විචිකිච්ඡං පහාය තිණ්ණවිචිකිච්ඡො විහරති අකථංකථී කුසලෙසු ධම්මෙසු, විචිකිච්ඡාය චිත්තං පරිසොධෙති.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ පුරිසො ඉණං ආදාය කම්මන්තෙ පයොජෙය්‍ය, තස්ස තෙ කම්මන්තා සමිජ්ඣෙය්‍යුං, සො යානි ච පොරාණානි ඉණමූලානි තානි ච බ්‍යන්තීකරෙය්‍ය, සියා චස්ස උත්තරිං අවසිට්ඨං දාරභරණාය; තස්ස එවමස්ස අහං ඛො පුබ්බෙ ඉණං ආදාය කම්මන්තෙ පයොජෙසිං, තස්ස මෙ කම්මන්තා සමිජ්ඣිංසු, සො අහං යානි ච පොරාණානි ඉණමූලානි තානි ච බ්‍යන්තී අකාසිං, අත්ථි ච මෙ උත්තරිං අවසිට්ඨං දාරභරණායාති; සො තතො නිදානං ලභෙථ පාමුජ්ජං, අධිගච්ඡෙ සොමනස්සං.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ පුරිසො ආබාධිකො අස්ස දුක්ඛිතො බාළ්හගිලානො, භත්තඤ්චස්ස නච්ඡාදෙය්‍ය, න චස්ස කායෙ බලමත්තා, සො අපරෙන සමයෙන තම්හා ආබාධා මුච්චෙය්‍ය, භත්තඤ්චස්ස ඡාදෙය්‍ය, සියා චස්ස කායෙ බලමත්තා; තස්ස එවමස්ස අහං ඛො පුබ්බෙ ආබාධිකො අහොසිං දුක්ඛිතො බාළ්හගිලානො, භත්තඤ්ච මෙ නච්ඡාදෙසි, න ච මෙ ආසි කායෙ බලමත්තා, සොම්හි එතරහි තම්හා ආබාධා මුත්තො, භත්තඤ්ච මෙ ඡාදෙති, අත්ථි ච මෙ කායෙ බලමත්තාති; සො තතො නිදානං ලභෙථ පාමුජ්ජං, අධිගච්ඡෙ සොමනස්සං.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ පුරිසො බන්ධනාගාරෙ බද්ධො අස්ස, සො අපරෙන සමයෙන තම්හා බන්ධනා මුච්චෙය්‍ය සොත්ථිනා අබ්‍යයෙන, න චස්ස කිඤ්චි භොගානං වයො; තස්ස එවමස්ස අහං ඛො පුබ්බෙ බන්ධනාගාරෙ බද්ධො අහොසිං, සොම්හි එතරහි තම්හා බන්ධනා මුත්තො සොත්ථිනා අබ්‍යයෙන, නත්ථි ච මෙ කිඤ්චි භොගානං වයොති; සො තතො නිදානං ලභෙථ පාමුජ්ජං අධිගච්ඡෙ සොමනස්සං.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ පුරිසො දාසො අස්ස අනත්තාධීනො පරාධීනො න යෙනකාමඞ්ගමො; සො අපරෙන සමයෙන තම්හා දාසබ්‍යා මුච්චෙය්‍ය අත්තාධීනො අපරාධීනො භුජිස්සො යෙනකාමඞ්ගමො; තස්ස එවමස්ස අහං ඛො පුබ්බෙ දාසො අහොසිං අනත්තාධීනො පරාධීනො න යෙනකාමඞ්ගමො, සොම්හි එත

රහි තම්හා දාසබ්‍යා මුත්තො අත්තාධීනො අපරාධීනො භුජිස්සො යෙනකාමඞ්ගමොති; සො තතො නිදානං ලභෙථ පාමුජ්ජං, අධිගච්ඡෙ සොමනස්සං ෴

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ පුරිසො සධනො සභොගො කන්තාරද්ධානමග්ගං පටිපජ්ජෙය්‍ය, සො අපරෙන සමයෙන තම්හා කන්තාරා නිත්ථරෙය්‍ය සොත්ථිනා අබ්‍යයෙන, න චස්ස කිඤ්චි භොගානං වයො; තස්ස එවමස්ස අහං ඛො පුබ්බෙ සධනො සභොගො කන්තාරද්ධානමග්ගං පටිපජ්ජිං, සොම්හි එතරහි තම්හා කන්තාරා නිත්තිණ්ණො සොත්ථිනා අබ්‍යයෙන, නත්ථි ච මෙ කිඤ්චි භොගානං වයොති; සො තතො නිදානං ලභෙථ පාමුජ්ජං, අධිගච්ඡෙ සොමනස්සං;—එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු යථා ඉණං යථා රොගං යථා බන්ධනාගාරං යථා දාසබ්‍යං යථා කන්තාරද්ධානමග්ගං ඉමෙ පඤ්ච නීවරණෙ අප්පහීනෙ අත්තනි සමනුපස්සති; සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ ආනණ්‍යං යථා ආරොග්‍යං යථා බන්ධනාමොක්ඛං යථා භුජිස්සං යථා ඛෙමන්තභූමිං, එවමෙව භික්ඛු ඉමෙ පඤ්ච නීවරණෙ පහීනෙ අත්තනි සමනුපස්සති ෴

සො ඉමෙ පඤ්ච නීවරණෙ පහාය චෙතසො උපක්කිලෙසෙ පඤ්ඤාය දුබ්බලීකරණෙ විවිච්චෙව කාමෙහි විවිච්ච අකුසලෙහි ධම්මෙහි සවිතක්කං සවිචාරං විවෙකජං පීතිසුඛං පඨමජ්ඣානං උපසම්පජ්ජ විහරති; සො ඉමමෙව කායං විවෙකජෙන පීතිසුඛෙන අභිසන්දෙති පරිසන්දෙති පරිපූරෙති පරිප්ඵරති, නාස්ස කිඤ්චි සබ්බාවතො කායස්ස විවෙකජෙන පීතිසුඛෙන අප්ඵුටං හොති; සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ දක්ඛො න්හාපකො වා න්හාපකන්තෙවාසී වා කංසථාලෙ න්හානීයචුණ්ණානි ආකිරිත්වා උදකෙන පරිප්ඵොසකං පරිප්ඵොසකං සන්නෙය්‍ය; සායස්ස න්හානීයපිණ්ඩි ස්නෙහානුගතා ස්නෙහපරෙතා සන්තරබාහිරා ඵුටා ස්නෙහෙන, න ච පග්ඝරණී; එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු ඉමමෙව කායං විවෙකජෙන පීතිසුඛෙන අභිසන්දෙති පරිසන්දෙති පරිපූරෙති පරිප්ඵරති, නාස්ස කිඤ්චි සබ්බාවතො කායස්ස විවෙකජෙන පීතිසුඛෙන අප්ඵුටං හොති ෴

පුන ච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු විතක්කවිචාරානං වූපසමා අජ්ඣත්තං සම්පසාදනං චෙතසො එකොදිභාවං අවිතක්කං අවිචාරං සමාධිජං පීතිසුඛං දුතියජ්ඣානං උපසම්පජ්ජ විහරති; සො ඉමමෙව කායං සමාධිජෙන පීතිසුඛෙන අභිසන්දෙති පරිසන්දෙති පරිපූරෙති පරිප්ඵරති, නාස්ස කිඤ්චි සබ්බාවතො කායස්ස සමාධිජෙන පීතිසුඛෙන අප්ඵුටං හොති; සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ උදක

රහදො උබ්භිදොදකො, තස්ස නෙවස්ස පුරත්ථිමාය දිසාය උදකස්සායමුඛං, න පච්ඡිමාය දිසාය උදකස්සායමුඛං, න උත්තරාය දිසාය උදකස්සායමුඛං, න දක්ඛිණාය දිසාය උදකස්සායමුඛං, දෙවො ච න කාලෙන කාලං සම්මාධාරං අනුප්පවෙච්ඡෙය්‍ය, අථ ඛො තම්හාව උදකරහදා සීතා වාරිධාරා උබ්භිජ්ජිත්වා තමෙව උදකරහදං සීතෙන වාරිනා අභිසන්දෙය්‍ය පරිසන්දෙය්‍ය පරිපූරෙය්‍ය පරිප්ඵරෙය්‍ය, නාස්ස කිඤ්චි සබ්බාවතො උදකරහදස්ස සීතෙන වාරිනා අප්ඵුටං අස්ස; එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු ඉමමෙව කායං සමාධිජෙන පීතිසුඛෙන අභිසන්දෙති පරිසන්දෙති පරිපූරෙති පරිප්ඵරති, නාස්ස කිඤ්චි සබ්බාවතො කායස්ස සමාධිජෙන පීතිසුඛෙන අප්ඵුටං හොති ——

පුන ච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු පීතියා ච විරාගා උපෙක්ඛකො ච විහරති, සතො ච සම්පජානො සුඛඤ්ච කායෙන පටිසංවෙදෙති, යන්තං අරියා ආචික්ඛන්ති උපෙක්ඛකො සතිමා සුඛවිහාරීති තතියජ්ඣානං උපසම්පජ්ජ විහරති; සො ඉමමෙව කායං නිප්පීතිකෙන සුඛෙන අභිසන්දෙති පරිසන්දෙති පරිපූරෙති පරිප්ඵරති, නාස්ස කිඤ්චි සබ්බාවතො කායස්ස නිප්පීතිකෙන සුඛෙන අප්ඵුටං හොති; සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ උප්පලිනියං වා පදුමිනියං වා පුණ්ඩරීකිනියං වා අප්පෙකච්චානි උප්පලානි වා පදුමානි වා පුණ්ඩරීකානි වා උදකෙ ජාතානි උදකෙ සංවඩ්ඪානි උදකානුග්ගතානි අන්තොනිමුග්ගපොසීනි; තානි යාව චග්ගා යාව ච මූලා සීතෙන වාරිනා අභිසන්නානි පරිසන්නානි පරිපූරානි පරිප්ඵුටානි, න නෙසං කිඤ්චි සබ්බාවතං උප්පලානං වා පදුමානං වා පුණ්ඩරීකානං වා සීතෙන වාරිනා අප්ඵුටං අස්ස; එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු ඉමමෙව කායං නිප්පීතිකෙන සුඛෙන අභිසන්දෙති පරිසන්දෙති පරිපූරෙති පරිප්ඵරති, නාස්ස කිඤ්චි සබ්බාවතො කායස්ස නිප්පීතිකෙන සුඛෙන අප්ඵුටං හොති ——

පුන ච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු සුඛස්ස ච පහානා දුක්ඛස්ස ච පහානා පුබ්බෙව සොමනස්සදොමනස්සානං අත්ථඞ්ගමා අදුක්ඛං අසුඛං උපෙක්ඛාසතිපාරිසුද්ධිං චතුත්ථජ්ඣානං උපසම්පජ්ජ විහරති; සො ඉමමෙව කායං පරිසුද්ධෙන චෙතසා පරියොදාතෙන ඵරිත්වා නිසින්නො හොති; නාස්ස කිඤ්චි සබ්බාවතො කායස්ස පරිසුද්ධෙන චෙතසා පරියොදාතෙන අප්ඵුටං හොති; සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ පුරිසො ඔදාතෙන වත්ථෙන සසීසං පාරුපිත්වා නිසින්නො අස්ස, නාස්ස කිඤ්චි සබ්බාවතො කායස්ස ඔදාතෙන වත්ථෙන අප්ඵුටං අස්ස, එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු ඉමමෙව කායං පරි

සුද්ධෙන චෙතසා පරියොදාතෙන ඵරිත්වා නිසින්නො හොති, නාස්ස කිඤ්චි සබ්බාවතො කායස්ස පරිසුද්ධෙන චෙතසා පරියොදාතෙන අප්ඵුටං හොති.—

සො එවං සමාහිතෙ චිත්තෙ පරිසුද්ධෙ පරියොදාතෙ අනඞ්ගණෙ විගතූපක්කිලෙසෙ මුදුභූතෙ කම්මනියෙ ඨිතෙ ආනෙඤ්ජප්පත්තෙ පුබ්බෙනිවාසානුස්සතිඤාණාය චිත්තං අභිනින්නාමෙති, සො අනෙකවිහිතං පුබ්බෙනිවාසං අනුස්සරති, සෙය්‍යථීදං, එකම්පි ජාතිං ද්වෙපි ජාතියො තිස්සොපි ජාතියො චතස්සොපි ජාතියො පඤ්චපි ජාතියො දසපි ජාතියො වීසතිම්පි ජාතියො තිංසම්පි ජාතියො චත්තාරීසම්පි ජාතියො පඤ්ඤාසම්පි ජාතියො ජාතිසතම්පි ජාතිසහස්සම්පි ජාතිසතසහස්සම්පි අනෙකෙපි සංවට්ටකප්පෙ අනෙකෙපි විවට්ටකප්පෙ අනෙකෙපි සංවට්ටවිවට්ටකප්පෙ අමුත්‍රාසිං එවංනාමො එවංගොත්තො එවංවණ්ණො එවමාහාරො එවං සුඛදුක්ඛපටිසංවෙදී එවමායුපරියන්තො, සො තතො චුතො අමුත්‍ර උපපාදිං, තත්‍රාපාසිං එවංනාමො එවංගොත්තො එවංවණ්ණො එවමාහාරො එවං සුඛදුක්ඛපටිසංවෙදී එවමායුපරියන්තො, සො තතො චුතො ඉධූපපන්නොති; ඉති සාකාරං සඋද්දෙසං අනෙකවිහිතං පුබ්බෙනිවාසං අනුස්සරති; සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ පුරිසො සකම්හා ගාමා අඤ්ඤං ගාමං ආගච්ඡෙය්‍ය, තම්හාපි ගාමා අඤ්ඤං ගාමං ආගච්ඡෙය්‍ය, සො තම්හා ගාමා සකංයෙව ගාමං පච්චාගච්ඡෙය්‍ය, තස්ස එවමස්ස අහං ඛො සකම්හා ගාමා අමුං ගාමං ආගච්ඡිං, තත්‍ර එවං අට්ඨාසිං, එවං නිසීදිං, එවං අභාසිං, එවං තුණ්හී අහොසිං; තම්හාපි ගාමා අමුං ගාමං ආගච්ඡිං, තත්‍රාපි එවං අට්ඨාසිං, එවං නිසීදිං, එවං අභාසිං, එවං තුණ්හී අහොසිං; සොම්හි තම්හා ගාමා සකංයෙව ගාමං පච්චාගතොති, එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු අනෙකවිහිතං පුබ්බෙනිවාසං අනුස්සරති, සෙය්‍යථීදං, එකම්පි ජාතිං ද්වෙපි ජාතියො—පෙ—ඉති සාකාරං සඋද්දෙසං අනෙකවිහිතං පුබ්බෙනිවාසං අනුස්සරති.—

සො එවං සමාහිතෙ චිත්තෙ පරිසුද්ධෙ පරියොදාතෙ අනඞ්ගණෙ විගතූපක්කිලෙසෙ මුදුභූතෙ කම්මනියෙ ඨිතෙ ආනෙඤ්ජප්පත්තෙ සත්තානං චුතූපපාතඤාණාය චිත්තං අභිනින්නාමෙති, සො දිබ්බෙන චක්ඛුනා විසුද්ධෙන අතික්කන්තමානුසකෙන සත්තෙ පස්සති චවමානෙ උපපජ්ජමානෙ හීනෙ පණීතෙ සුවණ්ණෙ දුබ්බණ්ණෙ සුගතෙ දුග්ගතෙ, යථාකම්මූපගෙ සත්තෙ පජානාති ඉමෙ වත භොන්තො සත්තා කායදුච්චරිතෙන

සමන්නාගතා වචීදුච්චරිතෙන සමන්නාගතා මනොදුච්චරිතෙන සමන්නාගතා අරියානං උපවාදකා මිච්ඡාදිට්ඨිකා මිච්ඡාදිට්ඨිකම්මසමාදානා, තෙ කායස්ස භෙදා පරම්මරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපන්නා; ඉමෙ වා පන භොන්තො සත්තා කායසුචරිතෙන සමන්නාගතා වචීසුචරිතෙන සමන්නාගතා මනොසුචරිතෙන සමන්නාගතා අරියානං අනුපවාදකා සම්මාදිට්ඨිකා සම්මාදිට්ඨිකම්මසමාදානා, තෙ කායස්ස භෙදා පරම්මරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපන්නාති; ඉති දිබ්බෙන චක්ඛුනා විසුද්ධෙන අතික්කන්තමානුසකෙන සත්තෙ පස්සති චවමානෙ උපපජ්ජමානෙ හීනෙ පණීතෙ සුවණ්ණෙ දුබ්බණ්ණෙ සුගතෙ දුග්ගතෙ යථාකම්මූපගෙ සත්තෙ පජානාති; සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ ද්වෙ අගාරා සද්වාරා, තත්‍ථ චක්ඛුමා පුරිසො මජ්ඣෙ ඨිතො පස්සෙය්‍ය මනුස්සෙ ගෙහං පවිසන්තෙපි නික්ඛමන්තෙපි අනුචඞ්කමන්තෙපි අනුවිචරන්තෙපි; එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු දිබ්බෙන චක්ඛුනා විසුද්ධෙන අතික්කන්තමානුසකෙන සත්තෙ පස්සති චවමානෙ උපපජ්ජමානෙ හීනෙ පණීතෙ සුවණ්ණෙ දුබ්බණ්ණෙ සුගතෙ දුග්ගතෙ, යථාකම්මූපගෙ සත්තෙ පජානාති—පෙ—

සො එවං සමාහිතෙ චිත්තෙ පරිසුද්ධෙ පරියොදාතෙ අනඞ්ගණෙ විගතූපක්කිලෙසෙ මුදුභූතෙ කම්මනියෙ ඨිතෙ ආනෙඤ්ජප්පත්තෙ ආසවානං ඛයඤාණාය චිත්තං අභිනින්නාමෙති, සො ඉදං දුක්ඛන්ති යථාභූතං පජානාති අයං දුක්ඛසමුදයොති යථාභූතං පජානාති, අයං දුක්ඛනිරොධොති යථාභූතං පජානාති, අයං දුක්ඛනිරොධගාමිනී පටිපදාති යථාභූතං පජානාති; ඉමෙ ආසවාති යථාභූතං පජානාති, අයං ආසවසමුදයොති යථාභූතං පජානාති, අයං ආසවනිරොධොති යථාභූතං පජානාති, අයං ආසවනිරොධගාමිනී පටිපදාති යථාභූතං පජානාති; තස්ස එවං ජානතො එවං පස්සතො කාමාසවාපි චිත්තං විමුච්චති, භවාසවාපි චිත්තං විමුච්චති, අවිජ්ජාසවාපි චිත්තං විමුච්චති, විමුත්තස්මිං විමුත්තමිති ඤාණං හොති, ඛීණා ජාති, වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං, කතං කරණීයං, නාපරං ඉත්ථත්තායාති පජානාති; සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ පබ්බතසඞ්ඛෙපෙ උදකරහදො අච්ඡො විප්පසන්නො අනාවිලො, තත්‍ථ චක්ඛුමා පුරිසො තීරෙ ඨිතො පස්සෙය්‍ය සිප්පිසම්බුකම්පි සක්ඛරකඨලම්පි මච්ඡගුම්බම්පි චරන්තම්පි තිට්ඨන්තම්පි, තස්ස එවමස්ස අයං ඛො උදකරහදො අච්ඡො විප්පසන්නො අනාවිලො; තත්‍රිමෙ සිප්පිසම්බුකාපි සක්ඛරකඨලාපි මච්ඡගුම්බාපි චරන්තිපි තිට්ඨන්තීති; එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු ඉදං දුක්ඛන්ති යථාභූතං පජානාති, අයං දුක්ඛසමුදයොති යථාභූතං පජානාති, අයං

දුක්ඛනිරොධොති යථාභූතං පජානාති, අයං දුක්ඛනිරොධගාමිනී පටිපදාති යථාභූතං පජානාති; ඉමෙ ආසවාති යථාභූතං පජානාති, අයං ආසවසමුදයොති යථාභූතං පජානාති අයං ආසවනිරොධොති යථාභූතං පජානාති, අයං ආසවනිරොධගාමිනී පටිපදාති යථාභූතං පජානාති; තස්ස එවං ජානතො එවං පස්සතො කාමාසවාපි චිත්තං විමුච්චති, භවාසවාපි චිත්තං විමුච්චති, අවිජ්ජාසවාපි චිත්තං විමුච්චති, විමුත්තස්මිං විමුත්තමිති ඤාණං හොති, ඛීණා ජාති, වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං, කතං කරණීයං, නාපරං ඉත්ථත්තායාති පජානාති—

අයං වුච්චති භික්ඛවෙ භික්ඛු සමණො ඉතිපි, බ්‍රාහ්මණො ඉතිපි, න්හාතකො ඉතිපි, වෙදගූ ඉතිපි, සොත්තියො ඉතිපි, අරියො ඉතිපි, අරහං ඉතිපි—

කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු සමණො හොති; සමිතාස්ස හොන්ති පාපකා අකුසලා ධම්මා සංකිලෙසිකා පොනොභවිකා සදරා දුක්ඛවිපාකා ආයතිං ජාතිජරාමරණියා; එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු සමණො හොති—

කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු බ්‍රාහ්මණො හොති; බාහිතාස්ස හොන්ති පාපකා අකුසලා ධම්මා සංකිලෙසිකා පොනොභවිකා සදරා දුක්ඛවිපාකා ආයතිං ජාතිජරාමරණියා; එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු බ්‍රාහ්මණො හොති—

කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු න්හාතකො හොති; න්හාතාස්ස හොන්ති පාපකා අකුසලා ධම්මා සංකිලෙසිකා පොනොභවිකා සදරා දුක්ඛවිපාකා ආයතිං ජාතිජරාමරණියා; එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු න්හාතකො හොති—

කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු වෙදගූ හොති; විදිතාස්ස හොන්ති පාපකා අකුසලා ධම්මා සංකිලෙසිකා පොනොභවිකා සදරා දුක්ඛවිපාකා ආයතිං ජාතිජරාමරණියා; එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු වෙදගූ හොති—

කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු සොත්තියො හොති; නිස්සුතාස්ස හොන්ති පාපකා අකුසලා ධම්මා සංකිලෙසිකා පොනොභවිකා සදරා දුක්ඛවිපාකා ආයතිං ජාතිජරාමරණියා; එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු සොත්තියො හොති—

කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු අරියො හොති; ආරකාස්ස හොන්ති පාපකා අකුසලා ධම්මා සංකිලෙසිකා පොනොභවිකා සදරා දුක්ඛවිපාකා ආයතිං ජාතිජරාමරණියා; එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු අරියො හොති—

කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු අරහං හොති; ආරකාස්ස හොන්ති පාපකා අකුසලා ධම්මා සංකිලෙසිකා පොනොභවිකා සදරා දුක්ඛවිපාකා ආයතිං ජාතිජරාමරණියා; එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු අරහං හොති —

ඉදමවොච භගවා අත්තමනා තෙ භික්ඛූ භගවතො භාසිතං අභිනන්දුන්ති —

මහා අස්සපුරසුත්තං නවමං.

10.

එවං මෙ සුතං, එකං සමයං භගවා අඞ්ගෙසු විහරති අස්සපුරන්නාම අඞ්ගානං නිගමො; තත්‍ර ඛො භගවා භික්ඛූ ආමන්තෙසි භික්ඛවොති, භදන්තෙති තෙ භික්ඛූ භගවතො පච්චස්සොසුං, භගවා එතදවොච; —

සමණා සමණාති වො භික්ඛවෙ ජනො සඤ්ජානාති, තුම්හෙ ච පන කෙ තුම්හෙති පුට්ඨා සමණම්හාති පටිජානාථ, තෙසං වො භික්ඛවෙ එවං සමඤ්ඤානං සතං එවම්පටිඤ්ඤානං සතං යා සමණසාමීචිපටිපදා, තං පටිපදං පටිපජ්ජිස්සාම, එවං නො අයං අම්හාකං සමඤ්ඤා ච සච්චා භවිස්සති පටිඤ්ඤා ච භූතා, යෙසඤ්ච මයං චීවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරං පරිභුඤ්ජාම, තෙසන්තෙ කාරා අම්හෙසු මහප්ඵලා භවිස්සන්ති මහානිසංසා, අම්හාකඤ්චෙවායං පබ්බජ්ජා අවඤ්ඣා භවිස්සති සඵලා සඋද්‍රයාති, එවං හි වො භික්ඛවෙ සික්ඛිතබ්බං. —

කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු න සමණසාමීචිපටිපදං පටිපන්නො හොති; යස්ස කස්සචි භික්ඛවෙ භික්ඛුනො අභිජ්ඣාලුස්ස අභිජ්ඣා අප්පහීනා හොති, බ්‍යාපන්නචිත්තස්ස බ්‍යාපාදො අප්පහීනො හොති, කොධනස්ස කොධො අප්පහීනො හොති, උපනාහිස්ස උපනාහො අප්පහීනො හොති, මක්ඛිස්ස මක්ඛො අප්පහීනො හොති, පළාසිස්ස පළාසො අප්පහීනො හොති, ඉස්සුකිස්ස ඉස්සා අප්පහීනා හොති, මච්ඡරිස්ස මච්ඡරියං අප්පහීනං හොති, සඨස්ස සාඨෙය්‍යං අප්පහීනං හොති, මායාවිස්ස මායා අප්පහීනා හොති, පාපිච්ඡස්ස පාපිකා ඉච්ඡා අප්පහීනා හොති, මිච්ඡාදිට්ඨිස්ස මිච්ඡාදිට්ඨි අප්පහීනා හොති, ඉමෙසං ඛො අහං භික්ඛවෙ සමණමලානං සමණදොසානං සමණකසටානං ආපායිකානං ඨානානං දුග්ගති

වෙදනීයානං අප්පහානා න සමණසාමීචිප්පටිපදං පටිපන්නොති වදාමි; සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ මටජන්නාම ආවුධජාතං උභතොධාරං පීතනිසිතං, තදස්ස සඞ්ඝාටියා සම්පාරුතං සම්පලිවෙඨිතං, තථූපමාහං භික්ඛවෙ ඉමස්ස භික්ඛුනො පබ්බජ්ජං වදාමි —

නාහං භික්ඛවෙ සඞ්ඝාටිකස්ස සඞ්ඝාටිධාරණමත්තෙන සාමඤ්ඤං වදාමි; නාහං භික්ඛවෙ අචෙලකස්ස අචෙලකමත්තෙන සාමඤ්ඤං වදාමි; නාහං භික්ඛවෙ රජොජල්ලිකස්ස රජොජල්ලිකමත්තෙන සාමඤ්ඤං වදාමි; නාහං භික්ඛවෙ උදකොරොහකස්ස උදකොරොහකමත්තෙන සාමඤ්ඤං වදාමි; නාහං භික්ඛවෙ රුක්ඛමූලිකස්ස රුක්ඛමූලිකමත්තෙන සාමඤ්ඤං වදාමි; නාහං භික්ඛවෙ අබ්භොකාසිකස්ස අබ්භොකාසිකමත්තෙන සාමඤ්ඤං වදාමි; නාහං භික්ඛවෙ උබ්භට්ඨකස්ස උබ්භට්ඨකමත්තෙන සාමඤ්ඤං වදාමි; නාහං භික්ඛවෙ පරියායභත්තිකස්ස පරියායභත්තිකමත්තෙන සාමඤ්ඤං වදාමි; නාහං භික්ඛවෙ මන්තජ්ඣායකස්ස මන්තජ්ඣායකමත්තෙන සාමඤ්ඤං වදාමි; නාහං භික්ඛවෙ ජටිලකස්ස ජටාධාරණමත්තෙන සාමඤ්ඤං වදාමි —

සඞ්ඝාටිකස්ස චෙ භික්ඛවෙ සඞ්ඝාටිධාරණමත්තෙන අභිජ්ඣාලුස්ස අභිජ්ඣා පහීයෙථ, බ්‍යාපන්නචිත්තස්ස බ්‍යාපාදො පහීයෙථ, කොධනස්ස කොධො පහීයෙථ, උපනාහිස්ස උපනාහො පහීයෙථ, මක්ඛිස්ස මක්ඛො පහීයෙථ, පළාසිස්ස පළාසො පහීයෙථ, ඉස්සුකිස්ස ඉස්සා පහීයෙථ, මච්ඡරිස්ස මච්ඡරියං පහීයෙථ, සඨස්ස සාඨෙය්‍යං පහීයෙථ, මායාවිස්ස මායා පහීයෙථ, පාපිච්ඡස්ස පාපිකා ඉච්ඡා පහීයෙථ, මිච්ඡාදිට්ඨිකස්ස මිච්ඡාදිට්ඨි පහීයෙථ; තමෙනං මිත්තාමච්චා ඤාතිසාලොහිතා ජාතමෙව නං සඞ්ඝාටිකං කරෙය්‍යුං, සඞ්ඝාටිකත්තමෙව සමාදපෙය්‍යුං එහි ත්වං භද්‍රමුඛ සඞ්ඝාටිකො හොහි, සඞ්ඝාටිකස්ස තෙ සතො සඞ්ඝාටිධාරණමත්තෙන අභිජ්ඣාලුස්ස අභිජ්ඣා පහීයිස්සති, බ්‍යාපන්නචිත්තස්ස බ්‍යාපාදො පහීයිස්සති, කොධනස්ස කොධො පහීයිස්සති, උපනාහිස්ස උපනාහො පහීයිස්සති, මක්ඛිස්ස මක්ඛො පහීයිස්සති, පළාසිස්ස පළාසො පහීයිස්සති, ඉස්සුකිස්ස ඉස්සා පහීයිස්සති, මච්ඡරිස්ස මච්ඡරියං පහීයිස්සති, සඨස්ස සාඨෙය්‍යං පහීයිස්සති, මායාවිස්ස මායා පහීයිස්සති, පාපිච්ඡස්ස පාපිකා ඉච්ඡා පහීයිස්සති, මිච්ඡාදිට්ඨිකස්ස මිච්ඡාදිට්ඨි පහීයිස්සතීති; යස්මා ච ඛො අහං භික්ඛවෙ සඞ්ඝාටිකම්පි ඉධෙකච්චං පස්සාමි අභිජ්ඣාලුං බ්‍යාපන්නචිත්තං කොධනං උපනාහිං මක්ඛිං පළාසිං ඉස්සුකිං මච්ඡරිං සඨං මායාවිං පාපිච්ඡං මිච්ඡාදිට්ඨිං, තස්මා න සඞ්ඝාටිකස්ස සඞ්ඝාටිධාරණමත්තෙන සාමඤ්ඤං වදාමි —

අචෙලකස්ස වෙ භික්ඛවෙ...පෙ...රජොජල්ලිකස්ස වෙ භික්ඛවෙ—උදකොරොහකස්ස වෙ භික්ඛවෙ—රුක්ඛමූලිකස්ස වෙ භික්ඛවෙ—අබ්භොකාසිකස්ස වෙ භික්ඛවෙ—උබ්භට්ඨකස්ස වෙ භික්ඛවෙ—පරියායභත්තිකස්ස වෙ භික්ඛවෙ—මන්තජ්ඣායකස්ස වෙ භික්ඛවෙ—ජටිලකස්ස වෙ භික්ඛවෙ ජටාධාරණමත්තෙන අභිජ්ඣාලුස්ස අභිජ්ඣා පහියෙථ, බ්‍යාපන්නචිත්තස්ස බ්‍යාපාදො පහියෙථ, කොධනස්ස කොධො පහියෙථ, උපනාහිස්ස උපනාහො පහියෙථ, මක්ඛිස්ස මක්ඛො පහියෙථ, පළාසිස්ස පළාසො පහියෙථ, ඉස්සුකිස්ස ඉස්සා පහියෙථ, මච්ඡරිස්ස මච්ඡරියං පහියෙථ, සඨස්ස සාඨෙය්‍යං පහියෙථ, මායාවිස්ස මායා පහියෙථ, පාපිච්ඡස්ස පාපිකා ඉච්ඡා පහියෙථ, මිච්ඡාදිට්ඨිකස්ස මිච්ඡාදිට්ඨි පහියෙථ, තමෙනං මිත්තාමච්චා ඤාතිසාලොහිතා ජාතමෙව නං ජටිලකං කරෙය්‍යුං, ජටිලකත්තමෙව සමාදපෙය්‍යුං එහි ත්වං භද්‍රමුඛ ජටිලකො හොහි, ජටිලකස්ස තෙ සතො ජටාධාරණමත්තෙන අභිජ්ඣාලුස්ස අභිජ්ඣා පහිස්සති, බ්‍යාපන්නචිත්තස්ස බ්‍යාපාදො පහිස්සති, කොධනස්ස කොධො පහිස්සති, උපනාහිස්ස උපනාහො පහිස්සති, මක්ඛිස්ස මක්ඛො පහිස්සති, පළාසිස්ස පළාසො පහිස්සති, ඉස්සුකිස්ස ඉස්සා පහිස්සති, මච්ඡරිස්ස මච්ඡරියං පහිස්සති, සඨස්ස සාඨෙය්‍යං පහිස්සති, මායාවිස්ස මායා පහිස්සති, පාපිච්ඡස්ස පාපිකා ඉච්ඡා පහිස්සති, මිච්ඡාදිට්ඨිකස්ස මිච්ඡාදිට්ඨි පහිස්සතීති, යස්මා ච ඛො අහං භික්ඛවෙ ජටිලකම්පි ඉධෙකච්චං පස්සාමි අභිජ්ඣාලුං බ්‍යාපන්නචිත්තං කොධනං උපනාහිං මක්ඛිං පළාසිං ඉස්සුකිං මච්ඡරිං සඨං මායාවිං පාපිච්ඡං මිච්ඡාදිට්ඨිං, තස්මා න ජටිලකස්ස ජටාධාරණමත්තෙන සාමඤ්ඤං වදාමි.

කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු සමණසාමීචිපටිපදං පටිපන්නො හොති; යස්ස කස්සචි භික්ඛවෙ භික්ඛුනො අභිජ්ඣාලුස්ස අභිජ්ඣා පහීනා හොති, බ්‍යාපන්නචිත්තස්ස බ්‍යාපාදො පහීනො හොති, කොධනස්ස කොධො පහීනො හොති, උපනාහිස්ස උපනාහො පහීනො හොති, මක්ඛිස්ස මක්ඛො පහීනො හොති, පළාසිස්ස පළාසො පහීනො හොති, ඉස්සුකිස්ස ඉස්සා පහීනා හොති, මච්ඡරිස්ස මච්ඡරියං පහීනං හොති, සඨස්ස සාඨෙය්‍යං පහීනං හොති, මායාවිස්ස මායා පහීනා හොති, පාපිච්ඡස්ස පාපිකා ඉච්ඡා පහීනා හොති, මිච්ඡාදිට්ඨිකස්ස මිච්ඡාදිට්ඨි පහීනා හොති; ඉමෙසං ඛො අහං භික්ඛවෙ සමණමලානං සමණදොසානං සමණකසටානං ආපායිකානං ඨානානං දුග්ගතිවෙදනියානං පහානා සමණසාමීචිපටිපදං පටිපන්නොති වදාමි; සො සබ්බෙහි ඉමෙහි පාප

කෙහි අකුසලෙහි ධම්මෙහි විසුද්ධමත්තානං සමනුපස්සති, විමුත්තමත්තානං සමනුපස්සති, තස්ස සබ්බෙහි ඉමෙහි පාපකෙහි අකුසලෙහි ධම්මෙහි විසුද්ධමත්තානං සමනුපස්සතො විමුත්තමත්තානං සමනුපස්සතො පාමුජ්ජං ජායති, පමුදිතස්ස පීති ජායති, පීතිමනස්ස කායො පස්සම්භති, පස්සද්ධකායො සුඛං වෙදෙති, සුඛිනො චිත්තං සමාධියති; සො මෙත්තාසහගතෙන චෙතසා එකං දිසං ඵරිත්වා විහරති, තථා දුතියං, තථා තතියං, තථා චතුත්ථිං, ඉති උද්ධමධො තිරියං සබ්බධි සබ්බත්තතාය සබ්බාවන්තං ලොකං මෙත්තාසහගතෙන චෙතසා විපුලෙන මහග්ගතෙන අප්පමාණෙන අවෙරෙන අබ්‍යාපජ්ජෙන ඵරිත්වා විහරති; කරුණාසහගතෙන චෙතසා එකං දිසං ඵරිත්වා විහරති, තථා දුතියං, තථා තතියං, තථා චතුත්ථිං, ඉති උද්ධමධො තිරියං සබ්බධි සබ්බත්තතාය සබ්බාවන්තං ලොකං කරුණාසහගතෙන චෙතසා විපුලෙන මහග්ගතෙන අප්පමාණෙන අවෙරෙන අබ්‍යාපජ්ජෙන ඵරිත්වා විහරති, මුදිතාසහගතෙන චෙතසා එකං දිසං ඵරිත්වා විහරති, තථා දුතියං, තථා තතියං, තථා චතුත්ථිං, ඉති උද්ධමධොතිරියං සබ්බධි සබ්බත්තතාය සබ්බාවන්තං ලොකං මුදිතාසහගතෙන චෙතසා විපුලෙන මහග්ගතෙන අප්පමාණෙන අවෙරෙන අබ්‍යාපජ්ජෙන ඵරිත්වා විහරති; උපෙක්ඛාසහගතෙන චෙතසා එකං දිසං ඵරිත්වා විහරති, තථා දුතියං, තථා තතියං, තථා චතුත්ථිං, ඉති උද්ධමධො තිරියං සබ්බධි සබ්බත්තතාය සබ්බාවන්තං ලොකං උපෙක්ඛාසහගතෙන චෙතසා විපුලෙන මහග්ගතෙන අප්පමාණෙන අවෙරෙන අබ්‍යාපජ්ජෙන ඵරිත්වා විහරති—

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ පොක්ඛරණී අච්ඡොදිකා සාතොදිකා සීතොදිකා සෙතකා සුපතිත්ථා රමණීයා; පුරත්ථිමාය චෙපි දිසාය පුරිසො ආගච්ඡෙය්‍ය ඝම්මාභිතත්තො ඝම්මපරෙතො කිලන්තො තසිතො පිපාසිතො, සො තං පොක්ඛරණිං ආගම්ම විනෙය්‍ය උදකපිපාසං, විනෙය්‍ය ඝම්මපරිළාහං; පච්ඡිමාය චෙපි දිසාය පුරිසො. ආගච්ඡෙය්‍ය—පෙ—උත්තරාය චෙපි දිසාය පුරිසො ආගච්ඡෙය්‍ය, දක්ඛිණාය චෙපි දිසාය පුරිසො ආගච්ඡෙය්‍ය, යතො කුතො චෙපි තං පුරිසො ආගච්ඡෙය්‍ය ඝම්මාභිතත්තො ඝම්මපරෙතො කිලන්තො තසිතො පිපාසිතො, සො තං පොක්ඛරණිං ආගම්ම විනෙය්‍ය උදකපිපාසං, විනෙය්‍ය ඝම්මපරිළාහං; එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ ඛත්තියකුලා චෙපි අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතො හොති සො ච තථාගතප්පවෙදිතං ධම්මවිනයං ආගම්ම එවං මෙත්තං කරුණං මුදිතං උපෙක්ඛං භාවෙත්වා ලභති අජ්ඣත්තං වූපසමං, අජ්ඣත්තං වූපසමා සමණසාමීචිප්පටිපදං

පටිපන්නොති වදාමි; බ්‍රාහ්මණකුලා චෙපි ...පෙ... වෙස්සකුලා චෙපි, සුද්දකුලා චෙපි, යස්මා කස්මා චෙපි කුලා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතො හොති; සො ච තථාගතප්පවෙදිතං ධම්මවිනයං ආගම්ම එවං මෙත්තං කරුණං මුදිතං උපෙක්ඛං භාවෙත්වා ලභති අජ්ඣත්තං වූපසමං, අජ්ඣත්තං වූපසමා සමණසාමීචිපටිපදං පටිපන්නොති වදාමි.

ඛත්තියකුලා චෙපි අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතො හොති, සො ච ආසවානං ඛයා අනාසවං චෙතොවිමුත්තිං පඤ්ඤාවිමුත්තිං දිට්ඨෙව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤාසච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරති, ආසවානං ඛයා සමණො හොති; බ්‍රාහ්මණකුලා චෙපි ...පෙ... වෙස්සකුලා චෙපි, සුද්දකුලා චෙපි, යස්මා කස්මා චෙපි කුලා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතො හොති; සො ච ආසවානං ඛයා අනාසවං චෙතොවිමුත්තිං පඤ්ඤාවිමුත්තිං දිට්ඨෙව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤාසච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරති, ආසවානං ඛයා සමණො හොතීති.

ඉදමවොච භගවා, අත්තමනා තෙ භික්ඛූ භගවතො භාසිතං අභිනන්දුන්ති.

චූළඅස්සපුරසුත්තං දසමං.

මහායමකවග්ගො චතුත්ථො.

තස්ස වග්ගස්ස උද්දානං.

ගිඤ්ජකඡකසාලවතං පරිහරිතුං පඤ්ඤවතො සච්චකනිසභො, මූලවණ්ණපසීදනාදිනා තිණ්කොවට්ටඅස්සපුරජටිලෙනාති.

1.

එවං මෙ සුතං, එකං සමයං භගවා කොසලෙසු චාරිකං චරමානො මහතා භික්ඛුසඞ්ඝෙන සද්ධිං යෙන සාලා නාම කොසලානං බ්‍රාහ්මණගාමො තදවසරි; අස්සොසුං ඛො සාලෙය්‍යකා බ්‍රාහ්මණගහපතිකා සමණො ඛලු භො ගොතමො සක්‍යපුත්තො සක්‍යකුලා පබ්බජිතො කොසලෙසු චාරිකං චරමානො මහතා භික්ඛුසඞ්ඝෙන සද්ධිං සාලං අනුප්පත්තො, තං ඛො පන භගවන්තං ගොතමං එවං කල්‍යාණො කිත්තිසද්දො අබ්භුග්ගතො ඉතිපි සො භගවා අරහං සම්මාසම්බුද්ධො විජ්ජාචරණසම්පන්නො සුගතො ලොකවිදූ අනුත්තරො පුරිසදම්මසාරථි සත්ථා දෙවමනුස්සානං බුද්ධො භගවා, සො ඉමං ලොකං සදෙවකං සමාරකං සබ්‍රහ්මකං සස්සමණබ්‍රාහ්මණිං පජං සදෙවමනුස්සං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා පවෙදෙති, සො ධම්මං දෙසෙති ආදිකල්‍යාණං මජ්ඣෙකල්‍යාණං පරියොසානකල්‍යාණං සාත්ථං සබ්‍යඤ්ජනං කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙති, සාධු ඛො පන තථාරූපානං අරහතං දස්සනං හොතීති; අථ ඛො සාලෙය්‍යකා බ්‍රාහ්මණගහපතිකා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමිංසු, උපසඞ්කමිත්වා අප්පෙකච්චෙ භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු, අප්පෙකච්චෙ භගවතා සද්ධිං සම්මොදිංසු, සම්මොදනීයං කථං සාරණීයං වීතිසාරෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු, අප්පෙකච්චෙ යෙන භගවා තෙනඤ්ජලිං පණාමෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු, අප්පෙකච්චෙ භගවතො සන්තිකෙ නාමගොත්තං සාවෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු, අප්පෙකච්චෙ තුණ්හීභූතා එකමන්තං නිසීදිංසු, එකමන්තං නිසින්නා ඛො සාලෙය්‍යකා බ්‍රාහ්මණගහපතිකා භගවන්තං එතදවොචුං; කො නු ඛො භො ගොතම හෙතු, කො පච්චයො යෙන මිධෙකච්චෙ සත්තා කායස්ස භෙදා පරම්මරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජන්ති, කො පන භො ගොතම හෙතු, කො පච්චයො, යෙනමිධෙකච්චෙ සත්තා කායස්ස භෙදා පරම්මරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජන්තීති; අධම්මචරියා විසමචරියා හෙතු ඛො ගහපතයො එවමිධෙකච්චෙ සත්තා කායස්ස භෙදා පරම්මරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජන්ති, ධම්මචරියා සමචරියා හෙතු ඛො ගහපතයො එවමිධෙකච්චෙ සත්තා කායස්ස භෙදා පරම්මරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජන්තීති; න ඛො මයං ඉමස්ස භොතො ගොතමස්ස සඞ්ඛිත්තෙන භාසිතස්ස විත්ථාරෙන අත්ථං අවිභත්තස්ස විත්ථාරෙන අත්ථං ආජානාම, සාධු නො භවං ගොතමො තථා ධම්මං දෙසෙතු, යථා මයං ඉමස්ස භොතො ගොතමස්ස සඞ්ඛිත්තෙන භාසිතස්ස විත්ථාරෙන

අත්‍ථං අවිභත්තස්ස විත්‍ථාරෙන අත්‍ථං ආජානෙය්‍යාමාති; තෙන හි
ගහපතයො සුණාථ, සාධුකං මනසි කරොථ, භාසිස්සාමීති; එවං
භොති ඛො සාලෙය්‍යකා බ්‍රාහ්මණගහපතිකා භගවතො පච්ච
ස්සොසුං; භගවා එතදවොච;—

තිවිධං ඛො ගහපතයො කායෙන අධම්මචරියා විසමචරියා
හොති, චතුබ්බිධං වාචාය අධම්මචරියා විසමචරියා හොති, තිවිධං
මනසා අධම්මචරියා විසමචරියා හොති; කථඤ්ච ගහපතයො තිවිධං
කායෙන අධම්මචරියා විසමචරියා හොති; ඉධ ගහපතයො
එකච්චො පාණාතිපාතී හොති ලුද්දො, ලොහිතපාණී හතපහතෙ
නිවිට්ඨො අදයාපන්නො පාණභූතෙසු; අදින්නාදායී ඛො පන
හොති, යන්තං පරස්ස පරවිත්තූපකරණං ගාමගතං වා අරඤ්ඤ
ගතං වා අදින්නං ථෙය්‍යසඞ්ඛාතං ආදාතා හොති; කාමෙසු මිච්ඡා
චාරී ඛො පන හොති, යා තා මාතුරක්ඛිතා පිතුරක්ඛිතා (මාතා
පිතුරක්ඛිතා) භාතුරක්ඛිතා භගිනිරක්ඛිතා ඤාතිරක්ඛිතා (ගොත්ත
රක්ඛිතා ධම්මරක්ඛිතා) සස්සාමිකා සපරිදණ්ඩා අන්තමසො
මාලාගුණපරික්ඛිත්තාපි, තථා රූපාසු චාරිත්තං ආපජ්ජිතා
හොති; එවං ඛො ගහපතයො තිවිධං කායෙන අධම්මචරියා විසම
චරියා හොති; කථඤ්ච ගහපතයො චතුබ්බිධං වාචාය අධම්මචරියා
විසමචරියා හොති; ඉධ ගහපතයො එකච්චො මුසාවාදී හොති,
සභාගතො වා පරිසගතො වා ඤාතිමජ්ඣගතො වා පූගමජ්ඣ
ගතො වා රාජකුලමජ්ඣගතො වා අභිනීතො සක්ඛිපුට්ඨො
එහම්භො පුරිස යං ජානාසි තං වදෙහීති, සො අජානං වා ආහ
ජානාමීති, ජානං වා ආහ න ජානාමීති, අපස්සං වා ආහ පස්සාමීති
පස්සං වා ආහ න පස්සාමීති, ඉති අත්තහෙතු වා පරහෙතු වා
ආමිසකිඤ්චික්ඛහෙතු වා සම්පජානමුසා භාසිතා හොති. පිසුණා
වාචො ඛො පන හොති, ඉතො සුත්වා අමුත්‍ර අක්ඛාතා ඉමෙසංභෙ
දාය, අමුත්‍ර වා සුත්වා ඉමෙසං අක්ඛාතා අමූසං භෙදාය, ඉති
සමග්ගානං වා භෙත්තා භින්නානං වා අනුප්පදාතා වග්ගාරාමො
වග්ගරතො වග්ගනන්දී වග්ගකරණිං වාචං භාසිතා හොති; ඵරුසා
වාචො ඛො පන හොති, යා සා වාචා අණ්ඩකා කක්කසා පර
කටුකා පරාභිසජ්ජනී කොධසාමන්තා අසමාධිසංවත්තනිකා, තථා
රූපිං වාචං භාසිතා හොති; සම්ඵප්පලාපී ඛො පන හොති;
අකාලවාදී අභූතවාදී අනත්‍ථවාදී අධම්මවාදී අවිනයවාදී අනිධාන
වතිං වාචං භාසිතා අකාලෙන අනපදෙසං අපරියන්තවතිං
අනත්‍ථසංහිතං; එවං ඛො ගහපතයො චතුබ්බිධං වාචාය අධම්ම
චරියා විසමචරියා හොති; කථඤ්ච ගහපතයො තිවිධං මනසා
අධම්මචරියා විසමචරියා හොති; ඉධ ගහපතයො එකච්චො

අභිජ්ඣාලු හොති, යං තං පරස්ස පරවිත්තූපකරණං තං අභිජ්ඣිතා හොති අහො වත යං පරස්ස තං මම අස්සාති; බ්‍යාපන්නචිත්තො ඛො පන හොති පදුට්ඨමනසඞ්කප්පො ඉමෙ සත්තා හඤ්ඤන්තු වා වජ්ඣන්තු වා උච්ඡිජ්ජන්තු වා විනස්සන්තු වා මා වා අහෙසුං ඉති වාති; මිච්ඡාදිට්ඨි ඛො පන හොති විපරීතදස්සනො නත්ථි දින්නං නත්ථි යිට්ඨං නත්ථි හුතං නත්ථි සුකටදුක්කටානං කම්මානං ඵලං විපාකො නත්ථි අයං ලොකො නත්ථි පරො ලොකො නත්ථි මාතා නත්ථි පිතා නත්ථි සත්තා ඔපපාතිකා නත්ථි ලොකෙ සමණබ්‍රාහ්මණා සම්මග්ගතා සම්මා පටිපන්නා යෙ ඉමඤ්ච ලොකං පරඤ්ච ලොකං සයං අභිඤ්ඤාසච්ඡිකත්වා පවෙදෙන්තීති; එවං ඛො ගහපතයො තිවිධං මනසා අධම්මචරියා විසමචරියා හොති; එවං අධම්මචරියා විසමචරියා හෙතු ඛො ගහපතයො එවමිධෙකච්චෙ සත්තා කායස්ස භෙදා පරම්මරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජන්ති.

තිවිධං ඛො ගහපතයො කායෙන ධම්මචරියා සමචරියා හොති, චතුබ්බිධං වාචාය ධම්මචරියා සමචරියා හොති, තිවිධං මනසා ධම්මචරියා සමචරියා හොති; කථඤ්ච ගහපතයො තිවිධං කායෙන ධම්මචරියා සමචරියා හොති; ඉධ ගහපතයො එකච්චො පාණාතිපාතං පහාය පාණාතිපාතා පටිවිරතො හොති නිහිතදණ්ඩො නිහිතසත්ථො ලජ්ජී දයාපන්නො සබ්බපාණභූතහිතානුකම්පී විහරති; අදින්නාදානං පහාය අදින්නාදානා පටිවිරතො හොති; යන්තං පරස්ස පරවිත්තූපකරණං ගාමගතං වා අරඤ්ඤගතං වා තං නාදින්නං ථෙය්‍යසඞ්ඛාතං ආදාතා හොති; කාමෙසු මිච්ඡාචාරං පහාය කාමෙසු මිච්ඡාචාරා පටිවිරතො හොති, යා තා මාතුරක්ඛිතා පිතුරක්ඛිතා මාතාපිතුරක්ඛිතා භාතුරක්ඛිතා භගිනිරක්ඛිතා ඤාතිරක්ඛිතා (ගොත්තරක්ඛිතා ධම්මරක්ඛිතා) සස්සාමිකා සපරිදණ්ඩා අන්තමසො මාලාගුණපරික්ඛිත්තාපි තථාරූපාසු න චාරිත්තං ආපජ්ජිතා හොති; එවං ඛො ගහපතයො තිවිධං කායෙන ධම්මචරියා සමචරියා හොති; කථඤ්ච ගහපතයො චතුබ්බිධං වාචාය ධම්මචරියා සමචරියා හොති; ඉධ ගහපතයො එකච්චො මුසාවාදං පහාය මුසාවාදා පටිවිරතො හොති, සභාගතො වා පරිසගතො වා ඤාතිමජ්ඣගතො වා පූගමජ්ඣගතො වා රාජකුලමජ්ඣගතො වා අභිනීතො සක්ඛිපුට්ඨො එහම්භො[1] පුරිස යං ජානාසි තං වදෙහීති, සො අජානං වා ආහ න ජානාමීති, ජානං වා ආහ ජානාමීති, අපස්සං වා ආහ න පස්සාමීති, පස්සං වා ආහ පස්සාමීති, ඉති අත්තහෙතු වා පරහෙතු වා ආමිසකිඤ්චික්ඛ

1 "එවං භො" ඉති පොත්ථකෙසු.

හෙතු වා න සම්පජානමුසා භාසිතා හොති; පිසුණං වාචං පහාය පිසුණාය වාචාය පටිවිරතො හොති, ඉතො සුත්වා න අමුත්‍ර අක්ඛාතා ඉමෙසං භෙදාය, අමුත්‍ර වා සුත්වා න ඉමෙසං අක්ඛාතා අමූසං භෙදාය, ඉති භින්නානං වා සන්ධාතා සහිතානං වා අනුප්පදාතා සමග්ගාරාමො සමග්ගරතො සමග්ගනන්දී සමග්ගකරණිං වාචං භාසිතා හොති; ඵරුසං වාචං පහාය ඵරුසාය වාචාය පටිවිරතො හොති, යා සා වාචා නෙලා කණ්ණසුඛා පෙමනීයා හදයඞ්ගමා පොරී බහුජනකන්තා බහුජනමනාපා, තථාරූපිං වාචං භාසිතා හොති; සම්ඵප්පලාපං පහාය සම්ඵප්පලාපා පටිවිරතො හොති, කාලවාදී භූතවාදී අත්ථවාදී ධම්මවාදී විනයවාදී නිධානවතිං වාචං භාසිතා කාලෙන සාපදෙසං පරියන්තවතිං අත්ථසංහිතං; එවං ඛො ගහපතයො චතුබ්බිධං වාචාය ධම්මචරියා සමචරියා හොති; කථඤ්ච ගහපතයො තිවිධං මනසා ධම්මචරියා සමචරියා හොති; ඉධ ගහපතයො එකච්චො අනභිජ්ඣාලු හොති, යං තං පරස්ස පරවිත්තූපකරණං තං නාභිජ්ඣිතා හොති අහො වත යං පරස්ස තං මම අස්සාති; අබ්‍යාපන්නචිත්තො ඛො පන හොති, අප්පදුට්ඨමනසඞ්කප්පො ඉමෙ සත්තා අවෙරා අබ්‍යාපජ්ඣා අනීඝා සුඛී අත්තානං පරිහරන්තූති; සම්මාදිට්ඨි ඛො පන හොති අවිපරීතදස්සනො, අත්ථි දින්නං අත්ථි යිට්ඨං අත්ථි හුතං අත්ථි සුකතදුක්කටානං කම්මානං ඵලං විපාකො අත්ථි අයං ලොකො අත්ථි පරො ලොකො අත්ථි මාතා අත්ථි පිතා අත්ථි සත්තා ඔපපාතිකා අත්ථි ලොකෙ සමණබ්‍රාහ්මණා සම්මග්ගතා සම්මා පටිපන්නා යෙ ඉමඤ්ච ලොකං පරඤ්ච ලොකං සයං අභිඤ්ඤාසච්ඡිකත්වා පවෙදෙන්තීති; එවං ඛො ගහපතයො තිවිධං මනසා ධම්මචරියා සමචරියා හොති එවං ධම්මචරියා සමචරියා හෙතු ඛො ගහපතයො එවමිධෙකච්චෙ සත්තා කායස්ස භෙදා පරම්මරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජන්ති.

ආකඞ්ඛෙය්‍ය චෙ ගහපතයො ධම්මචාරී සමචාරී අහො වතාහං කායස්ස භෙදා පරම්මරණා ඛත්තියමහාසාලානං වා සහබ්‍යතං උපපජ්ජෙය්‍යන්ති, ඨානං ඛො පනෙතං විජ්ජති යං සො කායස්ස භෙදා පරම්මරණා ඛත්තියමහාසාලානං වා සහබ්‍යතං උපපජ්ජෙය්‍ය, තං කිස්ස හෙතු, තථා හි සො ධම්මචාරී සමචාරී; ආකඞ්ඛෙය්‍ය චෙ ගහපතයො ධම්මචාරී සමචාරී අහො වතාහං කායස්ස භෙදා පරම්මරණා බ්‍රාහ්මණමහාසාලානං වා ...පෙ... ගහපතිමහාසාලානං වා සහබ්‍යතං උපපජ්ජෙය්‍යන්ති, ඨානං ඛො පනෙතං විජ්ජති යං සො කායස්ස භෙදා පරම්මරණා ගහපතිමහාසාලානං වා සහබ්‍යතං උපපජ්ජෙය්‍ය, තං කිස්ස හෙතු, තථා හි සො ධම්මචාරී සමචාරී.

ආකඞ්ඛෙය්‍ය චෙ ගහපතයො ධම්මචාරී සමචාරී අහො වතාහං කායස්ස භෙදා පරම්මරණා චාතුම්මහාරාජිකානං දෙවානං සහව්‍යතං උපපජ්ජෙය්‍යන්ති, ඨානං ඛො පනෙතං විජ්ජති යං සො කායස්ස භෙදා පරම්මරණා චාතුම්මහාරාජිකානං දෙවානං සහව්‍යතං උපපජ්ජෙය්‍ය, තං කිස්ස හෙතු, තථා හි සො ධම්මචාරී සමචාරී; ආකඞ්ඛෙය්‍ය චෙ ගහපතයො ධම්මචාරී සමචාරී අහො වතාහං කායස්ස භෙදා පරම්මරණා තාවතිංසානං දෙවානං—පෙ—යාමානං දෙවානං, තුසිතානං දෙවානං, නිම්මානරතීනං දෙවානං පරනිම්මිතවසවත්තීනං දෙවානං, බ්‍රහ්මකායිකානං දෙවානං සහව්‍යතං උපපජ්ජෙය්‍යන්ති, ඨානං ඛො පනෙතං විජ්ජති යං සො කායස්ස භෙදා පරම්මරණා බ්‍රහ්මකායිකානං දෙවානං සහව්‍යතං උපපජ්ජෙය්‍ය, තං කිස්ස හෙතු, තථා හි සො ධම්මචාරී සමචාරී—

ආකඞ්ඛෙය්‍ය චෙ ගහපතයො ධම්මචාරී සමචාරී අහො වතාහං කායස්ස භෙදා පරම්මරණා ආභානං දෙවානං සහව්‍යතං උපපජ්ජෙය්‍යන්ති, ඨානං ඛො පනෙතං විජ්ජති යං සො කායස්ස භෙදා පරම්මරණා ආභානං දෙවානං සහව්‍යතං උපපජ්ජෙය්‍ය, තං කිස්ස හෙතු, තථා හි සො ධම්මචාරී සමචාරී; ආකඞ්ඛෙය්‍ය චෙ ගහපතයො ධම්මචාරී සමචාරී අහො වතාහං කායස්ස භෙදා පරම්මරණා පරිත්තාභානං දෙවානං—පෙ—අප්පමාණාභානං දෙවානං, ආභස්සරානං දෙවානං, සුභානං දෙවානං, පරිත්තසුභානං දෙවානං, අප්පමාණසුභානං දෙවානං, සුභකිණ්ණකානං දෙවානං, වෙහප්ඵලානං දෙවානං, අවිහානං දෙවානං, අතප්පානං දෙවානං, සුදස්සානං දෙවානං, සුදස්සීනං දෙවානං, අකනිට්ඨකානං දෙවානං, ආකාසානඤ්චායතනූපගානං දෙවානං, විඤ්ඤාණඤ්චායතනූපගානං දෙවානං, ආකිඤ්චඤ්ඤායතනූපගානං දෙවානං, නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනූපගානං දෙවානං සහව්‍යතං උපපජ්ජෙය්‍යන්ති, ඨානං ඛො පනෙතං විජ්ජති යං සො කායස්ස භෙදා පරම්මරණා නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනූපගානං දෙවානං සහව්‍යතං උපපජ්ජෙය්‍ය, තං කිස්ස හෙතු, තථා හි සො ධම්මචාරී සමචාරී—

ආකඞ්ඛෙය්‍ය චෙ ගහපතයො ධම්මචාරී සමචාරී අහො වතාහං ආසවානං ඛයා අනාසවං චෙතොවිමුත්තිං පඤ්ඤාවිමුත්තිං දිට්ඨෙව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍යන්ති, ඨානං ඛො පනෙතං විජ්ජති යං සො ආසවානං ඛයා අනාසවං චෙතොවිමුත්තිං පඤ්ඤාවිමුත්තිං දිට්ඨෙව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා

සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍ය, තං කිස්ස හෙතු, තථා හි සො ධම්මචාරී සමචාරීති.

එවං වුත්තෙ සාලෙය්‍යකා බ්‍රාහ්මණගහපතිකා භගවන්තං එතදවොචුං, අභික්කන්තං භො ගොතම, අභික්කන්තං භො ගොතම; සෙය්‍යථාපි භො ගොතම නික්කුජ්ජිතං වා උක්කුජ්ජෙය්‍ය පටිච්ඡන්නං වා විවරෙය්‍ය, මූළ්හස්ස වා මග්ගං ආචික්ඛෙය්‍ය, අන්ධකාරෙ වා තෙලපජ්ජොතං ධාරෙය්‍ය චක්ඛුමන්තො රූපානි දක්ඛින්තීති, එවමෙවං භොතා ගොතමෙන අනෙකපරියායෙන ධම්මො පකාසිතො, එතෙ මයං භගවන්තං ගොතමං සරණං ගච්ඡාම ධම්මඤ්ච භික්ඛුසඞ්ඝඤ්ච උපාසකෙ නො භවං ගොතමො ධාරෙතු අජ්ජතග්ගෙ පාණුපෙතෙ සරණං ගතෙති.

සාලෙය්‍යකසුත්තං පඨමං.

2.

එවං මෙ සුතං, එකං සමයං භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ, තෙන ඛො පන සමයෙන වෙරඤ්ජකා බ්‍රාහ්මණගහපතිකා සාවත්ථියං පටිවසන්ති කෙනචිදෙව කරණීයෙන; අස්සොසුං ඛො වෙරඤ්ජකා බ්‍රාහ්මණගහපතිකා සමණො ඛලු භො ගොතමො සක්‍යපුත්තො සක්‍යකුලා පබ්බජිතො සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ, තං ඛො පන භගවන්තං ගොතමං එවං කල්‍යාණො කිත්තිසද්දො අබ්භුග්ගතො, ඉතිපි සො භගවා අරහං සම්මාසම්බුද්ධො විජ්ජාචරණසම්පන්නො සුගතො ලොකවිදූ අනුත්තරො පුරිසදම්මසාරථි සත්ථා දෙවමනුස්සානං බුද්ධො භගවා; සො ඉමං ලොකං සදෙවකං සමාරකං සබ්‍රහ්මකං සස්සමණබ්‍රාහ්මණිං පජං සදෙවමනුස්සං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා පවෙදෙති, සො ධම්මං දෙසෙති ආදිකල්‍යාණං මජ්ඣෙකල්‍යාණං පරියොසානකල්‍යාණං සාත්ථං සබ්‍යඤ්ජනං කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙති, සාධු ඛො පන තථාරූපානං අරහතං දස්සනං හොතීති; අථ ඛො වෙරඤ්ජකා බ්‍රාහ්මණගහපතිකා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමිංසු, උපසඞ්කමිත්වා අප්පෙකච්චෙ භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු, අප්පෙකච්චෙ භගවතා සද්ධිං සම්මොදිංසු, සම්මොදනීයං කථං සාරාණීයං වීතිසාරෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු, අප්පෙකච්චෙ යෙන භගවා තෙනඤ්ජලිං පණාමෙත්වා එක

මන්තං නිසීදිංසු, අප්පෙකච්චෙ භගවතො සන්තිකෙ නාම ගොත්තං සාවෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු, අප්පෙකච්චෙ තුණ්හී භූතා එකමන්තං නිසීදිංසු, එකමන්තං නිසින්නා ඛො වෙරඤ්ජකා බ්‍රාහ්මණගහපතිකා භගවන්තං එතදවොචුං:

කො නු ඛො භො ගොතම හෙතු, කො පච්චයො යෙනමිධෙකච්චෙ සත්තා කායස්ස භෙදා පරම්මරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජන්ති; කො පන භො ගොතම හෙතු, කො පච්චයො යෙනමිධෙකච්චෙ සත්තා කායස්ස භෙදා පරම්මරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජන්තීති; අධම්මචරියා විසමචරියා හෙතු ඛො ගහපතයො එවමිධෙකච්චෙ සත්තා කායස්ස භෙදා පරම්මරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජන්ති, ධම්මචරියා සමචරියා හෙතු ඛො ගහපතයො එවමිධෙකච්චෙ සත්තා කායස්ස භෙදා පරම්මරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජන්තීති.

න ඛො මයං ඉමස්ස භොතො ගොතමස්ස සඞ්ඛිත්තෙන භාසිතස්ස විත්ථාරෙන අත්ථං අවිභත්තස්ස විත්ථාරෙන අත්ථං ආජානාම, සාධු නො භවං ගොතමො තථා ධම්මං දෙසෙතු යථා මයං ඉමස්ස භොතො ගොතමස්ස සඞ්ඛිත්තෙන භාසිතස්ස විත්ථාරෙන අත්ථං අවිභත්තස්ස විත්ථාරෙන අත්ථං ආජානෙය්‍යාමාති; තෙන හි ගහපතයො සුණාථ, සාධුකං මනසි කරොථ, භාසිස්සාමීති; එවං භොති ඛො වෙරඤ්ජකා බ්‍රාහ්මණගහපතිකා භගවතො පච්චස්සොසුං, භගවා එතදවොච:

තිවිධං ඛො ගහපතයො කායෙන අධම්මචාරී විසමචාරී හොති, චතුබ්බිධං වාචාය අධම්මචාරී විසමචාරී හොති, තිවිධං මනසා අධම්මචාරී විසමචාරී හොති; කථඤ්ච ගහපතයො තිවිධං කායෙන අධම්මචාරී විසමචාරී හොති; ඉධ ගහපතයො එකච්චො පාණාතිපාතී හොති, ලුද්දො ලොහිතපාණී හතපහතෙ නිවිට්ඨො අදයාපන්නො පාණභූතෙසු; අදින්නාදායී ඛො පන හොති, යං තං පරස්ස පරවිත්තූපකරණං ගාමගතං වා අරඤ්ඤගතං වා අදින්නං ථෙය්‍යසඞ්ඛාතං ආදාතා හොති; කාමෙසු මිච්ඡාචාරී ඛො පන හොති, යා තා මාතුරක්ඛිතා පිතුරක්ඛිතා මාතාපිතුරක්ඛිතා භාතුරක්ඛිතා භගිනිරක්ඛිතා ඤාතිරක්ඛිතා සස්සාමිකා සපරිදණ්ඩා අන්තමසො මාලාගුණපරික්ඛිත්තාපි තථාරූපාසු චාරිත්තං ආපජ්ජිතා හොති; එවං ඛො ගහපතයො තිවිධං කායෙන අධම්මචාරී විසමචාරී හොති; කථඤ්ච ගහපතයො චතුබ්බිධං වාචාය අධම්මචාරී විසමචාරී හොති; ඉධ ගහපතයො එකච්චො මුසාවාදී

හොති, සභාගතො වා පරිසගතො වා ඤාතිමජ්ඣගතො වා පූග
මජ්ඣගතො වා රාජකුලමජ්ඣගතො වා අභිනීතො සක්ඛිපුට්ඨො
එහම්භො[1] පුරිස යං ජානාසි තං වදෙහීති, සො අජානං වා ආහ
ජානාමීති, ජානං වා ආහ න ජානාමීති, අපස්සං වා ආහ පස්සා
මීති, පස්සං වා ආහ න පස්සාමීති, ඉති අත්තහෙතු වා පරහෙතු වා
ආමිසකිඤ්චික්ඛහෙතු වා සම්පජානමුසා භාසිතා හොති; පිසුණා
වාචො ඛො පන හොති, ඉතො සුත්වා අමුත්‍ර අක්ඛාතා ඉමෙ
සං භෙදාය, අමුත්‍ර වා සුත්වා ඉමෙසං අක්ඛාතා අමූසං භෙදාය, ඉති
සමග්ගානං වා භෙත්තා භින්නානං වා අනුප්පදාතා වග්ගාරාමො
වග්ගරතො වග්ගනන්දී වග්ගකරණිං වාචං භාසිතා හොති; ඵරුසා
වාචො ඛො පන හොති, යා සා වාචා අණ්ඩකා කක්කසා පර
කටුකා පරාභිසජ්ජනී කොධසාමන්තා අසමාධිසංවත්තනිකා,
තථාරූපිං වාචං භාසිතා හොති; සම්ඵප්පලාපී ඛො පන හොති;
අකාලවාදී අභූතවාදී අනත්ථවාදී අධම්මවාදී අවිනයවාදී අනිධාන
වතිං වාචං භාසිතා අකාලෙන අනපදෙසං අපරියන්තවතිං
අනත්ථසංහිතං; එවං ඛො ගහපතයො චතුබ්බිධං වාචාය අධම්ම
චාරී විසමචාරී හොති; කථඤ්ච ගහපතයො තිවිධං මනසා අධම්ම
චාරී විසමචාරී හොති; ඉධ ගහපතයො එකච්චො අභිජ්ඣාලු
හොති, යං තං පරස්ස පරවිත්තූපකරණං තං අභිජ්ඣිතා හොති,
අහො වත යං පරස්ස තං මම අස්සාති; බ්‍යාපන්නචිත්තො ඛො
පන හොති පදුට්ඨමනසඞ්කප්පො, ඉමෙ සත්තා හඤ්ඤන්තු වා
වජ්ඣන්තු වා උච්ඡිජ්ජන්තු වා විනස්සන්තු වා මා වා අහෙසුං ඉති
වාති; මිච්ඡාදිට්ඨි ඛො පන හොති විපරීතදස්සනො, නත්ථි දින්නං
නත්ථි යිට්ඨං නත්ථි හුතං නත්ථි සුකතදුක්කටානං කම්මානං ඵලං විපා
කො නත්ථි අයං ලොකො නත්ථි පරො ලොකො නත්ථි මාතා නත්ථි
පිතා නත්ථි සත්තා ඔපපාතිකා නත්ථි ලොකෙ සමණබ්‍රාහ්මණා
සම්මග්ගතා සම්මා පටිපන්නා යෙ ඉමඤ්ච ලොකං පරඤ්ච ලොකං
සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා පවෙදෙන්තීති; එවං ඛො ගහපතයො
තිවිධං මනසා අධම්මචාරී විසමචාරී හොති; එවං අධම්මචරියා
විසමචරියා හෙතු ඛො ගහපතයො එවමිධෙකච්චෙ සත්තා
කායස්ස භෙදා පරම්මරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං
උපපජ්ජන්ති.

තිවිධං ඛො ගහපතයො කායෙන ධම්මචාරී සමචාරී හොති;
චතුබ්බිධං වාචාය ධම්මචාරී සමචාරී හොති; තිවිධං මනසා ධම්ම
චාරී සමචාරී හොති; කථඤ්ච ගහපතයො තිවිධං කායෙන ධම්ම
චාරී සමචාරී හොති; ඉධ ගහපතයො එකච්චො පාණාතිපාතං

1 "එවං භො" ඉති පොත්ථකෙසු.

පහාය පාණාතිපාතා පටිවිරතො හොති, නිහිතදණ්ඩො නිහිත
සත්ථො ලජ්ජී දයාපන්නො සබ්බපාණභූතහිතානුකම්පී විහරති;
අදින්නාදානං පහාය අදින්නාදානා පටිවිරතො හොති, යන්තං
පරස්ස පරවිත්තූපකරණං ගාමගතං වා අරඤ්ඤගතං වා තං
නාදින්නං ථෙය්‍යසඞ්ඛාතං ආදාතා හොති; කාමෙසු මිච්ඡාචාරං
පහාය කාමෙසු මිච්ඡාචාරා පටිවිරතො හොති; යා තා මාතුරක්ඛි
තා පිතුරක්ඛිතා මාතාපිතුරක්ඛිතා භාතුරක්ඛිතා භගිනිරක්ඛිතා
ඤාතිරක්ඛිතා සස්සාමිකා සපරිදණ්ඩා අන්තමසො මාලාගුණ
පරික්ඛිත්තාපි, තථා රූපාසු න චාරිත්තං ආපජ්ජිතා හොති; එවං
ඛො ගහපතයො තිවිධං කායෙන ධම්මචාරී සමචාරී හොති;
කථඤ්ච ගහපතයො චතුබ්බිධං වාචාය ධම්මචාරී සමචාරී හොති;
ඉධ ගහපතයො එකච්චො මුසාවාදං පහාය මුසාවාදා පටිවිරතො
හොති, සභාගතො වා පරිසගතො වා ඤාතිමජ්ඣගතො වා පූග
මජ්ඣගතො වා රාජකුලමජ්ඣගතො වා අභිනීතො සක්ඛිපුට්ඨො
එහම්භො[1] පුරිස යං ජානාසි තං වදෙහීති, සො අජානං වා ආහ
න ජානාමීති, ජානං වා ආහ ජානාමීති, අපස්සං වා ආහ න පස්සා
මීති, පස්සං වා ආහ පස්සාමීති, ඉති අත්තහෙතු වා පරහෙතු වා
ආමිසකිඤ්චික්ඛහෙතු වා න සම්පජානමුසා භාසිතා හොති; පිසුණං
වාචං පහාය පිසුණාය වාචාය පටිවිරතො හොති, ඉතො සුත්වා
න අමුත්‍ර අක්ඛාතා ඉමෙසං භෙදාය, අමුත්‍ර වා සුත්වා න ඉමෙසං
අක්ඛාතා අමූසං භෙදාය, ඉති භින්නානං වා සන්ධාතා සහිතානං වා
අනුප්පදාතා සමග්ගාරාමො සමග්ගරතො සමග්ගනන්දී සමග්ග
කරණිං වාචං භාසිතා හොති; ඵරුසං වාචං පහාය ඵරුසාය
වාචාය පටිවිරතො හොති, යා සා වාචා නෙලා කණ්ණසුඛා පෙම
නීයා හදයඞ්ගමා පොරී බහුජනකන්තා බහුජනමනාපා, තථා
රූපිං වාචං භාසිතා හොති; සම්ඵප්පලාපං පහාය සම්ඵප්පලාපා
පටිවිරතො හොති, කාලවාදී භූතවාදී අත්ථවාදී ධම්මවාදී විනයවාදී
නිධානවතිං වාචං භාසිතා කාලෙන සාපදෙසං පරියන්තවතිං
අත්ථසංහිතං; එවං ඛො ගහපතයො චතුබ්බිධං වාචාය ධම්මචාරී
සමචාරී හොති; කථඤ්ච ගහපතයො තිවිධං මනසා ධම්මචාරී සම
චාරී හොති; ඉධ ගහපතයො එකච්චො අනභිජ්ඣාලු හොති,
යන්තං පරස්ස පරවිත්තූපකරණං තං නාභිජ්ඣිතා හොති අහො
වත යං පරස්ස තං මම අස්සාති; අබ්‍යාපන්නචිත්තො ඛො පන
හොති අප්පදුට්ඨමනසඞ්කප්පො, ඉමෙ සත්තා අවෙරා අබ්‍යාපජ්ඣා
අනීඝා සුඛී අත්තානං පරිහරන්තූති; සම්මාදිට්ඨි ඛො පන හොති
අවිපරීතදස්සනො, අත්ථි දින්නං අත්ථි යිට්ඨං අත්ථි හුතං අත්ථි සුකට

---

1 "එවං භො"

දුක්කටානං කම්මානං ඵලං විපාකො අත්ථි අයං ලොකො අත්ථි පරො ලොකො අත්ථි මාතා අත්ථි පිතා අත්ථි සත්තා ඔපපාතිකා අත්ථි ලොකෙ සමණබ්‍රාහ්මණා සම්මග්ගතා සම්මා පටිපන්නා යෙ ඉමඤ්ච ලොකං පරඤ්ච ලොකං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා පවෙදෙන්තීති; එවං ඛො ගහපතයො තිවිධං මනසා ධම්මචාරී සමචාරී හොති; එවං ධම්මචරියා සමචරියා හෙතු ඛො ගහපතයො එවමිධෙකච්චෙ සත්තා කායස්ස භෙදා පරම්මරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජන්ති—

ආකඞ්ඛෙය්‍ය චෙ ගහපතයො ධම්මචාරී සමචාරී අහො වතාහං කායස්ස භෙදා පරම්මරණා ඛත්තියමහාසාලානං වා සහබ්‍යතං උපපජ්ජෙය්‍යන්ති; ඨානං ඛො පනෙතං විජ්ජති යං සො කායස්ස භෙදා පරම්මරණා ඛත්තියමහාසාලානං වා සහබ්‍යතං උපපජ්ජෙය්‍ය, තං කිස්ස හෙතු, තථා හි සො ධම්මචාරී සමචාරී; ආකඞ්ඛෙය්‍ය චෙ ගහපතයො ධම්මචාරී සමචාරී අහො වතාහං කායස්ස භෙදා පරම්මරණා බ්‍රාහ්මණමහාසාලානං වා—පෙ—ගහපතිමහාසාලානං වා සහබ්‍යතං උපපජ්ජෙය්‍යන්ති, ඨානං ඛො පනෙතං විජ්ජති යං සො කායස්ස භෙදා පරම්මරණා ගහපතිමහාසාලානං වා සහබ්‍යතං උපපජ්ජෙය්‍ය, තං කිස්ස හෙතු, තථා හි සො ධම්මචාරී සමචාරී—

ආකඞ්ඛෙය්‍ය චෙ ගහපතයො ධම්මචාරී සමචාරී අහො වතාහං කායස්ස භෙදා පරම්මරණා චාතුම්මහාරාජිකානං දෙවානං සහබ්‍යතං උපපජ්ජෙය්‍යන්ති, ඨානං ඛො පනෙතං විජ්ජති යං සො කායස්ස භෙදා පරම්මරණා චාතුම්මහාරාජිකානං දෙවානං සහබ්‍යතං උපපජ්ජෙය්‍ය, තං කිස්ස හෙතු, තථා හි සො ධම්මචාරී සමචාරී; ආකඞ්ඛෙය්‍ය චෙ ගහපතයො ධම්මචාරී සමචාරී අහො වතාහං කායස්ස භෙදා පරම්මරණා තාවතිංසානං දෙවානං—පෙ—යාමානං දෙවානං, තුසිතානං දෙවානං, නිම්මානරතීනං දෙවානං, පරනිම්මිතවසවත්තීනං දෙවානං, බ්‍රහ්මකායිකානං දෙවානං සහබ්‍යතං උපපජ්ජෙය්‍යන්ති, ඨානං ඛො පනෙතං විජ්ජති යං සො කායස්ස භෙදා පරම්මරණා බ්‍රහ්මකායිකානං දෙවානං සහබ්‍යතං උපපජ්ජෙය්‍ය, තං කිස්ස හෙතු, තථා හි සො ධම්මචාරී සමචාරී—

ආකඞ්ඛෙය්‍ය චෙ ගහපතයො ධම්මචාරී සමචාරී අහො වතාහං කායස්ස භෙදා පරම්මරණා ආභානං දෙවානං සහබ්‍යතං උපපජ්ජෙය්‍යන්ති, ඨානං ඛො පනෙතං විජ්ජති යං සො කායස්ස භෙදා පරම්මරණා ආභානං දෙවානං සහබ්‍යතං උපපජ්ජෙය්‍ය, තං කිස්ස හෙතු, තථා හි සො ධම්මචාරී සමචාරී; ආකඞ්ඛෙය්‍ය

චෙ ගහපතයො ධම්මචාරී සමචාරී අහො වතාහං කායස්ස භෙදා පරම්මරණා පරිත්තාභානං දෙවානං—පෙ—අප්පමාණාභානං දෙවානං, ආභස්සරානං දෙවානං, සුභානං දෙවානං, පරිත්තසුභානං දෙවානං, අප්පමාණසුභානං දෙවානං, සුභකිණ්ණානං දෙවානං, වෙහප්ඵලානං දෙවානං, අවිහානං දෙවානං, අතප්පානං දෙවානං, සුදස්සානං දෙවානං, සුදස්සීනං දෙවානං, අකනිට්ඨානං දෙවානං, ආකාසානඤ්චායතනූපගානං දෙවානං, විඤ්ඤාණඤ්චායතනූපගානං දෙවානං, ආකිඤ්චඤ්ඤායතනූපගානං දෙවානං නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනූපගානං දෙවානං සහබ්‍යතං උපපජ්ජෙය්‍යන්ති, ඨානං ඛො පනෙතං විජ්ජති යං සො කායස්ස භෙදා පරම්මරණා නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනූපගානං දෙවානං සහබ්‍යතං උපපජ්ජෙය්‍ය, තං කිස්ස හෙතු, තථා හි සො ධම්මචාරී සමචාරී—

ආකඞ්ඛෙය්‍ය චෙ ගහපතයො ධම්මචාරී සමචාරී අහො වතාහං ආසවානං ඛයා අනාසවං චෙතොවිමුත්තිං පඤ්ඤාවිමුත්තිං දිට්ඨෙව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍යන්ති, ඨානං ඛො පනෙතං විජ්ජති යං සො ආසවානං ඛයා අනාසවං චෙතොවිමුත්තිං පඤ්ඤාවිමුත්තිං දිට්ඨෙව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍ය, තං කිස්ස හෙතු, තථා හි සො ධම්මචාරී සමචාරීති—

එවං වුත්තෙ වෙරඤ්ජකා බ්‍රාහ්මණගහපතිකා භගවන්තං එතදවොචුං, අභික්කන්තං භො ගොතම, අභික්කන්තං භො ගොතම, සෙය්‍යථාපි භො ගොතම නික්කුජ්ජිතං වා උක්කුජ්ජෙය්‍ය, පටිච්ඡන්නං වා විවරෙය්‍ය, මූළ්හස්ස වා මග්ගං ආචික්ඛෙය්‍ය, අන්ධකාරෙ වා තෙලපජ්ජොතං ධාරෙය්‍ය චක්ඛුමන්තො රූපානි දක්ඛින්තීති, එවමෙවං භොතා ගොතමෙන අනෙකපරියායෙන ධම්මො පකාසිතො, එතෙ මයං භගවන්තං ගොතමං සරණං ගච්ඡාම ධම්මඤ්ච භික්ඛුසඞ්ඝඤ්ච, උපාසකෙ නො භවං ගොතමො ධාරෙතු අජ්ජතග්ගෙ පාණුපෙතෙ සරණං ගතෙති—

වෙරඤ්ජකසුත්තං දුතියං.

3.

එවමෙමෙසුතං, එකං සමයං භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ; අථ ඛො ආයස්මා මහා

කොට්ඨිතො සායණ්හසමයං පටිසල්ලාණා වුට්ඨිතො යෙනායස්මා සාරිපුත්තො තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා ආයස්මතා සාරිපුත්තෙන සද්ධිං සම්මොදි, සම්මොදනීයං කථං සාරාණීයං වීතිසාරෙත්වා එකමන්තං නිසීදි, එකමන්තං නිසින්නො ඛො ආයස්මා මහාකොට්ඨිතො ආයස්මන්තං සාරිපුත්තං එතදවොච:—

දුප්පඤ්ඤො දුප්පඤ්ඤොති ආවුසො වුච්චති, කිත්තාවතා නු ඛො ආවුසො දුප්පඤ්ඤොති වුච්චතීති; නප්පජානාති නප්පජානාතීති ඛො ආවුසො තස්මා දුප්පඤ්ඤොති වුච්චති; කිං නප්පජානාති; ඉදං දුක්ඛන්ති නප්පජානාති, අයං දුක්ඛසමුදයොති නප්පජානාති, අයං දුක්ඛනිරොධොති නප්පජානාති, අයං දුක්ඛනිරොධගාමිනී පටිපදාති නප්පජානාති, නප්පජානාති නප්පජානාතීති ඛො ආවුසො තස්මා දුප්පඤ්ඤොති වුච්චතීති.

සාධාවුසොති ඛො ආයස්මා මහාකොට්ඨිතො ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස භාසිතං අභිනන්දිත්වා අනුමොදිත්වා ආයස්මන්තං සාරිපුත්තං උත්තරිං පඤ්හං අපුච්ඡි; පඤ්ඤවා පඤ්ඤවාති ආවුසො වුච්චති, කිත්තාවතා නු ඛො ආවුසො පඤ්ඤවාති වුච්චතීති; පජානාති පජානාතීති ඛො ආවුසො තස්මා පඤ්ඤවාති වුච්චති; කිඤ්ච පජානාති; ඉදං දුක්ඛන්ති පජානාති, අයං දුක්ඛසමුදයොති පජානාති, අයං දුක්ඛනිරොධොති පජානාති, අයං දුක්ඛනිරොධගාමිනී පටිපදාති පජානාති, පජානාති පජානාතීති ඛො ආවුසො තස්මා පඤ්ඤවාති වුච්චතීති.

විඤ්ඤාණං විඤ්ඤාණන්ති ආවුසො වුච්චති, කිත්තාවතා නු ඛො ආවුසො විඤ්ඤාණන්ති වුච්චතීති; විජානාති විජානාතීති ඛො ආවුසො තස්මා විඤ්ඤාණන්ති වුච්චති; කිඤ්ච විජානාති; සුඛන්තිපි විජානාති, දුක්ඛන්තිපි විජානාති, අදුක්ඛමසුඛන්තිපි විජානාති, විජානාති විජානාතීති ඛො ආවුසො තස්මා විඤ්ඤාණන්ති වුච්චතීති.

යා චාවුසො පඤ්ඤා යඤ්ච විඤ්ඤාණං, ඉමෙ ධම්මා සංසට්ඨා උදාහු විසංසට්ඨා, ලබ්භා ච පනිමෙසං ධම්මානං විනිබ්භුජිත්වා විනිබ්භුජිත්වා නානාකරණං පඤ්ඤාපෙතුන්ති; යා චාවුසො පඤ්ඤා යඤ්ච විඤ්ඤාණං, ඉමෙ ධම්මා සංසට්ඨා නො විසංසට්ඨා, න ච ලබ්භා ඉමෙසං ධම්මානං විනිබ්භුජිත්වා විනිබ්භුජිත්වා නානාකරණං පඤ්ඤාපෙතුං; යං හාවුසො පජානාති, තං විජානාති; යං විජානාති, තං පජානාති; තස්මා ඉමෙ ධම්මා සංසට්ඨා නො විසංසට්ඨා න ච ලබ්භා ඉමෙසං ධම්මානං විනිබ්භුජිත්වා විනිබ්භුජිත්වා නානාකරණං පඤ්ඤාපෙතුන්ති.

යා චාවුසො පඤ්ඤා යඤ්ච විඤ්ඤාණං, ඉමෙසං ධම්මානං සංසට්ඨානං නො විසංසට්ඨානං කිං නානාකරණන්ති; යා චාවුසො පඤ්ඤා යඤ්ච විඤ්ඤාණං ඉමෙසං ධම්මානං සංසට්ඨානං නො විසංසට්ඨානං පඤ්ඤා භාවෙතබ්බා විඤ්ඤාණං පරිඤ්ඤෙය්‍යං, ඉදං නෙසං නානාකරණන්ති.

වෙදනා වෙදනාති ආවුසො වුච්චති, කිත්තාවතා නු ඛො ආවුසො වෙදනාති වුච්චතීති; වෙදෙති වෙදෙතීති ඛො ආවුසො තස්මා වෙදනාති වුච්චති; කිඤ්ච වෙදෙති; සුඛම්පි වෙදෙති, දුක්ඛම්පි වෙදෙති, අදුක්ඛමසුඛම්පි වෙදෙති, වෙදෙති වෙදෙතීති ඛො ආවුසො තස්මා වෙදනාති වුච්චතීති.

සඤ්ඤා සඤ්ඤාති ආවුසො වුච්චති, කිත්තාවතා නු ඛො ආවුසො සඤ්ඤාති වුච්චතීති; සඤ්ජානාති සඤ්ජානාතීති ඛො ආවුසො තස්මා සඤ්ඤාති වුච්චති කිඤ්ච සඤ්ජානාති; නීලකම්පි සඤ්ජානාති පීතකම්පි සඤ්ජානාති, ලොහිතකම්පි සඤ්ජානාති, ඔදාතම්පි සඤ්ජානාති, සඤ්ජානාති සඤ්ජානාතීති ඛො ආවුසො තස්මා සඤ්ඤාති වුච්චතීති.

යා චාවුසො වෙදනා යා ච සඤ්ඤා යඤ්ච විඤ්ඤාණං, ඉමෙ ධම්මා සංසට්ඨා උදාහු විසංසට්ඨා, ලබ්භා ච පනිමෙසං ධම්මානං විනිබ්භුජිත්වා විනිබ්භුජිත්වා නානාකරණං පඤ්ඤාපෙතුන්ති; යා චාවුසො වෙදනා යා ච සඤ්ඤා යඤ්ච විඤ්ඤාණං, ඉමෙ ධම්මා සංසට්ඨා නො විසංසට්ඨා, න ච ලබ්භා ඉමෙසං ධම්මානං විනිබ්භුජිත්වා විනිබ්භුජිත්වා නානාකරණං පඤ්ඤාපෙතුං, යං හාවුසො වෙදෙති තං සඤ්ජානාති, යං සඤ්ජානාති තං විජානාති, තස්මා ඉමෙ ධම්මා සංසට්ඨා නො විසංසට්ඨා, න ච ලබ්භා ඉමෙසං ධම්මානං විනිබ්භුජිත්වා විනිබ්භුජිත්වා නානාකරණං පඤ්ඤාපෙතුන්ති.

නිස්සට්ඨෙන හාවුසො පඤ්චහි ඉන්ද්‍රියෙහි පරිසුද්ධෙන මනොවිඤ්ඤාණෙන කිං නෙය්‍යන්ති, නිස්සට්ඨෙන හාවුසො පඤ්චහි ඉන්ද්‍රියෙහි පරිසුද්ධෙන මනොවිඤ්ඤාණෙන අනන්තො ආකාසොති ආකාසානඤ්චායතනං නෙය්‍යං, අනන්තං විඤ්ඤාණන්ති විඤ්ඤාණඤ්චායතනං නෙය්‍යං, නත්ථි කිඤ්චීති ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං නෙය්‍යන්ති.

නෙය්‍යම්පනාවුසො ධම්මං කෙන පජානාතීති; නෙය්‍යං ඛො ආවුසො ධම්මං පඤ්ඤාචක්ඛුනා පජානාතීති.

පඤ්ඤා පනාවුසො කිමත්ථියාති; පඤ්ඤා ඛො ආවුසො අභිඤ්ඤත්ථා පරිඤ්ඤත්ථා පහානත්ථාති.

කති පනාවුසො පච්චයා සම්මාදිට්ඨියා උප්පාදායාති; ද්වෙ ඛො ආවුසො පච්චයා සම්මාදිට්ඨියා උප්පාදාය, පරතො ච ඝොසො, යොනිසො ච මනසිකාරො; ඉමෙ ඛො ආවුසො ද්වෙ පච්චයා සම්මාදිට්ඨියා උප්පාදායාති෴

කතිහි පනාවුසො අඞ්ගෙහි අනුග්ගහිතා සම්මාදිට්ඨි චෙතොවිමුත්තිඵලා ච හොති චෙතොවිමුත්තිඵලානිසංසා ච, පඤ්ඤාවිමුත්තිඵලා ච හොති පඤ්ඤාවිමුත්තිඵලානිසංසා චාති; පඤ්චහි ඛො ආවුසො අඞ්ගෙහි අනුග්ගහිතා සම්මාදිට්ඨි චෙතොවිමුත්තිඵලා ච හොති චෙතොවිමුත්තිඵලානිසංසා ච, පඤ්ඤාවිමුත්තිඵලා ච හොති පඤ්ඤාවිමුත්තිඵලානිසංසා ච, ඉධාවුසො සම්මාදිට්ඨි සීලානුග්ගහිතා ච හොති, සුතානුග්ගහිතා ච හොති, සාකච්ඡානුග්ගහිතා ච හොති, සමථානුග්ගහිතා ච හොති, විපස්සනානුග්ගහිතා ච හොති ඉමෙහි ඛො ආවුසො පඤ්චහි අඞ්ගෙහි අනුග්ගහිතා සම්මාදිට්ඨි චෙතොවිමුත්තිඵලා ච හොති, චෙතොවිමුත්තිඵලානිසංසා ච, පඤ්ඤාවිමුත්තිඵලා ච හොති පඤ්ඤාවිමුත්තිඵලානිසංසා චාති෴

කති පනාවුසො භවාති; තයොමෙ ආවුසො භවා, කාමභවො, රූපභවො අරූපභවොති෴

කථම්පනාවුසො ආයතිං පුනබ්භවාභිනිබ්බත්ති හොතීති; අවිජ්ජානීවරණානං ඛො ආවුසො සත්තානං තණ්හාසංයොජනානං තත්‍ර තත්‍රාභිනන්දනා එවං ආයතිං පුනබ්භවාභිනිබ්බත්ති හොතීති෴

කථම්පනාවුසො ආයතිං පුනබ්භවාභිනිබ්බත්ති න හොතීති; අවිජ්ජාවිරාගා ඛො ආවුසො විජ්ජුප්පාදා තණ්හානිරොධා එවං ආයතිං පුනබ්භවාභිනිබ්බත්ති න හොතීති෴

කතමම්පනාවුසො පඨමජ්ඣානන්ති; ඉධාවුසො භික්ඛු විවිච්චෙව කාමෙහි විවිච්ච අකුසලෙහි ධම්මෙහි සවිතක්කං සවිචාරං විවෙකජං පීතිසුඛං පඨමජ්ඣානං උපසම්පජ්ජ විහරති; ඉදං වුච්චතාවුසො පඨමජ්ඣානන්ති෴

පඨමම්පනාවුසො ඣානං කතඞ්ගිකන්ති; පඨමං ඛො ආවුසො ඣානං පඤ්චඞ්ගිකං, ඉධාවුසො පඨමජ්ඣානං සමාපන්නස්ස භික්ඛුනො විතක්කො ච වත්තති විචාරො ච පීති ච සුඛඤ්ච චිත්තෙකග්ගතා ච, පඨමං ඛො ආවුසො ඣානං එවං පඤ්චඞ්ගිකන්ති෴

පඨමම්පනාවුසො ඣානං කතඞ්ගවිප්පහීනං කතඞ්ගසමන්නාගතන්ති; පඨමං ඛො ආවුසො ඣානං පඤ්චඞ්ගවිප්පහීනං පඤ්චඞ්ගසමන්නාගතං, ඉධාවුසො පඨමජ්ඣානං සමාපන්නස්ස භික්ඛුනො

කාමච්ඡන්දො පහීනො හොති, බ්‍යාපාදො පහීනො හොති, ථීනමිද්ධං පහීනං හොති, උද්ධච්චකුක්කුච්චං පහීනං හොති, විචිකිච්ඡා පහීනා හොති; විතක්කො ච වත්තති විචාරො ච පීති ච සුඛඤ්ච චිත්තෙකග්ගතා ච, පඨමං ඛො ආවුසො ඣානං එවං පඤ්චඞ්ගවිප්පහීනං පඤ්චඞ්ගසමන්නාගතන්ති.

පඤ්චිමානි ආවුසො ඉන්ද්‍රියානි නානාවිසයානි නානාගොචරානි න අඤ්ඤමඤ්ඤස්ස ගොචරවිසයං පච්චනුභොන්ති, සෙය්‍යථීදං, චක්ඛුන්ද්‍රියං සොතින්ද්‍රියං ඝානින්ද්‍රියං ජිව්හින්ද්‍රියං කායින්ද්‍රියං, ඉමෙසං ඛො ආවුසො පඤ්චන්නං ඉන්ද්‍රියානං නානාවිසයානං නානාගොචරානං න අඤ්ඤමඤ්ඤස්ස ගොචරවිසයං පච්චනුභොන්තානං කිං පටිසරණං, කො ච නෙසං ගොචරවිසයං පච්චනුභොතීති; පඤ්චිමානි ආවුසො ඉන්ද්‍රියානි නානාවිසයානි නානාගොචරානි න අඤ්ඤමඤ්ඤස්ස ගොචරවිසයං පච්චනුභොන්ති, සෙය්‍යථීදං, චක්ඛුන්ද්‍රියං සොතින්ද්‍රියං ඝානින්ද්‍රියං ජිව්හින්ද්‍රියං කායින්ද්‍රියං, ඉමෙසං ඛො ආවුසො පඤ්චන්නං ඉන්ද්‍රියානං නානාවිසයානං නානාගොචරානං න අඤ්ඤමඤ්ඤස්ස ගොචරවිසයං පච්චනුභොන්තානං මනොපටිසරණං, මනො ච නෙසං ගොචරවිසයං පච්චනුභොතීති.

පඤ්චිමානි ආවුසො ඉන්ද්‍රියානි, සෙය්‍යථීදං, චක්ඛුන්ද්‍රියං සොතින්ද්‍රියං ඝානින්ද්‍රියං ජිව්හින්ද්‍රියං කායින්ද්‍රියං, ඉමානි ඛො ආවුසො පඤ්චින්ද්‍රියානි කිං පටිච්ච තිට්ඨන්තීති.

පඤ්චිමානි ආවුසො ඉන්ද්‍රියානි, සෙය්‍යථීදං චක්ඛුන්ද්‍රියං සොතින්ද්‍රියං ඝානින්ද්‍රියං ජිව්හින්ද්‍රියං කායින්ද්‍රියං, ඉමානි ඛො ආවුසො පඤ්චින්ද්‍රියානි ආයුං පටිච්ච තිට්ඨන්තීති.

ආයු පනාවුසො කිං පටිච්ච තිට්ඨතීති; ආයු උස්මං පටිච්ච තිට්ඨතීති.

උස්මා පනාවුසො කිං පටිච්ච තිට්ඨතීති; උස්මා ආයුං පටිච්ච තිට්ඨතීති.

ඉදානෙව ඛො මයං ආවුසො ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස භාසිතං එවං ආජානාම ආයු උස්මං පටිච්ච තිට්ඨතීති, ඉදානෙව ඛො මයං ආවුසො ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස භාසිතං එවං ආජානාම උස්මා ආයුං පටිච්ච තිට්ඨතීති, යථා කථං පනාවුසො ඉමස්ස භාසිතස්ස අත්ථො දට්ඨබ්බොති; තෙන හාවුසො උපමන්තෙ කරිස්සාමි, උපමායපිධෙකච්චෙ විඤ්ඤූ පුරිසා භාසිතස්ස අත්ථං ආජානන්ති; සෙය්‍යථාපි ආවුසො තෙලප්පදීපස්ස ඣායතො අච්චිං පටිච්ච

ආභා පඤ්ඤායති, ආභං පටිච්ච අච්චි පඤ්ඤායති, එවමෙව ඛො ආවුසො ආයු උස්මං පටිච්ච තිට්ඨති, උස්මා ච ආයුං පටිච්ච තිට්ඨතීති.

තෙව නු ඛො ආවුසො ආයුසඞ්ඛාරා තෙව වෙදනියා ධම්මා, උදහු අඤ්ඤෙ ආයුසඞ්ඛාරා අඤ්ඤෙ වෙදනියා ධම්මාති; න ඛො ආවුසො තෙව ආයුසඞ්ඛාරා තෙව වෙදනියා ධම්මා; තෙව ඛො ආවුසො ආයුසඞ්ඛාරා අභවිංසු තෙව වෙදනියා ධම්මා, නයිදං සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධං සමාපන්නස්ස භික්ඛුනො වුට්ඨානං පඤ්ඤායෙථ; යස්මා ච ඛො ආවුසො අඤ්ඤෙ ආයුසඞ්ඛාරා අඤ්ඤෙ වෙදනියා ධම්මා, තස්මා සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධං සමාපන්නස්ස භික්ඛුනො වුට්ඨානං පඤ්ඤායතීති.

යදා නු ඛො ආවුසො ඉමං කායං කති ධම්මා ජහන්ති, අථායං කායො උජ්ඣිතො අවක්ඛිත්තො සෙති යථා කට්ඨං අචෙතනන්ති; යදා ඛො ආවුසො ඉමං කායං තයො ධම්මා ජහන්ති, ආයු උස්මා ච විඤ්ඤාණං, අථායං කායො උජ්ඣිතො අවක්ඛිත්තො සෙති යථා කට්ඨං අචෙතනන්ති.

ය්වායං ආවුසො මතො කාලකතො, යො චායං භික්ඛු සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධං සමාපන්නො, ඉමෙසං කිං නානාකරණන්ති; ය්වායං ආවුසො මතො කාලකතො, තස්ස කායසඞ්ඛාරා නිරුද්ධා පටිප්පස්සද්ධා, වචීසඞ්ඛාරා නිරුද්ධා පටිප්පස්සද්ධා, චිත්තසඞ්ඛාරා නිරුද්ධා පටිප්පස්සද්ධා, ආයු පරික්ඛීණො, උස්මා වූපසන්තො, ඉන්ද්‍රියානි විපරිභින්නානි; යො චායං භික්ඛු සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධං සමාපන්නො, තස්සපි කායසඞ්ඛාරා නිරුද්ධා පටිප්පස්සද්ධා, වචීසඞ්ඛාරා නිරුද්ධා පටිප්පස්සද්ධා, චිත්තසඞ්ඛාරා නිරුද්ධා පටිප්පස්සද්ධා ආයු අපරික්ඛීණො, උස්මා අවූපසන්තො, ඉන්ද්‍රියානි විප්පසන්නානි; ය්වායං ආවුසො මතො කාලකතො, යො චායං භික්ඛු සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධං සමාපන්නො, ඉදං තෙසං නානාකරණන්ති.

කති පනාවුසො පච්චයා අදුක්ඛමසුඛාය චෙතොවිමුත්තියා සමාපත්තියාති; චත්තාරො ඛො ආවුසො පච්චයා අදුක්ඛමසුඛාය චෙතොවිමුත්තියා සමාපත්තියා, ඉධාවුසො භික්ඛු සුඛස්ස ච පහානා දුක්ඛස්ස ච පහානා පුබ්බෙව සොමනස්සදොමනස්සානං අත්ථඞ්ගමා අදුක්ඛං අසුඛං උපෙක්ඛාසතිපාරිසුද්ධිං චතුත්ථජ්ඣානං උපසම්පජ්ජ විහරති; ඉමෙ ඛො ආවුසො චත්තාරො පච්චයා අදුක්ඛමසුඛාය චෙතොවිමුත්තියා සමාපත්තියාති.

කති පනාවුසො පච්චයා අනිමිත්තාය චෙතොවිමුත්තියා සමාපත්තියාති; ද්වෙ ඛො ආවුසො පච්චයා අනිමිත්තාය චෙතොවිමුත්තියා සමාපත්තියා, සබ්බනිමිත්තානඤ්ච අමනසිකාරො, අනි

මිත්තාය ච ධාතුයා මනසිකාරො; ඉමෙ ඛො ආවුසො ද්වෙ පච්චයා අනිමිත්තාය චෙතොවිමුත්තියා සමාපත්තියාති —

කති පනාවුසො පච්චයා අනිමිත්තාය චෙතොවිමුත්තියා ඨිතියාති, තයො ඛො ආවුසො පච්චයා අනිමිත්තාය චෙතොවිමුත්තියා ඨිතියා සබ්බනිමිත්තානඤ්ච අමනසිකාරො, අනිමිත්තාය ච ධාතුයා මනසිකාරො, පුබ්බෙ ච අභිසඞ්ඛාරො; ඉමෙ ඛො ආවුසො තයො පච්චයා අනිමිත්තාය චෙතොවිමුත්තියා ඨිතියාති —

කති පනාවුසො පච්චයා අනිමිත්තාය චෙතොවිමුත්තියා වුට්ඨානායාති; ද්වෙ ඛො ආවුසො පච්චයා අනිමිත්තාය චෙතොවිමුත්තියා වුට්ඨානාය, සබ්බනිමිත්තානඤ්ච මනසිකාරො, අනිමිත්තාය ච ධාතුයා අමනසිකාරො; ඉමෙ ඛො ආවුසො ද්වෙ පච්චයා අනිමිත්තාය චෙතොවිමුත්තියා වුට්ඨානායාති —

යා චායං ආවුසො අප්පමාණා චෙතොවිමුත්ති යා ච ආකිඤ්චඤ්ඤා චෙතොවිමුත්ති යා ච සුඤ්ඤතා චෙතොවිමුත්ති යා ච අනිමිත්තා චෙතොවිමුත්ති, ඉමෙ ධම්මා නානත්ථා චෙව නානාබ්‍යඤ්ජනා ච, උදාහු එකත්ථා බ්‍යඤ්ජනමෙව නානන්ති; යා චායං ආවුසො අප්පමාණා චෙතොවිමුත්ති යා ච ආකිඤ්චඤ්ඤා චෙතොවිමුත්ති යා ච සුඤ්ඤතා චෙතොවිමුත්ති යා ච අනිමිත්තා චෙතොවිමුත්ති, අත්ථි ඛො ආවුසො පරියායො යං පරියායං ආගම්ම ඉමෙ ධම්මා නානත්ථා චෙව නානාබ්‍යඤ්ජනා ච, අත්ථි ච ඛො ආවුසො පරියායො යං පරියායං ආගම්ම ඉමෙ ධම්මා එකත්ථා බ්‍යඤ්ජනමෙව නානං, කතමො චාවුසො පරියායො යං පරියායං ආගම්ම ඉමෙ ධම්මා නානත්ථා චෙව නානාබ්‍යඤ්ජනා ච; ඉධාවුසො භික්ඛු මෙත්තාසහගතෙන චෙතසා එකං දිසං ඵරිත්වා විහරති, තථා දුතියං, තථා තතියං, තථා චතුත්ථිං, ඉති උද්ධමධො තිරියං සබ්බධි සබ්බත්තතාය සබ්බාවන්තං ලොකං මෙත්තාසහගතෙන චෙතසා විපුලෙන මහග්ගතෙන අප්පමාණෙන අවෙරෙන අබ්‍යාපජ්ඣෙන ඵරිත්වා විහරති; කරුණාසහගතෙන චෙතසා — පෙ — මුදිතාසහගතෙන චෙතසා උපෙක්ඛාසහගතෙන චෙතසා එකං දිසං ඵරිත්වා විහරති, තථා දුතියං, තථා තතියං, තථා චතුත්ථිං, ඉති උද්ධමධො තිරියං සබ්බධි සබ්බත්තතාය සබ්බාවන්තං ලොකං උපෙක්ඛාසහගතෙන චෙතසා විපුලෙන මහග්ගතෙන අප්පමාණෙන අවෙරෙන අබ්‍යාපජ්ඣෙන ඵරිත්වා විහරති; අයං වුච්චතාවුසො අප්පමාණා චෙතොවිමුත්ති; කතමා චාවුසො ආකිඤ්චඤ්ඤා චෙතොවිමුත්ති; ඉධාවුසො භික්ඛු සබ්බසො විඤ්ඤාණඤ්චායතනං සමතික්කම්ම නත්ථි කිඤ්චීති ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති; අයං වුච්ච

තාවුසො ආකිඤ්චඤ්ඤා චෙතොවිමුත්ති; කතමා චාවුසො සුඤ්ඤතා චෙතොවිමුත්ති; ඉධාවුසො භික්ඛු අරඤ්ඤගතො වා රුක්ඛමූලගතො වා සුඤ්ඤාගාරගතො වා ඉති පටිසඤ්චික්ඛති සුඤ්ඤමිදං අත්තෙන වා අත්තනියෙන වාති; අයං වුච්චතාවුසො සුඤ්ඤතා චෙතොවිමුත්ති; කතමා චාවුසො අනිමිත්තා චෙතොවිමුත්ති; ඉධාවුසො භික්ඛු සබ්බනිමිත්තානං අමනසිකාරා අනිමිත්තං චෙතොසමාධිං උපසම්පජ්ජ විහරති; අයං වුච්චතාවුසො අනිමිත්තා චෙතොවිමුත්ති; අයං ඛො ආවුසො පරියායො යං පරියායං ආගම්ම ඉමෙ ධම්මා නානත්ථා චෙව නානාබ්‍යඤ්ජනා ච; කතමො චාවුසො පරියායො යං පරියායං ආගම්ම ඉමෙ ධම්මා එකත්ථා බ්‍යඤ්ජනමෙව නානං; රාගො ඛො ආවුසො පමාණකරණො, දොසො පමාණකරණො, මොහො පමාණකරණො, තෙ ඛීණාසවස්ස භික්ඛුනො පහීනා උච්ඡින්නමූලා තාලවත්ථුකතා අනභාවකතා ආයතිං අනුප්පාදධම්මා, යාවතා ඛො ආවුසො අප්පමාණා චෙතොවිමුත්තියො අකුප්පා තාසං චෙතොවිමුත්ති අග්ගමක්ඛායති සා ඛො පනාකුප්පා චෙතොවිමුත්ති සුඤ්ඤා රාගෙන, සුඤ්ඤා දොසෙන, සුඤ්ඤා මොහෙන, රාගො ඛො ආවුසො කිඤ්චනො, දොසො කිඤ්චනො, මොහො කිඤ්චනො, තෙ ඛීණාසවස්ස භික්ඛුනො පහීනා උච්ඡින්නමූලා තාලවත්ථුකතා අනභාවකතා ආයතිං අනුප්පාදධම්මා, යාවතා ඛො ආවුසො ආකිඤ්චඤ්ඤා චෙතොවිමුත්තියො අකුප්පා තාසං චෙතොවිමුත්ති අග්ගමක්ඛායති, සා ඛො පනාකුප්පා චෙතොවිමුත්ති සුඤ්ඤා රාගෙන, සුඤ්ඤා දොසෙන, සුඤ්ඤා මොහෙන, රාගො ඛො ආවුසො නිමිත්තකරණො, දොසො නිමිත්තකරණො, මොහො නිමිත්තකරණො, තෙ ඛීණාසවස්ස භික්ඛුනො පහීනා උච්ඡින්නමූලා තාලවත්ථුකතා අනභාවකතා ආයතිං අනුප්පාදධම්මා, යාවතා ඛො ආවුසො අනිමිත්තා චෙතොවිමුත්තියො, අකුප්පා තාසං චෙතොවිමුත්ති අග්ගමක්ඛායති, සා ඛො පනාකුප්පා චෙතොවිමුත්ති සුඤ්ඤා රාගෙන, සුඤ්ඤා දොසෙන, සුඤ්ඤා මොහෙන; අයං ඛො ආවුසො පරියායො යං පරියායං ආගම්ම ඉමෙ ධම්මා එකත්ථා බ්‍යඤ්ජනමෙව නානන්ති—

ඉදමවොචායස්මා සාරිපුත්තො, අත්තමනො ආයස්මා මහාකොට්ඨිතො ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස භාසිතං අභිනන්දීති—

මහාවෙදල්ලසුත්තං තතියං.

———

4.

එවම්මෙ සුතං, එකං සමයං භගවා රාජගහෙ විහරති වෙළුවනෙ කලන්දකනිවාපෙ; අථ ඛො විසාඛො උපාසකො යෙන ධම්මදින්නා භික්ඛුනී තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා ධම්මදින්නං භික්ඛුනිං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි; එකමන්තං නිසින්නො ඛො විසාඛො උපාසකො ධම්මදින්නං භික්ඛුනිං එතදවොච:—

සක්කායො සක්කායොති අය්‍යෙ වුච්චති, කතමො නු ඛො අය්‍යෙ සක්කායො වුත්තො භගවතාති: පඤ්ච ඛො ඉමෙ ආවුසො විසාඛ උපාදානක්ඛන්ධා සක්කායො වුත්තො භගවතා, සෙය්‍යථීදං, රූපුපාදානක්ඛන්ධො වෙදනුපාදානක්ඛන්ධො සඤ්ඤුපාදානක්ඛන්ධො සංඛාරුපාදානක්ඛන්ධො විඤ්ඤාණුපාදානක්ඛන්ධො, ඉමෙ ඛො ආවුසො විසාඛ පඤ්චුපාදානක්ඛන්ධා සක්කායො වුත්තො භගවතාති.

සාධු අය්‍යෙති ඛො විසාඛො උපාසකො ධම්මදින්නාය භික්ඛුනියා භාසිතං අභිනන්දිත්වා අනුමොදිත්වා ධම්මදින්නං භික්ඛුනිං උත්තරිං පඤ්හං අපුච්ඡි, සක්කායසමුදයො සක්කායසමුදයොති අය්‍යෙ වුච්චති, කතමො නු ඛො අය්‍යෙ සක්කායසමුදයො වුත්තො භගවතාති; යා'යං ආවුසො විසාඛ තණ්හා පොනොභවිකා නන්දිරාගසහගතා තත්‍ර තත්‍රාභිනන්දිනී, සෙය්‍යථීදං, කාමතණ්හා භවතණ්හා විභවතණ්හා, අයං ඛො ආවුසො විසාඛ සක්කායසමුදයො වුත්තො භගවතාති.

සක්කායනිරොධො සක්කායනිරොධොති අය්‍යෙ වුච්චති, කතමො නු ඛො අය්‍යෙ සක්කායනිරොධො වුත්තො භගවතාති; යො ඛො ආවුසො විසාඛ තස්සායෙව තණ්හාය අසෙසවිරාගනිරොධො චාගො පටිනිස්සග්ගො මුත්ති අනාලයො, අයං ඛො ආවුසො විසාඛ සක්කායනිරොධො වුත්තො භගවතාති.

සක්කායනිරොධගාමිනී පටිපදා සක්කායනිරොධගාමිනී පටිපදාති අය්‍යෙ වුච්චති, කතමා නු ඛො අය්‍යෙ සක්කායනිරොධගාමිනී පටිපදා වුත්තා භගවතාති; අයමෙව ඛො ආවුසො විසාඛ අරියො අට්ඨඞ්ගිකො මග්ගො සක්කායනිරොධගාමිනී පටිපදා වුත්තා භගවතා, සෙය්‍යථීදං, සම්මාදිට්ඨි සම්මාසඞ්කප්පො සම්මාවාචා සම්මාකම්මන්තො සම්මාආජීවො සම්මාවායාමො සම්මාසති සම්මාසමාධීති.

තඤ්ඤෙව නු ඛො අය්‍යෙ උපාදානං, තෙව[1] පඤ්චුපාදානක්ඛන්ධා උදාහු අඤ්ඤත්‍ර පඤ්චහුපාදානක්ඛන්ධෙහි උපාදානන්ති; න ඛො ආවුසො විසාඛ තඤ්ඤෙව උපාදානං, තෙව[1] පඤ්චුපාදානක්ඛන්ධා,

1. 'තෙ, ඉති B. ම.

නපි අඤ්ඤත්‍ර පඤ්චුපාදානක්ඛන්ධෙහි උපාදානං, යො ඛො ආවුසො විසාඛ පඤ්චසුපාදානක්ඛන්ධෙසු ඡන්දරාගො, තං තත්‍ථ උපාදානන්ති.

කථං පනය්‍ය සක්කායදිට්ඨි හොතීති; ඉධාවුසො විසාඛ අස්සුතවා පුථුජ්ජනො අරියානං අදස්සාවී අරියධම්මස්ස අකොවිදො අරියධම්මෙ අවිනීතො සප්පුරිසානං අදස්සාවී සප්පුරිසධම්මස්ස අකොවිදො සප්පුරිසධම්මෙ අවිනීතො රූපං අත්තතො සමනුපස්සති රූපවන්තං වා අත්තානං අත්තනි වා රූපං රූපස්මිං වා අත්තානං, වෙදනං අත්තතො සමනුපස්සති වෙදනාවන්තං වා අත්තානං අත්තනි වා වෙදනං වෙදනාය වා අත්තානං, සඤ්ඤං අත්තතො සමනුපස්සති සඤ්ඤාවන්තං වා අත්තානං අත්තනි වා සඤ්ඤං සඤ්ඤාය වා අත්තානං, සංඛාරෙ අත්තතො සමනුපස්සති සංඛාරවන්තං වා අත්තානං අත්තනි වා සංඛාරෙ සංඛාරෙසු වා අත්තානං, විඤ්ඤාණං අත්තතො සමනුපස්සති විඤ්ඤාණවන්තං වා අත්තානං අත්තනි වා විඤ්ඤාණං විඤ්ඤාණස්මිං වා අත්තානං; එවං ඛො ආවුසො විසාඛ සක්කායදිට්ඨි හොතීති.

කථං පනය්‍ය සක්කායදිට්ඨි න හොතීති; ඉධාවුසො විසාඛ සුතවා අරියසාවකො අරියානං දස්සාවී අරියධම්මස්ස කොවිදො අරියධම්මෙ සුවිනීතො සප්පුරිසානං දස්සාවී සප්පුරිසධම්මස්ස කොවිදො සප්පුරිසධම්මෙ සුවිනීතො න රූපං අත්තතො සමනුපස්සති න රූපවන්තං අත්තානං න අත්තනි රූපං න රූපස්මිං අත්තානං, න වෙදනං අත්තතො සමනුපස්සති න වෙදනාවන්තං අත්තානං න අත්තනි වෙදනං න වෙදනාය අත්තානං, න සඤ්ඤං අත්තතො සමනුපස්සති න සඤ්ඤාවන්තං අත්තානං න අත්තනි සඤ්ඤං න සඤ්ඤාය අත්තානං, න සංඛාරෙ අත්තතො සමනුපස්සති න සංඛාරවන්තං අත්තානං න අත්තනි සංඛාරෙ න සංඛාරෙසු අත්තානං, න විඤ්ඤාණං අත්තතො සමනුපස්සති න විඤ්ඤාණවන්තං අත්තානං න අත්තනි විඤ්ඤාණං න විඤ්ඤාණස්මිං අත්තානං; එවං ඛො ආවුසො විසාඛ සක්කායදිට්ඨි න හොතීති.

කතමො පනය්‍ය අරියො අට්ඨඞ්ගිකො මග්ගොති; අයමෙව ඛො ආවුසො විසාඛ අරියො අට්ඨඞ්ගිකො මග්ගො, සෙය්‍යථීදං, සම්මාදිට්ඨි සම්මාසඞ්කප්පො සම්මාවාචා සම්මාකම්මන්තො සම්මාආජීවො සම්මාවායාමො සම්මාසති සම්මාසමාධීති.

අරියො පනය්‍ය අට්ඨඞ්ගිකො මග්ගො සංඛතො, උදාහු අසංඛතොති; අරියො ඛො ආවුසො විසාඛ අට්ඨඞ්ගිකො මග්ගො, සංඛතොති.

අරියෙන නු ඛො අය්‍යෙ අට්ඨඞ්ගිකෙන මග්ගෙන තයො ඛන්ධා සඞ්ගහිතා, උදාහු තීහි ඛන්ධෙහි අරියො අට්ඨඞ්ගිකො මග්ගො සඞ්ගහිතොති; න ඛො ආවුසො විසාඛ අරියෙන අට්ඨඞ්ගිකෙන මග්ගෙන තයො ඛන්ධා සඞ්ගහිතා, තීහි ච ඛො ආවුසො විසාඛ ඛන්ධෙහි අරියො අට්ඨඞ්ගිකො මග්ගො සඞ්ගහිතො, යා චාවුසො විසාඛ සම්මාවාචා යො ච සම්මාකම්මන්තො යො ච සම්මාආජීවො, ඉමෙ ධම්මා සීලක්ඛන්ධෙ සඞ්ගහිතා; යො ච සම්මාවායාමො යා ච සම්මාසති යො ච සම්මාසමාධි, ඉමෙ ධම්මා සමාධික්ඛන්ධෙ සඞ්ගහිතා; යා ච සම්මාදිට්ඨි යො ච සම්මාසඞ්කප්පො, ඉමෙ ධම්මා පඤ්ඤාක්ඛන්ධෙ සඞ්ගහිතාති.

කතමො පනාය්‍යෙ සමාධි, කතමෙ සමාධිනිමිත්තා, කතමෙ සමාධිපරික්ඛාරා, කතමා සමාධිභාවනාති; යා ඛො ආවුසො විසාඛ චිත්තස්ස එකග්ගතා අයං සමාධි; චත්තාරො සතිපට්ඨානා සමාධිනිමිත්තා; චත්තාරො සම්මප්පධානා සමාධිපරික්ඛාරා; යා තෙසංයෙව ධම්මානං ආසෙවනා භාවනා බහුලීකම්මං, අයං තත්ථ සමාධිභාවනාති.

කති පනාය්‍යෙ සංඛාරාති; තයොමෙ ආවුසො විසාඛ සංඛාරා, කායසංඛාරො වචීසංඛාරො චිත්තසංඛාරොති.

කතමො පනාය්‍යෙ කායසංඛාරො, කතමො වචීසංඛාරො, කතමො චිත්තසංඛාරොති; අස්සාසපස්සාසා ඛො ආවුසො විසාඛ කායසංඛාරො, විතක්කවිචාරා වචීසංඛාරො, සඤ්ඤා ච වෙදනා ච චිත්තසංඛාරොති.

කස්මා පනාය්‍යෙ අස්සාසපස්සාසා කායසංඛාරො, කස්මා විතක්කවිචාරා වචීසංඛාරො, කස්මා සඤ්ඤා ච වෙදනා ච චිත්තසංඛාරොති; අස්සාසපස්සාසා ඛො ආවුසො විසාඛ කායිකා එතෙ ධම්මා කායපටිබද්ධා, තස්මා අස්සාසපස්සාසා කායසංඛාරො; පුබ්බෙ ඛො ආවුසො විසාඛ විතක්කෙත්වා විචාරෙත්වා පච්ඡා වාචං භින්දති, තස්මා විතක්කවිචාරා වචීසංඛාරො; සඤ්ඤා ච වෙදනා ච චෙතසිකා එතෙ ධම්මා චිත්තපටිබද්ධා, තස්මා සඤ්ඤා ච වෙදනා ච චිත්තසංඛාරොති.

කථං ච පනාය්‍යෙ සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධසමාපත්ති හොතීති; න ඛො ආවුසො විසාඛ සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධං සමාපජ්ජන්තස්ස භික්ඛුනො එවං හොති අහං සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධං සමාපජ්ජිස්සන්ති වා, අහං සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධං සමාපජ්ජාමීති වා, අහං සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධං සමාපන්නොති වා, අථ ඛ්වාස්ස පුබ්බෙව තථා චිත්තං භාවිතං හොති යන්තං තථත්තාය උපනෙතීති,

සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධං සමාපජ්ජන්තස්ස පනාය්‍යෙ භික්ඛුනො කතමෙ ධම්මා පඨමං නිරුජ්ඣන්ති යදි වා කායසංඛාරො, යදි වා වචීසංඛාරො, යදි වා චිත්තසංඛාරොති; සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධං සමාපජ්ජන්තස්ස ඛො ආවුසො විසාඛ භික්ඛුනො පඨමං නිරුජ්ඣති වචීසංඛාරො, තතො කායසංඛාරො, තතො චිත්තසංඛාරොති.

කථං පනාය්‍යෙ සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධසමාපත්තියා වුට්ඨානං හොතීති, න ඛො ආවුසො විසාඛ සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධසමාපත්තියා වුට්ඨහන්තස්ස භික්ඛුනො එවං හොති අහං සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධසමාපත්තියා වුට්ඨහිස්සන්ති වා, අහං සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධසමාපත්තියා වුට්ඨහාමීති වා, අහං සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධසමාපත්තියා වුට්ඨිතොති වා, අථ ඛ්වාස්ස පුබ්බෙව තථා චිත්තං භාවිතං හොති යන්තං තථත්තාය උපනෙතීති.

සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධසමාපත්තියා වුට්ඨහන්තස්ස පනාය්‍යෙ භික්ඛුනො කතමෙ ධම්මා පඨමං උප්පජ්ජන්ති යදි වා කායසංඛාරො, යදි වා වචීසංඛාරො, යදි වා චිත්තසංඛාරොති; සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධසමාපත්තියා වුට්ඨහන්තස්ස ඛො ආවුසො විසාඛ භික්ඛුනො පඨමං උප්පජ්ජති චිත්තසංඛාරො, තතො කායසංඛාරො, තතො වචීසංඛාරොති.

සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධසමාපත්තියා වුට්ඨිතං පනාය්‍යෙ භික්ඛුං කති ඵස්සා ඵුසන්තීති; සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධසමාපත්තියා වුට්ඨිතං ඛො ආවුසො විසාඛ භික්ඛුං තයො ඵස්සා ඵුසන්ති සුඤ්ඤතො ඵස්සො අනිමිත්තො ඵස්සො අප්පණිහිතො ඵස්සොති.

සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධසමාපත්තියා වුට්ඨිතස්ස පනාය්‍යෙ භික්ඛුනො කින්නින්නං චිත්තං හොති කිම්පොණං කිම්පබ්භාරන්ති; සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධසමාපත්තියා වුට්ඨිතස්ස ඛො ආවුසො විසාඛ භික්ඛුනො විවෙකනින්නං චිත්තං හොති විවෙකපොණං විවෙකපබ්භාරන්ති.

කති පනාය්‍යෙ වෙදනාති: තිස්සො ඛො ඉමා ආවුසො විසාඛ වෙදනා සුඛා වෙදනා දුක්ඛා වෙදනා අදුක්ඛමසුඛා වෙදනාති.

කතමා පනාය්‍යෙ සුඛා වෙදනා, කතමා දුක්ඛා වෙදනා කතමා අදුක්ඛමසුඛා වෙදනාති; යං ඛො ආවුසො විසාඛ කායිකං වා චෙතසිකං වා සුඛං සාතං වෙදයිතං, අයං සුඛා වෙදනා; යං ඛො ආවුසො විසාඛ කායිකං වා චෙතසිකං වා දුක්ඛං අසාතං වෙදයිතං, අයං දුක්ඛා වෙදනා; යං ඛො ආවුසො විසාඛ කායිකං වා චෙතසිකං වා නෙව සාතං නාසාතං වෙදයිතං, අයං අදුක්ඛමසුඛා වෙදනාති.

සුඛා පනාය්‍යෙ වෙදනා කිං සුඛා කිං දුක්ඛා; දුක්ඛා වෙදනා කිං දුක්ඛා කිං සුඛා; අදුක්ඛමසුඛා වෙදනා කිං සුඛා කිං දුක්ඛාති සුඛා ඛො ආවුසො විසාඛ වෙදනා ඨිතිසුඛා විපරිණාමදුක්ඛා; දුක්ඛා වෙදනා ඨිතිදුක්ඛා විපරිණාමසුඛා; අදුක්ඛමසුඛා වෙදනා ඤාණසුඛා අඤ්ඤාණදුක්ඛාති.

සුඛාය පනාය්‍යෙ වෙදනාය කිමනුසයො අනුසෙති, දුක්ඛාය වෙදනාය කිමනුසයො අනුසෙති, අදුක්ඛමසුඛාය වෙදනාය කිමනුසයො අනුසෙතීති; සුඛාය ඛො ආවුසො විසාඛ වෙදනාය රාගානුසයො අනුසෙති, දුක්ඛාය වෙදනාය පටිඝානුසයො අනුසෙති, අදුක්ඛමසුඛාය වෙදනාය අවිජ්ජානුසයො අනුසෙතීති.

සබ්බාය නු ඛො අය්‍යෙ සුඛාය වෙදනාය රාගානුසයො අනුසෙති, සබ්බාය දුක්ඛාය වෙදනාය පටිඝානුසයො අනුසෙති, සබ්බාය අදුක්ඛමසුඛාය වෙදනාය අවිජ්ජානුසයො අනුසෙතීති; න ඛො ආවුසො විසාඛ සබ්බාය සුඛාය වෙදනාය රාගානුසයො අනුසෙති, න සබ්බාය දුක්ඛාය වෙදනාය පටිඝානුසයො අනුසෙති, න සබ්බාය අදුක්ඛමසුඛාය වෙදනාය අවිජ්ජානුසයො අනුසෙතීති.

සුඛාය පනාය්‍යෙ වෙදනාය කිං පහාතබ්බං, දුක්ඛාය වෙදනාය කිං පහාතබ්බං, අදුක්ඛමසුඛාය වෙදනාය කිං පහාතබ්බන්ති, සුඛාය ඛො ආවුසො විසාඛ වෙදනාය රාගානුසයො පහාතබ්බො, දුක්ඛාය වෙදනාය පටිඝානුසයො පහාතබ්බො, අදුක්ඛමසුඛාය වෙදනාය අවිජ්ජානුසයො පහාතබ්බොති.

සබ්බාය නු ඛො අය්‍යෙ සුඛාය වෙදනාය රාගානුසයො පහාතබ්බො, සබ්බාය දුක්ඛාය වෙදනාය පටිඝානුසයො පහාතබ්බො, සබ්බාය අදුක්ඛමසුඛාය වෙදනාය අවිජ්ජානුසයො පහාතබ්බොති; න ඛො ආවුසො විසාඛ සබ්බාය සුඛාය වෙදනාය රාගානුසයො පහාතබ්බො, න සබ්බාය දුක්ඛාය වෙදනාය පටිඝානුසයො පහාතබ්බො, න සබ්බාය අදුක්ඛමසුඛාය වෙදනාය අවිජ්ජානුසයො පහාතබ්බො, ඉධාවුසො විසාඛ භික්ඛු විවිච්චෙව කාමෙහි විවිච්ච අකුසලෙහි ධම්මෙහි සවිතක්කං සවිචාරං විවෙකජං පීතිසුඛං පඨමජ්ඣානං උපසම්පජ්ජ විහරති, රාගං තෙන පජහති න තත්‍ථ රාගානුසයො අනුසෙති; ඉධාවුසො විසාඛ භික්ඛු ඉති පටිසඤ්චික්ඛති කුදාස්සු නාමාහං තදායතනං උපසම්පජ්ජ විහරිස්සාමි යදරියා එතරහි ආයතනං උපසම්පජ්ජ විහරන්තීති, ඉති අනුත්තරෙසු විමොක්ඛෙසු පිහං උපට්ඨාපයතො උප්පජ්ජති පිහාපච්චයා දොමනස්සං, පටිඝං තෙන පජහති, න තත්‍ථ පටිඝානුසයො අනුසෙති; ඉධාවුසො විසාඛ භික්ඛු සුඛස්ස ච පහානා දුක්ඛස්ස ච

පහානා පුබ්බෙව සොමනස්සදොමනස්සානං අත්ථඞ්ගමා අදුක්ඛං අසුඛං උපෙක්ඛාසතිපාරිසුද්ධිං චතුත්ථජ්ඣානං උපසම්පජ්ජ විහරති අවිජ්ජං තෙන පජහති න තත්ථ අවිජ්ජානුසයො අනුසෙතීති.

සුඛාය පනය්‍යෙ වෙදනාය කිං පටිභාගොති; සුඛාය ඛො ආවුසො විසාඛ වෙදනාය දුක්ඛා වෙදනා පටිභාගොති.

දුක්ඛාය පනය්‍යෙ වෙදනාය කිං පටිභාගොති; දුක්ඛාය ඛො ආවුසො විසාඛ වෙදනාය සුඛා වෙදනා පටිභාගොති.

අදුක්ඛමසුඛාය පනය්‍යෙ වෙදනාය කිං පටිභාගොති; අදුක්ඛමසුඛාය ඛො ආවුසො විසාඛ වෙදනාය අවිජ්ජා පටිභාගොති.

අවිජ්ජාය පනය්‍යෙ කිං පටිභාගොති; අවිජ්ජාය ඛො ආවුසො විසාඛ විජ්ජා පටිභාගොති.

විජ්ජාය පනය්‍යෙ කිං පටිභාගොති; විජ්ජාය ඛො ආවුසො විසාඛ විමුත්ති පටිභාගොති.

විමුත්තියා පනය්‍යෙ කිං පටිභාගොති; විමුත්තියා ඛො ආවුසො විසාඛ නිබ්බානං පටිභාගොති.

නිබ්බානස්ස පනය්‍යෙ කිං පටිභාගොති; අච්චසරාවුසො විසාඛ පඤ්හං, නාසක්ඛි පඤ්හානං පරියන්තං ගහෙතුං, නිබ්බානොගධං හි ආවුසො විසාඛ බ්‍රහ්මචරියං නිබ්බානපරායනං නිබ්බානපරියොසානං; ආකංඛමානො ච ත්වං ආවුසො විසාඛ භගවන්තං උපසඞ්කමිත්වා එතමත්ථං පුච්ඡෙය්‍යාසි, යථා ච තෙ භගවා බ්‍යාකරොති, තථා නං ධාරෙය්‍යාසීති.

අථ ඛො විසාඛො උපාසකො ධම්මදින්නාය භික්ඛුනියා භාසිතං අභිනන්දිත්වා අනුමොදිත්වා උට්ඨායාසනා ධම්මදින්නං භික්ඛුනිං අභිවාදෙත්වා පදක්ඛිණං කත්වා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි, එකමන්තං නිසින්නො ඛො විසාඛො උපාසකො යාවතකො අහොසි ධම්මදින්නාය භික්ඛුනියා සද්ධිං කථාසල්ලාපො තං සබ්බං භගවතො ආරොචෙසි, එවං වුත්තෙ භගවා විසාඛං උපාසකං එතදවොච, පණ්ඩිතා විසාඛ ධම්මදින්නා භික්ඛුනී, මහාපඤ්ඤා විසාඛ ධම්මදින්නා භික්ඛුනී, මමචෙපි ත්වං විසාඛ එතමත්ථං පුච්ඡෙය්‍යාසි අහම්පි තං එවමෙවං බ්‍යාකරෙය්‍යං යථා තං ධම්මදින්නාය භික්ඛුනියා බ්‍යාකතං, එසො චෙවෙතස්ස අත්ථො, එවමෙතං ධාරෙහීති.

ඉදමවොච භගවා, අත්තමනො විසාඛො උපාසකො භගවතො භාසිතං අභිනන්දීති.

චූළවෙදල්ලසුත්තං චතුත්ථං.

3.

එවමෙම සුතං එකං සමයං භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ; තත්‍ර ඛො භගවා භික්ඛූ ආමන්තෙසි භික්ඛවොති, භදන්තෙති තෙ භික්ඛූ භගවතො පච්චස්සොසුං, භගවා එතදවොච:—

චත්තාරිමානි භික්ඛවෙ ධම්මසමාදානානි; කතමානි චත්තාරි; අත්ථි භික්ඛවෙ ධම්මසමාදානං පච්චුප්පන්නසුඛං ආයතිං දුක්ඛවිපාකං, අත්ථි භික්ඛවෙ ධම්මසමාදානං පච්චුප්පන්නදුක්ඛඤ්චෙව ආයතිඤ්ච දුක්ඛවිපාකං, අත්ථි භික්ඛවෙ ධම්මසමාදානං පච්චුප්පන්නදුක්ඛං ආයතිං සුඛවිපාකං, අත්ථි භික්ඛවෙ ධම්මසමාදානං පච්චුප්පන්නසුඛඤ්චෙව ආයතිඤ්ච සුඛවිපාකං.

කතමඤ්ච භික්ඛවෙ ධම්මසමාදානං පච්චුප්පන්නසුඛං ආයතිං දුක්ඛවිපාකං: සන්ති භික්ඛවෙ එකෙ සමණබ්‍රාහ්මණා එවංවාදිනො එවංදිට්ඨිනො නත්ථි කාමෙසු දොසොති, තෙ කාමෙසු පාතබ්‍යතං ආපජ්ජන්ති, තෙ ඛො මොළිබද්ධාහි[1] පරිබ්බාජිකාහි පරිචාරෙන්ති තෙ එවමාහංසු කිංසු නාම තෙ භොන්තො සමණබ්‍රාහ්මණා කාමෙසු අනාගතභයං සම්පස්සමානා කාමානං පහානමාහංසු, කාමානං පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති, සුඛො ඉමිස්සා පරිබ්බාජිකාය තරුණාය මුදුකාය ලොමසාය බාහාය සම්ඵස්සොති, තෙ කාමෙසු පාතබ්‍යතං ආපජ්ජන්ති, තෙ කාමෙසු පාතබ්‍යතං ආපජ්ජිත්වා කායස්ස භෙදා පරම්මරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජන්ති, තෙ තත්ථ දුක්ඛා තිප්පා[2] කටුකා වෙදනා වෙදියන්ති; තෙ එවමාහංසු ඉදං ඛො තෙ භොන්තො සමණබ්‍රාහ්මණා කාමෙසු අනාගතභයං සම්පස්සමානා කාමානං පහානමාහංසු, කාමානං පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති, ඉමෙ හි මයං කාමහෙතු කාමනිදානං දුක්ඛා තිප්පා[2] කටුකා වෙදනා වෙදියාමාති;—සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ ගිම්හානං පච්ඡිමෙ මාසෙ මාලුවාසිපාටිකා ඵලෙය්‍ය, අථ ඛො තං භික්ඛවෙ මාලුවාබීජං අඤ්ඤතරස්මිං සාලමූලෙ නිපතෙය්‍ය, අථ ඛො භික්ඛවෙ යා තස්මිං සාලෙ අධිවත්ථා දෙවතා සා භීතා සංවිග්ගා සන්තාසං ආපජ්ජෙය්‍ය, අථ ඛො භික්ඛවෙ තස්මිං සාලෙ අධිවත්ථාය දෙවතාය මිත්තාමච්චා ඤාතිසාලොහිතා ආරාමදෙවතා වනදෙවතා රුක්ඛදෙවතා ඔසධිතිණවනප්පතීසු අධිවත්ථා දෙවතා සඞ්ගම්ම සමාගම්ම එවං සමස්සාසෙය්‍යුං: මා භවං භායි, මා භවං භායි, අප්පෙව නාමෙතං මාලුවාබීජං මොරො වා ගිලෙය්‍ය, මගො වා,

1. 'තෙ මොළිබද්ධාහි' B. 2 'තිප්පාඛරා' B.

ඛාදෙය්‍ය, දවඩාහො වා ඩහෙය්‍ය,[1] වනකම්මිකා වා උඩ්ඩරෙය්‍යුං, උපචිකා වා උද්දහෙය්‍යුං,[2] අබීජං වා පනස්සාති; අථ ඛො තං භික්ඛවෙ මාලුවාබීජං නෙව මොරෙ ගිලෙය්‍ය,[3] න මගො ඛාදෙය්‍ය, න දවඩාහො ඩහෙය්‍ය, න වනකම්මිකා උඩ්ඩරෙය්‍යුං, න උපචිකා උද්දහෙය්‍යුං, බීජං ච පනස්ස,[4] තං පාවුස්සකෙන මෙඝෙන අභිප්පවට්ඨං[5] සම්මදෙව විරූළ්හෙය්‍ය,[6] සාස්ස මාලුවාලතා තරුණා මුදුකා ලොමසා විලම්බිනී, සා තං සාලං උපනිසෙවෙය්‍ය; අථ ඛො භික්ඛවෙ තස්මිං සාලෙ අධිවත්ථාය දෙවතාය එවමස්ස කිංසු නාම තෙ හොන්තො මිත්තාමච්චා ඤාතිසාලොහිතා ආරාමදෙවතා වනදෙවතා රුක්ඛදෙවතා ඔසධිතිණවනප්පතීසු අධිවත්ථා දෙවතා මාලුවාබීජෙ අනාගතභයං සම්පස්සමානා සඞ්ගම්ම සමාගම්ම එවං සමස්සාසෙසුං මා භවං භායි, මා භවං භායි, අප්පෙව නාමෙතං මාලුවාබීජං මොරෙ වා ගිලෙය්‍ය, මගො වා ඛාදෙය්‍ය, දවඩාහො වා ඩහෙය්‍ය, වනකම්මිකා වා උඩ්ඩරෙය්‍යුං, උපචිකා වා උද්දහෙය්‍යුං, අබීජං වා පනස්සාති; සුඛො ඉමිස්සා මාලුවාලතාය තරුණාය මුදුකාය ලොමසාය විලම්බිනියා සම්ඵස්සොති; සා තං සාලං අනුපරිහරෙය්‍ය, සා තං සාලං අනුපරිහරිත්වා උපරි විටභිං[7] කරෙය්‍ය, උපරි විටභිං[7] කරිත්වා ඔඝනං ජනෙය්‍ය, ඔඝනං ජනෙත්වා යෙ තස්ස සාලස්ස මහන්තා මහන්තා ඛන්ධා තෙ පදාලෙය්‍ය; අථ ඛො භික්ඛවෙ තස්මිං සාලෙ අධිවත්ථාය දෙවතාය එවමස්ස ඉදං ඛො තෙ හොන්තො මිත්තාමච්චා ඤාතිසාලොහිතා ආරාමදෙවතා වනදෙවතා රුක්ඛදෙවතා ඔසධිතිණවනප්පතීසු අධිවත්ථා දෙවතා මාලුවාබීජෙ අනාගතභයං සම්පස්සමානා සඞ්ගම්ම සමාගම්ම එවං සමස්සාසෙසුං මා භවං භායි, මා භවං භායි, අප්පෙව නාමෙතං මාලුවාබීජං මොරෙ වා ගිලෙය්‍ය, මගො වා ඛාදෙය්‍ය, දවඩාහො වා ඩහෙය්‍ය, වනකම්මිකා වා උඩ්ඩරෙය්‍යුං, උපචිකා වා උද්දහෙය්‍යුං, අබීජං වා පනස්සාති; යථාහං මාලුවාබීජහෙතු දුක්ඛා තිප්පා කටුකා වෙදනා වෙදියාමීති;—එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ සන්ති එකෙ සමණබ්‍රාහ්මණා එවංවාදිනො එවංදිට්ඨිනො නත්ථි කාමෙසු දොසොති; තෙ කාමෙසු පාතබ්‍යතං ආපජ්ජන්ති, තෙ මොළිබද්ධාහි පරිබ්බාජිකාහි පරිචාරෙන්ති, තෙ එවමාහංසු කිංසු නාම තෙ හොන්තො සමණබ්‍රාහ්මණා කාමෙසු අනාගතභයං සම්පස්සමානා

1. 'ගොධා වා ඛාදෙය්‍ය මගො වා ඛාදෙය්‍ය වනදාහො වා දහෙය්‍ය' B.

2. "උඩ්ඩහෙය්‍යුං" B. 'උඩ්ඩරෙය්‍යුං' ම.

3. 'නෙව මොරෙ ගිලෙය්‍ය න ගොධා ඛාදෙය්‍ය' B

4. "බීජං පනස්ස" B. ම. (බීජවාපනස්ස,) B.) 5 'අභිප්පවුට්ඨං', B. අභිප්පවට්ටං E. I.

6. 'විරූහෙය්‍ය, B. ම. 7. 'විටපං, B.

කාමානං පහානමාහංසු, කාමානං පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති, සුඛො ඉමිස්සා පරිබ්බාජිකාය තරුණාය මුදුකාය ලොමසාය බාහාය සම්ඵස්සොති; තෙ කාමෙසු පාතබ්‍යතං ආපජ්ජන්ති, තෙ කාමෙසු පාතබ්‍යතං ආපජ්ජිත්වා කායස්ස භෙදා පරම්මරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජන්ති, තෙ තත්‍ථ දුක්ඛා තිප්පා කටුකා වෙදනා වෙදියන්ති, තෙ එවමාහංසු ඉදං ඛො තෙ භොන්තො සමණබ්‍රාහ්මණා කාමෙසු අනාගතභයං සම්පස්සමානා කාමානං පහානමාහංසු, කාමානං පරිඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති, ඉමෙ හි මයං කාමහෙතු කාමනිදානං දුක්ඛා තිප්පා කටුකා වෙදනා වෙදියාමාති; ඉදං වුච්චති භික්ඛවෙ ධම්මසමාදානං පච්චුප්පන්නසුඛං ආයතිං දුක්ඛවිපාකං.

කතමඤ්ච භික්ඛවෙ ධම්මසමාදානං පච්චුප්පන්නදුක්ඛඤ්චෙව ආයතිඤ්ච දුක්ඛවිපාකං; ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො අචෙලකො හොති මුත්තාචාරො හත්‍ථාවලෙඛනො න එහිභදන්තිකො න තිට්ඨභදන්තිකො න අභිහටං න උද්දිස්සකතං න නිමන්තණං සාදියති, සො න කුම්භිමුඛා පතිගණ්හාති, න ඛලොපිමුඛා පතිගණ්හාති, න එළකමන්තරං, න දණ්ඩමන්තරං, න මුසලමන්තරං, න ද්වින්නං භුඤ්ජමානානං, න ගබ්භිනියා, න පායමානාය, න පුරිසන්තරගතාය, න සඞ්කිත්තීසු, න යත්‍ථ සා උපට්ඨිතො හොති, න යත්‍ථ මක්ඛිකා සණ්ඩසණ්ඩචාරිණී, න මච්ඡං, න මංසං, න සුරං, න මෙරයං, න ථුසොදකං පිබති, සො එකාගාරිකො වා හොති එකාලොපිකො, ද්වාගාරිකො වා හොති ද්වාලොපිකො —පෙ— සත්තාගාරිකො වා හොති සත්තාලොපිකො, එකිස්සාපි දත්තියා යාපෙති, ද්වීහිපි දත්තීහි යාපෙති, —පෙ— සත්තහිපි දත්තීහි යාපෙති; එකාහිකම්පි ආහාරං ආහාරෙති, ද්වාහිකම්පි [1] ආහාරං ආහාරෙති,—පෙ—සත්තාහිකම්පි ආහාරං ආහාරෙති, ඉති එවරූපං අඩ්ඪමාසිකම්පි පරියායභත්තභොජනානුයොගමනුයුත්තො විහරති; සො සාකභක්ඛො වා හොති, සාමාකභක්ඛො වා හොති, නීවාරභක්ඛො වා හොති, දද්දුලභක්ඛො වා හොති, හටභක්ඛො වා හොති, කණභක්ඛො වා හොති, ආචාමභක්ඛො වා හොති, පිඤ්ඤාකභක්ඛො වා හොති, තිණභක්ඛො වා හොති, ගොමයභක්ඛො වා හොති, වනමූලඵලාහාරො වා [2] යාපෙති පවත්තඵලභොජී; සො සාණානිපි ධාරෙති, මසාණානිපි ධාරෙති, ඡවදුස්සානිපි ධාරෙති, පංසුකූලානිපි ධාරෙති, තිරීටානිපි ධාරෙති, අජිනානිපි[3] ධාරෙති, අජිනක්ඛිපම්පි ධාරෙති, කුසචීරම්පි ධාරෙති, වාකචීරම්පි ධාරෙති, ඵලකචීරම්පි ධාරෙති, කෙසකම්බ

1. විහිකම්පි B. ම. 2. වනමූලඵලාහාරො B. ම 3. අජිනම්පි B.

ලම්පි ධාරෙති, වාලකම්බලම්පි ධාරෙති, උලූකපක්ඛම්පි ධාරෙති, කෙසමස්සුලොචකොපි හොති කෙසමස්සුලොචනානුයොගමනුයුත්තො, උබ්භට්ඨකොපි හොති ආසනපටික්ඛිත්තො, උක්කුටිකොපි හොති උක්කුටිකප්පධානානුයොගමනුයුත්තො, කණ්ටකාපස්සයිකොපි හොති, කණ්ටකාපස්සයෙ සෙය්‍යං කප්පෙති, සායතතියකම්පි උදකොරොහණානුයොගමනුයුත්තො විහරති, ඉති එවරූපං අනෙකවිහිතං කායස්ස ආතාපනපරිතාපනානුයොගමනුයුත්තො විහරති, සො කායස්ස භෙදා පරම්මරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජති; ඉදං වුච්චති භික්ඛවෙ ධම්මසමාදානං පච්චුප්පන්නදුක්ඛඤ්චෙව ආයතිඤ්ච දුක්ඛවිපාකං.

කතමඤ්ච භික්ඛවෙ ධම්මසමාදානං පච්චුප්පන්නදුක්ඛං ආයතිං සුඛවිපාකං; ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො පකතියා තිබ්බරාගජාතිකො හොති, සො අභික්ඛණං රාගජං දුක්ඛං දොමනස්සං පටිසංවෙදෙති; පකතියා තිබ්බදොසජාතිකො හොති, සො අභික්ඛණං දොසජං දුක්ඛං දොමනස්සං පටිසංවෙදෙති; පකතියා තිබ්බමොහජාතිකො හොති, සො අභික්ඛණං මොහජං දුක්ඛං දොමනස්සං පටිසංවෙදෙති; සො සහාපි දුක්ඛෙන සහාපි දොමනස්සෙන අස්සුමුඛො රුදමානො පරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං බ්‍රහ්මචරියං චරති, සො කායස්ස භෙදා පරම්මරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති; ඉදං වුච්චති භික්ඛවෙ ධම්මසමාදානං පච්චුප්පන්නදුක්ඛං ආයතිං සුඛවිපාකං.

කතමඤ්ච භික්ඛවෙ ධම්මසමාදානං පච්චුප්පන්නසුඛඤ්චෙව ආයතිඤ්ච සුඛවිපාකං; ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො පකතියා න තිබ්බරාගජාතිකො හොති, සො න අභික්ඛණං රාගජං දුක්ඛං දොමනස්සං පටිසංවෙදෙති; පකතියා න තිබ්බදොසජාතිකො හොති, සො න අභික්ඛණං දොසජං දුක්ඛං දොමනස්සං පටිසංවෙදෙති; පකතියා න තිබ්බමොහජාතිකො හොති, සො න අභික්ඛණං මොහජං දුක්ඛං දොමනස්සං පටිසංවෙදෙති; සො විවිච්චෙව කාමෙහි විවිච්ච අකුසලෙහි ධම්මෙහි සවිතක්කං සවිචාරං විවෙකජං පීතිසුඛං පඨමජ්ඣානං උපසම්පජ්ජ විහරති; විතක්කවිචාරානං වූපසමා අජ්ඣත්තං සම්පසාදනං චෙතසො එකොදිභාවං අවිතක්කං අවිචාරං සමාධිජං පීතිසුඛං දුතියජ්ඣානං උපසම්පජ්ජ විහරති; පීතියා ච විරාගා උපෙක්ඛකො ච විහරති, සතො ච සම්පජානො සුඛඤ්ච කායෙන පටිසංවෙදෙති, යන්තං අරියා ආචික්ඛන්ති උපෙක්ඛකො සතිමා සුඛවිහාරීති තතියජ්ඣානං උපසම්පජ්ජ විහරති; සුඛස්ස ච පහානා දුක්ඛස්ස ච පහානා පුබ්බෙව සොමනස්සදොමනස්සානං අත්ථඞ්ගමා අදුක්ඛං අසුඛං උපෙක්ඛාසතිපාරිසුද්ධිං චතුත්ථජ්ඣානං උපසම්පජ්ජ විහරති, සො කායස්ස භෙදා

පරම්මරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති; ඉදං වුච්චති භික්ඛවෙ ධම්මසමාදානං පච්චුප්පන්නසුඛඤ්චෙව ආයතිඤ්ච සුඛවිපාකං;—ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ චත්තාරි ධම්මසමාදානානීති.

ඉදමවොච භගවා, අත්තමනා තෙ භික්ඛූ භගවතො භාසිතං අභිනන්දුන්ති,

චූළධම්මසමාදානසුත්තං පඤ්චමං.—5.

එවම්මෙසුතං, එකං සමයං භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ; තත්‍ර ඛො භගවා භික්ඛූ ආමන්තෙසි භික්ඛවොති, භදන්තෙති තෙ භික්ඛූ භගවතො පච්චස්සොසුං, භගවා එතදවොච;—

යෙභුය්‍යෙන භික්ඛවෙ සත්තා එවං කාමා එවං ඡන්දා එවං අධිප්පායා අහො වත අනිට්ඨා අකන්තා අමනාපා ධම්මා පරිහායෙය්‍යුං, ඉට්ඨා කන්තා මනාපා ධම්මා අභිවඩ්ඪෙය්‍යුන්ති; තෙසං භික්ඛවෙ සත්තානං එවං කාමානං එවං ඡන්දානං එවං අධිප්පායානං අනිට්ඨා අකන්තා අමනාපා ධම්මා අභිවඩ්ඪන්ති, ඉට්ඨා කන්තා මනාපා ධම්මා පරිහායන්ති, තත්‍ර තුම්හෙ භික්ඛවෙ කං හෙතුං පච්චෙථාති; භගවම්මූලකා නො භන්තෙ ධම්මා භගවංනෙත්තිකා භගවම්පටිසරණා, සාධු වත භන්තෙ භගවන්තඤ්ඤෙව පටිභාතු එතස්ස භාසිතස්ස අත්ථො, භගවතො සුත්වා භික්ඛූ ධාරෙස්සන්තීති, තෙන හි භික්ඛවෙ සුණාථ, සාධුකං මනසි කරොථ, භාසිස්සාමීති; එවං භන්තෙති ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො පච්චස්සොසුං භගවා එතදවොච;—

ඉධ භික්ඛවෙ අස්සුතවා පුථුජ්ජනො අරියානං අදස්සාවී අරියධම්මස්ස අකොවිදො අරියධම්මෙ අවිනීතො සප්පුරිසානං අදස්සාවී සප්පුරිසධම්මස්ස අකොවිදො සප්පුරිසධම්මෙ අවිනීතො සෙවිතබ්බෙ ධම්මෙ න ජානාති, අසෙවිතබ්බෙ ධම්මෙ න ජානාති, භජිතබ්බෙ ධම්මෙ න ජානාති, අභජිතබ්බෙ ධම්මෙ න ජානාති; සො සෙවිතබ්බෙ ධම්මෙ අජානන්තො අසෙවිතබ්බෙ ධම්මෙ අජානන්තො භජිතබ්බෙ ධම්මෙ අජානන්තො අභජිතබ්බෙ ධම්මෙ අජානන්තො අසෙවිතබ්බෙ ධම්මෙ සෙවති, සෙවිතබ්බෙ ධම්මෙ න සෙවති, අභජිතබ්බෙ ධම්මෙ භජති, භජිතබ්බෙ ධම්මෙ න භජති; තස්ස අසෙවිතබ්බෙ ධම්මෙ සෙවතො සෙවිතබ්බෙ ධම්මෙ අසෙවතො අභජිතබ්බෙ ධම්මෙ භජතො භජිතබ්බෙ ධම්මෙ අභජතො අනිට්ඨා අකන්තා අමනාපා ධම්මා අභිවඩ්ඪන්ති, ඉට්ඨා කන්තා

මනාපා ධමමා පරිහායනති; තං කිසස හෙතු, එවං හෙතං භිකඛවෙ හොති යථා තං අවිදදසුනො.

සුතවා ච ඛො භිකඛවෙ අරියසාවකො අරියානං දසසාවී අරියධමමසස කොවිදෙ අරියධමෙම සුවිනීතො සපපුරිසානං දසසාවී සපපුරිසධමමසස කොවිදෙ සපපුරිසධමෙම සුවිනීතො සෙවිතබෙබ ධමෙම පජානාති,[1] අසෙවිතබෙබ ධමෙම පජානාති, භජිතබෙබ ධමෙම පජානාති, අභජිතබෙබ ධමෙම පජානාති; සො සෙවිතබෙබ ධමෙම පජානනෙතා[2] අසෙවිතබෙබ ධමෙම පජානනෙතා භජිතබෙබ ධමෙම පජානනෙතා අභජිතබෙබ ධමෙම පජානනෙතා අසෙවිතබෙබ ධමෙම න සෙවති, සෙවිතබෙබ ධමෙම සෙවති, අභජිතබෙබ ධමෙම න භජති, භජිතබෙබ ධමෙම භජති; තසස අසෙවිතබෙබ ධමෙම අසෙවතො සෙවිතබෙබ ධමෙම සෙවතො අභජිතබෙබ ධමෙම අභජතො භජිතබෙබ ධමෙම භජතො අනිටඨා අකනතා අමනාපා ධමමා පරිහායනති, ඉටඨා කනතා මනාපා ධමමා අභිවඩඪනති, තං කිසස හෙතු, එවං හෙතං භිකඛවෙ හොති යථා තං විදදසුනො.

චතතාරිමානි භිකඛවෙ ධමමසමාදානානි; කතමානි චතතාරි; අතථි භිකඛවෙ ධමමසමාදානං පචචුපපනනදුකඛඤෙචව ආයතිඤච දුකඛවිපාකං; අතථි භිකඛවෙ ධමමසමාදානං පචචුපපනනසුඛං ආයතිං දුකඛවිපාකං; අතථි භිකඛවෙ ධමමසමාදානං පචචුපපනනදුකඛං ආයතිං සුඛවිපාකං; අතථි භිකඛවෙ ධමමසමාදානං පචචුපපනනසුඛඤෙචව ආයතිඤච සුඛවිපාකං.

තතු භිකඛවෙ යදිදං ධමමසමාදානං පචචුපපනනදුකඛඤෙචව ආයතිඤච දුකඛවිපාකං, තං අවිදවා අවිජජාගතො යථාභූතං නපපජානාති ඉදං ඛො ධමමසමාදානං පචචුපපනනදුකඛඤෙචව ආයතිඤච දුකඛවිපාකනති, තං අවිදවා අවිජජාගතො යථාභූතං අපපජානනෙතා තං සෙවති තං න පරිවජෙජති, තසස තං සෙවතො තං අපරිවජජයතො අනිටඨා අකනතා අමනාපා ධමමා අභිවඩඪනති, ඉටඨා කනතා මනාපා ධමමා පරිහායනති; තං කිසස හෙතු, එවං හෙතං භිකඛවෙ හොති යථා තං අවිදදසුනො;—තතු භිකඛවෙ යදිදං ධමමසමාදානං පචචුපපනනසුඛං ආයතිං දුකඛවිපාකං, තං අවිදවා අවිජජාගතො යථාභූතං නපපජානාති ඉදං ඛො ධමමසමාදානං පචචුපපනනසුඛං ආයතිං දුකඛවිපාකනති, තං අවිදවා අවිජජාගතො යථාභූතං අපපජානනෙතා තං සෙවති, තං න පරිවජෙජති,

1. ජානාති B. E.   2. ජානනෙතා B. e.

තස්ස තං සෙවතො තං අපරිවජ්ජයතො අනිට්ඨා අකන්තා අමනාපා ධම්මා අභිවඩ්ඪන්ති, ඉට්ඨා කන්තා මනාපා ධම්මා පරිහායන්ති; තං කිස්ස හෙතු, එවං හෙතං භික්ඛවෙ හොති යථා තං අවිද්දසුනො;—තත්‍ර භික්ඛවෙ යදිදං ධම්මසමාදානං පච්චුප්පන්නදුක්ඛං ආයතිං සුඛවිපාකං, තං අවිද්වා අවිජ්ජාගතො යථාභූතං නප්පජානාති ඉදං ඛො ධම්මසමාදානං පච්චුප්පන්නදුක්ඛං ආයතිං සුඛවිපාකන්ති, තං අවිද්වා අවිජ්ජාගතො යථාභූතං අප්පජානන්තො තං න සෙවති, තං පරිවජ්ජෙති, තස්ස තං අසෙවතො තං පරිවජ්ජයතො අනිට්ඨා අකන්තා අමනාපා ධම්මා අභිවඩ්ඪන්ති, ඉට්ඨා කන්තා මනාපා ධම්මා පරිහායන්ති; තං කිස්ස හෙතු, එවං හෙතං භික්ඛවෙ හොති යථා තං අවිද්දසුනො;—තත්‍ර භික්ඛවෙ යදිදං ධම්මසමාදානං පච්චුප්පන්නසුඛඤ්චෙව ආයතිඤ්ච සුඛවිපාකං, තං අවිද්වා අවිජ්ජාගතො යථාභූතං නප්පජානාති ඉදං ඛො ධම්මසමාදානං පච්චුප්පන්නසුඛඤ්චෙව ආයතිඤ්ච සුඛවිපාකන්ති, තං අවිද්වා අවිජ්ජාගතො යථාභූතං අප්පජානන්තො තං න සෙවති, තං පරිවජ්ජෙති, තස්ස තං අසෙවතො තං පරිවජ්ජයතො අනිට්ඨා අකන්තා අමනාපා ධම්මා අභිවඩ්ඪන්ති, ඉට්ඨා කන්තා මනාපා ධම්මා පරිහායන්ති; තං කිස්ස හෙතු, එවං හෙතං භික්ඛවෙ හොති යථා තං අවිද්දසුනො.

තත්‍ර භික්ඛවෙ යදිදං ධම්මසමාදානං පච්චුප්පන්නදුක්ඛඤ්චෙව ආයතිඤ්ච දුක්ඛවිපාකං, තං විද්වා විජ්ජාගතො යථාභූතං පජානාති ඉදං ඛො ධම්මසමාදානං පච්චුප්පන්නදුක්ඛඤ්චෙව ආයතිඤ්ච දුක්ඛවිපාකන්ති, තං විද්වා විජ්ජාගතො යථාභූතං පජානන්තො තං න සෙවති, තං පරිවජ්ජෙති, තස්ස තං අසෙවතො තං පරිවජ්ජයතො අනිට්ඨා අකන්තා අමනාපා ධම්මා පරිහායන්ති, ඉට්ඨා කන්තා මනාපා ධම්මා අභිවඩ්ඪන්ති; තං කිස්ස හෙතු, එවං හෙතං භික්ඛවෙ හොති යථා තං විද්දසුනො;—තත්‍ර භික්ඛවෙ යදිදං ධම්මසමාදානං පච්චුප්පන්නසුඛං ආයතිං දුක්ඛවිපාකං, තං විද්වා විජ්ජාගතො යථාභූතං පජානාති ඉදං ඛො ධම්මසමාදානං පච්චුප්පන්නසුඛං ආයතිං දුක්ඛවිපාකන්ති, තං විද්වා විජ්ජාගතො යථාභූතං පජානන්තො තං න සෙවති, තං පරිවජ්ජෙති, තස්ස තං අසෙවතො තං පරිවජ්ජයතො අනිට්ඨා අකන්තා අමනාපා ධම්මා පරිහායන්ති, ඉට්ඨා කන්තා මනාපා ධම්මා අභිවඩ්ඪන්ති; තං කිස්ස හෙතු, එවං හෙතං භික්ඛවෙ හොති යථා තං විද්දසුනො;—තත්‍ර භික්ඛවෙ යදිදං ධම්මසමාදානං පච්චුප්පන්නදුක්ඛං ආයතිං සුඛවිපාකං, තං විද්වා විජ්ජාගතො යථාභූතං පජානාති ඉදං ඛො ධම්මසමාදානං පච්චුප්පන්නදුක්ඛං ආයතිං සුඛවිපාකන්ති, තං විද්වා

විජ්ජාගතො යථාභූතං පජානන්තො තං සෙවති, තං න පරිවජ්ජෙති, තස්ස තං සෙවතො තං අපරිවජ්ජයතො අනිට්ඨා අකන්තා අමනාපා ධම්මා පරිහායන්ති, ඉට්ඨා කන්තා මනාපා ධම්මා අභිවඩ්ඪන්ති; තං කිස්ස හෙතු, එවං හෙතං භික්ඛවෙ හොති යථා තං විදුසුනො;—තත්‍ර භික්ඛවෙ යදිදං ධම්මසමාදානං පච්චුප්පන්නසුඛචෙව ආයතිච සුඛවිපාකං, තං විචා විජ්ජාගතො යථාභූතං පජානාති ඉදං ඛො ධම්මසමාදානං පච්චුප්පන්නසුඛචෙව ආයතිච සුඛවිපාකන්ති, තං විචා විජ්ජාගතො යථාභූතං පජානන්තො තං සෙවති, තං න පරිවජ්ජෙති, තස්ස තං සෙවතො තං අපරිවජ්ජයතො අනිට්ඨා අකන්තා අමනාපා ධම්මා පරිහායන්ති, ඉට්ඨා කන්තා මනාපා ධම්මා අභිවඩ්ඪන්ති; තං කිස්ස හෙතු, එවං හෙතං භික්ඛවෙ හොති යථා තං විදුසුනො.

කතමච භික්ඛවෙ ධම්මසමාදානං පච්චුප්පන්නදුක්ඛචෙව ආයතිච දුක්ඛවිපාකං; ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො සහාපි දුක්ඛෙන සහාපි දොමනස්සෙන පාණාතිපාතී හොති, පාණාතිපාතපච්චයා ච දුක්ඛං දොමනස්සං පටිසංවෙදෙති; සහාපි දුක්ඛෙන සහාපි දොමනස්සෙන අදින්නාදායී හොති, අදින්නාදානපච්චයා ච දුක්ඛං දොමනස්සං පටිසංවෙදෙති; සහාපි දුක්ඛෙන සහාපි දොමනස්සෙන කාමෙසු මිච්ඡාචාරී හොති, කාමෙසු මිච්ඡාචාරපච්චයා ච දුක්ඛං දොමනස්සං පටිසංවෙදෙති; සහාපි දුක්ඛෙන සහාපි දොමනස්සෙන මුසාවාදී හොති, මුසාවාදපච්චයා ච දුක්ඛං දොමනස්සං පටිසංවෙදෙති; සහාපි දුක්ඛෙන සහාපි දොමනස්සෙන පිසුණාවාචො හොති, පිසුණාවාචාපච්චයා ච දුක්ඛං දොමනස්සං පටිසංවෙදෙති; සහාපි දුක්ඛෙන සහාපි දොමනස්සෙන ඵරුසාවාචො හොති, ඵරුසාවාචාපච්චයා ච දුක්ඛං දොමනස්සං පටිසංවෙදෙති; සහාපි දුක්ඛෙන සහාපි දොමනස්සෙන සම්ඵප්පලාපී හොති, සම්ඵප්පලාපපච්චයා ච දුක්ඛං දොමනස්සං පටිසංවෙදෙති; සහාපි දුක්ඛෙන සහාපි දොමනස්සෙන අභිජ්ඣාලු හොති, අභිජ්ඣාපච්චයා ච දුක්ඛං දොමනස්සං පටිසංවෙදෙති; සහාපි දුක්ඛෙන සහාපි දොමනස්සෙන බ්‍යාපන්නචිත්තො හොති, බ්‍යාපාදපච්චයා ච දුක්ඛං දොමනස්සං පටිසංවෙදෙති; සහාපි දුක්ඛෙන සහාපි දොමනස්සෙන මිච්ඡාදිට්ඨී හොති, මිච්ඡාදිට්ඨිපච්චයා ච දුක්ඛං දොමනස්සං පටිසංවෙදෙති; සො කායස්ස භෙදා පරම්මරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජති; ඉදං වුච්චති භික්ඛවෙ ධම්මසමාදානං පච්චුප්පන්නදුක්ඛචෙව ආයතිච දුක්ඛවිපාකං.

කතමච භික්ඛවෙ ධම්මසමාදානං පච්චුප්පන්නසුඛං ආයතිං දුක්ඛවිපාකං; ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො සහාපි සුඛෙන සහාපි

සොමනස්සෙන පාණාතිපාතී හොති, පාණාතිපාතපච්චයා ච සුඛං සොමනස්සං පටිසංවෙදෙති; සහාපි සුඛෙන සහාපි සොමනස්සෙන අදින්නාදායී හොති, අදින්නාදානපච්චයා ච සුඛං සොමනස්සං පටිසංවෙදෙති; සහාපි සුඛෙන සහාපි සොමනස්සෙන කාමෙසු මිච්ඡාචාරී හොති, කාමෙසු මිච්ඡාචාරපච්චයා ච සුඛං සොමනස්සං පටිසංවෙදෙති; සහාපි සුඛෙන සහාපි සොමනස්සෙන මුසාවාදී හොති, මුසාවාදපච්චයා ච සුඛං සොමනස්සං පටිසංවෙදෙති; සහාපි සුඛෙන සහාපි සොමනස්සෙන පිසුණාවාචො හොති, පිසුණාවාචාපච්චයා ච සුඛං සොමනස්සං පටිසංවෙදෙති; සහාපි සුඛෙන සහාපි සොමනස්සෙන ඵරුසාවාචො හොති, ඵරුසාවාචාපච්චයා ච සුඛං සොමනස්සං පටිසංවෙදෙති; සහාපි සුඛෙන සහාපි සොමනස්සෙන සම්ඵප්පලාපී හොති, සම්ඵප්පලාපපච්චයා ච සුඛං සොමනස්සං පටිසංවෙදෙති; සහාපි සුඛෙන සහාපි සොමනස්සෙන අභිජ්ඣාලු හොති, අභිජ්ඣාපච්චයා ච සුඛං සොමනස්සං පටිසංවෙදෙති; සහාපි සුඛෙන සහාපි සොමනස්සෙන බ්‍යාපන්නචිත්තො හොති, බ්‍යාපාදපච්චයා ච සුඛං සොමනස්සං පටිසංවෙදෙති; සහාපි සුඛෙන සහාපි සොමනස්සෙන මිච්ඡාදිට්ඨී හොති, මිච්ඡාදිට්ඨිපච්චයා ච සුඛං සොමනස්සං සටිසංවෙදෙති; සො කායස්ස භෙදා පරම්මරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජති; ඉදං වුච්චති භික්ඛවෙ ධම්මසමාදානං පච්චුප්පන්නසුඛං ආයතිං දුක්ඛවිපාකං.

කතමඤ්ච භික්ඛවෙ ධම්මසමාදානං පච්චුප්පන්නදුක්ඛං ආයතිං සුඛවිපාකං; ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො සහාපි දුක්ඛෙන සහාපි දොමනස්සෙන පාණාතිපාතා පටිවිරතො හොති, පාණාතිපාතා වෙරමණීපච්චයා ච දුක්ඛං දොමනස්සං පටිසංවෙදෙති; සහාපි දුක්ඛෙන සහාපි දොමනස්සෙන අදින්නාදානා පටිවිරතො හොති, අදින්නාදානා වෙරමණීපච්චයා ච දුක්ඛං දොමනස්සං පටිසංවෙදෙති; සහාපි දුක්ඛෙන සහාපි දොමනස්සෙන කාමෙසු මිච්ඡාචාරා පටිවිරතො හොති, කාමෙසු මිච්ඡාචාරා වෙරමණීපච්චයා ච දුක්ඛං දොමනස්සං පටිසංවෙදෙති; සහාපි දුක්ඛෙන සහාපි දොමනස්සෙන මුසාවාදා පටිවිරතො හොති, මුසාවාදා වෙරමණීපච්චයා ච දුක්ඛං දොමනස්සං පටිසංවෙදෙති; සහාපි දුක්ඛෙන සහාපි දොමනස්සෙන පිසුණා වාචා පටිවිරතො හොති, පිසුණා වාචා වෙරමණීපච්චයා ච දුක්ඛං දොමනස්සං පටිසංවෙදෙති; සහාපි දුක්ඛෙන සහාපි දොමනස්සෙන ඵරුසා වාචා පටිවිරතො හොති, ඵරුසා වාචා වෙරමණීපච්චයා ච දුක්ඛං දොමනස්සං පටිසංවෙදෙති; සහාපි දුක්ඛෙන සහාපි දොමනස්සෙන සම්ඵප්පලාපා පටිවිරතො හොති සම්ඵප්පලාපා වෙරමණීපච්චයා ච දුක්ඛං දොම

නස්සං පටිසංවෙදෙති; සහාපි දුක්ඛෙන සහාපි දොමනස්සෙන අනභිජ්ඣාලු හොති, අනභිජ්ඣාපච්චයා ච දුක්ඛං දොමනස්සං පටිසංවෙදෙති; සහාපි දුක්ඛෙන සහාපි දොමනස්සෙන අබ්‍යාපන්නචිත්තො හොති, අබ්‍යාපාදපච්චයා ච දුක්ඛං දොමනස්සං පටිසංවෙදෙති; සහාපි දුක්ඛෙන සහාපි දොමනස්සෙන සම්මාදිට්ඨි හොති, සම්මාදිට්ඨිපච්චයා ච දුක්ඛං දොමනස්සං පටිසංවෙදෙති; සො කායස්ස භෙදා පරම්මරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති; ඉදං වුච්චති භික්ඛවෙ ධම්මසමාදානං පච්චුප්පන්නඤ් දුක්ඛං ආයතිං සුඛවිපාකං.

කතමඤ්ච භික්ඛවෙ ධම්මසමාදානං පච්චුප්පන්නසුඛඤ්චෙව ආයතිඤ්ච සුඛවිපාකං; ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො සහාපි සුඛෙන සහාපි සොමනස්සෙන පාණාතිපාතා පටිවිරතො හොති, පාණාතිපාතා වෙරමණීපච්චයා ච සුඛං සොමනස්සං පටිසංවෙදෙති; සහාපි සුඛෙන සහාපි සොමනස්සෙන අදින්නාදානා පටිවිරතො හොති, අදින්නාදානා වෙරමණීපච්චයා ච සුඛං සොමනස්සං පටිසංවෙදෙති; සහාපි සුඛෙන සහාපි සොමනස්සෙන කාමෙසු මිච්ඡාචාරා පටිවිරතො හොති, කාමෙසු මිච්ඡාචාරා වෙරමණීපච්චයා ච සුඛං සොමනස්සං පටිසංවෙදෙති; සහාපි සුඛෙන සහාපි සොමනස්සෙන මුසාවාදා පටිවිරතො හොති, මුසාවාදා වෙරමණීපච්චයා ච සුඛං සොමනස්සං පටිසංවෙදෙති; සහාපි සුඛෙන සහාපි සොමනස්සෙන පිසුණාය වාචාය පටිවිරතො හොති, පිසුණාය වාචාය වෙරමණීපච්චයා ච සුඛං සොමනස්සං පටිසංවෙදෙති; සහාපි සුඛෙන සහාපි සොමනස්සෙන ඵරුසාය වාචාය පටිවිරතො හොති, ඵරුසාය වාචාය වෙරමණීපච්චයා ච සුඛං සොමනස්සං පටිසංවෙදෙති; සහාපි සුඛෙන සහාපි සොමනස්සෙන සම්ඵප්පලාපා පටිවිරතො හොති, සම්ඵප්පලාපා වෙරමණීපච්චයා ච සුඛං සොමනස්සං පටිසංවෙදෙති; සහාපි සුඛෙන සහාපි සොමනස්සෙන අනභිජ්ඣාලු හොති, අනභිජ්ඣාපච්චයා ච සුඛං සොමනස්සං පටිසංවෙදෙති; සහාපි සුඛෙන සහාපි සොමනස්සෙන අබ්‍යාපන්නචිත්තො හොති, අබ්‍යාපාදපච්චයා ච සුඛං සොමනස්සං පටිසංවෙදෙති; සහාපි සුඛෙන සහාපි සොමනස්සෙන සම්මාදිට්ඨි හොති; සම්මාදිට්ඨිපච්චයා ච සුඛං සොමනස්සං පටිසංවෙදෙති; සො කායස්ස භෙදා පරම්මරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති; ඉදං වුච්චති භික්ඛවෙ ධම්මසමාදානං පච්චුප්පන්නසුඛඤ්චෙව ආයතිඤ්ච සුඛවිපාකං; ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ චත්තාරි ධම්මසමාදානානි.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ තිත්තකාලාපු[1] විසෙන සංසට්ඨො, අථ පුරිසො ආගච්ඡෙය්‍ය ජීවිතුකාමො අමරිතුකාමො සුඛකාමො දුක්ඛපටික්කූලො, තමෙනං එවං වදෙය්‍යුං අම්භො පුරිස අයං තිත්තකාලාපු විසෙන සංසට්ඨො, සචෙ ආකංඛසි පිව, තස්ස තෙ පිවතො චෙව නච්ඡාදෙස්සති වණ්ණෙනපි ගන්ධෙනපි රසෙනපි, පීත්වා ච පන මරණං වා නිගච්ඡසි මරණමත්තං වා දුක්ඛන්ති, සො තං අප්පටිසංඛාය පිවෙය්‍ය, නප්පටිනිස්සජ්ජෙය්‍ය; තස්ස තං පිවතො චෙව නච්ඡාදෙය්‍ය වණ්ණෙනපි ගන්ධෙනපි රසෙනපි, පීත්වා ච පන මරණං වා නිගච්ඡෙය්‍ය මරණමත්තං වා දුක්ඛං, තථූපමාහං භික්ඛවෙ ඉමං ධම්මසමාදානං වදාමි යදිදං ධම්මසමාදානං පච්චුප්පන්නදුක්ඛඤ්චෙව ආයතිඤ්ච දුක්ඛවිපාකං.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ ආපානීයකංසො වණ්ණසම්පන්නො ගන්ධසම්පන්නො රසසම්පන්නො, සො ච ඛො විසෙන සංසට්ඨො, අථ පුරිසො ආගච්ඡෙය්‍ය ජීවිතුකාමො අමරිතුකාමො සුඛකාමො දුක්ඛපටික්කූලො, තමෙනං එවං වදෙය්‍යුං අම්භො පුරිස අයං ආපානීයකංසො වණ්ණසම්පන්නො ගන්ධසම්පන්නො රසසම්පන්නො, සො ච ඛො විසෙන සංසට්ඨො, සචෙ ආකංඛසි පිව, තස්ස තෙ පිවතො හි ඛො ඡාදෙස්සති වණ්ණෙනපි ගන්ධෙනපි රසෙනපි, පීත්වා ච පන මරණං වා නිගච්ඡසි මරණමත්තං වා දුක්ඛන්ති; සො තං අප්පටිසංඛාය පිවෙය්‍ය, නප්පටිනිස්සජ්ජෙය්‍ය; තස්ස තං පිවතො හි ඛො ඡාදෙය්‍ය වණ්ණෙනපි ගන්ධෙනපි රසෙනපි, පීත්වා ච පන මරණං වා නිගච්ඡෙය්‍ය මරණමත්තං වා දුක්ඛං, තථූපමාහං භික්ඛවෙ ඉමං ධම්මසමාදානං වදාමි යදිදං ධම්මසමාදානං පච්චුප්පන්නසුඛං ආයතිං දුක්ඛවිපාකං.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ පූතිමුත්තං නානාභෙසජ්ජෙහි සංසට්ඨං, අථ පුරිසො ආගච්ඡෙය්‍ය පණ්ඩුරොගී, තමෙනං එවං වදෙය්‍යුං අම්භො පුරිස ඉදං පූතිමුත්තං නානාභෙසජ්ජෙහි සංසට්ඨං, සචෙ ආකංඛසි පිව, තස්ස තං පිවතො හි ඛො නච්ඡාදෙස්සති වණ්ණෙනපි ගන්ධෙනපි රසෙනපි, පීත්වා ච පන සුඛී භවිස්සසීති; සො තං පටිසංඛාය පිවෙය්‍ය, නප්පටිනිස්සජ්ජෙය්‍ය; තස්ස තං පිවතො හි ඛො නච්ඡාදෙය්‍ය වණ්ණෙනපි ගන්ධෙනපි රසෙනපි, පීත්වා ච පන සුඛී අස්ස; තථූපමාහං භික්ඛවෙ ඉමං ධම්මසමාදානං වදාමි යදිදං ධම්මසමාදානං පච්චුප්පන්නදුක්ඛං ආයතිං සුඛවිපාකං.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ දධිච මධුච සප්පිච ඵාණිතච එකජ්ඣං සංසට්ඨං, අථ පුරිසො ආගච්ඡෙය්‍ය ලොහිතපක්ඛන්දිකො, තමෙ

1 ලාබු E. L.

තං එවං වදෙය්‍යුං අම්භො පුරිස ඉමං දධිච මධුච සප්පිච ඵාණිතච එකජ්ඣං සංසට්ඨං, සචෙ ආකංඛසි පිප, තස්ස තෙ පිපතො චෙව ඡාදෙස්සති වණ්ණෙනපි ගන්ධෙනපි රසෙනපි, පිත්වා ච පන සුඛී භවිස්සසීති; සො තං පටිසංඛාය පිපෙය්‍ය, නප්පටිනිස්සජ්ජෙය්‍ය; තස්ස තං පිපතො චෙව ඡාදෙය්‍ය වණ්ණෙනපි ගන්ධෙනපි රසෙනපි, පිත්වා ච පන සුඛී අස්ස; තථූපමාහං භික්ඛවෙ ඉමං ධම්මසමාදානං වදාමි යමිදං ධම්මසමාදානං පච්චුප්පන්නසුඛඤ්චෙව ආයතිඤ්ච සුඛවිපාකං;— සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ වස්සානං පච්ඡිමෙ මාසෙ සරදසමයෙ විද්ධෙ විගතවලාහකෙ දෙවෙ ආදිච්චො නභං අබ්භුස්සක්කමානො සබ්බං ආකාසගතං තමගතං අභිවිහච්ච භාසති ච තපති ච විරොචති ච, එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ යමිදං ධම්මසමාදානං පච්චුප්පන්නසුඛඤ්චෙව ආයතිඤ්ච සුඛවිපාකං, තදඤ්ඤෙ පුථුසමණබ්‍රාහ්මණපරප්පවාදෙ අභිවිහච්ච භාසති ච තපති ච විරොචති චාති.

ඉදමවොච භගවා, අත්තමනා තෙ භික්ඛූ භගවතො භාසිතං අභිනන්දුන්ති.

මහාධම්මසමාදානසුත්තං ඡට්ඨං.

7.

එවම්මෙ සුතං, එකං සමයං භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ; තත්‍ර ඛො භගවා භික්ඛූ ආමන්තෙසි භික්ඛවොති; භදන්තෙති තෙ භික්ඛූ භගවතො පච්චස්සොසුං භගවා එතදවොච;—

විමංසකෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුනා පරස්ස චෙතොපරියායං අජානන්තෙන තථාගතෙ සමන්නෙසනා කාතබ්බා සම්මාසම්බුද්ධො වා නො වා ඉති විඤ්ඤාණායාති; භගවම්මූලකා නො භන්තෙ ධම්මා භගවන්නෙත්තිකා භගවම්පටිසරණා, සාධු වත භන්තෙ භගවන්තංයෙව පටිභාතු එතස්ස භාසිතස්ස අත්ථො, භගවතො සුත්වා භික්ඛූ ධාරෙස්සන්තීති; තෙන හි භික්ඛවෙ සුණාථ, සාධුකං මනසි කරොථ භාසිස්සාමීති; එවං භන්තෙති ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො පච්චස්සොසුං, භගවා එතදවොච;—

වීමංසකෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුනා පරස්ස චෙතොපරියායං අජානන්තෙන ද්වීසු ධම්මෙසු තථාගතො සමන්නෙසිතබ්බො චක්ඛුසොතවිඤ්ඤෙය්‍යෙසු ධම්මෙසු, යෙ සංකිලිට්ඨා චක්ඛුසොතවිඤ්ඤෙය්‍යා

ධම්මා සංවිජ්ජන්ති වා තෙ තථාගතස්ස නො වාති; තමෙනං සම
න්නෙසමානො එවං ජානාති යෙ සඞ්කිලිට්ඨා චක්ඛුසොත
විඤ්ඤෙය්‍යා ධම්මා න තෙ තථාගතස්ස සංවිජ්ජන්තීති; යතො නං
සමන්නෙසමානො එවං ජානාති යෙ සඞ්කිලිට්ඨා චක්ඛුසොත
විඤ්ඤෙය්‍යා ධම්මා න තෙ තථාගතස්ස සංවිජ්ජන්තීති, තතො නං
උත්තරිං සමන්නෙසති යෙ වීතිමිස්සා චක්ඛුසොතවිඤ්ඤෙය්‍යා
ධම්මා සංවිජ්ජන්ති වා තෙ තථාගතස්ස නො වාති; තමෙනං
සමන්නෙසමානො එවං ජානාති යෙ වීතිමිස්සා චක්ඛුසොත
විඤ්ඤෙය්‍යා ධම්මා න තෙ තථාගතස්ස සංවිජ්ජන්තීති; යතො නං
සමන්නෙසමානො එවං ජානාති යෙ වීතිමිස්සා චක්ඛුසොත
විඤ්ඤෙය්‍යා ධම්මා න තෙ තථාගතස්ස සංවිජ්ජන්තීති, තතො නං
උත්තරිං සමන්නෙසති යෙ වොදාතා චක්ඛුසොතවිඤ්ඤෙය්‍යා
ධම්මා සංවිජ්ජන්ති වා තෙ තථාගතස්ස නො වාති; තමෙනං
සමන්නෙසමානො එවං ජානාති යෙ වොදාතා චක්ඛුසොත
විඤ්ඤෙය්‍යා ධම්මා සංවිජ්ජන්ති තෙ තථාගතස්සාති; යතො නං
සමන්නෙසමානො එවං ජානාති යෙ වොදාතා චක්ඛුසොත
විඤ්ඤෙය්‍යා ධම්මා සංවිජ්ජන්ති තෙ තථාගතස්සාති, තතො නං
උත්තරිං සමන්නෙසති දීඝරත්තං සමාපන්නො අයමායස්මා ඉමං
කුසලං ධම්මං, උදාහු ඉත්තරසමාපන්නොති; තමෙනං සමන්නෙ
සමානො එවං ජානාති දීඝරත්තං සමාපන්නො අයමායස්මා ඉමං
කුසලං ධම්මං, නායමායස්මා ඉත්තරසමාපන්නොති; යතො නං
සමන්නෙසමානො එවං ජානාති දීඝරත්තං සමාපන්නො අයමා
යස්මා ඉමං කුසලං ධම්මං, නායමායස්මා ඉත්තරසමාපන්නොති,
තතො නං උත්තරිං සමන්නෙසති ඤත්තජ්ඣාපන්නො අයමා
යස්මා භික්ඛු යසප්පත්තො, සංවිජ්ජන්තස්ස ඉධෙකච්චෙ ආදීන
වාති; න තාව භික්ඛවෙ භික්ඛුනො ඉධෙකච්චෙ ආදීනවා සං
විජ්ජන්ති යාව න ඤත්තජ්ඣාපන්නො හොති යසප්පත්තො;
යතො ච ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු ඤත්තජ්ඣාපන්නො හොති
යසප්පත්තො, අථස්ස ඉධෙකච්චෙ ආදීනවා සංවිජ්ජන්ති; තමෙනං
සමන්නෙසමානො එවං ජානාති ඤත්තජ්ඣාපන්නො අයමායස්මා
භික්ඛු යසප්පත්තො, නාස්ස ඉධෙකච්චෙ ආදීනවා සංවිජ්ජන්තීති;
යතො නං සමන්නෙසමානො එවං ජානාති ඤත්තජ්ඣාපන්නො
අයමායස්මා භික්ඛු යසප්පත්තො, නාස්ස ඉධෙකච්චෙ ආදීනවා
සංවිජ්ජන්තීති; තතො නං උත්තරිං සමන්නෙසති අභයූපරතො
අයමායස්මා, නායමායස්මා භයූපරතො වීතරාගත්තා කාමෙ න
සෙවති ඛයා රාගස්සාති; තමෙනං සමන්නෙසමානො එවං ජානා
ති අභයූපරතො අයමායස්මා, නායමායස්මා භයූපරතො වීතරා
ගත්තා කාමෙ න සෙවති ඛයා රාගස්සාති; තඤ්චෙ භික්ඛවෙ භික්ඛුං

පරෙ එවං පුච්ඡෙය්‍යුං කො පනායස්මතො ආකාරා කො අන්වයො යෙනායස්මා එවං වදෙසි අභයූපරතො අයමායස්මා, නායමායස්මා භයූපරතො වීතරාගත්තා කාමෙ න සෙවති ඛයා රාගස්සාති; සම්මා බ්‍යාකරමානො භික්ඛවෙ භික්ඛු එවං බ්‍යාකරෙය්‍ය තථා හි පන අයමායස්මා සඞ්ඝෙ වා විහරන්තො එකො වා විහරන්තො යෙ ච තත්ථ සුගතා, යෙ ච තත්ථ දුග්ගතා, යෙ ච තත්ථ ගණමනුසාසන්ති, යෙ ච ඉධෙකච්චෙ ආමිසෙසු සන්දිස්සන්ති, යෙ ච ඉධෙකච්චෙ ආමිසෙන අනුපලිත්තා, නායමායස්මා තං තෙන අවජානාති, සම්මුඛා ඛො පන මෙතං භගවතො සුතං, සම්මුඛා පටිග්ගහිතං අභයූපරතොහමස්මි, නාහමස්මි භයූපරතො වීතරාගත්තා කාමෙ න සෙවාමි ඛයා රාගස්සාති.

තත්‍ර භික්ඛවෙ තථාගතො ව උත්තරිං පටිපුච්ඡිතබ්බො, යෙ සඞ්කිලිට්ඨා චක්ඛුසොතවිඤ්ඤෙය්‍යා ධම්මා සංවිජ්ජන්ති වා තෙ තථාගතස්ස නො වාති; බ්‍යාකරමානො භික්ඛවෙ තථාගතො එවං බ්‍යාකරෙය්‍ය යෙ සඞ්කිලිට්ඨා චක්ඛුසොතවිඤ්ඤෙය්‍යා ධම්මා න තෙ තථාගතස්ස සංවිජ්ජන්තීති; යෙ වීතිමිස්සා චක්ඛුසොතවිඤ්ඤෙය්‍යා ධම්මා සංවිජ්ජන්ති වා තෙ තථාගතස්ස නො වාති; බ්‍යාකරමානො භික්ඛවෙ තථාගතො එවං බ්‍යාකරෙය්‍ය යෙ වීතිමිස්සා චක්ඛුසොතවිඤ්ඤෙය්‍යා ධම්මා න තෙ තථාගතස්ස සංවිජ්ජන්තීති; යෙ වොදාතා චක්ඛුසොතවිඤ්ඤෙය්‍යා ධම්මා සංවිජ්ජන්ති වා තෙ තථාගතස්ස නො වාති; බ්‍යාකරමානො භික්ඛවෙ තථාගතො එවං බ්‍යාකරෙය්‍ය යෙ වොදාතා චක්ඛුසොතවිඤ්ඤෙය්‍යා ධම්මා සංවිජ්ජන්ති තෙ තථාගතස්ස එතපථොහමස්මි එතගොචරො නො ච තෙන තම්මයොති; එවංවාදිං ඛො භික්ඛවෙ සත්ථාරං අරහති සාවකො උපසඞ්කමිතුං ධම්මස්සවනාය, තස්ස සත්ථා ධම්මං දෙසෙති උත්තරුත්තරිං පණීතපණීතං කණ්හසුක්කසප්පටිභාගං, යථා යථා ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛුනො සත්ථා ධම්මං දෙසෙති උත්තරුත්තරිං පණීතපණීතං කණ්හසුක්කසප්පටිභාගං, තථා තථා සො තස්මිං ධම්මෙ අභිඤ්ඤාය ඉධෙකච්චං ධම්මං ධම්මෙසු නිට්ඨං ගච්ඡති, සත්ථරි පසීදති සම්මාසම්බුද්ධො භගවා, ස්වාක්ඛාතො භගවතා ධම්මො, සුපටිපන්නො සඞ්ඝොති.

තඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛුං පරෙ එවං පුච්ඡෙය්‍යුං කො පනායස්මතො ආකාරා කො අන්වයො යෙනායස්මා එවං වදෙසි සම්මාසම්බුද්ධො භගවා, ස්වාක්ඛාතො භගවතා ධම්මො, සුපටිපන්නො සඞ්ඝොති; සම්මා බ්‍යාකරමානො භික්ඛවෙ භික්ඛු එවං බ්‍යාකරෙය්‍ය ඉධාහං ආවුසො යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමිං ධම්මස්සවනාය, තස්ස මෙ භගවා ධම්මං දෙසෙති උත්තරුත්තරිං

පණීතපණීතං කණ්හසුක්කසප්පටිභාගං, යථා යථා මෙ ආවුසො භගවා ධම්මං දෙසෙති උත්තරුත්තරිං පණීතපණීතං කණ්හසුක්කසප්පටිභාගං, තථා තථාහං තස්මිං ධම්මෙ අභිඤ්ඤාය ඉධෙකච්චං ධම්මං ධම්මෙසු නිට්ඨමගමං, සත්ථරි පසීදිං සම්මාසම්බුද්ධො භගවා, ස්වාක්ඛාතො භගවතා ධම්මො, සුපටිපන්නො සංඝොති.

යස්ස කස්සචි භික්ඛවෙ ඉමෙහි ආකාරෙහි ඉමෙහි පදෙහි ඉමෙහි බ්‍යඤ්ජනෙහි තථාගතෙ සද්ධා නිවිට්ඨා හොති මූලජාතා පතිට්ඨිතා, අයං වුච්චති භික්ඛවෙ ආකාරවතී සද්ධා දස්සනමූලිකා දළ්හා අසංහාරියා සමණෙන වා බ්‍රාහ්මණෙන වා දෙවෙන වා මාරෙන වා බ්‍රහ්මුනා වා කෙනචි වා ලොකස්මිං; එවං ඛො භික්ඛවෙ තථාගතෙ ධම්මසමන්නෙසනා හොති, එවඤ්ච පන තථාගතො ධම්මතා සුසමන්නිට්ඨො හොතීති.

ඉදමවොච භගවා, අත්තමනා තෙ භික්ඛූ භගවතො භාසිතං අභිනන්දුන්ති.

වීමංසකසුත්තං සත්තමං.

8.

එවං මෙ සුතං, එකං සමයං භගවා කොසම්බියං විහරති ඝොසිතාරාමෙ; තෙන ඛො පන සමයෙන කොසම්බියං භික්ඛූ භණ්ඩනජාතා කලහජාතා විවාදපන්නා අඤ්ඤමඤ්ඤං මුඛසත්තීහි විතුදන්තා විහරන්ති, තෙ න චෙව අඤ්ඤමඤ්ඤං සඤ්ඤාපෙන්ති න ච සඤ්ඤත්තිං උපෙන්ති, න ච අඤ්ඤමඤ්ඤං නිජ්ඣාපෙන්ති, න ච නිජ්ඣත්තිං උපෙන්ති; අථ ඛො අඤ්ඤතරො භික්ඛු යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි, එකමන්තං නිසින්නො ඛො සො භික්ඛු භගවන්තං එතදවොච, ඉධ භන්තෙ කොසම්බියං භික්ඛූ භණ්ඩනජාතා කලහජාතා විවාදපන්නා අඤ්ඤමඤ්ඤං මුඛසත්තීහි විතුදන්තා විහරන්ති, තෙ න චෙව අඤ්ඤමඤ්ඤං සඤ්ඤාපෙන්ති, න ච සඤ්ඤත්තිං උපෙන්ති, න ච අඤ්ඤමඤ්ඤං නිජ්ඣාපෙන්ති, න ච නිජ්ඣත්තිං උපෙන්තීති.

අථ ඛො භගවා අඤ්ඤතරං භික්ඛුං ආමන්තෙසි, එහි ත්වං භික්ඛු මම වචනෙන තෙ භික්ඛූ ආමන්තෙහි සත්ථායස්මන්තෙ ආමන්තෙතීති; එවං භන්තෙති ඛො සො භික්ඛු භගවතො පටිස්සුත්වා යෙන තෙ භික්ඛූ තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා තෙ

භික්ඛු එතදවොච සත්ථායස්මන්තෙ ආමන්තෙතීති; එවමාවුසොති
ඛො තෙ භික්ඛූ තස්ස භික්ඛුනො පටිස්සුත්වා යෙන භගවා තෙනු
පසඞ්කමිංසු, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං
නිසීදිංසු, එකමන්තං නිසින්නෙ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවා එතද
වොච, සච්චං කිර තුම්හෙ භික්ඛවෙ භණ්ඩනජාතා කලහජාතා
විවාදාපන්නා අඤ්ඤමඤ්ඤං මුඛසත්තීහි විතුදන්තා විහරථ, තෙ
න චෙව අඤ්ඤමඤ්ඤං සඤ්ඤාපෙථ න ච සඤ්ඤත්තිං උපෙථ
න ච අඤ්ඤමඤ්ඤං නිජ්ඣාපෙථ, න ච නිජ්ඣත්තිං උපෙථාති,
එවම්භන්තෙ; තං කිම්මඤ්ඤථ භික්ඛවෙ යස්මිං තුම්හෙ සමයෙ
භණ්ඩනජාතා කලහජාතා විවාදාපන්නා අඤ්ඤමඤ්ඤං මුඛසත්තීහි
විතුදන්තා විහරථ, අපි නු තුම්හාකං තස්මිං සමයෙ මෙත්තං කාය
කම්මං පච්චුපට්ඨිතං හොති සබ්‍රහ්මචාරීසු ආවී චෙව රහො ච,
මෙත්තං වචීකම්මං පච්චුපට්ඨිතං හොති සබ්‍රහ්මචාරීසු ආවී චෙව
රහො ච, මෙත්තං මනොකම්මං පච්චුපඨිතං හොති සබ්‍රහ්මචාරීසු
ආවී චෙව රහො චාති; නො හෙතම්භන්තෙ; ඉති කිර භික්ඛවෙ
යස්මිං තුම්හෙ සමයෙ භණ්ඩනජාතා කලහජාතා විවාදාපන්නා
අඤ්ඤමඤ්ඤං මුඛසත්තීහි විතුදන්තා විහරථ, නෙව තුම්හාකං
තස්මිං සමයෙ මෙත්තං කායකම්මං පච්චුපට්ඨිතං හොති සබ්‍රහ්ම
චාරීසු ආවී චෙව රහො ච, න මෙත්තං වචීකම්මං පච්චුපට්ඨිතං
හොති සබ්‍රහ්මචාරීසු ආවී චෙව රහො ච, න මෙත්තං මනො
කම්මං පච්චුපට්ඨිතං හොති සබ්‍රහ්මචාරීසු ආවී චෙව රහො ච;
අථ කිං චරහි තුම්හෙ මොඝපුරිසා කිං ජානන්තා කිං පස්සන්තා
භණ්ඩනජාතා කලහජාතා විවාදාපන්නා අඤ්ඤමඤ්ඤං මුඛසත්තී
හි විතුදන්තා විහරථ, තෙ න චෙව අඤ්ඤමඤ්ඤං සඤ්ඤාපෙථ
න ච සඤ්ඤත්තිං උපෙථ, න ච අඤ්ඤමඤ්ඤං නිජ්ඣාපෙථ, න ච
නිජ්ඣත්තිං උපෙථ; තං හි තුම්හාකං මොඝපුරිසා භවිස්සති දීඝ
රත්තං අහිතාය දුක්ඛායාති.

අථ ඛො භගවා භික්ඛූ ආමන්තෙසි, ඡයිමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා
සාරණීයා පියකරණා ගරුකරණා සඞ්ගහාය අවිවාදාය සාමග්ගියා
එකීභාවාය සංවත්තන්ති; කතමෙ ඡ; ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛුනො
මෙත්තං කායකම්මං පච්චුපඨිතං හොති සබ්‍රහ්මචාරීසු ආවි චෙව
රහො ච, අයම්පි ධම්මො සාරණීයො පියකරණො ගරුකරණො
සඞ්ගහාය අවිවාදාය සාමග්ගියා එකීභාවාය සංවත්තති;—පුන
ච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛුනො මෙත්තං වචීකම්මං පච්චුපට්ඨිතං
හොති සබ්‍රහ්මචාරීසු ආවී චෙව රහො ච, අයම්පි ධම්මො සාරණී
යො පියකරණො ගරුකරණො සඞ්ගහාය අවිවාදාය සාමග්ගියා
එකීභාවාය සංවත්තති;-පුන ච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛුනො මෙත්තං

මනොකම්මං පච්චුපට්ඨිතං හොති සබ්‍රහ්මචාරීසු ආවි චෙව රහො ච, අයම්පි ධම්මො සාරාණීයො පියකරණො ගරුකරණො සඞ්ගහාය අවිවාදාය සාමග්ගියා එකීභාවාය සංවත්තති;—පුන ච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු යෙ තෙ ලාභා ධම්මිකා ධම්මලද්ධා අන්තමසො පත්තපරියාපන්නමත්තම්පි තථාරූපෙහි ලාභෙහි අප්පටිවිභත්තභොගී හොති සීලවන්තෙහි සබ්‍රහ්මචාරීහි සාධාරණභොගී, අයම්පි ධම්මො සාරාණීයො පියකරණො ගරුකරණො සඞ්ගහාය අවිවාදාය සාමග්ගියා එකීභාවාය සංවත්තති;—පුන ච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු යානි තානි සීලානි අඛණ්ඩානි අච්ඡිද්දානි අසබලානි අකම්මාසානි භුජිස්සානි විඤ්ඤුප්පසත්ථානි අපරාමට්ඨානි සමාධිසංවත්තනිකානි, තථාරූපෙසු සීලෙසු සීලසාමඤ්ඤගතො විහරති සබ්‍රහ්මචාරීහි ආවි චෙව රහො ච, අයම්පි ධම්මො සාරාණීයො පියකරණො ගරුකරණො සඞ්ගහාය අවිවාදාය සාමග්ගියා එකීභාවාය සංවත්තති;-පුන ච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු යායං දිට්ඨි අරියා නිය්‍යානිකා නිය්‍යාති තක්කරස්ස සම්මා දුක්ඛක්ඛයාය, තථාරූපාය දිට්ඨියා දිට්ඨිසාමඤ්ඤගතො විහරති සබ්‍රහ්මචාරීහි ආවි චෙව රහො ච; අයම්පි ධම්මො සාරාණීයො පියකරණො ගරුකරණො සඞ්ගහාය අවිවාදාය සාමග්ගියා එකීභාවාය සංවත්තති; ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ ඡ සාරාණීයා ධම්මා පියකරණා ගරුකරණා සඞ්ගහාය අවිවාදාය සාමග්ගියා එකීභාවාය සංවත්තන්ති; ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ ඡන්නං සාරාණීයානං ධම්මානං එතං අග්ගං එතං සඞ්ගාහිකං එතං සංඝාතනිකං යදිදං යායං දිට්ඨි අරියා නිය්‍යානිකා නිය්‍යාති තක්කරස්ස සම්මා දුක්ඛක්ඛයාය; සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ කූටාගාරස්ස එතං අග්ගං එතං සඞ්ගාහිකං එතං සංඝාතනිකං යදිදං කූටං, එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ ඉමෙසං ඡන්නං සාරාණීයානං ධම්මානං එතං අග්ගං එතං සඞ්ගාහිකං එතං සංඝාතනිකං යදිදං යායං දිට්ඨි නිය්‍යානිකා නිය්‍යාති තක්කරස්ස සම්මා දුක්ඛක්ඛයාය.

කථඤ්ච භික්ඛවෙ යායං දිට්ඨි අරියා නිය්‍යානිකා නිය්‍යාති තක්කරස්ස සම්මා දුක්ඛක්ඛයාය; ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අරඤ්ඤගතො වා රුක්ඛමූලගතො වා සුඤ්ඤාගාරගතො වා ඉති පටිසඤ්චික්ඛති, අත්ථි නු ඛො මෙ තං පරියුට්ඨානං අජ්ඣත්තං අප්පහීනං යෙනාහං පරියුට්ඨානෙන පරියුට්ඨිතචිත්තො යථාභූතං න ජානෙය්‍යං න පස්සෙය්‍යන්ති; සචෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු කාමරාගපරියුට්ඨිතො හොති පරියුට්ඨිතචිත්තොව හොති, සචෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු බ්‍යාපාදපරියුට්ඨිතො හොති පරියුට්ඨිතචිත්තොව හොති, සචෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු ථීනමිද්ධපරියුට්ඨිතො හොති පරියුට්ඨිත

චිත්තොව හොති, සචෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු උද්ධච්චකුක්කුච්චපරියුට්ඨිතො හොති පරියුට්ඨිතචිත්තොව හොති, සචෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු විචිකිච්ඡාපරියුට්ඨිතො හොති පරියුට්ඨිතචිත්තොව හොති, සචෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු ඉධලොකචින්තාය පසුතො හොති, පරියුට්ඨිතචිත්තොව හොති, සචෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු පරලොකචින්තාය පසුතො හොති පරියුට්ඨිතචිත්තොව හොති, සචෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු භණ්ඩනජාතො කලහජාතො විවාදාපන්නො මුඛසත්තීහි විතුදන්තො විහරති පරියුට්ඨිතචිත්තොව හොති; සො එවං පජානාති නත්ථි ඛො මෙ තං පරියුට්ඨානං අජ්ඣත්තං අප්පහීනං, යෙනාහං පරියුට්ඨානෙන පරියුට්ඨිතචිත්තො යථාභූතං න ජානෙය්‍යං න පස්සෙය්‍යං, සුප්පණිහිතං මෙ මානසං සච්චානං බොධායාති; ඉදමස්ස පඨමං ඤාණං අධිගතං හොති අරියං ලොකුත්තරං අසාධාරණං පුථුජ්ජනෙහි.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ අරියසාවකො ඉති පටිසඤ්චික්ඛති, ඉමං නු ඛො අහං දිට්ඨිං ආසෙවන්තො භාවෙන්තො බහුලීකරොන්තො ලභාමි පච්චත්තං සමථං ලභාමි පච්චත්තං නිබ්බුතින්ති, සො එවං පජානාති ඉමං ඛො අහං දිට්ඨිං ආසෙවන්තො භාවෙන්තො බහුලීකරොන්තො ලභාමි පච්චත්තං සමථං ලභාමි පච්චත්තං නිබ්බුතින්ති; ඉදමස්ස දුතියං ඤාණං අධිගතං හොති අරියං ලොකුත්තරං අසාධාරණං පුථුජ්ජනෙහි.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ අරියසාවකො ඉති පටිසඤ්චික්ඛති, යථාරූපායාහං දිට්ඨියා සමන්නාගතො අත්ථි නු ඛො ඉතො බහිද්ධා අඤ්ඤො සමණො වා බ්‍රහ්මණො වා තථාරූපාය දිට්ඨියා සමන්නාගතොති, සො එවං පජානාති යථාරූපායාහං දිට්ඨියා සමන්නාගතො නත්ථි ඉතො බහිද්ධා අඤ්ඤො සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා තථාරූපාය දිට්ඨියා සමන්නාගතොති; ඉදමස්ස තතියං ඤාණං අධිගතං හොති අරියං ලොකුත්තරං අසාධාරණං පුථුජ්ජනෙහි.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ අරියසාවකො ඉති පටිසඤ්චික්ඛති, යථාරූපාය ධම්මතාය දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො සමන්නාගතො, අහම්පි තථාරූපාය ධම්මතාය සමන්නාගතොති; කථාරූපාය ච භික්ඛවෙ ධම්මතාය දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො සමන්නාගතො; ධම්මතා එසා භික්ඛවෙ දිට්ඨිසම්පන්නස්ස පුග්ගලස්ස කිඤ්චාපි තථාරූපිං ආපත්තිං ආපජ්ජති, යථාරූපාය ආපත්තියා උට්ඨානං පඤ්ඤායති, අථ ඛො නං ඛිප්පමෙව සත්ථරි වා විඤ්ඤූසු වා සබ්‍රහ්මචාරීසු දෙසෙති විවරති උත්තානීකරොති, දෙසෙත්වා විවරිත්වා උත්තානීකරිත්වා ආයතිං සංවරං ආපජ්ජති; සෙය්‍යථාපි

භික්ඛවෙ දහරො කුමාරො මන්දො උත්තානසෙය්‍යකො හත්ථෙන වා පාදෙන වා අඞ්ගාරං අක්කමිත්වා ඛිප්පමෙව පටිසංහරති, එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ ධම්මතා එසා දිට්ඨිසම්පන්නස්ස පුග්ගලස්ස කිඤ්චාපි තථාරූපිං ආපත්තිං ආපජ්ජති, යථාරූපාය ආපත්තියා වුට්ඨානං පඤ්ඤායති, අථ ඛො නං ඛිප්පමෙව සත්ථරි වා විඤ්ඤූසු වා සබ්‍රහ්මචාරීසු දෙසෙති විවරති උත්තානී[1] කරොති, දෙසෙත්වා විවරිත්වා උත්තානී කරිත්වා[2] ආයතිං සංවරං ආපජ්ජති, සො එවං පජානාති යථාරූපාය ධම්මතාය දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො සමන්නාගතො අහම්පි තථාරූපාය ධම්මතාය සමන්නාගතොති; ඉදමස්ස චතුත්ථං ඤාණං අධිගතං හොති අරියං ලොකුත්තරං අසාධාරණං පුථුජ්ජනෙහි.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ අරියසාවකො ඉති පටිසඤ්චික්ඛති, යථාරූපාය ධම්මතාය දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො සමන්නාගතො අහම්පි තථාරූපාය ධම්මතාය සමන්නාගතොති; කථංරූපාය ච භික්ඛවෙ ධම්මතාය දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො සමන්නාගතො, ධම්මතා එසා භික්ඛවෙ දිට්ඨිසම්පන්නස්ස පුග්ගලස්ස කිඤ්චාපි යානි තානි සබ්‍රහ්මචාරීනං උච්චාවචානි කිංකරණීයානි, තත්ථ උස්සුක්කං ආපන්නො හොති, අථ ඛ්වාස්ස තිබ්බාපෙක්ඛා හොති අධිසීලසික්ඛාය අධිචිත්තසික්ඛාය අධිපඤ්ඤාසික්ඛාය; සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ ගාවී තරුණවච්ඡා ථම්බඤ්ච[3] ආලුම්පති වච්ඡකඤ්ච අපවීනති,[4] එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ ධම්මතා එසා දිට්ඨිසම්පන්නස්ස පුග්ගලස්ස කිඤ්චාපි යානි තානි සබ්‍රහ්මචාරීනං උච්චාවචානි කිංකරණීයානි, තත්ථ උස්සුක්කං ආපන්නො හොති, අථ ඛ්වාස්ස තිබ්බාපෙක්ඛා හොති අධිසීලසික්ඛාය අධිචිත්තසික්ඛාය අධිපඤ්ඤාසික්ඛාය, සො එවං පජානාති යථාරූපාය ධම්මතාය දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො සමන්නාගතො අහම්පි තථාරූපාය ධම්මතාය සමන්නාගතොති; ඉදමස්ස පඤ්චමං ඤාණං අධිගතං හොති අරියං ලොකුත්තරං අසාධාරණං පුථුජ්ජනෙහි.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ අරියසාවකො ඉති පටිසඤ්චික්ඛති, යථාරූපාය බලතාය දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො සමන්නාගතො අහම්පි තථා රූපාය බලතාය සමන්නාගතොති; කථං රූපාය ච භික්ඛවෙ බලතාය දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො සමන්නාගතො, බලතා එසා භික්ඛවෙ දිට්ඨිසම්පන්නස්ස පුග්ගලස්ස යං තථාගතප්පවෙදිතෙ ධම්මවිනයෙ දෙසියමානෙ අට්ඨිං කත්වා මනසි කත්වා සබ්බචෙතසො සමන්නාහරිත්වා ඔහිතසොතො ධම්මං සුණාති, සො එවං පජානාති යථාරූපාය බලතාය දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො

1 උත්තානිං - ම. 2 කත්වා, — ම. 3 දබ්බංච ම. 4 අපචිනති. ම.

සමන්නාගතො අහම්පි තථාරූපාය බලතාය සමන්නාගතොති; ඉදමස්ස ඡට්ඨං ඤාණං අධිගතං හොති අරියං ලොකුත්තරං අසාධාරණං පුථුජ්ජනෙහි.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ අරියසාවකො ඉති පටිසඤ්චික්ඛති, යථාරූපාය බලතාය දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො සමන්නාගතො අහම්පි තථාරූපාය බලතාය සමන්නාගතොති; කථංරූපාය ච භික්ඛවෙ බලතාය දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො සමන්නාගතො; බලතා එසා භික්ඛවෙ දිට්ඨිසම්පන්නස්ස පුග්ගලස්ස යං තථාගතප්පවෙදිතෙ ධම්මවිනයෙ දෙසියමානෙ ලභති අත්ථවෙදං, ලභති ධම්මවෙදං, ලභති ධම්මූපසංහිතං පාමුජ්ජං, සො එවං පජානාති යථාරූපාය බලතාය දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො සමන්නාගතො අහම්පි තථාරූපාය බලතාය සමන්නාගතොති; ඉදමස්ස සත්තමං ඤාණං අධිගතං හොති අරියං ලොකුත්තරං අසාධාරණං පුථුජ්ජනෙහි.

එවං සත්තඞ්ගසමන්නාගතස්ස ඛො භික්ඛවෙ අරියසාවකස්ස ධම්මතා සුසමන්නිට්ඨා හොති සොතාපත්තිඵලසච්ඡිකිරියාය, එවං සත්තඞ්ගසමන්නාගතො ඛො භික්ඛවෙ අරියසාවකො සොතාපත්තිඵලසමන්නාගතො හොතීති.

ඉදමවොච භගවා, අත්තමනා තෙ භික්ඛූ භගවතො භාසිතං අභිනන්දුන්ති.

කොසම්බියසුත්තං අට්ඨමං.

9.

එවමෙම සුතං, එකං සමයං භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ; තත්‍ර ඛො භගවා භික්ඛූ ආමන්තෙසි භික්ඛවොති, භදන්තෙති තෙ භික්ඛූ භගවතො පච්චස්සොසුං, භගවා එතදවොච;—

එකමිදාහං භික්ඛවෙ සමයං උක්කට්ඨායං විහරාමි සුභගවනෙ සාලරාජමූලෙ; තෙන ඛො පන භික්ඛවෙ සමයෙන බකස්ස බ්‍රහ්මුනො එවරූපං පාපකං දිට්ඨිගතං උප්පන්නං හොති ඉදං නිච්චං ඉදං ධුවං ඉදං සස්සතං ඉදං කෙවලං ඉදං අචවනධම්මං, ඉදං හි න ජායති න ජීයති න මීයති න චවති න උපපජ්ජති, ඉතො ච පනඤ්ඤං උත්තරිං නිස්සරණං නත්ථීති; අථ ඛ්වාහං භික්ඛවෙ බකස්ස බ්‍රහ්මුනො චෙතසා චෙතොපරිවිතක්කමඤ්ඤාය සෙය්‍යථාපි නාම බලවා පුරිසො සම්මිඤ්ජිතං වා බාහං පසාරෙය්‍ය, පසා

රිතං වා බාහං සම්මිඤ්ජෙය්‍ය, එවමෙවං උක්කට්ඨායං සුභගවනෙ සාලරාජමූලෙ අන්තරහිතො තස්මිං බ්‍රහ්මලොකෙ පාතුරහොසිං.

අද්දසා ඛො මං භික්ඛවෙ බකො බ්‍රහ්මා දූරතොව ආගච්ඡන්තං, දිස්වාන මං එතදවොච එහි ඛො මාරිස, සාගතං මාරිස, චිරස්සං ඛො මාරිස ඉමං පරියායමකාසි යදිදං ඉධාගමනාය, ඉදං හි මාරිස නිච්චං ඉදං ධුවං ඉදං සස්සතං ඉදං කෙවලං ඉදං අචවනධම්මං, ඉදං හි න ජායති න ජීයති න මීයති න චවති න උපපජ්ජති, ඉතො ච පනඤ්ඤං උත්තරිං නිස්සරණං නත්ථීති.

එවං වුත්තෙ අහං භික්ඛවෙ බකං බ්‍රහ්මානං එතදවොචං අවිජ්ජාගතො වත භො බකො බ්‍රහ්මා, අවිජ්ජාගතො වත භො බකො බ්‍රහ්මා, යත්‍ර හි නාම අනිච්චංයෙව සමානං නිච්චන්ති වක්ඛති අද්ධුවංයෙව සමානං ධුවන්ති වක්ඛති, අසස්සතංයෙව සමානං, සස්සතන්ති වක්ඛති, අකෙවලංයෙව සමානං කෙවලන්ති වක්ඛති චවනධම්මංයෙව සමානං අචවනධම්මන්ති වක්ඛති, යත්ථ ච පන ජායති ච ජීයති ච මීයති ච චවති ච උපපජ්ජති ච තං තථා වක්ඛති ඉදං හි න ජායති න ජීයති න මීයති න චවති න උපපජ්ජතීති, සන්තඤ්ච පනඤ්ඤං උත්තරිං නිස්සරණං නත්ථඤ්ඤං උත්තරිං නිස්සරණන්ති වක්ඛතීති.

අථ ඛො භික්ඛවෙ මාරො පාපිමා අඤ්ඤතරං බ්‍රහ්මපාරිසජ්ජං අන්වාවිසිත්වා මං එතදවොච, භික්ඛු භික්ඛු මෙතමාසදො, මෙතමාසදො, එසො හි භික්ඛු බ්‍රහ්මා මහාබ්‍රහ්මා අභිභූ අනභිභූතො අඤ්ඤදත්ථු දසො වසවත්තී ඉස්සරො කත්තා නිම්මාතා සෙට්ඨො සජ්ජිතා වසී පිතා භූතභව්‍යානං, අහෙසුං ඛො භික්ඛු තයා පුබ්බෙ සමණබ්‍රාහ්මණා ලොකස්මිං පඨවීගරහකා පඨවීජිගුච්ඡකා, ආපගරහකා[1] ආපජිගුච්ඡකා, තෙජගරහකා තෙජජිගුච්ඡකා, වායගරහකා වායජිගුච්ඡකා, භූතගරහකා භූතජිගුච්ඡකා, දෙවගරහකා දෙවජිගුච්ඡකා පජපතිගරහකා පජපතිජිගුච්ඡකා, බ්‍රහ්මගරහකා බ්‍රහ්මජිගුච්ඡකා, තෙ කායස්ස භෙදා පාණුපච්ඡෙදා හීනෙ කායෙ පතිට්ඨිතා; අහෙසුං පන භික්ඛු තයා පුබ්බෙ සමණබ්‍රාහ්මණා ලොකස්මිං පඨවිප්පසංසකා පඨවාභිනන්දිනො, ආපප්පසංසකා ආපාභිනන්දිනො, තෙජප්පසංසකා තෙජාභිනන්දිනො, වායප්පසංසකා වායාභිනන්දිනො, භූතප්පසංසකා භූතාභිනන්දිනො, දෙවප්පසංසකා දෙවාභිනන්දිනො, පජපතිප්පසංසකා පජපතාභිනන්දිනො, බ්‍රහ්මප්පසංසකා බ්‍රහ්මාභිනන්දිනො, තෙ කායස්ස භෙදා පාණුපච්ඡෙදා පණීතෙ කායෙ පතිට්ඨිතා; තන්තාහං භික්ඛු එවං වදාමි ඉංඝ ත්වං මාරිස යදෙව තෙ බ්‍රහ්මා ආහ තදෙව ත්වං කරොහි, මා

1 ආපොගරහකා—ඉති, අට්ඨකථාසං,

ත්වං බ්‍රහ්මුනො වචනං උපාතිවත්තිත්ථො, සචෙ ඛො ත්වං භික්ඛු බ්‍රහ්මුනො වචනං උපාතිවත්තිස්සසි, සෙය්‍යථාපි නාම පුරිසො සිරිං ආගච්ඡන්තිං දණ්ඩෙන පටිප්පණාමෙය්‍ය, සෙය්‍යථාපි වා පන භික්ඛු පුරිසො නරකප්පපාතෙ පපතන්තො හත්ථෙහි ච පාදෙහි ච පථවිං විරාගෙය්‍ය, එවං සම්පදමිදං භික්ඛු තුය්හං භවිස්සති, ඉඞ්ඝ ත්වං මාරිස යදෙව තෙ බ්‍රහ්මා ආහ තදෙව ත්වං කරොහි, මා ත්වං බ්‍රහ්මුනො වචනං උපාතිවත්තිත්ථො, නනු ත්වං භික්ඛු පස්සසි බ්‍රහ්මිං පරිසං සන්නිසින්නන්ති; ඉති ඛො මං භික්ඛවෙ මාරො පාපිමා බ්‍රහ්මිං පරිසං උපනෙසි.

එවං වුත්තෙ අහං භික්ඛවෙ මාරං පාපිමන්තං එතදවොචං, ජානාමි ඛො තාහං පාපිම, මා ත්වං මඤ්ඤිත්ථො න මං ජානාතීති, මාරො ත්වමසි පාපිම, යො චෙව පාපිම බ්‍රහ්මා යා ච බ්‍රහ්මපරිසා යෙ ච බ්‍රහ්මපාරිසජ්ජා සබ්බෙව තව හත්ථගතා සබ්බෙව තව වසගතා [1] තුය්හං හි පාපිම එවං හොති එසොපි මෙ අස්ස හත්ථගතො, එසොපි මෙ අස්ස වසගතොති; අහං ඛො පන පාපිම නෙව තව හත්ථගතො නෙව තව වසගතොති.

එවං වුත්තෙ භික්ඛවෙ බකො බ්‍රහ්මා මං එතදවොච අහං හි මාරිස නිච්චංයෙව සමානං නිච්චන්ති වදාමි, ධුවංයෙව සමානං ධුවන්ති වදාමි, සස්සතංයෙව සමානං සස්සතන්ති වදාමි, කෙවලංයෙව සමානං කෙවලන්ති වදාමි, අචවනධම්මංයෙව සමානං අචවනධම්මන්ති වදාමි, යත්ථ ච පන න ජායති න ජීයති න මීයති න චවති න උපපජ්ජති, තදෙවාහං වදාමි ඉදං හි න ජායති න ජීයති න මීයති න චවති න උපපජ්ජති, [2] අසන්තච පනඤ්ඤං උත්තරිං නිස්සරණං නත්ථඤ්ඤං උත්තරිං නිස්සරණන්ති වදාමි; අහෙසුං ඛො භික්ඛු තයා පුබ්බෙ සමණබ්‍රාහ්මණා ලොකස්මිං යාවතකං තුය්හං කසිණං ආයු, තාවතකං තෙසං තපොකම්මමෙව අහොසි, තෙ ඛො එවං ජානෙය්‍යුං සන්තං වා අඤ්ඤං උත්තරිං නිස්සරණං අත්ථඤ්ඤං උත්තරිං නිස්සරණන්ති, අසන්තං වා උත්තරිං නිස්සරණං නත්ථඤ්ඤං උත්තරිං නිස්සරණන්ති; තං තාහං භික්ඛු එවං වදාමි න චෙව අඤ්ඤං උත්තරිං නිස්සරණං දක්ඛිස්සසි, යාවදෙව ච පන කිලමථස්ස විඝාතස්ස භාගී භවිස්සසි; සචෙ ඛො ත්වං භික්ඛු පථවිං අජ්ඣොසිස්සසි, ඔපසායිකො මෙ භවිස්සසි වත්ථුසායිකො යථාකාමකරණීයො බාහිතෙය්‍යො, සචෙ ආපං—තෙජං—වායං—භූතෙ—දෙවෙ—පජාපතිං—බ්‍රහ්මං අජ්ඣොසිස්සසි, ඔපසායිකො මෙ භවිස්සසි වත්ථුසායිකො යථාකාමකරණීයො බාහිතෙය්‍යොති.

1 වසංගතා - ම. 2 උපපජ්ජතීති. ම.

අහම්පි ඛො එතං බ්‍රහ්මෙ ජානාමි සචෙ පඨවිං අජ්ඣොසිස්සාමි, ඔපසායිකො තෙ භවිස්සාමි වත්ථුසායිකො යථාකාමකරණීයො බාහිතෙය්‍යො; සචෙ ආපං—තෙජං—වායං—භූතෙ—දෙවෙ—පජාපතිං—බ්‍රහ්මං අජ්ඣොසිස්සාමි ඔපසායිකො තෙ භවිස්සාමි වත්ථුසායිකො යථාකාමකරණීයො බාහිතෙය්‍යො; අපි ච තෙ අහං බ්‍රහ්මෙ ගතිඤ්ච පජානාමි ජුතිඤ්ච පජානාමි එවං මහිද්ධිකො බකො බ්‍රහ්මා, එවං මහානුභාවො බකො බ්‍රහ්මා, එවං මහෙසක්ඛො බකො බ්‍රහ්මාති.

යථාකථං පන මෙ ත්වං මාරිස ගතිඤ්ච පජානාසි ජුතිඤ්ච පජානාසි එවං මහිද්ධිකො බකො බ්‍රහ්මා, එවං මහානුභාවො බකො බ්‍රහ්මා, එවං මහෙසක්ඛො බකො බ්‍රහ්මාති.

යාවතා චන්දිමසුරියා පරිහරන්ති දිසා භන්ති විරොචනා,
තාව සහස්සධා ලොකො එත්ථ තෙ වත්තතී[1] වසො.

පරොවරඤ්ච[2] ජානාසි අථො රාගවිරාගිනං,
ඉත්ථභාවඤ්ඤථාභාවං සත්තානං ආගතිං ගතින්ති.

එවං ඛො තෙ අහං බ්‍රහ්මෙ ගතිඤ්ච පජානාමි ජුතිඤ්ච පජානාමි එවං මහිද්ධිකො බකො බ්‍රහ්මා, එවං මහානුභාවො බකො බ්‍රහ්මා, එවං මහෙසක්ඛො බකො බ්‍රහ්මාති; අත්ථි ඛො බ්‍රහ්මෙ අඤ්ඤො තයො කායා තං ත්වං න ජානාසි න පස්සසි, ත්‍යාහං ජානාමි පස්සාමි, අත්ථි ඛො බ්‍රහ්මෙ ආභස්සරා නාම කායො යතො ත්වං චුතො ඉධූපපන්නො, තස්ස තෙ අතිචිරනිවාසෙන සා සති මුට්ඨා, තෙන තං ත්වං න ජානාසි න පස්සසි, තමහං ජානාමි පස්සාමි, එවම්පි ඛො අහං බ්‍රහ්මෙ නෙව තෙ සමසමො අභිඤ්ඤාය, කුතො නීචෙය්‍යං, අථ ඛො අහමෙව තයා භිය්‍යො; අත්ථි ඛො බ්‍රහ්මෙ සුභකිණ්හා නාම කායො—පෙ—වෙහප්ඵලා නාම කායො, තං ත්වං න ජානාසි න පස්සසි, තමහං ජානාමි පස්සාමි, එවම්පි ඛො අහං බ්‍රහ්මෙ නෙව තෙ සමසමො අභිඤ්ඤාය, කුතො නීචෙය්‍යං, අථ ඛො අහමෙව තයා භිය්‍යො, පඨවිං ඛො අහං බ්‍රහ්මෙ පඨවිතො අභිඤ්ඤාය යාවතා පඨවියා පඨවිත්තෙන[3] අනනුභූතං තදභිඤ්ඤාය පඨවිං නාහොසිං,[4] පඨවියා නාහොසිං, පඨවිතො නාහොසිං, පඨවිම්මෙති[5] නාහොසිං, පඨවිං නාභිවදිං; එවම්පි ඛො අහං බ්‍රහ්මෙ නෙව තෙ සමසමො අභිඤ්ඤාය, කුතො නීචෙය්‍යං, අථ ඛො අහමෙව තයා භිය්‍යො; ආපං ඛො අහං බ්‍රහ්මෙ—පෙ—තෙජං ඛො අහං බ්‍රහ්මෙ—වායං ඛො අහං බ්‍රහ්මෙ—භූතෙ ඛො

---

1 වත්තතෙ. ම. 2 පරොපරංච ම. 3 පඨවත්තෙන. ම
4 නාහොසි. ඉ. 5 පඨවීමෙති. ඉ. පඨවිමෙති. ම.

අහං බ්‍රහ්මෙ— දෙවෙ ඛො අහං බ්‍රහ්මෙ—පජාපතිං ඛො අහං බ්‍රහ්මෙ—බ්‍රහ්මං ඛො අහං බ්‍රහ්මෙ—ආභස්සරෙ ඛො අහං බ්‍රහ්මෙ—සුභකිණ්ණෙ ඛො අහං බ්‍රහ්මෙ—වෙහප්ඵලෙ ඛො අහං බ්‍රහ්මෙ—අභිභුං ඛො අහං බ්‍රහ්මෙ— සබ්බං ඛො අහං බ්‍රහ්මෙ සබ්බතො අභිඤ්ඤාය යාවතා සබ්බස්ස සබ්බත්තෙන අනනුභූතං තදභිඤ්ඤාය සබ්බං නාහොසිං, සබ්බස්මිං නාහොසිං, සබ්බතො නාහොසිං, සබ්බම්මෙති නාහොසිං, සබ්බං නාභිවදිං, එවම්පි ඛො අහං බ්‍රහ්මෙ නෙව තෙ සමසමො අභිඤ්ඤාය, කුතො නීචෙය්‍යං, අථ ඛො අහමෙව තයා භිය්‍යොති.

සචෙ ඛො මාරිස සබ්බස්ස සබ්බත්තෙන අනනුභූතං, මා හෙව තෙ රිත්තකමෙව අහොසි තුච්ඡකමෙව අහොසි;[1] විඤ්ඤාණං අනිදස්සනං අනන්තං සබ්බතො පභං, තං පඨවියා පඨවිත්තෙන අනනුභූතං, ආපස්ස ආපත්තෙන අනනුභූතං, තෙජස්ස තෙජත්තෙන අනනුභූතං, වායස්ස වායත්තෙන අනනුභූතං, භූතානං භූතත්තෙන අනනුභූතං, දෙවානං දෙවත්තෙන අනනුභූතං, පජාපතිස්ස පජාපතිත්තෙන අනනුභූතං, බ්‍රහ්මානං බ්‍රහ්මත්තෙන අනනුභූතං, ආභස්සරානං ආභස්සරත්තෙන අනනුභූතං, සුභකිණ්ණානං සුභකිණ්ණත්තෙන අනනුභූතං වෙහප්ඵලානං වෙහප්ඵලත්තෙන අනනුභූතං, අභිභුස්ස අභිභුත්තෙන අනනුභූතං, සබ්බස්ස සබ්බත්තෙන අනනුභූතං.

හන්ද ච හි[2] තෙ මාරිස[3] අන්තරධායාමීති; හන්ද ච හි මෙ ත්වං බ්‍රහ්මෙ අන්තරධායස්සු සචෙ විසහසීති; අථ ඛො භික්ඛවෙ බකො බ්‍රහ්මා අන්තරධායිස්සාමි සමණස්ස ගොතමස්ස, අන්තරධායිස්සාමි සමණස්ස ගොතමස්සාති, නෙවස්සු මෙ සක්කොති අන්තරධායිතුං; එවං වුත්තෙ අහං භික්ඛවෙ බකං බ්‍රහ්මානං එතදවොචං හන්ද ච හි තෙ බ්‍රහ්මෙ අන්තරධායාමීති; හන්ද ච හි මෙ ත්වං මාරිස අන්තරධායස්සු සචෙ විසහසීති; අථ ඛ්වාහං භික්ඛවෙ තථාරූපං ඉද්ධාභිසංඛාරං අභිසංඛාසිං, එත්තාවතා බ්‍රහ්මා ච බ්‍රහ්මපරිසා ච බ්‍රහ්මපාරිසජ්ජා ච සද්දඤ්ච මෙ සොස්සන්ති න ච මං දක්ඛින්තීති, අන්තරහිතො ඉමං ගාථං අභාසිං.

භවෙවාහං භයං දිස්වා භවඤ්ච විභවෙසිනං,
භවං නාභිවදිං කිඤ්චි[4] නන්දිඤ්ච න උපාදියින්ති.

අථ ඛො භික්ඛවෙ බ්‍රහ්මා ච බ්‍රහ්මපරිසා ච බ්‍රහ්මපාරිසජ්ජා ච අච්ඡරියබ්භුතචිත්තා ජාතා අහෙසුං අච්ඡරියං වත භො අබ්භුතං වත භො සමණස්ස ගොතමස්ස මහිද්ධිකතා මහානුභාවතා, න

---

1 අහොසීති. ඉ. ම. 2 හන්දචරහි. ම. 3 මාරිස පස්ස. ම. 4 කඤ්චි. ඉ.

වත නො ඉතො පුබබෙ දිටඨො වා සුතො වා අඤඤො සමණො වා බ්‍රාහමණො වා එවං මහිඩ්ඪිකො එවං මහානුභාවො යථායං සමණො ගොතමො සක්‍යපුතෙතා සක්‍යකුලා පබබජිතො භවරු මාය වත භො පජාය භවරතාය භවසමුදිතාය සමූලං භවං උදබබහීති.

අථ ඛො භිකඛවෙ මාරො පාපිමා අඤඤතරං බ්‍රහමපාරිසජජං අනවාවිසිතවා මං එතදවොච, සචෙ ඛො තවං මාරිස එවං ජානාසි, සචෙ තවං එවමනුබුදෙධා, මා සාවකෙ උපනෙසි මා පබබජිතෙ, මා සාවකානං ධමමං දෙසෙසි මා පබබජිතානං, මා සාවකෙසු ගෙධිමකාසි[1] මා පබබජිතෙසු; අහෙසුං ඛො භිකඛු තයා පුබබෙ සමණබ්‍රාහමණා ලොකසමිං අරහනෙතා සමමාසමබුඩා පටිජානමානා, තෙ සාවකෙ උපනෙසුං පබබජිතෙ, සාවකානං ධමමං දෙසෙසුං පබබජිතානං, සාවකෙසු ගෙධිමකංසු පබබජිතෙසු; තෙ සාවකෙ උපනෙතවා පබබජිතෙ සාවකානං ධමමං දෙසෙතවා පබබජිතානං සාවකෙසු ගෙධිතචිතතා[2] පබබජිතෙසු කායසස භෙදා පාණුපචෙඡදා හීනෙ කායෙ පතිටඨිතා; අහෙසුං පන භිකඛු තයා පුබබෙ සමණබ්‍රාහමණා ලොකසමිං අරහනෙතා සමමාසමබුඩා පටිජානමානා, තෙ න සාවකෙ උපනෙසුං න පබබජිතෙ, න සාවකානං ධමමං දෙසෙසුං න පබබජිතානං, න සාවකෙසු ගෙධිමකංසු න පබබජිතෙසු; තෙ න සාවකෙ උපනෙතවා න පබබජිතෙ න සාවකානං ධමමං දෙසෙතවා න පබබජිතානං න සාවකෙසු ගෙධිතචිතතා න පබබජිතෙසු කායසස භෙදා පාණුපචෙඡදා පණීතෙ කායෙ පතිටඨිතා; තනතාහං භිකඛු එවං වදාමි ඉංඝ තවං මාරිස අපෙපාසසුකො දිටඨධමමසුඛවිහාරමනුයුතෙතා විහරසසු, අනකඛාතං කුසලං හි මාරිස, මා පරං ඔවදාහීති.

එවං වුතෙත අහං භිකඛවෙ මාරං පාපිමනතං එතදවොචං, ජානාමි ඛො තාහං පාපිම, මා තවං මඤඤිතෙථා න මං ජානාතීති, මාරො තවමසි පාපිම, න මං තවං පාපිම හිතානුකමපී එවං වදෙසි අහිතානුකමපී මං තවං පාපිම එවං වදෙසි, තුයහං හි පාපිම එවං හොති යෙසං සමණො ගොතමො ධමමං දෙසිසසති තෙ මෙ විසයං උපාතිවතතිසසනතීති; අසමමාසමබුඩා ච පන තෙ පාපිම සමණබ්‍රාහමණා සමානා සමමාසමබුඩමහාති පටිජානිංසු; අහං ඛො පන පාපිම සමමාසමබුඩොව සමානො සමමාසමබුඩොමහීති පටිජානාමි, දෙසෙනෙතාපි හි පාපිම තථාගතො සාවකානං ධමමං තාදිසොව, අදෙසෙනෙතාපි හි පාපිම තථාගතො සාවකානං

1 ගෙධමකාසි. ම. 2 ගෙධිතචිතතා. ම.

ධම්මං තාදිසොව, උපනෙන්තොපි හි පාපිම තථාගතො සාවකෙ තාදිසොව, අනුපනෙන්තොපි හි පාපිම තථාගතො සාවකෙ තාදිසොව; තං කිස්ස හෙතු; තථාගතස්ස පාපිම යෙ ආසවා සඞ්කිලෙසිකා පොනොභවිකා සදරා දුක්ඛවිපාකා ආයතිං ජාතිජරාමරණියා තෙ පහීනා උච්ඡින්නමූලා තාලාවත්ථුකතා අනභාවකතා ආයතිං අනුප්පාදධම්මා; සෙය්‍යථාපි පාපිම තාලො මත්ථකච්ඡින්නො අභබ්බො පුන විරූළ්හියා, එවමෙව ඛො පාපිම තථාගතස්ස යෙ ආසවා සඞ්කිලෙසිකා පොනොභවිකා සදරා දුක්ඛවිපාකා ආයතිං ජාතිජරාමරණියා, තෙ පහීනා උච්ඡින්නමූලා තාලාවත්ථුකතා අනභාවකතා ආයතිං අනුප්පාදධම්මාති.

ඉතිහිදං මාරස්ස ච අනාලපනතාය බ්‍රහ්මුනො ච අභිනිමන්තණතාය තස්මා ඉමස්ස වෙය්‍යාකරණස්ස බ්‍රහ්මනිමන්තණිකන්තෙව අධිවචනන්ති.

බ්‍රහ්මනිමන්තණික සුත්තං නවමං.

10.

එවම්මෙ සුතං එකං සමයං ආයස්මා මහාමොග්ගල්ලානො භග්ගෙසු විහරති සුංසුමාරගිරෙ භෙසකළාවනෙ මිගදායෙ; තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා මහාමොග්ගල්ලානො අබ්භොකාසෙ චඞ්කමති; තෙන ඛො පන සමයෙන මාරො පාපිමා ආයස්මතො මහාමොග්ගල්ලානස්ස කුච්ඡිගතො හොති කොට්ඨමනුපවිට්ඨො; අථ ඛො ආයස්මතො මහාමොග්ගල්ලානස්ස එතදහොසි කින්නු ඛො මෙ කුච්ඡි ගරුගරු විය [1] මාසාචිතං මඤ්ඤෙති; අථ ඛො ආයස්මා මහාමොග්ගල්ලානො චඞ්කමා ඔරොහිත්වා විහාරං පවිසිත්වා පඤ්ඤත්තෙ ආසනෙ නිසීදි; නිසජ්ජ ඛො ආයස්මා මහාමොග්ගල්ලානො පච්චත්තං යොනිසො මනසිකාසි. [2]

අද්දසා ඛො ආයස්මා මහාමොග්ගල්ලානො මාරං පාපිමන්තං කුච්ඡිගතං කොට්ඨමනුපවිට්ඨං, දිස්වාන මාරං පාපිමන්තං එතදවොච, නික්ඛම පාපිම; නික්ඛම පාපිම, මා තථාගතං විහෙසෙසි මා තථාගතසාවකං, මා තෙ අහොසි දීඝරත්තං අහිතාය දුක්ඛායාති; අථ ඛො මාරස්ස පාපිමතො එතදහොසි අජානමෙව ඛො මං අයං සමණො අපස්සං එවමාහ නික්ඛම පාපිම, නික්ඛම පාපිම මා තථාගතං විහෙසෙසි මා තථාගතසාවකං, මා තෙ අහොසි දීඝරත්තං අහිතාය දුක්ඛායාති, යොපිස්ස සො සත්ථා සොපි මං නෙව ඛිප්පං ජානෙය්‍ය, කුතො පන මං අයං සාවකො ජානිස්සතීති.

---

1 ගරුගරොවිය. ම. 2 මනසාකාසි. ම.

අථ ඛො ආයස්මා මහාමොග්ගල්ලානො මාරං පාපිමන්තං එතදවොච එත්ථම්පි[1] ඛො තාහං පාපිම ජානාමි, මා ත්වං මඤ්ඤිත්ථො, න මං ජානාතීති, මාරො ත්වමසි පාපිම, තුය්හං හි පාපිම එවං හොති අජානමෙව ඛො මං අයං සමණො අපස්සං එවමාහ: නික්ඛම පාපිම, නික්ඛම පාපිම, මා තථාගතං විහෙසෙසි මා තථාගතසාවකං, මා තෙ අහොසි දීඝරත්තං අහිතාය දුක්ඛායාති, යොපිස්ස සො සත්ථා සොපි මං නෙව ඛිප්පං ජානෙය්‍ය, කුතො පන මං අයං සාවකො ජානිස්සතීති.

අථ ඛො මාරස්ස පාපිමතො එතදහොසි ජානමෙව ඛො මං අයං සමණො පස්සං එවමාහ: නික්ඛම පාපිම, නික්ඛම පාපිම, මා තථාගතං විහෙසෙසි මා තථාගතසාවකං, මා තෙ අහොසි දීඝරත්තං අහිතාය දුක්ඛායාති; අථ ඛො මාරො පාපිමා ආයස්මතො මහාමොග්ගල්ලානස්ස මුඛතො උග්ගන්ත්වා පච්චග්ගළෙ අට්ඨාසි.

අද්දසා ඛො ආයස්මා මහාමොග්ගල්ලානො මාරං පාපිමන්තං පච්චග්ගළෙ ඨිතං, දිස්වාන මාරං පාපිමන්තං එතදවොච එත්ථාපි[2] ඛො තාහං පාපිම පස්සාමි, මා ත්වං මඤ්ඤිත්ථො න මං පස්සතීති, එසො ත්වං පාපිම පච්චග්ගළෙ ඨිතො;—භූතපුබ්බාහං පාපිම දූසී නාම මාරො අහොසිං, තස්ස මෙ කාළී නාම භගිනී, තස්සා ත්වං පුත්තො, සො මෙ ත්වං භාගිනෙය්‍යො අහොසි;[3] තෙන ඛො පන පාපිම සමයෙන කකුසන්ධො භගවා අරහං සම්මාසම්බුද්ධො ලොකෙ උප්පන්නො හොති, කකුසන්ධස්ස ඛො පන පාපිම භගවතො අරහතො සම්මාසම්බුද්ධස්ස විධුරසඤ්ජීවං නාම සාවකයුගං අහොසි අග්ගං භද්දයුගං; යාවතා ඛො පන පාපිම කකුසන්ධස්ස භගවතො අරහතො සම්මාසම්බුද්ධස්ස සාවකා තාසු න කොචි,[4] ආයස්මතා විධුරෙන සමසමො හොති යදිදං ධම්මදෙසනාය, ඉමිනා ඛො එතං පාපිම පරියායෙන ආයස්මතො විධුරස්ස විධුරො විධුරොත්වෙව[5] සමඤ්ඤා උදපාදි; ආයස්මා පන පාපිම සඤ්ජීවො අරඤ්ඤගතොපි රුක්ඛමූලගතොපි සුඤ්ඤාගාරගතොපි අප්පකසිරෙනෙව සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධං සමාපජ්ජති; භූතපුබ්බං[6] පාපිම ආයස්මා සඤ්ජීවො අඤ්ඤතරස්මිං රුක්ඛමූලෙ සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධං සමාපන්නො නිසින්නො හොති; අද්දසාසුං[7] ඛො පාපිම ගොපාලකා පසුපාලකා කස්සකා පථාවිනො ආයස්මන්තං සඤ්ජීවං අඤ්ඤතරස්මිං රුක්ඛමූලෙ සඤ්ඤාවෙදයිත

1 එවම්පි ඛො-ම. ඉ.
2 එත්ථාපි-ම. 3 භාගිනෙය්‍යො අහොසි-ම. 4 තෙසු න ච කොචි-ම.
5 විධුරො තෙව-ම. ඉ. 6 භූතපුබ්බම්පි-ම. 7 අද්දසංසු. ම.

නිරොධං සමාපජ්ජිත්වා[1] නිසින්නං, දිස්වාන තෙසං එතදහොසි අච්ඡරියං වත භො, අබ්භුතං වත භො, අයං සමණො, නිසින්නකොව කාලකතො,[2] හන්ද නං දහාමාති; අථ ඛො තෙ පාපිම ගොපාලකා පසුපාලකා කස්සකා පථාවිනො තිණඤ්ච කට්ඨඤ්ච ගොමයඤ්ච සඞ්කඩ්ඪිත්වා ආයස්මතො සඤ්ජීවස්ස කායෙ උපචිනිත්වා අග්ගිං දත්වා පක්කමිංසු; අථ ඛො පාපිම ආයස්මා සඤ්ජීවො තස්සා රත්තියා අච්චයෙන තාය සමාපත්තියා වුට්ඨහිත්වා චීවරානි පප්ඵොටෙත්වා පුබ්බන්හසමයං නිවාසෙත්වා පත්තචීවරං ආදාය ගාමං පිණ්ඩාය පාවිසි; අද්දසාසුං ඛො තෙ පාපිම ගොපාලකා පසුපාලකා කස්සකා පථාවිනො ආයස්මන්තං සඤ්ජීවං පිණ්ඩාය චරන්තං දිස්වාන තෙසං එතදහොසි අච්ඡරියං වත භො, අබ්භුතං වත භො, අයං සමණො නිසින්නකොව කාලකතො, ස්වායං පතිසඤ්ජීවිතොති; ඉමිනා ඛො එතං පාපිම පරියායෙන ආයස්මතො සඤ්ජීවස්ස සඤ්ජීවො[3] සඤ්ජීවො ත්වෙව[4] සමඤ්ඤා උදපාදි.

අථ ඛො පාපිම දූසිස්ස මාරස්ස එතදහොසි ඉමෙසං ඛො අහං භික්ඛූනං සීලවන්තානං කල්‍යාණධම්මානං නෙව ජානාමි ආගතිං වා ගතිං වා, යන්නූනාහං බ්‍රාහ්මණගහපතිකෙ අන්වාවිසෙය්‍යං එථ තුම්හෙ භික්ඛූ සීලවන්තෙ කල්‍යාණධම්මෙ අක්කොසථ පරිභාසථ රොසෙථ විහෙසෙථ, අප්පෙව නාම තුම්හෙහි අක්කොසියමානානං පරිභාසියමානානං රොසියමානානං විහෙසියමානානං සියා චිත්තස්ස අඤ්ඤථත්තං යථා තං දූසී මාරො ලභෙථ ඔතාරන්ති; අථ ඛො තෙ පාපිම දූසී මාරො බ්‍රාහ්මණගහපතිකෙ අන්වාවිසි එථ තුම්හෙ භික්ඛූ සීලවන්තෙ කල්‍යාණධම්මෙ අක්කොසථ පරිභාසථ රොසෙථ විහෙසෙථ අප්පෙව නාම තුම්හෙහි අක්කොසියමානානං පරිභාසියමානානං රොසියමානානං විහෙසියමානානං සියා චිත්තස්ස අඤ්ඤථත්තං යථා තං දූසී මාරො ලභෙථ ඔතාරන්ති; අථ ඛො තෙ පාපිම බ්‍රාහ්මණගහපතිකා අන්වාවිට්ඨා දූසිනා මාරෙන භික්ඛූ සීලවන්තෙ කල්‍යාණධම්මෙ අක්කොසන්ති පරිභාසන්ති රොසෙන්ති විහෙසෙන්ති ඉමෙ පන මුණ්ඩකා සමණකා ඉබ්භා කිණ්හා[5] බන්ධුපාදපච්චා ඣායිනොස්මා ඣායිනොස්මාති පත්තක්ඛන්ධා අධොමුඛා මධුරකජාතා ඣායන්ති පජ්ඣායන්ති නිජ්ඣායන්ති අපජ්ඣායන්ති,[6] සෙය්‍යථාපි නාම උලූකො රුක්ඛසාඛාය මූසිකං මගයමානො[7] ඣායති

1 සමාපන්නං-ම. ඉ. 2 කාලං කතො-ම. 3 සඤ්ජීවස්ස-ම.
4 සඤ්ජීවො තෙව-ම. ඉ.
5 කණ්හා-ම. 6 අවජ්ඣායන්ති-ම. 7 මග්ගයමානො-ම.

පජ්ඣායති නිජ්ඣායති අපජ්ඣායති, එවමෙවිමෙ මුණ්ඩකා සමණකා ඉබ්භා කිණ්හා බන්ධුපාදපච්චා ඣායිනොස්මා ඣායිනොස්මාති පත්තක්ඛන්ධා අධොමුඛා මධුරකජාතා ඣායන්ති පජ්ඣායන්ති නිජ්ඣායන්ති අපජ්ඣායන්ති; සෙය්‍යථාපි නාම කොත්ථු නදීතීරෙ මච්ඡෙ මගයමානො ඣායති පජ්ඣායති නිජ්ඣායති අපජ්ඣායති, එවමෙවිමෙ මුණ්ඩකා සමණකා ඉබ්භා කිණ්හා බන්ධුපාදපච්චා ඣායිනොස්මා ඣායිනොස්මාති පත්තක්ඛන්ධා අධොමුඛා මධුරකජාතා ඣායන්ති පජ්ඣායන්ති නිජ්ඣායන්ති අපජ්ඣායන්ති; සෙය්‍යථාපි නාම බිළාරො සන්ධිසමලසඞ්කටීරෙ මූසිකං මගයමානො ඣායති පජ්ඣායති නිජ්ඣායති අපජ්ඣායති, එවමෙවිමෙ මුණ්ඩකා සමණකා ඉබ්භා කිණ්හා බන්ධුපාදපච්චා ඣායිනොස්මා ඣායිනොස්මාති පත්තක්ඛන්ධා අධොමුඛා මධුරකජාතා ඣායන්ති පජ්ඣායන්ති නිජ්ඣායන්ති අපජ්ඣායන්ති; සෙය්‍යථාපි නාම ගද්‍රභො වහච්ඡින්නො සන්ධිසමලසඞ්කටීරෙ ඣායති පජ්ඣායති නිජ්ඣායති අපජ්ඣායති, එවමෙවිමෙ මුණ්ඩකා සමණකා ඉබ්භා කිණ්හා බන්ධුපාදපච්චා ඣායිනොස්මා ඣායිනොස්මාති පත්තක්ඛන්ධා අධොමුඛා මධුරකජාතා ඣායන්ති පජ්ඣායන්ති නිජ්ඣායන්ති අපජ්ඣායන්ති.[1]

යෙ ඛො පන පාපිම තෙන සමයෙන මනුස්සා කාලං කරොන්ති, යෙභුය්‍යෙන කායස්ස භෙදා පරම්මරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජන්ති.

අථ ඛො පාපිම කකුසන්ධො භගවා අරහං සම්මාසම්බුද්ධො භික්ඛූ ආමන්තෙසි, අන්වාවිට්ඨා ඛො භික්ඛවෙ බ්‍රාහ්මණගහපතිකා දූසිනා මාරෙන, එථ තුම්හෙ භික්ඛූ සීලවන්තෙ කල්‍යාණධම්මෙ අක්කොසථ පරිභාසථ රොසෙථ විහෙසෙථ, අප්පෙව නාම තුම්හෙහි අක්කොසියමානානං පරිභාසියමානානං රොසියමානානං විහෙසියමානානං සියා චිත්තස්ස අඤ්ඤථත්තං, යථා තං දූසී මාරො ලභෙථ ඔතාරන්ති, එථ තුම්හෙ භික්ඛවෙ මෙත්තාසහගතෙන චෙතසා එකං දිසං ඵරිත්වා විහරථ, තථා දුතියං, තථා තතියං, තථා චතුත්ථිං, ඉති උද්ධමධො තිරියං සබ්බධි සබ්බත්තතාය සබ්බාවන්තං ලොකං මෙත්තාසහගතෙන චෙතසා විපුලෙන මහග්ගතෙන අප්පමාණෙන අවෙරෙන අබ්‍යාපජ්ඣෙන[2] ඵරිත්වා විහරථ; කරුණාසහගතෙන චෙතසා—පෙ—මුදිතාසහගතෙන චෙතසා—උපෙක්ඛාසහගතෙන චෙතසා එකං දිසං ඵරිත්වා විහරථ, තථා දුතියං, තථා තතියං, තථා චතුත්ථිං, ඉති

1 අවජ්ඣායන්තීති-ම. 2 අබ්‍යාපජ්ජෙන-ම,

උද්ධමධො තිරියං සබ්බධි සබ්බත්තතාය සබ්බාවන්තං ලොකං උපෙක්ඛාසහගතෙන චෙතසා විපුලෙන මහග්ගතෙන අප්පමාණෙන අවෙරෙන අබ්‍යාපජ්ඣෙන ඵරිත්වා විහරථාති අථ ඛො තෙ පාපිම භික්ඛූ කකුසන්ධෙන භගවතා අරහතා සම්මාසම්බුද්ධෙන එවං ඔවදියමානා එවං අනුසාසියමානා අරඤ්ඤගතාපි රුක්ඛමූලගතාපි සුඤ්ඤාගාරගතාපි මෙත්තාසහගතෙන චෙතසා එකං දිසං ඵරිත්වා විහරිංසු, තථා දුතියං, තථා තතියං, තථා චතුත්ථිං, ඉති උද්ධමධො තිරියං සබ්බධි සබ්බත්තතාය සබ්බාවන්තං ලොකං මෙත්තාසහගතෙන චෙතසා විපුලෙන මහග්ගතෙන අප්පමාණෙන අවෙරෙන අබ්‍යාපජ්ඣෙන ඵරිත්වා විහරිංසු; කරුණාසහගතෙන චෙතසා—පෙ—මුදිතාසහගතෙන චෙතසා—උපෙක්ඛාසහගතෙන චෙතසා එකං දිසං ඵරිත්වා විහරිංසු, තථා දුතියං, තථා තතියං, තථා චතුත්ථිං, ඉති උද්ධමධො තිරියං සබ්බධි සබ්බත්තතාය සබ්බාවන්තං ලොකං උපෙක්ඛාසහගතෙන චෙතසා විපුලෙන මහග්ගතෙන අප්පමාණෙන අවෙරෙන අබ්‍යාපජ්ඣෙන ඵරිත්වා විහරිංසු.

අථ ඛො පාපිම දූසිස්ස මාරස්ස එතදහොසි එවම්පි ඛො අහං කරොන්තො ඉමෙසං භික්ඛූනං සීලවන්තානං කල්‍යාණධම්මානං නෙව ජානාමි ආගතිං වා ගතිං වා, යන්නූනාහං බ්‍රාහ්මණගහපතිකෙ අන්වාවිසෙය්‍යං එථ තුම්හෙ භික්ඛූ සීලවන්තෙ කල්‍යාණධම්මෙ සක්කරොථ ගරුකරොථ මානෙථ පූජෙථ, අප්පෙවනාම තුම්හෙහි සක්කරියමානානං ගරුකරියමානානං මානියමානානං පූජියමානානං සියා චිත්තස්ස අඤ්ඤථත්තං යථා තං දූසී මාරො ලභෙථ ඔතාරන්ති; අථ ඛො තෙ පාපිම දූසී මාරො බ්‍රාහ්මණගහපතිකෙ අන්වාවිසි එථ තුම්හෙ භික්ඛූ සීලවන්තෙ කල්‍යාණධම්මෙ සක්කරොථ ගරුකරොථ මානෙථ පූජෙථ, අප්පෙවනාම තුම්හෙහි සක්කරියමානානං ගරුකරියමානානං මානියමානානං පූජියමානානං සියා චිත්තස්ස අඤ්ඤථත්තං යථා තං දූසී මාරො ලභෙථ ඔතාරන්ති; අථ ඛො තෙ පාපිම බ්‍රාහ්මණගහපතිකා අන්වාවිට්ඨා දූසිනා මාරෙන භික්ඛූ සීලවන්තෙ කල්‍යාණධම්මෙ සක්කරොන්ති ගරුකරොන්ති මානෙන්ති පූජෙන්ති.

යෙ ඛො පන පාපිම තෙන සමයෙන මනුස්සා කාලං කරොන්ති, යෙභුය්‍යෙන කායස්ස භෙදා පරම්මරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජන්ති.

අථ ඛො පාපිම කකුසන්ධො භගවා අරහං සම්මාසම්බුද්ධො භික්ඛූ ආමන්තෙසි, අන්වාවිට්ඨා ඛො භික්ඛවෙ බ්‍රාහ්මණගහපතිකා දූසිනා මාරෙන, එථ තුම්හෙ භික්ඛූ සීලවන්තෙ කල්‍යාණධම්මෙ

සක්කරෙථ ගරුකරෙථ මානෙථ පූජෙථ, අප්පෙවනාම තුම්හෙහි සක්කරියමානානං ගරුකරියමානානං මානියමානානං පූජියමානානං සියා චිත්තස්ස අඤ්ඤථත්තං යථා තං දූසී මාරො ලභෙථ ඔතාරන්ති, එථ තුම්හෙ භික්ඛවෙ අසුභානුපස්සී[1] කායෙ විහරථ ආහාරෙ පටික්කූලසඤ්ඤිනො සබ්බලොකෙ අනභිරතසඤ්ඤිනො සබ්බසංඛාරෙසු අනිච්චානුපස්සිනොති; අථ ඛො තෙ පාපිම භික්ඛූ කකුසන්ධෙන භගවතා අරහතා සම්මාසම්බුද්ධෙන එවං ඔවදියමානා එවං අනුසාසියමානා අරඤ්ඤගතාපි රුක්ඛමූලගතාපි සුඤ්ඤාගාරගතාපි අසුභානුපස්සී[1] කායෙ විහරිංසු, ආහාරෙ පටිකකූලසඤ්ඤිනො, සබ්බලොකෙ අනභිරතසඤ්ඤිනො, සබ්බසංඛාරෙසු අනිච්චානුපස්සිනො.

අථ ඛො පාපිම කකුසන්ධො භගවා අරහං සම්මාසම්බුද්ධො පුබ්බණ්හසමයං නිවාසෙත්වා පත්තචීවරං ආදාය ආයස්මතා විධුරෙන පච්ඡාසමණෙන ගාමං පිණ්ඩාය පාවිසි; අථ ඛො පාපිම දූසී මාරො අඤ්ඤතරං කුමාරං අන්වාවිසිත්වා සක්ඛරං ගහෙත්වා ආයස්මතො විධුරස්ස සීසෙ පහාරං අදාසි සීසං වොභින්දි;[2] අථ ඛො පාපිම ආයස්මා විධුරො භින්නෙන සීසෙන ලොහිතෙන ගළන්තෙන කකුසන්ධංයෙව භගවන්තං අරහන්තං සම්මාසම්බුද්ධං පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො අනුබන්ධි; අථ ඛො පාපිම කකුසන්ධො භගවා අරහං සම්මාසම්බුද්ධො නාගාපලොකිතං අපලොකෙසි න වායං[3] දූසී මාරො මත්තමඤ්ඤාසීති, සහාපලොකනාය ච පන පාපිම දූසී මාරො තම්හා ච ඨානා චවි මහානිරයඤ්ච උපපජ්ජි.

තස්ස ඛො පන පාපිම මහානිරයස්ස තයො නාමධෙය්‍යා හොන්ති ඡඵස්සායතනිකො ඉතිපි, සඞ්කුසමාහතො ඉතිපි, පච්චත්තවෙදනියො ඉතිපි අථ ඛො මං පාපිම නිරයපාලා උපසඞ්කමිත්වා එතදවොචුං යදා ඛො තෙ මාරිස සඞ්කුනා සඞ්කු හදයෙ සමාගච්ඡෙය්‍ය, අථ නං[4] ආජානෙය්‍යාසි වස්සසහස්සං මෙ නිරයෙ පච්චමානස්සාති; සො ඛො අහං පාපිම බහූනි වස්සානි බහූනි වස්සසතානි බහූනි වස්සසහස්සානි තස්මිං මහානිරයෙ අපච්චිං, දසවස්සසහස්සානි තස්සෙව මහානිරයස්ස උස්සදෙ අපච්චිං වුට්ඨානිමං නාම වෙදනං වෙදියමානො; තස්ස මය්හං පාපිම එවරූපො කායො හොති සෙය්‍යථාපි මනුස්සස්ස, එවරූපං සීසං හොති සෙය්‍යථාපි මච්ඡස්ස.

කීදිසො නිරයො ආසි යත්ථ දූසී අපච්චථ,
විධුරං සාවකමාසජ්ජ කකුසන්ධඤ්ච බ්‍රාහ්මණං.

1 අසුභානුපස්සිනො-ම.
2 අදාසි සීසං තෙ භින්දිස්සාමීති-ම. 3 නවායං-ඉ. 4 අථඛො තං-ම.

සතං ආසි අයොසඞකු සබෙබ පචචතතවෙදනා,
ඊදිසො නිරයො ආසි යතථ දූසී අපචචථ,
විධුරං සාවකමාසජජ කකුසනධඤච බ්‍රාහමණං.

යො එතමභිජානාති භිකඛු බුඩසස සාවකො,
තාදිසං භිකඛුමාසජජ කණහ දුකඛං නිගචඡසි.

මජෙඣ සරසස තිටඨනති විමානා කපපඨායිනො,
වෙළුරියවණණා රුචිරා අචචිමනෙතා පභසසරා,
අචඡරා තතථ නචචනති පුථු නානතතවණණියො.

යො එතමභිජානාති භිකඛු බුඩසස සාවකො,
තාදිසං භිකඛුමාසජජ කණහ දුකඛං නිගචඡසි.

යො වෙ බුඩෙන චුදිතො භිකඛුසංඝසස පෙකඛතො,
මිගාරමාතුපාසාදං පාදඞගුටෙඨන කමපයී.

යො එතමභිජානාති භිකඛු බුඩසස සාවකො,
තාදිසං භිකඛුමාසජජ කණහ දුකඛං නිගචඡසි.

යො වෙජයනතං පාසාදං පාදඞගුටෙඨන කමපයී,
ඉඩිබලෙනුපතථඩො සංවෙජෙසි ච දෙවතා.

යො එතමභිජානාති භිකඛු බුඩසස සාවකො,
තාදිසං භිකඛුමාසජජ කණහ දුකඛං නිගචඡසි.

යො වෙජයනෙත[1] පාසාදෙ සකකං සො පරිපුචඡති,
අපි ආවුසො[2] ජානාසි තණහකඛයවිමුතතියො,
තසස සකෙකා වියාකාසි පඤහං පුටෙඨා යථා කථං.

යො එතමභිජානාති භිකඛු බුඩසස සාවකො,
තාදිසං භිකඛුමාසජජ කණහ දුකඛං නිගචඡසි.
යො බ්‍රහමානං[3] පරිපුචඡති සුධමමායං අභිතො[4] සභං,

අජජාපි තෙ ආවුසො[5] දිටඨි යා තෙ දිටඨි පුරෙ අහු,
පසසසි වීතිවතතනතං බ්‍රහමලොකෙ පභසසරං.

තසස බ්‍රහමා වියාකාසි අනුපුබබං යථාතථං,
න මෙ මාරිස සා දිටඨි යා මෙ දිටඨි පුරෙ අහු.

පසසාමි වීතිවතතනතං බ්‍රහමලොකෙ පභසසරං;
සොහං අජජ කථං වජජං[6] අහං නිචෙචාමහි සසසතො.

යො එතමභිජානාති භිකඛු බුඩසස සාවකො;
තාදිසං භිකඛුමාසජජ කණහ දුකඛං නිගචඡසි.

---

1 වෙජයනත-ම. 2 අපිවාසව-ම. 3 යො බ්‍රහමං-ම.
4 සුධමමායාභිතො-ම. 5 අජජාපි තයාවුසො-ම. 6 අජජපජානාමි-ම.

යො මහානෙරුනො[1] කූටං විමොක්ඛෙන අඵුස්සයි,
වනං පුබ්බවිදෙහානං යෙ ච භූමිසයා නරා.

යො එතමභිජානාති භික්ඛු බුද්ධස්ස සාවකො,
තාදිසං භික්ඛුමාසජ්ජ කණ්හ දුක්ඛං නිගච්ඡසි.

න වේ අග්ගි චෙඨයති[2] අහං බාලං දහාමිති,
බාලොව ජලිතං අග්ගිං ආසජ්ජ නං ස ඩය්හති.[3]

එවමෙව තුවං මාර ආසජ්ජන[4] තථාගතං,
සයං ඩහිස්සසි අත්තානං බාලො අග්ගිංව සම්ඵුසං.

අපුඤ්ඤං පසවී මාරො ආසජ්ජන[4] තථාගතං;
කින්නු මඤ්ඤසි පාපිම න මෙ පාපං විපච්චති.

කරොතො චීයති පාපං චිරරත්තාය අන්තක,
මාර නිබ්බින්ද බුද්ධම්හා ආසං මාකාසි භික්ඛුසු.

ඉති මාරං අතජ්ජෙසි[5] භික්ඛු භෙසකලාවනෙ,
තතො සො දුම්මනො යක්ඛො තත්ථෙවන්තරධායථාති.[6]

මාරතජ්ජනියසුත්තං දසමං–10.

චූළයමකවග්ගො පඤ්චමො.

[illegible]ද්දානං.

බහූනිදෙව සාලෙ[illegible]පුන වෙරජ්ජයා,
බහුදෙව කථාඅපරා විසාඛො සාළපාදපො.
ධම්මච නාමං වීමංසකලභා නිමන්තං දූසිකො,
පුන ථෙරෙ ච ඨපිතො පණ්ණාසචානත්තං ගතනති.

සාලෙය්‍යවෙරඤ්ජදුවෙ ච තුට්ඨි චූළම්ගාධම්මසමාදානං ච
වීමංසකා කොසම්බි ච බ්‍රහ්මණො දූසී ච මාරෙ දසමො ච වග්ගො.
මූලපරියායො චෙව සීහනාදෙ ච උත්තමො
කකචො චෙව ගොසිඞ්ගා සාලෙය්‍යො ච ඉමෙ පඤ්ච.

මූලපණ්ණාසකං නිට්ඨිතං.

1 මහාමෙරුනො-ම. 2 චෙතයති-ම. ඉ. 3 නං උද්දයාති-ම. ස ඩය්හති-ඉ. 4 ආසජ්ජනං-ම. 5 අතජ්ජෙසි-ම. 6 ධායතීති-ම.

සබ්බ දානං ධම්ම දානං ජිනාති

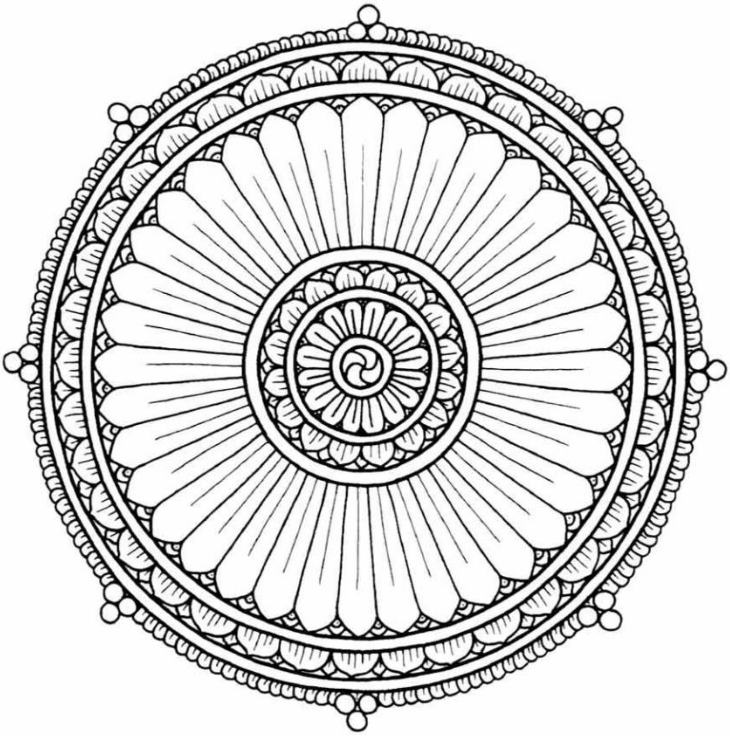

නිබ්බාන පච්චයෝ හෝතු